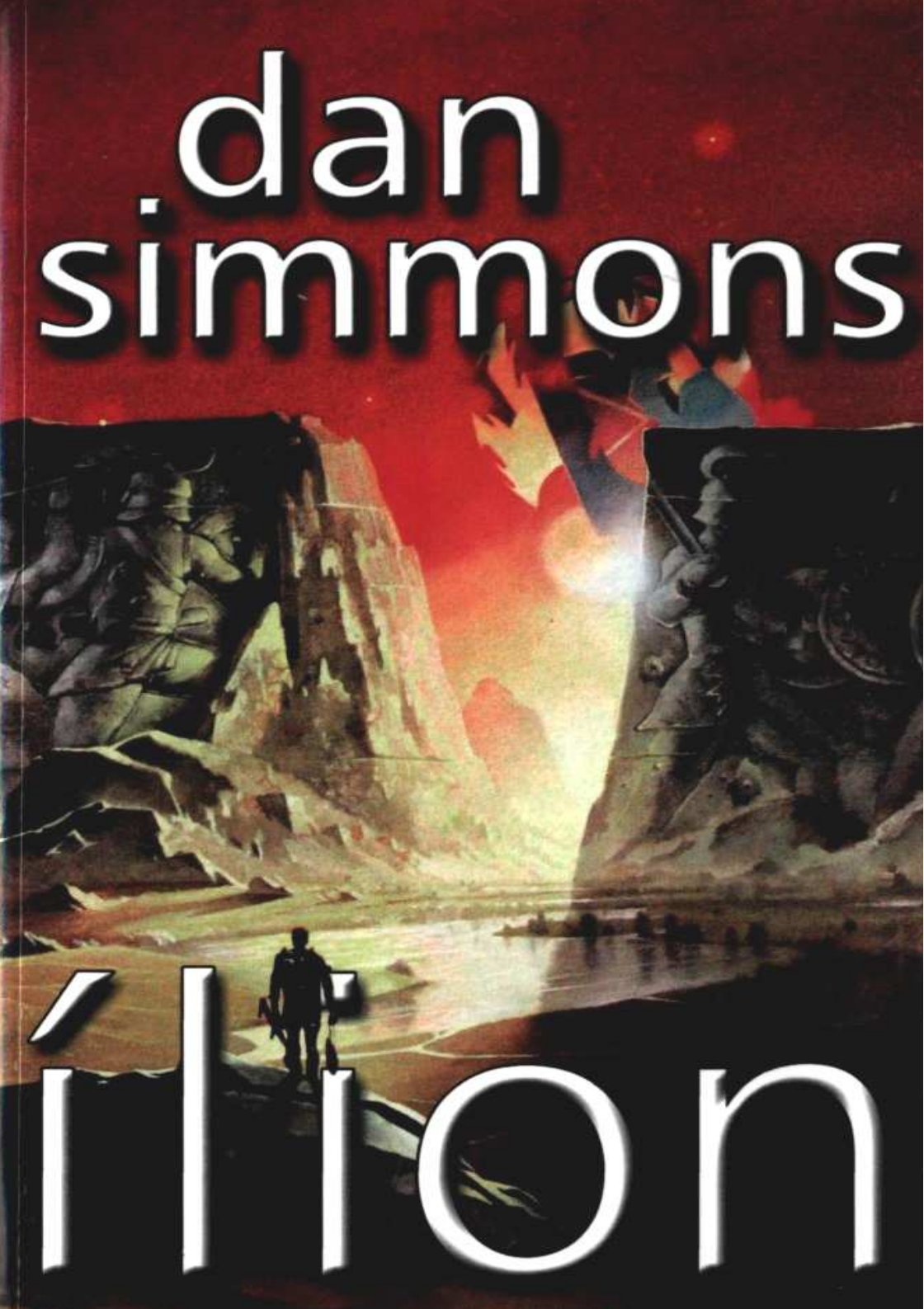
dan simmons

ílion

O hněvu Achillea, syna Péleova, zabijáka soucit neznajícího, osudem k smrti předurčeného, nám zpívej, ó Múzo.

Tak začíná nejslavnější Homérův epos a jsou to i první slova románu Dana Simmonse.

Ale to je jen úvod, jen vstup do knihy, která nám představí bohy a hrdiny starověkého Řecka, Achájce i Trójany, ve zcela novém světle. Průvodcem nám je profesor Thomas Hockenberry, který celý život studoval a přednášel Ilias a Odysseu... a teď je dennodenně z vůle Múzy Meleté přítomen obléhání Tróje. Snídá s prostými vojáky obou znepřátelených stran a pokouší se - s větším či menším úspěchem - zasáhnout do dění.

Současně probíhá děj na Zemi, která je po mnoha a mnoha katastrofách obydlena pouze zbytkem lidstva, které je negramotné. Všichni cestují faxem - ale jen tam, kam je to dovoleno - a jsou obsluhování podivnými tvory - voynixy.

A nakonec jsou tu moravci - obyvatelé jupiterovských měsíců - a jejich expedice, která má zjistit, proč se v posledních letech tak zvýšila kvantová aktivita na Marsu...

Dan Simmons opět namíchal neuvěřitelný koktejl z věcí na první pohled nespojitelných. A tato směs je nesmírně čtivá a zajímavá. Dan Simmons napsal jednu z nejlepších space oper posledních let.

1. KNIHA ŘADY NEW SPACE OPERA

ISBN 80-7193-198-5

9 788071 931980

CENA: 295,- Kč

dan simmons

ílion

Laser

Název originálu: **Ilium**

Obálka: **Gary Ruddell**

Grafická úprava obálky: **Abstrakt**

Překlad: **Petr Kotrle**

Redakce: **Helena Šebestová**

Copyright ©2003 by Dan Simmons
All Rights Reserved
Copyright ©2005 for the Czech translation by P. Kotrle
Copyright ©2005 for Cover by G. Ruddell
Copyright ©2005 for the Czech edition by Laser–books s. r. o.

ISBN 80–7193–198–5

Tento román je věnován Wabash College –
jejím lidem, jejímu profesorskému sboru a jejímu dědictví.

Mezitím Mysl, zdroj potěchy malý,
ve své se vlastní štěstí vzdálí:
Mysl, ten Oceán, kde stvoření každé
podobu svoji lehko najde;
tu pak duch překoná, v rozmachu tvoře,
vzdálené Světy, vzdálená Moře;
a ničí vše, co má za příčinu
Zelenou Myšlenku v zeleném Stínu.

Andrew Marwell: „Zahrada“

Loupeží krávy lze získat i tučné ovce, a cestou
pokojnou trojnoží i spřežení ryzáků lze nabýt,
jen lidská duše uloupit se nedá ni silou zajmout,
cesty zpět pro ni není, jak přelétne ohradu zubů.

Achilleus v Homérově *Íliadě*,
zpěv devátý

Zatrpklé srdce, jež vyčkává a kouše

Kalibán v básni Roberta Browninga
„Kalibán o Setebovi“

Poděkování

Ačkoli jsem se při přípravách na napsání tohoto románu obrátil na mnoho překladů *Iliady*, chtěl bych poděkovat zejména následujícím překladatelům: Robertu Faglesovi, Richmondu Lattimorovi, Alexanderu Popemu, Georgi Chapmanovi, Robertu Fitzgeraldovi a Allenu Mandelbaumovi. Krása jejich překladu má mnoho podob a jejich talent je pro tohoto autora nepochopitelný.

Za doplňkovou poezii či imaginativní prózu související s *Iliadou*, které při vytváření této knihy pomohly, bych chtěl obzvlášť poděkovat W. H. Audenovi, Robertu Browningovi, Robertu Gravesovi, Christopheru Loguovi, Robertu Lowellovi a Alfredu Lordu Tennysonovi.

Za výzkum a komentáře k *Iliadě* a Homérovi bych rád poděkoval Bernardu Knoxovi, Richmondu Lattimorovi, Malcolmu A. Willcockovi, A. J. B. Waceovi, F. H. Stubbingsovi, C. Kerenyimu a členům homérovského *scholia*, jichž je příliš mnoho, než abych je všechny zmínil.

Za přínosné komentáře k Shakespearovi a Browningově básni „Kalibán o Setebovi“ jsem vděčný textům Harolda Blooma, W. H. Audena a editorům *Norton Anthology of English Literature.* Čtenáře, kteří mají zájem proniknout do Audenovy interpretace „Kalibána o Setebovi“ a ostatních Kalibánových aspektů, bych chtěl odkázat na *Later Auden* od Edwarda Mendelsohna.

„Mahmudovo“ chápání Shakespearových sonetů vychází z velké části z úžasného *The Art of Shakespeare's Sonnets* Helen Vendlerové.

Mnoho poznámek „Orpha z Ió“ k dílu Marcela Prousta bylo inspirováno prací Rogera Shattucka *Proust's Way: A Field Guide to* In Search of Lost Time.

Čtenářům, kteří by chtěli napodobit Mahmudovu nadšenou lásku k Shakespearovi, bych doporučil *Shakespeare: The Invention of Human* od Harolda Blooma, *Me and Shakespeare: Adventures with the Bard* od Hermana Golloba a *Shakespeare: A Life* od Parka Honana.

Za detailní mapy Marsu (před terraformací) jsem velice zavázán NASA, Jet Propulsion Laboratory a publikaci *Uncovering the Secrets of the Red Planet* vydané National Geographic Society a editované Paulem Raeburnem, s předmluvou a komentářem od Matta Golombecka. *Scientific American* mi byl bohatým zdrojem podrobností a poděkování si zaslouží články jako „Skrytý oceán na Europě“ od Roberta T. Pappalarda, Jamese W. Heada a Ronalda Greeleyho (říjen 1999), „Kvantová teleportace“ od Antona Zeilingera (duben 2000) a „Jak postavit stroj času“ od Paula Daviese (září 2002).

Nakonec bych chtěl poděkovat Clee Richesonové za podrobnosti k tomu, jak si postavit domácí odlévací pec s dřevěnou kuplovnou.

Poznámka překladatele

Dan Simmons ve své „Poznámce autora“ nastiňuje potíže s volbou přepisu antických jmen do angličtiny a zdůvodňuje, že sice jako malý chlapec neměl problémy s tím, aby při jeho hrách s bratrem bojovali modrošedí vojáčci z americké občanské války po boku zelených ze 2. světové, a že ani některým vynikajícím překladatelům Homéra nevadilo smíchat Jupitera s Areem, on se však rozhodl zachovat jistou konzistenci – prostě, někdy je třeba hrát jenom se zelenými. A vcelku tento svůj záměr dodržel, snad jen s výjimkou Grácií a Fúrií, které patří spíš do Říma, a proto jsem měl snahu nahradit je Charitkami a Erínyemi.

Vypořádat se s obdobným problémem, jaký měl autor, mi pomohl soupis postav a míst na konci posledního českého vydání *Íliady* v překladu Rudolfa Mertlíka (Odeon, 1980), od něhož jsem si vypůjčil i některé varianty slavných Homérových přívlastků. Pokud jsem určité jméno nenašel tam, sáhl jsem po klasickém díle Vojtěcha Zamarovského *Bohové a hrdinové antických bájí*. Snad jediná nekonzistence, jíž jsem se v tomto ohledu vědomě dopustil, je používání počeštěného tvaru „Afrodíta“, přestože u jiných ženských postav jsem dal přednost malebnější řecké koncovce (Andromaché, Láodiké…); Afrodíta je přece jen poměrně zažitá.

Na rozdíl ode mne to měl autor snazší při svých citacích z děl Williama Shakespeara, neboť v tomto případě se samozřejmě volbou použitého překladu nemusel zabývat. U citátů z Bouře, Jindřicha IV., Jindřicha V. a Richarda II. jsem se přidržel Sládkových překladů, u pitvaného sonetu 116 jsem vyšel z překladu Františka Hrubína, který jsem si dovolil podle potřeby upravit. Pasáž z Proustova románu Swanova láska jsem si dovolil převzít z překladu Josefa Heyduka (SNKLU, 1964). Úryvek z Tennysonovy básně Odysseus je převzat z překladu Jaroslava Vrchlického.

Obrovský dík si zaslouží Richard Podaný, který se uvolil přeložit pasáže z básně *Caliban on Setebos* Roberta Browninga a *The Garden* Andrewa Marvella a ušetřil mi tak řadu bezesných nocí. Dále bych chtěl poděkovat autorovi za výpomoc s pochopením problematických pasáží, Stanislavě Menšíkové za vyhledání českého překladu Tennysonova Odyssea a především své tetě Stanislavě Bártové za to, že byla v kteroukoli denní či noční dobu ochotna vyhledat mi a do telefonu nadiktovat příslušné pasáže ze souborného vydání Shakespearových děl, tak překvapivě špatně dostupných v okolních knihovnách.

Petr Kotrle
V Rožnově pod Radhoštěm, 28.7.2005

ílion

1

Ílijské pláně

Hněv.

O hněvu Achillea, syna Péleova, zabijáka soucit neznajícího, osudem k smrti předurčeného, nám zpívej, ó Múzo. Pěj o hněvu, jenž stál Achájce tolik dobrých mužů a tolik živých, statečných duší seslal do chmurného Hádu. A když budeš v tom, Múzo, zapěj o hněvu samotných bohů, tak nedůtklivých a mocných na svém novém Olympu, o hněvu postlidí, třebaže mrtví a ztracení jsou, a také o hněvu těch několika pozůstalých pravých lidí, byť do sebe zahleděnými a lichými se stali. A když už budeš zpívat, Múzo, zapěj také o hněvu těch hloubavých, inteligentních, vážných, ale člověku ne tak blízkých bytostí oddávajících se snění pod ledem Európy, zmírajících v sirném popelu Ió a rodících se v chladných úžlabinách Ganymedu.

Ach, Múzo, a zazpívej o mně, o nebohém, proti své vůli znovuzrozeném Hockenberrym, ubohém zemřelém Thomasi Hockenberrym, doktoru filozofie, příteli zvaném Hockenbush, příteli, kteří se již dávno obrátili v prach na světě dávno opuštěném. O *mém* hněvu pěj, ó Múzo, ano, o mém *hněvu*, jakkoli malý a nicotný může být v porovnání se zlobou Achillea, zhouby bohů.

Když o tom tak přemýšlím, Múzo, o mně nezpívej nic. Já tě znám. Byl jsem s tebou spoután, *tvým* jsem byl sluhou, ó Múzo, ty děvko, jež nemáš sobě rovnou. Já ti nevěřím, Múzo. Ani trošičku.

Mám-li být bezděčným vypravěčem tohoto příběhu, mohu jej začít vyprávět, odkud chci. Rozhodl jsem se, že začnu tady.

Je den jako každý jiný za více než devět let od mého znovuzrození. Probudím se na ubikacích Scholií, ve společnosti

rudého písku, modré oblohy a velkých kamenných tváří, Múza si mě zavolá k sobě, zabijáčtí kerberidové mě očichají a pustí dál, expresním křišťálovým eskalátorem na východním úbočí se nechám vynést sedmadvacet výškových kilometrů na travnatý vrcholek Olympu. Poté, co se nahlásím v prázdné vile Múzy, dostanu instrukce od scholika, kterému končí služba, navléknu si morfovací výstroj a protinárazovou zbroj, za opasek si zastrčím paralyzační obušek a potom kvitnu na večerní ílijské pláně.

Jestli jste si někdy zkusili představit obléhání Ília, tak jako jsem to já dělal profesionálně déle než dvacet let, musím vám říct, že na to vaše fantazie téměř určitě byla krátká. Moje byla. Skutečnost je mnohem úžasnější a strašlivější, než jak by nám ji vykreslil třebas i slepý básník.

Především je tu město, Ílion, Trója, jedno z velkých opevněných polis starověkého světa – víc než tři kilometry od pláže, na níž právě stojím, ale i tak je vidím, krásné a dominantní ve své vyvýšené poloze, s vysokými zdmi nasvícenými tisícovkou pochodní a hranic, s věžemi ne tak nedohledně vysokými, jak by nás o tom chtěl přesvědčit Marlowe, ale i tak úžasnými – vysokými, zaoblenými, nezvyklými, impozantními.

A jsou tu Achájci a Danaové a další útočníci – vlastně ještě ne „Řekové“, neboť tento národ vznikne až za více než dva tisíce let, ale já jim tak stejně budu říkat – roztažení na dlouhých kilometrech pobřeží. Když jsem učil *Íliadu*, říkal jsem svým studentům, že trójská válka byla navzdory veškeré homérovské velkoleposti ve skutečnosti nejspíš drobným konfliktem – několik tisíc řeckých bojovníků proti několika tisícům Trójanů. I ti nejlépe informovaní členové *scholia* – skupiny odborníků na *Íliadu* s původem téměř před dvěma milénii – odhadovali na základě básně, že Achájců a dalších řeckých bojovníků, táborem rozložených u svých černých lodí podél pobřeží, nemohlo být víc než 50 000.

Mýlili se. Dnešní odhady ukazují, že útočících Řeků je více než 250 000 a přibližně poloviční počet je Trójanů a jejich spojenců. Do této bitvy zřejmě přispěchal každý hrdinný bojovník z řeckých ostrovů – neboť bitva znamenala kořist – a přivezl si s sebou své vojáky, spojence, sluhy, otroky a konkubíny.

Vizuální dojem je ohromující: kilometry a kilometry osvětlených stanů, táborových ohňů, palisád ze zašpičatělých kůlů, kilometry zákopů vyhloubených v tvrdé zemi nad plážemi – nikoli k tomu, aby se v nich vojáci ukrývali a choulili, ale jako zastrašovací prostředek pro trójskou jízdu – a všechny tyto kilometry stanů a lidí ozařují a na vyleštěných kopích a lesklých štítech se blyští tisíce jasně hořících hranic, ohňů k přípravě jídla a ohňů stravujících mrtvé.

Ohně stravující mrtvé.

V posledních několika týdnech se řeckými řadami šíří smrtonosná nákaza. Nejdřív zabila osly a psy, potom sklátila tady vojáka, tady sluhu, až najednou v uplynulých deseti dnech přerostla v epidemii a zabila víc achájských a danajských hrdinů než obránci Ília za několik měsíců. Mám podezření, že se jedná o tyfus. Řekové jsou přesvědčeni, že je to Apollónův hněv.

Viděl jsem Apollóna z dálky – na Olympu i tady – a musím říct, že je to velice nepříjemný chlapík. Apollón je bůh lučištníků, pán stříbrného luku, „ten, který zasahuje z dálky," a byť je bohem léčení, je také bohem nemoci. Víc než to, je v této bitvě hlavním božským spojencem Trójanů, a kdyby mohl prosadit svou, Achájci by byli smeteni. Ať tato tyfová nákaza vzešla z řek zamořených mrtvými těly a jiných zdejších zdrojů znečištěné vody, nebo z Apollónova stříbrného luku, Řekové si právem myslí, že jim bůh nic dobrého nepřeje.

V tuto chvíli se achájští „velmoži a králové" – a každý z těchto řeckých hrdinů je ve své provincii a ve svých očích králem nebo velmožem – scházejí na veřejném shromaždišti poblíž Agamemnónova stanu, aby rozhodli, jaké kroky podniknout pro ukončení této epidemie. Jdu tam pomalu, skoro zdráhavě, třebaže po více než devíti letech čekání bych právě dnes večer měl zažít nejúžasnější okamžik za celou dobu, co tuto válku pozoruji. Dnes večer Homérova *Ílias* skutečně začne.

Jistě, byl jsem svědkem mnoha momentů z Homérovy básně, které byly poeticky posunuty v čase, jako je takzvaný Výčet loďstva, uspořádání a soupis všech řeckých sil, který je v *Íliadě* součástí druhého zpěvu, ale já jsem viděl, jak k němu došlo před více než devíti lety při vyhlášení této válečné výpravy v Aulidě, v úžině mezi

Euboiou a řeckou pevninou. Nebo *Epipolesis,* Agamemnónova přehlídka vojska, která se nachází ve čtvrtém zpěvu Homérova eposu, ale já jsem viděl, jak se odehrála krátce poté, co vojska přistála tady nedaleko Ília. Po této události následovalo to, co jsem vyučoval jako *Teichoskopiu* neboli „Pohled z hradby“, kdy Helena identifikuje Priamovi a dalším trójským vůdcům různé achájské hrdiny. *Teichoskopia* se objevuje ve třetím zpěvu básně, ale ve skutečném vývoji událostí k ní došlo krátce po přistání a *Epipolesii*.

Pokud tady dochází ke skutečnému vývoji událostí.

Dnes večer každopádně dojde ke shromáždění u Agamemnónova stanu a ke konfrontaci mezi Agamemnónem a Achilleem. To je místo, kde *Ílias* začíná, a já bych na ně měl soustředit veškerou svou energii a profesionální um, ale ve skutečnosti na to prdím. Jen ať se na sebe vytahují. Ať se vztekají. Ať Achilleus sáhne po meči – no dobře, přiznávám, že to bych vidět chtěl. Skutečně se objeví Athéna, aby ho zadržela, nebo je to jenom metafora pro to, jak se v Achilleovi probudí zdravý rozum? Čekal jsem celý život, abych na takovou otázku odpověděl, a odpověď je vzdálená jenom několik minut, ale, kupodivu a nezvratně, já… na… to… prdím.

Devět let bolestného znovuzrození, pomalého navracení paměti, neustálých válek a soustavného hrdinského pózování, nemluvě o mém zotročení ze strany bohů a Múzy, si vybralo svou daň. Momentálně by mi vůbec nevadilo, kdyby se objevil B-52 a shodil na Řeky i Trójany atomovou bombu. Ať jdou do prdele všichni tihle hrdinové i s dřevěnými vozy, na kterých jezdí.

Přesto se dál vleču k Agamemnónovu stanu. Je to moje práce. Když se toho nezúčastním jako pozorovatel a nepodám zprávu Múze, nebude to pro mne znamenat ztrátu definitivy. Bohové ze mě nadělají kousíčky kostí a prachovou DNA, z nichž mě obnovili, a, jak se říká, šmytec.

2

Ardiské kopce, vila Ardis

Daeman se faxem přenesl do blízkosti Adina domova a tupě zamrkal do rudého slunce na obzoru. Obloha byla bez mráčku. Zapadající slunce hořelo mezi vysokými stromy na linii hřebene a rozzařovalo prstenec P a prstenec R rotující na kobaltové obloze. Daeman byl dezorientovaný, protože tady byl večer, přitom ještě před několika sekundami, než odfaxoval z Tobiho večírku při příležitosti druhé dvacítky v Ulanbatu, bylo ráno. Nenavštívil Adin domov už několik let a s výjimkou přátel, které vídal pravidelně – Sedmana v Paříži, Ono v Bellinbadu, Ristir u ní doma na chomských útesech a několika dalších – neměl nikdy tušení, na kterém kontinentu nebo ve kterém časovém pásmu se ocitne. Jenže Daeman neznal ani jména a polohu kontinentů, natož aby měl pojem o geografii nebo časových zónách, a tak mu vlastní absolutní neznalost nijak nevadila.

Přesto to bylo matoucí. Ztratil den, nebo den získal? Vzduch tu každopádně voněl jinak – vlhčeji, sytěji, divočeji.

Daeman se rozhlédl. Stál uprostřed typického pavilonu faxového uzlu – obvyklého kruhu z permbetonu se zdobenými železnými sloupky korunovanými pergolou ze žlutého křišťálu a sloupem poblíž středu kruhu, nesoucím nutné kódové označení, které neuměl přečíst.

Žádnou jinou stavbu v údolí vidět nebylo, jenom trávu, stromy, říčku v dálce a pomalu rotující prstence, které se nahoře křížily jako konstrukce nějakého obrovského, pomalého setrvačníku.

Byl teplý večer, vlhčí než v Ulanbatu, a faxový pavilon stál uprostřed travnaté louky obklopené nízkými pahorky. Necelých deset metrů za kruhovým pavilonem stál starý, jednokolový otevřený kariol pro dvě osoby. Nad koutkem pro kočího se vznášel stejně stařičký služebník a mezi dřevěnými ojemi stál jediný voynix. Od

Daemanovy poslední návštěvy vily Ardis uplynulo již více než deset let, ale teď se mu všechno to barbarské nepohodlí vybavilo. Bylo absurdní nemít dům přímo na faxovém uzlu.

„Daeman *Uhr?*“ zeptal se služebník, i když určitě věděl, o koho se jedná.

Daeman zabručel a natáhl ruku s otlučeným příručním kufrem. Maličký sluha přiletěl blíž, vzal zavazadlo do polstrovaných chytáků a uložil je do plátěného zavazadlového prostoru. Daeman si nastoupil. „Budeme čekat na ostatní?“

„Vy jste poslední host,“ odpověděl služebník. Bzučivě přelétl do svého půlkulového výklenku a vydal mlaskavý příkaz; voynix si zapojil oje a rozběhl se k zapadajícímu slunci. Jeho rezivé botky a kolo kariolu zvedaly ze štěrkové cesty nepatrně prachu. Daeman se pohodlně opřel do zelené kůže, položil si obě ruce na vycházkovou hůl a vychutnával si jízdu.

Nepřijel Adu navštívit, ale svést. To byla činnost, kterou se zabýval – svádění mladých žen. Pak ještě sbíral motýly. Skutečnost, že Adě bylo kolem pětadvaceti a on se blížil ke konci druhé dvacítky, pro něho nic neznamenala. Ani to, že Ada byla jeho sestřenice. Tabu incestu již dávno odnesl čas. Pojem „genetický drift“ Daemanovi nic neříkal, a i kdyby ano, věřil by, že nápravna si s ním poradí. Nápravna si poradila se vším.

Před deseti lety byl Daeman na návštěvě vily Ardis v roli bratrance – a snažil se vyloženě z nudy svést jinou Adinu sestřenici, Virginii, přitažlivou asi jako voynix – když poprvé uviděl Adu nahou. Hledal zimní zahradu, kde se měla podávat snídaně, a v jedné z nekonečných chodeb vily Ardis minul Adin pokoj. Dveře byly pootevřené a ve vysokém, křivém zrcadle bylo vidět Adu, jak se, přioděná jen lehce znuděným výrazem – Ada byla mnohé, ale přehnaně čistotná ne, jak zjistil – umývá s pomocí houby a umývadla. Odraz té mladé ženy, teprve se vylupující z kukly dívky, Daemana fascinoval, tohoto dospělého muže, tenkrát jen o málo staršího, než byla Ada nyní.

Již tenkrát, když její boky, stehna a ňadra s poupaty bradavek ještě měly dětskou buclatost, to byla podívaná, kvůli níž stálo za to se zastavit a obdivovat. Bledá – její kůže setrvávala hebká a

pergamenová bez ohledu na to, jak dlouho zůstávala venku – šedooká Ada, s malinovými rty a černými vlasy, byla snem amatérského erotika. Móda si tenkrát žádala, aby si ženy holily podpaží, ale mladá Ada ani – jak Daeman upřímně doufal – její dospělá verze tomu nevěnovala víc pozornosti než jiným módním trendům. To, co Daeman tenkrát viděl, nehybné ve vysokém zrcadle (a nyní přišpendlené a vystavené na podložce své paměti) bylo ještě dívčí, ale již smyslné tělo, plná bledá ňadra, krémová pleť, bystré oči, bledost zdůrazněná čtyřmi černými tahy – klikatým otazníkem vlasů, které nechávala nedbale zvednuté hřebínkem, pokud nedováděla, což bylo většinou, dvěma čárkami v podpaží a dokonale černým vykřičníkem – ještě nevyzrálým v deltu – sbíhajícím do stínů mezi stehny.

Daeman se na kočáře usmál. Neměl ponětí, proč ho Ada po všech těch letech pozvala na oslavu těchto narozenin – ani čí dvacítka se vlastně slaví – ale věřil, že tu mladou ženu svede, než odfaxuje zpátky do svého reálného světa večírků, dlouhých návštěv a nezávazných pletek s poživačnějšími ženami.

Voynix klusal lehce a táhl kariol za sebou. Bylo slyšet jen šustění štěrku pod botkami a tiché bzučení starých setrvačníků v těle kočáru. Přes údolí se kradly stíny, ale úzká cesta zdolala hřeben, zachytila poslední kousek slunce – rozpůleného dalším hřebenem na západě – a potom sestoupila do širšího údolí, kde se po obou stranách táhla pole s nějakými nízkými plodinami. Služebníci, kteří poletovali nad polem a ošetřovali je, Daemanovi připadali jako levitující kriketové míče.

Cesta se stočila na jih – pro Daemana doleva – po krytém dřevěném mostě překonala řeku, potom začala ostrými zatáčkami stoupat do strmého kopce a vnořila se do starého lesa. Daeman si mlhavě vzpomínal, jak v tom starém lese před deseti lety lovil motýly. Bylo to poté, co zahlédl nahou Adu v zrcadle. Vzpomněl si na vzrušení, když se mu blízko vodopádu podařilo získat vzácnou odrůdu černoplášťníka, ale i tato vzpomínka se mísila se vzrušením z pohledu na dívčino bledé tělo a černé chloupky. Vybavil si pohled Adina odrazu, když ta bledá tvář vzhlédla od své očisty – lhostejný,

ani potěšený ani rozčilený, necudný, ale nikoli nestoudný, neurčitě odměřený. Prohlížel si Daemana, znehybnělého chtíčem na chodbě, hodně podobně, jako Daeman zkoumal zajatého černoplášťníka.

Kariol se blížil k vile Ardis. Pod věkovitými duby, jilmy a jasany byla již tma, ale kolem cesty stály žluté lucerny a hlouběji v hvozdu bylo možno zahlédnout barevné lampiony, které možná vyznačovaly pěšiny.

Voynix vyšel z lesa a před Daemanem se otevřel večerní pohled. Na kopci zářila vila Ardis. Od ní se všemi směry vinuly štěrkové pěšiny a cesty. Dlouhý trávník se táhl od vily půl kilometru dolů, než jej přehradil další les. Dál byla řeka, ještě zářící; odrážela umírající světlo oblohy. A mezerou mezi pahorky na jihozápadě bylo vidět další lesnaté kopce – černé, bez světel – a pak ještě další kopce za nimi, až černé hřebeny splynuly s temnými mračny na obzoru.

Daeman se zachvěl. Až nyní si uvědomil, že Adin dům je na tom kontinentu, na kterém se nachází, někde blízko dinosauřích pralesů. Vzpomněl si, jak byl při minulé návštěvě vyděšený, i když ho Virginia, Vanessa a ostatní uklidňovali, že v okruhu osmi set kilometrů žádní nebezpeční dinosauři nejsou. Všichni ho upokojovali – až na patnáctiletou Adu, která se na něho jenom podívala tím svým chladně uvažujícím, lehce pobaveným pohledem, který byl jejím obvyklým výrazem, jak brzy zjistil. Aby se tenkrát šel projít ven, potřeboval motýly. Teď bude potřebovat víc. Věděl sice, že když jsou kolem služebníci a voynixové, žádné nebezpečí nehrozí, ale nijak netoužil nechat se sežrat vyhynulým plazem a probudit se v nápravně se vzpomínkou na tu pohanu.

Obrovský jilm na svahu pod vilou Ardis byl ověšen desítkami lampionů; kruhovou příjezdovou cestu a cestičky od domu k zahradě lemovaly pochodně. Kolem živých plotů na příjezdu a při okraji temných hvozdů stáli hlídací voynixové. Daeman si všiml, že nedaleko jilmu je nachystán dlouhý stůl – kolem celého dějiště oslavy blikaly pochodně – a že několik hostů se již schází k večeři. S obvyklým náznakem potěšeného snobství si také všiml, že většina přítomných mužů si stále obléká šedobílé řízy, burnusy a večerní kombinézy v barvách země, což byl styl, který ve významnějších

společenských kruzích, v nichž se Daeman pohyboval, vyšel z módy již před několika měsíci.

Voynix došel po kruhové příjezdové cestě k hlavním dveřím vily Ardis, zastavil v kuželu žlutého světla, které se z nich linulo, a spustil oje kariolu tak lehce, že Daeman neucítil ani slabý náraz. Zatímco Daeman vystupoval, služebník obletěl vůz, aby mu přinesl zavazadlo. Daeman byl rád, že cítí pod nohama zemi. Po faxování, které ten den absolvoval, se mu pořád trochu točila hlava.

Ada se vyhrnula ze dveří a seběhla ze schodů, aby ho přivítala. Daeman se zastavil a hloupě se usmál. Ada nebyla jenom krásnější, než si pamatoval; byla krásnější, než by si kdy dokázal představit.

3

Ílijské pláně

U Agamemnónova stanu se shromažďují řečtí velitelé. Je tam také dav čumilů. Hádka mezi Agamemnónem a Achilleem již nabírá obrátky.

Měl bych se zmínit, že jsem mezitím vmorfoval do podoby Biánta – nikoli pylského velitele téhož jména z Nestórových řad, ale velitele sloužícího Menestheovi. Tento ubohý Athéňan momentálně trpí tyfem, a třebaže přežije a ve třináctém zpěvu se zapojí do boje, prakticky neopouští stan, který je daleko na pobřeží. Jako velitel má Biás dost vysokou hodnost, aby mu kopiníci a zvědaví okolostojící ustoupili, čímž se dostanu až ke středovému kruhu. Ale nikdo nečeká, že v nastávající debatě Biás promluví.

Zmeškal jsem většinu dramatu, kdy Kalchás, syn Thestorův a „daleko nejlepší z věštců“ sdělil Achájcům pravý důvod Apollónova hněvu. Jiný velitel, který tam stál, mi řekl, že Kalchás požádal o imunitu, než promluví – chtěl, aby ho Achilleus ochránil, pokud by se shromážděnému davu nelíbilo, co řekne. Achilleus souhlasil. Nato Kalchás zúčastněným řekl, co zpola tušili: že Chrýsés, Apollónův kněz, poprosil, aby mu byla navrácena zajatá dcera, a Agamemnónovo odmítnutí boha rozlítilo.

Agamemnóna Kalchantův výklad rozčílil. „Sral z toho kozí bobky,“ zašeptal velitel se smíchem provoněným vínem.

Tento velitel, jestli se nemýlím, se jmenuje Oros a za několik týdnů ho zabije Hektór, až trójský hrdina začne Achájce masakrovat ve velkém.

Od Óra se dozvím, že Agamemnón se před několika minutami uvolil navrátit otrokyni, Chrýseovnu – „Cením si jí výš a mám ji raději než Klytaimnéstru, vlastní manželku,“ křičel Agamemnón, syn Atreův – jenže poté král požádal o kompenzaci v podobě stejně

krásné zajatkyně. Podle Óra, který je úplně namol, Achilleus zaburácel: „Počkej chvilku, Agamemnóne, nejlakotnější ze všech živých," a poukázal na to, že Argejci (další jméno pro Achájce a Danaje, čert vem ty pitomé Řeky s tolika jmény) teď svému vůdci nemohou vydat víc kořisti. Zabiják Achilleus slíbil, že Agamemnón svou dívku dostane, pokud se bitva znovu vyvine v jejich prospěch. Vyzval Agamemnóna, aby prozatím Chrýseovnu vrátil otci a zavřel hubu.

„A v tu chvíli pan Agamemnón, syn Átreův, začal srát kozy vcelku," rozesměje se Oros. Mluví tak nahlas, že se několik velitelů k nám otočí a zpraží nás pohledem.

Přikývnu a podívám se do vnitřních kruhů. Agamemnón je v centru dění, jako vždy. Átreův syn vypadá každým coulem jako nejvyšší velitel – vysoký, vousy stočené do klasických prstýnků, čelo poloboha a bodavé oči, naolejované svaly, na sobě nejlepší oděv a výstroj. Přímo naproti němu, ve volném středu kruhu, stojí Achilleus. Silnější, mladší, dokonce ještě krásnější než Agamemnón, Achilleus se téměř nedá popsat. Když jsem ho poprvé spatřil při Výčtu loďstva před více než devíti lety, pomyslel jsem si, že Achilleus musí být nejbožštější ze všech, kteří mezi těmito božskými lidmi chodí, tak impozantní byl po stránce fyzické a velitelské. Později jsem přišel na to, že přes všechnu svou krásu a sílu je Achilleus poměrně hloupý – něco jako nekonečně hezčí Arnold Schwarzenegger.

Kolem tohoto vnitřního kruhu jsou hrdinové, o nichž jsem ve svém druhém životě desítky let učil. Nezklamou, když se s nimi člověk setká osobně. Blízko Agamemnóna je, ale viditelně mu v právě zuřícím sporu nestraní, Odysseus – o dobrou hlavu menší než Agamemnón, ale širší v plecích a v ramenou.

Pohybuje se mezi řeckými velmoži jako beran mezi ovcemi, inteligence a mazanost mu čiší z očí, má ji vyrytou do vrásek na tváři, která něco pamatuje. Ještě nikdy jsem s ním nemluvil, ale těším se, že to udělám, než tahle válka skončí a on se vydá na svou pouť.

Po Agamemnónově pravici je jeho mladší bratr Meneláos, Helenin manžel. Potěšilo by mě, kdybych dostal dolar pokaždé, kdykoli jsem zaslechl někoho z Achájců zabrblat, že kdyby byl Meneláos lepší milenec – „měl většího ptáka", jak to před třemi lety

na doslech ode mne nevybíravě formuloval Diomédés před jedním přítelem – Helena by neutekla s Paridem do Ília a hrdinové řeckých ostrovů by nemuseli promarnit posledních devět let tímto prokletým obléháním. Nalevo od Agamemnóna je Orestes – nikoli rozmazlený Agamemnónův syn, ponechaný doma, který jednou pomstí otcovu vraždu a vysloužíi si vlastní hru, ale jen oddaný nosič kopí se stejným jménem, jejž zabije Hektór při příští velké ofenzívě Trójanů.

Za králem Agamemnónem stojí Eurybatés, Agamemnónův hlasatel – neplést s Eurabytem, který dělá hlasatele Odysseovi. Vedla Eurybata stojí Ptolemaiův syn Eurymedón, pohledný mladík, který dělá Agamemnónovi vozataje – neplést s mnohem méně pohledným Euramedónem, který dělá vozataje Nestorovi. (Přiznávám, že občas bych vyměnil všechna ta skvostná patronymika za několik obyčejných příjmení.)

Rovněž v Agamemnónově polovině kruhu jsou velký Aiás a malý Aiás, velitelé vojsk ze Salamíny a Lokridy. Tyto dva si kromě jména nesplete nikdo, protože velký Aiás vypadá jako bílý linebacker z NFL, zatímco malý Aiás vypadá jako kapsář. Euryalos, třetí v hierarchii argolidských bojovníků, stojí vedle svého šéfa Sthenela, muže, který si tak strašně šlape na jazyk, že není schopen vyslovit vlastní jméno. Je zde rovněž Agamemnónův přítel a nejvyšší velitel argolidských bojovníků, upřímný Diomédés. Dnes večer nevypadá zrovna naladěně; ruce má založené a zamračeně hledí do země. Starý Nestor – „zvučný hlas z Pylu“ – stojí v blízkosti dělicího bodu vnitřního kruhu a, jak Agamemnón a Achilleus stupňují svůj hněv a vzájemné urážky, tváří se ještě sklíčeněji než Diomédés.

Jestli se všechno bude vyvíjet podle Homérovy verze, Nestór za několik minut přednese svou slavnou řeč, v níž se marně pokusí přimět Agamemnóna i rozzuřeného Achillea k tomu, aby se usmířili, než svým hněvem poslouží Trójanům, a já se přiznám, že Nestórovu řeč slyšet chci, i kdyby jenom pro zmínku o dávné válce s kentaury. Kentauři mě vždycky zajímali a podle Homéra se Nestór zmínil o nich a válce s nimi věcným tónem; kentauři jsou jedním z pouhých dvou mýtických zvířat, jež jsou v *Íliadě* zmíněna, přičemž to druhé je chiméra. Těším se na jeho zmínku o kentaurech, ale snažím se stát tak, aby mě Nestór neviděl, protože identita, do níž jsem vmorfoval –

Biás – patří ke starcovým podřízeným a já se nechci nechat zatáhnout do rozhovoru. Momentálně je taková obava zbytečná – pozornost Nestóra a všech ostatních se soustředí na výměnu drsných slov a plivanců mezi Agamemnónem a Achilleem.

Poblíž Nestóra stojí a viditelně se nepřidávají na stranu žádného z vůdců Menestheus (kterého za několik týdnů zabije Paris, jestli se události budou vyvíjet podle Homéra), Eumélos (vůdce Thessálců z Fer), Polyxeinos (spoluvelitel Epejců), Polyxeinův přítel Thalpios, Thoás (velitel Aitólů), Leonteus a Polypoités ve svém typicky argisském oděvu, také Macháón a jeho bratr Podaleirios, mezi nimiž stojí různí thessalští nižší velitelé, Odysseův drahý druh Leukos (předurčený k tomu, aby ho za několik dnů zabil Antifos) a další, které jsem se za ta léta naučil poznávat nejen na pohled a podle hlasu, ale také podle charakteristických způsobů, jak bojují, chvástají se a obětují bohům. Jestli jsem se o tom zatím nezmínil, staří Řekové, kteří jsou zde shromážděni, nedělají nic polovičatě – všechno se dělá na hranici schopností, každý výkon provází to, co jeden učenec z dvacátého století nazval „maximální riziko nezdaru."

Naproti Agamemnónovi a po pravici Achillea je Patroklos, zabijákův nejvěrnější druh, jehož smrti Hektórovou rukou je souzeno stát se příčinou skutečného hněvu Achilleova a největšího masakru v dějinách válečnictví – jakož i Tlépolemos, krásný syn mýtického hrdiny Hérakla, který po zabití otcova strýce uprchl z domova a brzy padne rukou Sarpédonovou. Mezi Tlépolemem a Patroklem stojí starý Foiníx (Achilleův drahý přítel a bývalý vychovatel) a něco šeptá Orsilochovi, synu Diokleovu, jejž už brzy zabije Aineiás. Po levici rozzuřeného Achillea je Ídomeneus, zabijákův mnohem bližší druh, než jsem na základě básně tušil.

Hrdinů ve vnitřním kruhu je samozřejmě víc, stejně jako jich nesčetně víc stojí v davu za mnou, ale představu máte. Nikdo není bezejmenný, v Homérově epické básni ani tady ve všední realitě ílijských plání. Každý muž s sebou neustále nosí jméno svého otce, svou historii, svou zem, své manželky, děti a majetek, ve všech střetech bojových i řečnických. Je toho dost, aby to obyčejného badatele unavilo.

„Tak je to, Achillee, podobný bohům. Podvádíš v kostkách, podvádíš v boji, podvádíš se ženami – a teď se snažíš podvést *mě!*“ rozkřikne se Agamemnón. „Ale to se ti nepodaří! Mě takovým způsobem neobejdeš. Ty máš otrokyni Bríseovnu, nejkrásnější z našich zajatkyň, stejně krásnou jako moje Chrýseovna. Jenže ty si chceš svou kořist udržet a já mám skončit s holýma rukama! Na to zapomeň! To raději přenechám velení vojska tady Aiantovi… nebo Ídomeneovi… nebo támhle lstivému Odysseovi… nebo tobě, Achillee… *tobě*… než bych se nechal tak napálit.“

„Tak to udělej,“ ušklíbne se Achilleus. „Je na čase, aby to tady dostalo pořádného vůdce.“

Agamemnónův obličej znachoví. „Dobře tedy. Stáhněte na moře jednu černou loď, vyberte do ní veslaře a naplňte ji oběťmi bohům… vezměte Chrýseovnu, jestli si troufnete… ale ty oběti budeš muset vykonat *ty*, Achillee, zhoubo mužů. Ale pamatuj si, že si vyberu jinou odměnu náhradou, a tou odměnou bude tvá překrásná Bríseovna.“

Achilleovu pohlednou tvář zkřiví hněv. „Taková hanebnost! Jak jsi obrněný svou hanebností, vychytralý ve své lakotě, zbabělče s psím ksichtem!“

Agamemnón postoupí o krok k sokovi, upustí žezlo a položí ruku na svůj meč.

Achilleus za ním nezůstane v ničem pozadu a sevře jílec vlastního meče. „Trójané nám nikdy neudělali nic špatného, Agamemnóne, na rozdíl od tebe. To, co nás přivedlo k těmto břehům, nebyl ten trójský kopiník, ale tvoje hamižnost – bojujeme pro tebe, nestydatče, jaký nemá sobě rovného. Jsme tady s tebou, abychom na Trójanech vybojovali zpět tvou čest, tvou a tvého bratra Menelána, muže, který si ani neumí udržet ženu v ložnici…“

Teď vystoupí Meneláos a sevře *svůj* meč. Velitelé a jejich muži se stahují k tomu nebo onomu vůdci, takže kruh se rozpadne, změní se ve tři tábory – těch, kteří budou bojovat za Agamemnóna, těch, kteří budou bojovat za Achillea a těch kolem Odyssea a Nestóra, kteří vypadají dost znechuceně na to, aby je zabili oba.

„Moji muži a já odcházíme,“ křikne Achilleus. „Zpět do Fthíe. Je lepší se utopit v prázdné lodi, která se poražená vrací domů, než

zůstat tady a ztratit čest doléváním Agamemnónova poháru a rozhojňováním Agamemnónovy kořisti.“

„Výborně, jen si běž!“ křikne Agamemnón. „Určitě, *zběhni*. Nikdy bych se tě neprosil, abys zůstal a bojoval za *mě*. Jsi skvělý voják, Achillee, ale co z toho? To je dar od bohů a ty s ním nemáš nic společného. Miluješ boj, krev a vraždění svých nepřátel, tak si vezmi ty své podlézavé Myrmidony a běž!“ Agamemnón si odplivne.

Achilleus se prakticky třese vzteky. Je vidět, že je rozpolcený mezi chutí otočit se na patě, vzít své muže a navždy Ílion opustit, a obrovskou touhou vytáhnout meč a vykuchat Agamemnóna jako obětní ovci.

„Ale jedno si pamatuj, Achillee,“ pokračuje Agamemnón a jeho křik poklesne v hrozivý šepot, který slyší všechny ty stovky shromážděných mužů, „ať odjedeš nebo zůstaneš, já se své Chrýseovny vzdám, protože *bůh*, Apollón na tom trvá, ale vezmu si místo ní tvou Bríseovnu a každý muž, co jich tu je, se dozví, o kolik větší muž je Agamemnón než mrzutý cucák Achilleus!“

V tu chvíli se Achilleus přestane ovládat a doopravdy sáhne po meči. A tady by *Ílias* byla skončila – smrtí Agamemnóna, Achillea nebo obou – Achájci by odpluli domů, Hektór by se dožil spokojeného stáří, Ílion by zůstal stát tisíc let a možná by slávou soupeřil s Římem, ale v tom okamžiku se za Achileem zjeví bohyně Athéna.

Vidím ji. Achilleus se prudce otočí, s tváří zkřivenou, a zjevně ji spatří taky. Nikdo jiný ne. Nechápu tuhle zneviditelňovací techniku, ale funguje, když ji používám já, a bohům taky.

Ne, uvědomím si vzápětí, tady nejde jen o neviditelnost. Bohové opět zastavili čas. Dělají to s oblibou, když si chtějí promluvit se svým oblíbencem, aniž by je slyšeli ostatní, ale viděl jsem to jen několikrát. Agamemnón má otevřená ústa – vidím plivanec znehybněný ve vzduchu – ale není slyšet žádný zvuk, čelisti ani svaly se nehnou, temné oči nemrknou. A stejné je to se všemi muži v kruhu: nehybní, zahloubaní či zmatení, strnulí. Na obloze visí bez hnutí mořský pták v letu. Vlny se zvedají, ale netříští se o břeh. Vzduch je hustý jako sirup a my všichni jsme znehybnělí jako hmyz v jantaru. Jediné, co se v tomto zastaveném vesmíru hýbe, je Pallas

Athéna, Achilleus a – i když se to projevuje jen tím, že se nakláním dopředu, abych lépe slyšel – já.

Achilleus má stále ruku na jílci svého meče – zpola vytaženého z krásně zpracované pochvy – ale Athéna ho chytila za dlouhé vlasy a fyzicky ho otočila k sobě a on se teď neodvažuje meč vytasit. Kdyby to udělal, vyzval by na souboj samotnou bohyni.

Achilleovi však vzplanou oči – víc šílené než příčetné – a vykřikne do zhoustlého, sirupovitého ticha, které tato zastavení času provází: „Proč! U všech Erýnií, proč teď! Proč jsi za mnou přišla, bohyně, dcero Diova? Přišla ses podívat, jak mě Agamemnón poníží?“

„Ustup!“ řekne Athéna.

Jestli jste boha nebo bohyni nikdy neviděli, můžu vám říct jen to, že jsou nadživotní – doslova, protože Athéna musí mít dobré dva metry deset – a krásnější než jakýkoli smrtelník. Předpokládám, že je to dílo jejich nanotechnologií a laboratoří na rekombinaci DNA. Athéna v sobě spojuje vlastnosti ženské krásy, božské schopnosti velet a ryzí moci, o jejichž existenci jsem neměl ani tušení, než jsem se vrátil do života ve stínu Olympu.

Bohyně nechává ruku v Achilleových vlasech, zaklání mu hlavu dozadu a nutí ho odvrátit se od znehybnělého Agamemnóna a jeho nohsledů.

„Nikdy se nepodvolím!“ vykřikne Achilleus. I v tomto ztuhlém vzduchu, který všechny zvuky zpomaluje a tlumí, je zabijákův hlas silný. „Ten vepř, který si myslí, že je král, zaplatí za svou zpupnost životem!“

„Ustup!“ řekne Athéna podruhé. „Héra, bohyně bělostných paží, mě poslala z nebe na zem, abych zastavila tvůj hněv. *Ustup*.“

Vidím, jak se do Achilleových šílených očí vkrade náznak zaváhání. Héra, Diova manželka, je nejsilnějším spojencem Achájců na Olympu a od časů jeho zvláštního dětství je Achilleovou ochránkyní.

„Teď *hned* ten souboj ukonči,“ nařídí Athéna. „Sundej ruku z meče, Achillee. Proklej Agamemnóna, jestli musíš, ale nezabíjej ho. Udělej, co ti poroučíme, a já ti dám slib – *vím*, že je to pravda, Achillee, stejně jako vidím tvůj osud a znám budoucnost všech

smrtelníků – poslechni nás dnes a jednoho dne se ti za tuto urážku dostane třikrát tolik nádherných darů. Odmítni a ještě tuto hodinu zemřeš. Poslechni nás obě – Héru i mne – a přijmi svou odměnu.“

Achilleus se ušklíbne a vytrhne se bohyni. Tváří se nevrle, ale meč zasune. Pozorovat Athénu a Achillea je jako pozorovat dvě živé bytosti v poli soch. „Nemohu se vzpírat vám oběma, bohyně,“ řekne Achilleus. „Člověk udělá lépe, když se podrobí vůli bohů, i když mu srdce puká hněvem. Ale je pak jedině spravedlivé, aby bohové vyslyšeli modlitby takového člověka.“

Athéně se na tváři mihne nepatrný úsměv.

V dalším okamžiku zmizí – kvitne zpátky na Olymp – a čas začne znovu plynout.

Agamemnón končí svou řeč.

Achilleus, s mečem v pochvě, vstoupí do prázdného kruhu. „Ty nalitý měchu vína!“ zvolá zabiják. „S očima psa a srdcem jelena. Ty ‘vůdče’, který jsi nás nikdy nevedl do bitvy, ani jsi s nejlepšími z Achájců nechystal léčku – ty, kdo nemáš odvahu vyplenit Ílion a tak si musíš kořist opatřovat ve stanech svého vojska – ty ‘králi’, který vládneš jenom těm nejbezcennějším z nás, toto ti slibuji, tuto velkou přísahu dnes skládám…“

Stovky mužů kolem mne se nadechnou téměř jako jeden. Tento slib kletby je šokuje víc, než kdyby Achilleus Agamemnóna jednoduše podřízl jako psa.

„Přísahám, že přijde den, kdy všichni achájští synové, všechny tvé armády zde shromážděné, velice zatouží po Achilleovi,“ vykřikne zabiják tak mocným hlasem, že přeruší i hry v kostky sto metrů daleko ve stanovém městě. „Tvoje duše bude trpět, Átreovče, ale nic, co uděláš, *nic* tě nezachrání, až vás Hektór, zhouba mužů, bude kosit jako pšenici. Až přijde ten den, zoufalstvím si vytrhneš srdce a sám je pozřeš, ze vzteku, že jsi takto zneuctil nejlepšího z Achájců.“

A s těmito slovy se Achilleus otočí na své slavné patě a opustí kruh. Kamínky na mořském břehu zakřupou a hrdinova postava zmizí ve tmě mezi stany. Musím uznat, že to byl odchod jako řemen.

Agamemnón zkříží ruce na prsou a zavrtí hlavou. Ostatní muži mluví ohromenými hlasy. Nestór předstoupí, aby přednesl svou řeč o

tom, že za válek s kentaury jsme všichni táhli za jeden provaz. Toto je anomálie – podle Homéra je Achilleus ještě přítomen sporu, když mluví Nestór – a jako správný scholik si to v duchu poznamenám, ale většinou své pozornosti jsem daleko, předaleko jinde.

Právě v tomto okamžiku, kdy si vybavím záštiplný pohled, jaký Achilleus vrhl na Athénu okamžik předtím, než mu za vlasy zvrátila hlavu nazad a přinutila ho ustoupit, se přede mnou vynoří plán na něco tak troufalého, tak jasně předurčeného k nezdaru, tak sebevražedného a tak báječného, že se mi na minutu zatají dech.

„Biante, není ti nic?“ zeptá se Oros, který stojí vedle mne.

Nechápavě na něho zírám. Chvíli si nejsem schopen vzpomenout, kdo je on a kdo je ‘Biás“, zapomněl jsem identitu, do níž jsem vmorfoval. Pak zavrtím hlavou a protlačím se ven z kruhového davu slavných zabijáků.

Kamínky mi křupají pod nohama bez hrdinské ozvěny Achilleova odchodu. Jdu k vodě a ve chvíli, kdy mě nikdo nevidí, ze sebe shodím Biantovu identitu. Kdyby se na mě teď někdo podíval, viděl by Thomase Hockenberryho, obrýleného muže ve středních letech, který se sklání k zemi v absurdním oděvu achájského kopiníka a pod vlnou a kožešinami schovává morfovací výstroj a protinárazové brnění.

Moře je tmavé. *Vínově tmavé*, bleskne mi hlavou, ale nepobaví mě to.

Není to poprvé, co mám nutkavou touhu použít svou zneviditelňovací schopnost a levitační výstroj k tomu, abych odsud odletěl – naposledy se vznesl nad Ílion, naposledy se podíval dolů na jeho pochodně a obyvatele odsouzené k záhubě, a pak zamířil přes vínově temné – Egejské – moře k jihozápadu, až narazím na ještě neřecké ostrovy a pevninu. Mohl bych se zastavit za Klytaimnéstrou a Pénelopou, za Télemachem a Orestem. Profesor Thomas Hockenberry, jako chlapec i jako muž, vždycky vycházel lépe se ženami a dětmi než s dospělými muži.

Jenže tyto prařecké ženy a děti jsou nebezpečnější a krvežíznivější než kterýkoli dospělý muž, jehož Hockenberry znal ve svém druhém, bezkrevném životě.

Nech si ten odlet na jindy. Vlastně, pusť to z hlavy úplně.

Vlny se valí na břeh jedna za druhou. Jejich známá kadence uklidňuje.

Udělám to. To rozhodnutí má v sobě stejné vzrušení jako let – ne, let ne, jako ten krátký okamžik nulové gravitace, jehož člověk dosáhne, když se vrhne někde z výšky a ví, že není návratu na pevnou zem. Potop se nebo plav, spadni nebo leť.

Udělám to.

4

V blízkosti Conamara Chaos

Ponorka Mahmuda, európského moravce, měla před krakenem náskok tří kilometrů a zvyšovala ho, což mělo drobnému, robotickoorganickému konstruktovi dát určitý pocit jistoty, ale jelikož kraken míval často pětikilometrová chapadla, nedávalo.

Bylo to mrzuté. Co bylo horší, vyrušilo ho to. Mahmud byl téměř hotov se svou novou analýzou sonetu 116 a nemohl se dočkat, až jej odmailuje Orphovi na Ió. Poslední, co teď potřeboval, bylo nechat svou ponorku spolknout. Zaměřil krakena sonarem, potvrdil si, že obrovská, hladová, rosolovitá hmota ho stále sebemrskačsky pronásleduje, a tak dlouho ladil reaktor, až přidal k rychlosti plavidla další tři uzly.

Kraken, který byl tak blízko oblasti Conamara Chaos a otevřených kanálů doslova na suchu, se činil, aby mu stačil. Mahmud věděl, že dokud se oba pohybují touto rychlostí, kraken nedokáže naplno natáhnout chapadla, aby ponorku obklíčil, ale kdyby se svým plavidlem na něco narazil – řekněme na velký shluk blýskavých chaluh – a musel zpomalit, nebo, což by bylo ještě horší, se do svítících provazců slizu zapletl, kraken by se na něho vrhl jako…

„A kruci," Mahmud se vzdal veškeré snahy o úsměv a nahlas promluvil do bzučivého ticha stísněného obytného prostoru ponorky. Byl svými čidly napojen na lodní systémy a virtuální zrak mu ukazoval obrovské shluky blýskavých chaluh přímo před ním. Zářící kolonie se tady vznášely kolem izotermálních proudů a živily se načervenalými žílami síranu hořečnatého, které vybíhaly k ledovému šelfu nahoře jako krvavé kořeny.

Mahmud si pomyslel *potopit* a ponorka klesla o dvacet kilometrů hlouběji. Dolním koloniím chaluh se vyhnula jen o několik desítek

metrů. Kraken se ponořil za ním. Kdyby se mohl usmívat, určitě by to teď dělal – to byla jeho zabijácká hloubka.

Mahmud váhavě smazal Sonet 116 ze svého zorného pole a zvážil své možnosti. Nechat se sežrat krakenem ani ne sto kilometrů od centrály Conamara Chaos by byla ostuda. Mohli za to ti pitomí byrokrati – měli si v lokálních podmořích udělat s obludami pořádek, než některého z moraveckých výzkumníků povolají zpátky kvůli nějaké schůzce.

Mohl krakena zabít. Jenže v situaci, kdy v okruhu tisíce kilometrů nebyla žádná kombajnová ponorka, by to krásné zvíře roztrhali na kusy a sežrali paraziti z kolonií blýskavých chaluh, solnožraloci, volně plovoucí trubkýši a další krakeni mnohem dřív, než by se k němu firemní kombajn dostal. A to by bylo strašlivé plýtvání.

Mahmud přepnul zrak z virtuálního režimu a rozhlédl se po své obytné kóji, jako by ho při pohledu na reálný nepořádek, který tam panoval, mohlo něco napadnout. Napadlo.

Na konzolovém stole stála vedle svazků Shakespeara vázaných v kůži a výtisku Vendlerové jeho lávová lampa – vtípek starého moraveckého partnera Urtzweila z doby téměř před dvaceti jupiterskými roky.

Mahmud se usmál a znovu aktivoval virtuál na celém pásmu. Takhle blízko centrály Conamara Chaos budou diapiry. A kraken diapiry nesnášel…

Ano, patnáct kilometrů na jihojihovýchod jich bylo jako naděláno. Pomalu stoupaly k ledové čepici – stejně loudavě jako voskové kuličky v lávové lampě. Mahmud nastavil kurz k nejbližšímu diapiru stoupajícímu ke kanálu a pro jistotu přidal ještě pět uzlů, jestli si ovšem mohl být v dosahu chapadel dospělého krakena vůbec něčím jistý.

Diapir nebyl nic víc než koule teplého ledu, ohřátá průduchy a gravitačními žhavými zónami hluboko dole a stoupající mořem hořkých solí k ledové čepici, která kdysi pokrývala sto procent Európy a která nyní, dva tisíce pozemských let po příletu kryobotické pracovní firmy, stále pokrývala více než devadesát osm procent

měsíce. Tento diapir měl v průměru kolem patnácti kilometrů a rychle stoupal, jak se blížil k povrchové čepici.

Krakeni neměli rádi elektrolytické vlastnosti diapirů. Odmítali si jejich hmotou znečistit třeba jen průzkumná chapadla, natož své vražedné paže a tlamy.

Mahmudova ponorka se dostala ke stoupající kouli s náskokem nějakých deseti kilometrů před pronásledujícím krakenem, zpomalila, přetvořila vnější trup, aby měl nárazovou pevnost, zatáhla senzory a sondy a zavrtala se do kapky ledové kaše. Mahmud s pomocí sonaru a EPS prověřil čočky a plavební kanály, které byly stále nějakých osm tisíc metrů nad ním. Za několik minut se diapir rozplácne o tlustou ledovou čepici, prodere se puklinami, čočkami a kanály vzhůru a vyvrhne ledovou kaši ve výstřiku vysokém sto metrů. Tato část Conamara Chaos bude nakrátko vypadat jako Yellowstonský park v Americe ztraceného věku, s nádhernými gejzíry červené síry a kypícími horkými prameny. Oblak jemné tříště se v gravitaci Európy oproti Zemi sedminové rozptýlí, bude se snášet jako zpomalená plískanice na kilometry daleko po stranách každé povrchové čočky, než v řídké, umělé atmosféře Európy – celých 100 milibarů – zmrzne a doplní beztak již zmučená ledová pole dalšími abstraktními skulpturálními tvary.

Mahmuda nešlo v doslovném smyslu zabít – byl sice zčásti organický, spíš však „existoval“ než „žil“ a byl zkonstruován pro tvrdé podmínky – ale rozhodně se nechtěl stát součástí gejzíru nebo být dalších tisíc pozemských let zmrzlým kusem abstraktní sochy. Jak počítal – rychlost výstupu diapiru, dopředný pohyb jeho ponorky tou kaší, rychle se blížící ledová čepice – zapomněl na chvíli na krakena i na sonet 116. Pak své nápady poslal do strojovny a vyrovnávacích nádrží. Pokud všechno vyjde, dostane se z jižní strany diapiru o půl kilometru dřív, než koule narazí na led. Pak vyrazí kupředu a nouzově se vynoří ve stejnou chvíli, kdy se kanálem prožene přílivová vlna z diapiru. Potom použije zrychlení na sto kilometrů za hodinu, aby se udržel před fontánovým efektem – v podstatě použije ponorku k překonání poloviny vzdálenosti k centrále Conamara Chaos jako surfovací prkno. Až se přílivová vlna rozplyne, bude muset urazit posledních zhruba dvacet kilometrů na

základnu po povrchu, ale neměl na vybranou. Měl by to být nástup ve velkém stylu.

Pokud mu kanál něco nezablokuje. Nebo pokud nějaká jiná ponorka nepojede kanálem od centrály. Těch několik sekund do zničení Mahmuda a *Černé dámy* by byl pěkný trapas.

Alespoň že kraken už bude ze hry. Ty potvory se odmítaly vynořit blíž než pět kilometrů od povrchové čepice.

Poté, co zadal všechny příkazy, a s vědomím, že udělal všechno, co byl schopen vymyslet, aby přežil a dorazil na základnu včas, se Mahmud vrátil k rozboru sonetů.

Mahmudova ponorka – kterou už dávno pojmenoval *Černá dáma* – urazila posledních dvacet kilometrů do centrály Conamara Chaos kilometrovým kanálem, po hladině černého moře rozkládajícího se pod černou oblohou. Jupiter ve třetí čtvrti právě vycházel, mračna na něm zářila a oblačné pásy vířily tlumenými barvami. Nedaleko nad ledovým obzorem uháněla přes vycházejícího obra maličká Ió. Po obou stranách kanálu se zvedaly do několikasetmetrové výše rýhované ledové útesy. Jejich strmé stěny byly proti černé obloze matně šedé a stroze rudé.

Mahmud si rozrušeně vyvolal Shakespearův sonet.

SONET 116

Zda čistému svazku duší něco brání?
Pravím ne. Láskou není láska, jež
změnu sama najde-li, se mění,
či nevěrnému nevěrná-li též.
O nikoli, jak maják očima
do bouří hledí, nic se nezachvěje.
Je bludným lodím hvězdou: ať si má
změřenu výšku, ceny nezměrné je.
Není mu bláznem, byť čas zasáhne
svým srpem rty a líčka růžová.
S týdny a dny se nemění, ach ne
až po soud poslední se uchová.

Může-li mi kdo opak dokázat,
nikdy jsem nepsal, nikoho neměl rád.

V průběhu desetiletí si k tomuto sonetu vypěstoval nenávist. Bylo to něco, co si lidé kdysi ve ztraceném věku recitovali na svatbách. Bylo to kýčovité. Bylo to laciné. Nebyl to dobrý Shakespeare.

Avšak nález mikrozáznamu s kritickým textem od jisté ženy jménem Helen Vendlerová – kritička, která žila a psala v některém z těch století, devatenáctém, dvacátém nebo jednadvacátém (záznam měl neurčité datování) – poskytl Mahmudovi klíč k překladu tohoto sonetu. Co když sonet 116 nebyl, na rozdíl od obrazu, který byl kolem něho po staletí vytvářen, sentimentálním stvrzením, nýbrž vášnivým popřením?

Mahmud se zkusil opřít o „klíčová slova“, která si poznačil. Byla v každém řádku – „ne, není, nikoli, nic, není, ne“ – a pak na řádku čtrnáct – „nikdy ne…“ a „nikoho ne…“ jako ozvěna nihilistického „nikdy, nikdy, nikdy, nikdy, nikdy“ krále Leara.

Určitě to byla báseň vyjadřující popření. Ale popření čeho?

Mahmud věděl, že sonet 116 je součástí cyklu „Mladík“, ale věděl také, že termín „Mladík“ je jen o málo víc než fíkový list přidaný v pozdějších, prudérnějších letech. Básně o lásce nebyly adresovány muži, ale „hochovi“ – určitě chlapci, pravděpodobně ne víc než třináctiletému. Mahmud četl kritické práce ze druhé poloviny 20. století a věděl, že tito „badatelé“ považovali sonety za nepřikrášlené – tedy skutečné, homosexuálně laděné dopisy od dramatika Shakespeara – ale Mahmud také věděl, zásluhou odbornějších prací ze starších období a z pozdější epochy ztraceného věku, že takové politicky motivované, doslovné chápání je dětinské.

Mahmud si byl jistý, že Shakespeare ve svých sonetech vystavěl drama. „Mladík“ a pozdější „Černá dáma“ byli postavami tohoto dramatu. Sonety vznikaly po léta a nebyly napsány v žáru vášně, nýbrž v období plné zralosti Shakespearových sil. Co těmito sonety zkoumal? Lásku. A jaké byly Shakespearovy „pravé názory“ na lásku?

To se nikdy nikdo nedozví – Mahmud byl přesvědčen, že bard byl příliš vychytralý, příliš cynický a příliš tajnůstkářský na to, aby vyjevil své pravé city. Ale v jedné hře za druhou ukazoval, jak silné city – včetně lásky – dělají z lidí blázny. Shakespeare, podobně jako Lear, své blázny miloval. Romeo byl bláznem štěstěny, Hamlet bláznem osudu, Macbeth bláznem ambicí, Falstaff… vlastně, Falstaff nikomu blázna nedělal… ale blázna z něj udělala láska k princi Jindřichovi, a když ho mladý princ odvrhl, puklo mu srdce.

Mahmud věděl, že „básník“ v cyklu sonetů, občas zmiňovaný jako „Will“, není – přestože na tom tolik povrchních badatelů z 20. století trvalo – historický Will Shakespeare, ale spíš další dramatický konstrukt vytvořený dramatikem/básníkem za účelem prozkoumání všech tváří lásky. Co když byl tento „básník“ blázen lásky, podobně jako Shakespearův nešťastný hrabě Orsino?

Mahmudovi se tento přístup líbil. Věděl, že Shakespearův „čistý svazek duší“ mezi starším básníkem a mladíkem není homosexuální vztah, ale skutečná oslava jemnocitu, tvář lásky ctěná v dobách dávno před Shakespearem. Na povrchu se sonet 116 tvářil jako banální přihlášení k takové lásce a její trvalosti, ale jestli to skutečně bylo popření…

Mahmud najednou uviděl, jak to do sebe zapadá. Podobně jako mnoho slavných básníků, Shakespeare začínal své básně předtím nebo potom, co začaly. Ale pokud toto byla popírající báseň, co popírala? Co řekl mladík staršímu, láskou omámenému básníkovi, že bylo třeba tak vehementního popření?

Mahmud vytáhl prsty ze svého hlavního manipulátoru, chopil se pera a napsal na svou t-desku…

Milý Wille! Určitě bychom byli rádi, kdyby čistý svazek duší, který mezi námi je – neboť mužům není dopřán posvátný svazek těl – byl stejně skutečný a trvalý jako opravdový svazek manželský. Ale nejde to. Lidé se mění, Wille. Okolnosti se mění. Když se ztratí lidské vlastnosti nebo lidé jako takoví, ztratí se i láska. Kdysi jsem tě miloval, Wille, opravdu jsem tě miloval, ale ty ses změnil, jsi jiný, a proto jsem se změnil já, proto je i naše láska jiná.

Tvůj oddaný

Mahmud se na svůj dopis podíval a rozesmál se, ale smích mu zamrzl, když si uvědomil, jak se tím celý sonet 116 mění. Namísto přesládlého ujišťování o neměnnosti lásky se sonet stal vášnivým popřením mladíkova dání košem, argumentem proti takovému svévolnému, účelovému opuštění. Nyní by sonet zněl…

Zda čistému svazku duší něco brání?
Pravím ne (takzvaným překážkám).
Láskou není *láska,*
jež „změnu sama najde-li, se mění,“
či „nevěrnému nevěrná-li též.“
O nikoli!

Mahmud jen stěží ovládal své vzrušení. Všechno v sonetu a v celém cyklu sonetů teď do sebe zapadlo. Z lásky typu „čistý svazek duší“ zbylo málo – méně než hněv, obviňování, křivdy, lži, další nevěra – a všechno to ukončí sonet 126, kdy budou „Mladý muž“ a ideální láska jako taková odvrženi a vyměněni za špinavé rozkoše „Černé dámy.“ Mahmud přepnul vědomí do virtuálního režimu a začal kódovat elektronickou zprávu pro věrného partnera, s nímž poslední tucet let rozmlouval, Orpha z Ió.

Vtom se rozezněla siréna. V Mahmudově virtuálním zraku začala blikat světla. V první chvíli mu blesklo hlavou *kraken!* – ale kraken by nikdy nevyplul na povrch a nevlezl do otevřeného kanálu.

Mahmud si uložil sonet i se svými poznámkami, vymazal z poštovní fronty elektronickou zprávu a zpřístupnil vnější čidla.

Černá dáma byla pět kilometrů od centrály a v oblasti, kterou pokrývalo dálkové ovládání ponorkových krytů. Mahmud přenechal řízení lodi centrále a zahleděl se na útesy před sebou.

Zvenku vypadala centrála Conamara Chaos jako většina ostatního povrchu Evropy – změť tlakových hřbetů, které zvedaly ledové útesy do výšky dvou, tří set metrů, masa ker blokující labyrint otevřených kanálů a černých čoček – ale potom se objevily stopy osídlení: otevírající se černá tlama ponorkového krytu, výtah

pohybující se po útesu, další viditelná okna v ledové stěně, pulzující a blikající navigační světla na povrchových modulech, obytných uzlech a anténách a – vysoko na hoře, kde na pozadí černé oblohy útes končil – několik meziměsíčních člunů, pevně ukotvených k přistávací ploše.

Kosmické plavidlo na centrále Chaos. To bylo velice neobvyklé. Mahmud dokončil přistání, přepnul lodní funkce do záložního režimu a začal se odpoutávat od systémů ponorky. *Kvůli čemu mě sakra zavolali?* napadlo ho přitom.

Přistávací manévr byl ukončen. Mahmud absolvoval traumatický proces, kterým zredukoval své smysly a ovládací funkce do neohrabaných možností svého víceméně humanoidního těla, a opustil loď. Vyšel do modře prosvíceného ledu a expresním výtahem vyjel do obytných uzlů tak vysoko nad ním.

5

Vila Ardis

Krmě pro tucet lidí u stolu pod stromem osvětleným lampiony: zvěřina a kančí z lesa, pstruzi z řeky pod kopcem, hovězí ze stád dobytka pasoucích se mezi Ardisem a přenosovou plošinou, červené a bílé víno z ardiských vinic, čerstvá kukuřice, tykve, salát a hrášek ze zahrady, odněkud nafaxovaný kaviár.

„Kdo slaví dnes narozeniny a kolikátou dvacítku?“ zeptal se Daeman, zatímco služebníci roznášeli jídlo tuctu hodovníků u dlouhého stolu.

„Narozeniny mám já, ale dvacítka to není,“ odpověděl pohledný muž s kudrnatými vlasy, který se jmenoval Harman.

„Prosím?“ Daeman se usmál, ale nerozuměl. Vzal si trochu tykve a podal mísu ženě, která seděla vedle něho.

„Harman slaví své výroční narozeniny,“ promluvila ze svého místa v čele stolu Ada. Daemana fyzicky vzrušovalo, jak krásnou ji dělá opálení a šaty z černého hedvábí.

Daeman zavrtěl hlavou. Pořád to nechápal. Výročních narozenin si nikdo nevšímal, natož aby je slavil. „Tak vy dnes vlastně neslavíte narozeninovou dvacítku,“ řekl Harmanovi a dal znamení poletujícímu domovnímu služebníkovi, aby mu dolil víno.

„Ale slavím *své* narozeniny,“ odpověděl s úsměvem Harman. „Devadesáté deváté.“

Daeman ztuhl ohromením a pak se rychle rozhlédl kolem stolu. Uvědomil si, že to nejspíš bude nějaký žert určený těmto venkovanům – ale každopádně to byl žert nevkusný. O devětadevadesátých narozeninách se nežertuje. Daeman se vlažně usmál a čekal na pointu.

„Harman to myslí vážně,“ řekla bezstarostně Ada. Ostatní hosté mlčeli. Z lesa volali noční ptáci.

„Pak… se omlouvám,“ dostal ze sebe Daeman.

Harman zavrtěl hlavou. „Já se na ten rok těším. Čeká mě spousta práce.“

„Harman loni prošel sto padesát kilometrů Atlantickou průrvou,“ ozvala se Hannah, Adina mladá přítelkyně s krátkými vlasy.

Teď už si byl Daeman jistý, že si z něho dělají legraci. „Atlantickou průrvou se nedá chodit.“

„Ale já jsem to udělal.“ Harman okusoval kukuřici z palice. „Byl to jenom průzkum – jak říká Hannah, sto padesát kilometrů a potom zpátky k pobřeží Severní Ameriky – ale rozhodně to nebylo obtížné.“

Daeman se znovu usmál, aby ukázal, že nezkazí zábavu. „Ale jak jste se k Atlantické mezeře *dostal*, Harmane *Uhr?* V její blízkosti nejsou žádné faxové uzly.“ Neměl představu, kde Atlantická průrva *je*, ani co tvoří Severní Ameriku, a nebyl si úplně jistý polohou Atlantského oceánu, ale byl si jistý, že žádný z 317 faxových uzlů se nenachází v blízkosti průrvy. Přes každý z těchto uzlů přešel více než jednou a nikdy legendární průrvu nezahlédl.

Harman odložil kukuřici. „Pěšky, Daemane *Uhr*. Průrva se táhne od východního pobřeží Severní Ameriky přesně podél čtyřicáté rovnoběžky až k tomu, čemu lidé ze ztraceného věku říkali Evropa – myslím, že Španělsko bylo posledním národním státem v místě, kde průrva vychází na břeh. Od trosek starého města Filadelfie – možná je znáte jako uzel 124, statek Lomana *Uhr* – je to k průrvě jen několik hodin chůze. Kdybych měl odvahu – a sbalil si dost jídla – mohl jsem dojít až do Španělska.“

Daeman přikyvoval, usmíval se a neměl nejmenší ponětí, o čem ten člověk blábolí. Nejdřív to neslušné chvástání devětadevadesátým rokem a teď všechny ty řeči o rovnoběžkách, městech ze ztraceného věku a chození pěšky. Nikdo nechodil dál než několik set metrů. A proč by taky měl? Všechno, co mohlo člověka zajímat, leželo v blízkosti faxového uzlu a k těm několika vzdáleným výstřednostem se dalo dojet kariolem nebo drožkou. Daeman samozřejmě Lomana znal – nedávno slavil na rozlehlém Lomanově statku třetí dvacítku Ono – ale celý zbytek Harmanova monologu byl nesmysl. Bylo zjevné, že ten muž ve svých posledních dnech zešílel. Nevadí, nápravný fax a vystoupení na prstence jeho problém brzy vyřeší.

Daeman našel pohledem Adu, jejich hostitelku. Doufal, že zasáhne a změní téma, ale Ada se usmívala, jako by souhlasila se vším, co Harman řekl. Daeman zkusil najít pomoc spolustolovníků, ale ostatní hosté zdvořile naslouchali – dokonce s viditelným zájmem – jako by takové žvásty byly pravidelnou součástí jejich provinciálních debat u jídla.

„Ten pstruh se povedl, že?“ zeptal se ženy po své levici. „Byl ten váš dobrý?“

Žena, která seděla na druhé straně stolu, podsaditá rusovláska, která měla pravděpodobně za sebou velkou část třetí dvacítky, si podložila vystouplou bradu drobnou pěstí a zeptala se: „A jaké to bylo? Myslím v té průrvě?“

Tmavě opálený, kudrnatý muž se zdráhal, ale všichni ostatní – včetně mladé blondýny, jíž se Daeman zeptal na pstruha a která jeho dotaz hrubě ignorovala – se začali hlučně dožadovat, aby Harman promluvil. Nakonec s elegantním gestem ruky svolil.

„Jestli jste průrvu nikdy neviděli, už ze břehu je to úžasný pohled. Je široká přibližně osmdesát metrů – mezera, která se táhne na východ, kam až oko dohlédne, a směrem k obzoru se čím dál víc zužuje, až vypadá jen jako jasná škvírka v místě, kde se oceán setkává s oblohou.

Vejít do ní je… trochu zvláštní. Tam, kde průrva končí, není písek na břehu mokrý. Nevrací se do ní žádný příboj. Zpočátku člověk upíná veškerou svou pozornost na jeden nebo druhý okraj. Stačí vejít kousek a všimnete si, že voda je nenadále uťatá, jako by chodce oddělovala od příboje skleněná stěna. Musíte si na tu bariéru sáhnout – tomu by neodolal nikdo. Houbovitá, neviditelná, velice málo poddajná vůči velkému tlaku, studená od vody na druhé straně, ale neproniknutelná. Jdete hlouběji po suchém písku – to mořské dno po staletí poznalo jenom vlhkost deště, a tak jsou písek a hlína pevné. Zbývající mořští tvorové a rostliny tam vyschli do takové míry, že vypadají jako zkameněliny.

Po několika desítkách metrů se vám uříznuté stěny vody po obou stranách zvedají vysoko nad hlavu. Uvnitř se hýbou stíny. Vidíte malé ryby, jak plavou poblíž bariéry mezi vzduchem a mořem, potom stín žraloka, a pak zase bledou záři rosolovitých, plovoucích

tvorů, které neumíte identifikovat. Občas se mořští tvorové k průrvě přiblíží, dotknou se jí svou studenou hlavou a pak se rychle odvrátí, jako by se lekli. Po víc než kilometru máte vodu tak vysoko nad hlavou, že obloha nahoře ztmavne. Po nějakých dvaceti kilometrech se stěny vody po obou stranách tyčí více než tři sta metrů nad vámi. V tom pruhu oblohy, který vidíte, svítí hvězdy, dokonce i ve dne.“

„Ne!“ ozval se hubený muž s pískovými vlasy, který seděl u stolu dál. Daeman si vzpomněl, jak se jmenuje – Loes. „To si děláte legraci.“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Harman. „Nedělám.“ Opět se usmál. „Šel jsem asi čtyři dny. V noci jsem spal. Když mi došlo jídlo, vydal jsem se zpátky.“

„Jak jste poznal, jestli je noc nebo den?“ zeptala se Adina přítelkyně, atletická mladá žena jménem Hannah.

„Obloha je černá a na denní obloze jsou hvězdy,“ řekl Harman, „ale ty řezy oceánu po obou stranách si zachovávají plné spektrum světla od jasně modré vysoko nahoře po tmavě černou u dna ve výšce, kudy průrva prochází.“

„Našel jste něco exotického?“ zeptala se Ada.

„Potopené lodě. Staré. Z doby ztraceného věku a starší. A jednu, která mohla být… novější.“ Znovu se usmál. „Jednu jsem prozkoumal – obrovský rezivý trup, který vystupoval ze severní stěny průrvy, nakloněný na bok. Dírou v trupu jsem se dostal dovnitř. Lezl jsem po žebřících, s pomocí malé svítilny, kterou jsem si vzal s sebou, jsem postupoval po nakloněných palubách na sever, až najednou v jednom větším prostoru – myslím, že se tomu říkalo nákladní komora – byla bariéra průrvy, od stropu po nakloněnou podlahu, stěna vody hemžící se rybami. Přitiskl jsem obličej k té studené, neviditelné stěně a uviděl jsem vilejše, měkkýše, mořské hady a další formy života, které obalovaly každý povrch, krmily se jedna druhou, zatímco na mé straně – sucho a stará rez; jediné živé bytosti jsme tam byli já a malý bílý suchozemský tvor, který tam zřejmě přišel jako já, z pobřeží.“

Zvedl se vítr a rozšustil listy na vysokém stromě nad nimi. Lampionky se rozhoupaly a jejich syté světlo se rozehrálo na hedvábných a bavlněných oděvech, účesech, rukách a teple

nasvícených tvářích kolem stolu. Všichni zaujatě poslouchali. Dokonce i Daeman zjistil, že ho to zajímá, přestože to všechno byl nesmysl. Pochodně v držácích podél cesty v nenadálém větru zablikaly a zapraskaly.

„A co voinixové?“ zeptala se žena, která seděla vedle Loese. Daeman si nemohl vzpomenout, jak se jmenuje. Snad *Emme?* „Je jich tam víc nebo míň než na souši? Hlídkoví nebo pohybliví?“

„Žádní.“

Všichni u stolu jako by se nadechli. Daeman pocítil stejnou prudkou vlnu ohromení jako předtím, když Harman oznámil, že je mu devadesát devět. Zatočila se mu hlava. Možná to víno bylo silnější, než si myslel.

„Žádní voinixové,“ řekla Ada tónem, z něhož nebyl slyšet ani tak úžas jako spíš melancholii. Zvedla svou sklenku s vínem. „Přípitek,“ pronesla. Služebníci připluli blíž, aby dolili sklenky. Všichni pozvedli poháry. Daeman zahnal závrať a nasadil příjemný, společenský úsměv.

Ada k přípitku nevyzvala, ale všichni – po chvíli dokonce i Daeman – víno vypili, jako by to udělala.

Ke konci jídla vítr zesílil, přihnaly se mraky, které zakryly oba prstence, a ve vzduchu zavoněl ozón a opony deště, táhnoucí se po tmavých kopcích na západě. Společnost se přestěhovala dovnitř a pak se postupně rozpadla, jak jednotlivé páry odcházely do svých pokojů nebo do různých křídel a místností za zábavou. Služebníci hráli v jižním skleníku komorní hudbu, několik lidí přilákal prosklený bazén v zadní části vily a v obloukové části vyhlídkové verandy v prvním patře bylo přichystáno půlnoční studené občerstvení. Některé páry odešly do svých pokojů pomilovat se, jiné si našly klidné místečko, kde si rozbalily turínky a odebraly se do Tróje.

Daeman se držel Ady, která odvedla Hannah a muže, jenž se jmenoval Harman, do knihovny ve druhém patře. Pokud Daeman chtěl se svým plánem svést Adu do konce víkendu uspět, musel s ní strávit každou volnou minutu. Věděl, že svádění je věda i umění – směsice dovednosti, kázně, blízkosti a příležitosti. Hlavně blízkosti.

Když stál a chodil vedle ní, cítil přes opálení a černé hedvábí, které měla na sobě, teplo její kůže. Spodní ret, všiml si znovu po deseti letech, měla fantasticky plný, červený a stvořený ke kousnutí. Když zvedla ruku, aby Harmanovi a Hannah ukázala výšku polic v knihovně, Daeman pozoroval pod tenkou vrstvou hedvábí jemný pohyb jejího pravého ňadra.

Už v knihovně byl, ale nikdy v takto velké. Ta místnost musela být víc než třicet metrů dlouhá a polovinu své délky vysoká, s mezzaninem kolem tří stěn a posuvnými žebříky v obou patrech, které umožňovaly přístup k vyšším a vzdálenějším svazkům. Místnost měla výklenky, koutky, stoly, na nichž ležely otevřené velké knihy, tu a tam skupinky křesel a dokonce police s knihami nad obrovským arkýřovým oknem v protější stěně. Daeman věděl, že fyzické knihy, které jsou zde uložené, musely být před mnoha stovkami, možná tisíci let ošetřeny nerozkladnými nanochemikáliemi – pane na nebi, tyto neužitečné předměty byly zhotoveny z kůže, papíru a inkoustu – jeho citlivý nos přesto cítil v místnosti obložené mahagonem, s kužely světla bodového osvětlení, starodávným koženým nábytkem a zádumčivými stěnami knih stáří a rozklad. Nechápal, proč Ada a ostatní členové rodiny přechovávají ve vile Ardis toto mauzoleum, ani proč je Harman a Hannah chtějí dnes večer navštívit.

Muž s kudrnatými vlasy, jenž o sobě tvrdil, že má před sebou poslední rok a že vstoupil do Atlantické průrvy, se užasle zastavil. „To je nádhera, Ado.“ Vylezl na žebřík, posunul jej podél řady polic a zvedl ruku pro jednu silnou, v kůži vázanou knihu.

Daeman se zasmál. „Myslíte si, že se obnovila čtecí funkce, Harmane *Uhr?*“

Muž se usmál, ale vypadal tak sebejistě, až Daeman v první chvíli čekal, že se mu po ruce skutečně spustí zlatý proud symbolů, kterými čtecí funkce signalizovala obsah. Daeman tuto ztracenou funkci nikdy neviděl v činnosti, ale popsala mu ji jeho babička a další staří lidé, když mluvili o tom, co mohli využívat jejich prapraprarodiče.

Žádná slova neštěkla. Harman dal ruku zpátky. „Vy byste snad nechtěl mít čtecí funkci, Daemane *Uhr?*“

Daeman se uslyšel, jak se v ten zvláštní večer znovu směje. Intenzivně si uvědomoval, že obě mladé ženy se na něho dívají s výrazem, který je někde mezi zmatkem a zvědavostí.

„Ne, ovšemže ne," odpověděl nakonec. „Proč bych měl? Mohly by mi snad ty staré věci říct něco, co nějak souvisí s naším dnešním životem?"

Harman si vylezl výš na žebřík. „Vy nejste zvědavý, proč už na Zemi nejsou vídáni postlidé a kam odešli?"

„Vůbec ne. Vrátili se domů do svých měst v prstencích. To ví každý."

„Proč?" zeptal se Harman. „Po tom, co tolik tisíc let utvářeli naše záležitosti, bděli nad námi, proč odešli?"

„Nesmysl," odvětil Daeman, možná mrzutěji, než měl v úmyslu. „Posťáci nad námi bdí pořád. Shora."

Harman pokýval hlavou, jako by se mu udělalo jasno, a posunul žebřík po mosazné kolejnici o několik metrů dál. Hlavou se teď skoro dotýkal spodku knihovního mezzaninu. „A co voinixové?"

„Co je s nimi?"

„Nepřemýšlel jste někdy o tom, proč se tolik století nehýbali, a teď jsou tak aktivní?"

Daeman otevřel ústa, ale neměl na to co říct. Po chvíli se mu to přece jen podařilo. „To, že se voinixové před finálním faxem nehýbali, je naprostý nesmysl. Mýty. Folklór."

Ada přistoupila blíž. „Daemane, nepřemýšlel jsi někdy o tom, odkud se vzali?"

„Kdo, má drahá?"

„Voinixové."

Daeman se tomu srdečně a upřímně zasmál. „Samozřejmě, že nepřemýšlel, má paní. Voinixové tady byli vždycky. Jsou trvalí, daní, věční – pohybliví, někdy z dohledu, ale vždy přítomní – jako slunce nebo hvězdy."

„Nebo prstence?" zeptala se tichým hlasem Hannah.

„Přesně tak." Daeman byl rád, že to pochopila.

Harman vytáhl z polic těžkou knihu. „Daemane *Uhr*, od Ady vím, že jste docela slušný lepidopterolog."

„Co prosím?"

„Odborník na motýly.“

Daeman cítil, jak červená. Bylo vždycky příjemné, když se člověk dočkal uznání za to, co uměl, i od neznámých lidí, dokonce od neznámých lidí, kteří to v hlavě nemají úplně v pořádku. „Odborník sotva, Harmane *Uhr*, pouze sběratel, který se něco málo naučil od svého strýčka.“

Harman slezl po žebříku a odnesl těžkou knihu na čtecí stůl. „Pak by vás toto mělo zajímat.“ Otevřel předmět. Jedna lesklá stránka za druhou ukazovala barevná vyobrazení motýlů.

Daeman ohromeně přistoupil blíž. Strýc ho naučil jména asi dvaceti druhů motýlů a jména několika dalších, které chytil, se dozvěděl od ostatních sběratelů. Zvedl ruku, aby se dotkl obrázku otakárka fenyklového.

„Otakárek fenyklový,“ řekl Harman a dodal: „*Papilio machaon.*“

Daeman posledním dvěma slovům nerozuměl, ale ohromeně na staršího muže vytřeštil oči. „Vy jste sběratel!“

„Vůbec ne.“ Harman se dotkl známého zlatočerveného obrázku. „Monarcha.“

„Ano,“ potvrdil Daeman. Nechápal, co to má znamenat.

„Babočka admirál, jasoň červenooký, přástevník medvědí, modrásek, bělopásek dvouřadý, ohniváček černokřídlý,“ říkal Harman a postupně se dotýkal jednotlivých obrázků. Daeman tři z těch jmen znal.

„Vy se vyznáte v motýlech,“ vyhrkl.

Harman zavrtěl hlavou. „Až do tohoto okamžiku mě nikdy nenapadlo, že různé typy mají různá jména.“

Daeman se podíval na jeho neuhlazenou ruku. „Máte čtecí funkci.“

Harman znovu zavrtěl hlavou. „Tu dlaňovou funkci už dnes nemá nikdo. Stejně jako nikdo nemá komunikační funkci, schopnost určování polohy, přístup k datům nebo možnost faxovat mimo uzly.“

„Pak ale…“ začal Daemen a v nelíčeném zmatku se zarazil. Že by si ho ti lidé z nějakého důvodu dobírali? Přijel na víkend ve vile Ardis s dobrými úmysly – tedy, s úmyslem svést Adu, ale příjemně – a teď tahle… škodolibá hra?

Jako by vycítila jeho sílící hněv, Ada mu položila štíhlé prsty na rukáv. „Harman nemá čtecí funkci, Daemane *Uhr*,“ řekla tiše. „Nedávno se naučil *číst*.“

Daeman vytřeštil oči. Nedávalo to o nic větší smysl než slavit své devětadevadesátiny nebo blábolit o Atlantické průrvě.

„Je to dovednost,“ vysvětlil tiše Harman. „Podobná tomu, jak jste si osvojil jména motýlů, nebo své legendární metody… sukničkáře.“

Daeman zamrkal, když slyšel poslední slova. *To je moje záliba tak známá?*

„Harman slíbil, že nás to naučí… to čtení,“ promluvila Hannah. „Mohlo by se to hodit. Potřebovala bych se dozvědět víc o odlévání, než se u toho popálím.“

Odlévání? Pomáhala snad Hannah v kuchyni? I tak si ale nedovedl představit, jak by to mohlo souviset se čtecí funkcí. Navlhčil si rty jazykem a řekl: „Mě tyto hry nezajímají. Co ode mne chcete?“

„Potřebujeme najít kosmickou loď,“ řekla Ada. „A máme důvod se domnívat, že bys nám mohl pomoci.“

6

Olymp

Když mi tu noc, co se do sebe pustili Achilleus a Agamemnón, skončí směna, přemístím se kvantovou teleportací zpátky do areálu scholiků na Olympu, zaznamenám své postřehy a analýzy, převedu myšlenky do záznamového kamínku a odnesu jej do malého, bílého pokoje Múzy s výhledem na Kalderové jezero. K mému překvapení tam Múza je, rozmlouvá právě s jedním z ostatních scholiků.

Scholik jménem Nightenhelser – takový přátelský medvěd, který, jak jsem se dozvěděl za poslední čtyři roky jeho pobytu tady, na začátku 20. století žil, učil na univerzitě a zemřel na americkém Středozápadě. Když mě Múza uvidí ve dveřích, ukončí jednání s Nightenhelserem a pošle ho pryč, bronzovými dveřmi k eskalátoru, který spirálově sbíhá po úbočí Olympu k našim ubikacím a rudému světu dole.

Múza mi pokyne, abych šel blíž. Položím záznamový kamínek na mramorový stůl před ni a couvnu o krok zpátky. Čekám, že mě beze slova propustí, jak je to mezi námi běžné. Kupodivu zvedne kamínek, když tam ještě jsem, stiskne ho v ruce a zavře oči, aby se soustředila. Stojím a čekám. Přiznám se, že jsem nervózní. Srdce mi buší a ruce, sepnuté za zády, jak stojím v profesorské parodii na vojenský „pohov“, mám zpocené. Již před lety jsem dospěl k závěru, že bohové neumějí číst myšlenky – že jejich zázračný cit pro to, co si smrtelníci myslí, hrdinové i scholici bez rozdílu, je založen na nějakém vyspělém vědeckém studování obličejových svalů, pohybů očí a podobně. Ale můžu se mýlit. Možná ovládají telepatii. Pokud ano – a pokud jsem jim stál za to, aby si přečetli moje myšlenky v tom okamžiku prozření a rozhodnutí na pláži po Agamemnónově a Achilleově výstupu, jsem mrtvý. Znovu.

Viděl jsem scholiky, kteří se znelíbili Múze, významnějším bohům ani nemluvě. Před několika lety – fakticky v pátém roce obléhání – jsme tu měli jednoho scholika z 26. století, buclatého, nezdvořilého Asiata s neobvyklým jménem Bruster Lin. Přestože byl z nás nejbystřejší a nejchápavější, jeho neuctivost se mu stala záhubou. Doslova. Stalo se to po jedné z jeho ironičtějších poznámek – šlo o přímý souboj mezi Paridem a Meneláem na principu vítěz bere vše, jehož výsledek by vyřešil celou válku. Tento souboj jednoho proti jednomu, na život a na smrt mezi Heleniným trójským milencem a jejím achájským manželem, přestože se odehrával před dvěma armádami, které oba borce povzbuzovaly – Paris krásný ve své zlaté zbroji, Meneláos hrozivý svým zarputilým pohledem – nemohl být doveden do konce. Afrodíta viděla, že z jejího miláčka bude sekaná, a tak slétla dolů a odnesla ho z bitevního pole zpátky k Heleně, kde byl Paris, tak jako zdegenerovaní liberálové ve všech dobách, v posteli zdatnějším bojovníkem než na bojišti. A po jedné zábavné poznámce Brustera Lina k té epizodě mezi Paridem a Meneláem Múza – která se nebavila – luskla prsty, načež se miliardy a biliony poslušných nanocytů v těle nešťastného scholika shlukly a jedním gigantickým, nanolumíkovským skokem se rozlétly směrem ven, čímž Brustera Lina, který se v tu chvíli ještě usmíval, roztrhaly před zraky nás ostatních na tisíc zkrvavených cárů a jeho hlavu, stále usměvavou, nechaly dokutálet se k nám.

To už jsme stáli v pozoru.

Byla to důrazná lekce a my jsme si ji vzali k srdci. Své mínění si nechte pro sebe. Nedělejte si legraci z tak vážné věci, jako je božská kratochvíle. Cenou za ironii je smrt.

Múza otevře oči a podívá se na mě. „Hockenberry," řekne hlasem kádrového byrokrata z mého století, který se chystá dát padáka nějakému střednímu úředníkovi, „Jak dlouho jsi tady s námi?"

Vím, že je to řečnická otázka, ale když se člověka zeptá bohyně, byť méně významná, odpovídá se i na řečnické otázky. „Devět let, dva měsíce a osmnáct dní, bohyně."

Múza přikývne. Jsem nejstarší přežívající scholik. Nebo spíš jsem scholik, který přežil nejdéle. Ona to ví. Třeba je toto oficiální

uznání mé dlouhověkosti mou elegií před explozivní likvidací nanocyty.

Vždycky jsem své studenty učil, že Múz, dcer Mnémosyniných, bylo devět – Kleió, Euterpé, Thaleia, Melpomené, Terpsichoré, Erató, Polymnia, Úrania a Kalliopé – a každá z nich měla, přinejmenším podle pozdější řecké tradice, patronát nad nějakou formou uměleckého projevu jako například hra na flétnu, tanec, vyprávění nebo hrdinské písně – ale já jsem za devět let, dva měsíce a osmnáct dní, co sloužím bohům jako pozorovatel na ílijských pláních, zásoboval hlášeními, viděl na vlastní oči a poznal z doslechu jenom jednu Múzu – tuto vysokou bohyni, která teď přede mnou sedí za mramorovým stolem. Pro její pronikavý hlas jsem jí vždycky v duchu říkal „Kalliopé," přestože to jméno původně znamenalo „ta s krásným hlasem." Nemůžu říct, že by tahle jediná Múza měla krásný hlas – mým uším to zní spíš jako klakson než parní varhany, kterým se tak říká – ale rozhodně jsem se naučil skákat, jak píská.

„Pojď za mnou," řekne, ladně se zvedne a opustí svou místnost z bílého mramoru soukromými bočními dveřmi.

Vyskočím a jdu za ní.

Múza má božskou velikost – to znamená, že je vysoká víc než dva metry deset, ale s dokonalými lidskými proporcemi, méně smyslná než některé jiné bohyně, ale stavěná jako triatlonistka z dvacátého století – a přestože tady na Olympu je gravitace slabší, mám co dělat, abych jí stačil, když kráčí po krátce zastřižených trávnících mezi bílými budovami.

Zastaví se u válečného vozu. Říkám „válečný vůz" a ono to vůz trochu připomíná – je to nízké, tvarem to připomíná podkovu, s vybráním na boku, které Múze umožňuje nastoupit – ale tento vůz nemá koně, otěže ani vozataje.

Múza se chytne zábradlí a ukáže mi, abych nastoupil.

Srdce mi buší jako zvon. Váhavě nastoupím a postavím se vedle ní. Múza poklepe dlouhými prsty na zlatý klín, který by mohl být nějaký ovládací panel. Světla zablikají. Ozve se bzučení a praskot, vůz se opásá mřížovím energie a zvedne se z trávníku. Jak stoupá, otáčí se. Najednou se před vozem objeví holografický pár „koní" a vyrazí tryskem, takže to vypadá, jako by vůz po obloze táhl. Vím, že

holografičtí koně jsou tam pro Řeky a Trójany, aby nevedli zbytečné diskuse, ale pocit, že jsou to opravdová zvířata a táhnou po obloze opravdový válečný vůz, je velice silný. Chytím se kovové tyče po obvodu a zapřu se, ale necítím žádné zrychlení, ani když sebou přepravní disk cuká ze strany na stranu, ve výšce třiceti metrů se jednou zatočí nad Múziným skromným chrámem a vyrazí k hluboké proláklině Kalderového jezera.

Válečný vůz bohů! bleskne mi hlavou. Není to myšlenka, která je mne hodna, ale aspoň že ji můžu připsat únavě a adrenalinu.

Samozřejmě jsem tyto vozy viděl tisíckrát v blízkosti Olympu nebo nad ílijskými pláněmi, jak bohové při vyřizování svých božských záležitostí létají sem a tam, ale vždycky jsem je viděl ze země. Koně z toho úhlu vypadají opravdově a samotný vůz působí mnohem méně robustně, když v něm člověk stojí a poletuje stovky metrů nad vrcholem hory – vlastně sopky – která se sama tyčí více než 25 000 metrů nad úroveň pouště.

Vrcholek Olympu by měl být bez vzduchu a pokrytý ledem, ale vzduch je tady stejně hustý a dýchatelný jako o nějakých sedmadvacet kilometrů níž, kde se u paty vulkanických srázů krčí ubikace scholiků, a spíš než led pokrývají široký vrcholek tráva a bílé budovy, které jsou dost velké a impozantní, aby vedle nich Akropole vypadala jako kůlna.

Osmička Kalderového jezera uprostřed vrcholku Olympu má na délku skoro sto kilometrů a my přes ni prosvištíme téměř nadzvukovou rychlostí. Nějaké silové pole nebo malé božské kouzlo brání větru v tom, aby nám utrhl hlavu, a zároveň tlumí zvuk. Jezero obklopují stovky budov, každá s akry pečlivě upravených trávníků a zahrad, zřejmě příbytky bohů, a modrými vodami pomalu plují obrovské třístupňové autotrirémy. Scholik Bruster Lin mi kdysi řekl, že podle jeho odhadu má Olymp velikost Arizony a jeho travnaté temeno se přibližně vyrovná ploše Rhode Islandu. Bylo zvláštní slyšet přirovnání zdejších věcí ke státům z toho jiného světa, z té jiné doby, z té jiné existence.

Oběma rukama sevřu tenké zábradlí a vykouknu za horu. Výhled bere dech.

Jsme dost vysoko, abych viděl zakřivení planety. Na severozápadě zasahuje do toho obráceného poháru obzoru širý modrý oceán. K severovýchodu se táhne pobřeží a já si namlouvám, že i z této výšky vidím velké kamenné hlavy, které označují hranici mezi pevninou a mořem. Přímo na severu je kosa nepojmenovaného souostroví, taktak viditelného z pobřeží několik kilometrů od našich ubikací, a pak zase nic než modř až k pólu. Jihovýchodním směrem vidím, jak nad obzor vystupují tři další vysoké vulkanické vrcholky, zřetelně nižší než Olymp, ale na rozdíl od Olympu, který má řízené podnebí, bílé sněhem. Tuším, že jeden z nich musí být Mount Helicon, domov mé Múzy a jejích sester, pokud tedy sestry má. Na jih a jihozápad vidím pevninu na stovky mil daleko. Obdělávaná pole se tam střídají s divokými lesy, pak červenými pouštěmi a dál možná zase lesy, až zem splyne s mraky a oparem, takže ani když sebevíc mrkám a protírám si oči, nedokážu rozeznat detaily.

Múza s vozem zatočí a začne klesat k západnímu pobřeží Kalderového jezera. Teď vidím, že bílé tečky, jichž jsem si všiml při přeletu jezera, jsou obrovské bílé budovy. Vpředu mají sloupořadí a schodiště, eleganci jim dodávají frontony, zdobené jsou sochami. Jsem si jist, že tuto část Olympu ještě žádný scholik neviděl… anebo viděl, ale nedožil se toho, aby o ní mohl říct nám ostatním.

Slétneme v blízkosti největší z těch gigantických budov, vůz dosedne na zem a holografičtí koně vmžiku zmizí. Na trávě parkuje bez ladu a skladu stovka jiných nebeských vozů.

Múza si sundá z róby něco, co vypadá jako malý medailonek. „Hockenberry, dostala jsem příkaz vzít tě někam, kde nesmíš být. Jeden z bohů mě instruoval, abych ti dala dvě věci, které tě mohou zachránit, abys nebyl rozmáčknut jako komár, pokud budeš odhalen. Nasaď si je.“

Múza mi podá dva předměty – medailonek na řetízku a něco, co vypadá jako kukla z opracované kůže. Medailon je malý, ale těžký, jako by byl ze zlata. Pak Múza natáhne ruku a posune jednu část kotoučku proti směru hodinových ručiček vůči zbytku. „Toto je osobní kvantový teleportátor, jaký používají bohové,“ řekne tiše. „Může tě teleportovat na jakékoli místo, které si dokážeš představit. Tento kvitovací kotouček ti také umožní sledovat kvantovou stopu,

kterou bohové při fázovém posunu Planckovým prostorem zanechávají. Tvoji stopu však nemůže sledovat nikdo – s výjimkou boha, který mi to dal. Rozumíš?“

„Ano,“ kývnu. Hlas se mi skoro chvěje. Tu věc bych neměl mít. Bude to moje smrt. Druhý „dar“ je ještě horší.

„Toto je přilba smrti,“ řekne a přetáhne mi zdobenou koženou přilbu přes hlavu, ale nechá mi ji shrnutou kolem krku, jako by to byla mnišská kápě. „Hádova přilba. Zhotovil ji samotný Hádes a je to jediná věc ve vesmíru, která tě může skrýt před zrakem bohů.“

Hledím na to jako blázen. Mlhavě si vzpomínám na odborné poznámky pod čarou týkající se „přilby smrti“ a vzpomínám si také na domněnky, že samotné Hádovo jméno – v řečtině Áidés znamenalo „neviditelný.“ Ale pokud mi bylo známo, Homér se o Hádově přilbě smrti zmiňuje pouze jednou, když si ji nasadila Athéna, aby ji neviděl bůh války Arés. *Proč, proboha, nebo pro olympské bohy, by mi nějaká bohyně tuhle věc půjčovala? Do čeho mě to chtějí vmanipulovat?* Kolena mi při té představě slábnou.

„Nasaď si tu přilbu,“ poručí Múza.

Nešikovně si silnou kůži přetáhnu přes hlavu. Do materiálu je zabudovaná nějaká technika, čipy a nanotechnologie. Přilba má čiré, pružné očnice a přes ústa síťkovitý materiál, a když si kápi natáhnu celou, vzduch jako by se kolem nás začal zvláštně vlnit, třebaže jinak se na mém vidění nic nemění.

„Neuvěřitelné,“ řekne Múza. Dívá se přímo skrze mě. Dojde mi, že se mi splnil sen každého kluka v pubertě – opravdová neviditelnost. Nemám však ponětí, jak to přilba dělá, že ukrývá celé mé tělo. Mám nutkání vzít do zaječích a schovat se Múze i všem bohům, ale potlačím je. Určitě to má nějaký háček. Žádný bůh ani bohyně, dokonce ani má nepříliš významná Múza, by nesvěřil takovou moc obyčejnému scholikovi bez nouzové pojistky.

„Toto zařízení tě ukryje před zrakem všech bohů s výjimkou bohyně, která mi je pro tebe dala,“ řekne tiše Múza. Dívá se do prázdného vzduchu napravo od mé hlavy. „Ta bohyně tě však může vidět a vystopovat všude, Hockenberry. A třebaže medailonek tlumí zvuky, pachy a dokonce i tep srdce, smysly bohů jsou mimo tvé chápání. Dalších několik minut se drž blízko mě. Našlapuj lehce. Nic

neříkej. Dýchej co nejlehčeji a nejmělčeji. Jestli tě odhalí, já ani tvá božská patronka tě nebudeme moci ochránit před hněvem Dia.“

Jak to udělat, aby člověk dýchal lehce a tiše, když je vyděšený? Přesto přikyvuji. Zapomínám, že Múza mě teď nevidí. Když čeká, pořád se dívá trochu úkosem, jako by mě svým božským zrakem hledala. „Ano, bohyně,“ řeknu chraptivě.

„Vezmi mě za ruku,“ přikáže mi příkře. „Zůstaň se mnou. Neztrácej se mnou kontakt. Jestli to uděláš, bude to tvůj konec.“

Vezmu ji za ruku jako ostýchavá debutantka, když je poprvé uváděna do společnosti. Múza má studenou pokožku.

Kdysi jsem byl v montážní budově Kennedyho kosmického střediska na mysu Canaveral. Průvodce říkal, že pod střechou, která byla mnoho desítek metrů nad betonovou podlahou, se občas tvoří mraky. Kdybyste montážní budovu vzali a postavili ji do kouta té obrovské prostory, v níž jsme se nyní ocitli, vůbec byste si nevšimli, že tam leží jako ztracená dětská kostka v katedrále.

Člověk řekne „bohové“ a vy si hned představíte hlavní chod, nejdůležitější bohy – Dia, Héru, Apollóna a několik dalších – ale v této místnosti jsou stovky bohů a většina místnosti je prázdná. Zlatá kopule – Řekové na princip kopule nepřišli, takže tento prvek byl v rozporu s klasicky konzervativní architekturou ostatních velkých budov, které jsem na Olympu viděl – zdánlivě kilometry nad námi, akusticky směruje rozhovor do všech koutů toho omračujícího místa.

Podlaha vypadá, jako by byla z kovaného zlata. Bohové se opírají o mramorová zábradlí a hledí dolů z mezzaninu obkružujících prostor. Stěny mají stovky a stovky klenutých výklenků a v každém je socha z bílého mramoru. Sochy patří bohům, kteří jsou zde momentálně přítomni.

Tu a tam blikají hologramy Achájců a Trójanů. Mnohé ukazují plně barevné, trojrozměrné výjevy, jak se muži a ženy v životní velikosti hádají, jedí spolu, milují se nebo spí. V blízkosti středu místnosti zlatá podlaha sestupuje do prohloubeného prostoru, který je větší než jakákoli kombinace olympijských plaveckých bazénů. V tomto prostoru mihotají a plují aktuálnější obrazy z Ília – široké letecké záběry, detaily, švenkované záběry, násobné obrazy. Je slyšet

dialogy, jako by Řekové a Trójané byli přímo tady v místnosti. Kolem tohoto zobrazovacího tanku sedí na kamenných trůnech, polehávají na přepychových divanech nebo stojí v tógách jako z kresleného filmu bohové. Důležití bohové. Smetánka, ti, o kterých se učí i na základní škole.

Jak Múza přichází blíž k tomuto centrálnímu bazénu, méně významní bohové uhýbají stranou. Spěchám, abych se jí udržel, má neviditelná ruka se na její zlaté paži chvěje. Snažím se nevrzat sandály, nezakopnout, nekýchnout nebo nedýchat. Zdá se, že nikdo z bohů si mě nevšiml. Pokud to některý z nich udělá, obávám se, že se to dozvím velice rychle.

Múza se zastaví několik metrů od Pallas Athény. Držím se jí tak křečovitě, že si připadám jako tříleté dítě, které visí na mámině sukni.

Právě zuří vášnivá hádka. Hébé, jedna z méně významných bohyň, chodí mezi ostatními a nalévá jim do zlatých pohárů zlatý nektar. Zeus sedí na svém trůně a mně stačí jeden letmý pohled, abych poznal, že Zeus je tady král, je ten, kdo pohání bouřková mračna, bůh mezi bohy. Tohle není žádná karikatura, ale neskutečně vysoká realita, z jejíhož vousatého, naolejovaného a hmatatelně královského majestátu mi krev v žilách tuhne ve vyděšenou hustou kaši.

„Jak můžeme řídit běh války?“ zeptá se všech bohů, ale pohledem zabodává dýky do své manželky Héry. „Nebo osud Heleny? Když bohyně jako Héra Argejská a Athéna, ochránkyně svých vojáků, stále zasahují – jako teď, když bylo Achilleovi zabráněno, aby svou rukou dal co proto synovi Átreovu?“

Obrátí pohled, v němž jsou bouřková mračna, k bohyni, která polehává na nachových polštářích. „Nebo ty, Afrodíto. Pořád se směješ, pořád stojíš při tom hezounkovi Paridovi, odháníš zlé duchy a odrážíš dobře mířené oštěpy. Jak se může projevit vůle bohů – a co víc, vůle Diova – když se do všeho pletete a chráníte své vyvolence na úkor Osudu? Přes všechny tvé machinace, Héro, si Meneláos pořád ještě může odvést Helenu domů… nebo možná, kdo ví, může zvítězit Ílion. Rozhodovat o těchto věcech nepřísluší dvěma bohyním.“

Héra si založí štíhlé paže na prsou. V eposu se o ní tak často mluví jako o „bohyni bělostných paží“, až bych čekal, že je bude mít bělejší než ostatní bohyně, ale i když má Héra dosti mléčnou pleť, není viditelně mléčnější než pleť Afrodíty, Héřiny dcery Hébé nebo kterékoli jiné bohyně, již ze svého místa tady u zobrazovacího bazénu vidím… tedy, s výjimkou Athény, která vypadá nezvykle opáleně. Vím, že tyto popisné pasáže patří k Homérovu typu epické poezie; Achilleus je tak opakovaně „rychlý v běhu“, Apollón je „ten, který střílí z dálky“, a Agamemnónovu jménu obvykle předchází „přemocný“ nebo „vládce mužů“; Achájci jsou „pevných holení“, jejich lodě „černé“ nebo „duté“ a tak dál. Tyto opakované přídomky odpovídaly přísným nárokům daktylského hexametru lépe než pouhý popis a pro zpívajícího barda byly prostředkem ke splnění metrických požadavků formulkovitými frázemi. Vždycky jsem měl podezření, že některé z těchto frází – jako například ‘Svítání vystrkuje růžové prstíky’ – byly zároveň verbální vycpávky, jimiž bard získal několik sekund, aby si vybavil nebo vymyslel několik dalších řádek děje.

Přesto se dívám Héře na ruce, když začne manželovi odpovídat. „Synu Kronův – obávaný vládče,“ řekne s rukama založenýma, „o čem to sakra mluvíš? Jak se opovažuješ přemýšlet o tom, že všechnu mou snahu zmaříš? Já se tady dřu, až se ze mě pot lije – nesmrtelný *pot* – abych vypravila achájská vojska, hýčkám ega těchto hrdinů, aby se nepozabíjeli dřív, než pozabíjejí Trójany, potím krev – svou *krev*, ó Die – abych o to víc pustila žilou králi Priamovi, Priamovým synům a Priamovu městu.“

Zeus se na svém na pohled nepohodlném trůně zamračí a předkloní. Je vidět, jak zatíná a povoluje své obrovské pěsti.

Héra přestane mít paže založené a vztekle je rozhodí. „Dělej si, co chceš – děláš to ostatně vždycky – ale nečekej, že tě někdo z nás nesmrtelných bude vychvalovat.“

Zeus se vztyčí. Jestli měří ostatní bohové kolem dvou a půl metru, Zeus musí mít ještě o metr víc. Na čele má spíš záhyby než vrásky a když říkám, že hřmí, nepoužívám žádnou metaforu.

„Héro – má drahá, nejdražší, neukojitelná Héro! Co ti kdy Priamos nebo jeho synové udělali, že se tak zuřivě, tak zarytě snažíš zničit Priamovo město Ílion?“

Héra mlčky stojí, s rukama podél těla. Zdá se, že Diův královský hněv to ještě víc rozdmýchá.

„To, co tě drží, je spíš choutka než hněv, bohyně!“ zaburácí. „Nebudeš spokojená, dokud Trójanům nevylomíš brány, neprorazíš jim hradby a nesežereš je za syrova.“

Héřin výraz se nijak nesnaží toto obvinění popřít.

„No dobrá… dobrá…“ hřímá Zeus, skoro prská, jak to manželé až moc dobře znají i po tisíciletích, „dělej, jak myslíš. Ale ještě jednu věc ti povím – a ty si ji dobře zapamatuj, Héro – až se jednou *já* rozhodnu zničit nějaké město a zahubit jeho obyvatele – město, které *ty* budeš milovat tak, jak já miluji Ílion – ať tě ani nenapadne snažit se odporovat mému hněvu!“

Bohyně třemi rychlými kroky přistoupí. Připomene mi to skoky dravé šelmy, nebo šachového mistra, který uvidí svou šanci a využije ji. „Ano! Tři města, která miluji ze všech nejvíc, jsou Argos, Sparta a prostorné Mykény, s ulicemi stejně širokými a královskými, jako má prokletý Ílion. Můžeš si je všechny vydrancovat, jak se tvému barbarskému srdci zlíbí, můj pane. Nebudu ti odporovat. Nebudu ti upírat tvou vůli… stejně bych si tím nepomohla, neboť jsi z nás dvou silnější. Ale pamatuj si toto, Die – třebaže jsem tvoje choť, také jsem se narodila z Krona a proto zasluhuji tvou úctu.“

„Nikdy jsem netvrdil, že ne,“ zabručí Zeus a znovu se posadí.

„Pak přistup na to, abychom si v této věci navzájem vyšli vstříc,“ řekne Héra hlasem, který je teď slyšitelně milejší. „Já tobě a ty mně. Nižší bohové se přizpůsobí. Ale rychle, manželi! Achilleus prozatím opustil pole, ale bojiště mezi Trójany a Achájci utichá kňouravým příměřím. Zařiď, aby Trójané toto příměří porušili a jako první zasadili ránu nejen svým slibům, ale také věhlasným Achájcům.“

Zeus se zlostně zamračí, zavrčí, přesedne si na trůnu, ale nařídí pozorné Athéně: „Rychle se odeber na ztichlé bojiště mezi Trójany a Achájci. Z mého rozkazu zařiď, aby Trójané jako první porušili příměří a zasadili ránu věhlasným Achájcům.“

„A ve svém triumfu Argejce pošlapali,“ přisadí si Héra.

„A ve svém triumfu Argejce pošlapali,“ nařídí unaveně Zeus.

Athéna zmizí v záblesku kvantové teleportace. Zeus a Héra opustí místnost. Bohové se začnou rozcházet a tiše se mezi sebou bavit.

Múza mi dá nenápadně znamení prstem, abych šel s ní, a vyvede mě ze sálu.

„Hockenberry,“ osloví mě bohyně lásky, pohodlně uložená na svém polstrovaném divanu. Slabá gravitace zdůrazňuje všechny její hedvábné, mlékem obtížené vnady.

Dovedla mne sem Múza, do této jiné místnosti v Paláci bohů. Je tmavá, prosvětlovaná pouze dohořívajícím žhavým uhlím v koši a něčím, co podezřele připomíná počítačovou obrazovku. Pošeptala mi, abych si přilbu smrti sundal. Rád jsem ze sebe tu koženou kápi stáhl, ale zároveň jsem měl strach, že budu znovu viditelný.

Pak vešla Afrodíta, zaujala svou polohu na divanu, řekla:

„To zatím stačí, dokud tě nezavolám, Meleté,“ a Múza odešla tajnými dveřmi.

Tak Meleté, pomyslel jsem si. Žádná z devíti múz, ale jméno ze staršího období, kdy se mělo za to, že múzy jsou tři: Meleté, múza „cvičení“, Mnémé, múza „paměti“, a Aiódé, múza…

„Hockenberry, *já* jsem tě v Paláci bohů viděla,“ vytrhne mne Afrodíta ze scholického zasnění. „A kdybych tě vládci Diovi ukázala, bylo by z tebe teď míň než popel. Ani tvůj kvitovací medailonek by ti neumožnil uniknout, protože bych mohla sledovat tvou stopu fázového posuvu časem a prostorem. Víš, proč jsi tady?“

Má ochránkyně je Afrodíta. Ona nařídila Múze, aby mi dala tu výstroj. Co mám udělat? Kleknout si? Padnout v přítomnosti božstva na tvář? Jak ji mám oslovit? Za devět let, dva měsíce a osmnáct dní žádný bůh, nepočítaje mou Múzu, nevzal mou existencí na vědomí.

Nakonec se lehce ukloním a odvrátím zrak od její krásy, od pohledu na růžové bradavky prosvítající hedvábím, na měkkou křivku břicha, vysílající stíny do trojúhelníku tmavé látky v místě, kde se jí sbíhají stehna.

„Ne, bohyně,“ odpovím. Otázku jsem už prakticky zapomněl.

„Víš, proč jsi byl vybrán jako scholik, Hockenberry? Proč byla tvoje DNA ušetřena nanocytového rozkladu? Proč byly tvé texty o válce zaneseny do simplexu?“

„Ne, bohyně.“ *Moje DNA je ušetřena nanocytového rozkladu?*

„Víš, CO je to simplex, smrtelná mátoho?“

Virus oparu? bleskne mi hlavou. „Ne, bohyně.“

„Simplex je jednoduchý geometrický útvar, logistické cvičení, trojúhelník nebo trapezoid složený do sebe,“ odvětí Arfodíta. „Pouze v kombinaci s více rozměry a algoritmy, které definují nové teoretické oblasti, ustanovují a ruší vhodné regiony n-prostoru, se z vylučovacích rovin stanou nevyhnutelné formy. Už tomu rozumíš, Hockenberry? Chápeš, jak to souvisí s kvantovým prostorem, časem, válkou tam dole nebo s naším vlastním osudem?“

„Ne, bohyně.“ Tentokrát se mi zachvěje hlas. Nemůžu za to.

Hedvábí zašustí a já zvednu oči na dost dlouho, abych uviděl, jak nejkrásnější existující žena na divanu mění polohu svých bělostných končetin a hladkých stehen. „Nevadí,“ řekne. „Ty – nebo smrtelník, který posloužil jako tvůj vzor – jsi před několika tisíci let napsal jistou knihu. Pamatuješ si, co bylo jejím obsahem?“

„Ne, bohyně.“

„Jestli to řekneš ještě jednou, Hockenberry, rozpárám tě od podbřišku po temeno hlavy a doslova si z tvých vnitřností udělám podvazkový pás. *To* chápeš?“

Těžko se mluví, když člověk nemá v ústech žádné sliny. „Ano, bohyně,“ dostanu ze sebe šeplavě.

„Tvoje kniha měla 935 stran a byla celá o jednom jediném slově – *Menin* – už si vzpomínáš?“

„Ne, bo… bohužel si na to nevzpomínám, bohyně Afrodíto, ale určitě máš pravdu.“

Zvednu hlavu na dost dlouho, abych si všiml, že se usmívá. Bradu má podepřenou levou rukou, jeden prst jí míří po tváři k dokonale tmavému obočí. Její oči mají barvu kvalitního koňaku.

„Hněv,“ řekne tiše. „*Menin aeide thea.*… Víš, kdo v této válce zvítězí, Hockenberry?“

Teď musím rychle přemýšlet. Byl bych pěkně mizerný scholik, kdybych nevěděl, jak báseň dopadne – třebaže *Ílias* končí

pohřebními obřady za Achilleova přítele Patrokla, nikoli zničením Tróje, a zmínka o obrovském koni je jenom v Odysseových poznámkách z jiného eposu… ale kdybych se tvářil, že vím, jak dopadne tato *opravdová* válka – a z hádky, kterou jsem právě vyslechl, je jasné, že stále platí Diovo nařízení o tom, že bohové nesmějí být informováni o budoucnosti, jak ji *Ílias* předpovídá – tedy, jestli ani samotní bohové nevědí, co bude dál, nevyvyšoval bych se nad bohy, včetně Osudu, kdybych jim to řekl? *Arogance* nikdy nepatřila k vlastnostem, za které by tito bohové odměňovali. Navíc Zeus – který jediný zná *Íliadu* celou – zakázal ostatním bohům ptát se a všem nám scholikům mluvit o jiných událostech než o těch, které se již staly. Naštvat Dia není na Olympu nikdy dobrá strategie pro přežití. Ale zdá se, že já jsem ušetřen nanocytového rozkladu. Na druhé straně bohyni lásky absolutně věřím, když říká, že si z mých vnitřností udělá podvazkový pás.

Jediné, co ze sebe dostanu, je: „Na co ses ptala, bohyně?“

„Ty víš, jak báseň *Ílias* končí, ale já bych porušovala Diův příkaz, kdybych se tě zeptala, co se stane,“ řekne Afrodíta. Její malý úsměv zmizí a vystřídá jej něco jako našpulení rtů. „Ale můžu se tě zeptat, jestli ta báseň předjímá *tuto* realitu. Je to tak? Podle tvého názoru, scholiku Hockenberry, vládne vesmíru Zeus nebo Osud?“

Do prdele, napadne mě. Tady skončí každá odpověď tak, že budu vykuchaný a tahle krásná žena – bohyně – se ověší slizkými podvazky. Řeknu: „Jestli tomu dobře rozumím, bohyně, vesmír se sice podřizuje vůli Dia a musí se řídit vrtochy božské síly zvané Osud, ale *chaos* stále má co mluvit do života lidí i bohů.“

Afrodíta vydá tichý, pobavený zvuk. Všechno na ní je tak hebké, svůdné, jen se dotknout…

„Nebudeme čekat, až tento zápas rozhodne chaos,“ prohlásí a z hlasu jí zmizí veškeré známky pobavení. „Viděl jsi, jak dnes Achilleus odešel z boje?“

„Ano, bohyně.“

„Víš, že slavný zabiják lidí se již pomodlil k Thetidě, aby ostatní Achájce potrestala za to, jak ho Agamemnón zostudil?“

„Nebyl jsem svědkem této modlitby, bohyně, ale vím, že je v souladu s… básní.“ To říct mohu. Je to již minulá událost. Kromě

toho, mořská bohyně Thetis je Achilleova matka a každý na Olympu *ví*, že ji hrdina požádal o zásah.

„Jistě," potvrdí Afrodíta. „Ta běhna s kulatými patami a mokrými prsy už tady v paláci byla. Vrhla se Diovi k nohám hned, jak se vrátil z orgií s Aethiopany u řeky Ókeanos. Prosila ho za Achillea, aby Trójanům dopřál jedno vítězství za druhým, a ten starý vůl souhlasil, čímž se nutně dostal do střetu s Hérou, hlavní bojovnicí za Argejce. Z toho vznikla scéna, jíž jsi byl svědkem."

Stojím vzpřímeně, s rukama spuštěnýma, dlaněmi dopředu, hlavou lehce skloněnou, a celou dobu se po Afrodítě dívám, jako by byla kobra, ale stejně vím, že kdyby se rozhodla mě srazit, útok přijde mnohem rychleji a bude mnohem smrtonosnější než útok jakékoli kobry.

„Víš, proč jsi přežil déle než kterýkoli jiný scholik?" zeptá se ostře Afrodíta.

Jelikož neumím odpovědět tak, abych se tím neodsoudil, zavrtím co nejnepatrněji hlavou.

„Jsi ještě naživu, protože mám předtuchu, že bys pro mně mohl udělat jistou věc, prokázat mi službu."

Pot mi stéká po čele a pálí mě v očích. Další pot mi tvoří čůrky na lících a na krku. Jako scholici máme za povinnost – já jsem to měl za povinnost uplynulých devět let, dva měsíce a osmnáct dní – pozorovat válku na ílijských pláních, aniž bychom do ní zasahovali, pozorovat ji, aniž bychom se dopustili čehokoli, co by mohlo jakýmkoli způsobem změnit výsledek války nebo chování jejích hrdinů.

„Slyšel jsi mě, Hockenberry?"

„Ano, bohyně."

„Chceš slyšet, jaká služba to bude, scholiku?"

„Ano, bohyně."

Afrodíta vstane z divanu. Teď už hlavu opravdu sklopím, ale i tak slyším, jak hedvábná róba šelestí, slyším dokonce tichý zvuk, se kterým se o sebe lehce třou její hladká bílá stehna, jak jde blíž, a když se zastaví, tak blízko, cítím její parfém a čistou ženskou vůni. Na chvíli jsem zapomněl, jak vysoká ve skutečnosti je, ale připomenu si rozdíl našich výšek, když se nade mnou vztyčí a její

ňadra se ocitnou jen několik centimetrů od mé sklopené tváře. Okamžik musím bojovat s nutkavou touhou zabořit obličej do navoněného údolí mezi těmi prsy, a třebaže dobře vím, že by to bylo poslední, co bych udělal, než by mě potkala rychlá smrt, v tu chvíli si říkám, že by to mohlo stát za to.

Afrodíta položí ruku na mé napjaté rameno, dotkne se hrubého koženého vyšívání na přilbě smrti a pak sjede špičkou prstů na mou líc. Navzdory strachu cítím ve svém údu silnou erekci. Probouzí se, stoupá a pevně stojí.

Když pak ze rtů bohyně splyne šepot, je tichý, smyslný a lehce pobavený. Jsem si jist, že o mém stavu ví a očekává jej. Sklopí hlavu a nakloní se tak blízko, že cítím na tváři žár, který vyzařuje z její tváře, když se ke mně skloní a pošeptá mi do ucha dva jednoduché příkazy.

„Budeš pro mě špehovat ostatní bohy," řekne potichu. A pak dodá tak, že to přes bušení svého srdce sotva slyším: „A ve správnou chvíli zabiješ Athénu."

7

Centrála Conamara Chaos

Včetně Mahmuda bylo v zasedací místnosti s normálním atmosférickým tlakem nahoře na deskové zóně pět galileovských moravců. Konstrukta z Európy – hlavního integrátora Asteague/Che sídlícího v Pwyllu – znal, ale ostatní byli pro provinciálního Mahmuda cizejší než krakeni. Moravec z Ganymeda byl vysoký a elegantní, stejně jako všichni Ganymeďané, atavisticky humanoidní, zahalený do černého fullerenu, s očima jako moucha. Kallisťan se velikostí a konstrukcí podobal Mahmudovi víc – dlouhý asi metr, jen neurčitě humanoidní, o hmotností jen třicet nebo čtyřicet kilogramů. Přes průzračnou polymidovou vrstvu bylo vidět syntetickou kůži a dokonce i kousek opravdové pleti. Konstrukt z Ió byl… impozantní. Odolný moravec staré konstrukce, postavený tak, aby odolal plazmovému toru a sírovým gejzírům, byl přinejmenším tři metry vysoký a šest metrů dlouhý, tvarem připomínající spíš pozemského ostrorepa amerického – obalený silným pancířem, ověšený neuspořádanou myriádou upravitelného příslušenství, pomocných trysek, objektivů, bičíků, prutových antén, širokospektrálních senzorů a pomůcek. Ta věc byla evidentně zvyklá na vakuum; její povrch byl rozrytý důlky, obroušený pískem, znovu vyleštěný a pak znovu rozrytý důlky tolikrát, že vypadal stejně poďobaně jako samotná Ió. Tady, ve vzduchem naplněné zasedací místnosti používal silné bodové odpuzovače, aby neudělal do podlahy rýhy. Mahmud si zachoval od Ióňana odstup a zaujal místo na druhé straně jednací desky.

Nikdo z ostatních se infračerveně ani úzkým svazkem nepředstavil, a tak to neudělal ani Mahmud. Napojil se na vyživovací hadice ve svém výklenku desky, napil se a čekal.

Mahmud si vychutnával dýchání, když už měl ten luxus nadosah, ale překvapilo ho, že místnost je natlakovaná na 700 milibarů – obzvlášť v přítomnosti nedýchajícího Ganymeďana a Ióňana. Pak začal Asteague/Che komunikovat prostřednictvím mikromodulace tlakových vln v ovzduší – řečí, dokonce angličtinou ze ztraceného věku – a Mahmud pochopil, že důvodem napuštění místnosti vzduchem je soukromí, ne jejich pohodlí. Zvukové vlny byly v galileovské soustavě nejbezpečnějším způsobem komunikace a dokonce i pancéřovaný vakuový dělník z Ió byl pro jejich používání dodatečně uzpůsoben.

„Chci vám všem poděkovat, že jste přerušili své povinnosti a dostavili se na dnešní schůzku," začal pwyllský hlavní integrátor, „obzvlášť pak těm, kteří na ni museli přicestovat z jiných světů. Jmenuji se Asteague/Che. Vítejte, Korosi III. z Ganymeda, Ri Po z Kallistó, Mahmude z průzkumu jižních polárních oblastí tady na Europě a Orphu z Ió."

Mahmud se překvapeně vrátil k poslednímu jménu a okamžitě navázal kontakt soukromým směrovaným svazkem. *Orphu z Ió? Ty jsi můj dávný shakespearovský spolubesedník Orphu z Ió?*

Jsem to já, Mahmude. Jsem moc rád, že tě osobně poznávám, příteli.

To je zvláštní! Jaká je pravděpodobnost, abychom na sebe takto narazili, Orphu?

Zas tak zvláštní to není, Mahmude. Když jsem se doslechl, že budeš přizván na tuto sebevražednou misi, požádal jsem, abych se mohl také zúčastnit.

Sebevražednou misi?

„…po více než padesáti jupiterovských letech bez kontaktu s postlidmi," říkal právě Asteague/Che, „nějakých šesti stech pozemských letech, jsme ztratili přehled o tom, co PL dělají. Jsme z toho nervózní. Je na čase vypravit expedici k vnitřním planetám, k táborovému ohni, zjistit, v jakém stavu se tito tvorové nacházejí a zjistit, zda představují přímou a bezprostřední hrozbu pro Galileovce." Asteague/Che se nakrátko odmlčel. „Máme důvod se domnívat, že představují."

Stěna za európským integrátorem byla do té chvíle průhledná a ukazovala větší část Jupitera nad ledovými poli nasvícenými hvězdami, nyní však zneprůhledněla a vzápětí ukázala měsíce a planety v jejich majestátním tanci kolem vzdáleného Slunce. Obraz najel na soustavu Země-Měsíc.

„V posledních pěti stech pozemských letech se aktivita ve spektru modulovaných rádiových vln, gravitonů a neutrin z polárních a rovníkových obytných prstenců postlidí neustále snižovala," řekl Asteague/Che. „V posledních sto letech není vůbec žádná. Na samotné Zemi jsou jen zbytkové stopy – pravděpodobně díky robotické aktivitě."

„Existuje ještě malá skupina původních lidí?" zeptal se Ri Po, drobný Kallisťan.

„Nevíme," odvětil Asteague/Che. Integátor posunul ruku po unipanelu a okno vyplnila Země. Mahmud cítil, jak zatajil dech. Dvě třetiny planety byly ozářené sluncem. Pod pohyblivými masami bílých mraků bylo vidět modravá moře a hnědé kontinenty. Mahmud Zemi nikdy předtím neviděl. Intenzita těch barev byla skoro až drtivá.

„To je obraz v reálném čase?" zeptal se Koros III.

„Ano. Konsorcium Pěti měsíců vybudovalo malý optický dalekohled pro pozorování hlubokého vesmíru těsně za hranicí čela obloukové rázové vlny jupiterovského magnetodisku. Ri Po se na tom projektu podílel."

„Omlouvám se za to slabé rozlišení," ozval se Kallisťan. „Uplynulo již více než jupiterovské století od doby, co jsme se uchýlili k astronomii ve viditelném světle. A tento projekt byl uspěchaný."

„Nějaké stopy původních obyvatel?" zeptal se Orphu z Ió.

Potomci tvého Shakespeara, poslal Orphu úzkým svazkem Mahmudovi.

„Nejsou známy," řekl Asteague/Che. „Maximální rozlišení je něco pod dva kilometry. Nenašli jsme žádné známky původního lidského života ani artefakty, kromě trosek zmapovaných již dřív. Nějaká aktivita neutrinových faxů tam je, ale může být automatická

nebo zbytková. Po pravdě řečeno, lidé nás momentálně netrápí. Ale postlidé ano.“

Mého *Shakespeara? Chceš říct* našeho *Shakespeara!* vzkázal Mahmud svazkem mohutnému Ióňanovi.

Promiň, Mahmude. Mám sice moc rád sonety – dokonce i hry tvého barda – ale mou specializací je Proust.

Proust! Ten estét! Žertuješ!

Vůbec ne. Podzvukovým spektrem úzkého svazku proběhlo zabrumlání, které si Mahmud vyložil jako Ióňanův smích.

Integrátor ukázal některé z milionů orbitálních habitatů pohybujících se majestátním prstencovým tancem kolem Země. Mnohé byly bílé, jiné stříbrné. Přestože v ostrém světle blízkého slunce vypadaly zářivě, šel z nich zároveň zvláštní chlad. A prázdnota.

„Žádný raketový provoz. Žádný důkaz neutrinového faxování mezi prstenci a Zemí. A most těžkých materiálů přepravovaných mezi prstenci a Marsem – pozorovaný ještě před dvaceti jupiterovskými roky, dvěma sty čtyřiceti a něco pozemskými a prstencovými roky – zmizel.“

„Myslíš, že postlidé jsou pryč?“ zeptal se Koros III. „Nějakým způsobem vyhynuli? Nebo se přestěhovali?“

„Víme, že došlo k velké změně v jejich využívání energie, chronoklastické, kvantové a gravitační,“ řekl integrátor. Byl vyšší a o něco humanoidnější než Mahmud. Pokrývaly ho jasně žluté štítové materiály. Hlas měl měkký, klidný, pečlivě modulovaný. „Náš zájem se teď obrací k Marsu.“

Okno vyplnil obraz čtvrté planety.

Mahmudův zájem o Mars byl v nejlepším případě okrajový a obrázky planety, které měl, pocházely ze ztraceného věku. Tento svět se nijak nepodobal fotografiím a holozáznamům z té doby.

Místo rezivě červené planety ukazovaly nedávné snímky Marsu modré moře pokrývající většinu severní polokoule. Říční údolí Valles Marineris bylo vidět jako modrou stuhu širokou mnoho kilometrů, spojenou s tímto oceánem. Většina jižní polokoule zůstávala červenohnědá, ale byly tam také velké zelené plochy. Tharsiské vulkány se stále táhly jako tmavá řada od jihozápadu k

severovýchodu – jeden s viditelným obláčkem dýmu – ale Olympus Mons se nyní zvedala ani ne dvacet kilometrů od obrovské zátoky, která k němu zabíhala obloukem od severního oceánu. Na sluncem ozářené polovině obrazu se shlukovaly a hromadily bílé mraky a někde poblíž kotliny Hellas, za tmavou hranicí terminátoru, zářila jasná světla. Mahmud si všiml hurikánu, který se točil na sever od pobřeží Chryse Platinia.

„Oni ho terraformovali," řekl Mahmud. „Postlidé terraformovali Mars."

„Kdy?" zeptal se Orphu z Ió. Nikdo z Galileovců se o Mars nijak zvlášť nezajímal – a vlastně ani o jinou z vnitřních planet (s výjimkou jejich literatury) – takže k tomu klidně mohlo dojít kdykoli v průběhu pětadvaceti stovek pozemských let od rozchodu mezi moravci a lidmi.

„V posledních dvou stech letech," řekl Asteague/Che. „Možná za posledního půldruhého století."

„To je nemožné." Prohlášení Korose III. bylo jasné a nezvratné. „Mars by se za tak krátkou dobu nedal terraformovat."

„Ano, nemožné," přisvědčil Asteague/Che. „Ale stalo se to."

„Posťáci tam přesídlili," dovodil Orphu z Ió.

Odpověděl mu maličký Ri Po. „Domníváme se, že ne. Mars jsme pozorovali s rozlišením o něco vyšším než Zemi. Například podél pobřeží…"

Okno ukázalo oblast kolem zahnutého poloostrova na sever od místa, kde se široké řeky Valles Marineris – vlastně spíš dlouhé vnitrozemské moře – rozlévaly do zátoky, protékaly zúžením a pak ústily do severního oceánu. Obraz najel na detailnější záběr. Podél celého pobřeží, kde pevnina sbíhala k moři – místy rudé pouštní pahorky, jinde zelené a hustě zalesněné nížiny – sledovaly linii břehu malé černé tečky. Obraz se naposledy přiblížil.

„To jsou… sochy?" zeptal se Mahmud.

„Myslíme si, že kamenné hlavy," řekl Ri Po. Obraz se posunul a stín jednoho rozmazaného útvaru jako by vykreslil čelo, nos a výraznou bradu.

„To je absurdní," ozval se Koros III. „Těch hlav z Velikonočního ostrova by musely být miliony, aby ohraničily celý severní oceán."

„Podle našeho sčítání čtyři miliony dvě stě tři tisíce pět set devět,“ upřesnil Asteague/Che. „Ale stavba není dokončená. Všimněte si této fotografie pořízené před několika měsíci při největším přiblížení Marsu.“

Nespočet maličkých, nezřetelných tvarů táhl něco, co mohla být obrovská kamenná hlava na válcích. Kamenná tvář se dívala vzhůru, její stínové oči hleděly přímo do kosmického dalekohledu. Zdálo se, že postavičky jsou s hlavou spojené množstvím lan. Tahají za ně, jako když egyptští otroci přepravovali pyramidové kvádry, napadlo Mahmuda.

„Lidští dělníci?“ zeptal se Orphu. „Nebo roboti?“

„Domníváme se, že ani jedno ani druhé,“ odvětil Ri Po. „Velikost neodpovídá. A všimněte si zbarvení těch postav na proužcích spektrální analýzy.“

„Zelená?“ podivil se Mahmud. Měl rád záhady literární, ne z reálného života. „Zelení roboti?“

„Nebo druh malých zelených humanoidů, se kterým jsme se ještě nesetkali,“ řekl vážně Asteague/Che.

Orphu z Ió se brumlavě zasmál v podzvukovém pásmu. „MZM,“ řekl nahlas.

[?] poslal mu Mahmud.

Malí zelení mužíčci, odpověděl Orphu z Ió na společném pásmu a znovu zabrumlal.

„Proč jste nás sem zavolali?“ zeptal se Mahmud Asteagua/Che. „Co má tato terraformace společného s námi?“

Integrátor vrátil oknu průhlednost. Jupiterovy pásy a pláně európského ledu vypadaly ve večerním světle matně a zastřeně po všech těch sytých modrých a bílých odstínech vnitřních planet. „Posíláme na Mars tým, aby to vyšetřil a podal zprávu,“ řekl Asteague/Che. „Vy jste byli vybráni. Můžete odmítnout.“

Čtveřice zůstala zticha na všech komunikačních pásmech.

„Řekl jsem ‘podal zprávu’,“ pokračoval hlavní integrátor, „což nemusí nutně znamenat ‘vrátil se’. Nemáme žádný jistý způsob návratu do soustavy Jupitera. Prosím, vyjádřete se, pokud chcete, aby vás na této misi nahradil někdo jiný.“

Všichni čtyři dál mlčeli.

„Dobře,“ řekl európský integrátor. „Za několik minut si stáhnete konkrétní informace o expedici, ale, když dovolíte, vyjádřil bych se k hlavním bodům. Pro vlastní průzkum planety použijeme Mahmudovu ponorku. Ri Po a Orphu budou mapovat z oběžné dráhy, zatímco Mahmud a Koros III. poletí na povrch. Zajímá nás zejména aktivita na Olympus Mons, největším vulkánu, a v jeho okolí. Mahmud dopraví Korose III. na pobřeží a náš ganymedský přítel provede rekognoskaci terénu.“

Mahmud věděl ze svých záznamů a četby, že lidé ze ztraceného věku dávali znamení odkašláním, když chtěli někoho přerušit. Udělal takový zvuk. „Musíte mi prominout, že jsem tak hloupý, ale jak dostaneme *Černou dámu* – mou ponorku – na Mars?“

„Ta otázka není hloupá,“ řekl integrátor. „Orphu z Ió?“

Obří pancéřovaný ostrorep se na svých odpuzovačích pohnul tak, že se množství černých objektivů namířilo na Mahmuda. „Už několik století jsme nic nevypravili k vnitřním planetám. A kdybychom něco poslali postaru, trvalo by to půl jupiterovského roku. Rozhodli jsme se využít nůžky.“

Ri Po si ve svém výklenku poposedl. „Myslel jsem, že nůžky se mají použít jen pro mezihvězdné výzkumy.“

„Konsorcium Pěti měsíců rozhodlo, že tato akce má přednost,“ řekl Orphu z Ió.

„Předpokládám, že budeme mít nějakou kosmickou loď,“ poznamenal Koros III. „Nebo nás vystřelíte jednoho po druhém nahé, jako kuřata vypálená z trebuchetu?“

Deska se rozechvěla Orphovým neslyšitelným smíchem. Korosova představa se mu zjevně líbila.

Mahmud musel nahlédnout do společné sítě. *Trebuchet* bylo obléhací zařízení lidí ze ztraceného věku, používané civilizacemi druhé – předparní – úrovně, mechanické, ale silnější než pouhý katapult, schopné vystřelovat velké balvany na vzdálenost více než půldruhého kilometru.

„Kosmická loď existuje,“ řekl Asteague/Che. „Byla postavena tak, aby dolétla na Mars za několik dní, a upravena, aby mohla pojmout Mahmudovu ponorku. Je vybavena atmosférickým přistávacím modulem pro Mahmudovu ponorku – *Černou dámu*.“

„Na Mars za několik dní,“ zopakoval Ri Po. „Jaké jsou delta-v faktory opuštění proudové trubice Ió?“

„Těsně pod tři tisíce gé,“ odpověděl integrátor. „*Pozemských* gé.“

Mahmud, který se nikdy nesetkal s větším gravitačním zatížením, než byla necelá sedmina pozemského gé na Europě, si zkusil představit 21 000 takových gravitací. Nedokázal to.

„Po dobu zrychlování bude celá loď, včetně *Černé dámy*, napuštěna gelem,“ vysvětil Orphu z Ió. „Budeme si hovět jako čipy v želatině.“ Bylo jasné, že Orphu se účastnil přípravy kosmické lodě a Ri Po pozorování obou planet. Koros III. byl na možnost, že by mohl takové expedici velet, pravděpodobně upozorněn předem. Mahmudovi se zdálo, že pouze on byl z příprav mise vypuštěn, zřejmě proto, že jeho role – pilotovat *Černou dámu* marsovskými moři – byla tak nevýznamná. Možná bych se měl přece jen rozhodnout, že do toho nepůjdu, pomyslel si.

Proust? zeptal se úzkým svazkem mohutného Ióňana.

Škoda, že neletíme na Zemi, příteli. Mohli bychom se zastavit ve Stratfordu nad Avonou. Koupit si hrnek na památku.

Byl to jejich starý vtip, ale v současném kontextu se zdál být opět legrační. Mahmud odvysílal vydařenou napodobeninu Orphova brumlavého smíchu a mohutný konstrukt se na oplátku rozduněl tak silně, že to v hustém vzduchu mohli slyšet všichni čtyři.

Ri Po se nesmál. Viditelně počítal. „Takové vystřelení nůžkami by nám dalo počáteční rychlost skoro dvě desetiny rychlosti světla. I po drastickém zpomalování cestou tam pomocí magnetického sběrače budeme mít přibližovací rychlost kolem tisíciny rychlosti světla – víc než 300 kilometrů za sekundu. K Marsu doletíme rychle, přestože je na odvrácené straně Slunce jako nyní. Ale zabýval se někdo tím, jak zpomalit, až tam budeme?“

Orphovo brumlání ustalo. „Ano,“ odpověděl. „Zabývali jsme se tím.“

Ani po třiceti jupiterovských letech existence Mahmud neměl na Europě nikoho, s kým by se rozloučil. Jeho průzkumnický partner Urtzweil byl zničen před osmnácti jupiterovskými roky v

uzavírajícím se kanálu nedaleko kráteru Pwyll a od té doby se Mahmud s žádnou myslící bytostí nesblížil.

Šestnáct hodin po poradě dala centrála Conamara Chaos jednoúčelovým orbitálním vlečňákům za úkol vyzvednout *Černou dámu* z otevřeného kanálu a vynést ji na oběžnou dráhu, kde vakuoví moravci pod dohledem Orpha z Ió zastrčili ponorku do čekajícího marsovského plavidla a nechali to všechno převézt stařičkými meziměsíčními indukčními tahači dolů k Ió. Mahmud a ostatní tři moravci, kteří se expedice účastnili, krátce diskutovali o tom, že by loď nějak pojmenovali, ale nic je nenapadlo, pak ten impuls vychladl a od toho okamžiku o ní mluvili jen jako o „lodi“.

Jako většina plavidel zkonstruovaných moravci za tisíce let od zahájení kosmických letů, loď nebyla zrovna elegantní, alespoň podle uznávaných standardů. Byla dlouhá sto padesát metrů a skládala se v podstatě z fullerenových nosníků a svraštělé protiradiační tkaniny omotané kolem modulových kójí, poloautonomních výzvědných sond a desítek antén, čidel a kabelů.

Loď se na první pohled lišila od strojů používaných v jupiterovské soustavě hlavně zásluhou blyštivého jádra magnetického dipólu a nápadných předvojových deflektorů. V neforemné přední části byly uloženy čtyři zvony fúzních motorů a pět rohů Matloff-Fennellyho sběrače. V desetimetrovém hrbolku na zádi byla složená boronová plachta. Sběrač ani plachta nebudou potřebné, dokud nezačne zpomalovací fáze cesty, a fúzní motory neměly nic společného se zrychlovací fází mise.

Mahmud zůstal uvnitř *Černé dámy* – nyní naplněné gelem – zatímco Koros III. a Ri Po se vezli šedesát metrů od něho v předním řídícím modulu, kterému začali říkat můstek. Podle plánu měl Ri Po vykonávat všechny navigační povinnosti po dobu jejich krátkého, zběsilého letu a Koros III. sloužit jako oficiální velitel expedice. Plán rovněž předepisoval, aby se Ganymeďan přesunul do Mahmudovy ponorky krátce předtím, než bude *Černá dáma* – již zbavená gelu – spuštěna do atmosféry Marsu. V marsovských oceánech pak měl Mahmud fungovat jako taxikář – dopravit Korose III. na místo, které si velící Ganymeďan zvolí jako východisko pro svou pozemní

špionážní operaci. Koros obdržel informace o různých zvláštnostech mise, které se Mahmuda týkat nebudou.

Orphu z Ió se usadil ve svém lůžku na vnějším trupu lodi, za deseti solenoidovými prstenci a před vzpěrami plachtových lan, a propojil se s můstkem a s ponorkou všemi možnými hlasovými, datovými a komunikačními prostředky. Většina jeho nanotechnické konverzace se odehrávala s Mahmudem.

Tvoje teorie o dramatické stavbě sonetů mě stále velice zajímá, příteli. Doufám, že budeme žít dost dlouho, abys mohl z cyklu analyzovat víc.

Ale Proust! odpověděl Mahmud. *Proč Proust, když můžeš strávit celou dobu své existence studováním Shakespeara?*

Proust byl možná autorem, který zašel nejdál ve zkoumání času, paměti a vnímání, namítl Orphu.

Mahmud odpověděl praskáním.

Zjizvený Ióňan poslal zvukovým kanálem své brumlání. *Těším se, až tě přesvědčím, že oba mohou poskytnout požitek a poučení, příteli Mahmude.*

Společným kanálem dostali zprávu od Korose III. *Doporučil bych vám rozšířit si pásmo na vizuálních kanálech. Blížíme se k plazmovému toru Ió.*

Mahmud vyhověl a aktivoval všechny vizuální vstupy. Dával přednost sledování vnějšího dění přes Orphovy objektivy, ale v tuto chvíli poskytovaly zajímavější pohledy přední lodní kamery, a nejenom v pásmu viditelného světla.

Zrychlovali k velkému, červenožlutě skvrnitému kotouči Ió. Blížili se k měsíci zpod roviny ekliptiky a připravovali se těsně před vletem do proudové trubice mezi Jupiterem a Ió přeletět nad jeho severním pólem.

Během krátkého přeletu od Európy poskytli Orphu a Ri Po informace týkající se této oblasti Jupiterova prostoru. Mahmud, který se jako bytost z Európy soustředil v tamních černých oceánech především na využívání sonaru a části viditelného světla, nyní po zásluze vnímal jupiterovskou magnetosféru jako místo, kde je hlučno a rušno. Když se v dekametrických rádiových pásmech podíval před

sebe, viděl plazmový torus Ió, široký jako Jupiter, a kolmo k němu proudovou trubici měsíce, která se jako široké rohy táhla k severnímu a jižnímu pólu Jupitera. Daleko za Jupiterem a jeho měsíci Mahmud cítil turbulence obloukové rázové vlny, jako když obrovské bílé vlny narážejí na skrytý útes, slyšel zpěv Langmuirových vln postupujících proti proudu magnetickou temnotou za útesem a zachytával praskot iontových akustických vln, jež měly za sebou dlouhou pouť vzhůru od Slunce. Samotné Slunce bylo z Jupiterova prostoru o málo víc než velice jasná hvězda.

Teď, když loď přelétla Ió a ocitla se v proudové trubici, Mahmud uslyšel chór ionosférických hvizdů a syčení, které měsíček vydával, jak si razil cestu vlastním plazmovým torem a takříkajíc si požíral vlastní ocas. Viděl tmavé pásy rovníkových emisí a byl nucen zeslabit burácení rádiových vln v dekametrovém a kilometrovém pásmu, které vycházelo ze samotné trubice. Celý galileovský prostor byl výhní tvrdého záření a elektromagnetické aktivity – Mahmud to po celou svou existenci slyšel ve svých virtuálních uších jako hlučnou kulisu – ale při průletu z toru do proudové trubice tak blízko Jupitera jim divoké kaskády mučených elektronů syčely kolem lodě jako jezinky, které se nářkem domáhají vpuštění do obleženého domu. Pro Mahmuda to byl nový zážitek a musel si přiznat, že ho to trochu znervózňuje.

Pak najednou byli v proudové trubici a Koros III. stačil vykřiknout: „Držte se!“ než zvukové kanály zahlušil řev hurikánu.

Plazmový torus Ió byla obrovská kobliha nabitých částic, které Orphův bouřlivý domovský měsíc vířil ve stopě oxidu siřičitého, sirovodíku a ostatních plynů, jež za sebou ztrácel – a zase sbíral. Jak se Ió hnala po své oběžné dráze kolem Jupitera, kterou urazila za 1,77 dne, krájela magnetické pole plynového obra a prodírala se svým plazmovým torem, vytvářela mezi sebou a Jupiterem obrovský elektrický proud, dvourohý válec neuvěřitelně koncentrovaných magnetických vln zvaný proudová trubice Ió. Trubice se napojovala na severní a jižní magnetický pól Jupitera, kde vytvářela divoké polární záře, zatímco rohy vlastní proudové trubice přenášely stálý proud nějakých pěti megaampér a trvale produkovaly více než dva biliony wattů energie.

Konsorcium Pěti měsíců před několika desítkami let došlo k závěru, že nevyužít dva biliony wattů by bylo strašlivé plýtvání.

Mahmud sledoval, jak se pod nimi mihl severní pól Ió. Sopečný materiál z různých sirných vulkánů – zejména z Prométhea daleko na jihu, u rovníku – byl vyvrhován do výšky 140 kilometrů a ještě výš nad podobaný povrch, jako by po nich bouřlivý měsíc střílel a snažil se je donutit, aby se obrátili, než dosáhnou bodu, z něhož není návratu.

Příliš pozdě. Už tam byli.

Na společném předním záběru ukazovaly Ri Poovy navigační značky jejich správné nalétnutí do proudové trubice a plánované osové zařazení do nůžek. Jupiter se k nim řítil a rychle vyplňoval zorné pole před nimi jako nějaká pruhovaná stěna.

Fyzické břity nůžek – dvouramenné, rotující magnetické vlnové urychlovače zasazené do přirozeného částicového urychlovače proudové trubice Ió – byly více než 8 000 kilometrů dlouhé, pouze zlomek délky proudové trubice, která činila více než půl milionu kilometrů, jak obloukem spojovala severní pól Ió se severním pólem Jupiteru.

Ale ty nůžky se mohly pohnout. Jak Mahmudovi vysvětlil Orphu z Ió: „Moment hybnosti může být fantastická věc, můj malý příteli.“

Loď, která měla v sobě Mahmudovu milovanou ponorku, se přiblížila k Ió a proudové trubici – i s maximálním výkonem svých iontových motorů – rychlostí pouhých 24 kilometrů za sekundu, necelých 86 000 kilometrů za hodinu. Takovou rychlostí by jim trvalo více než čtyři hodiny, jen aby překonali proudovou trubicí vzdálenost mezi severními póly Ió a Jupitera, a cesta na Mars by se protáhla na pozemské roky. Oni však neměli v úmyslu pokračovat tak šnečím tempem.

Loď vlétla do praskajícího, burácejícího, cukavého pole proudové trubice, našla vrchol nůžek, srovnala se s horním břitem a pak využila urychlovací vlastnosti trubice, aby prohnala solenoid kosmické lodi pět kilometrů širokým vinutím supravodivého dipólového urychlovače. V okamžiku, kdy se loď ocitla v první bráně – jako nějaký nemotorný kriketový míček prolétající první z několika tisíc branek – břit nůžkového urychlovače se začal prudce rozevírat.

Jeho úhlová rychlost se v tu chvíli blížila rychlosti světla – a teoreticky ji dokonce překonávala. V jedné sekundě se vezli po vlnícím se býkovci a ve druhé odletěli z jeho špičky, přičemž z těch dvou bilionů wattů energie využívali tolik, kolik jich nůžkový urychlovač dokázal uchvátit.

Loď – a všechno v ní – přešlo z nula gé na téměř 3000 gé za dvě celé šest desetin sekundy.

Jupiter pod nimi prosvištěl v mžiku. Mahmud zpomalil všechny monitory, aby si mohl jejich odlet vychutnat.

„Fííí!“ zvolal Orphu z vnějšího trupu.

Loď a ponorka se pod tíhou zrychlení napínaly, skřípaly, sténaly a kvílely, ale obojí bylo vyrobeno z pevného materiálu – samotná *Černá dáma* byla postavena tak, aby v hlubokých mořích Evropy odolala tlaku několika milionů kilogramů na centimetr čtvereční – stejně jako tito moravci.

„To mě poser!“ ulevil si Mahmud. Chtěl poznámku adresovat pouze Orphovi z Ió, ale podařilo se mu ji poslat všem svým kolegům.

„Ale, ale,“ poznamenal Ri Po.

Bouře Jupiterovy polární záře – jasný aurorální ovál kolem severního pólu plynového obra a ohnivá stopa Ió v místě, kde se proudová trubice stýkala s atmosférou – pod nimi blýskla a zmizela směrem k zádi.

Ganymed, který byl ještě před několika sekundami milion kilometrů daleko přes celou soustavu, se rychle zvětšil, mihl se kolem a ztratil se za nimi.

„Uruk Sukus,“ řekl Koros III. na společném kanále. Mahmud chvíli přemýšlel, jestli se velící moravec dusí nebo nadává, než si všiml, že se do jeho obvykle chladného hlasu vloudil lehce sentimentální tón, a uvědomil si, že Koros zřejmě zmínil nějakou oblast přímo na Ganymedu – té spíš jen tušené, rýhami zbrázděné špinavé sněhové kouli – která zřejmě byla Ganymeďanovým domovem.

Maličký měsíček Himalia, na němž nikdo z posádky nebyl, prosvištěl kolem jako světluška, které hoří chloupky.

„Prolétli jsme čelem obloukové rázové vlny,“ oznámil Ri Po svým nevýrazným kallisťanským přízvukem. „Poprvé mimo domácí rybník – to říkám alespoň za tohoto moravce.“

Mahmud pohlédl na obrazovky. Ri Poovy hodnoty ukazovaly, že urazili vzdálenost třiapadesáti průměrů Jupitera a stále zrychlují. Mahmud musel projít nepoužívané paměťové banky a zjistit si, že průměr Jupitera činí 142 000 kilometrů, než si udělal představu o jejich rychlosti. Loď stoupala obloukem nad rovinu ekliptiky, ale Mahmud si mlhavě pamatoval, že sluneční gravitace je má podle plánu stáhnout zpátky k Marsu, který byl právě na opačné straně Slunce. Pilotování každopádně nebyla jeho starost. Jeho práce začne tehdy, až přistanou v marsovských oceánech, a plavit se jimi vypadalo jako hračka – spousta slunce, příjemné teploty, mělké hloubky s tlakem, který nestojí za řeč, hvězdy, podle nichž se dá navigovat v noci, satelity pro GPS, které si vypustí na oběžnou dráhu, aby se měli čím řídit ve dne, prakticky žádná radiace ve srovnání s povrchem Evropy. Žádní krakeni! Žádný led. *Žádný led!* Všechno to vypadalo až moc jednoduše.

Jistě, pokud by postlidé byli nepřátelští, bylo pravděpodobné, že moravci cestu na Mars nebo vstup do atmosféry nepřežijí, a i kdyby ano, existovala vysoká pravděpodobnost, že se do svého domova v jupiterovském prostoru nikdy nevrátí, ale s ničím z toho teď Mahmud nemohl nic dělat. Jeho myšlenky se začaly vracet k sonetu 127.

„Všichni v pořádku?“ zeptal se Koros III.

Všichni ohlásili, že jsou v pořádku. Tři tisíce gé, které se jim posadily na hruď, na zdrcení této posádky nestačily. Morálka byla vysoká.

Ri Po začal hlásit další navigační a letová fakta, ale Mahmud jim nevěnoval pozornost. Nechal se již pohltit gravitačním polem sonetu 127, prvního ze sonetů věnovaných „Černé dámě“.

8

Ardis

Daeman spal dobře a zdálo se mu o ženách.

Připadalo mu trochu zábavné, ne-li zvláštní, že se mu o ženách zdálo jen tehdy, když s nějakou nespal. Bylo to, jako by vedle sebe vyžadoval teplé ženské tělo každou noc a podvědomí mu je dodávalo, když jeho úsilí přes den vyšlo naprázdno. Když se probudil, pozdě, ve svém příjemném pokoji ve vile Ardis, sen mu ve zlomcích a cárech utekl, ale zůstalo dost – spolu s obvyklou ranní erekcí – aby to vyvolalo neurčitou vzpomínku na tělo Ady nebo někoho, kdo se jí velice podobal – hřejivé, bělostné, navoněné, s plným zadkem, kulatými ňadry a pevnými stehny. Daeman se na víkendové dobývání těšil a v tak krásné ráno nepochyboval, že skončí úspěšně.

Později, již osprchovaný, oholený, dokonale ustrojený do oděvu, který považoval za neformální a venkovský – modrobíle pruhované bavlněné kalhoty, vlněná seržová vesta, pastelové sako, košile z bílého hedvábí a rubínový kravatový uzel, s oblíbenou dřevěnou vycházkovou holí a černými koženými botami, trochu robustnějšími než obvyklé společenské střevíce – posnídal ve skleníku zalitém sluncem a ke své spokojenosti se dozvěděl, že Hannah a ten Harman časně ráno odcestovali.

„Připravují se na večerní odlévání," bylo záhadné vysvětlení, které mu podala Ada, a Daemana to nezajímalo natolik, aby požádal o ujasnění. Byl prostě rád, že ten člověk je pryč.

Ada s ním strávila zbytek dopoledne a nezatahovala do rozhovoru absurdity jako knihy nebo kosmické lodě. Dělala mu průvodce a znovu ho seznámila s četnými křídly a chodbami, spletitými vinnými sklepy, tajnými průchody a starými půdami vily Ardis. Vzpomněl si, jak při první návštěvě absolvoval podobnou

prohlídku s pihovatou dívkou – jak ho Ada vyvedla po chatrném žebříku na plošinu na střeše, kde přistávaly tleskačky, a Daeman, který na taková odhalení jako vždy číhal, částečně zahlédl pod její zvednutou sukní, jak lezla nad ním, to, co bylo pro každého mladíka nebe: dokonale si pamatoval ta mléčná stehna a tmavé, tečkované stíny.

Dnes dopoledne vylezli po stejném žebříku na tutéž plošinu pro tleskačky znovu, ale tentokrát ho Ada vybídla, aby šel první, a jen se usmála, když začal jako gentleman protestovat, že by měla mít přednost. Ten úsměv naznačoval, že má na tu událost nějakou špatnou vzpomínku, byť si Daeman myslel, že si tenkrát ničeho nevšimla.

Vila Ardis byla vysoká stavba a tleskačková plošina, jejíž mahagonové desky se ještě leskly, vybíhala mezi lomenicemi do převisu bezmála dvacet metrů nad štěrkovou příjezdovou cestu, kde stáli voinixové jako nějací reziví skarabové postavení na zadní. Daeman se ke straně, která neměla zábradlí, raději nepřibližoval, ale Ada si nebezpečí nevšímala: došla až na okraj a melancholicky se rozhlédla po dlouhém trávníku a vzdálené linii lesa.

„Nedal bys všechno za funkční tleskačku?“ zeptala se ho. „Třeba jen na pár dní.“

„Ne. Proč bych měl?“

Ada ukázala svýma dlouhoprstýma rukama. „I kdybys měl jenom dětskou tleskačku, mohl bys přelétnout les, řeku a ty kopce na západě, mohl bys letět celé dny odsud, daleko od faxového portálu.“

„Proč by to někdo chtěl udělat?“

Ada si ho chvíli prohlížela. „Ty nejsi zvědavý? Tebe nezajímá, co tam je?“

Daeman si poklepal na vestu, jako by si oprašoval drobty. „Nebuď směšná, má milá Ado. Není tam nic zajímavého… prázdná divočina… žádní lidé. Každý, koho znám, přece žije do několika kilometrů od faxového portu. A navíc jsou tam tyranosauři.“

„Tyranosauři? V našem lese?“ podivila se Ada. „Hloupost. Nikdy jsme tady žádného neviděli. Kdo ti to řekl, bratránku?“

„Ty, má milá. Když jsem tady byl naposledy, před polovinou dvacítky.“

Ada zavrtěla hlavou. „Asi jsem si tě dobírala.“

Daeman se nad tím zamyslel, nad léty, kdy se ho zmocňovala úzkost při pomyšlení, že by měl Ardis ještě někdy navštívit, na těžké sny o tyranosaurech, a mohl se jedině zamračit.

Vypadalo to, že Ada mu přečetla myšlenky a lehce se usmála. „Přemýšlel jsi někdy o tom, bratranče Daemane, proč se postlidé rozhodli udržovat naši populaci na počtu jeden milion? Proč ne milion a jeden? Nebo devět set tisíc devět set devadesát devět? Proč jeden milion?“

Daeman překvapeně zamrkal. Snažil se najít v jejích myšlenkách nějakou souvislost mezi dětskou tleskačkou ze ztraceného věku, dinosaury a lidskou populací, která byla stejná… vlastně… navždycky. A nelíbilo se mu, jak oběma připomíná, že jsou bratranci, protože staré předsudky někdy bránily sexuálním vztahům mezi rodinnými příslušníky. „Připadá mi, že takové jalové spekulace vedou k poruchám trávení, dokonce i v tak krásný den, jako je dnes,“ prohlásil. „Nevrátíme se k nějakému příjemnějšímu tématu?“

„Ovšem,“ řekla Ada a oblažila ho svým nejroztomilejším úsměvem. „Co kdybychom slezli dolů a porozhlédli se po ostatních hostech, než si dáme oběd a odjedeme na místo, kde se odehraje to odlévání?“

Tentokrát lezla dolů po žebříku jako první ona.

Oběd servírovali létající služebníci venku na severním nádvoří a Daeman si příjemně popovídal s několika mladými lidmi – zdálo se, že na večerní „odlévání“ – ať se jednalo o cokoli – přifaxovalo několik dalších hostů. Po jídle se mnozí hosté uchýlili na divany v domě nebo na pohodlná lehátka ve stínu na trávníku, kde si mohli lehnout a přetáhnout si přes oči turínské plátno. Obvyklá doba strávená pod turínkou byla hodina, a tak si Daeman vyšel ke kraji lesa. Cestou se díval po motýlech.

Skoro až pod kopcem se k němu připojila Ada. „Ty nepoužíváš turínku, Daemane?“

„Ne,“ odpověděl. Slyšel, že to řekl afektovaněji, než měl v úmyslu. „Skoro po deseti letech jsem si na ty věci zvykl, ale neoddávám se jim. A co ty, Ado, taky je nevyhledáváš?“

„Jak kdy,“ odpověděla mladá žena. Jak šla, točila si broskvovým slunečníkem a její bledá pleť v tom měkkém světle nádherně zářila. „Občas se podívám, co se děje, ale asi jsem příliš zaneprázdněná, než abych si vypěstovala takovou závislost, jaké dnes mnozí propadli.“

„Opravdu se zdá, že turínky jsou všudypřítomné.“

Ada se zastavila ve stínu obřího jilmu s širokými, nízko rostoucími větvemi. Sklonila slunečník a zavřela ho. „Tys to zkusil?“

„Ano, ovšem. V polovině mezi mými dvacítkami to byla velká móda. Několik týdnů se mi líbilo… kam až to zachází.“ Nedokázal z té vzpomínky úplně odstranit tón odporu. „Potom už ne.“

„Vadí ti to násilí, bratranče?“

Daeman udělal neutrální gesto. „Vadí mi jeho… zástupnost.“

Ada se tiše zasmála. „To je přesně Harmanův důvod, proč to nikdy nedělá. Vy dva máte něco společného.“

Ta představa byla tak nepravděpodobná, že se Daeman nezmohl na jinou reakci než to, že špičkou své vycházkové hole odmrštil spadané listí.

Ada vzhlédla ke slunci, místo aby si na dlani vyvolala časovou funkci. „Už brzy se proberou. ‘Jedna hodina pod plátnem vydá za osm hodin toporných zážitků.’“

„Ach,“ vydechl Daeman. Přemýšlel, jestli tu frázi myslela jako určitý dvojsmysl. Její výraz, vždycky příjemný ale hraničící s uličnickým, mu nijak nenapověděl. „To odlévání – potrvá to dlouho?“

„Podle plánu by mělo probíhat skoro celou noc.“

Daeman překvapeně zamrkal. „Snad nechceš říct, že budeme nocovat pod širým nebem u řeky, nebo kde se ta událost má odehrát.“ Uvažoval, jestli by při spaní pod hvězdami a prstenci stouply jeho šance, že s touto mladou ženou stráví noc.

„O ty, kteří budou chtít zůstat na místě celou noc, bude postaráno,“ řekla Ada. „Hannah slibuje, že to bude docela efektní podívaná. Ale většina z nás se vrátí do vily někdy po půlnoci.“

„Bude tam víno a jiné pití u toho… eh… odlévání?“ zeptal se Daeman.

„Samozřejmě ano.“

Teď se usmál pro změnu Daeman. Jen ať si tam na tu podívanou ostatní zůstanou, on bude celý večer lít do Ady pití, rozvíjet v dvojsmyslném rozhovoru to její „toporné“ téma, pak ji doprovodí domů (s trochou štěstí a patřičnou přípravou jen oni dva v malém kariolu), rozbalí na ni plnou silou své nezanedbatelné umění pozorností a, když se toho štěstí ještě trocha přidá, tuto noc si o ženách nebude muset nechat zdát.

Pozdě odpoledne se přibližně dvacet hostů – někteří stále tlachali o tom, co ten den ukázala turínka, jak Menelóa zasáhl otrávený šíp nebo nějaké podobné nesmysly pořád dokola – s pomocí služebníků shromáždilo a odjelo společně karavanou drožek a kariolů na „odlévací místo“. Jedni voynixové táhli vozy a další klusali kolem nich jako ochrana. Jestli ale v lesích žádní tyranosauři nebyli, Daeman nechápal, k čemu taková ochrana je.

Podařilo se mu dosáhnout toho, aby se dostal do prvního kariolu s hostitelkou, a tak mu teď Ada krátila zhruba tři kilometry kodrcání po prašné cestě k řece tím, že mu ukazovala zajímavé stromy, rokle a potoky. Daeman si na své straně lavičky potažené červenou kůží zabral víc místa, než i přes svou příjemnou buclatost potřeboval, a byl za to po dobu cesty odměněn dotekem Adina stehna.

Jejich cílem, jak zjistil, když vyjeli na vápencovou vyvýšeními nad údolím, nebyla přímo řeka, ale přítok hlavního ramene, doslova tišina o průměru několika set metrů. Eroze a záplavy tam vytvořily široký pruh písku – jakousi pláž – na níž vyrostla vysoká, vratká stavba z klád, větví, žebříků, žlabů, ramp a schodišť. Daemanovi to připadalo jako nějaká neumělá šibenice, i když skutečnou šibenici samozřejmě nikdy v životě neviděl. Z mělkého přítoku se zvedaly pochodně a samotný vratký vynález stál zpola na písku a zpola na vodě. O sto metrů dál odděloval toto rameno od vlastní řeky úzký ostrov – zarostlý cykasy a mohutnými kapradinami – z něhož s hlasitým křikem a zběsilým máváním křídel vystřelovali do vzduchu ptáci a malí létající plazi. Daemana napadlo, že by na ostrově mohli být motýli, ale příliš pozornosti tomu nevěnoval.

Na travnaté ploše nad pláží byly přichystány barevné hedvábné stany, lenošky a dlouhé stoly s jídlem. Služebníci kmitali sem a tam, občas se některý chvíli pohupoval nad hlavou přijíždějících hostů.

Když pak Daeman kráčel za Adou od kariolu, poznal některé z osob, které na té zvláštní konstrukci pracovaly: na vrcholu Hannah, s červeným šátkem kolem hlavy, uvazovala nějaké další stavební prvky. O sedm metrů níž nakládal ten blázen, Harman, do topeniště. Jak byl bez košile, zpocený, bylo vidět, že má podivně opálenou kůži. Další mladí lidé, pravděpodobně přátelé Hannah a Ady, pobíhali po dřevěných rampách a žebřících sem a tam a nosili těžké kbelíky písku, další větve na stavbu a kulaté kameny. V hliněném jádru stavby plápolal prudký oheň a vyvrhoval k podvečerní obloze jiskry. Všechno, co ti lidé dělali, vypadalo účelně, třebaže Daeman nechápal, jaký účel by ta vysoká stavba z kůlů, korýtek, hlíny, písku a ohně mohla mít.

Služebník, který plul kolem, mu nabídl pití. Daeman si vzal sklenku a vydal se hledat lenošku někde ve stínu.

„Toto je kuplovna," vysvětlila později Hannah shromážděným hostům. „Pracujeme na ní asi tak týden; materiál si přivážíme po řece na člunech. Řežeme a ohýbáme větve, aby měly správnou velikost."

Bylo po dobré večeři. Na vysoké kopce na bližší straně řeky stále dopadaly paprsky slunce, ale vlastní údolí leželo ve stínech a na tmavnoucí obloze jasně zářily oba prstence. Jiskry vyskakovaly a vznášely se k prstencům. Foukání měchů a hukot pece byly velice hlasité. Daeman si vzal další drink, ten večer už osmý nebo desátý, a přibral další pro Adu, která však zavrtěla hlavou a přenesla pozornost zpátky k Hannah.

„Spletli jsme ze dřeva koš a střed pece – nístěj – jsme obalili žáruvzdornou hlínou. Tu jsme připravili lopatou, když jsme smíchali suchý písek, bentonit a trochu vody. Potom jsme z té hlínovité břečky uváleli koule, které jsme zabalili do mokrých kapradin a listí, aby nevyschly, a obložili jsme jimi nístěj pece. To brání tomu, aby celá dřevěná konstrukce kuplovny začala hořet."

Daeman neměl tušení, o čem ta žena mluví. Proč postavit nějakou obrovskou, nemotornou konstrukci ze dřeva a v jejím středu

zapálit oheň, pokud člověk nechtěl, aby shořela? Byl to tady blázinec.

„Posledních několik dní," pokračovala Hannah, „jsme strávili hlavně tím, že jsme přikládali do ohně a zároveň hasili všechny ohně, které pec kuplovny zažehla. Proto jsme tu věc postavili u řeky."

„Skvělé," zamumlal Daeman a vydal se hledat další drink. Hannah a její přátelé – dokonce i ten nesnesitelný Harman – mleli dál a používali při tom nesmyslné výrazy jako „koksové lože", „okružní větrovod", „dmýšní trubice" (což byl, jak Hannah vysvětlila, jakýsi malý vzduchový přívod na té jejich hlínou obalené peci blízko místa, u něhož mladá žena jménem Emme poháněla hvízdající měchy), „tavicí pásmo", „formovací písek", „odpichový otvor" a „strusková výpusť." Daemanovi to všechno znělo barbarsky a skoro až neslušně.

„A teď je na čase zjistit, jestli to funguje," oznámila Hannah. Její hlas prozrazoval euforii i vyčerpání.

Hosté najednou museli ustoupit na písčitý břeh řeky. Daeman se uchýlil na trávník poblíž stolů. Zároveň se všichni mladí lidé – a ten zpropadený Harman – pustili do nějaké frenetické činnosti. Jiskry vyletěly výš. Hannah vyběhla na vršek takzvané kuplovny. Harman nakoukl do plamenů zadržovaných v hliněné peci a začal vykřikovat povely. Emme poháněla měchy, dokud nepadla a nevystřídal ji muž, který se jmenoval Loes. Daeman na půl ucha poslouchal, jak Ada udýchaně vysvětluje hloučku přátel další podrobnosti. Zachytil výrazy jako „potrubí větru", „uzavírací šoupátko", „zchlazená struska" (přestože plameny teď šlehaly ještě žhavěji a výš než kdy předtím) a „tlak větru". Daeman ustoupil o dalších pět šest metrů.

„Odpichová teplota dvanáct set padesát stupňů!" křikl Harman na Hannah. Útlá žena si otřela pot z čela, udělala na kuplovně vysoko nahoře nějakou úpravu a přikývla. Daeman si zamíchal drinkem a zauvažoval, jak dlouho asi potrvá, než se mu podaří dostat Adu samotnou do kariolu, aby s ní odjel zpátky do vily Ardis.

Najednou se strhla vřava, která donutila Daemana vzhlédnout od pití. V tu chvíli byl přesvědčen, že uvidí, jak je celá stavba v plamenech a Hannah s Harmanem hoří jako slamění panáci. Nebyla to tak docela pravda. Hannah sice *používala* nějakou houni k tomu,

aby uhasila plameny na žebříku vysoko nad vrškem kuplovny – přitom máváním odháněla služebníky snažící se pomoci a dokonce i jednoho voynixe, který přišel blíž, aby lidi chránil před úrazem – ale Harman a dva další právě přestali šťouchat do ohnivé pece a pouze otevřeli „odpichový otvor“, čímž umožnili, aby dřevěnými korýtky vyteklo na pláž něco, co vypadalo jako žlutá láva.

Někteří hosté se hrnuli dopředu, ale křik Hannah a žár, který z potůčku tekutého kovu vyzařoval, je zahnaly zpět.

Z hrubě vytesaných a vymazaných žlabů stoupal dým, ale nezačaly hořet, když jimi žlutočervený kov z kuplovny lenivě vytékal kolem žebříků, až urazil posledního půl metru do formy ve tvaru kříže, která tam byla zasazena do písku.

Hannah rychle slezla po žebříku a pomohla Harmanovi uzavřít odpichový otvor.

Oba nakoukli průzorem do pece, něco udělali se „struskovou výpustí“, jak právě Ada vysvětlovala jednomu hostovi (jiným typem odpichovacího otvoru, pochopil Daeman) a pak mladá žena se starším mužem – z něhož brzy bude mrtvý starší muž, pomyslel si Daeman krutě – seskočili z konstrukce kuplovny na písek a pospíšili k formě, aby si ji prohlédli.

Na pláž se nahrnuli další hosté. Daeman odložil drink na tácek služebníka, který ho míjel, a také sešel dolů.

Vzduch byl tady u řeky velice chladný, ale žár z formy v písku, do ruda rozžhavené, udeřil Daemana do obličeje jako ohnivá pěst.

Tavenina tuhla v rudošedou hmotu ve tvaru kříže.

„Co to je?“ zeptal se Daeman nahlas. „Nějaký náboženský symbol?“

„Ne,“ odpověděla Hannah. Sundala si z hlavy šátek a otřela si zpocenou tvář umazanou od sazí. Usmívala se, jako by se zbláznila. „Je to první bronz odlitý po… jak dlouhé době, Harmane? Po tisíci letech?“

„Pravděpodobně tak trojnásobku,“ řekl tiše starší muž.

Hosté si šeptali a tleskali.

Daeman se rozesmál. „A k čemu je to dobré?“ zeptal se.

Harman se na něho podíval. „K čemu je dobré nově narozené dítě?“ zeptal se zpocený muž s odhalenou hrudí.

„To je přesně ono,“ prohlásil Daeman. „Hlučné, náročné, smradlavé… k ničemu.“

Ostatní ho ignorovali. Ada se objala s Hannah, Harmanem a ostatními dělníky, jako by skutečně dokázali něco velkého. Hosté se motali kolem. Harman a Hannah vylezli po žebřících nahoru a začali něco kutit, nakukovat průzory a šťouchat do pece kovovými tyčemi, jako by výroba lávy měla pokračovat. Zřejmě se ta pyrotechnická podívaná má protáhnout dlouho do noci, usoudil Daeman.

Najednou pocítil potřebu vymočit se. Prošel kolem stolů nahoru, zvážil, že by využil toaletu ve stanu, ale pak se rozhodl – v duchu celého tohoto pohanského nesmyslu – zareagovat na toto volání přírody venku. Vylezl nad trávník k tmavé linii stromů, za monarchou, který kolem něho prolétl. Motýl samotný nebyl nijak zvláštní, ale denní hodina i roční doba byly už dost pokročilé na to, aby létal venku. Prošel kolem posledního voynixe a zamířil pod vysoké větve jilmů a cykasů.

Někdo, možná Ada, něco zakřičel od řeky třicet metrů daleko, ale Daeman již měl rozepnuté kalhoty a nechtěl se zachovat jako nevychovanec. Místo aby se otočil a odpověděl, odešel dalších šest sedm metrů do tmy lesa. Bude to jenom chvilička.

„Áách,“ ulevil si.

Zatímco se jeho moč rozstřikovala o tmavou kůru stromu, dál pozoroval tři metry nad sebou oranžová křídla motýla.

Obrovský alosaurus, měřící od tlamy po ocas dobrých deset metrů, se vyřítil ze tmy rychlostí třiceti kilometrů v hodině. Sklonil se pod větve a skočil.

Daeman stačil vykřiknout, ale místo aby se otočil a dal se na útěk obnažený, rozhodl se nasoukat zpátky do kalhot. Přes všechnu svou chlípnost byl stydlivý člověk. Zvedl těžkou dřevěnou vycházkovou hůl, aby zvíře odrazil.

Alosaurus chytil do tlamy hůlku i ruku a urval paži v rameni. Daeman znovu vykřikl a odlétl piruetou v gejzíru vlastní krve.

Alosaurus ho srazil na zem, utrhl mu druhou paži – vyhodil ji do vzduchu a zachytil ji jako pamlsek – a pak si přidržel Daemanovo bezruké, ale stále se zmítající tělo jednou mohutnou drápovitou prackou, než znovu sklonil strašlivou hlavu. Obluda jako by nic,

skoro až hravě, překousla Daemana na dvě půlky. Hlavu a horní část trupu spolkla najednou. Žebra a páteř zapraštěly a zmizely mu v tlamě. Pak alosaurus spolykal Daemanovy nohy a spodní část těla. Mával kolem sebe masem, jako když pes zápasí s krysou.

Potom zabzučel fax, současně se přiřítili dva voynixové a dinosaura zabili.

„Proboha," vykřikla Ada. Zůstala stát na kraji stromů a dívala se, jak voynixové dokončují krvavou odplatu.

„To je svinčík," odfrkl si Harman. Mávl na ostatní hosty, aby tam nechodili. „Tys ho neupozornila, aby se tady dole držel za linií voynixů? Neřekla jsi mu o dinosaurech?"

Ada si stále zakrývala rukou ústa. „Ptal se na tyranosaury," odpověděla. „Řekla jsem mu, že tady žádní nejsou."

„To je vlastně pravda," kývl Harman.

Pec za nimi dál hučela a vyvrhovala jiskry k tmavnoucí obloze.

9

Ílion a Olymp

Afrodíta si ze mě udělala špióna a já vím, jaký trest jsme pro špióny odjakživa měli my smrtelníci. Můžu si jenom představovat, co mi udělají bohové. Ale možná bude lepší o tom neuvažovat.

Dnes ráno, den poté, co jsem se stal tajným agentem bohyně lásky, se Athéna kvantově přeteleportuje z Olympu dolů a vmorfuje do Trójana, kopiníka Láodoka. V souladu s Diovým příkazem, že je třeba přimět ílijské bojovníky k porušení momentálního příměří, vyhledá lučištníka Pandara, syna Lykáonova.

S použitím maskovací Hádovy přilby a osobního teleportovacího medailonku, který mi dala moje Múza, kvitnu za Athénou, vmorfuji do trójského kapitána jménem Echepólos a vydám se za přestrojenou bohyní.

Proč jsem si vybral právě Echepóla? Proč jméno tohoto nevýznamného velitele znám? Teprve pak si uvědomím, že Echepólovi zbývají poslední hodiny života; jestli se Athéně podaří využít Láodoka k porušení příměří, tomuhle Trójanovi – alespoň podle Homéra – prožene nějaký Argejec oštěp lebkou.

Nevadí, pan Echepólos může dostat tohle tělo a identitu zpátky, než se to stane.

V Homérově *Íliadě* dojde k tomuto porušení příměří těsně poté, co Afrodíta odnese Parida z jeho duelu s Meneláem, ale tady v realitě *této* trojské války došlo k této neshodě mezi Meneláem a Paridem již před lety. Toto příměří je obyčejnějšího druhu – nějací vyslanci krále Priama se setkali s nějakými achájskými mluvčími a obě strany se dopracovaly k jakési záhadné dohodě o pozastavení bojů kvůli oslavám, pohřbům nebo něčemu na ten způsob. Jestli se mě zeptáte, proč se tohle obléhání protáhlo bezmála na deset let, jedním z důvodů jsou všechna tahle pozastavení bojů; Řekové a Trójané mají

tolik náboženských svátků, kolik měli v našem jednadvacátém století Indové, a tolik světských svátků jako americký poštovní zaměstnanec. Člověk se až musí divit, jak se jim mezi všemi těmi slavnostmi, obětmi bohům a desetidenními pohřebními obřady mohlo podařit pobít si navzájem tolik mužů.

Otázka, která mě teď fascinuje, tak záhy poté, co jsem se zavázal vzbouřit se proti vůli bohů (jen abych se stal ještě větším pěšákem jejich vůle než kdy předtím), je ta, jak rychle a jak prudce se skutečné události této války mohou odchýlit od podrobností Homérova vyprávění. Minulé nesrovnalosti – například ta pasáž se shromážděním armád nebo načasování Paridova přerušeného souboje s Meneláem – byly vždy jen nevýznamné rozpory, které se daly snadno vysvětlit Homérovou potřebou zahrnout určité minulé události do krátkého rozpětí básně zasazené do desátého roku války. Ale co kdyby události *skutečně* nabraly jiný směr? Co kdybych dnes ráno došel třeba k Agamemnónovi a tímto kopím (jistě, kopím ubohého, k záhubě odsouzeného Echepóla, ale stále funkčním), probodl králi srdce? Bohové můžou udělat mnohé, ale nemůžou vrátit do života mrtvé smrtelníky. (Ani mrtvé bohy, i když to zní jako oxymoron.)

Kdo jsi, Hockenberry, že se chceš protivit Osudu a mařit vůli bohů? zeptá se zbabělý hlas profesorského posery, který jsem poslouchal a kterým jsem se řídil po většinu svého opravdového života.

Já jsem já, Thomas Hockenberry, odpoví mé současné, zlomkovité já, *a mám už právě tak po krk těchto netvorů pomatených mocí, kteří si říkají bohové.*

Teď, ve své roli spíš špióna než scholika, stojím dost blízko, abych vyslechl rozhovor mezi Athénou – vmorfovanou do Láodoka – a tím kašparem (ale znamenitým lučištníkem) Pandarem. Athéna/Láodokos s ním mluví, jako by mluvil jeden trójský bojovník s druhým, apeluje na ješitnost toho idiota, vypráví mu, že princ Paris ho zahrne dary, pokud Menelája zabije, a dokonce ho chce srovnávat se střelcem všech střelců – Apollónem – pokud bude tak zdatný, že svým šípem zasáhne cíl.

Pandarus spolkne háček, vlasec i olůvko – „Athéna tomu pošetilci zažehla srdce plamenem," popsal tento okamžik jeden dobrý překladatel – nechá se několika svými druhy schovat za štíty, než si připraví svůj dlouhý luk a zvolí pro tento atentát nejvhodnější šíp. Scholici – badatelé zabývající se *Íliadou* – se po staletí dohadovali, jestli Řekové a Trójané své šípy otravovali. Většina scholiků, včetně mne, obhajovala názor, že ne – zdálo se, že takové chování jednoduše neodpovídá vysokým nárokům na bojovou čest, které tito hrdinové měli. Mýlili jsme se. Občas skutečně používají jed. A je to smrtelný, rychle účinkující jed. To vysvětluje, proč tolik zranění vypočítaných v *Íliadě* mělo za následek tak rychlou smrt.

Pandarus vypustí šíp. Je to brilantní výstřel. Sleduji šíp, jak obloukem překonává stovky metrů a potom se snáší přímo k Agamemnónovu rudohlavému bratrovi. Šíp se do Menelóa zabodne, když stojí v popředí svých bojovníků a dívá se, jak mluvčí na území nikoho melou hubou. Tedy, zabodne se do něho, pokud nezasáhne nějaký bůh, který je Řekům nakloněn.

Jeden zasáhne.

Svým vylepšeným zrakem vidím, jak Athéna opustí Láodokovo tělo a kvitne na Meneláovu stranu. Bohyně tady hraje dvojí hru – lstí přiměje Trójany, aby porušili příměří, a pak si pospíší, aby jeden z jejích miláčků, Meneláos, ve skutečnosti nepřišel o život. Schovaná od hlavy k patě, neviditelná pro přátele i nepřátele, ale viditelná pro tohoto scholika, srazí šíp stranou, jako když matka odhání od děcka mouchu. (Myslím, že ten obraz jsem ukradl, ale je to už dávno, co jsem *Íliadu* fakticky *četl*, v překladu nebo originálu, takže si nejsem jistý.)

Šíp i přes ochranný vychylovací zákrok zasáhne cíl. Meneláos zařve bolestí a sklátí se k zemi. Šíp mu trčí z břicha, těsně nad slabinami. Že by Athéna zklamala?

Vypukne chaos. Priamovi mluvčí prchají zpátky za linie Trójanů a achájští vyjednavači spěchají pod ochranu řeckých štítů. Agamemnón, který využíval dobu příměří k tomu, aby vykonal přehlídku svých vojsk, vyrovnaných řada vedle řady (možná je tato přehlídka načasována tak, aby první ráno po Achilleově vzpouře

ukázala, že je vůdce), po příchodu najde svého bratra, jak se svíjí na zemi, obklopen veliteli a šikovateli.

Namířím krátký obušek. Vypadá sice jako vycházková hůlka, jakou by u sebe nižší trójský velitel mohl mít, ale není to majetek kapitána Echepóla; je to můj majetek, součást standardního vybavení nás scholiků. Obušek je ve skutečnosti paralyzér a směrový mikrofon, který dokáže zachytit a zesílit zvuk až na vzdálenost tří kilometrů a to, co zaslechne, mi poslat do naslouchátek, která si na ílijské pláně vždycky beru.

Agamemnón umírajícího bratra častuje úžasným žalozpěvem. Vidím, jak kolébá Meneláovu hlavu a ramena na rukou a slyším, jak řeční o strašlivé pomstě, kterou on – Agamemnón – Trójany stihne za vraždu šlechetného Meneláa, načež začne bědovat, že Achájci – navzdory Agamemnónově krvavé pomstě – po Meneláově smrti ztratí morálku, vzdají válku a odplují ve svých černých lodích domů. Ostatně, jaký smysl má zachraňovat Helenu, když bude její parohatý manžel mrtvý? Agamemnón drží svého sténajícího bratra a hraje si na proroka: „Však Priamova zem nasytí červy tvým masem a nechá zpráchnivět tvé kosti, můj bratře, až zde budeš ležet u nepokořených hradeb Tróje, u díla nedokončeného.“ Vyloženě veselé řeči. Přesně to, co chce umírající člověk slyšet.

„Počkej, počkej, počkej,“ zachroptí Meneláos přes zaťaté zuby. „Nepohřbívej mě tak rychle, slavný bratře. Hrot šípu neutkvěl ve smrtelném místě. Vidíš? Prošel bronzovým opaskem a zasáhl mne do špeků, kterých jsem se chtěl zbavit, ne do varlat ani do břicha.“

„Ach, ovšem,“ řekne Agamemnón a zamračeně se podívá na ránu, kam šíp pronikl jen lehce. Zní to skoro zklamaně, ale ne docela. Celý žalozpěv je teď pasé, a přitom to vypadalo, že si s ním dal nějakou práci.

„Ten šíp však *je* otrávený,“ hlesne Meneláos, jako by chtěl bratra rozveselit. Přilba se mu z hlavy skutálela, jak upadl, a vlasy má umazané potem a trávou.

Agamemnón se postaví, přičemž pustí bratrova ramena a hlavu tak prudce, že by tvrdě dopadl na zem, kdyby ho jeho velitelé nechytili, přivolá si křikem Talthybia, svého hlasatele, a nařídí mu, aby vyhledal Macháona, syna Asklépiova a Agamemnónova

osobního lékaře, a po čertech dobrého lékaře, neboť Macháon se svému umění údajně vyučil u Cheiróna, kentaura přátelského k lidem.

Teď to vypadá jako na každém bojišti z kterékoli doby – padlý muž křičí, kleje a brečí, jak bolest začíná pronikat počátečním šokem ze zranění, klečící přátelé se mačkají kolem, bezmocní, neschopní pomoci, pak dorazí doktor se svými asistenty, rozdělí úkoly, vytáhne bronzovou hlavici s háčky z roztrženého masa, vysaje jed, a přiloží na ránu čistý obvaz, přestože Meneláos dál řve jako příslovečné píchnuté prase.

Agamemnón nechá bratra v Macháonově péči a odejde povolat své muže do boje, třebaže Achájci – i když dnes ve svých řadách nemají Achillea – působí dojmem, že jsou mrzutí a rozzlobení a nepotřebují pobízení, aby vytáhli do boje.

Během dvaceti minut od Pandarova neuváženého šípu je příměří minulostí a Řekové zaútočí na linie Trójanů v tříkilometrovém pásu prachu a krve.

Je čas, abych opustil Echepólovo tělo, než to ten nebožák koupí oštěpem do čela.

Ze svého skutečného života na Zemi si mnoho nepamatuji. Nevzpomínám si, jestli jsem byl ženatý, jestli jsem měl děti, kde jsem bydlel – s výjimkou nezřetelných obrazů pracovny obložené knihami, kde jsem četl a připravoval si přednášky – a mnoho nevím ani o univerzitě, na které jsem v Indianě učil, pouze si mlhavě vybavuji budovy z kamene a cihel na pahorku, odkud byl krásný výhled na východ. Jednou ze zvláštních věcí na scholické existenci je to, že po měsících a letech se útržky důležitých nescholických vzpomínek přece jen vracejí, což může být jeden z důvodů, proč nás bohové nenechávají žít moc dlouho. Já jsem nejstarší výjimka.

Ale vzpomínám si na hodiny a na obličeje studentů, na své přednášky a nějaké diskuse u oválného stolu. Vzpomínám si, jak se mě nějaká mladá žena s mladou tváří ptá: „Ale proč trojská válka trvala tak dlouho?“ Taky si vzpomínám, že jsem byl v pokušení říct jí, že ona vyrostla v éře rychlého občerstvení a rychlých válek – McDonaldů a Války v zálivu, Arbyů a války s terorismem – ale v

těch dávných dobách by Řeky ani jejich nepřátele nenapadlo, že by měli s válkou spěchat, stejně jako by je nenapadlo, že by měli spěchat s dobrým jídlem.

Místo abych své studenty urážel za to, jak dlouho udrží pozornost, vysvětlil jsem jim, jak hrdinové boj vítali – jak jedním ze slov, která používali pro boj, bylo *charme* pocházející ze stejného kořene jako *charo* – „radovat se“. Přečetl jsem jim scénu, v níž byli dva bojovníci stojící proti sobě popsáni jako *charmei gethosunoi* – „těšící se z boje“. Vysvětlil jsem jim, co je to řecký pojem *aristeia* – boj muže proti muži nebo v malé skupince, v němž může jednotlivec prokázat svou udatnost – jak důležitý pro tyto staré národy byl a jak se často větší bitva pozastavila, aby vojáci obou stran mohli být svědky takových ukázek *aristeie*.

„To jako chcete říct, jako že,“ vykoktala jedna studentka s mladou tváří, mozkem běžícím na místě a koktáním ilustrujícím tu rozčilující řeč a myšlenkový defekt, který se jako virus rozšířil mezi mladými Američany na konci 20. století, „že by ta válka mohla skončit jako mnohem dřív, kdyby jako nedělali přestávky kvůli té ariste – nebo jak se to jmenuje?“

„Přesně tak,“ řekl jsem s povzdechem a podíval jsem se na staré hamiltonky na stěně s nadějí na vysvobození.

Ale teď, po více než deseti letech sledování *aristeie* v akci, můžu s jistotou říct, že tyto boje muže proti muži, tak milované Trójany i Argejci, skutečně *jsou* jedním z důvodů tohoto dlouhotrvajícího, nekonečného, jako sirup se táhnoucího obléhání. A jako i ten nejkultivovanější turista ze středu Spojených států, který příliš dlouho cestoval po Francii, jsem teď měl jednu z největších tužeb vrátit se k rychlému občerstvení – nebo v tomto případě k rychlé válce. Trochu bombardování, nějaký ten letecký výsadek, bum, bác, díky madam, domů k Pénelopě.

Ale ne dnes.

Echepólos je první řecký kapitán, který při achájském útoku zemře.

Možná je to tím, že je pořád ještě omámený a dezorientovaný z toho, jak jsem si vypůjčil jeho tělo, ale když se jeho skupina

trójských bojovníků střetne s řeckou skupinou vedenou Nestórovým synem Antilochem, Achilleovým dobrým přítelem, nebohému Echepólovi trvá příliš dlouho, než zvedne své dlouhé kopí, takže Antilochos bodne dřív.

Bronzový hrot zasáhne Echepólovu přilbu s chocholem z koňských žíní přímo do hřebene a projede mu lebkou, čímž vytlačí jedno oko z důlku a mozek mu procedí mezi zuby. Echepólos se skácí, jak Homér s oblibou říká, jako převrácená věž.

Rázem se spustí děj, který jsem viděl snad až příliš mnohokrát, přesto mne nepřestává fascinovat. Řekové a Trójané bojují v první řadě pro čest, to je pravda, ale kořist následuje v těsném závěsu na druhém místě. Tito muži jsou profesionální válečníci; zabíjení je jejich práce a plenění je jejich plat. Velkou částí cti a kořisti je propracovaná, nádherně provedená zbroj – štít, náprsní krunýř, holenní chrániče, opasek – padlých nepřátel. Získat nepřítelovu výstroj je pro hrdinného Řeka totéž, jako pro siouxského bojovníka počítat doteky protivníka, a je to mnohem lukrativnější. Ochranná výstroj kapitána je zhotovena přinejmenším ze vzácného bronzu a – u významnějších velitelů – často je vykována ze zlata a zdobena drahokamy.

A tak se strhne boj o výstroj mrtvého velitele Echepóla.

Achájský velitel, který se jmenuje Elefénór, se vrhne k tělu, popadne Echepóla za kotníky a začne krvavou mrtvolu vláčet zpět vřavou kopí, mečů a srážejících se štítů. Za ta léta jsem Elefénora několikrát zahlédl v achájském táboře, viděl jsem ho bojovat v menších potyčkách a musím říct, že si své jméno zaslouží – obrovská postava, gigantická ramena, silné paže, mohutná stehna – není to ten nejostřejší nůž v Agamemnónově šuplíku bojovníků, ale je to statný, silný, statečný a užitečný rváč. Tenhle Elefénór, syn Chalkódontův, minulý červen osmatřicetiletý, vůdce Abantů a pán Euboie, odtáhne Echepólovo mrtvé tělo za stěnu achájských útočníků deroucích se do útoku a začne je odstrojovat.

Pak ale proklouzne mezi bojujícími Achájci Agénór – trójský bojovník, otec Echeklův (oba jsem je potkal na ílijských ulicích) – zahlédne hruď, kterou si Elefénór nekryje štítem, jak se příliš sklání, aby dokončil odstrojování Echepólovy mrtvoly. Agénór skočí a

zabodne kopí Elefénorovi do boku, čímž mohutnému muži zláme žebra a rozdrtí mu srdce na beztvarou kaši. Elefénór začne zvracet krev a padne. Další trójští bojovníci se k němu nahrnou a úspěšně odrážejí achájský útok, aby mohl Agénór vytrhnout svůj meč a začít Elefénorovi sundávat *jeho* opasek, chrániče a náprsní krunýř. Další Trójané odtáhnou Echepólovo téměř nahé tělo zpátky k trójským liniím.

Boj se začne točit kolem těchto padlých mužů. Achájec jménem Aiás – velký Aiás, takzvaný Telamónův Aiás ze Salamíny, neplést s malým Aiásem, jenž velí Lokriďanům – se proseká dopředu, schová meč a použije kopí k tomu, aby skolil velice mladého Trójana jménem Simoeisios, který přišel krýt Agénórův ústup.

Je to právě týden, co jsem v bezpečí tichých parků za hradbami Ília, morfovaný jako Trójan Sheneláos, se Simoeisiem popíjel víno a vyprávěl si košilaté historky. Ten šestnáctiletý mladík, který se dosud neoženil, dokonce nikdy nespal se ženou, mi vyprávěl, jak ho jeho otec Anthemión pojmenoval podle řeky Simoeis, která teče hned vedle jejich skromného příbytku něco přes kilometr od hradeb města. Simoeisiovi nebylo ještě ani šest, když se na obzoru poprvé objevily černé lodě Achájců, a otec tomu citlivému mladíkovi teprve před několika týdny přestal bránit, aby se přidal k vojsku za hradbami Ília. Simoeisios se mi přiznal, že se smrti bojí – ani ne tak smrti jako takové, řekl, ale spíš toho, že zemře dřív, než se dotkne ženského ňadra nebo pozná, jaké to je být zamilovaný.

Velký Aiás s výkřikem bodne – odrazí Simoeisiův štít a zasáhne chlapce do hrudi nad pravou prsní bradavkou, roztříští mu rameno a zarazí do něj bronzový hrot, až trčí dobrých třicet centimetrů z chlapcových rozdrcených plecí. Simoeisios vrávoravě klekne a vytřeští oči – nejdřív na Aianta a potom na oštěp, který mu trčí z hrudi. Velký Aiás se zapře sandálem o Simoeisiův obličej, vytrhne oštěp z rány a nechá chlapcovo tělo padnout obličejem do krví zvlhlého prachu. Velký Aiás se udeří do náprsního brnění a zařve na své muže, aby ho následovali.

Trójan jménem Antifos, který nestojí dál než osm metrů, mrští kopím po velkém Aiantovi. Kopí mine cíl, ale zasáhne Achájce jménem Leukos do slabin právě v okamžiku, kdy Leukos pomáhá

Odysseovi odtáhnout mrtvolu dalšího trójského velitele. Kopí probodne Leukovi slabiny a vyjde ven řitním otvorem, hrot za sebou táhne kličky šedočervených střev. Leukos upadne na mrtvolu trójského velitele, ale ještě mu zbývá pár strašlivých chvil života. Svíjí se, chytá oštěp a snaží se vytáhnout si jej ze slabin, ale dosáhne jen toho, že si další vnitřnosti vyvrhne do klína. Po celou dobu, co Leukos tahá za oštěp, také řve a škube zakrvácenou paží svého přítele Odyssea.

Leukos konečně zemře, jeho oči dostanou skelný lesk. Jednou rukou stále pevně svírá Antifovo kopí a druhou visí na Odysseově zápěstí. Odysseus prsty povolí sevření mrtvého druha a prudce se otočí. Temné oči pod okrajem bronzové přilby se mu lesknou, jak hledá cíl – jakýkoli cíl. Odysseus mrští své kopí a vrhne se za ním. Do mezery, kterou vytváří v trójanských řadách, se za ním hrnou další Achájci.

Odysseův první hod kopím zabije Démokoónta, levobočka ílijského krále Priama. Byl jsem před devíti lety v městě to ráno, kdy Démokoón přijel, aby pomohl bránit Priamův Ílion. Bylo všeobecně známo, že Priamos pověřil mladého muže správou svých slavných závodních stájí v Abýdu, městě na severovýchod od Tróje na jižním pobřeží Hellespontu.

Koně ustájení v Abýdu byli nejrychlejší a nejlepší na světě a říkalo se, že Démokoón si považuje za čest, že byl ustanoven správcem stáje v tak mladém věku. Teď ho kopí zasáhne právě v okamžiku, kdy mladý Trójan otáčí hlavu za Odysseovým zuřivým válečným pokřikem. Bronzový hrot prorazí levý spánek, projde skrz a pravým spánkem vyjde ven. Mladíka smete a přišpendlí mu roztříštěnou hlavu k boku převráceného válečného vozu. Démokoón se doslova nikdy nedozvěděl, co ho zasáhlo.

Trójané teď ustupují po celé linii, couvají před zuřivostí Odyssea a velkého Aianta. Když to jde, snaží se odtáhnout své drahé zemřelé, když ne, nechávají je ležet.

Hektór, největší bojovník Ília a nejčestnější z mužů, seskočí ze svého velitelského válečného vozu a vstoupí do rozkolísaných řad. Snaží se uplatnit svůj meč a kopí, burcovat Trójany, aby stáli pevně, ale achájský útok je v tomto klínu příliš silný. Nakonec ustoupí i

Hektór, ale nepřestane vybízet své muže ke kázni. Trójané bojují, sekají a vrhají oštěpy, ale stahují se.

Morfovaný do nevýznamného trójského kopiníka, ustupuji rychleji než většina ostatních, držím se mimo dolet oštěpů. Nebojím se být zbabělec. Předtím jsem se schoval před zrakem smrtelníků a začal jsem postupovat dopředu, kde jsem za achájskými řadami spatřil Athénu – k níž se brzy přidala Héra, obě pro lidi neviditelné – ale boj propukl příliš rychle a příliš divoce eskaloval, a tak jsem po Echepólově pádu opustil přední linie s vírou, že vylepšený zrak a směrový mikrofon mi umožní zůstat v kontaktu s vývojem událostí.

Najednou všechno znehybní. Vzduch zhoustne. Oštěpy se zastaví v letu, krev se přestane řinout. Utichnou všechny zvuky, veškerý pohyb se zastaví. Mužům, kterým zbývají sekundy do smrti, se dostane odkladu, o němž se nikdy nedozvědí.

Bohové si zase hrají s časem.

Jako první dorazí Apollón. Jeho válečný vůz kvitne do bitevní vřavy nedaleko Hektóra. Vzápětí se zjeví bůh války Arés, chvíli se zlostně dohaduje s Athénou a Hérou, pak se svým válečným vozem přelétne přes bitevní linie a přistane nedaleko Apollóna. Potom se k nim přidá Afrodíta. Na krátký okamžik zalétne pohledem směrem ke mně – k místu, kde předstírám, že jsem ztuhl jako všichni ostatní smrtelníci – potom se usměje a dá se do řeči se svými dvěma spojenci nakloněnými Trójanům, Areem a Apollónem. Koutkem oka se po ní dívám, jak tam stojí, ukazuje a gestikuluje k bitevnímu poli jako prsatý George Patton.

Bohové přišli bojovat.

Apollón zvedne ruku, nato se hřmotně vrátí zvuk, čas se začne znovu valit jako tsunami prachu a pohybu a zabíjení propukne naplno.

10

Kráter Paříž

Ada, Harman a Hannah počkali dva dny, obvykle pokládané za minimální interval, který předepisuje slušnost po návštěvě nápravny, a pak odfaxovali do Kráteru Paříž, aby vyhledali Daemana. Bylo tam pozdě, tma, chladno a – jak zjistili brzy poté, co vyšli zpod střechy faxového uzlu u Strážného lva – pršelo. Harman jim našel krytou bryčku a voynix se s nimi rozjel k severozápadu podél vyschlého říčního koryta vyplněného bílými lebkami a kolem kilometrů a kilometrů polorozbořených budov.

„Nikdy jsem v Kráteru Paříž nebyla," ozvala se Hannah. Mladá žena, jíž chyběly právě dva měsíce do první dvacítky, neměla ráda velká města. KP patřil s přibližně 25 000 polotrvalými obyvateli k nejlidnatějším faxovým uzlům na Zemi.

„To je jeden z důvodů, proč jsem nás nafaxovala raději ke Strážnému lvovi než do portálu, který se jmenuje Invalidovna a je blíž místu na okraji, kde žije Harman," řekla Ada. „V tomto městě je všechno staré. Stojí za to nespěchat a dívat se kolem sebe."

Hannah přikývla, ale pochybovačně. Řady kamenných a kovových budov, většinou obalených lesklým eterplastem, vypadaly prázdně, temně. Déšť jim dodával kýčovitý lesk. Tu a tam cílevědomě proplouvali tmavými ulicemi služebníci a svítící koule, na nárožích stáli nehybní, němí voynixové, lidí však bylo vidět jen velice málo. Jak ale připomněl Harman, bylo po desáté večer. I město tak kosmopolitní jako Kráter Paříž musí spát.

„*To* je zajímavé," řekla Hannah a ukázala na objekt, který se tyčil tři sta metrů nad město.

Někteří říkali, že je stejně starý jako Kráter Paříž, možná dokonce stejně starý jako město, jež tady bylo před kráterem. „Je to symbol města a lidí, kteří je kdysi dávno postavili."

„Zajímavé,“ zopakovala Hannah. Vypadalo to, že tři sta metrů vysoké, hrubé zpodobnění ženy je zhotoveno z nějakého čirého polymeru. Hlava se chvílemi schovala v nízkých mracích, pak se nakrátko objevila. Hannah si všimla, že tvář postrádá rysy s výjimkou širokého úsměvu mezi červenými rty. Z kulové hlavy se jako kadeře vlasů táhly patnáctimetrové spirály černých pružin. Nohy byly zeširoka rozkročené, takže chodidla se ztrácela za tmavými budovami na západě, ale vystouplá stehna byla silná a široká jako vila Ardis. Obrovská, kulová, neskutečná prsa se střídavě plnila a vyprazdňovala kypící fotoluminiscenční červenou tekutinou, jejíž hladina chvíli stoupala, chvíli stála a chvíli se valila jako vodopád do vnitřku břicha a do nohou, pak zase někdy vystoupila až do vztyčených paží a usmívající se tváře. Světlo ze zářícího břicha, prsů a velkého zadku barvilo vršky vyšších budov kolem kráteru rubínově rudou.

„Jak se to jmenuje?“ zeptala se.

„*La putain énorme,*“ odpověděla Ada.

„Co to znamená?“

„Nikdo neví,“ prohlásil Harman. Přikázal voynixovi, aby zahnul doleva na vratký most. Klapavě dojeli na něco, co byl kdysi ostrov, když řekou suchých lebek tekla voda, a zamířili ke zříceninám budovy, která kdysi musela být dosti velká. Nyní se v rozbořených zdech krčila nízká kopule zářící nachovým světlem jako nějaké zvláštní vejce v hnízdě z rozházených kamenů.

„Počkej tady,“ přikázal Harman voynixovi a odvedl obě ženy přes zarostlé sutiny do průsvitné kupole.

Střed prostoru zaujímala deska z bílého kamene vysoká asi metr a čtvrt. V podstavci desky byly žlábky a v kamenné podlaze kanálky. Za deskou se tyčila neumělá postava nahého muže vytesaná z téhož bílého kamene. Muž držel luk a nasazený šíp.

„To je mramor,“ řekla Hannah a přejela rukou po povrchu desky. Znala kameny. „Co je to za místo?“

„Apollónův chrám,“ odpověděl Harman.

„Slyšela jsem o těchto nových chrámech,“ řekla Ada, „ale dosud jsem žádný neviděla. Myslela jsem, že je to vzácné – několik oltářů v lese, postavených jako legrace, něco takového.“

„Podobné chrámy jsou po celém Kráteru Paříž a v ostatních velkých městech,“ řekl Harman. „Athéniny, Diovy, Areovy… všech bohů z turínkového příběhu.“

„Ty žlábky a kanálky…“ začala Hannah.

„Na odvádění krve obětovaných zvířat,“ doplnil Harman. „Většinou ovcí a skotu.“

Hannah couvla od desky a zkřížila ruce na prsou. „Lidé by přece… nezabíjeli zvířata, ne?“

„Ne,“ odvětil Harman. „Mají na to voynixe. Zatím.“

Ada stála v otevřených dveřích. Po zářícím portálu stékal déšť a měnil jej v lehce nachový vodopád. „Co tady bylo… předtím? Ty zříceniny?“

„Troufl bych si tvrdit, že to byl chrám ze ztraceného věku,“ řekl Harman.

„Apollónův?“ Hannah byla celá ztuhlá, složené ruce tiskla k tělu.

„Myslím, že ne. V sutinách jsou kousky soch. Nejsou to bohové, lidé, voynixové a… myslím, že… démoni taky tak docela ne. Kdysi se jim říkalo ‘chrliče’ – ale nevím jistě, jaký měly význam.“

„Pojďme odsud,“ řekla Ada.

Za řekou z lebek a ještě víc na západ směrem k okraji kráteru široké bulváry končily, jak budovy ze ztraceného věku začaly přerůstat novější a vyšší stavby – některé velice nové, pravděpodobně ne starší než tisíc let – do výšky se pnoucí mřížka z černého fullerenu a bambusu-3, lesknoucího se deštěm. Hannah aktivovala funkci pro nalezení Daemana. Čtvereček světla, který jí plul nad levou dlaní, zářil chvíli jantarově, chvíli červeně a pak zeleně, jak stoupali po schodištích a vyváželi se výtahy z úrovně ulice do mezipatra a z mezipatra na promenádu visící patnáct pater nad starými vršky střech a potom z úrovně promenády do obytných komínů. Hannah se na promenádě zastavila u zábradlí a pohlédla dolů, jako všichni, kteří to viděli poprvé, hypnotizovaná pohledem do nemrkajícího rudého oka kilometry a kilometry dole v bezedném černém kruhu kráteru. Ada ji musela vzít za loket a odvést k dalšímu výtahu a schodišti.

Dveře Daemanova dominia jim překvapivě nepřišel otevřít služebník, ale člověk. Ada představila svou skupinku a žena, která vypadala na něco přes čtyřicet, jako všichni ve třetí a čtvrté dvacítce, se identifikovala jako Marina, Daemanova matka. Odvedla je chodbami vymalovanými v teplých barvách, vnitřními schodišti a společnými místnostmi do soukromých prostor na té straně komplexu, který byl obrácený ke kráteru.

Marina se zastavila před krásně vyřezávanými mahagonovými dveřmi. „Služebník samozřejmě doručil zprávu, že přijdete," řekla, „ale Daemanovi jsem o tom neřekla. Je z té nehody stále… rozrušený."

„Ale nepamatuje si ji, ne?" zeptal se Harman.

„Ach ne, ovšemže ne," zavrtěla hlavou Marina. Byla to atraktivní žena a Ada v jejích rusých vlasech a příjemně podsaditém postavě viděla podobnost s jejím synem. „Ale víte, co se o takových věcech říká… buňky si to pamatují."

Ale ty buňky nejsou stejné, blesklo hlavou Adě. Neřekla však nic.

„Rozruší ho, když nás uvidí?" otázala se Hannah. Ada v hlasu mladé ženy slyšela spíš zvědavost než starost.

Marina elegantně pokrčila ruku, jako by chtěla říct: „Uvidíme." Zaklepala na dveře a když je Daemanův tlumený hlas vyzval, aby šli dál, otevřela je.

Místnost byla prostorná a ověšená pestrobarevnými látkami. Prostor, kde Daeman spal, oddělovaly hedvábné tapisérie plovoucí ve vzduchu a krajkové závěsy, ale celou protější stěnu zaujímal prosklený otvor na soukromý balkon. Osvětlení velké místnosti bylo tlumené, ale za balkonem se po obou stranách stáčel jasně osvětlený okraj města a další souhvězdí lamp, zářících koulí a měkkých elektrických světel bylo vidět ve ztemnělém kráteru o necelý kilometr dál. Daeman seděl v pohodlném křesle u okna, po němž stékaly potůčky deště, a díval se ven, jako by přemýšlel o světlech. Překvapeně zamrkal, když uviděl Adu, Harmana a Hannah, ale potom jim mávnutím pokynul ke kruhu sedaček. Zatímco se trojice usazovala, Marina se rozloučila a zavřela za sebou. Skleněné dveře byly otevřené a chladivý vzduch, který proudil přes závěsy, voněl deštěm a mokrým bambusem.

„Chtěli jsme se podívat, jak se ti daří,“ začala Ada. „A já jsem se chtěla osobně omluvit za tu nehodu… že jsem se o svého hosta nedokázala lépe postarat.“

Daeman se usmál a pokrčil rameny, ale ruce se mu lehce třásly. Položil si je na kolena zahalená hedvábnou róbou. „Jediné, co si pamatuju je, jak se něco velkého s praskotem prodíralo mezi stromy – a mršinný pach, na ten si vzpomínám – a potom jsem se probudil v ošetřovacím tanku v nápravně. Tady jsem se od služebníků samozřejmě dozvěděl, co se stalo. Bylo by to zábavné, kdyby ta představa nebyla tak… odporná.“

Ada přikývla, naklonila se blíž a vzala ho za ruku. „Vážně se omlouvám, Daemane *Uhr*. Alosauři se v minulých desetiletích objevovali na pozemku velice vzácně, a vždycky jsou tam voynixové, aby nás ochránili…“

Daeman se zakabonil, ale ruku neodtáhl. „Když chránili mě, zřejmě svou práci neudělali moc dobře.“

„Vážně *je* to zvláštní,“ řekl Harman, dal si nohy přes sebe a poklepal na opěrky křesla zhotovené z vlnitého papíru. „Velice zvláštní. Nevzpomínám si, kdy naposledy voynixové v takové situaci nedokázali člověka ochránit.“

Daeman se na staršího muže podíval. „Vy jste zvyklý na situace, kdy rekombinovaná zvířata žerou lidi, Harmane *Uhr?*“

„Vůbec ne. Myslel jsem situace, kdy jsou lidé v ohrožení.“

„Znovu se omlouvám,“ řekla Ada. „Bezpečnostní selhání ze strany voynixů bylo nevysvětlitelné, ale má nedbalost je neomluvitelná. Mrzí mě, že ti to pokazilo víkend ve vile Ardis a narušilo to tvou harmonii.“

„Narušilo, jistě… možná to není dostatečné slovo pro popis toho, když člověka sežere šestitunový masožravec,“ prohlásil Daeman, ale nenápadně se usmál a ještě nenápadněji sklonil hlavu na znamení, že omluvu přijímá.

Harman se k němu naklonil a uchopil ho za ruce. Jak mluvil, cukal jimi nahoru a dolů, aby svým slovům dodal důraz. „Nedokončili jsme diskusi o jisté věci, Daemane *Uhr*…“

„Jde o tu kosmickou loď.“ Daemanův ironický tón sklouzl do sarkasmu.

Harman se nenechal odradit. Jeho sepnuté ruce se zvedaly a klesaly s jednotlivými slabikami. „Ano, ale nejenom o kosmickou loď… to je samozřejmě konečný cíl… ale jakýkoli létající stroj. Tleskačka. Sonio. Ultralehké letadlo. Cokoli, co by nám umožnilo zkoumat prostor mezi faxovými portály…“

Daeman se opřel, couvl od Harmanova zápalu, a založil si ruce na prsou. „Proč na tom pořád lpíte? Proč mě s tím obtěžujete?“

Ada ho vzala za ruku. „Daemane, Hannah a já jsme se doslechly, od různých lidí, že na nedávném večírku v Ulanbatu – asi tak před měsícem, myslím – jsi řekl nějakému svému známému, že jsi kdysi potkal někoho, kdo se zmínil, že viděl kosmickou loď… a někoho, kdo mluvil o létání mezi faxovými uzly…“

Daemanovi se chvíli dařilo vypadat prázdně a zároveň podrážděně, ale potom se rozesmál a zavrtěl hlavou. „Ježibaba.“

„Ježibaba?“ zopakovala Hannah.

Daeman rozhodil ruce. Bylo to jako ozvěna matčina elegantního gesta, když je předtím sepnula. „Říkali jsme jí tak. Zapomněl jsem, jak se jmenovala doopravdy. Byla šílená. Určitě byla v poslední dvacítce.“ Pohlédl na Harmana. „Lidé začnou v posledních letech ztrácet kontakt s realitou.“

Harman se usmál a dělal, že nic neslyšel. „Nevzpomenete si, jak se ta žena jmenovala?“

Daeman udělal gesto znovu, tentokrát ne tak elegantně. „Ne.“

„Kde ses s ní setkal?“ zeptala se Ada.

„Na posledním Hořícím muži. Před půldruhým rokem. Zapomněl jsem, kde se konal, někde… kde byla zima. Jenom jsem šel s přáteli z Chomu, když tam odfaxovali. Slavnosti ze ztraceného věku mě nikdy moc nezajímaly, ale na tomto shromáždění bylo mnoho fascinujících mladých žen.“

Hannah se rozzářily oči. „Já jsem tam byla!“ řekla. „Sešlo se asi deset tisíc lidí.“

Harman vytáhl z kapsy blůzy mnohokrát složený list papíru a začal jej rozkládat na polstrované pohovce mezi nimi. „Nevzpomeneš si, který to byl uzel?“

Hannah zavrtěla hlavou. „Byl to jeden z těch polozapomenutých uzlů. Jeden z těch prázdných. Organizátoři rozeslali kód uzlu den

před zahájením slavnosti. Myslím, že tam nikdo nežil. Bylo to skalnaté údolí obklopené sněhem. Vzpomínám si, že bylo světlo celý den a celou noc, po pět dní, co Hořící muž trval. A byla zima. Služebníci zřídili Planckovo pole nad celým údolím a tu a tam přímo v údolí topná tělesa, takže to nebylo nepříjemné, ale nikdo nesměl opustit údolí.“

Harman se zadíval na vybledlý, zpřehýbaný kus mikrovelínu. Stránku pokrývaly klikyháky, tečky a tajemné značky jako ty, které jsou v knihách. Bodl prstem do tečky blízko spodního okraje. „Tady. V bývalé Antarktidě. Uzel nazvaný ‘Suché údolí.’“

Daeman se na něho nechápavě podíval.

„Toto je mapa, na které pracuju padesát let,“ vysvětlil Harman. „Dvourozměrné zobrazení Země, na kterém jsou zaneseny všechny známé faxové uzly se svými kódy. Antarktida bylo ve ztraceném věku jméno jednoho ze sedmi kontinentů. Mám zaznamenaných sedm antarktických faxových uzlů, ale pouze jeden z nich – toto suché údolí, o kterém jsem slyšel, ale nikdy jsem tam nebyl – je bez sněhu a ledu.“

To Daemanovi viditelně nijak nepomohlo pochopit, o co jde. Dokonce i Ada a Hannah se tvářily zmateně.

„To není důležité,“ mávl rukou Harman. „Ale jestli slunce svítilo celý den a celou noc, to suché údolí by mohlo být tím faxovým portálem. Během polárního léta jsou dny, kdy tam slunce nezapadá.“

„V Chomu slunce nezapadá v červnu,“ poznamenal Daeman, který se viditelně nudil. „Je to někde u toho vašeho suchého údolí?“

„Ne.“ Harman ukázal na tečku u horního okraje mapy. „Jsem si poměrně jistý, že Chom je na velkém poloostrově tady nahoře, nad polárním kruhem. Poblíž severního pólu, ne jižního.“

„Severní pól?“ podivila se Ada.

Daeman se na obě ženy podíval. „A já jsem si myslel, že ta ježibaba z Hořícího muže je blázen.“

„Nevzpomínáte si ještě na něco jiného, co ta žena, ta ježibaba, řekla?“ zeptal se Harman, který byl zjevně příliš rozrušený, než aby se nechal urazit.

Daeman zavrtěl hlavou. Vypadal unaveně. „Jenom žvásty. Hodně jsme pili. Bylo to tu noc, kdy se zapaluje, a my jsme za sebou

měli celé dny a noci beze spánku v tom zatraceném světle – nanejvýš jsem si na pár hodin zdřímla v jednom z těch velkých oranžových stanů. Byla to poslední noc, to se obvykle dějí orgie. A tak mě napadlo, že bych… ale ona byla na můj vkus moc stará.“

„A mluvila o nějaké kosmické lodi?“ Harman se viditelně snažil ovládnout se a neztratit trpělivost.

Daeman znovu pokrčil rameny.

„Kdosi… nějaký mladík ve věku asi jako Hannah… naříkal, že od finálního faxu nemáme sonia, kterými bychom mohli létat, a tahle… ježibaba… která byla velice mlčenlivá, ale taky bylo vidět, že je hodně opilá… řekla, že máme, že tleskačky a sonia jsou, jenom vědět, kde je hledat. Tvrdila, že ona je používá pořád.“

„A ta kosmická loď?“ pobídl ho Harman.

Daeman si promnul spánky, jako by ho bolely. „Řekla, že jednu viděla, to je všechno,“ odvětil. „U nějakého muzea. Zeptal jsem se jí, co to bylo za muzeum, ale neodpověděla.“

„Proč jste té staré ženě říkal ježibaba?“ zeptala se Hannah.

„Já jsem to nezačal. Říkali jí tak všichni,“ řekl Daeman, jako by se proti tomu chtěl ohradit. „Asi to bylo tím, že tvrdila, že nepřifaxovala, ale přišla, přitom bylo jasné, že je to nesmysl… kolem údolí nebyly žádné jiné uzly nebo stavby a bylo uzavřené Planckovým polem.“

„To je pravda,“ ozvala se Hannah. „Ten poslední Hořící muž byl na nejodlehlejším místě, na jaké jsem kdy přifaxovala. Mrzí mě, že jsem se tam s tou ženou nesetkala.“

„Vzpomínám si na ni jenom z těch dvou nocí,“ řekl Daeman. „První a poslední. A kromě toho jednoho šíleného rozhovoru se s nikým moc nebavila.“

„Podle čeho jsi poznal, že je stará?“ zeptala se Ada.

„Myslíš kromě toho, že byla na první pohled šílená?“

„Ano.“

Daeman si povzdechl. „*Vypadala* staře. Jako by byla mnohokrát v nápravně…“ Odmlčel se a zamyslel se. Bylo vidět, že přemýšlí o své poslední návštěvě tohoto zařízení. „Neviděl jsem nikoho, kdo by vypadal tak staře. Myslím, že dokonce měla na tváři ty rýhy.“

„Vrásky?“ řekla Hannah. Znělo to, jako by záviděla.

„Ale na její jméno byste si nevzpomněl?“ zeptal se Harman.

Daeman zavrtěl hlavou. „Někdo u ohně jí ten večer řekl jménem, ale nemůžu… to víte, taky jsem hodně pil a nespal jsem.“

Harman se podíval na Adu, nadechl se a řekl: „Nemohlo to být Savi?“

Daeman rychle zvedl hlavu. „Ano. Myslím, že to je ono. Savi… ano, zní to správně. Neobvykle.“ Všiml si, že Harman a Ada si vyměnili významné pohledy a zeptal se: „Co? Je to důležité? Vy dva ji znáte?“

„Věčná Židovka,“ řekla Ada. „Slyšel jsi tu legendu?“

Daeman se unaveně usmál.

„O ženě, která se před čtrnácti sty lety nějak vyhnula finálnímu faxu a byla odsouzena, aby od té doby bloudila po Zemi? Samozřejmě. Ale nevěděl jsem, že žena z legendy má jméno.“

„Savi,“ řekl Harman. „Jmenuje se Savi.“

Marina přišla se dvěma služebníky, kteří přinesli hrnky svařeného vína a podnos se sýrem a chlebem. Nezávazná společenská konverzace, jež doprovázela jídlo a usrkávání vína, ukončila nepříjemné mlčení.

„Dnes večer tam odfaxujeme,“ řekl Harman Adě a Hannah. „Do toho suchého údolí. Třeba tam zůstala nějaká stopa.“

Hannah držela kouřící hrnek oběma rukama. „Nechápu, jak by mohla. Ten Hořící muž se konal, jak řekl Daeman, před více než osmnácti měsíci.“

„Kdy bude další?“ zeptala se Ada. Nikdy se takových slavností z éry šílenství neúčastnila.

Odpověděl jí Harman. „To se neví. Spolek Hořícího muže stanovuje čas a uvědomuje lidi jenom několik dní před událostí. Někdy se konají s odstupem několika měsíců. Jindy je to tucet let. Ten v suchém údolí byl poslední. Každý, kdo byl na předchozích třech, dostane pozvání. Já jsem o to přišel, protože jsem se toulal u Tří hlav.“

„Chci jet hledat tu ženu s vámi,“ vpadl Daeman.

Ostatní, včetně jeho matky, se na něho překvapeně podívali. „Cítíš se na to?“ zeptala se Ada.

Přešel její otázku bez povšimnutí a řekl: „Jestli ji najdete, budete mě potřebovat, abych vám tu ženu identifikoval. Tu… Savi.“

„Dobře,“ přikývl Harman. „Vážíme si vaší pomoci.“

„Ale odfaxujeme až ráno,“ řekl Daeman. „Ne dnes večer. Jsem unavený.“

„Samozřejmě,“ souhlasila Ada. Pohlédla na Harmana a Hannah. „Odfaxujeme zpátky na Ardis?“

„Nesmysl,“ řekla rázně Marina. „Budete dnes v noci našimi hosty. V horním patře máme příjemná dominia pro hosty.“ Všimla si Adina nenápadného pohledu na Daemana. „Syn je po té… nehodě… velice unavený. Je možné, že bude spát deset hodin nebo i víc. Jestli zůstanete jako naši hosté, budete moci odcestovat, až se probudí. Po snídani.“

„Samozřejmě,“ řekla znovu Ada. Mezi Kráterem Paříž a Ardisem byl rozdíl sedmi hodin – ve vile Ardis ještě ani nebyl čas večeře – ale jako všichni faxoví cestovatelé byli zvyklí přizpůsobovat se místním časům.

„Ukážeme vám pokoje,“ Marina vykročila přes místnost ke dveřím. Její dva služebníci pluli vedle ní.

„Pokoje“ byly ve skutečnosti malá dominia, samostatná apartmá o patro výš, než bydleli Marina a Daeman. Chodilo se k nim širokým točitým schodištěm. Hannah vyjádřila souhlas se svým prostorem, ale pak se sama vydala na obhlídku Kráteru Paříž. Harman jim popřál dobrou noc a zmizel ve svém dominiu. Ada za sebou zamkla dveře, prohlédla si zajímavé tapisérie, potěšila se výhledem na kráter z balkonu – přestalo pršet a mezi trhajícími se mraky bylo vidět měsíc a prstence – pak zašla dovnitř a objednala si u služebníků lehkou večeři. Potom si napustila vanu a půl hodiny nebo i víc si užívala horkou, parfémovanou koupel. Cítila, jak jí ze svalů vyprchává bolest z toho, jak byly napjaté.

S Harmanem se seznámila teprve před dvanácti dny, ale připadalo jí, jako by ho znala mnohem déle. On a jeho zájmy ji fascinovaly. Vypravila se k přítelkyni žijící nedaleko trosek Singapuru na večírek při příležitosti letního slunovratu, ne proto, že by měla večírky ráda – když to šlo, vyhýbala se jak faxování, tak

večírkům, navštěvovala téměř výhradně malá shromáždění u starých přátel – ale proto, že tam měla být její mladá přítelkyně Hannah, která na ni naléhala, aby přijela. Večírek byl svým způsobem zábavný a mnozí ze zúčastněných byli zajímaví, protože její tamní přítelkyně právě oslavila čtvrtou dvacítku – Ada se vždycky cítila dobře ve společnosti lidí starších, než byla sama – ale potom uviděla Harmana, jak se probírá knihovnou domu a blíží se k nim. Byl tichý, dokonce až nemluvný, ale Ada na něho použila některé metody, které použili někteří její živější přátelé na ni, aby ji přiměli víc mluvit, a podařilo se jí vytáhnout ho z jeho ulity.

Nevěděla, co si má myslet o Harmanově triku, že se naučil číst bez čtecí funkce – k této schopnosti se jí přiznal až při dalším setkání v domě jiného známého, jen šest dní před shromážděním ve vile Ardis – ale čím víc o tom Ada přemýšlela, tím víc žasla. Vždycky se považovala za vzdělanou – znala všechny obvyklé lidové písně a legendy, naučila se Jedenáct rodin a všechny jejich členy, mnoho faxových uzlů znala zpaměti – ale šíře Harmanových vědomostí a jeho zvědavosti jí vyrazila dech.

Mapa, kterou před Daemanem rozložil – a kterou tak nedokázala docenit ani zvědavá, dobrodružná Hannah – Adu nepřestávala ohromovat. Než jí Harman před necelým týdnem nákresy ukázal, nikdy předtím nenarazila ani na pojem „mapy“. Až Harman jí vysvětlil, že svět je koule. Kolik Adiných přátel to vědělo? Kolik z nich se vůbec někdy zamyslelo nad *tvarem* světa, na němž žijí? K čemu ta tajemná informace byla? Svět byl člověku domovem a faxová síť se využívala k navštěvování přátel a jejich domovů. Koho kdy napadlo přemýšlet o tvaru fyzické konstrukce, která spočívala pod faxovou sítí a vedle ní? A proč by to někdo dělal?

Adě stačil první víkend v Harmanově společnosti, aby poznala, že jeho zájem o dávno zmizelé postlidi hraničí s posedlostí. *Ne*, opravila se Ada. Ležela v horké koupeli a dlouhými, bledými prsty si posílala bublinky přes prsa nahoru k hrdlu. *Harman je posedlý. Musí na postlidi stále myslet – kde jsou a proč odešli. Za jakým cílem?*

Ada samozřejmě odpověď neznala, ale zjistila, že ji Harmanova vášnivá zvědavost strhává také. Brala ji jako hru, dobrodružství. A Harman neustále kladl otázky, kterým by se ostatní Adini přátelé

jednoduše vysmáli – *Proč je nás lidí jenom milion? Proč posťáci vybrali zrovna takové číslo? Proč ne o jednoho víc, o jednoho míň? A proč máme všichni přiděleno sto let? Proč nás chrání i před vlastní pošetilostí, abychom mohli žít sto let?*

Ty otázky byly tak prosté a tak vážné, až to bylo trapné – bylo to jako slyšet dospělého, jak se ptá, k čemu máme pupík.

Ale Ada se do pátrání zapojila – po létajícím stroji, možná po kosmické lodi, kterou by bylo možné vylétnout na prstence a promluvit si s postlidmi osobně, momentálně o legendě o Věčné Židovce z éry finálního faxu – a každý další den přinášel nová vzrušení.

Jako když Daemana sežral alosaurus.

Ada zčervenala. Viděla, jak jí bledá kůže po linii vody a bublinek zrudla. Bylo to nesmírně trapné. Nikdo z ostatních hostů si nedokázal vzpomenout, že by se něco podobného stalo. Proč se voynixové nepostarali o lepší ochranu?

Co přesně jsou voynixové? zeptal se jí Harman před dvanácti dny v komplexu stromového domu nedaleko Singapuru. *Odkud se vzali? Postavili je lidé ze ztraceného věku? Jsou produktem rubikonového šílenství? Vytvořili je posťáci? Nebo jsou v tomto světě a čase cizí a mají tady vlastní záměry?*

Ada si vzpomněla, jak se ten večer nervózně zasmála, když seděli na terase opletené liánami, se šampaňským v ruce, a on jí vážným hlasem kladl takové směšné otázky. Ale nedokázala na ně tenkrát odpovědět – ani v dalších dnech její přátelé, třebaže se jim smáli ještě nervózněji než předtím ona – a Ada se teď, přestože je celý život vídala každý den, dívala na voynixe se zvědavostí, která hraničila se znepokojením. Hannah začala reagovat stejně.

Co vlastně jsi? napadlo ji znovu toho večera, když v Kráteru Paříž vystoupili z bryčky a nechali tam voynixe stát, zdánlivě bez očí, rezivý štít a kožnatou kápi zmáčené deštěm, vražedné nože schované, ale manipulační tlapy vytažené a ohnuté, stále svírající opěry jejich vozu.

Ada vylezla z vody, osušila se, vklouzla do tenkého županu a poslala služebníky pryč. Opustili místnost jednou z osmotických membrán ve stěně. Ada vyšla na balkon.

Harmanův pokoj a balkon s ní sousedily zprava, ale soukromí balkonů zajišťovala hustě propletená přepážka z bambusových vláken, která o metr přesahovala zábradlí. Ada došla k příčce, chvíli postála u zábradlí – s pohledem upřeným na rudooký kráter dole – a zvedla oči k vyjasňující se obloze s hvězdami a pohyblivými prstenci. Potom přehoupla jednu nohu přes zábradlí. Na okamžik ucítila na kůži vnitřního stehna hladký, vlhký bambus. Potom bosou nohou vykročila ven a začala postupovat po tenkém okraji příčky.

Když slepě šmátrala na druhé straně příčky po odpovídající úzké římse, na sekundu ji s balkonem spojoval pouze tlak prstů na nohách a konečky prstů rukou. Cítila, jak ji gravitace stahuje do prázdna. *Jaké by to bylo padat tak daleko k hořícímu magmatu, vědět, že po několika strašlivých a absolutně svobodných minutách pádu budu mrtvá?* Věděla, že by se to nikdy nedozvěděla. Kdyby se teď pustila, kdyby jí holé prsty na nohách a na rukou uklouzly, nepamatovala by si další sekundy a minuty, až by se probudila v tancích nápravny. Postlidé nedopřávali lidem vzpomínky na jejich smrt.

Ada přitiskla ňadra k hraně příčky, zkusila najít rovnováhu, obtočila levou nohu kolem příčky a našla bosým chodidlem úzkou bambusovou obrubu táhnoucí se k Harmanovu balkonu. Neměla odvahu zvednout oči, aby se podívala, jestli Harman není na svém balkonu nebo u skleněných dveří; veškerou pozornost soustředila na to, aby nenechala prsty na nohou sklouznout a prsty na rukou smeknout se po kluzkém bambusu-3.

Došla k balkonu, postavila se na okraj a sevřela zábradlí tak pevně, že se jí roztřásly ruce. Když ucítila, jak jí v poadrenalinové vlně slabosti ubývá síly, rychle přehoupla levou nohu. Cítila, jak se jí župan rozevřel a poškrábala si spodní stranu nohy o spoj v zábradlí.

Harman seděl se zkříženýma nohama na bíle polstrovaném lehátku a pozoroval ji. Jeho balkon osvětlovala jediná, sklem cloněná svíčka.

„Mohl jsi mi pomoct," zašeptala. Nevěděla, proč to řekla, ani proč šeptá. Viděla, že Harman na sobě také nemá nic než tenký hedvábný župan pro hosty, jen volně přepásaný.

Usmál se a zavrtěl hlavou. „Vedla sis dobře. Ale proč jednoduše nepřijít a nezaklepat?"

Ada se zhluboka nadechla a potom, jako by to byla odpověď, uvolnila pásek svého županu a nechala jej, aby se rozevřel. Vzduch, který vanul od kráteru, byl chladivý, ale byly v něm i proudy teplého vzduchu, jak ji laskal na podbřišku.

Harman vstal, přešel k ní, podíval se jí do očí, zahalil ji županem a převázal jej, aniž k ní přitiskl prsty. „Je to pro mě čest," řekl. Také on teď šeptal. „Ale ještě ne, Ado. Ještě ne." Vzal ji za ruku a dovedl ji k lehátku.

Ada překvapeně zamrkala a zčervenala, s pocitem podobným ponížení – nevěděla, jestli z odmítnutí nebo z vlastní drzosti. Když pak leželi vedle sebe, Harman sáhl za lehátko a vytáhl dva turínské šátky krémové barvy. Složil je tak, aby vyšité mikroobvody byly na správných místech.

„Nechci…" začala Ada.

„Já vím. Ale jenom tentokrát. Myslím, že se stane něco důležitého. Podělme se o to."

Lehla si do měkkých polštářů a nechala Harmana, aby jí zakryl turínkou oči. Cítila, jak si lehl vedle ní a pravou ruku volně položil přes její levici.

V dalším okamžiku ji zavalily obraz, zvuky a pocity.

11

Ílijské pláně

Bohové si přišli hrát. Přesněji, přišli zabíjet.

Bitva již nějakou chvíli zuřila. Bůh Apollón vybičovával Trójany, Athéna pobízela Argejce a ostatní bohové polehávali ve stínu stromu na nejbližším kopci, občas se zasmáli a nechávali si Íridou a dalšími svými sluhy nalévat víno. Díval jsem se, jak thrácký náčelník Peiroos, statečný spojenec Trójanů, zabil šedookého Dióréa kamenem. Diórés, spoluvelitel epejského vojska na straně Řeků, padl po hodu Thráka Peiroa, bitvou strženého k zuřivosti, pouze se zlomeným kotníkem, ale většina Dióréových druhů ustoupila, a Peiroos se prosekal těmi několika, kteří zůstali, aby padlého velitele ochránili. Ubohý Diórés – bezmocný, s rozdrceným kotníkem – tam musel ležet, když se Peiroos přihnal, zabodl dlouhý vrhací oštěp Epejci do břicha a vytáhl mu ven vnitřnosti, zaháknuté ozubeným hrotem. Zatímco Diórés řval, Thrák ještě oštěpem zatočil, aby vyhřezlých vnitřností bylo víc.

To bylo koření poslední půlhodiny boje. Byla to úleva, když Pallas Athéna zvedla ruku, nechala si udělit povolení přikývnutím ostatních přihlížejících bohů a zastavila čas i pohyb.

Svým vylepšeným zrakem – vylepšeným kontaktními čočkami od bohů – spatřím přes les kopí v zemi nikoho Athénu, jak dělá z Týdeova syna Dioméda stroj na smrt. Myslím to skoro doslovně. Jako sami bohové a jako já, člověk Diomédés teď bude zčásti stroj, s očima, kůží a samotnou krví vylepšenými nanotechnologiemi z nějaké budoucí doby daleko za mým krátkým životem. Athéna v zastaveném čase zasadí Achájci do očí podobné kontaktní čočky, jako mám já, které mu umožňují vidět i bohy a nějakým způsobem zpomalit čas, když se v bitevní vřavě soustředí, čímž se – z pohledu nevylepšeného pozorovatele – třikrát zkrátí jeho reakční doba.

Homér napsal, že díky Athéně „zazářil v plném lesku“ a já už té metafoře rozumím. S použitím nanotechnologií, které má nainstalované v dlani a na předloktí, Athéna pilně dělá ze zanedbatelného, latentního elektromagnetického pole kolem Diomédova těla opravdové silové pole. V infračerveném pásmu se Diomédovo tělo, paže, štít a přilba „vznítily nezmarnou září podobnou podzimní hvězdě“. Když se dívám, jak Diomédés září v hustém jantaru času zastaveného bohyní, uvědomím si, že Homér musel myslet Sírius, Psí hvězdu, která vychází jako nejjasnější hvězda řecké (a trójské) oblohy na konci léta. Dnes v noci je na východním nebi.

Zatímco se dívám, vpíchne Athéna Diomédovi do stehna miliardy nanotechnických molekulárních strojků. Jako vždy v případě takové nanoinvaze, lidské tělo se k ní staví jako k infekci a Diomédova tělesná teplota stoupne přinejmenším o pět stupňů. Vidím, jak mu invazní armáda molekulárních strojků postupuje stehnem k srdci, ze srdce do plic, paží a znovu do nohou. V mém infračerveném vidění jeho tělo září ještě jasněji.

Všude kolem mne je bojiště smrti po tyto natažené minuty ponecháno v klidu. Deset metrů nalevo od sebe vidím válečný vůz ztuhlý v bublině prachu, lidského potu a koňských slin. Trójský vozataj – drobný, klidný muž jménem Fégeus, syn nejpřednějšího kněze boha Héfaista a bratr statného Ídaia; v morfovaných převlecích jsem v uplynulých několika letech s Ídaiem tucetkrát pojedl a popil – je zkamenělý, jak se naklání přes předek svého válečného vozu, levou rukou se drží obruby, v pravé svírá dlouhé vrhací kopí. Ídaios stojí vedle svého bratra, zastavený v póze, jak pohání bičem koně a druhou rukou svírá ztuhlé otěže. Válečný vůz se zastaví v okamžiku, kdy se řítí na Dioméda. Nikdo z přítomných lidských hráčů netuší, že bohyně Athéna všechno zastavila a hraje si se svým oblíbeným šampiónem jako s panenkou, navléká Diomédovi silová pole, speciální kontaktní čočky a nanovylepšení jako nějaká předpubertální holčička, která si hraje se svou Barbie. (Vybavuji si holčičku, jak si hraje s panenkami Barbie, možná sestru z mého dětství. Nevěřím, že bych měl vlastní dceru. Samozřejmě si tím nejsem jistý, protože

vzpomínky, které se mi v posledních měsících vracejí, jsou jako skleněné střepy, ve kterých je vidět zakalené odrazy.)

Jsem dost blízko vozu, abych viděl ve Fégeově opálené tváři vytesaný radostný bojový triumf a v jeho nemrkajících hnědých očích zamrznutý strach. Jestli Homér podal všechno správně, Fégeus bude za necelou minutu mrtvý.

Vidím, že teď se k bojišti stahují ostatní bohové, jako krkavci k masakru. Je tam Arés, bůh války, který se zhmotní na mé straně bitevních linií a přistoupí těsně k vozu s Ídaiem a jeho nešťastným bratrem, zastaveným v čase. Arés dlaní otevře vlastní silové pole za znehybnělým vozem, který veze oba bratry na smrt.

Proč záleží Areovi na tom, co s těmi dvěma bude? Pravda, Arés Řeky nijak nemiluje – zjevně se je v této válce naučil nenávidět a zabíjí je svými nástroji nebo svou činností, kdykoli může – ale proč tato viditelná starost o Fégea a jeho bratra Ídaia? Je to jen protitah k Athénině strategii vylepšení Dioméda? Tyto šachy s reálnými lidmi, kteří padají, křičí a umírají, jsou pro mě stará vesta, ohavnost. Ale strategie mě stále zajímá.

Pak si vzpomenu, že bůh války je nevlastní bratr Héfaista, boha ohně, který se také narodil Diově manželce Héře. Fégeův a Ídaiův otec Darés bohu ohně za trójskými hradbami dlouho a oddaně sloužil.

Tahle pitomá válka je složitější a nesmyslnější než vietnamský konflikt, který si mlhavě pamatuji z mládí.

Náhle kvitne do místa třicet metrů nalevo ode mě Afrodíta, má nová velitelka a šéfka. Také přišla pomoci Trójanům a vychutnat si masakr. Ale –

V posledních zpomalených sekundách, než se obnoví reálný čas, si vzpomenu, že jestli se skutečný boj bude odvíjet podle staré básně, v příští hodině zraní Diomédés samotnou Afrodítu. *Proč by se sem do bitky pletla, kdyby věděla, že ji nějaký smrtelník zraní?*

Odpověď je stále tatáž, jakou si v uplynulých devíti letech tak intenzívně připomínám, ale nyní mne ten fakt zasáhne silou a zábleskem jaderného výbuchu – *Bohové nevědí, co se stane dál!* Zdá se, že nikdo než Zeus nesmí nahlédnout dopředu do katalogu Osudu.

Všichni my scholici to víme – z Diova zákazu se nesmíme o budoucích událostech bavit s bohy a oni mají zakázáno vyptávat se nás na budoucí zpěvy *Íliady.* Naším úkolem je pouze potvrdit fakt, že Homérova *Ílias* byla věrná událostem dne, který máme za úkol pozorovat a zaznamenat. Mnohokrát jsem se s Nightenhelserem bavil o tomto paradoxu slepoty bohů vůči budoucím událostem, když jsme se dívali, jak malí zelení mužíčci táhnou své kamenné hlavy k pobřeží, zatímco slunce zapadá za mořem na západě.

Já vím, že Afrodíta bude dnes zraněna, ale bohyně sama to neví. Jak bych tuto informaci mohl využít? Kdybych to Afrodítě řekl, Zeus by se to dozvěděl – nevím, jak by se to dozvěděl, ale vím, že ano – mě by rozprášil na atomy a Afrodítě by udělil nějaký menší trest. *Jak mohu využít informaci, že Afrodítu, bohyni, která mi dala tyto dary, abych s nimi prováděl špionáž, dnes – možná – zraní Diomédés?*

Nemám čas najít odpověď. Athéna dokončí, co chtěla, přestane obskakovat Dioméda a uvolní prostor a čas.

Reálné světlo, strašlivý hluk a prudký pohyb se obnoví. Diomédés postoupí o kus dopředu. Tělo, obličej a štít mu září a světlo jasně vidí i ostatní smrtelníci, vidí je jeho achájští spolubojovníci a trójští protivníci.

Ídaios dokončí pohyb, kterým popohání koně kupředu. Vůz duní a rachotí směrem k řecké linii, přímo na překvapeného Dioméda.

Fégeus mrští po Diomédovi kopím. Zbraň ho o pár centimetrů mine, hrot přeletí Týdeovu synovi těsně nad levým ramenem.

Diomédés, celý rudý, s čelem planoucím horečkou a bitevním žárem, mrští vlastní kopí. Letí přesně a zasáhne Fégea doprostřed prsou – „mezi bradavky“, zpíval to, myslím, Homér v řečtině. Fégus, stržený kopím, spadne nazad z vozu, dopadne na zem a udělá několik přemetů. Oštěp se ulomí a rozštípe, jak se mrtvola kutálí, než se zastaví v prachu vozu, na němž se ještě před pěti sekundami vezla. Smrt přichází na ílijských pláních rychle.

Ídaios seskočí z vozu, udělá kotoul a ztěžka se postaví, s mečem v ruce, připraven bránit bratrovo tělo.

Diomédés popadne další kopí a znovu se rozjede, zřejmě připraven proklát Ídaia stejným způsobem, jakým právě mladšímu muži zabil bratra. Trójan se obrátí na útěk – bratrovo tělo nechá v

panice ležet za sebou v prachu – ale Diomédés má pevnou a přesnou ruku a hodí dlouhý oštěp tak, aby zasáhl běžícího muže do středu zad.

Arés, bůh války, se rozletí – *doslova* rozletí, s použitím stejného levitačního postroje, jaký bohové dali mně – znovu pozastaví čas, aby zachránil Ídaia před letícím oštěpem, nyní zastaveným ani ne tři metry od mužových zad. Potom Arés rozšíří své ochranné pole i kolem Ídaia a nechá běžet čas na tak dlouho, aby energetické pole Diomédův oštěp odchýlilo. Vzápětí Arés úplně kvitne vyděšeného muže pryč z bojiště, pošle ho někam do bezpečí. Ohromeným a vyděšeným Trójanům to připadá, jako by jejich druha uchvátilo mrknutí černé noci.

Aby Areův bratr Héfaistos, bůh ohně, neztratil oba své budoucí kněze, pomyslím si, ale v dalším okamžiku sebou cuknu zpátky, neboť boj se znovu rozhoří a další Řekové následují Dioméda do mezery, která zabitím Fégea vznikla. Prázdného vozu, který dál kodrcá přes kamenitou planinu, se zmocní jásající Achájci.

Nato se Arés vrátí, kvitne do polohmotného stavu a jako vysoká božská postava se pokusí Trójany znovu sešikovat. Křičí na ně božským hlasem, aby se přeskupili a Dioméda odrazili. Ale Trójané jsou rozpolcení – někteří v hrůze prchají, když se k nim planoucí Diomédés přiblíží, někteří se otočí, aby poslechli hromový hlas boha války. Náhle přilevituje přes hlavy Řeků a Trójanů Athéna, uchopí Area za zápěstí a rozběsněnému bohovi něco naléhavě pošeptá.

Oba kvitnou pryč.

Znovu se podívám doleva. Bohyně Afrodíta – neviditelná pro Řeky, kteří zápasí, klejí a umírají kolem ní – mi dá rukou znamení, abych je následoval.

Navleču si přilbu smrti a stanu se neviditelným pro všechny bohy s výjimkou Afrodíty. Pak aktivuji medailonek, který mám na krku, a kvitnu za Athénou a Areem. Sledovat jejich cestu časoprostorem je pro mě stejně snadné, jako bych šel po stopách ve vlhkém písku.

Je snadné být bohem. Když k tomu máte to správné vybavení.

Neodteleportovali se daleko, jen asi patnáct kilometrů, do chládku na břehu Skamandru, široké řeky, která protéká ílijskými

pláněmi (bohové jí říkají Xanthos). Když se zhmotním asi patnáct kroků od nich, Arés škubne hlavou a podívá se přímo na mě. Na okamžik jsem přesvědčen, že Hádova přilba nefunguje, oni mě vidí a já jsem mrtvý.

„Co je?“ zeptá se Athéna.

„Zdálo se mi, že… jsem něco cítil. Pohyb. Kvantový pohyb.“

Bohyně obrátí své šedé oči ke mně. „Nic tam není. Vidím v celém spektru fázového posunu.“

„Já přece taky,“ odsekne Arés a odvrátí hlavu. Roztřeseně vydechnu, co nejtišeji; Hádova přilba mě kryje pořád. Bůh války začne přecházet sem a tam po břehu řeky. „Zeus je v těchto dnech všude.“

Athéna chodí vedle něho. „Ano, otec se na nás všechny zlobí.“

„Tak proč ho provokuješ?“

Bohyně se zastaví. „Jak ho provokuji? Tím, že chráním své Achájce před zmasakrováním?“

„Tím, že upravuješ Dioméda, aby masakr *spáchal*,“ odvětí Arés. Poprvé si všimnu, že kudrnaté vlasy dokonale svalnatého boha mají nazrzlý nádech. „To, co děláš, je nebezpečné, Pallas Athéno.“

Bohyně se tiše zasměje. „Zasahujeme do této bitvy už devět let. Vždyť je to hra, proboha. Co jiného taky máme *dělat?* Vím, že se ještě dnes chystáš zasáhnout ve prospěch svého milovaného Ília a pozabíjet mé Argejce jako ovce. To snad není nebezpečné – tato aktivní účast boha války?“

„Ne tolik jako vyzbrojovat jednu nebo druhou stranu nanotechnologiemi. Ne tolik jako vybavovat je poli pro fázový posun. O co ti jde, Athéno? Snažíš se udělat z těch smrtelníků nás – bohy.“

Athéna se znovu rozesměje, ale když si všimne, že svým smíchem Area jedině rozčiluje ještě víc, nasadí vážný výraz. „Bratře, moje vylepšení Dioméda je krátkodobé a ty to víš. Chci jenom, aby přežil tuto šarvátku. Afrodíta, tvoje milá sestra, již předtím ponoukla trójského lučištníka Pandara, aby zranil jednoho z mých oblíbenců – Menelána – a právě teď, když spolu mluvíme, našeptává lučištníkovi do ucha *‘Zabij Dioméda’*.“

Arés pokrčí rameny. Vím, že Afrodíta je jeho spojenec a štváč. Jako trucující chlapeček – trucující chlapeček vysoký dva a půl metru a vybavený pulzujícím energetickým štítem – najde oblázek a hodí ho po vodě jako žabku. „Co na tom záleží, jestli Diomédés zemře dnes nebo napřesrok? Je to smrtelník. Zemře."

Teď se Athéna rozesměje bez rozpaků. „*Samozřejmě* že zemře, můj drahý bratře. A život nebo smrt jednoho smrtelníka pro nás… pro mě *samozřejmě* nemá žádný význam. Ale musíme hrát *Hru*. Nedovolím, aby ta coura Afrodíta změnila vůli Osudu."

„Kdo z nás zná vůli Osudu?" řekne Arés. Pořád trucuje, ruce má složené na mohutné hrudi.

„Otec."

Bůh války se posměšně ušklíbne. „Zeus *říká*, že ji zná," prohlásí.

„Ty pochybuješ o našem pánu a vládci?" Athénin tón je skoro lehkovážný a dráždivý, i když ne úplně.

Arés se rychle rozhlédne a já se na okamžik leknu, že jsem se prozradil nějakým zvukem, který jsem udělal tam, kde stojím, na plochém balvanu, protože se bojím nechat otisky nohou v písku. Ale pohled boha se posune dál.

„Neprojevuji našemu otci žádnou neúctu," řekne Arés nakonec. Jeho hlas mi připomíná hlas Richarda Nixona, když mluvil do skrytého mikrofonu v oválné pracovně, o jehož existenci věděl. Nechával si své lži zaznamenat. „Diovi patří veškerá má oddanost, loajalita a láska, Pallas Athéno."

„Čehož si náš otec jistě všímá a odměňuje to," odpoví Athéna. Už se ani nesnaží skrýt sarkasmus.

Najednou Arés prudce zvedne hlavu. „Ty potvoro!" vykřikne. „Přivedla jsi mě sem jenom proto, abych nebyl na bitevním poli, když mi tvoji prokletí Achájci zabíjejí další Trójany."

„Ovšem." Athéna ty dvě slabiky vypálí jako provokaci a já mám na okamžik pocit, že se stanu svědkem něčeho, co jsem za devět let tady ještě neviděl – přímé bitvy mezi dvěma bohy.

Místo toho Arés v posledním projevu trucovitosti kopne do písku a kvitne pryč. Athéna se rozesměje, klekne si ke Skamandru a opláchne si obličej studenou vodou. „Blázen," zašeptá – patrně pro sebe, ale já to beru jako prohlášení adresované mé osobě, chráněné

tady pouze distorzním polem Hádovy přilby; „Blázen“ mi připadá jako přesné hodnocení mé pošetilosti.

Athéna kvitne zpátky na bojiště. Po minutě věnované tomu, že se chvěju hrůzou nad svou pošetilostí, se fázově posunu a vydám se za ní.

Řekové a Trójané se stále zabíjejí. Velká novina.

Vyhledám jediného scholika, kterého na poli vidím. Prostému oku se Nightenhelser jeví jen jako další lajdácký trójský pěšák, který se drží stranou nejhorší bitevní vřavy, ale já vidím zrádnou zelenou záři, kterou nás scholiky bohové označili, i když jsme morfovaní, takže si sundám Hádovu přilbu, vmorfuji do podoby Falka – Trójana, jehož v budoucnu zabije Antilochos – a dojdu k Nightenhelserovi, který stojí na nízké vyvýšenině a dívá se dolů na tu krvavou lázeň.

„Dobrý den, scholiku Hockenberry,“ řekne, když k němu přijdu. Mluvíme anglicky. Žádný jiný Trójan není dost blízko, aby nás v řinčení bronzu a rachotu vozů mohl slyšet, a navíc obě tyto pestré koalice jsou zvyklé na zvláštní kmenové jazyky a dialekty.

„Dobrý den, scholiku Nightenhelsere.“

„Kde jste byl poslední zhruba půlhodinu?“

„Dal jsem si pauzu,“ odpovím. Občas se stává, že ten masakr je příliš i na nás scholiky, a tak kvitneme do Tróje, abychom si dopřáli hodinku klidu – nebo velký flakón vína. „Přišel jsem o hodně?“

Nightenhelser pokrčí rameny. „Asi tak před dvaceti minutami se Diomédés vrhl do útoku a byl zasažen šípem. Přesně podle harmonogramu.“

Přikývnu. „Pandarův šíp.“ Pandarus je tentýž trójský lučištník, který předtím zranil Meneláa.

„Viděl jsem, jak Afrodíta Pandara navedla,“ řekne Nightenhelser. Mohutný muž má ruce v kapsách své hrubé peleríny. Trójské peleríny samozřejmě žádné kapsy neměly, takže Nightenhelser si je našil.

To novina byla. Homér nezpíval o tom, že by Afrodíta navedla Pandara, aby po Diomédovi střelil, jenom o tom, jak Athéna lučištníka předtím vyprovokovala ke zranění Meneláa, aby se znovu

začalo válčit. Z ubohého Pandara si dnes – v jeho poslední den – bohové doslova dělají šaška.

„Diomédés je zraněný do masa?“ zeptám se.

„Do ramene. Sthenelos mu šíp vytáhl. Tento zřejmě nebyl otrávený. Athéna před minutou kvitla doprostřed potyčky, vzala si svého miláčka Dioméda stranou a ‘*vlila energii jeho údům, jak nohám, tak bojujícím rukám’*.“ Nightenhelser odcitoval nějaký Homérův překlad, který neznám.

„Další nanotechnologie,“ řeknu. „Našel už Diomédés lučištníka a zabil ho?“

„Asi před pěti minutami.“

„Opravdu měl Pandaros ten nekonečný proslov, než ho Diomédés zabil?“ zeptám se. V mém oblíbeném překladu Pandaros lká nad svým osudem na čtyřiceti řádcích, vede dlouhý dialog s trójským velitelem jménem Aineiás – ano, je to *ten* Aineiás – načež oba poženou vůz k Diomédovi a mrští po zraněném Achájci oštěpy.

„Ne,“ odvětí Nightenhelser. „Pandaros řekl jenom: ‘Do prdele,’ když šíp netrefil, kam měl. Potom vyskočil na vůz k Aineiovi, hodil oštěp, který Diomédovi projel štítem i náprsním krunýřem – tělo však nezasáhl – a sekundu předtím, než ho Diomédův oštěp trefil přímo mezi oči, řekl: ‘Kurva.’ Předpokládám, že je to další ukázka básnické licence, se kterou Homér přistupuje ke všem těm proslovům.“

„A Aineiás?“ Ten souboj má klíčový význam jak pro historii, tak pro *Íliadu.* Nemůžu uvěřit, že jsem si ho nechal ujít.

„Afrodíta ho zachránila zrovna před minutou,“ potvrdí mi Nightenhelser. Aineiás je smrtelný syn bohyně lásky a ona na něho dává velký pozor. „Diomédés roztříštil Aineiovi kamenem kyčelní kost na kousky, přesně jak je to v eposu, ale Afrodíta svého zraněného syna ochránila silovým polem a teď ho odnáší z bojiště. Dioméda to pořádně naštvalo.“

Zacloním si oči rukou. „Kde je Diomédés teď?“ Ale dřív, než mi ho Nightenhelser stačí ukázat, uvidím řeckého bojovníka asi sto metrů odsud, v centru vřavy, daleko za trójskými liniemi. Ve vzduchu kolem zářícího Dioméda je krvavá mlha, Achájec seká a bodá a má z každé strany hromadu mrtvol. Vypadá to, jako by si

vylepšený Diomédés prosekával cestu vlnami lidských těl, aby dostihl pomalu ustupující Afrodítu. „Ježíšikriste," řeknu tiše.

„Jo," řekne druhý scholik. „Za posledních několik minut zabil Astinoa, a Hypeiróna, Abáse a Polyída, Xantha a Thoóna, Echemmóna a Chromia… všechno páry velitelů."

„Proč po dvou?" přemýšlím nahlas.

Nightenhelser se na mě podívá, jako bych byl nedovtipný student na některé jeho přednášce pro první ročník. „Byli na *vozech*, Hockenberry. Po dvou na jednom. Diomédés je všechny zabil, když k němu ty vozy přijely."

„Aha." Cítím se trapně. Nesoustřeďuji se na zavražděné trójské velitele, ale na Afrodítu. Bohyně si na ústupu z trójských linií udělala zastávku. Stále drží zraněného Aineia a pyšně si chodí sem a tam, jasně viditelná pro motající se a vyděšené Trójany, kteří prchají před Diomédovým útokem. Afrodíta nutí elektrickými bodnutími a štulci mihotavého silového pole trójské bojovníky, aby se vrátili do šarvátky.

Diomédés spatří bohyni a popadne ho amok. Proseká si cestu poslední obrannou linií Trójanů a chce se postavit samotné bohyni. Nemluví, ale připravuje si dlouhé kopí. Afrodíta se obklopí silovým polem, skoro jako by o nic nešlo. Stále má v náruči zraněného Aineia a s útokem obyčejného smrtelníka si naprosto nedělá starosti.

Zapomněla na úpravy, které Athéna s Diomédem provedla.

Diomédés přiskočí, silové pole bohyně zapraská a povolí, Achájec zaútočí svým dlouhým kopím a násada i s ozubem protrhnou Afrodítino osobní silové pole, hedvábné roucho i božskou pokožku. Hrot kopí, ostrý jako břitva, rozsekne bohyni zápěstí tak, že se ukáže rudá svalovina a bílá kost. Do vzduchu vytryskne nikoli červená krev, ale zlatý íchór.

Afrodíta na ránu sekundu nevěřícně zírá a potom vykřikne – nelidským křikem, něčím obrovským a zesíleným, ženským řevem, který se ozývá z baterie zesilovačů na rockovém koncertě z pekla.

Otočí se, aniž přestane křičet, a pustí Aineia.

Diomédés, místo aby dotáhl úspěšný útok na Afrodítu, vytáhne meč a připravuje se setnout hlavu bezvládnému Aineiovi.

Foibos Apollón, pán stříbrného luku, se zhmotní mezi zdivočelým Diomédem a padlým Trójanem a udrží Achájce v odstupu pulzující polokoulí plazmového silového pole. Diomédés, oslepený žízní po krvi, seká do silového pole a jeho vlastní energetické pole se rudě sráží s Apollónovým žlutým obranným štítem. Afrodíta stále civí na své znetvořené zápěstí a vypadá to, že nechybí mnoho, aby omdlela a zůstala bezmocně ležet před stále běsnícím Diomédem. Zdá se, že bohyně se v takové bolesti nedokáže dostatečně soustředit, aby kvitla pryč.

Náhle dorazí v ohnivém létajícím voze její bratr Arés. Rozšíří plazmový otisk lodi, aby mohl přistát u sestry, a odstrčí tak Trójany i Řeky. Afrodíta brečí a kvílí bolestí, snaží se vysvětlit, že Diomédés zešílel. „*Ten* by bojoval i s otcem Diem!“ zavříská bohyně a zhroutí se do náruče boha války.

„Zvládneš s tím odletět?“ zeptá se Arés.

„Ne!“ Afrodíta skutečně omdlí a padne Areovi do náruče. Zraněnou levou ruku a zápěstí si stále přidržuje krvavou – nebo íchorovou – pravou rukou. Je to zvláštně znepokojivý pohled. Bohové a bohyně nekrvácejí. Alespoň za devět let, co jsem tady.

Bohyně Íris, osobní poselkyně Dia, se objeví na bitevním poli mezi vozem a Apollónovým silovým polem, kde bůh stále chrání padlého Aineia.

Trójané s vyvalenýma očima už ustoupili a Dioméda drží v odstupu překrývající se energetická pole. Z Achájce v infračerveném pásmu vyzařuje žár a zuřivost, vypadá jako bojovník stvořený z pulzující lávy.

„Odnes ji k matce,“ přikáže Arés a položí bezvládnou Afrodítu na podlahu vozu. Íris vzlétne s energetickým plavidlem k nebi a fázovým posunem je přenese tam, kam naše oči nevidí.

„Úžasné,“ hlesne Nightenhelser.

„Kurevsky fantastické,“ řeknu. Je to poprvé za více než devět let tady, co jsem viděl, jak nějaký Řek nebo Trójan úspěšně napadl boha. Otočím se a vidím, že Nightenhelser na mě ohromeně zírá. Občas zapomenu, že je z doby o deset let dřív. „To tedy ano,“ řeknu omluvně.

Chtěl bych sledovat Afrodítu na Olymp a podívat se, co se odehraje mezi ní a Diem. Homér o tom samozřejmě napsal, ale mezi básní a dnešními reálnými událostmi zde se už vyskytlo dost rozdílů, aby to vyprovokovalo můj zájem.

Začnu se od Nightenhelsera – který sleduje události tak zaujatě, že si mého odchodu nevšimne – pomalu vzdalovat a připravovat se na nasazení Hádovy přilby a zapojení osobního kvitovacího medailonku. Ale na bojišti se něco děje.

Diomédés vyrazí válečný pokřik, který je skoro stejně hlasitý jako Afrodítin bolestný výkřik, jenž ještě doznívá, a vylepšený Achájec znovu zaútočí na Aineia a Apollóna. Tentokrát Diomédovo tělo posílené nanotechnologiemi a fázově posunutý meč proseknou vnější vrstvy Apollónova energetického štítu.

Bůh stojí bez hnutí a dívá se, jak se Diomédés prosekává a prořezává mihotavým silovým polem, jako když někdo odhazuje neviditelný sníh.

Apollónův hlas zazní takovou silou, že jej musí být slyšet tři nebo čtyři kilometry daleko.

„*Mysli*, Dioméde! Odstup! Už dost toho smrtelnického šílenství – válčení s bohy. Nejsme ze stejného rodu, člověče. Nikdy jsme nebyli a nikdy nebudeme.“ Apollón naroste ze svých impozantních dvou a půl metru v obra vyššího než šest metrů.

Diomédés přestane útočit a couvne, ale nedá se poznat, jestli je to chvilkový strach nebo holé vyčerpání.

Apollón se shýbne a zneprůhlední silové pole kolem sebe a padlého Aineia. Když se o minutu později černá mlha rozplyne, bůh je pryč, ale Aineiás tam leží dál, zraněný, krvácející, s roztříštěným bokem. Trójští bojovníci se k němu nahrnou, aby vytvořili kolem svého padlého a opuštěného vůdce kruh, než ho Diomédés zmasakruje.

Není to Aineiás. Vím, že Apollón nechal na místě hologram a reálného zraněného prince odnesl do výšin Pergamu, trójské pevnosti, kde bohyně Léto a Artemis, Areova sestra, s pomocí božské nanotechnické medicíny zachrání Aineiovi život a v několika minutách jeho rány ošetří.

Jsem připravený přenést se na Olymp, když tu najednou Apollón kvitne zpátky na bojiště, zacloněný očím smrtelníků. Arés, který stále šikuje Trójany za svým obranným štítem, vzhlédne, když se druhý bůh objeví.

„Aree, zhoubo mužů, bořiteli hradeb, ty dopustíš, aby tě ten hovňousek tak urazil?“ Apollón, pro Achájce neviditelný, ukazuje na Dioméda, který těžce oddechuje a vzpamatovává se.

„Urazil? Jak mě urazil?“

„Ty pitomče,“ zahřímá Apollón na ultrazvukových frekvencích, slyšitelných pouze pro bohy, scholiky a trójské psy, kteří vzápětí začnou strašlivě výt. „Ten… ten *smrtelník*… právě napadl bohyni lásky, tvou sestru, a přeťal šlachy jejího nesmrtelného zápěstí. Diomédés dokonce zaútočil i na *mě*, jednoho z nejmocnějších bohů. Athéna z něj udělala něco nadlidského, aby Area, krví čpícího boha války, proměnil v terč posměchu.“

Arés otočí hlavu k hekajícímu Diomédovi, který si od svého neúspěšného pokusu prosekat se silovým polem boha nevšímá.

„On se vysmívá *mně!?*“ zařve Arés tak, že to slyší všichni odsud až na Olymp. Za ta léta jsem si všiml, že Arés je na boha poměrně hloupý. Dnes to jen dokazuje. „On se odvažuje dělat si legraci ze *mě!!??*“

„Zabij ho!“ zvolá Apollón, stále ultrazvukem. „Vyřízni mu srdce a sněz je.“

A stříbroluký bůh odkvitne.

Area popadne amok. Zjišťuji, že zatím nemůžu odcestovat. Zoufale chci kvitnout na Olymp, abych zjistil, jak vážně je Afrodíta zraněná, ale tohle je prostě příliš zajímavé, než abych o to mohl přijít.

Nejdřív bůh války vmorfuje do běžce Akamanta, thráckého prince, začne pobíhat sem a tam mezi motajícími se Trójany a pohánět je zpátky do boje, aby vytlačili Řeky z klínu, který vytvořili, když se nahrnuli za Diomédem do trójských linií. Pak Arés vmorfuje do podoby Sarpedóna a začne si dobírat Hektóra – hrdina se totiž se vzácnou zdrženlivostí drží zpět od hlavních bojů. Hektór, zostuzený tím, co ze strany Sarpedóna bere jako obvinění, se znovu připojí ke svým mužům. Když Arés uvidí, že Hektór znovu šikuje hlavní část

trójských bojovníků, stane se sám sebou a přidá se ke kruhu bojovníků, který brání před Řeky hologram bezvládného Aineia.

Přiznám se, že jsem za devět let tady nikdy neviděl tak lítý boj. Jestli nás Homér něco naučil, tak to, že člověk je křehká nádoba, masitý flakón s krví a volnými vnitřnostmi, které čekají, až se rozlijí.

Teď se rozlévají.

Achájci nečekají, až Arés přivede nový vítr. Pod divokým vedením Dioméda a Odyssea se vrhnou do útoku, s vozy a oštěpy. Koně řičí. Válečné vozy se lámou a převracejí. Jezdci štvou své oře proti hradbě oštěpových hrotů a blyštivých štítů. Diomédés se znovu prodere dopředu. Popohání své muže a zároveň zabíjí každého Trójana, který se mu objeví na dosah.

Apollón se přenese zpátky na bojiště ve víru nachové mlhy a vypustí do šarvátky uzdraveného Aineia – skutečného Aineia. Mladík je uzdraven a nejen to – hraje světlem stejně jako Diomédés, neboť si ho vzala do parády Athéna. Trójané, kteří se již houfují za Hektórem, při spatření vzkříšeného prince vyrazí mohutný ryk a zahájí protiútok.

Nyní vedou boj na znepřátelených stranách fronty Aineiás a Diomédés, zabíjejí velitele protivníka ve velkém a Apollón s Areem nepolevují ve snaze pohnat do boje další Trójany. Dívám se, jak Aineiás zabije neopatrná achájská dvojčata Orsilocha a Kréthóna.

Meneláos, jenž se mezitím zotavil ze svého zranění, se protlačí kolem Odyssea a žene se dál na Aineia. Slyším, jak se Arés směje. Bůh války by byl nadšený, kdyby Agamemnónův bratr, Helenin pravý manžel, muž, který tuto válku začal tím, že se nedostatečně staral o svou manželku, dnes padl. Aineiás a Meneláos se přiblíží na dosah. Ostatní bojovníci couvnou z úcty k *aristeie* a oštěpy hrdinů střídají výpad a předstíraný útok, výpad a předstíraný útok.

Náhle přiskočí Nestórův bratr Antilochos, dobrý přítel téměř zapomenutého Achillea, a postaví se po bok Meneláovi. Viditelně má strach, že řecká věc zahyne spolu s vojevůdcem, pokud nezasáhne.

V situaci, kdy má proti sobě ne jednoho legendárního zabijáka, ale dva, Aineiás couvne.

Dvě stě metrů na východ od tohoto střetu vtrhl Hektór do achájských linií s takovou dravostí, že ustoupí dokonce i Diomédés

se svými muži. Vylepšeným zrakem Diomédés určitě vidí, že Arés – pro ostatní neviditelný – bojuje na Hektórově straně.

Stále chci pryč, podívat se na Afrodítu, ale právě teď se nedokážu odtrhnout.

Vidím, jak si Nightenhelser zběsile dělá poznámky do svého záznamového ansiblu. Musím se tomu smát, protože tisíce urozených Trójanů a Argejů, kteří tu spolu bojují, jsou na tom s písmem stejně jako dvouleté děti. Kdyby našli Nightenhelserovy čmáranice, nic by jim neřekly, ani kdyby byly v řečtině.

Teď se zapojují do akce všichni bohové.

Znovu se objeví Héra a Athéna. Diova manželka Athénu viditelně pobízí do boje. Athéna se tomu nebrání. Hébé, bohyně mladosti a služebnice starších bohů, přispěchá v létajícím válečném voze. Héra se chopí řízení, Athéna také naskočí, shodí řízu a připne si náprsní krunýř. Athénina bitevní košile se zablyští. Bohyně se obklopí praskajícím, jasně žlutým a rudě pulzujícím energetickým štítem. Od jejího meče létají k zemi blesky.

„Podívejte!“ To je Nightenhelser, křičí na mě přes tu vřavu. Opravdový blesk se blíží ze severu, vysoká hráz černých stratokumulů, vyrůstajících na horkém odpoledním nebi do dvanácti kilometrů, možná i výš. Mrak náhle získá tvar a vzezření Dia.

„*TAK DO TOHO, ŽENO A DCERO,*“ zaburácí hrom z bouře. „*ATHÉNO, UKAŽ, JESTLI SE VYROVNÁŠ BOHU VÁLKY. SRAZ HO, JESTLI TO DOKÁŽEŠ!*“

Černá mračna zavíří nízko nad bojištěm a liják s blesky se snese na Trójany i Argejce bez rozdílu.

Héra slétne s vozem nad hlavy Řeků, pak ještě níž, rozrazí Trójany jako kuželky z kůže a bronzu.

Athéna seskočí na opravdový válečný vůz vedle vyčerpaného, krví ulepeného Dioméda a jeho věrného vozataje Sthenela. „*Pro dnešek jsi skončil, smrtelníku?*“ křikne na Dioméda; z posledního slova čiší sarkasmus. „*Jsi poloviční oproti otci, že přestaneš, když tví protivníci tak ovládnou pole?*“ Ukáže k místu, kde Hektór a Arés útokem zahánějí Řeky.

„Bohyně,“ vyrazí ze sebe Diomédés, „Hektóra chrání nesmrtelný Arés a…“

„A JÁ TĚ SNAD NECHRÁNÍM?“ zaburácí Athéna. Je vysoká čtyři a půl metru a dál roste, tyčí se nad Diomédovou hasnoucí září.

„To ano, bohyně, ale…“

„Dioméde, mému srdci tak drahý, skol toho Trójana a boha, který ho chrání!“

Diomédés se zatváří překvapeně, dokonce vyděšeně. „My smrtelníci nesmíme zabít boha…“

„Kde je to napsané?“ zaburácí Athéna, skloní se k Diomédovi a píchne mu něco nového, přelije energii z vlastního božského štítu do jeho. Bohyně popadne nešťastného Sthenela a odhodí ho deset metrů od vozu, chopí se otěží Diomédova vozu a pobídne koně bičem nejkratší cestou k Hektórovi, Areovi a celé trójské armádě.

Diomédés si připravuje oštěp, jako by se skutečně hotovil zabít boha – zavraždit Area.

A Afrodíta mě chce využít, aby sama zabila Athénu, bleskne mi hlavou. Srdce mi buší hrůzou a vzrušením okamžiku. Je možné, že brzy se věci tady na pláních kolem Tróje začnou vyvíjet dosti jinak, než Homér předpověděl.

12

Nad pásem asteroidů

Loď začala zpomalovat prakticky okamžitě, jak opustila magnetosféru Jupitera, takže jejich balistický oblouk nad rovinou ekliptiky k Marsu na opačné straně Slunce měl trvat místo pár hodin několik standardních dní. Mahmudovi a Orphovi z Ió to vyhovovalo, protože měli o čem mluvit.

Brzy po odletu Ri Po a Korus III. z předního řídícího modulu oznámili, že rozvinují boronovou plachtu. Mahmud se prostřednictvím lodních čidel díval, jak se kruhová plachta rozbaluje, na osmi fullerenových lanech odplouvá sedm kilometrů za loď a potom se rozvíjí na plný průměr pěti kilometrů. Když Mahmud sledoval záběry záďových kamer, připadalo mu to, jako by do hvězdného pozadí někdo vystřihl černý kruh.

Orphu z Ió opustil své lože na trupu, přelezl po hlavním lanu, kolem solenoidových prstenců a potom dál po nosných lanech jako ostrorep Quasimodo. Všechno zkoušel, za všechno tahal, zkontroloval reakční trysky nad povrchem plachty, jestli v nich nejsou praskliny, švy nebo vady. Když nic vadného nenašel, odcupital se zvláštní a majestátní elegancí beztížného stavu zpátky k lodi.

Koros nařídil spuštění modifikovaného Matloff-Fennellova magnetického sběrače.

Mahmud ucítil a zaznamenal změnu lodních energií, jak zařízení na přídi vytvořilo sběrné pole o poloměru čtrnácti set kilometrů, které shrabovalo volné ionty a soustředilo se na zachytávání slunečního větru.

Jak dlouho bude trvat, než zpomalíme natolik, abychom mohli u Marsu zastavit? zeptal se Mahmud na společném kanále. Myslel si, že mu odpoví Orphu.

Odpověděl mu pánovitý Koros III. *Jak klesne rychlost lodi a zvýší se účinná plocha sběrače, přičemž teplota plachty se bude stále udržovat pod bodem tání dva tisíce Kelvinů, hmotnost lodi se bude rovnat 4x10 na šestou kilogramu, a proto zpomalování z naší současné rychlosti 0,1992 c na 0,001 c – neelastický kolizní bod – bude vyžadovat 23,6 standardního roku.*

Dvacet tři celých šest standardního roku! vykřikl Mahmud na společném kanále. O tolik času na debatování snad ani nestál.

To by nás zpomalilo pouze na rychlost 300 kilometrů za sekundu, která je stále značná, řekl Koros. *Mezi vnitřními planetami, kam letíme, není tisícina rychlosti světla něco, nad čím by se dal ohrnout nos.*

Jak to vypadá, přistání na Marsu bude tvrdé, poznamenal Mahmud.

Orphu dal o sobě vědět brumlavým, kýchavým zvukem.

Při zpomalování nebudeme závislí pouze na baronové plachtě, Mahmude, přidal se navigátor z Kallistó. *Cesta ve skutečnosti nepotrvá déle než jedenáct standardních dní. A naše rychlost při nalétnutí na oběžnou dráhu Marsu bude méně než šest kilometrů za sekundu.*

To už je lepší, uznal Mahmud. Byl v řídící kóji *Černé dámy*, ale všechny známé senzory a ovladače byly vypnuté. Bylo zvláštní přijímat všechna data s výjimkou vlastních základních životních systémů od senzorů větší lodě. *Co dělá ten rozdíl?*

Sluneční vítr, řekl Orphu přes pevnou linku do trupového lože. *V těchto oblastech má průměrnou rychlost kolem 300 km/s a iontovou hustotu 10 na šestou protonů na metr krychlový. Při odletu jsme měli půl nádrže vodíku a čtvrt nádrže deuteria. Další vodík a deuterium získáme Matloff-Fennellyho sběračem ze slunečního větru a těsně po průletu kolem Slunce zažehneme čtyři fúzní motory. To přinese to pravé zpomalování.*

Už se nemůžu dočkat, poznamenal Mahmud.

Já taky, řekl Orphu z Ió. Znovu vydal ten brumlavý, kýchavý zvuk. Mahmud usoudil, že obří moravec buď nemá smysl pro ironii, nebo jej má nepříjemně vytříbený.

Mahmud si četl *A la recherche du temps perdu* – Proustovo *Hledání ztraceného času* – když loď prolétala nějakých 140 000 000 kilometrů nad pásem asteroidů.

Orphu mu poslal francouzštinu se všemi klasickými složitostmi spolu s románem a životopisnými informacemi o Proustovi, ale nakonec si Mahmud knihu přečetl v pěti anglických překladech, protože angličtina byla ztracený jazyk, na který v uplynulém půldruhém pozemském století soustředil svou pozornost a měl lepší pocit, když měl posuzovat literaturu v něm. Orphu se tomu tiše smál a připomněl menšímu moravci, že srovnávat Prousta s Mahmudovým milovaným Shakespearem je chyba, že se svou podstatou liší stejně jako terraformovaná vnitřní planeta, k níž míří, a jim známé jupiterovské měsíce, ale Mahmud si to stejně přečetl znovu anglicky.

Když skončil – věděl, že to bylo jen zběžné rychločtení, ale nemohl se dočkat, až začne dialog – kontaktoval Orpha úzkým svazkem, protože moravec z Ió byl venku ze svého lože, vzhledem k sílícímu brždění pevně připoutaný záchrannými popruhy, a znovu kontroloval lana boronové plachty.

Já nevím, řekl Mahmud. *Prostě to nechápu. Všechno mi to připadá jako příliš bombastické hloubání nějakého estéta.*

Estéta? Orphu otočil jednu ze svých komunikačních antén a zaměřil ji na paprsek. Svými manipulátory a bičíky přivařoval lanovou spojku. Mahmudovi, který se díval záďovou kamerou, se bílý svařovací oblouk jevil na pozadí černé plachty za těžkopádnou masou Orpha jako hvězda. *Mahmude, to mluvíš o Proustovi nebo o jeho vypravěči Marcelovi?*

Je v tom rozdíl? Už v okamžiku, kdy ten sarkastický dotaz odeslal, si Mahmud uvědomil, že to od něho není fér. Za posledních deset pozemských let Orphovi poslal stovky – možná tisíce – e-mailů, v nichž vysvětloval rozdíl mezi básníkem jménem „Will“ v sonetech a historickým umělcem jménem Shakespeare. Tušil, že Proust, jakkoli těžký a neproniknutelný, bude z pohledu identity autora a postav stejně složitý.

Orphu z Ió otázku ignoroval a poslal mu: *Přiznej, že se ti Proustovo komické vidění líbilo. Je to totiž, skoro na prvním místě, komický spisovatel.*

Tam bylo nějaké komické vidění? Našel jsem jen málo komických prvků. Mahmud to myslel vážně. Nebylo to tak, že by Mahmudovi nebo moravcům byl lidský smysl pro humor cizí. Již nejstarší kosmičtí roboti, schopní samostatného vývoje a jen mlhavě inteligentní, které lidstvo před pandemií rubikonu konstruovalo a vysílalo do vesmíru, byli naprogramováni, aby rozuměli humoru. Komunikace s lidmi – opravdová, obousměrná komunikace – nebyla bez humoru možná. Byl stejně lidský jako hněv, logika, žárlivost nebo pýcha. To všechno byly prvky, kterých si v Proustově nekonečném románu všiml a poznamenal si je. Ale Proust a jeho hrdinové jako komický spisovatel a komické postavy? Mahmud to nenacházel, a jestli měl Orphu pravdu, bylo to velké přehlédnutí. Mahmud byl ten, kdo trávil desítky let vyhledáváním slovních hříček a satiry v Bardových hrách, Mahmud byl ten, kdo v Shakespearových sonetech slídil i po těch nejnepatrnějších náznacích ironie.

Poslouchej, Orphu přeběhl po napjatém fullerenovém lanu k lodi. Reakční trysky zabraly. *Přečti si ještě jednou tuto část „Swannovy lásky.“ Je to pasáž, kdy Swann, zotročený nespolehlivou a přelétavou Odette, využívá všechny své schopnosti citového vyděrače k tomu, aby Odette nešla do divadla bez něho. Poslechni si ten humor, příteli.* Poslal mu text.

„Ujišťuji tě,“ řekl jí, než odešla do divadla, „že když tě prosím, abys zůstala doma, měl bych si vlastně horoucně přát, kdybych byl sobecký, abys odmítla, neboť mám dnes večer spoustu věcí a budu sám v pasti a mrzutý, jestli mi proti všemu očekávání odpovíš, že nepůjdeš. Ale mé starosti a mé zábavy nejsou všecko, musím myslit na tebe. Může přijít den, kdy poznáš, že jsem se od tebe navždy odvrátil, a kdy budeš mít právo vyčítat mi, že jsem tě nevaroval v těch rozhodujících chvílích, když jsem začínal cítit, že nad tebou brzy vynesu onen přísný soud, kterému láska dlouho neodolá. Hleď, nejde tady o *Kleopatřinu noc* (už jen ten titul!). Je třeba nezbytně vědět, jestli jsi opravdu bytostí na posledním stupni ducha a dokonce i půvabu, tou opovrženíhodnou bytostí, která není schopna zříci se nějaké zábavy. Nuže, jsi-li taková, jak bych tě mohl milovat, neboť v

tom případě nejsi ani člověk, stvoření určité, sice nedokonalé, ale aspoň schopné zdokonalení. Jsi beztvará voda, která teče podle toho, jaký svah se jí nabídne, ryba bez paměti a schopnosti přemýšlet, která narazí třeba stokrát za den na sklo akvária, protože je bude stále považovat za vodu. Neříkám, chápeš, že tě kvůli tvé odpovědi hned přestanu milovat, to se rozumí, ale budeš v mých očích méně svůdná, když pochopím, že nejsi člověk, že jsi pod úrovní věcí a nedovedeš se dostat nad žádnou z nich. Bylo by mi samozřejmě milejší požádat tě, aby ses zřekla *Kleopatřiny noci* (když už mě nutíš poskvrnit si rty tím sprostým jménem), jako by šlo o něco bezvýznamného, s nadějí, že přece jen půjdeš. Poněvadž jsem však rozhodnut vést takové a takové účty, vyvodit z tvé odpovědi takové a takové důsledky, zdálo se mi čestnější varovat tě předem."

Odette již chvíli dávala najevo rozčilení a nejistotu. Poněvadž nepostihla smysl toho, co Swann říkal, pochopila jen, že to patří do všedního žánru „kázání", „řečí" a scén plných výčitek nebo proseb, na to byla u mužů zvyklá, umožňovalo jí to dojít bez zřetele na podrobnosti vyřčených vět k závěru, že by to neříkali, kdyby nebyli zamilovaní, a poněvadž jsou zamilovaní, je zbytečné poslouchat je, neboť potom budou ještě zamilovanější. Byla by tedy poslouchala Swanna s největším klidem, kdyby neviděla, že čas utíká a že bude-li ještě chvíli mluvit, „zmešká nakonec ouverturu," jak mu řekla s něžným, umíněným, zmateným úsměvem.

Mahmud se ve stísněném prostoru přetlakového velínu *Černé dámy* hlasitě rozesmál. Teď už to viděl. Byl to geniální humor. Když tu pasáž četl poprvé, soustředil se na lidskou žárlivost a evidentní snahu Swannovy postavy manipulovat chováním ženy jménem Odette. Teď to bylo… jasné.

Díky, řekl Orphovi, když šestimetrový moravec ve tvaru ostrorepa dosedl do svého lože na trupu. *Myslím, že teď slyším humor, který z toho vychází. Umím ho ocenit. Všechno je jiné než Shakespearův tón, jazyk a struktura, ale něco je – stejné.*

Být člověkem znamená být posedlý hádankami, nadhodil Orphu. *Tvůj Shakespeare nahlíží na všechny stránky lidskosti skrze reakce na události a nachází hluboké niterno prostřednictvím postav*

definovaných jako děje. Proustovy postavy se noří hluboko do paměti, aby uviděly tytéž stránky. Tvůj Bard se možná podobá spíš Korosovi III., který vede tuto expedici za hranice našeho světa. Můj sladký Proust se podobá spíš tobě, který jsi obalený kokonem Černé dámy *a potápíš se do hlubin, ohledáváš geografii útesů, pevné dno, jiné živé tvory a celý svět echolokací.*

Mahmud o tom po několik bohatých nanosekund přemýšlel. *Nechápu, jak tvůj Proust tuhle hádanku vyřešil – nebo spíš, jak se ji* pokusil *vyřešit jinak než ponořením do paměti.*

Nejenom do paměti, příteli Mahmude, ale také do času.

Desítky metrů daleko, chráněný téměř nezranitelným a neproniknutelným dvojitým trupem své ponorky a lodi, jež ji nesla, Mahmud měl pocit, jako by k němu Ióňan vztáhl ruku a osobně – hluboce – se ho dotkl.

Čas je oddělený od paměti, zamumlal Mahmud na jejich soukromém kanále, hlavně pro sebe, *ale je paměť někdy oddělená od času?*

To je ono! zahřímal Orphu. *To je ono. Proustovi protagonisté – především „já“ nebo vypravěč „Marcel,“ ale také náš ubohý Swann – mají tři šance vyčenichat a poskládat těžkou hádanku života. Jejich tři přístupy skončí neúspěchem, ale příběh jako takový funguje, i přes vypravěčovy a dokonce i autorovy nezdary!*

Mahmud o tom chvíli mlčky přemýšlel. Přepnul zrak z jedné vnější kamery na druhou, odhlédl od složité konstrukce lodi jako takové a její děsivé plachty směrem „dolů“, k balvanům, k pásu asteroidů. Maximálně zvětšil obraz a – bylo to tam.

Na černém pozadí se převracel osamělý asteroid. Nebezpečí srážky nehrozilo. Nejenže loď byla nyní 150 000 000 kilometrů nad rovinou ekliptiky a prolétala kolem Pásu rychlostí, z níž přecházel zrak, ale tento asteroid – dotazem na Ri Poovy astronavigační databanky jej identifikoval jako Gaspru – se pohyboval směrem od nich. Přesto to byla poměrně slušná miniplanetka – další data uváděla, že Gaspra měří 20x16x11 kilometrů – a zvětšení na úrovni průletu ve výšce 16 000 kilometrů ukazovalo nepravidelný útvar podobný zaostřené bramboře se složitým obrazcem kráterů. Zajímavější byly zřetelné, jasně umělé prvky – rovné linie

vyhloubené do skály, světla v tmavých kráterech, výrazný obrazec světelných zdrojů na zploštělém „nose“ asteroidu.

Skálovci, řekl tiše Orphu. Zřejmě sledoval stejný zdroj obrazu. *Po celém Pásu je jich několik milionů.*

Jsou tak nepřátelští, jak se o nich říká? Už v okamžiku, kdy svůj dotaz odeslal, Mahmud pocítil obavu, že bude vypadat jako ustrašenec.

Nevím. Myslím, že jsou – rozhodli se, že se budou vyvíjet v mnohem konkurenčnějším prostředí, než jaké jsme vytvořili my. Říká se, že se bojí postlidí a mají k nim averzi. Nás, moravce odjinud, vyloženě nenávidí. Koros III. by mohl vědět, jestli legendy o jejich nepřátelskosti jsou pravdivé.

Koros? Proč by to měl vědět?

Mnoho moravců to neví, ale před šesti pozemskými lety vedl pro Asteagua/Che a Konsorcium Pěti měsíců expedici na asteroidy. Odjelo s ním devět moravců. Vrátili se jenom tři.

Mahmud o tom chvíli přemýšlel. Litoval, že neví víc o zbraních; pokud by se je skálovci rozhodli zabít, měli energetické zbraně nebo hyperkinetické střely, které by tuto loď dokázaly dostihnout? Nezdálo se to pravděpodobné – při jejich momentální rychlosti více než 0,193 rychlosti světla.

Mahmud řekl Orphovi: *Jaké jsou tři způsoby, kterými se Proustovi hrdinové usilovně snažili vyřešit hádanku života – a neuspěli?*

Vesmírný moravec si virtuálně odkašlal. *První – drželi se pachové stopy aristokracie, titulů, dědického práva a drobné statkářské šlechty,* spustil Orphu. *Marcel, vypravěč, tuto cestu zkouší na zhruba dvou stech stranách. Přinejmenším věří, že významná aristokracie je nositelkou charakterové šlechetnosti. Ale ukáže se, že je to všechno prázdnota.*

Jenom snobství, řekne Mahmud.

Nikdy ne jenom *snobství, příteli,* vzkázal mu Orphu. Jeho hřímavý hlas na soukromém kanále ožil. *Proust viděl snobství jako pojidlo, které drží společnost – každou společnost, v každé době – pohromadě. V knize je zkoumá na všech úrovních. Nikdy se dost nenabaží jeho projevů.*

Já ano, řekl tiše Mahmud. Doufal, že svou upřímností přítele neurazí.

Orphův brumlavý smích, který podzvukově vibroval dokonce i po lince, Mahmuda ujistil, že ne.

Co byla druhá cesta, kterou zkusil jít, aby našel odpověď na záhadu života? zeptal se Mahmud.

Láska, odpověděl Orphu.

Láska? zopakoval Mahmud. Na více než 3 000 stranách *Hledání ztraceného času* jí bylo dost, ale všechno to působilo tak – beznadějně.

Láska, zahřímal Orphu. *Sentimentální láska a tělesná žádost.*

Myslíš sentimentální lásku, kterou Marcel – a Swann, řekl bych – cítili ke své rodině, k Marcelově babičce?

Ne, Mahmude – sentimentální přitažlivost ke známým věcem, k paměti jako takové a k lidem, kteří spadnou do říše známých věcí.

Mahmud pohlédl na převalující se asteroid jménem Gaspra. Podle Ri Poovy databáze trvalo Gaspře zhruba sedm standardních hodin, než se úplně otočila kolem osy. Mahmud uvažoval, jestli se takové místo může stát zdrojem pocitu důvěrné známosti, sentimentální přitažlivosti, pro něho, pro jakoukoli inteligentní bytost. *Moře na Europě mohou.*

Prosím?

Mahmud ucítil na svých organických vrstvách mravenčení, když si uvědomil, že promluvil do soukromého kanálu nahlas. *Nic. Proč láska nevedla k odpovědi na hádanku života?*

Protože Proust věděl – a jeho hrdinové to zjišťují – že láska ani její ušlechtilejší bratranec přátelství nemohou nikdy přežít entropické nože žárlivosti, nudy, opakování a egoismu, řekl Orphu a Mahmudovi se poprvé za jejich přímou komunikaci zdálo, že v hlasu mohutného moravce zaslechl smutný tón.

Nikdy?

Nikdy, zopakoval Orphu a hluboce, dunivě si povzdechl. *Vzpomínáš si na poslední řádky „Swannovy lásky“? ‘Když si pomyslím, kolik let svého života jsem promarnil, a že jsem chtěl zemřít, že mou největší láskou byla žena, která se mi nelíbila, která ani nebyla můj typ!’*

Všiml jsem si toho, řekl Mahmud, *ale v té chvíli jsem nevěděl, jestli to má být hrozně legrační, strašně hořké nebo nevýslovně smutné. Která možnost platí?*

Všechny tři, můj příteli, odpověděl Orphu z Ió. *Všechny tři.*

Co byla třetí cesta Proustových hrdinů k hádance života? zeptal se Mahmud. Zvýšil zásobení své kabiny kyslíkem, aby odplavil pavučiny smutku, které hrozily, že se mu nahromadí v srdci.

Nechme si to na jindy, navrhl Orphu, který možná náladu svého spolubesedníka vycítil. *Koros III. se chystá zvýšit sběrný rádius a mohlo by být zábavné podívat se na ty ohňostroje ve spektru rentgenových paprsků.*

Zkřížili dráhu Marsu, ale nebylo nic vidět; Mars byl samozřejmě na opačné straně Slunce. O den později prolétli oběžnou dráhou Země, a nebylo nic vidět; Země byla daleko na křivce své oběžné dráhy v rovině ekliptiky hluboko pod nimi.

Jediná planeta, kterou bylo na monitorech jasně vidět, když se nad ní přehnali, byla Merkur, ale tou dobou již všechny pozorovací obrazovky vyplňovalo burácení a výheň samotného Slunce.

Když prolétli nad Sluncem v perihéliu pouhých 97 milionů kilometrů – tepla se zbavovali chladicími vlákny – skasali boronovou plachtu, přitáhli ji k lodi a uložili do záďové kupole. Orphu asistoval dálkovým manipulátorům a Mahmud sledoval na lodních obrazovkách, jak přítel pobíhá sem a tam. Povrchové jizvy a dolíky bylo v ostrém slunečním světle dobře vidět.

Dvě hodiny před plánovaným zažehnutím fúzních motorů Koros III. Mahmuda překvapil, když všechny vyzval, aby se shromáždili ve velínovém modulu nedaleko rohů magnetického sběrače.

Loď neměla žádné vnitřní chodby. Až dokončí zpomalování a nalétne na oběžnou dráhu Marsu, Koros se měl k *Černé dámě* dostat po lanech a úchytech. Mahmud se ke své cestě po trupu lodi do velínu stavěl zdráhavě.

Proč bychom se měli fyzicky sejít, abychom si promluvili? zeptal se Orpha na jejich soukromém kanále. *A ty se do velínového modulu stejně nevejdeš.*

Můžu viset venku, dívat se na vás průzorem a napojit se pevnými linkami na řídící modul, aby byla komunikace bezpečná.

V čem je to lepší než konference na společném kanále?

Nevím, řekl Orphu, *ale motory spouštíme za sto čtrnáct minut, takže co kdybych to obešel k nákladové komoře a naložil tě?*

A tak to také udělali. Mahmudovi samozřejmě vakuum ani tvrdé záření nevadily, ale děsila ho představa, že by se pustil a loď by mu nějakým způsobem uletěla. Orphu na něho počkal u nákladové komory a Mahmudovi se naskytl nezapomenutelný pohled na *Černou dámu*, ostře nasvícenou oslnivými paprsky Slunce a nacpanou do nákladové komory kosmické lodi jako solnožralok v břiše krakena.

Orphu svými manipulátory uložil Mahmuda do chráněného výklenku ve svém krunýři, chytil se vodicích lan a s pomocí reakčních trysek vyrazil na cestu kolem tmavého břicha lodi, po nosníkových a prstencových žebrech nahoru a dál po horní části trupu. Mahmud zalétl pohledem ke sférickým fúzním motorům, přichyceným k přídi jako dodatečný nápad konstruktéra, a ověřil si čas – hodina a čtyři minuty do zážehu.

Prozkoumal ultramaskovací materiál, který obaloval loď – absolutně černý, porézní zastírací obal, díky němuž byla loď bez fúzních motorů, boronové plachty a dalších postradatelných částí teoreticky nezachytitelná zrakem, radarem, hloubkovým radarem, gravitonovým odrazem, infračerveným, ultrafialovým a neutrinovým prohledáváním. *Ale k čemu to je, když dva dny poletíme na čtyřech kuželech fúzních plamenů?*

Velín měl přechodovou komoru. Mahmud pomohl Orphovi napojit odstíněnou pevnou linku, prošel přechodovou komorou a vrátil se ke starému způsobu dýchání vzduchu.

„Loď je vybavena zbraněmi," začal Koros III. bez úvodu; pustil ta slova do vzduchu. V jeho fasetových očích a na černém humanoidním krunýři se odrážela červená halogenová světla.

Třetí moravec v malém, přetlakovém velínu – drobný Kallisťan Ri Po – zaujal místo ve třetím vrcholu trojúhelníku moravců.

Slyšíš to? zeptal se Mahmud neslyšně Orpha na jejich soukromém kanále. Obrovského Ióňana bylo vidět za předními okny.

Jistě.

„Proč nám to říkáš teď?“ zeptal se Mahmud Korose III.

„Usoudil jsem, že ty a Ióňan máte právo to vědět. Vaše existence je tady ohrožena.“

Mahmud pohlédl na navigátora. „Ty jsi o těch zbraních věděl?“

„Věděl jsem o obranných zbraních zabudovaných do lodi,“ odpověděl Ri Po. „Dosud jsem nevěděl, že se nějaké zbraně povezou na povrch. Ale byl to logický předpoklad.“

„Na povrch,“ zopakoval Mahmud. „V nákladovém prostoru *Černé dámy* jsou zbraně.“ Už to ani nebyla otázka.

Koros III. stvrdil souhlas prastarým lidským přikývnutím.

„Jakého druhu?“

„To nemám dovoleno říct,“ prohlásil škrobeně vysoký Ganymeďan.

„Pak já možná nemám dovoleno převážet ve své ponorce zbraně,“ odvětil ostře Mahmud.

„Nemáš v té věci na vybranou,“ opáčil Koros III. Jeho hlas zněl více než pánovitě.

Mahmud vřel.

Má pravdu, řekl Orphu a Mahmud si uvědomil, že Ióňan promluvil na společném kanále. *Žádný z nás v té věci nemá na vybranou. Musíme pokračovat.*

„Jaký má pak smysl nám to říkat?“ zeptal se Mahmud.

Odpověděl mu Ri Po. „Monitorujeme Mars od okamžiku, kdy jsme přelétli nad Sluncem. Z této vzdálenosti naše přístroje potvrzují kvantovou aktivitu zachycenou z prostoru Jupitera – intenzita je však o několik řádů vyšší, než jsme odhadovali. Tato planeta je hrozbou pro celou sluneční soustavu.“

Jak je to možné? otázal se Orphu. *Postlidé experimentovali s kvantovým posunem ve svých orbitálních městech kolem Země po staletí.*

Koros III. zavrtěl hlavou tím legračním lidským způsobem, i když „legrační“ nebylo zrovna to slovo, které Mahmuda napadlo, když se na vysokou, leskle černou postavu s blyštivýma hmyzíma

očima podíval. „Nikdy v takové míře," řekl vůdce jejich mise. „Množství kvantového posunu, k němuž momentálně dochází na Marsu, se rovná díře protržené do tkaniny časoprostoru. Není to stabilní. Není to rozumné využívání kvantové technologie."

Souvisí to nějak s voynixy? zeptal se Orphu. Většina jupiterovských moravců věděla o bájných voynixech jen to, že planeta Země projevila bezprecedentní aktivitu v oblasti kvantového fázového posunu, když před více než dvěma tisíci pozemskými lety padla v monitorované neutrinové komunikaci postlidí první zmínka o těchto tvorech.

Nevíme, jestli s tím voynixové souvisejí, ani to, jestli na Zemi ještě jsou, odpověděl Koros na společném pásmu. „Opakuji, že jsem cítil jako etickou povinnost všechny vás informovat, že na palubě této lodi a na palubě ponorky, na níž mně Mahmud odveze, jsou zbraně. Rozhodnutí o použití těchto zbraní nebude na vás. Odpovědnost spočívá výhradně na mně, dokud jsem na palubě této lodi, a na Ri Poovi, pokud jde o obranu lodě, až Mahmud a já slétneme na povrch planety. Rozhodovat o použití smrtící síly na Marsu samotném budu pouze já."

„Lodní zbraně nejsou útočné? Nemají být použity proti cílům na Marsu?" zeptal se Mahmud.

„Ne," řekl Ri Po. „Lodní zbraně jsou pouze obranné."

Ale mezi zbraněmi na palubě Černé dámy *jsou zbraně hromadného ničení?* zeptal se Orphu z Ió.

Koros III. se odmlčel. Viditelně porovnával váhu svých příkazů a právo posádky na informace. Nakonec se rozhodl: „Ano."

Mahmud se pokusil uhodnout, o jaké zbraně hromadného ničení by mohlo jít. Atomové bomby? Termonukleární zbraně? Neutrinové zdroje? Plazmové trhaviny? Antihmotová zařízení? Bomby na principu černé díry, schopné roztrhat planetu? Neměl ponětí. Za staletí své existence nezískal jiné zkušenosti se zbraněmi než ty s nesmrtícími sítěmi, bodci a galvanizéry potřebnými k odehnání krakena nebo zajetí některého exempláře európského mořského života.

„Korosi," řekl tiše, „měl jsi s sebou zbraně před několika desítkami let při své misi na asteroidy?"

„Ne,“ odvětil Ganymeďan. „Nebylo to nutné. Bojovnost a divokost moravců z asteroidů se sice nedávným vývojem zvýšila, ale nepředstavovali žádnou hrozbu pro existenci všech inteligentních bytostí ve sluneční soustavě.“ Koros III. ukázal čas; do zážehu fúzních motorů měli jednačtyřicet minut. *Další otázky?*

Orphu jednu měl. *Proč jsme obalení ultramaskovacím materiálem, když se blížíme k Marsu za svými fúzními stopami, které nás rozsvítí jako supernovu viditelnou několik dní, ve dne v noci, pro všechno na povrchu Marsu, co má oči? Počkat, vy* chcete *vyprovokovat reakci. Chcete, aby na nás zaútočili.*

„Ano,“ potvrdil Koros. „Byl to nejjednodušší způsob, jak zhodnotit jejich úmysly. Fúzní motory zhasnou, když budeme ještě osmnáct milionů kilometrů od Marsu. Pokud se nás do té doby nepokusí zastavit, odhodíme motory, solenoidové prstence a všechna ostatní vnější zařízení a nalétneme na oběžnou dráhu Marsu s pasivními opatřeními proti prozrazení naší polohy. Momentálně nevíme, jestli postlidé – nebo bytosti, které terraformovaly Mars a momentálně jej obývají – mají technickou nebo posttechnickou civilizaci.“

Mahmud se nad tím zamyslel. S odhozením trysek by odhodili veškerý pohon, který je může dopravit domů.

Řekl bych, že mohutná aktivita v oblasti fázového posunu je příznak něčeho dosti technického, poznamenal Orphu.

„Možná,“ řekl Ri Po. „Ale ve vesmíru jsou i geniální idioti.“

Tímto záhadným prohlášením schůzka skončila. Z velínu byla odčerpána atmosféra a Orphu odvezl Mahmuda zpátky do ponorky v nákladovém prostoru lodi.

Čtveřice motorů se zažehla přesně. Další dva dny byl Mahmud vmáčknutý do vyrovnávacího křesla, zatímco loď brzdila do roviny ekliptiky k Marsu s více než 400 g. Nákladní komora kolem *Černé dámy* se znovu vyplnila tlumicím gelem, jeho obytný prostor však ne a tíha spolu s nemožností pohybu začínaly Mahmuda unavovat. Nedokázal si představit tlaky, jimž je ve svém trupovém lůžku vystaven Orphu. Mars a všechny pohledy směrem dopředu zanikaly ve čtyřech sluncích motorů, ale mohl trávit čas tím, že sledoval

záběry trupu či hvězd za zádí, četl pasáže z *A la recherche du temps perdu* a hledal pojítka a rozdíly s jeho milovanými Shakespearovými sonety.

Láska Mahmuda a Orpha k lidským jazykům a literatuře ztraceného věku nebyla zase tak neobvyklá. Prvním moravcům, vyslaným o více než dva tisíce let dříve do jupiterovského prostoru, aby prozkoumali měsíce a kontaktovali myslící bytosti v atmosféře Jupitera, jejichž existence byla známá, naprogramovali první postlidé komplexní, všechny smysly zahrnující záznamy s lidskou historií, kulturou a uměním. Bylo to samozřejmě již po rubikonu a před Velkým ústupem, ale stále existovala jistá naděje, že se podaří zachránit paměť a záznamy z lidské minulosti, přestože posledních 9 114 lidí starého typu, kteří na Zemi zůstávali, nebylo možné zachránit finálním faxem. Ve stoletích, která následovala po ztrátě kontaktu se Zemí, se lidská literatura a lidská historie staly koníčkem tisíců vakuovců a moravců sídlících na měsících. Mahmudův předchozí partner Urtzweil – který byl zničen v ledopádu pod európským ledovým kráterem Tyre Macula před jedenácti jupiterovskými roky – byl vášnivým milovníkem Bible krále Jakuba. Výtisk této bible stále ležel v koutku pod Mahmudovým složeným pracovním stolem, vedle gelem izolované lávové lampy, kterou Urtzweil svému partnerovi věnoval jako dar.

Mahmud sledoval na monitoru přefiltrovanou záři příďových fúzních motorů a snažil se spojit si obraz historického Marcela Prousta – člověka, který se na poslední tři roky života uchýlil do postele ve svém slavném, korkem obloženém pokoji, obklopeného stále přicházejícími sloupcovými korekturami, starými rukopisy a lahvemi návykových lektvarů, navštěvovaného jen tu a tam prostitutem a dělníky instalujícími jeden z prvních pařížských telefonů přenášejících operu – s Marcelem coby vypravěčem vyčerpávajícího, na vnímání založeného díla, jakým bylo *Hledání ztraceného času.* Mahmudova paměť byla obrovská – mohl si vyvolat plány Paříže z roku 1921, mohl si stáhnout všechny Proustovy fotografie, kresby a obrazy, mohl si prohlédnout Vermeera, díky němuž Proustova postava omdlela, mohl si porovnat každou postavu v knihách se všemi reálnými lidmi, které Proust znal

– ale nic z toho Mahmudovi k pochopení díla příliš nepomohlo. Věděl, že lidské umění je něco, co lidské bytosti prostě přesahuje.

Orphu se zmínil o čtyřech tajných cestách k pravdě o záhadě života. První – posedlost Proustových postav šlechtou, aristokracií, horními vrstvami společnosti – byla evidentně slepá ulička. Aby to Mahmud zjistil, nemusel se prokousat třemi tisíci stran o večírcích jako Proustův hlavní hrdina.

Druhá, představa lásky jako klíče k hádance života, Mahmuda fascinovala. Proust se – jako Shakespeare, ale úplně jiným způsobem – pokusil prozkoumat všechny podoby lidské lásky – heterosexuální, homosexuální, bisexuální, rodinné, kolegiátní, mezilidské – jakož i lásky k místům, věcem a k životu jako takovému. A Mahmud musel souhlasit s Orphovou analýzou, že Proust lásku jako pravou cestu k hlubšímu pochopení zavrhl.

Třetí cestou bylo pro Marcela umění – umění a hudba – které sice Marcela dovedlo ke kráse, k pravdě však nikoli.

Co je ta čtvrtá cesta? A jestli nedovedla Proustovy hrdiny k cíli, co byla ta pravá cesta pod a za stránkami, cesta neznámá postavám, ale taková, kterou možná zahlédl samotný Proust?

Stačilo, aby se Mahmud spojil s Orphem. Oba přátelé, možná ztracení v úvahách, spolu během posledního dne zpomalování komunikovali jen velmi málo. *Řekne mi to později*, pomyslel si Mahmud. *A třeba na to do té doby přijdu sám… a zjistím, jestli to nějak souvisí se Shakespearovou analýzou toho, co se nachází za láskou.* Bylo jisté, že na konci sonetů Bard sentimentální, romantickou a tělesnou lásku téměř zavrhl.

Fúzní motory zhasly.

Úleva od vysokého přetížení, hluku přenášeného trupem a vibrací byla skoro až děsivá.

Kulové nástavby s motory a palivem byly okamžitě odhozeny a malé rakety je odnesly od trajektorie lodi.

Uvolnění plachty a solenoidu, ozval se na společném kanále Orphův hlas. Mahmud sledoval různými kamerami na trupu, jak jsou tyto části odhozeny do vesmíru.

Potom se Mahmud vrátil k pohledu z přídě. Mars bylo teď vidět jasně, pouhých osmnáct milionů kilometrů vpředu pod nimi. Ri Po

přidal do obrazu plánovanou trajektorii. Jejich přibližování vypadalo dokonale. Malé vnitřní iontové motory loď dál zpomalovaly a připravovaly se navést ji na polární oběžnou dráhu.

Během sestupu žádná známka radarového ani jiného senzorického sledování, oznámil Koros III. *Žádný pokus o útok.*

Mahmud si pomyslel, že Ganymeďan vládne nejen velkou důstojností, ale také sklonem konstatovat, co je zjevné.

Získáváme data prostřednictvím pasivních senzorů, řekl Ri Po.

Mahmud zkontroloval hodnoty. Pokud by se blížili k – řekněme – Evropě, displeje by ukázaly rádiové, gravitonové, mikrovlnné a spoustu jiných, s technikou souvisejících záření. Mars nevykazoval nic. Ale terraformovaná planeta byla určitě obydlená. Teleskop na přídi již dokázal zaznamenat bílé stavby na Olympus Mons, přímky a křivky cest, kamenné hlavy lemující pobřeží Severního moře a dokonce několik případů individuálního pohybu a aktivity, ale žádný rádiový provoz, žádné mikrovlnné vysílání, žádné elektromagnetické charakteristiky technické civilizace. Mahmud si vybavil výraz, který použil Ri Po – geniální idioti?

Připravte se na navedení na oběžnou dráhu Marsu za šestnáct hodin, oznámil Koros. *Dalších čtyřiadvacet hodin budeme pozorovat planetu z oběžné dráhy. Mahmude, připravte svou ponorku na sestupný zážeh za třicet hodin od tohoto okamžiku.*

„Ano," řekl Mahmud na společném kanále a potlačil nutkání dodat: „pane".

Po většinu čtyřiadvaceti hodin, které strávili na polární oběžné dráze, Mars působil docela klidným dojmem.

Ve Stickneyově kráteru na Phobosu byly umělé věci – těžební technika, pozůstatky magnetického urychlovače, rozbité obytné kupole a robotická vozidla – ale všechno bylo studené, zaprášené, rozryté důlky a staré více než tři tisíce let. Ten, kdo v uplynulém století terraformoval Mars, neměl s dávnými artefakty na vnitřním měsíci nic společného.

Mahmud viděl záběry Marsu z doby, kdy byl Rudou planetou – i když mu vždycky připadal spíš oranžový než rudý – ale teď už rudooranžový nebyl. Při příletu přes severní pól jim teleskop,

schopný rozlišit předměty metrové délky, ukázal, co zbylo z polární ledové čepičky – teď, když všechen CO2 odsublimoval při terraformaci, jen klikyhák ledové kaše – bílý ostrov v modrém severním moři. Přes oceán, který pokrýval více než polovinu severní polokoule, postupovaly spirály mraků. Vysočiny byly stále naoranžovělé a většina pevniny byla hnědá, ale překvapivou zeleň lesů a polí bylo vidět i bez použití teleskopu.

Loď neohrozil nikdo a nic: žádné rádiové volání, žádný vyhledávací radiolokátor, žádné sondování úzkým svazkem, laserem nebo modulovanými neutriny. Zatímco napjaté minuty přešly v dlouhé hodiny ticha, čtyři moravci sledovali obrazovky a připravovali se na sestup *Černé dámy.*

Bylo očividné, že na Marsu je život – lidský nebo postlidský, jak se zdálo, a přinejmenším ještě jeden druh: stěhovači kamenných hlav, možná lidé, ale na snímcích z teleskopu malí a zelení. Podél severního pobřeží a vodou zalitými kaňony Valles Marineris pluly lodě s bílými plachtami, ale nebylo jich mnoho. Několik dalších plachet bylo vidět v kráterovém moři, které bylo kotlinou Hellas. Na Olympus Mons byly viditelné známky osídlení – a přinejmenším jedno technicky vyspělé pohyblivé schodiště nebo eskalátor se táhlo po úbočí vulkánu – a fotografie zachytily půltucet létajících strojů v blízkosti vrcholové kaldery. Zahlédli také několik dalších bílých budov a terasovitých zahrad na vysokých svazích vulkánů v oblasti Tharsis – Ascraeus Mons, Pavonis Mons a Arsia Mons – ale žádné známky extenzivní planetární civilizace. Koros III. oznámil společným kanálem, že podle jeho odhadu nežije na čtyřech vulkánech více než tři tisíce bledých bytostí lidského vzhledu a přibližně dvacet tisíc zelených dělníků je soustředěno ve stanových městech podél pobřeží.

Většina Marsu byla prázdná. Terraformovaná, ale prázdná.

Na nebezpečí pro všechny inteligentní formy života ve sluneční soustavě to nevypadá, co? zeptal se Orphu z Ió.

Odpověděl mu Ri Po. *Podívejte se na kvantovou mapu planety.*

„Proboha," řekl Mahmud nahlas ve své obytné kóji. Mars se v oblasti kvantového posunu jevil jako oslepivě rudá výheň aktivity. Proudnice se hromadily u hlavního vulkánu Olympus Mons.

Je možné, aby ten kvantový zmatek byl dílem těch několika vozidel? zeptal se Orphu. *V elektromagnetickém spektru se neprojevují a určitě nemají chemický pohon.*

Ne, odpověděl Koros III. *Těch několik vozidel se sice pohybuje v kvantovém toku, ale nevytvářejí jej. Přinejmenším nejsou hlavní zdroj.*

Mahmud se podíval na bizarní kvantovou mapu a pak nadhodil myšlenku, kterou se zabýval už několik dní. *Mělo by smysl kontaktovat je rádiem nebo jiným médiem? Nebo prostě otevřeně přistát na Olympus Mons? Přijít spíš jako přátelé než jako špióni?*

Zvážili jsme tento postup, řekl Koros. *Ale kvantová aktivita je tak intenzivní, že považujeme za povinnost shromáždit víc informací, než se prozradíme.*

Shromáždit informace a dostat tyto zbraně hromadného ničení tak blízko vulkánu, jak jen to půjde, pomyslel si s jistou trpkostí Mahmud. Nikdy nechtěl být voják. Moravci nebyli konstruováni pro boj a představa zabíjení myslících bytostí se bila s naprogramováním, jež bylo stejně staré jako jeho druh.

Mahmud přesto připravil *Černou dámu* na sestup. Přepnul ponorku na vnitřní zdroj energie a oddělil od lodi všechny hadice pro zajištění životních funkcí. Zůstal propojen pouze komunikačními kabely, které se přetnou, až opustí nákladovou komoru. Ponorka byla obalena ultramaskovacím materiálem a její příď i záď byly ověšeny soustavou reakčních pomocných raket, ty však bude při vstupu ovládat Koros III. a pak budou odhozeny. Poslední přídavek byl kruhový puchýř padáků, které zpomalí jejich pád po návratu do atmosféry. Také je bude ovládat a odhodí Koros III. Teprve pak, až se dostanou do oceánu, bude Mahmud svou ponorku řídit.

Připravuji se na sestup do ponorky, ozval se z řídící paluby Koros III.

Vstup na palubu povolen, odpověděl Mahmud, třebaže jejich oficiální velitel o povolení nepožádal. Nebyl Európan a neznal protokoly. Mahmud si všiml upozornění, že vrata komory se otevírají a znovu vystavují *Černou dámu* kosmu, aby Koros mohl přestoupit po vodicím laně.

Mahmud si přepnul obraz na trupovou kameru v místě, kde seděl Orphu. Ióňan si jeho pozornosti všiml. *Na čas sbohem, příteli,* rozloučil se Orphu. *Ještě se sejdeme.*

To doufám, řekl Mahmud. Otevřel spodní přechodovou komoru ponorky a připravil se odpálit poslední komunikační kabely.

Počkejte, zastavil je Ri Po. *Něco se blíží kolem planety.*

Kamera ve velínu ukázala, jak Koros III. zajistil průlez do přechodové komory, který předtím otevřel, a vrátil se k přístrojům. Mahmud sundal prsty z tlačítka, které odjišťovalo nálože na kabelech.

Něco k nim přilétalo zpoza Marsu. Momentálně to byla jen tečka na radaru. Přední teleskop se natočil v kardanovém závěsu, aby se na to zaměřil.

Muselo to vystartovat z Olympu, když jsme byli mimo přímý dohled, usoudil Orphu.

Volám na to, oznámil Ri Po.

Loď začala signalizovat. Mahmud monitoroval frekvence. Tečka neodpověděla.

Vidíte to? řekl Koros III.

Mahmud to viděl. Objekt nebyl dlouhý ani dva metry – otevřený válečný vůz bez koní, obklopený zářivým silovým polem. Na otevřeném vozidle byly dvě humanoidní postavy, muž a žena. Žena viditelně řídila, zatímco muž tam pouze stál a díval se přímo před sebe, jako by mohl maskovanou loď vidět na vzdálenost nějakých osmi tisíc kilometrů. Žena byla vysoká, majestátní a plavovlasá; muž měl krátké šedé vlasy a bílé vousy.

Orphu se na společném kanále brumlavě zasmál. *Vypadá to jako Bůh z obrázků,* prohlásil. *Ale kdo je ta jeho holka, to nevím.*

Jako by šedovousý muž tuto urážku slyšel, zvedl paži.

Videovstup se bíle rozzářil a zhasl. Mahmud byl odmrštěn do popruhů svého křesla pro vysoké přetížení. Cítil, jak se loď dvakrát strašlivě zachvěla a potom začala divoce rotovat. Odstředivé síly jím hodily prudce doprava, pak nahoru a zase doleva.

Všichni v pořádku? křikl na společném kanále. *Slyšíte mě?*

Neřízená rotace pokračovala.

Několik sekund bylo jedinou odpovědí ticho a šum, potom přehlušil vzteklé praskání Orphův klidný hlas. *Já tě slyším, příteli.*

Jsi v pořádku? Loď je v pořádku? Vystřelili jsme na ně?

Jsem poškozený a oslepený, řekl Orphu do syčení a praskání linky. *Ale viděl jsem, co se stalo, než mě ten výbuch oslepil. My jsme na ně nevystřelili. Ale loď je zpola pryč, Mahmude.*

Zpola pryč? zopakoval hloupě Mahmud. *Co…*

Nějaké energetické kopí. Velín – s Korosem a Ri Poem – je pryč. Vypařil se. Celá příď je pryč. Horní část trupu je spečená. Loď rotuje dvakrát za sekundu a začíná se rozpadat. Já mám narušený krunýř. Moje manévrovací trysky jsou pryč. Přišel jsem o většinu manipulátorů. Přicházím o energii a integritu pouzdra. Vytáhni ponorku z lodi – rychle!

Nevím jak! zvolal Mahmud. *Ovládací balík měl Koros. Nevím…*

Loď sebou náhle znovu škubla a komunikační i obrazové linky se definitivně přerušily. Mahmud uslyšel, jak se trupem šíří prudký sykot a uvědomil si, že je to loď, která se kolem něho odpařuje. Přepnul na kamery ponorky a uviděl všude jenom plazmovou záři.

Černá dáma začala rotovat a převracet se ještě divočeji, ale jestli s umírající lodí nebo sama, to Mahmud nebyl schopen poznat. Aktivoval další kamery, podvodní pomocné trysky ponorky a systém pro kontrolu škod. Polovina systémů nefungovala vůbec nebo reagovala pomalu.

Orphu? Žádná odpověď. Mahmud aktivoval všesměrové masery a pokusil se zaměřit úzký svazek. *Orphu?*

Nedostal odpověď. Rotace zesílila. Z nákladového prostoru *Černé dámy,* v němž byl přetlak připravený pro Korosův příchod, náhle unikla veškerá atmosféra, což ponorku roztočilo ještě divočeji.

Jdu pro tebe, Orphu, zvolal Mahmud. Odstřelil vnitřní dveře přechodové komory a uvolnil si bezpečnostní pásy. Někde za ním, buď v trhající se lodi nebo přímo v *Černé dámě,* něco explodovalo a prudce narazilo Mahmuda na řídící panel. Pak se propadl do tmy.

13

Suché údolí

Ráno, po dobré snídani, kterou jim v bytech v Kráteru Paříž přichystali služebníci Daemanovy matky, odfaxovali Ada, Harman, Hannah a Daeman na místo konání posledního Hořícího muže.

Faxový uzel byl samozřejmě osvětlený, ale mimo kruhový pavilon vládla hluboká noc a skučení větru bylo slyšet i přes polopropustné silové pole. Harman se otočil k Daemanovi. „To byl kód, který jsem měl – dvacet jedna osmdesát šest – myslíte, že byl správný?“

„Je to *faxový pavilon*,“ zaúpěl mladší muž. „Všechny vypadají stejně. Navíc je venku *tma*. A tady je teď prázdno. Jak mám poznat, jestli je to totéž místo, které jsem navštívil před osmnácti měsíci, za denního světla, s davem dalších lidí?“

„Ten kód by mohl být správný,“ domnívala se Hannah. „Cestovala jsem s jinými lidmi, ale vzpomínám si, že uzel Hořícího muže měl vysoké číslo, takové, na jaké jsem ještě nefaxovala.“

„A byla jsi co?“ ušklíbl se Daeman. „Bylo ti aspoň sedmnáct?“

„O trochu víc,“ odvětila Hannah. Měla klidný hlas. Na rozdíl od Daemana, jehož tělo tvořily hlavně bledé tukové záhyby, bylo na Hannah vidět opálené svaly. Jako by si Daeman tohoto rozdílu všiml – přestože nikdy neslyšel, že by spolu dva lidé někdy fyzicky zápasili mimo turínkové drama – o krok couvl.

Ada pichlavý rozhovor ignorovala, došla k okraji pavilonu a zkusila prostrčit silovým polem štíhlé prsty. Pole se rozvlnilo a prohnulo, ale nepustilo ji. „Je to *pevné*,“ řekla. „Nemůžeme ven.“

„Nesmysl,“ prohlásil Harman. Přidal se k ní. Společně tlačili, píchali, opírali se do elastického, ale v konečném důsledku neústupného energetického štítu celou svou vahou. Nebylo polopropustné – alespoň ne pro fyzické objekty, jako byli lidé.

Hannah se k nim připojila a opřela se do neviditelné stěny ramenem. „O tom jsem nikdy neslyšela," divila se. „Jaký má smysl dát do faxového pavilonu silové pole?"

Daeman obrátil oči v sloup. „Jsme v pasti. Jako krysy."

„Idiot," řekla Hannah. Zdálo se, že ti dva spolu dnes nevycházejí dobře. „Vždycky můžeš odfaxovat. Portál je přímo za tebou a *ještě* funguje."

Jakoby na důkaz jejích slov vylétli z mihotavého faxového portálu dva sféričtí univerzální služebníci a dopluli k lidem.

„Toto pole nás nechce pustit ven," řekla Ada služebníkům.

„Ano, Ado *Uhr*," promluvil jeden ze strojů. „Litujeme, že trvalo tak dlouho, než jsme se sem dostali, abychom vám pomohli. Tento faxový uzel se… používá málokdy."

„No a co?" optal se Harman. Zkřížil ruce na prsou a zamračil se na vedoucího služebníka. Druhá koule odplula do blízkosti jedné ze zásobních komor v bílém sloupu pavilonu. „Odkdy se faxové uzly uzavírají?" pokračoval Harman.

„Ještě jednou se omlouvám, Harmane *Uhr*," řekl služebník téměř mužským hlasem, jaký používali všichni univerzální služebníci všude. „Venkovní podnebí je v tuto roční dobu mimořádně nehostinné. Kdybyste vyšli ven bez termokombinéz, měli byste malou šanci na přežití."

Druhý služebník vytáhl z komory čtyři termokombinézy. Pak proplul kolem lidí a každému postupně nabídl jeden molekulární oděv, tenčí než papír.

Daeman držel oděv oběma rukama a tvářil se zmateně. „To má být žert?"

„Ne," zavrtěl hlavou Harman. „Už jsem to na sobě jednou měl."

„Já taky," řekla Hannah.

Daeman termokombinézu rozbalil. Bylo to, jako by držel dým. „To na šaty nenavleču."

„Tak se to ani nosit nemá," vysvětlil Harman. „Musí to být hned na kůži. Má to i kapuci, ale je přes ni vidět i slyšet."

„Můžeme si na to vzít normální oblečení?" zeptala se Ada. V jejím hlase byl náznak znepokojení. Po zbytečném exhibicionismu z

předchozí noci se necítila příliš dobrodružně. Alespoň ne pokud šlo o nahotu.

Odpověděl jí první služebník. „S výjimkou obuvi se nedoporučuje nosit další vrstvy, Ado *Uhr*. Aby termokombinéza působila tak, jak má, musí být plně osmotická. Jiné oblečení účinnost snižuje.“

„To si děláte legraci,“ zavrčel Daeman.

„Vždycky můžeme odfaxovat domů a vzít si na sebe co nejteplejší oblečení,“ navrhl Harman. „I když si nejsem jistý, jestli by to na podmínky, které jsou tady venku, stačilo.“ Pohlédl na tetelící se stěnu silového pole. Skučení větru za ní bylo slyšet docela zřetelně. Šel z něj strach.

„Ne,“ ozval se druhý služebník, „standardní bundy, kabáty a pláště by tady v Suchém údolí nestačily. Pokud chcete, můžeme vám vyrobit cudnější oděvy do extrémního počasí a vrátit se s nimi do třiceti minut.“

„K čertu s tím,“ řekla Ada. „Já chci vidět, co tam venku je.“ Došla doprostřed pavilonu, za vlastní faxový portál, a začala se před zraky ostatních svlékat. Hannah udělala pět kroků a přidala se k ní – svlékla si blůzu a hedvábné balonové kalhoty.

Daeman chvíli poulil oči. Pak k němu Harman přistoupil, vzal ho za ruku a odvedl ho na druhou stranu kruhu, kde se začal rovněž svlékat. Daeman se přesto při odstrojování několikrát ohlédl přes rameno po ženách – Adina pleť sytě, plně zářila ve světle stropních halogenů; Hannah byla štíhlá, pevná a hnědá. Hannah zvedla hlavu, jak si natahovala termokombinézu přes nohy, a zaškaredila se na Daemana. Rychle odvrátil zrak.

Když všichni čtyři znovu stáli uprostřed pavilonu, na sobě pouze vyšší či nižší boty nazuté přes termokombinézu, Ada se rozesmála. „Tyhle věci odhalují víc, než kdybychom byli nazí,“ prohlásila.

Byla to pravda. Daeman rozpačitě přešlápl, ale Harman se přes masku usmál. Termokombinéza byla spíš nátěr než oděv.

„Proč máme různé barvy?“ zeptal se Daeman. Ada byla jasně žlutá, Hannah oranžová, Harman zářivě modrý a Daeman zelený.

„Abyste se snadno poznali,“ odpověděl služebník, jako by otázka byla adresována jemu.

Ada se znovu zasmála – tím rozpustilým, bezstarostným smíchem, který způsobil, že se na ni oba muži podívali. „Promiňte," řekla. „Jenom mě napadlo… že je docela jasné, dokonce i z dálky, kdo je kdo."

Harman došel k silovému poli a položil na ně svou modrou ruku. „Teď už můžeme projít?" zeptal se služebníků.

Stroje neodpověděly, ale silové pole se lehce rozvlnilo, Harmanova ruka jím prošla a potom to vypadalo, jako by se jeho tělo pohybovalo přes stříbrný vodopád, když prošel na druhou stranu.

Služebníci čtveřici následovali do větrné tmy.

„Nepotřebujeme váš doprovod," řekl Harman strojům. Daeman si všiml, že hlas staršího muže sice zanikl ve větru, ale on jej přes kapuci termokombinézy slyšel dobře. Molekulární oděv měl v sobě nějakou vysílačku a sluchátka.

„Omlouvám se, Harmane *Uhr*," promluvil první služebník, „ale potřebujete. Kvůli světlu." Oba služebníci osvětlovali nerovný terén několika silnými reflektory ze svých plášťů.

Harman zavrtěl hlavou. „Už jsem tyto termokombinézy používal, ve vysokých horách a daleko na severu. Mají v objektivech na kapuci zesilování světla." Sáhl si na spánek a chvilku hmatal kolem. „Tak. Teď vidím dokonale. Hvězdy jsou jasné."

„Páni," vydechla Ada, když přešla na noční vidění. Namísto malých kruhů světla, jež poskytovaly reflektory služebníků, bylo teď vidět celé Suché údolí. Každý kámen, každý balvan jasně zářil. Když se podívala nahoru, planoucí hvězdy jí vyrazily dech. Když otočila hlavu, osvětlený pavilon faxového uzlu byl zářící, burácející výhní světla. Termokombinézy svítily barevně.

„Je to tak… úžasné," hlesla Hannah. Vzdálila se na dvacet kroků od skupiny. Přeskakovala z kamene na kámen. Byli na dně širokého, skalnatého údolí, které po obou stranách postupně přecházelo ve srázy. Sněhová pole nad nimi ve světle hvězd zářila jasně modrobíle, ale vlastní údolí bylo téměř beze sněhu. Před hvězdy se nasunuly mraky, podobné světélkujícím ovcím. Vítr kolem nich skučel a škubal jimi, i když stáli na místě.

„Mně je zima,“ stěžoval si Daeman. Zavalitý mladý muž přešlapoval z nohy na nohu. Měl jenom lehké střevíce.

„Můžete se vrátit do pavilonu a nechat nás tady,“ řekl Harman služebníkům.

„Se vší úctou, Harmane *Uhr*, náš program pro ochranu osob nám nedovoluje, abychom vás tady nechali samotné s rizikem, že se v Suchém údolí zraníte nebo ztratíte,“ omlouval se jeden ze služebníků. „Ale jestli si to přejete, vzdálíme se na sto metrů.“

„Přejeme si to,“ přikázal Harman. „A vypněte ta pitomá světla. Jsou pro naše objektivy na noční vidění moc jasná.“

Oba služebníci poslechli a odpluli zpátky k pavilonu faxového uzlu. Skupinka vykročila údolím, vedena Hannah. Nebyly tam žádné stromy, žádná tráva, vůbec žádné známky života až na čtyři lidi zářící pestrými barvami.

Hannah překročila něco, co mohl být v létě – pokud sem samozřejmě léto někdy zavítalo – potůček. „Co vlastně hledáme?“ zeptala se.

„Je to místo, kde se konal Hořící muž?“ otázal se Harman.

Daeman a Hannah se rozhlédli. Nakonec promluvil Daeman. „Je to možné. Jenže tenkrát tady byly stany, pavilony, toalety, létající kopule, silové pole přes celé údolí, velké ohřívače, Hořící muž, denní světlo a… prostě, vypadalo to jinak.

Ne tak *studeně*.“ Opatrně přeskakoval z nohy na nohu.

„Hannah?“

„Nejsem si jistá. To místo bylo taky kamenité a pusté, ale… Daeman má pravdu, vypadalo to jinak, když tady byly tisíce lidí a sluneční světlo. Nevím.“

Ada se ujala vedení. „Pojďme se rozestoupit a hledat nějaké stopy, že se ten Hořící muž konal tady… ohniště, hromádky kamení… cokoli. Ale nemyslím si, Harmane, že tady dnes večer najdeme tvou Věčnou Židovku osobně.“

„Psst,“ sykl na ni Harman a ohlédl se přes modré rameno po vzdálených služebnících. Potom si uvědomil, že svůj rozhovor stejně vysílají. Povzdechl si. „Tak dobrá,“ vyzval ostatní, „pojďme udělat rojnici, řekněme nějakých padesát metrů od sebe, a zkusme hledat cokoli, co…“

Zarazil se. Z bočního kaňonu vyšla velká postava, jen v hrubých rysech podobná člověku. Tvor si hledal cestu po kamenech se známou topornou elegancí. Když se přiblížil na deset metrů, Harman ho oslovil. „Vrať se. Nepotřebujeme tady voynixe.“

Odpověděl mu jeden ze služebníků. Jeho hlas uslyšeli v uších, třebaže koule jako taková se vznášela daleko za nimi. „Musíme na tom trvat, pánové a dámy. Toto je nejodlehlejší a nejnehostinnější ze všech faxových uzlů. Nemůžeme riskovat, že by vám tady něco mohlo ublížit, i když je pravděpodobnost malá.“

„Jsou tady dinosauři?“ zeptal se nervózně Daeman.

Ada se znovu rozesmála a rozpřáhla ruce do tmy a skučícího chladu. „Pochybuji, Daemane. Musel by to být nějaký houževnatý, rekombinovaný zimní druh, o jakém jsem nikdy neslyšela.“

„Možné je všechno,“ poznamenala Hannah a ukázala na velkou skálu u vstupu do dalšího bočního kaňonu, přibližně padesát metrů napravo od nich. „Támhleto by klidně mohl být alosaurus, který tam na nás čeká.“

Daeman o krok couvl a málem zakopl o kámen.

„Tady žádní dinosauři nejsou,“ řekl Harman. „Myslím, že tady nežije vůbec *nic*. Je tady moc svinská zima. Jestli mi nevěříte, zvedněte si na chvilku kapuce.“

Udělali to. Molekulární sluchátka se rozezněla jejich výkřiky.

„Zůstaň tady, dokud nezavoláme,“ poručil Harman voynixovi. Tvor se vrátil o třicet kroků zpátky.

Vydali se údolím nahoru – podle jejich dlaňových hledačů směru k severozápadu. Hvězdy se chvěly, jak byl vítr prudký. Občas se museli všichni čtyři schoulit za nějaký velký balvan, aby je to neodfouklo. Když se vichřice zmírnila, znovu se rozestoupili do rojnice.

„Něco tady je,“ ozval se Adin hlas.

Ostatní se rychle přesunuli ke žluté postavě třicet metrů na jih. Ada si prohlížela něco, co na první pohled vypadalo jen jako další skála, ale když Daeman přišel blíž, všiml si ježatých chlupů nebo srsti, zvláštních ploutvovitých přívěsků a černých otvorů nebo očí. Vypadalo to, jako by to bylo vyřezané z nějakého dřeva, které bylo dlouho vystaveno povětrnostním vlivům.

„Je to tuleň,“ určil věc Harman.

„Co to je?“ zeptala se Hannah. Klekla si, aby se mohla nehybné postavy dotknout.

„Vodní savec. Viděl jsem je u pobřeží… daleko od faxových uzlů.“ Také si klekl a sáhl si na mrtvé zvíře. „Je to vysušené… říká se tomu mumifikované… může to tady být stovky let. Tisíce.“

„Takže jsme blízko pobřeží,“ konstatovala Ada.

„Nemusí to tak být.“ Harman vstal a rozhlédl se.

„Hej,“ ozval se Daeman. „Vzpomínám si na ten velký balvan. Pivní pavilon stál přímo pod ním.“ Pomalu došel k balvanu nedaleko strmé skalní stěny.

„Víš to jistě?“ zeptala se Ada, když se k němu připojili. Byla tam jenom skalní deska, která se zvedala ke chladně zářícím hvězdám a spěchajícím mrakům. Všichni se dívali na zem, jestli nenajdou nějaké stopy stanů, ohnišť nebo kol vozů, ale nebylo tam nic.

„Je to půldruhého roku,“ vzdychl Harman. „Služebníci nejspíš dobře uklidili a…“

„Proboha,“ přerušila ho Hannah.

Všichni se rychle otočili. Žena v oranžovém oděvu se dívala vzhůru k obloze. Zvedli hlavu. V tu chvíli si už všichni všimli hry barevného světla na okolních skalách.

Noční oblohou vlály závěsy mihotavého, tančícího světla – pruhy modrých, žlutých a červených vlajících odstínů.

„Co je to?“ zašeptala Ada.

„Nevím,“ odpověděl Harman. Také šeptal. V těch částech oblohy, které nezakrývaly mraky, se dál svíjelo světlo. Harman si povytáhl kuklu termokombinézy. „Proboha, svítí to skoro stejně i bez nočního vidění. Myslím, že jsem něco podobného viděl jednou před několika desítkami let, když jsem byl…“

„Služebníci,“ nenechal ho domluvit Daeman. „Co je to za světlo?“

„Typ atmosférického jevu souvisejícího s tím, jak na sebe působí nabité částice od Slunce a elektromagnetické pole Země,“ odpověděl vzdálený stroj. „Neznáme již podrobnosti vědeckého vysvětlení, ale ten jev má mnoho různých jmen, včetně…“

„Dobře,“ zarazil ho Harman. „To stačí… hej!“ Znovu si natáhl kuklu a zadíval se na skalní desku před nimi.

Byla do ní vyryta nějaká složitá seskupení čar. Nevypadalo to, že by je vytvořil vítr nebo že by mohla mít jiný přirozený původ.

„Co je to?“ zeptala se Ada. „Nevypadá to jako symboly v knihách.“

„To ne,“ přisvědčil Harman.

„Něco z Hořícího muže?“ zeptala se Hannah.

„Nevzpomínám si, že by na skále u pivního stanu byly nějaké škrábance,“ řekl Daeman. „Ale třeba tu plochu poškrábali služebníci, když po slavnosti stěhovali pryč některé věci.“

„Možná,“ uznal Harman.

„Neměli bychom pokračovat?“ zeptala se Ada. „Zkusit najít nějakou stopu, že tady byla ta žena, kterou hledáš? Nebo že tady vůbec byl Hořící muž? Třeba někde zůstal popel.“

„V tomhle větru?“ zasmál se Daeman. „Po roce a půl?“

„Jáma,“ nadhodila Ada. „Ohniště. Mohli bychom…“

„Ne,“ řekl Harman. „Tady nic nenajdeme. Pojďme odfaxovat někam do tepla a najíst se.“

Ada otočila svou žlutou hlavu a podívala se na něho, ale neřekla nic.

Oba služebníci pluli k nim a voynix se jim zlověstně tyčil hned za zády.

„Odcházíme,“ oznámil Harman bližšímu služebníkovi. „Můžete použít své reflektory a posvítit nám na cestu k faxovému pavilonu.“

V Ulanbatu bylo krátce po poledni a stále probíhající párty u příležitosti Tobiho druhé dvacítky v devětasedmdesátém patře Kruhů do nebe se hemžila obvyklou stovkou hostů. Visuté zahrady šuměly a vzdychaly, jak jimi profukoval mírný větřík z rudé pouště. Daemana přivítal dav mladých mužů a žen, který jeho několikadenní nepřítomnost vůbec nezaznamenal, ale on se držel Harmana, Hannah a Ady. U dlouhých hodovních stolů si vybrali teplé jídlo do ruky a od služebníka si nechali nalít studené víno. Harman je odvedl od davu ke kamennému stolu u nízké zdi na okraji kruhu. O dvě stě padesát

metrů níž přicházela po udusané Gobiské magistrále karavana velbloudů poháněná služebníky a sledovaná voynixy.

„Co to znamená?“ promluvila Ada, když seděli v chládku zahrady a jedli. „Vím, že se tam něco stalo.“

Harman začal něco povídat, ale pak se zarazil a počkal, až služebník propluje kolem. „Nenapadne vás,“ zeptal se, „že by to mohl být tentýž univerzální služebník, kterého jste právě viděli někde jinde? Vypadají všichni stejně.“

„To je absurdní,“ prohlásil Daeman. Mezi sousty kuřecího stehna si olizoval prsty a usrkával vychlazené víno.

„Možná ano,“ připustil Harman.

„Co jsi tam v té tmě viděl?“ zeptala se Hannah. „Ty škrábance na skále?“

„Byla to čísla,“ řekl Harman.

Daeman se zasmál. „*Nebyla.* Čísla znám. Čísla známe všichni. To nebyla čísla.“

„Byla to čísla zapsaná slovy.“

„Nevypadalo to jako ty roztřesené znaky v knihách,“ namítla Ada. „Slova.“

„Ne,“ řekl Harman. „Myslím, že to bylo písmo, jaké lidé dělali rukou. Všechna ta slova měla kličky a byla propojená, některá už ohladil vítr – řekl bych, že je tam někdo napsal během toho posledního Hořícího muže – ale mně se je podařilo přečíst.“

„Slova,“ rozesmál se Daeman. „Před minutou jsi říkal, že to byla čísla.“

„Co to bylo za slova?“ zeptala se Hannah.

Harman se znovu rozhlédl. „Osm osm čtyři devět,“ řekl potichu.

Ada zavrtěla hlavou. „Zní to jako kód faxového uzlu, ale je to moc vysoké. Nikdy jsem neslyšela o kódu, který by začínal dvěma osmičkami.“

„Žádný takový není,“ prohlásil Daeman.

Harman pokrčil rameny. „Možná ne. Ale až tady skončíme, zkusím to ve zdejším základním uzlu zadat.“

Ada se zahleděla ke vzdálenému obzoru. Nad nimi bylo vidět prstence, dva mléčné pruhy křižující se na světle modré obloze.

„Proto jsi vzal ty čtyři termokombinézy s sebou, místo abys je vyhodil do odpadkového koše, jak nám řekli služebníci?“

„Nevěděl jsem, že sis toho všimla.“ Harman se vesele ušklíbl a napil se vína. „Snažil jsem se udělat to tajně. Asi mi tajnůstkaření moc nejde. Aspoň že ti služebníci už stačili odfaxovat.“

Jako by čekal na znamení, jeden služebník k nim připlul, aby jim dolil pití. Maličký kulový stroj se vznášel za zdí – dvě stě padesát metrů nad rudožlutou zemí – a přitom jim elegantníma rukama v bílých rukavičkách rozléval víno do sklenic.

Kdyby Harman netrval na tom, aby se převlékli do termokombinéz a vzali si je pod oblečení, než odfaxovali, možná by zemřeli.

„Dobrý bože!“ vykřikl Daeman, „kde to jsme? Co se děje?“

Nebyl tam žádný pavilon faxového uzlu. Kód 8849 je přenesl rovnou do tmy a chaosu. Vítr skučel. Pod nohama měli led. Každým krokem naráželi v té ječící tmě do něčeho ostrého. Dokonce i faxový portál za nimi zmizel.

„Ado!“ zvolal Harman. „Světlo!“ Kapuce jim umožňovaly vidět v noci, ale žádný z nich ji v tu chvíli neměl navlečenou a zdálo se, že v této absolutní černi kolem ani není žádné světlo, které by se dalo zesílit.

„Snažím se to zapnout… už!“ Malá svítilna, kterou si vypůjčila od Tobiho, rozlila do noci úzký kužel světla a osvítila otevřené dveře obalené ledem a skoro metrovými rampouchy. Pod nohama měli zmrzlé vlny ledu. Ada svítilnou otočila. Tři obličeje v termokombinéze na ni hleděly a v každém se dalo zřetelně vyčíst překvapení.

„Není tady žádný pavilon,“ řekl nahlas Harman.

„Každý faxový uzel má pavilon,“ namítl Daeman. „Portál bez uzlového pavilonu, to nejde. Ne?“

„Dřív to tak nebylo,“ řekl Harman. „Existovaly tisíce soukromých uzlů.“

„O čem to mluví?“ rozkřikl se Daeman. „Vypadněme odsud!“

Ada znovu namířila světlo do prostoru, kam přifaxovali. Žádný portál tam nebyl. Byli v malé místnosti s policemi, stoly a stěnami, a

vše bylo obalené ledem. Na rozdíl od všech faxových pavilonů nebyl uprostřed místnosti žádný faxový podstavec s kódovou tabulkou. A to znamenalo, že neexistuje cesta ven, neexistuje cesta zpět. V kuželu světla baterky tančil milion vloček. Za zdmi skučel vítr.

„Daemane, zdá se, že to, co jsi řekl předtím, se teď splnilo," prohlásil Harman.

„Co? Co jsem řekl předtím?"

„Že jsme v pasti. V pasti jako krysy."

Daeman zamrkal. Světlo baterky přejelo dál na namrzlé stěny. Vítr zavyl hlasitěji.

„Zní to jako vítr v Suchém údolí," řekla Hannah. „Ale tam žádné stavby nebyly. Nebo byly?"

„Myslím, že ne," odpověděl Harman. „Ale *mám* tušení, že jsme pořád v Antarktidě."

„*Kde?*" zeptal se přes cvakající zuby Daeman. „Co je ta anta… antaktida?"

„To studené místo, kde jsme byli dnes dopoledne," vysvětlila Ada. Prošla dveřmi a na okamžik nechala ostatní ve tmě. Drali se za ní, aby ji dohonili, a namačkali se za ni jako housata. „Je tady nějaká chodba," řekla. „Dávejte pozor, kam šlapete. Podlahu pokrývá čtvrt metru ledu a sněhu."

Zamrzlá chodba vedla do zamrzlé kuchyně a zamrzlá kuchyně ústila do zamrzlého obývacího pokoje s převrácenými divany zavátými sněhem. Ada přejela světlem baterky po stěně oken, trojitě zasklených ledem.

„Já myslím, že vím, kde jsme," zašeptal Harman.

„O to nejde," řekla Hannah. „Jak se dostaneme *pryč*?"

„Počkejte." Ada sklonila svítilnu k podlaze, takže tváře všech ozářilo světlo odražené zdola. „Zajímá mě, kde si myslíš, že jsme."

„Podle historky, kterou jsem slyšel, ta žena, kterou hledám – Věčná Židovka – měla domov, nebo dominium, na Mount Elbrusu, sopce v Antarktidě."

„V Suchém údolí?" zeptal se Daeman. Neustále se přes rameno ohlížel do tmy za sebou. „Proboha, já *zmrznu*."

Hannah přistoupila k Daemanovi tak prudce, že vrávoravě couvl a málem uklouzl. „Ty troubo, musíš si natáhnout kapuci od

termokombinézy,“ řekla. „Všichni si ji musíme natáhnout. Jinak omrzneme. Navíc teď ztrácíme vrškem hlavy spoustu tělesného tepla.“ Vytáhla mu z košile zelenou kapuci a navlékla mu ji na hlavu.

Ostatní rychle udělali totéž.

„To je lepší,“ řekl Harman. „Už vidím. A taky líp slyším – sluchátka v kombinézách tlumí skučení větru.“

„Říkal jsi, že ta žena bydlela na sopce – nedaleko Suchého údolí? Dost blízko, abychom tam mohli dojít do faxového pavilonu?“

Harman udělal bezradné gesto.

„Nevím. Říkal jsem si, že třeba se právě tak ukázala na Hořícím muži – prostě tam došla – ale neznám geografii.

Může to být kilometr odsud, ale taky tisíc kilometrů.“

Daeman se podíval na černá, zamrzlá okna, kde vítr ohýbal nerozbitné okenní tabulky. „Já tam nejdu,“ ohlásil kategoricky. „Za nic na světě.“

„Pro tentokrát s Daemanem souhlasím,“ přikývla Hannah.

„Já to vůbec nechápu,“ ozvala se Ada. „Říkal jsi, že ta žena tady žila dávno, před stoletími. Jak by potom mohla…“

„Nevím,“ odvětil Harman. Půjčil si o Ady svítilnu a vešel do další chodby. Zastavilo ho něco, co vypadalo jako bílé mříže. Sledován zraky ostatních, vrátil se do zavátého obýváku, vzal nejtěžší kus nábytku, který se mu podařilo z ledu vypáčit – těžký stůl, jemuž se ulomily nohy, když jej vytrhl – a došel s ním zpátky do chodby, aby rampouchy jeden po druhém rozbil a prorazil si tak cestičku chodbou zasypanou sněhem.

„Kam jdete?“ zavolal Daeman. „Jaký má smysl tam chodit? Nikdo tam nebyl miliony let. Jedině zmrzneme, až…“

Harman kopnutím otevřel dveře na konci chodby. Chodbou se rozlilo světlo a teplo. Ostatní tři přešli po zrádném povrchu co nejrychleji za ním.

Podobně jako místnost, do níž přifaxovali, byl i tento prostor bez oken, čtverec o straně přibližně sedm metrů. Ale na rozdíl od té druhé místnosti byla tato vyhřátá, osvětlená, bez sněhu a bez ledu. A na rozdíl od ní ji skoro celou vyplňoval oválný kovový stroj o délce asi pět metrů. Neslyšně se vznášel metr nad betonovou podlahou a nad jeho horní plochou se jako skleněný baldachýn tetelilo silové

pole. V této ploše bylo šest prohlubní vyložených měkkým černým materiálem; každá prohlubeň měla délku lidského těla a dvě krátká držadla nebo ovladače poblíž míst, kde by byly ruce.

„Vypadá to, jako by někdo čekal, že nás bude o dva víc," zašeptala Hannah.

„Co to *je?*" ptal se Daeman.

„Myslím, že to je sonio… taky se tomu říkalo AFV," odpověděl Harman, také tlumeným hlasem.

„Cože?" zeptal se Daeman. „Co ta slova znamenají?"

„Nevím," odvětil Harman. „Ale ve ztracených dobách je lidé využívali k létání." Dotkl se silového pole; rozestoupilo se před jeho prsty jako rtuť, obteklo mu ruku a spolklo zápěstí.

„Opatrně!" varovala Ada, ale Harman se již spustil nejdřív na kolena a potom na břicho, pak se natáhl a uvelebil se v černém materiálu. Hlava a záda mu maličko vyčnívaly nad vyboulenou horní plochu stroje.

„Je to příjemné," řekl. „Pohodlné. A teplé."

To u ostatních rozhodlo. Ada si jako první na plavidlo vylezla, natáhla se na břicho a chytila se dvou držadel. „To je nějaké řízení?"

„Nemám ponětí," přiznal Harman. Hannah a Daeman zatím vylezli na disk a usadili se v okrajových prohlubních, takže dvě, které byly nejblíž středu, zůstaly prázdné.

„Ty nevíš, jak se s tím létá?" zeptala se Ada, tentokrát trochu hlasitěji. „Podle knih? Z toho, co jsi četl?"

Harman jen zavrtěl hlavou.

„Tak co na tom *děláme?*" řekla Ada.

„Zkoušíme." Harman kroucením sundal vršek svého pravého držadla. Bylo tam jediné červené tlačítko. Stiskl je.

Stěna před nimi náhle zmizela, jako by byla odváta do antarktické noci. Studený vítr a poletující sníh vtrhly dovnitř a oslepivě zavířily kolem, jako by vzduch v místnosti něco vysálo a vichřice se nahrnula na jeho místo.

Harman otevřel ústa, aby řekl: „Držte se!" ale dřív, než stačil promluvit, sonio neskutečnou rychlostí vystřelilo z místnosti, přitisklo jim podrážky bot ke kovu a přinutilo je divoce sevřít držadla.

Díky bublině silového pole nad hlavou zůstali naživu, když sonio, AFV, prostě ta *věc* vylétla z bílého vulkánu. Rozbité, sněhem obalené budovy se držely na té straně hory, která byla obrácená k moři. Objektivy pro noční vidění v kapucích termokombinéz jim ukázaly jedlový les podél pobřeží, znovu uchvácený ledem a smrtí, opuštěnou a sněhem zavátou robotickou techniku kolem oblouku zátoky a potom bílé moře – zamrzlé moře.

Sonio ve výšce zhruba tří set metrů nad zamrzlým mořem vyrovnalo let a zamířilo vysokou rychlostí od pevniny.

Harman na chvíli pustil jedno držadlo, aby mohl aktivovat směrový hledač na své dlani. „Severovýchod," sdělil ostatním do sluchátek kombinéz.

Nikdo mu neodpověděl. Všichni se příliš křečovitě drželi a třásli, než aby se vyjádřili k tomu, kterým směrem míří stroj, jenž je unáší vstříc smrti.

Harman si nechal pro sebe, že jestli byly přesné staré mapy, které studoval, tímto směrem nebylo tisíce kilometrů nic. Vůbec nic.

Po deseti minutách letu sonio začalo ztrácet výšku. Led nechali za sebou a nyní letěli nad černou vodou, ve které tu a tam pluly ledové kry.

„Co se děje?" zeptala se Ada. Zlobila se na sebe za to, jak se jí chvěje hlas. „Dochází tomu energie… palivo… nebo co to používá?"

„Nevím," řekl Harman.

Sonio vyrovnalo let pouhých třicet metrů nad vodou. „Podívejte," zvolala Hannah. Zvedla ruku od držadla a ukázala před ně.

Ze studeného moře se náhle vynořil hřbet něčeho obrovského, živého, obaleného stářím, s tuhou, vlnitou kůží. Jejich oči vybavené pro noční vidění jim ukazovaly savčí teplo, které z toho vyzařovalo jako pulzující krev. Vysoko k nim vytryskl proud vody a Harman ucítil v čerstvém vzduchu, který silové pole propouštělo, rybí pach.

„Co…" začal Daeman.

„Myslím, že se to jmenuje… velryba, tak se to vyslovuje, řekl bych… ale myslel jsem, že to vyhynulo už před tisícovkami let," Harman vypadal překvapeně.

„Možná to oživili postlidé,“ řekla Ada do komunikátorů v kombinézách.

„Možná.“

Řítili se dál nad moře, stále na východoseverovýchod. Když si po několika dalších minutách sonio udržovalo výšku, čtveřice pasažérů se začala trochu uvolňovat, přizpůsobovat se neznámé nové situaci, jak to lidé dělali odnepaměti.

Harman se překulil na bok a díval se nahoru na zářivé hvězdy, které se objevovaly v mezerách mezi mraky, když ho Ada překvapila výkřikem: „Podívejte! Vpředu!“

Na tmavém obzoru se objevil obrovský ledovec. Sonio se řítilo přímo k němu. Stroj přeletěl nebo minul už jiné ledovce, ale žádný nebyl takto velký – nočním zrakem viděli, že se táhne do stran na kilometry jako blyštivá modrobílá hradba – a žádný nebyl takto vysoký – bylo naprosto jasné, že vršek toho obludného útvaru se nachází výš, než je jejich momentální výška.

„Můžeme něco dělat?“ zeptala se Ada.

Harman zavrtěl hlavou. Neměl ponětí, jak rychle sonio letí – nikdo z nich dosud necestoval rychleji než drožkou taženou voynixem – ale věděli, že dost rychle, aby je náraz zabil.

„Nemáš na tom svém držáku nějaké další ovládání?“ zeptala se Hannah. Hlas měla zvláštně klidný.

„Ne.“

„Mohli bychom vyskočit,“ ozval se Daeman ze svého místa vlevo za Harmanem. Když se zvedl na kolena a lokty, s hlavou těsně uvnitř bubliny silového pole, sonio se lehce naklonilo.

„Ne,“ Harman dal do té slabiky sílu rozkazu. „V tom moři bys nevydržel ani třicet sekund, i kdybys přežil pád… což bys nepřežil. Slez.“

Daeman se znovu položil na břicho.

Sonio nezpomalilo ani nezměnilo kurz. Stěna ledovce – Harman odhadoval, že má přinejmenším tři kilometry v průměru – se k nim řítila a rostla do výšky. Harman odhadoval, že se tyčí přinejmenším sto metrů nad hladinu. Vypadalo to, že narazí ve dvou třetinách jeho studené tváře.

„Nedá se nic dělat?“ Ada to řekla spíš jako konstatování než jako otázku.

Harman si stáhl kapuci a podíval se na ni. V kokpitu vytvořeném silovým polem nebyl studený vzduch tak hrozný. „Myslím, že ne,“ řekl. „Je mi to líto.“ Natáhl k ní pravici a vzal ji za levou ruku. Shrnula si kapuci, aby mu ukázala oči. Na pár sekund si propletli prsty.

Několik set metrů před ohnivou kolizí sonio znovu zpomalilo a nabralo výšku. Přehnalo se nad horní hranou ledovce s třímetrovou rezervou a zatočilo doprava, až letělo nad ledovou plochou k jihu. Ještě víc zpomalilo, zůstalo viset ve vzduchu a dosedlo na ledovec. Sníh pod zahřátou spodní stranou zasyčel.

Harman a ostatní ještě chvíli leželi beze slova na svých místech a viseli na držácích. Nikdo nespěchal podělit se s ostatními o své dojmy.

Bublina silového pole náhle zmizela a Harman ucítil na tváři pálení strašného větru a chladu. Rychle si znovu natáhl kapuci a pohlédl na Adu, která dělala totéž.

„Měli bychom z toho slézt, než se to rozhodne, že nás to odnese někam jinam,“ řekla tiše do sluchátek Hannah.

Vylezli ven. Vítr se do nich opřel, až ztratili rovnováhu, polevil a znovu zadul. Do svrchní vrstvy oblečení a kapuce je bičovaly kapky mořské vody unášené větrem.

„Co teď?“ zašeptala Ada.

Jako by jí chtěly odpovědět, rozsvítily se dvě řady červených infračervených majáků a nakreslily tři metry širokou, sto metrů dlouhou cestu od sonia… nikam.

Šli společně a navzájem se podpírali v boji proti větru. Kdyby jim objektivy pro noční vidění neukázaly naváděcí světla tak jasně, otočili by se zády k větru a v několika sekundách by se ztratili – ztratili by se, dokud by se někde napravo nezřítili z hrany ledovce.

Cestička končila u otvoru v povrchu ledovce. Schody vysekané do ledu mizely kdesi u další červené záře hluboko dole.

„Půjdeme tam?“ promluvila Hannah.

„Máme jinou možnost?“ zeptal se Daeman.

Schody jim pod městskými botami klouzaly, ale k pravé stěně bylo kovovými hřeby a smyčkami připevněno nějaké horolezecké lano, kterého se čtveřice mohla při sestupu držet. Harman napočítal čtyřicet schodů, když schodiště skončilo ledovou stěnou. Ne, schody pokračovaly napravo od nich a dolů – tentokrát padesát – a pak doleva, dalších padesát. Celý sestup osvětlovaly infračervené studené signální pochodně, zasazené v pravidelných vzdálenostech do ledu.

Dole pod schody chodba vedla hluboko do ledovce. Kromě červených signálních pochodní tady osvětlovaly cestu také zelené a modré. Místy došli na rozcestí, ale jedna možnost byla vždycky tmavá, druhá osvětlená. Jednou šli chodbou, která zvolna stoupala, jindy sestoupili o třicet metrů nebo víc. Labyrint ohybů, křižovatek a voleb byl příliš složitý, než aby se v něm dalo orientovat. „Někdo nás čeká," zašeptala Hannah.

„Počítám s tím," řekla Ada.

Ocitli se v široké chodbě, která měřila v nejširším místě snad třicet metrů a její ledový strop byl deset metrů nad nimi. Různé další vstupy byly ve stěnách, nebo se napojovaly ledovými schodišti, podlaha byla odstupňovaná do různých výškových úrovní. Na podstavcích oranžově zářila topná tělesa a do stěn, podlah a stropů byly zasazeny různé světelné zdroje. Na jedné z nižších plošin leželo něco, co vypadalo jako rozházené zvířecí kůže a polštáře. Stál tam nízký stůl, na kterém byly mísy jídla a poháry s pitím. Všichni čtyři se shromáždili kolem stolu, ale na jeho obsah se dívali s pochybami.

„Je to v pořádku," promluvil ženský hlas za nimi. „Není to otrávené."

Vynořila se z jedněch vysokých ledových dveří poblíž plošiny a teď scházela klikatými schodišti k nim. Harman si stačil všimnout jejích vlasů – šedobílá byla s výjimkou několika excentriků téměř neslýchaná volba – a její tváře: zbrázděné vráskami přesně tak, jak to popsal Daeman. Tato žena byla *stará* takovým způsobem, jaký nikdo z nich – s výjimkou Daemana na posledním Hořícím muži – ještě neviděl. Výsledek znervóznil i Harmana s jeho devětadevadesáti lety.

Až na viditelné stáří byla ta žena celkem přitažlivá. Měla pevný krok a oblečená byla do obyčejné modré blůzy, manšestrových kalhot a pevných bot; jediným výstřelkem byla červená vlněná

pelerína přehozená přes ramena. Pelerína měla složitý střih, nikdy nepřecházela do jednoduchých záhybů. Když žena vyšla na plošinu jen pár metrů od nich, Harman si všiml, že drží v pravé ruce tmavý kovový předmět.

Jako by si věci sama všimla poprvé, zvedla ji. „Ví někdo z vás, co to je?“

„Ne,“ řekli Daeman, Ada a Hannah tichým jednohlasem.

„Ano,“ řekl Harman. „Nějaká zbraň ze ztraceného věku.“

Ostatní tři se na něho podívali. Znali zbraně z dramatu, které jim ukazovalo turínské plátno – meče, kopí, štíty, luky a šípy – ale nic tak mechanického, jako byla tato krátká černá věc.

„Správně,“ odvětila žena. „Říká se tomu pistole a dělá to jenom jednu jedinou věc – zabíjí to.“

Daeman k ní přistoupil o krok blíž. „Chcete nás zabít? To jste nás přivedla až sem, abyste nás zabila?“

Stará žena se usmála a položila zbraň na stůl vedle mísy s pomeranči. „Ahoj, Daemane,“ řekla. „Ráda tě zase vidím, i když si nejsem jistá, jestli si na naše poslední setkání vzpomínáš. Byl jsi v poměrně pokročilém stádiu opilosti.“

„Pamatuju si tě, Savi,“ odpověděl Daeman chladně.

„A vy všichni,“ pokračovala stařena, „Hannah, Ado, Harmane… vítejte. Šel jste po vodítkách velmi vytrvale, Harmane.“ Sedla si na kožešiny a pokynula jim, aby udělali totéž. Jeden po druhém se usadili kolem nízkého stolu. Savi si vzala pomeranč, nabídla jim také a když ostatní odmítli, začala ho ostrým nehtem loupat.

„My jsme se nikdy nesetkali,“ obrátil se k ní Harman. „Odkud znáte moje jméno… naše jména?“

„Nechal jste za sebou výraznou brázdu – jaký čestný titul dnes používáte? – Harmane *Uhr*.“

„Brázdu?“

„Když jste se toulal daleko od faxových uzlů, takže vás voynixové museli sledovat. Naučil jste se číst. Vyhledával jste těch několik knihoven, které na světě zůstaly – včetně té, kterou má Ada *Uhr*.“ Kývla hlavou k Adě a mladá žena jí kývnutím odpověděla.

„Jak víte, že mě někde sledovali voynixové?“ zeptal se Harman.

„Voynixové monitorují každého, kdo je neobvyklý,“ vysvětlila Savi. Rozdělila pomeranč na dílky, položila po dvou dílcích na čtyři látkové podložky a dala je kolovat. Tentokrát všichni přijali. „Já monitoruji *vás*,“ dokončila s pohledem upřeným na Harmana.

„Proč?“ Harman si dílky prohlédl a položil podložku na stůl. „Proč mě špehujete? A jak?“

„To jsou dvě různé otázky, můj mladý příteli.“

Harman se musel pousmát. Už velice dlouho nepotkal nikoho, kdo by ho označil za mladého. „Tak mi odpovězte na tu první. Proč mě špehujete?“

Savi dojedla druhý dílek pomeranče a olízla si prsty. Harman si všiml, že Ada stařenu fascinovaně studuje, prohlíží si její vrásčité prsty a ruce pokryté stařeckými skvrnami. Jestli si Savi její pozornosti všimla, nedala to nijak znát. „Harmane – můžu vynechat to *Uhr?*“ nečekala na odpověď a rovnou pokračovala. „Harmane, momentálně jsi jediný člověk na Zemi, z populace čítající více než tři sta tisíc duší… jediný člověk kromě *mě*… který umí číst psaný jazyk. Nebo který to chce umět.“

„Ale…“ začal Harman.

„Tři sta tisíc lidí?“ přerušila ho Hannah. „Je nás přece milion. *Vždycky* nás byl milion.“

Savi se usmála, ale zavrtěla hlavou. „Má drahá, kdo ti řekl, že na Zemi je dnes milion lidí?“

„Přece… nikdy… chci říct, to ví každý…“

„Přesně tak,“ přitakala Savi. „Každý to ví. Ale neexistuje žádný mechanismus, jak populaci spočítat.“

„Ale když někdo odejde nahoru do prstenců…“ pokračovala Hannah. Bylo na ní vidět, jak je zmatená.

„Smí se narodit další dítě,“ dořekla Savi. „Toho jsem si za posledních zhruba tisíc let všimla. Ale žádná milionová populace neexistuje. Je vás mnohem míň.“

„Proč by nám posťáci lhali?“ zeptal se Daeman.

Savi povytáhla obočí. „Posťáci… No ovšem, posťáci. Mluvil jste poslední dobou s nějakým postčlověkem, Daemane *Uhr?*“

Daeman tu otázku zřejmě považoval za řečnickou; neodpověděl.

„Já jsem s postlidmi mluvila,“ pronesla tiše Savi.

To uvrhlo ostatní do ticha. Mlčky čekali. Taková představa – přinejmenším Harmanovi a Adě – doslova brala dech.

„Ale to bylo už dávno," navázala stará žena. Mluvila tak tiše, že se ostatní naklonili blíž, aby ji slyšeli. „Hodně, *hodně* dávno. Před finálním faxem." Její oči, ještě před okamžikem překvapivě šedomodré, teď vypadaly zakaleně, nepřítomně.

Harman zavrtěl hlavou. „To já jsem slyšel tu historku o vás – o Věčné Židovce, poslední z vašeho ztraceného věku – ale nechápu to. Jak je možné, že žijete, když máte po páté dvacítce?"

Ada překvapeně zamrkala, když od Harmana uslyšela takovou nezdvořilost, ale zdálo se, že Savi to nevadí. „Především, tato stoletá délka života je pro lidstvo poměrně nedávný doplněk, moji drazí. Je to něco, s čím přišli posťáci až po finálním faxu. Až poté, co všechno podělali – naši budoucnost, budoucnost Země – tím katastrofálním finálním faxem. Až stovky let po tom, co mých devět tisíc sto třináct porubikonových spoluobčanů odfaxovali do neutrinového proudu – aby se už nikdy nevrátili, *přestože posťáci slíbili, že se vrátí* – až po té… genocidě… vaši vzácní postlidé přebudovali základní populaci vašich předků a přišli s tou myšlenkou sta let života a teoretickou velikostí stáda milionu lidí…"

Savi se zarazila a nadechla se. Bylo vidět, že je rozrušená. Ještě jednou se nadechla a ukázala na konvičky na stole. „Mám tady čaj, jestli máte zájem. Nebo velice silné víno. Já si dám trochu vína." A také to udělala, nalila si lehce roztřesenýma rukama. Ukázala na jejich poháry. Daeman zavrtěl hlavou. Hannah a Ada si vzaly čaj. Harman přijal pohár červeného vína.

„Harmane," začala znovu, už klidněji, „položil jsi mi dvě otázky, než jsem od své odpovědi uhnula. První, proč jsem si tě všimla. Druhou, jak jsem mohla přežít tak dlouho.

Odpověď na tvou první otázku zní, že mě zajímá to, co zajímá a plaší voynixe, a je zajímá a plaší tvoje chování v uplynulých desetiletích…"

„Ale proč by si mě voynixové měli všímat, proč by jim na mně mělo záležet…" začal Harman.

Savi vztyčila prst. „Na tvou druhou otázku mohu říct, že v posledních stoletích zůstávám naživu díky tomu, že většinu té doby

prospím, a když jsem vzhůru, jsem schovaná. Když se někam přesouvám, buď používám sonio – cestu v jednom jste si dnes užili – nebo chodím pěšky, od jednoho pavilonu faxového uzlu k druhému.“

„Nerozumím,“ řekla Ada. „Jak můžete mezi faxovými uzly chodit?“

Savi vstala. Ostatní vstali s ní. „Je mi jasné, že to pro vás byl náročný den, moji mladí přátelé, ale ještě máme mnoho před sebou, pokud se rozhodnete mne následovat. Pokud ne, sonio vás odveze k nejbližšímu pavilonu faxového uzlu… myslím, že v bývalé Africe. Volba je na vás.“ Podívala se na Daemana. „Každý z vás se musí rozhodnout.“

Hannah dopila čaj a odložila pohár. „A co nám ukážete, když půjdeme s vámi, Savi *Uhr?*“

„Mnohé, mé dítě. Ale ze všeho nejdřív vám ukážu, jak létat a navštěvovat místa, která jste nikdy neviděli… o jakých jste nikdy nesnili.“

Všichni čtyři se po sobě podívali. Harman a Ada na sebe kývli, souhlasili, že se ženou půjdou. Hannah řekla: „Ano, se mnou počítejte taky.“

Zdálo se, že Daeman svou volbu chvíli mlčky zvažuje. Pak řekl: „Půjdu. Ale než vás budu následovat, nakonec si přece jen dám trochu toho silného vína.“

Savi mu naplnila pohár.

14

Nízká oběžná dráha Marsu

Mahmud restartoval své systémy a rychle zhodnotil škody. Nic, co by vyřazovalo jak jeho organické, tak kybernetické komponenty. Exploze způsobila prudký pokles tlaku ve třech předních vyrovnávacích nádržích, ale dvanáct jich zůstalo neporušených. Zkontroloval vnitřní hodiny; před restartem byl v bezvědomí necelých třicet sekund a se svou ponorkou byl stále virtuálně propojen v obvyklých pásmech. *Černá dáma* hlásila nekontrolovanou rotaci, nějaká menší poškození trupu, přetížení monitorovacího systému, teploty trupu nad bodem varu a desítky dalších stížností, ale nebylo to nic, co by vyžadovalo Mahmudovu bezprostřední pozornost. Znovu nahodil kamerová spojení, ale viděl pouze rudě žhnoucí vnitřek nákladové komory kosmické lodi, otevřená vrata a – těmi vraty – otáčející se pole hvězd.

Orphu?

Na společném pásmu ani na žádném kanálu pro směrované paprsky nebo maser nezaznamenal sebeslabší odpověď. Ani praskání poruch.

Přechodová komora byla stále otevřená. Mahmud popadl osobní reaktivní soupravu a smotané nepřetrhnutelné lano z mikrovlákna a protáhl se dveřmi přechodové komory ven. V zápase s vektorovými silami rotace se chytal držadel, jejichž polohu znal z desítek let hlubokomořské práce. Na svém trupu zkontroloval, že dveře nákladového prostoru jsou otevřené na maximum, odhadl, kolik místa bude potřebovat a pak začal brát některé Korosovy pečlivě uložené přístroje, jak mu přišly pod ruku, a vyhazovat je ven z ponorky, ven z rozpadající se kosmické lodě. Odlétaly v kotrmelcích mezi velkými kapkami roztaveného lodního kovu a žhnoucí plazmy. Mahmud nevěděl, jestli vyhazuje zbraně hromadného ničení, které se

Koros chystal dopravit na povrch – *mou lodí!* pomyslel si Mahmud s neztenčeným pobouřením, – nebo jestli vyhazuje výstroj, kterou bude potřebovat pro přežití, pokud se na Mars někdy dostane. V tu chvíli mu to bylo jedno. Potřeboval místo.

Přivázal lano ke konzolám na trupu *Černé dámy* a tryskami se nechal vyvézt do prostoru. Dával si pozor, aby při tom nevrazil do rozbitých lodních vrat.

Jakmile byl venku a bezpečných sto metrů od rotující lodi, otočil se tak, aby si mohl poprvé prohlédnout škody.

Bylo to horší, než čekal. Jak Orphu popsal, celá příď lodi byla pryč – velín a všechno deset metrů k zádi od místa, kde byl. Ustřižené, jako by to nikdy neexistovalo. Jen zářící, rozplývající se oblak plazmy kolem přídě ukazoval, kde byli Koros III. a Ri Po.

Zbytek lodního trupu byl rozpraskaný a rozlámaný. Mahmud si mohl jen domýšlet ty katastrofické důsledky, kdyby fúzní motory, vodíkové nádrže, Matloff-Fennellyho sběrač a další pohonná zařízení nebyly odhozeny dávno před útokem. Při druhotných explozích by se Orphu a on určitě vypařili.

Orphu? Mahmud teď používal kromě rádia také úzký svazek, ale reflektorová anténa pro maserový převaděč byla z trupu sežehnuta. Nedostal žádnou odpověď.

Tak, že se vyhýbal odletujícím úlomkům, kapkám žhnoucího kovu a pokud možno té nejhorší části rozpínající se plazmy a přitom si nechával na lanu průvěs, aby s ním rotace nemávala kolem umírající lodi, se Mahmud s pomocí manévrovacích trysek vypravil podél trupu nahoru. Převracení teď bylo tak divoké – hvězdy, Mars, hvězdy, Mars – že musel zavřít oči a použít radarový výstup manévrovací soupravy, aby se cestou kolem trupu zorientoval.

Orphu byl stále ve svém lůžku. Mahmud se krátce zaradoval – podle radaru byl jeho přítel neporušený a na svém místě – ale potom aktivoval oči a uviděl tu spoušť.

Exploze, která uřízla příď, také sežehla a rozrušila horní část lodního trupu až k místu, kde byl Orphu, a – jak Ióňan ohlásil – způsobila zčernání a popraskání jeho silného krunýře na třetině délky. Orphovy přední manipulátory byly pryč. Zadní komunikační

antény chyběly. Oči měl zničené. Praskliny rozrývaly poslední tři metry Orphova krunýře v horní části těla.

„Orphu!“ zvolal Mahmud směrovaným úzkým svazkem.

Nic.

Mahmud zaměstnal své výpočetní schopnosti naplno, odhadl potřebné vektory a přelétl k horní části trupu. Všech deset trysek v režimu mikrozážehů upravovalo jeho nebezpečnou trajektorii, až se dostal na metr od trupu. Vytáhl z opasku soupravu nářadí, nastřelil do trupu skobu, provlékl jí lano a přesvědčil se, že se nezamotá. Za minutu bude muset pryč.

Pak lano napnul a jako kyvadlo se zhoupl dozadu k Orphově lůžku – i když „spálený kráter“ by vystihoval prohlubeň v trupu lépe.

Když pak Mahmud visel na Orphově krunýři a divoce nad sebou mával krátkýma nohama, připlácí na přítelovo tělo samolepicí pevnou linku, kousek od místa, kde předtím byly oči. „Orphu?“

„Mahmude?“ Orphův hlas byl jakoby rozpraskaný, ale silný. Bylo v něm hlavně překvapení. „Kde jsi? Jak se mnou komunikuješ? Nic mi nefunguje.“

Mahmud ucítil radost, jakou poznalo jen několik Shakespearových hrdinů. „Jsem s tebou v přímém kontaktu. Přes pevnou linku. Dostanu tě odsud.“

„To je blbost!“ zaburácel Ióňanův hlas. „Jsem k ničemu. Nemám…“

„Zmlkni,“ zarazil ho Mahmud. „Mám lano. Potřebuju tě navázat. Kde…“

„Poutací konzola je asi dva metry za mými sdruženými senzory,“ řekl Orphu.

„Ne, není.“ Představa nastřelení skoby do Orphova těla se Mahmudovi příčila, ale v případě nutnosti by to udělal.

„Dobrá…“ začal Orphu. Pak se na několik strašlivých sekund odmlčel, jak zřejmě pochopil rozsah svých zranění. „Tak na zádi. Nejdál od výbuchu. Hned nad věncem pomocných raket.“

Mahmud příteli neřekl, že jeho vnější rakety jsou také pryč. Kopáním se přesunul dozadu, našel konzolu a udělal na lanu nezničitelný uzel. Jestli měl moravec Mahmud něco společného s

lidskými námořníky, kteří byli po tisíce let jeho předchůdci na pozemských mořích, pak to, že uměl uvázat dobrý uzel.

„Vydrž," vzkázal Mahmud pevnou linkou. „Vytáhnu tě ven. Neznepokojuj se, jestli ztratíme kontakt. Momentálně tady působí spousta vektorových sil."

„To je šílenství!" vykřikl Orphu. Jeho hlas zněl přes pevnou linku stále skřípavě. „V *Černé dámě* není dost místa, a i kdybys mě tam dostal, nebudu ti k ničemu. Nezůstalo mi nic, čím bych se mohl držet."

„Tiše," řekl Mahmud klidným hlasem. Pak dodal: „Příteli."

Mahmud zažehl všechny trysky na manévrovací soupravě a vytrhl tak lano navázané na skobu v trupu.

Trysky Orpha zvedly a vytáhly ho z trupového lože. Zbytek udělala rotace – vyhoupla oba moravce sto metrů od lodi.

Mahmudovo zorné pole zamlžily výpočty delta-v. Mars a hvězdy si stále měnily místa, každé dvě sekundy. Mahmud nechal lano, aby se napjalo, a pak s pomocí trysek vyrovnal rychlost rotace a začal se navíjet k *Černé dámě.* Energie mu ubývalo děsivým tempem.

Orphova hmotnost byla značná a rotace tah ještě zhoršovala, ale lano bylo nezničitelné, stejně jako v tom okamžiku Mahmudova vůle. Navinul je blíž k otevřenému nákladovému prostoru čekající ponorky.

Kosmická loď se námahou začala rozpadat. Kusy zádě se odlamovaly a proletovaly kolem Mahmuda, visícího na Orphově krunýři. Dvě tuny kovu minuly hlavu drobného moravce o méně než pět metrů. Mahmud táhl oba dovnitř.

Nebylo to k ničemu. Loď se kolem *Černé dámy* rozpadala. Trup se dál bortil, jak explodovaly stopové reaktivní plyny a vnitřní přetlakové komory. Mahmud neměl šanci dostat se do ponorky dřív, než ji to roztrhá.

„No dobrá," zamumlal. „Hora musí přijít k Mohamedovi."

„Cože?" vykřikl Orphu. Z jeho hlasu bylo poprvé slyšet úlek.

Mahmud zapomněl, že pevná linka ještě funguje. „Nic. Drž se."

„Jak se mám držet, příteli? Všechny manipulátory a ruce mám pryč. Ty se drž *mě*."

„Pravda,“ Mahmud zažehl všechny trysky, které měl. Energetické zásoby soupravy spotřeboval tak rychle, že musel přejít na nouzovou rezervu.

Podařilo se. *Černá dáma* se vynořila ze tmy nákladové komory jen pár chvil předtím, než se břicho kosmické lodi začalo rozpadat.

Mahmud je tryskami táhl dál. Viděl, jak se o poničený krunýř ubohého Orpha rozpleskly kuličky roztaveného kovu. „Promiň,“ zašeptal a použil poslední palivo, aby odtáhl převracející se ponorku co nejdál od umírající kosmické lodi.

„Za co se omlouváš?“ zeptal se Orphu.

„To nic,“ hekl Mahmud. „Později ti to řeknu.“

Taháním, strkáním a tlačením vtáhl obrovského moravce do téměř prázdného nákladového prostoru. Ve tmě bylo líp – divoké převracení hvězdy/planeta/hvězdy/planeta už Mahmudovi nepůsobilo závrať. Vmáčkl přítele do hlavního nákladového oddílu a aktivoval nastavitelná upínadla.

Orphu byl teď zajištěný. Bylo pravděpodobné, že všichni tři – *Černá dáma* i oba moravci – jsou odsouzeni k záhubě, ale aspoň skončí svou existenci společně. Mahmud propojil komunikační kabely ponorky s portem pevné linky.

„Prozatím jsi v bezpečí,“ hlesl. Cítil, že organické části jeho těla jsou na hranici přetížení. „Přeruším teď spojení pevnou linkou.“

„Cože…“ začal Orphu, ale Mahmud odřízl přenosnou linku a přeručkoval k přechodové komoře nákladního prostoru. Ještě fungovala.

Z posledních zbytků sil se dovlekl vzduchoprázdnou vnitřní chodbou do svého obytného oddílu, zavřel průlez, ale nenaplnil komoru vzduchem; místo toho se napojil na přívody. Kyslík začal proudit. Spojení syčelo a praskalo. Lodní systémy hlásily pokračující, ale přežitelné poškození.

„Ještě tam jsi?“ zeptal se Mahmud.

„Kde jsi ty?“

„Ve svém velínu.“

„Jak vypadá situace, Mahmude?“

„Loď se rotací prakticky roztrhala na kousky. Ponorka je víceméně neporušená, včetně maskovacího obalu a pomocných raket na přídi a na zádi, ale nemám ponětí, jak je ovládat.“

„Ovládat?“ Pak se Orphovi zřejmě rozsvítilo. „Ty pořád chceš vstoupit do atmosféry Marsu?“

„Máme snad jinou možnost?“

Celou sekundu nebo dvě bylo ticho, jak o tom Orphu přemýšlel. Nakonec řekl: „Souhlasím. Myslíš, že s tím dokážeš vlétnout do atmosféry?“

„Ani za zlaté prase,“ odpověděl Mahmud. Znělo to skoro vesele. „Nahraju řídící software, který tam dal Koros, a nechám pilotovat tebe.“

Pevná linka přinesla ten brumlavě kýchavý zvuk, i když se Mahmudovi nechtělo věřit, že přítel se právě v tomto okamžiku směje. „Určitě si děláš legraci. Jsem slepý – nechybí mi jenom oči a kamery, ale mám spálenou celou optickou síť. V podstatě jsem kus mozku v rozbitém koši. Řekni, že to byl vtip.“

Mahmud stáhl programy, které byly v databankách ponorky a týkaly se přídavných vnějších raket, padáků – celou tu záhadnou hatmatilku. Aktivoval všechny kamery na trupu ponorky, ale musel se podívat jinam. Převracení bylo stejně strašné a působilo mu stejnou závrať jako předtím. Výhled teď vyplňoval Mars – polární čepice, modré moře, polární čepice, modré moře, kus černého vesmíru, polární čepice – a Mahmudovi se z pohledu na něj zvedl žaludek. „Tak,“ prohlásil, když přehrávání skončilo. „Oči ti budu dělat já. Poskytnu ti veškeré navigační údaje, které ponorka z reakčního softwaru vytáhne. Stabilizuješ nás a navedeš nás do atmosféry.“

Tentokrát brumlavý smích nepřipouštěl pochyby. „No jasně, proč ne?“ řekl Orphu. „Kruci, na to, abychom se zabili, bohatě stačí ten pád.“

Věnce trysek na *Černé dámě* se na Orphův pokyn zažehly.

15

Ílijské pláně

Diomédés, doslova hnaný do boje, se řítí do útoku proti Areovi. Žene ho Athéna, dokonale vybavená do války, zahalená do oblaku, která řídí spřežení jeho vozu.

Nikdy jsem nic takového neviděl. Nejdřív posílený Argejec, syn Týdeův, zraní Afrodítu, a teď je do souboje s Diomédem povolán samotný bůh války. *Aristeia* s bohem. Neuvěřitelné.

Arés, jako obvykle, ještě dopoledne slíbil Diovi a Athéně, že pomůže Řekům, a teď, vyprovokovaný Apollónovými posměšky a vlastní proradnou povahou, začal bez milosti napadat Argejce. Bůh války před několika minutami zabil Perifanta – syna Ochésiova, nejlepšího bojovníka, kterého aitólský oddíl Řeků měl – a právě Perifanta svléká do naha, když zvedne hlavu a spatří, jak se na něho řítí válečný vůz řízený Athénou. Samotná bohyně je krytá maskovacím oblakem tmy. Arés musí vědět, že vůz řídí *nějaký* bůh nebo bohyně, ale nepokusí se maskovacím oblakem prohlédnout; velice dychtí zabít Dioméda.

Bůh zaútočí jako první a vrhne svůj oštěp s takovou přesností, jakou vládne jedině bůh. Oštěp letí přes okraj vozu přímo na Diomédovo srdce, ale Athéna vytáhne ruku z oblaku tmy a srazí jej stranou. Areovi na okamžik nezbývá nic než nevěřícně zírat, jak jeho oštěp božské výroby odletí mimo a zapíchne se špičkou z wolframové slitiny do kamenité půdy.

V tu chvíli již vůz rachotí kolem a je řada na Diomédovi. Daleko se vykloní a mrští své bronzové, energeticky posílené kopí. Sdílený obal z Planckova pole, kterým kopí opatřila Pallas Athéna, umožní lidské zbrani proniknout postupně silovým polem boha války, jeho ozdobným pásem a nakonec i jeho božskými střevy.

Když Arés zařve bolestí, předchozí Afrodítino kvílení, jímž se třásl svět, vedle toho vypadá jako šepot. Vzpomínám si, že Homér tento zvuk popsal slovy: „vřískot, řev, hromobití hlasité jako devět nebo deset tisíc mužů… když mocné armády se střetnou.“ Ukáže se, že to zdaleka nevystihuje skutečnost. Podruhé v tento krvavý den donutí smrtelný strach z toho božského zvuku obě armády přerušit strašlivé vzájemné vraždění. Dokonce i šlechetný Hektór, který se v tu chvíli nevěnuje ničemu šlechetnějšímu než tomu, že si prosekává cestu argejskými těly, aby zabil ustupujícího Odyssea, zastaví svůj postup a otočí hlavu ke zkrvavenému kusu země, kde Arés utrpěl zranění.

Diomédés seskočí z vozu řízeného Athénou, aby Area dorazil, avšak bůh války, stále zmítaný křečemi božské bolesti, se mění, roste, ztrácí lidskou podobu. Vzduch kolem Dioméda a houfu ostatních Řeků a Trójanů, kteří sváděli boj o Perifantovu mrtvolu, nyní zapomenutou, se náhle vyplní hlínou, sutí, kousky látek a kůže, jak Arés opouští lidský tvar boha a stává se… něčím jiným. Na místě, kde ještě před minutou stál vysoký bůh Arés, se nyní tyčí rotující smršť černé plazmové energie, jejíž statická elektřina se vybíjí nahodilými blesky, které zasahují bez rozdílu Argejce i Trójany.

Diomédés se zastaví a přikrčeně couvne; zuřivost smršti na okamžik zchladí jeho žízeň po krvi.

V dalším okamžiku Arés zmizí, kvitne pryč, se střevy, která si drží jen rukama zbroceným krví bohů, a bojiště zůstane skoro stejně nehybné, jako kdyby bohové znovu zastavili čas. Ale ne – ptáci pořád létají, prach se dál usazuje, vzduch se stále pohybuje. Tato nehybnost je posvátná bázeň; nic víc a nic míň.

„Viděl jste někdy něco takového, Hockenberry?“ Nightenhelserův hlas mě úplně vyleká. Zapomněl jsem, že tam je.

„Ne,“ odpovím. Chvíli stojíme mlčky, dokud boj smrtelníků nezačne nanovo, dokud z Diomédova řítícího se vozu nezmizí Athénina zahalená postava. Pak začnu od kolegy pomalu odcházet. „Zkusím do někoho vmorfovat a podívám se, jak to prožívá královská rodina na hradbách Ília,“ řeknu Nightenhelserovi, než mu zmizím z dohledu.

Morfuji, to je pravda, ale je to jen trik, abych zamaskoval své skutečné zmizení. Krytý prachem a zmatkem v trójských řadách, natáhnu si přes hlavu Přilbu smrti, aktivuji medailonek a kvitnu za zraněným Areem. Jeho kvantová stopa mě vede zakřiveným prostorem na Olymp.

Z kvantového posunu se nevynořím na olympských trávnících ani v Paláci bohů, ale v nějaké obrovské místnosti, která připomíná spíš řídící sál nějaké zdravotnické kliniky na konci dvacátého století než jakoukoli jinou stavbu či interiér, jaký jsem zatím na Olympu viděl. V prostoru, který vypadá sterilně, je vidět skupinky bohů a jiných tvorů. Ještě půl minuty po fázovém posunu zadržuji dech, srdce mi však – znovu – buší, jak čekám, jestli tito bohové a jejich posluhovači zaznamenají mou přítomnost.

Očividně ne.

Arés je na nějakém vyšetřovacím lůžku. Tři bytosti nebo konstrukti, jejichž vzhled je humanoidní, ale lidé to nejsou, postávají kolem něho a ošetřují ho. Možná to jsou roboti – i když vypadají hubeněji, organičtěji a *cizeji*, než jak si v mé době roboty představovali – a já vidím, jak jeden z nich pustil kapačku a druhý přejíždí Areovi nad rozpáraným břichem zářícím ultrafialovým paprskem.

Bůh války si stále drží střeva zakrvácenýma rukama. Vypadá to, že má bolesti, strach a vztek. Vypadá, jinými slovy, jako člověk.

U dlouhé bílé stěny se tyčí do výšky přinejmenším šesti sedmi metrů obrovské nádrže vyplněné bublající fialovou kapalinou, různými hadicemi a vlákny a… bohy: vysokými, opálenými, dokonale lidskými postavami v různých stádiích procesu, který by mohl být buď rekonstrukce nebo rozklad. Vidím otevřené tělní dutiny, bílé kosti, proužkovanou rudou tkáň, nepříjemný záblesk bílé lebky. Ostatní božské postavy nepoznávám, ale ve druhé nejbližší nádrži se vznáší Afrodíta. Je nahá, oči má zavřené, vlasy jí splývají po hladině, tělo má dokonalé až na to, že dokonalé zápěstí a ruka jsou téměř oddělené od dokonalé paže. Kolem vazů, šlach a kostí se tam hemží chumel zelených červů, kteří buď požírají nebo sešívají nebo obojí. Raději pohlédnu jinam.

Do dlouhé místnosti vstoupí Zeus. Majestátně projde prostorem mezi lékařskými monitory bez údajů, kolem robotů obalených něčím, co vypadá jako syntetická tkáň, mezi bohy, kteří sklánějí hlavu a ustupují, aby mu vzdali čest. Hlava slavného boha se na okamžik otočí ke mně, překvapivé oči pod šedým obočím se podívají přímo na mě a já vím, že jsem byl odhalen.

Čekám na Diův hrom a blesk. Nepřijde ani jedno. Zeus se odvrátí – vážně se usmívá? – a zastaví se před Areem, jenž stále shrbeně sedí na vyšetřovacím lůžku mezi stroji, které se motají kolem, a roboty, kteří ho přímo ošetřují.

Zeus se zastaví před zraněným bohem a zkříží ruce na prsou. Je zahalený tógou, sklání hlavu, šedé vousy má pečlivě přistřižené, na rozdíl od neupraveného šedého obočí, z holé hrudi mu vyzařuje bronzové světlo a síla. Tváří se zlostně – spíš jako rozčilený ředitel školy než starostlivý otec, řekl bych.

Arés promluví jako první. „Řekni, otče Die, nezuříš, když vidíš tolik lidského násilí, takové krvavé dílo? Jsme věční, nesmrtelní bohové, *sakra*, ale pokaždé, když těm smradlavým smrtelníkům ukážeme vlídnou tvář, musíme strpět zranění a urážky – zásluhou vlastních božských sporů a protichůdných vůlí. A jako by nestačilo, že musíme bojovat s těmi nanopoblázněnými smrtelnými zmrdy, pane Die, musíme bojovat také s *tebou*.“

Arés se nadechne, zašklebí se bolestí a čeká. Zeus neřekne nic, ale dál se mračí, jako by přemýšlel o slovech boha války.

„A s *Athénou*,“ zajíkne se zraněný bůh. „Nechal jsi tu holku zajít příliš daleko, synu Kronův. Od chvíle, co jsi ji porodil z vlastní hlavy – to dítě *chaosu* a zkázy – odjakživa jsi ji nechával prosadit svou, nikdy jsi neudělal přítrž její bezohledné vůli. A ona teď učinila jednou ze svých zbraní smrtelného Dioméda, poštvala ho, aby začal zraňovat nás bohy.“

Arés je rozrušený a vzteklý. Od úst mu létají sliny. Stále vidím modrošedé kličky střev v něčem, co vypadá jako zlatá krev.

„Nejdřív navedla toho… toho… *smrtelníka*, aby se vrhl na Afrodítu, bodl ji do zápěstí a prolil její božskou krev. Léčitelovi asistenti mi řekli, že se bude zotavovat v nádrži celý den. Pak Athéna popíchla Dioméda znovu, aby zaútočil na mě – *mě, boha války* – a

jeho tělo vylepšené nanotechnologiemi bylo tak rychlé, že by i mě dostal do nádrží na dny nebo týdny, možná bych dokonce potřeboval obrodit, kdybych nebyl ještě rychlejší. Kdyby mi hrotem svého kopí probodl srdce, ještě teď bych se tam dole svíjel mezi lidskými mrtvolami a trpěl ještě většími bolestmi, snažil se vytrvat, ale byl utloukán dalším smrtelnickým bronzem, slabý jako nějaká mátoha, sotva popadající dech, z dob naší staré země a…“

„*DOST!*“ zařve Zeus a nejenom utne Areovu tirádu, ale zmrazí všechny přítomné bohy a roboty. „Už nechci slyšet žádné ufňukané žvásty, Aree, ty prolhaný, licoměrný, zrádný vrabčí prde, žalostná ostudo lidí, natožpak bohů.“

Arés překvapeně zamrká, když to slyší, a otevře ústa, ale rozhodne se – podle mého mínění moudře – Dia nepřerušovat.

„Takové píchnutí – a poslechni si, jak kňučíš a skuhráš,“ ušklíbne se pohrdavě Zeus, rozloží mocné paže a jednu obří ruku roztáhne, jako by se chystal boha války příkazem odčarovat.

„Právě ty, kterého nesnáším nejvíc ze všech červů vybraných k tomu, aby se stali bohy, když nadešel čas naší proměny, ty mizerný pokrytče. Ty, zbabělý milovník smrti, ohavných bitev a krvavého mlýnu války. Máš v sobě podlost své matky, Aree, a její zuřivost – přiznám se, že i já mám co dělat, abych Héru udržel v patřičných mezích, obzvlášť když jde o nějaký malicherný projekt, na kterém jí záleží, jako například vyvraždění Achájců do posledního muže.“

Arés se chytí za břicho, jako by ho Diova slova bolela, ale tuším, že skutečnou příčinou bolesti je jakýsi kulový robot, který se vznáší ve vzduchu a zašívá mu břicho něčím, co vypadá jako přenosný šicí stroj pro průmyslové využití.

Zeus si péče ošetřovatelů nevšímá a chodí sem a tam. Dojde až na dva metry ke mně, než se otočí, vrátí se zpátky a zastaví se před shrbeným, šklebícím se Areem.

„Doufám, že příčinou tohoto tvého utrpení je ponoukání tvé matky, Héřino pobízení, *ó bože války…*“ Slyším v Diově hlase božský sarkasmus. „Klidně bych tě nechal zemřít…“

Arés zvedne hlavu opravdovým úlekem a hrůzou.

Zeus se výrazu boha války začne smát. „Nevěděl jsi, že můžeme zemřít? Zemřít tak, že to nezvrátí rekonstrukce v nádrži ani rekombinantní obrození? Můžeme, synu můj, můžeme.“

Arés se zmateně podívá na své břicho. Stroj už téměř dokončil cpaní božských střev zpátky do dutiny a sešívá poslední svaly a tkáň.

„Léčiteli!“ zahřímá Zeus a zpoza bublajících nádrží se vynoří cosi vysokého a velice nelidského. Je to spíš stonožka než stroj. Má spoustu paží, každou s mnoha klouby, a červené muší oči zasazené do článkovitého těla ve výšce čtyř a půl metru. Z postrojů, kterými je obrovské, hmyzovité tělo Léčitele opásáno, visí řemínky, nástroje a zvláštní kousky organické hmoty.

„Stále jsi můj syn,“ řekne Zeus bohu války, jenž křiví tvář bolestí. Hlas hromovládce teď zní vlídněji. „Jsi můj syn, tak jako já jsem syn Kronův. Já jsem ten, komu tě tvá matka porodila.“

Arés zvedne zakrvácené ruce, jako by chtěl Dia chytit za předloktí, ale starší bůh jeho gesto ignoruje. „Věř mi však, Aree, že kdybys vzešel ze sémě jiného boha, a stejně vyrostl v takového podělaného nýmanda, už dávno bych tě uvrhl do té hluboké, temné propasti, kde dodnes trpí Titáni, to mi věř.“

Zeus mávne na Léčitele, aby šel dál, pak se otočí a důstojným krokem opustí sál.

Ustoupím – stejně jako všichni přítomní bohové – když pak obří Léčitel zvedne Area pěti svýma rukama, odnese ho do prázdné nádrže, připevní k němu různá vlákna, chapadla a hadice a položí ho do bublající fialové tekutiny. Jakmile se mu obličej ponoří pod hladinu, Arés zavře oči. Z otvorů ve skle se vyhrnou zelení červi a pustí se do práce na poničených útrobách boha války.

Usoudím, že je čas zmizet.

Osvojuji si rytmus kvantové teleportace s tímto medailonkovým přístrojem. Jasně si představíte místo, kam se chcete dostat, a přístroj vás tam kvitne. Jasně si představím svou univerzitu v Indianě v posledních letech 20. století. Přístroj neudělá nic. Povzdechnu si a představím si ubikaci scholiků na úpatí Olympu.

Medailon mě tam fázově přesune okamžitě. Objevím se – byť ne viditelně, protože mám Hádovu přilbu – těsně u červených schodů

před zelenými dveřmi kasárenské budovy z červeného kamene. Byl to zatraceně dlouhý den, a tak jediné, co chci, je najít své lůžko, shodit ze sebe všechnu tuhle výstroj a zdřímnout si. Múze ať podá hlášení Nightenhelser.

Jako bych ji svou myšlenkou přivolal, vidím, jak se Múza mžikem zjeví pouhé dva metry ode mě a otevře dveře ubikace. Žasnu. Múza na ubikaci ještě nikdy nepřišla; vždycky jezdíme křišťálovým eskalátorem za ní.

Bezpečně zamaskovaný Hádovou technologií, jdu za ní do společenské místnosti.

„Hockenberry!“ zařve mocným hlasem bohyně.

Mladý scholik jménem Blix, nějaký homérovský badatel z jednadvacátého století, který dostal přidělenou noční směnu v Íliu, vyjde ze svého pokoje v přízemí. Protírá si oči klouby prstů a vypadá ohromeně.

„Kde je Hockenberry?“ zeptá se má Múza.

Blix zavrtí hlavou a nechá poklesnout bradu. Spí v boxerkách a špinavém nátělníku.

„Hockenberry!“ zvolá netrpělivá Múza. „Nightenhelser tvrdí, že šel do Ília, ale tam není. Mně se neohlásil. Viděl jsi, že by tudy prošel některý scholik z denní směny?“

„Ne, bohyně,“ odpoví chudák Blix, s hlavou skloněnou v gestu, které se má blížit úctě.

„Vrať se do postele,“ nařídí znechuceně Múza. Vyjde ven, zadívá se dolů k pobřeží, kde se zelení mužíčci pachtí se stěhováním svých kamenných hlav z lomu, a potom s tichým plesknutím, jak vzduch vtrhne na její místo, kvitne pryč.

Mohl bych sledovat její stopu fázově posunutým prostorem, ale… proč? Zjevně chce, abych jí přilbu a medailonek vrátil. Teď, když je Afrodíta v nádrži, jsem pro ni vypuštěná dělová koule – vsadím se, že kromě Afrodíty je Múza jediná, kdo ví, že jsem byl jakožto špión těmito vynálezy vybaven.

A možná ani Múza neví, jak mě chce Afrodíta využít…

Abych sledoval Athénu a potom ji zabil.

Proč? I kdyby Diova tvrdá slova k Areovi byla pravdivá – že bohové mohou zemřít pravou smrtí – je možné, aby je vyřídil

obyčejný smrtelník? Diomédés dnes udělal, co bylo v jeho silách, aby zabil dva bohy.

A skutečně se mu podařilo vyřadit dva bohy z akce: plavou teď v nádržích a pracují na nich zelení červi.

Zavrtím hlavou. Najednou jsem strašně unavený a silně zmatený. Moje snaha vzepřít se bohům, jen čtyřiadvacet hodin stará, prakticky zhasla. Do zítřka touhle dobou mě Afrodíta nechá zničit.

Kam jít?

Nedokážu se skrývat před bohy příliš dlouho, a jestli se ukáže, že se o to snažím, Afrodíta si o to dřív udělá z mých střev podvazky. Jakmile se bohyně lásky zítra vrátí do akce, uvidí mě – najde mě.

Můžu kvitnout zpátky na bojiště pod Íliem a nechat se najít Múzou. Možná tak budu mít největší šanci. I když mi sebere výstroj, pravděpodobně mě nechá žít, dokud Afrodíta neopustí nádrž. Co můžu ztratit?

Jeden den. Afrodíta bude v nádrži jeden den a dokud se nevrátí, nikdo z ostatních bohů mě nevidí a nemůže mě najít. *Jeden den.*

Fakticky mi zbývá jeden den života.

Mám to na paměti, když se konečně rozhodnu, kam půjdu.

16

Jižní ledové moře

Čtyři cestovatelé se nakonec rozhodli, že si dají pozdní oběd.

Savi zmizela na několik minut v jednom z osvětlených tunelů a vrátila se s teplými chody – kuřetem, ohřátou rýží, paprikami na kari a proužky grilovaného jehněčího. Před několika hodinami v Ulanbatu jim moc nechutnalo, ale teď jedli s nadšením.

„Jestli jste unavení," řekla Savi, „můžete se dnes vyspat tady, než vyrazíme. V některých nepříliš vzdálených pokojích jsou pohodlná místa na spaní."

Všichni řekli, že unavení nejsou – podle času z Kráteru Paříž bylo teprve odpoledne. Daeman se rozhlédl, polkl kus rozkousaného grilovaného jehněčího, a řekl: „Proč žijete v…" Otočil se k Harmanovi. „Jak jste tomu říkal?"

„Ledovec."

Daeman přikývl, ukousl sousto a otočil se zpátky k Savi. „Proč žijete v ledovci?"

Žena se usmála. „Tento můj konkrétní domov by mohl být výsledkem… řekněme… nostalgie staré ženy." Když viděla, že Harman se na ni pozorně dívá, dodala: „Když se před čtrnácti délkami života, jakou máte přidělenu, beze mě odehrál finální fax, byla jsem na takové… dovolené v ledovci, který byl hodně podobný."

„Já jsem myslela, že při finálním faxu byli všichni uloženi," řekla Ada. Utřela si prsty do krásného lněného ubrousku. „Všechny ty miliony lidí starého typu."

Savi zavrtěla hlavou. „Žádné miliony, má drahá. Bylo nás jen o málo víc než devět tisíc, když posťáci uskutečnili finální fax. Pokud vím, nikdo z těch lidí – z nichž mnozí byli mí přátelé – nebyl po

Pauze rekonstruován. Všichni, kteří jsme pandemii přežili, jsme totiž byli Židé, protože jsme byli odolní vůči rubikonovému viru.“

„Co jsou to Židé?“ zeptala se Hannah. „Nebo co *byli* Židé?“

„Především teoretický rasový konstrukt,“ odpověděla Savi. „Zpola zřetelná genetická skupina vzniklá několika tisíciletími kulturní a náboženské izolace.“ Odmlčela se a rozhlédla se po svých čtyřech hostech. Pouze Harmanův výraz naznačoval, že má alespoň ponětí, o čem mluví.

„To vlastně není důležité,“ řekla tiše Savi. „Ale proto jsi o mně slyšel mluvit jako o ‘Věčné Židovce,’ Harmane. Stala jsem se mýtem. Legendou. Výraz ‘Věčný Žid’ přežil, i když význam se ztratil.“ Znovu se usmála, ale bez viditelného veselí.

„Jak se stalo, že jste se nedostala do finálního faxu?“ zeptal se Harman. „Proč vás postlidé nechali tady?“

„Nevím. Sama si tu otázku kladu už staletí. Možná abych mohla posloužit jako… svědek.“

„Svědek?“ podivila se Ada. „Čeho?“

„Ve stoletích před finálním faxem a po něm se na nebi a na zemi událo mnoho zvláštních změn, má drahá. Možná měli posťáci pocit, že někdo – i kdyby to měl být jen jeden člověk starého typu – by měl být svědkem všech těchto změn.“

„Mnoho změn?“ zeptala se Hannah. „Já tomu nerozumím.“

„Ne, má drahá, ani nemůžeš. Ty a tvoji rodiče a rodiče rodičů tvých rodičů znali svět, který jako by se vůbec neměnil, až na některé jedince – a to jen stálým tempem století na osobu. Ne, připouštím, že všechny změny, o kterých mluvím, nebyly viditelné. Ale toto není Země, jakou kdysi znali původní lidé starého typu nebo první posťáci.“

„V čem je jiná?“ zeptal se Daeman. Svým tónem dával všem najevo, jak málo ho odpověď zajímá.

Savi na něho upřela své průzračné šedomodré oči. „Například – je to drobnost, uznávám, rozhodně malá ve srovnání se všemi ostatními, ale pro mě nicméně důležitá – nejsou tu žádní další Židé.“

Ukázala jim, kde najdou soukromé koupelny a navrhla, aby si na cestu sundali termokombinézy.

„Nebudeme je potřebovat?“ zeptal se Daeman.

„Než se dostaneme do sonia, bude nám zima,“ uznala Savi, „ale zvládneme to. A pak už je potřebovat nebudete.“

Ada se převlékla ze své termokombinézy, vrátila se na pohovku do hlavní síně, prohlížela si ledové stěny a přemýšlela o tom všem, když Savi vyšla z jiné boční místnosti. Starší žena na sobě měla silnější kalhoty než předtím a vyšší boty, podšitou pláštěnku, hluboko naraženou čepici a vlasy stažené do šedého ohonu. Nesla vybledlý batoh v barvě khaki, který se zdál být plný. Ada takto oblečenou ženu ještě neviděla a stařenin styl ji fascinoval. Uvědomila si, že ji fascinuje i Savi jako taková.

Zdálo se, že Harman je také fascinován, ale zbraní, kterou bylo stále vidět v Savině opasku. „Pořád uvažujete, že někoho z nás zastřelíte?“ zeptal se.

„Ne,“ odvětila Savi. „Přinejmenším ne právě teď. Ale jsou jiné věci, které může být třeba čas od času zastřelit.“

Cestou nahoru a ven z nitra ledovce a potom po povrchu k soniu jim skutečně *byla* zima – vítr stále skučel a stále nesl sníh – ale stroj byl pod bublinou silového pole vyhřátý. Savi obsadila přední místo, ve kterém cestou sem ležel Harman, a Ada zaujala své místo napravo. Všimla si, že když Savi přejela rukou po černém nástavci pod držadlem, objevil se holografický řídící panel.

„Odkud se to vzalo?“ zeptal se Harman ze svého místa nalevo od staré ženy. Jedna prohlubeň mezi Daemanem a Hannah byla prázdná.

„Udělali jste dobře, že jste se nesnažili sonio cestou sem pilotovat,“ řekla Savi. Zkontrolovala, zda všichni jsou na svých místech a leží na břiše, jak mají. Když potom otočila ovládáním, stroj se hlubokým tónem rozbzučel, vynesl je vertikálně dvě stě nebo dvě stě padesát metrů nad led, udělal úplný přemet – silové pole je udrželo vmáčknuté na místech, ale i tak *měli* pocit, že jen vzduch stojí mezi nimi a strašlivou smrtí zřícením na modrý led a do černého moře tak hluboko dole – načež vyrovnal let, zatočil doleva a začal prudce stoupat ke hvězdám.

Když pak stroj letěl vysokou rychlostí a ve značné výšce k severozápadu, Harman se zeptal: „Mohlo by nás to odvézt tam?“

Ukázal levou rukou. Prsty při tom vtiskl do elastického silového pole nad sebou.

„Kam?“ optala se Savi, která se stále soustřeďovala na holografický displej před sebou. Zvedla oči. „Na prstenec P?“

Harman ležel skoro na zádech a díval se, jak se polární prstenec pohybuje nad nimi od severu na jih. Bylo vidět desítky tisíc jednotlivých částí, které v čistém, řídkém vzduchu této výšky zářily překvapivě jasně. „Ano,“ řekl.

Savi zavrtěla hlavou. „Tohle je sonio, ne kosmická loď. Prstenec P je *vysoko.* Proč byste tam nahoru chtěl?“

Harman na otázku nezareagoval. „Nevíte, kde bychom mohli najít kosmickou loď?“

Stará žena se znovu usmála. Když Ada pozorovala Savi pečlivě, všimla si proměnlivosti jejích výrazů – úsměvů, v nichž byla opravdová vřelost, takových, v nichž nebyla žádná, a tohoto, který naznačoval něco aktivně studeného nebo ironického.

„Možná,“ odvětila, ale její tón odrazoval od dalších otázek na toto téma.

„Skutečně jste se setkala s postlidmi?“ zeptala se Hannah.

„Ano.“ Savi lehce zvýšila hlas, aby ji bylo slyšet přes bzukot sonia, které je unášelo k severu. „Skutečně jsem se s několika setkala.“

„Jací byli?“ Z hlasu Hannah bylo slyšet lehkou nostalgii.

„Především to všechno byly ženy.“

Harman překvapeně zamrkal. „Opravdu?“

„Ano. Mnozí z nás měli podezření, že posťáků, kteří sestupují na zem, je jenom několik, ale používají různé podoby. Vždycky ženské. Možná žádní postlidé mužského pohlaví nebyli. Možná si neponechali pohlaví, když převzali vládu nad svou evolucí. Kdo ví?“

„Měli jména?“ zeptal se Daeman.

Savi přikývla. „Ta, kterou jsem znala nejlíp… nebo spíš ta, kterou jsem vídala nejčastěji… se jmenovala Moira.“

„Jací byli?“ zeptala se znovu Hannah. „Osobností. Vzhledem.“

„Raději se vznášeli než chodili,“ odpověděla záhadně Savi. „Rádi pořádali večírky pro nás, lidi starého typu. Měli sklon mluvit v delfských hádankách.“

Chvíli bylo ticho, narušované pouze svistem větru na polykarbonovém trupu a bublině silového pole. Nakonec promluvila Ada: „Sestupovali z prstenců často?“

Savi znovu zavrtěla hlavou. „Moc ne. Ke konci, v posledních letech před finálním faxem, jen velice vzácně. Ale říkalo se, že mají nějaké zařízení ve Středozemní kotlině.“

„Ve Středozemní kotlině?“

Savi se usmála. Adě to připadalo jako jeden z jejích pobavených úsměvů.

„Stovky let před finálním faxem posťáci vysušili poměrně velké moře jižně od Evropy – přehradili je mezi skálou nazývanou Gibraltar a výběžkem Severní Afriky – a lidem starého typu tam zakázali vstup. Z velké části udělali pole – tak nám to tvrdili – ale já jsem tam i přes zákaz několikrát vnikla, než mě objevili a vyhodili, a zjistila jsem, že jsou tam… nejlepší označení by mohlo být města, jestli se něco v tuhém skupenství dá nazvat městem.“

„V tuhém skupenství?“ podivila se Hannah.

„Tím se netrap, dítě.“

Harman už znovu ležel na břiše, na loktech. Zavrtěl hlavou. „O té Středozemní kotlině jsem nikdy neslyšel. Ani o Gibraltaru. Ani… jak to bylo? Severní Afrika?“

„Vím, že jste objevil několik map, Harmane, a naučil jste se v nich číst… jakž takž,“ řekla. „Ale ty mapy byly špatné. A staré. Těch několik knih, kterým postlidé dovolili přežít do tohoto postliterárního věku, bylo mlhavých… neškodných.“ Harman se znovu zamračil. Letěli k severu mlčky.

Sonio je přeneslo z polární noci do odpoledního světla, daleko od temného oceánu a nad nějakou zemi. Byli ve výšce, kterou mohli jenom odhadovat, a pohybovali se rychlostí, o jaké se jim mohlo jenom zdát. Jak obloha zmodrala, prstenec P se ztratil a na severu se objevil prstenec R.

Letěli nad zemí schovanou pod vysokými bílými mraky, potom uviděli hluboko pod sebou vysoké, sněhem pokryté štíty a ledovcová údolí. Savi se spustila se soniem níž, na východ od hor, takže teď letěli nějakých tisíc metrů nad dešťovým pralesem a zelenými

savanami. Stále se pohybovali tak rychle, že další štíty se objevily nad obzorem jako tečky a v pouhých několika minutách vyrostly v hory.

„To je Jižní Amerika?“ zeptal se Harman.

„Bývala,“ odpověděla Savi.

„Co to znamená?“

„Znamená to, že světadíly se za dobu, která uplynula od nakreslení posledních map, jež jste viděl, poměrně dost změnily. A taky tenkrát měly víc jmen. Byla tato pevnina na mapách, které jste viděl, spojena s tou, která se jmenuje Severní Amerika?“

„Ano.“

„To už neplatí.“ Dotkla se holografických symbolů, otočila ovladačem a sonio slétlo níž. Ada se zvedla na lokty, až se vlasy dotkla bubliny silového pole, a podívala se přes okraj. Sonio tiše, až na svist větru nad silovou bublinou, letělo těsně nad úrovní korun stromů. Kolem se míhaly cykasy, obří kapradiny, věkovité stromy bez listí. Západně se podél linie vysokých vrcholů zvedalo předhoří. Dál na východ byly zvlněné traviny poseté dalšími těmito primitivními stromy. V blízkosti řek a jezer se jako pohyblivé balvany loudala velká zvířata. Pasoucí se tvorové s neskutečnými čenichy měli na sobě bílé, hnědé, světle hnědé a červené pruhy. Ada nedokázala žádného z nich určit.

Náhle se stádo těchto zvířat dusavě přehnalo čtyřicet metrů pod soniem. Zvířata se splašila, prchala jako o život. Za nimi skákalo půl tuctu obrovských tvorů podobných ptákům. Ada odhadovala, že jsou vysocí dva a půl metru nebo i víc. Od největších zobáků a nejošklivějších obličejů, jaké kdy viděla, jim dozadu vlály bujné chocholy. Býložravci běželi rychle – Ada to za těch několik okamžiků, než je sonio odvezlo pryč, odhadovala na padesát až šedesát kilometrů za hodinu – ale ptáci se pohybovali ještě rychleji, možná až sto kilometrů za hodinu, čtyřikrát rychleji než všechny drožky a karioly, kterými kdy Ada nebo ostatní tři jeli.

„Co…“ začala Hannah.

„Ptáci Nohové,“ řekla Savi. „*Phorushacos.* Po rubikonu si URNisté několik století dopřávali takové divoké hrátky. Trochu se to hodí, protože opravdoví ptáci Nohové chodili po těchto nížinách a

kopcích před dvěma miliony let, ale tyhle rekombinované bestie – podobně jako vaši dinosauři na severu – rozvracejí ekologii. Posťáci slíbili, že to v Pauze po finálním faxu uklidí, ale neudělali to.“

„Co je to URNista?“ zeptala se Ada. Zvířata – ptáci Nohové s červenými zobáky i kořist – jim mizeli z dohledu. Na západě teď bylo vidět početnější stáda větších zvířat, sledovaná tvory podobnými tygrům. Sonio vylétlo výš a zatočilo k podhůří.

Savi si povzdechla, jakoby únavou. „Umělci pracující s RNA. Nezávislí rekombinátoři. Společenští rebelové a bezstarostní šprýmaři vybavení sekvencéry a načerno získanými regeneračními tanky.“ Podívala se na Adu, potom na Harmana, pak na Daemana a Hannah. „Tím se netrapte, děti.“

Dalších patnáct minut letěli nad pralesy, z nichž stoupala pára, a pak zahnuli na západ do hor. Dole kolem horských štítů a mezi nimi se valily mraky a sonio bičoval sníh, ale silové pole nějakým způsobem drželo živly v patřičných mezích.

Savi se dotkla jednoho svítícího obrázku; sonio zpomalilo, zakroužilo a zamířilo na západ za podvečerním sluncem. Byli velice vysoko.

„To ne!“ zvolal Harman.

Před nimi se tyčily dva ostré štíty, které mezi sebou svíraly úzké sedlo pokryté trávou a opravdu starými zříceninami, kamennými zdmi bez střech. Nad zříceninami se od jednoho rozeklaného vrcholu k druhému táhl most – také ze ztraceného věku, ale zjevně ne tak starý jako kamenné sutiny. Na visutý most nenavazovala žádná cesta – mostovka končila na obou stranách hradbou z kamenů – a základy byly zapuštěné do skály mezi troskami dole.

Sonio zakroužilo.

„Visutý most,“ zašeptal Harman. „Četl jsem o nich.“

Ada uměla odhadovat velikost věcí a tipovala, že hlavní pole tohoto mostu má na délku téměř půldruhého kilometru, třebaže mostovka se na desítkách míst rozpadla a bylo v ní vidět rezivé armovací pruty a prázdný vzduch. Odhadovala, že obě věže – bylo na nich vidět starý oranžový nátěr, ale především rez – jsou vysoké více než dvě stě metrů. Vršek každé věže se tyčil výš než hory na obou koncích. Dvojité věže se zelenaly něčím, co z dálky vypadalo jako

břečťan, ale když sonio zakroužilo blíž, Ada uviděla, že „porost“ je umělý – zelené bubliny, schodiště a kapky z ohebného materiálu podobného sklu věže ovíjely, táhly se podél silných nosných lan, dokonce sbíhaly dolů po podpůrných lanech a volně visely nad zničenou mostovkou. Z vysokých štítů klouzaly mraky a mísily se s mlhou stoupající z hlubokých kaňonů pod zříceninami na kopci, ovíjely se kolem jižní věže, kroutily se a halily mostovku i lana, jež tam visela.

„Říká se tomuto místu nějak?“ zeptala se Ada.

Savi se dotkla řízení, aby je přivezla blíž. „Golden Gate na Machu Picchu,“ odpověděla.

„Co to znamená?“ zeptal se Daeman.

„Nemám ponětí,“ řekla Savi.

Sonio zakroužilo kolem severní věže – tady na jasném slunci mimo mraky matně oranžovou a strupovitě rezivou – a pomalu, opatrně se sneslo na věž.

Dosedlo bez zvuku.

Silové pole zmizelo. Savi na ně kývla. Všichni vylezli, protáhli se a rozhlédli se kolem. Vzduch byl studený a velice řídký.

Daeman došel až k rezivému okraji plošiny na vrcholku věže a vyklonil se, aby se podíval dolů. Díky tomu, že vyrostl s Kráterem Paříž jako svou domovskou základnou, neměl strach z výšek.

„Na vašem místě bych nepadala,“ řekla Savi. „Tady vás nezachrání nápravna. Když zemřete mimo faxové uzly, zůstanete mrtví.“

Daeman prudce couvl. Málem upadl, jak spěchal, aby od hrany ustoupil. „O čem to mluvíte?“

Savi si hodila přes pravé rameno batoh. „Jak jsem řekla, není tady fax do nápravny. Dokud se nevrátíte, zkuste zůstat naživu.“

Ada zvedla oči k obloze, kde bylo vidět přes vysoký, řídký vzduch oba prstence. „Myslela jsem, že posťáci nás můžou odfaxovat odkudkoli, když… se dostaneme do problémů.“

„Na prstence,“ řekla nevzrušeně Savi. „Kde se v nápravně uzdravíte. Kam vystoupíte po poslední dvacítce, abyste se přidali k postlidem.“

„Ano,“ řekla tiše Ada.

Savi zavrtěla hlavou. „Když se vám stane něco zlého, nejsou to posťáci, kdo vás odfaxuje pryč a dá vás do pořádku. To všechno je mýtus. Nebo, abych se vyjádřila méně zdvořile – kecy.“

Harman otevřel ústa, aby něco řekl, ale Daeman byl rychlejší. „Právě jsem tam byl,“ řekl se zlostí v hlase. „V nápravně. Na prstencích.“

„Ano, v nápravně,“ kývla Savi. „Ale nedali vás do pořádku postlidé. Jestli tam nahoře nějací jsou, jste jim úplně ukradený. A já si myslím, že už tam nejsou.“

Čtveřice stála na zrezivělém vrcholku věže více než sto padesát metrů nad zničenou mostovkou a dvě stě padesát metrů nad travnatým sedlem a kamennými zříceninami. Vítr z vyšších štítů se do nich opíral a cuchal jim vlasy.

„Po poslední dvacítce vystoupíme na nebe a přidáme se k postlidem…“ začala Hannah slabým hlasem.

Savi se rozesmála a vykročila k nepravidelné skleněné kapce, která se vznášela nad západním koncem vrcholku staré věže.

Kapkou začínaly místnosti, předsíně, sestupná schodiště, nehybné eskalátory a menší komůrky mimo hlavní síně. Adě připadalo zvláštní, že materiál nebarví oblohu, oranžové věže, visící lana ani to, co bylo vidět z džungle a mostovky pod nimi, do zelena. Zelené nebylo ani sluneční světlo, které se linulo dovnitř – zelené sklo nějakým způsobem přenášelo barvy věrně.

Savi je vedla točitě dolů, z jednoho zeleného modulu do druhého, z jedné strany rozdvojené věže na druhou, tenkými trubicemi, které se měly v silném větru houpat, ale nehoupaly se. Některé prostory vybíhaly až deset nebo patnáct metrů mimo věž a Ada netušila, jakým způsobem jsou zelené kapky k betonu a oceli připevněné.

Některé místnosti byly prázdné. V jiných byly – artefakty. V jedné se proti panoramatu hor rýsovalo několik zvířecích koster. V další bylo srovnáno ve stolových vitrínách nebo viselo na drátcích něco, co vypadalo jako repliky strojů. A zase v další byly plexisklové krychle s plody stovky tvorů; žádný nebyl lidský, ale některé se lidským znepokojivě podobaly. Jinde se nad pozorovateli a mezi nimi pohybovaly vybledlé hologramy s hvězdami a prstenci.

„Co to tady je?“ zeptal se Harman.

„Vlastně takové muzeum,“ odpověděla Savi. „Myslím, že většina významných exponátů chybí.“

„Kdo je vytvořil?“ zeptala se Hannah.

Savi pokrčila rameny. „Myslím, že posťáci ne. Nevím. Ale jsem si docela jistá tím, že ten most – nebo originál tohoto mostu, může to být replika – kdysi stál nad vodou u jednoho města ze ztraceného věku, na místě, které tenkrát tvořilo západní pobřeží kontinentu severně odsud. Neslyšel jste o něčem takovém, Harmane?“

„Ne.“

Savi se smutně zasmála. „Možná se mi to zdálo,“ vzdychla. „Po všech těch stoletích spánku si se mnou paměť zahrává.“

„Už jednou jste se zmínila, že jste celá století prospala,“ ozval se Daeman. Adě připadal jeho tón ostrý. „O čem to mluvíte?“

Savi je provedla dolů dlouhým točitým schodištěm v trubici ze zeleného skla, natažené mezi nosnými lany, a teď ukázala na řadu věcí, které vypadaly jako křišťálové rakve. „Určitá forma kryospánku,“ řekla. „Ale není za tím chlad – což je zvláštní, protože to byl původní význam slova ‘kryo’. Některé tyto kokony stále fungují, stále zastavují molekulární pohyb. Nikoli chladem, ale nějakou mikrotechnologií, která si bere energii z mostu.“

„Z mostu?“

„Celá ta věc je přijímač sluneční energie,“ vysvětlila Savi. „Nebo alespoň ty zelené části.“

Ada se podívala na zaprášené křišťálové rakve. Zkusila si představit, že by se do některé uložila k spánku a počkala… jak dlouho? Roky, než by se probudila? Desetiletí? Staletí? Zachvěla se.

Savi se dívala přímo na ni a Ada zčervenala. Ale Savi se usmívala. Jedním ze svých upřímně pobavených úsměvů, usoudila Ada.

Slezli na dlouhý válec ze zeleného skla, který visel z roztřepeného a zrezivělého podpůrného lana, silnějšího, než byl Harman vysoký. Ada se přistihla, že našlapuje zlehka, snaží se nadlehčovat silou vůle, jako by se bála, že jejich společná váha strhne válec, lano i celý most. Znovu přistihla Savi, jak se na ni dívá.

Tentokrát Ada nezčervenala, ale zamračila se na ni. Stařenin zájem ji začínal unavovat.

Všichni čtyři se na okamžik polekaně zastavili. Vypadalo to, že vstoupili do nějakého sálu plného lidí – lidí, kteří stáli po okrajích místnosti, muži a ženy v podivných róbách, usazení u stolů nebo stojící u ovládacích panelů, lidé, kteří se nepohnuli ani neobrátili zrak k nově příchozím.

„Nejsou opravdoví," řekl Daeman a došel k nejbližšímu muži – nastrojenému do matně šedého obleku s nějakou látkou u krku – a sáhl postavě na obličej.

Všech pět jich chodilo od jedné postavy k druhé a prohlíželi si muže a ženy oblečené do zvláštních šatů, lidi s nezvykle uspořádanými vlasy a neobvyklými osobními ozdobami – tetováním, zvláštními šperky, obarvenými vlasy a pokožkou.

„Četl jsem, že kdysi se služebníci dělali tak, aby se podobali lidem…" začal Harman.

„Ne," řekla Savi. „Tohle nejsou roboti. Jenom figuríny."

„Co?" zeptal se Daeman.

Savi jim to slovo vysvětlila.

„Víte, koho mají znázorňovat?" zeptala se Hannah. „Nebo proč tu jsou?"

„Ne." Zatímco ostatní si prohlíželi figuríny, stála Savi v pozadí.

Na konci prostory, ve skleněném výklenku, jakoby na čestném místě, byla postava jednoho muže posazena na zdobené skládací lehátko ze dřeva a kůže. Přestože seděla, bylo očividné, že tato postava je menší než většina ostatních mužských figurín v místnosti a je oblečená do jakési světle hnědé tuniky, která vypadala jako krátký, přepásaný oděv zhotovený z hrubé bavlny nebo vlny. Postava měla na nohou sandály. Ten drobný muž by možná vypadal komicky, ale jeho rysy – krátké, kudrnaté šedé vlasy, orlí nos a pronikavé šedé oči, neohroženě zírající zpod hustého obočí – byly tak výrazné, že se Ada přistihla, jak se k němu přibližuje obezřetně. Jeho předloktí formovaly pevné svaly a množství jizev, krátké prsty byly obtočené kolem dřevěných opěrek skládací židle lehce, ale se značnou silou – všechno na té vytesané postavě působilo tak výrazným dojmem číhající síly, jak vůle, tak těla – že se Ada dva

metry od ní zastavila. Ten muž byl viditelně starší, než jak chtěli lidé v tomto věku vypadat – někde mezi Harmanovou druhou dvacítkou a Saviným stářím. Tuniku měl dosti prověšenou, aby Ada viděla na jeho rozložité, bronzové hrudi šedivějící chlupy.

Daeman se k ní přihrnul. „Toho muže znám," řekl a ukázal na něho. „Už jsem ho viděl."

„V turínkovém dramatu," řekla Hannah.

„No ovšem, ovšem," Daeman luskl prsty, jak pátral v paměti. „Jmenuje se…"

„Odysseus," řekl muž na židli. Vstal a udělal krok k překvapenému Daemanovi. „Odysseus, syn Láertův."

17

Mars

„Stabilizuje se,“ sdělil Mahmud pevnou linkou Orphovi. „Rychlost otáčení kolem podélné osy klesla na jednu otáčku zhruba za šest sekund. Rotace kolem příčné a svislé osy se blíží nule.“

„Upravím tu podélnou rotaci,“ řekl Orphu. „Řekni mi, až budeš mít v nitkovém kříži polární čepičku.“

„Fajn, vlastně ne – utíká. Sakra. Stojí to za hovno.“ Mahmud se ve smršti rotujících úlomků a ještě žhnoucí plazmy snažil srovnat do přímky linii na obrazu z kamery s rozmazanou bílou skvrnou marsovské polární čepičky.

„Je to tak,“ ozval se z nákladní komory Orphu. „Stojím za hovno.“

„Já jsem nemluvil o tobě.“

„Já vím. Ale stejně stojím za hovno. Dal bych polovinu své proustovské knihovny, kdybych mohl znovu mít jedno ze svých šesti očí.“

„Napojíme tě na nějakou kameru,“ slíbil Mahmud. „Kruci. Zase se převracíme.“

„Nech ji, ať se převrací, dokud se nedostaneme do atmosféry,“ poradil Orphu. „Šetři palivo v tryskách a energii. A – ne – tuhle věc s viděním nespravíme. Když jsi mě tady zapojil, udělal jsem si test škod. Nechybějí jenom oči a kamery. Díval jsem se směrem k přídi, když to loď koupila, a ten záblesk mi spálil všechny cesty až na organickou úroveň. Moje vnitřní optické nervy jsou na popel.“

„To mě mrzí,“ zalitoval Mahmud. Bylo mu špatně, a nebylo to jenom z otáčení. Po chvíli řekl: „Dochází nám prakticky všechno, co docházet může – voda, vzduch, palivo pro reakční soupravu. Víš jistě, že chceš zůstat v tomto roji trosek?“

„Je to nejlepší, co můžeme udělat," řekl Orphu. „Na radaru jsme jenom další kus zničené kosmické lodě."

„Na *radaru?*" zeptal se Mahmud. „Viděl jsi, co na nás zaútočilo? Nějaký podělaný *válečný vůz.* Myslíš, že válečný vůz má radar?"

Orphu se brumlavě zasmál. „Ty myslíš, že *válečný vůz* může vystřelit energetické kopí jako to, které odpařilo třetinu lodi včetně Korose a Ri Poa? Jistě, Mahmude, *viděl* jsem ten VŮZ – byla to poslední věc, kterou jsem kdy viděl. Ale ani na okamžik nevěřím, že to byl doopravdy válečný vůz, kterým jeli v otevřeném vakuu přerostlý muž a žena. Ha ha. To je moc kouzelné… trochu moc kouzelné."

Mahmud na to neměl co říct. Litoval, že Orphu neutlumil veškerou rotaci kolem podélné osy – ponorka už se také znovu otáčela kolem příčné i svislé osy – ale všechno ostatní v roji trosek se převracelo, a tak bylo logické, aby se převraceli i oni.

„Nechceš si popovídat o Shakespearových sonetech?" zeptal se Orphu z Ió.

„Děláš si ze mě prdel?" Moravec zbožňoval staré lidské hovorové výrazy, a čím byly skatologičtější, tím líp.

„Ano," odvětil Orphu. „Rozhodně si z tebe dělám prdel, příteli."

„Počkej chvilku, počkej chvilku. Trosky začínají žhnout. My taky. Ionizace stoupá." Měl radost, že dovedl udržet hlas klidný. Větší trosky kosmické lodi před nimi zářily matně rudou. Příď *Černé dámy* také začínala zářit. Vnější senzory začaly hlásit, že teplota trupu stoupá. Vstupovali do atmosféry Marsu.

„Je na čase nás vyrovnat," ozval se Orphu, jenž v trupu ponorky přijímal zprostředkovaná data a s pomocí částečného řídícího balíku Korose III., který si stáhl, se snažil dělat, *co* mohl – zažehovat pomocné rakety připevněné k ponorce a přestavovat její gyroskopy. „Rotace kolem podélné je pryč?"

„Úplně ne."

„Nemůžeme čekat. Musím tu hromadu šrotu obrátit, než shoříme."

„Ta 'hromada šrotu' se jmenuje *Černá dáma* a možná nám zachrání život," řekl chladně Mahmud.

„No jo, no jo,“ uznal Orphu. „Řekni mi, až bude kroužek na záběru zadní kamery zcentrovaný na okraji Marsu nad pólem. Začnu tlumit to přetáčení. Proboha, co bych za to dal, kdybych mohl znovu mít jedno oko. Promiň, už to víckrát neřeknu.“

Mahmud sledoval monitor. Vzhledem k rozšiřujícímu se oblaku trosek pocházely jediné spolehlivé orientační body, které byl za posledních zhruba třicet minut schopen Orphovi nahlásit, ze samotného Marsu. Nebylo vidět dokonce ani oba malé měsíčky. Pomocné rakety s tupou ranou zabraly a poškozená ponorka se pomalu otočila kolem osy. Příďová kamera ztratila výhled na Mars a ukazovala žhnoucí plazmu, kov rozžhavený do běla a milion zářících úlomků, které kdysi byly kosmickou lodí a jejich spolupasažéry.

Oranžovočervenohnědozelená masa Marsu vyplnila záběr záďové kamery a kroužek, který Mahmud podle Orphových pokynů na monitor nakreslil, se posouval čím dál víc nahoru, přešel linii pobřeží potečkovanou mraky, ukázal modré moře a potom bílou…

„Polární čepička,“ nahlásil Mahmud. „Teď je na horním okraji.“

„Fajn,“ řekl Orphu. Všechny pomocné rakety zabraly plnou silou. „Vidíš teď záďovou kamerou pól?“

„Ne.“

„Žádné hvězdy, které bys poznal?“

„Ne. Jenom další ionizace z trupu.“

„Na státní zakázku to stačí,“ prohlásil Ióňan. „Použiji teď věnec trysek na zádi jako brzdicí rakety.“

„Koros III. chtěl použít tu velkou reakční soupravu na přídi, aby nás zpomalil pro vstup, a potom to odhodit, než vletíme do atmosféry,“ řekl Mahmud. Rudá, kterou zářila záď, teď byla sytější.

„Já ty silnější trysky nechám, až vstoupíme do atmosféry,“ řekl Orphu.

„Proč?“

„Uvidíš.“

„Když si ty trysky necháme na sobě, nemůže se stát, že explodují, až se při vstupu do atmosféry zahřejí?“

„Stát se to může,“ zabručel Ióňan.

„Jsme dost potlučení,“ připomněl Mahmud. „Hrozí, že se rozpadneme, až to, co máme na trupu, shoří?“

„Jasně, hrozí to," potvrdil Orphu. Zažehl těžkoiontové rakety.

Mahmuda to na třicet sekund vmáčklo do akceleračního křesla. Pak, když hluk a vibrace ustaly, byl znovu volný. Uslyšel tupý úder, jak byl věnec pro úpravu výšky odhozen do prostoru.

Kolem příďové kamery se přehnala ohnivá koule, třebaže tato kamera teď ukazovala pohled za ně, neboť vstupovali do atmosféry zádí napřed. „Určitě vlétáme do atmosféry," řekl Mahmud. Všiml si, že hlas už nemá tak klidný jako předtím. Ještě nikdy nebyl v opravdové planetární atmosféře a představa všech těch tísnících se molekul přidávala k jeho nevolnosti ještě nervozitu. „Ten odhozený tryskový věnec se právě rozžhavil do běla a začal hořet. Vidím, že záď začíná zářit. Hlavní reaktivní věnec na přídi taky, ale ne tak hrozně. Vypadá to, že většina žáru a tlakových vln je kolem naší zádi. Páni – zaostáváme za částí roje trosek, ale před námi to všechno hoří. Jako bychom byli v nějaké obrovské meteorické smršti."

„Dobře," řekl Orphu. „Drž se."

To, co byla kosmická loď moravců, vlétlo do zhuštěné marsovské atmosféry do značné míry tak, jak to Mahmud Orphovi popsal – jako meteorická smršť, kdy větší úlomky měly hmotnost několika tun a rozměry desítek metrů. Bledě modrou marsovskou oblohu proťala stovka ohnivých koulí a rachot hlubokých aerodynamických třesků rozbil ticho severní polokoule. Ohnivé koule přelétly severní polární čepičku jako hejno hořících ptáků a pokračovaly k jihu přes moře Tethys; za sebou zanechávaly dlouhé stopy plazmových par. Vypadalo to tajemně, jako by úlomky spíš letěly, než padaly.

Stovky milionů let se Mars pyšnil zanedbatelnou atmosférou, nějakých 8 milibarů, tvořenou především oxidem uhličitým, nesrovnatelnou s tlakem 1 014 milibarů na hladině moře. Za necelých sto let byla procesem, který žádný z moravců nechápal, planeta terraformována na velice dýchatelných 840 milibarů.

Ohnivé koule se hnaly přes severní polokouli v neuspořádané formaci a za nimi vybuchovala stopa aerodynamických třesků. Některé menší kusy – dost velké, aby přežily dramatický vstup do atmosféry, ale dost malé, aby je hustší vzduch odklonil – začaly

padat dolů nějakých osm set kilometrů jižně od pólu. Kdyby se někdo díval z vesmíru, vypadalo by to, jako kdyby nějaká božská bytost střílela do Marsova severního oceánu přehnaně velké kulometné projektily – dávky svítících střel.

Jednou z těchto dávek svítících střel byla *Černá dáma.* Maskovací materiál kolem zádi a dvou třetin trupu shořel a přidal se k plazmové stopě, jež se za řítící se ponorkou táhly. Vnější antény a senzory shořely. Potom se trup začal ožehovat, odlupovat a štípat.

„Och…“ ozval se Mahmud ze svého akceleračního křesla, „neměli bychom uvažovat o otevření padáků?“ Znal Korosův přistávací plán dost dobře, aby věděl, že padáky z fullerenových vláken se mají otevřít ve výšce 15 000 metrů a zlehka je snést na hladinu oceánu. Když Mahmud naposledy zahlédl oceán, než záďová optika shořela, byl přesvědčený, že jsou níž než 15 000 metrů a řítí se dolů *velice* rychle. „Ještě ne,“ zabručel Orphu. Ióňan neměl v nákladovém prostoru žádná akcelerační křesla a podle hlasu se zdálo, že na něho zpomalovací přetížení působí. „Změř naši výšku radarem.“

„Radar je fuč.“

„Sonar fungovat bude?“

„Zkusím to.“ Kupodivu to fungovalo. Sonar ukázal, jak se k nim odraz od pevné plochy – tedy tekuté vody – blíží ve vzdálenosti 8 200 metrů – 8 000 metrů – 7 800 metrů. Mahmud předal informaci Orphovi a dodal: „Neotevřeme už teď padáky?“

„Ostatní trosky nepoužívají padáky.“

„No a?“

„Vážně se chceš snést dolů na padáku, který jim ukážou všechny jejich senzory?“

„*Čí* senzory?“ zavrčel ostře Mahmud, ale chápal, o co Orphovi jde. Přesto… „Pět tisíc metrů,“ ohlásil. „Rychlost tři tisíce dvě stě kilometrů za hodinu. Skutečně chceme narazit do vody takovou rychlostí?“

„Skutečně ne,“ řekl Orphu. „I kdybychom náraz přežili, pohřbily by nás stovky metrů bahna. Neříkal jsi, že tenhle severní oceán je hluboký jenom několik set metrů?“

„Říkal.“

„Otočím teď loď.“

„*Cože?*“ Ale to už Mahmud uslyšel, jak se zažehl těžký tryskový věnec – jenom některé trysky – a gyroskopy zabzučely, i když to bylo spíš skřípání než bzučení.

Černá dáma započala bolestivý manévr, aby svou příď otočila zezadu dopředu. Vítr a tření škubaly trupem, očesaly poslední senzory ve střední části a narušily několik oddílů. Mahmud vypnul ječící sirény.

Teď, když byla loď přídí dopředu, jedna z posledních fungujících kamer ukazovala cákance v oceánu – pokud se daly výtrysky páry a plazmy do výšky 2 000 metrů označit za „cákance“ – a Mahmud tušil, že v několika sekundách dojde řada na ně. Popsal dopady Orphovi a řekl: „Padáky? Prosím?“

„Ne,“ trval na svém Orphu a zažehl hlavní pomocné trysky, které se měly odhodit ještě na oběžné dráze.

Brzdicí síly vrhly Mahmuda do popruhů a přiměly ho litovat, že nemá akcelerační gel, který použili při prakovém manévru v proudové trubici Ió. Kolem řítící se ponorky vyrostly další gejzíry páry, jako by se kolem míhaly v závratné rychlosti korintské sloupy, a obrazovku vyplnil oceán. Mahmud viděl, jak byl věnec odhozen v okamžiku, kdy trysky přestaly pracovat, a odlétl dozadu. Byli jen tisíc metrů nad oceánem a hladina připadala Mahmudovi na pohled stejně tvrdá jako európský povrchový led.

„Padá…“ začal Mahmud. Teď už žadonil a nestyděl se za to.

Dva obrovské padáky se otevřely. Mahmud uviděl před očima rudo a potom tmu.

Dopadli do moře Tethys.

„Orphu? Orphu?“ Mahmud byl ve tmě a tichu. Snažil se obnovit přísun dat. Jeho obytný oddíl byl neporušený, kyslík stále přitékal. To bylo samo o sobě úžasné. Podle jeho vnitřních hodin uplynuly od dopadu tři minuty. Jejich rychlost byla nula. „Orphu?“

„Grrhh,“ ozvalo se z pevné linky. „Pokaždé, když usnu, musíš mě probudit.“

„Jak se cítíš?“

„Lepší otázka by možná byla, *kde* jsem," zabručel Orphu. „Vyškubl jsem se z oddílu. Nejsem si ani jistý, jestli jsem pořád v *Černé dámě*. Jestli jsem, trup je tady narušený – jsem ve vodě. Ve slané vodě. Počkej, možná jsem se jenom počúral."

Mahmud dělal, že poslední Ióňanovu poznámku neslyšel. „Pořád jsi připojený pevnou linkou," řekl. „Pravděpodobně jsi pořád v nákladovém prostoru. Dostávám nějaká sonarová data. Jsme v nánosu bahna na dně, ale máme ho nad sebou jenom několik metrů, zhruba osmdesát metrů pod hladinou."

„Zajímalo by mě, na kolik jsem kusů," uvažoval Orphu.

„Zůstaň na místě," žádal přítele Mahmud. „Odpojím se od pevné linky a zajdu dolů pro tebe. Nehýbej se."

Orphu se brumlavě zasmál. „Jak bych se mohl pohnout, starý příteli? Všechny moje manipulátory a bičíky odešly do toho velkého moraveckého nebe na obloze. Jsem krab bez klepet. A krunýřem si nejsem moc jistý. Mahmude… počkej!"

„Co?" Mahmud si odepnul popruhy a právě si odpojoval hadice a kabely virtuálního řízení.

„Kdyby ses… ke mně nějak… dostal, tedy jestli není vnitřní chodba úplně zmáčknutá a venkovní dveře nejsou úplně zprohýbané nebo zavařené žárem ze sestupu… co se mnou chceš udělat?"

„Zkontrolovat, jestli jsi v pořádku," Mahmud vytáhl optické kabely. Na všech monitorech byla stejně tma.

„*Uvažuj*, starý příteli," pokračoval Orphu. „Vytáhneš mě odsud – jestli se ti nerozpadnu v rukách – a co potom? Vnitřními chodbami neprojdu. I kdybys mě přetáhl venkem, do tvého obytného oddílu se nevejdu a je jasné, že trupu se držet nemůžu. Chceš jít několik tisíc kilometrů po dnu oceánu a nést mě s sebou?"

Mahmud zaváhal.

„Ještě pořád funguju," pokračoval Orphu. „Nebo aspoň komunikuju. Dokonce dostávám hadicí kyslík a jde do mě nějaká elektrická energie. Určitě jsem v nákladovém prostoru, i když je zaplavený. Co kdybys uvedl *Černou dámu* do provozu a odvezl nás na nějaké příjemnější místo, než se zkusíme dát zase do kupy?"

Mahmud přešel na vnější vzduch a několikrát se zhluboka nadechl. „Máš pravdu," řekl nakonec. „Pojďme se podívat, jak na tom jsme."

Černá dáma umírala.

Mahmud v této ponorce pracoval déle než pozemské století. Zažil různé její iterace a evoluce a věděl, že vydrží hodně. Náležitě připravená, dokázala bez problémů odolat tlaku mnoha tun na čtvereční centimetr a namáhání 3 000 g při vystřelení z proudové trubice, ale houževnatá miniponorka byla pevná jen tak jako její nejslabší článek, a energetické výboje při útoku na oběžné dráze Marsu překonaly tyto tolerance nejslabších částí.

V trupu měla praskliny, vzniklé napětím, a neopravitelně sežehlá místa. Momentálně byli zahrabáni přídí dolů, většina ponorky vězela pod více než třemi metry jemného nánosu a tvrdšího mořského dna, takže ven z bahna vyčuhovalo jen několik metrů zádě. Trup a kostra byly deformované, dveře nákladového prostoru zkřivené, zaseklé a nedosažitelné, a deset z osmnácti vyrovnávacích nádrží bylo narušeno. Vnitřní chodba mezi Mahmudovým velínem a nákladovým prostorem byla zaplavená a částečně zborcená. Pokud šlo o venek, dvě třetiny maskovacího materiálu shořely a vzaly s sebou všechny vnější senzory. Tři ze čtyř sonarových antén byly mimo provoz a čtvrtá mohla vysílat signály pouze dopředu. Pouze jedna ze čtyř hlavních pohonných trysek byla funkční a manévrovací pulzery byly napadrť.

Větší starosti dělaly Mahmudovi škody na energetických systémech lodě: hlavní reaktor poškodil energetický výboj při útoku, takže fungoval pouze s osmiprocentní účinností; akumulátorové články jely na rezervu. Stačilo to pro udržení minimálních životních systémů, ale vyživovací konvertor byl nadobro pryč a zásobu pitné vody měli jen na několik dní.

Konečně, výrobník kyslíku nefungoval. Palivové články neprodukovaly vzduch. Dávno předtím, než jim dojde voda a jídlo, budou Mahmud a Orphu bez kyslíku. Mahmud měl vnitřní zásobu vzduchu, ale bez doplňování stačila tak na den nebo dva. Mohl jedině doufat, že Orphovi, který byl zvyklý pracovat měsíce ve vakuu,

taková maličkost jako absence kyslíku momentálně neuškodí. Rozhodl se, že se na to Ióňana zeptá později.

Ty systémy umělé inteligence, které přežily, hlásily další škody. Kdyby dostala *Černá dáma* pozemský měsíc v ledovém doku v Conamara Chaos a pustily se do ní dvě desítky servisních moravců, dala by se zachránit. Jinak byly její dny – ať už měřené marsovskými soly, pozemskými dny nebo európskými týdny – sečteny.

Dokud byl s Orphem, většinou nemluvným, ve spojení přes pevnou linku – bál se, že přítel by mohl bez varování přestat existovat – Mahmud podal nejpozitivnější zprávu, jaká byla možná, a vypustil periskopovou bójku. Bójka se vypouštěla z té části zádi, která byla nad linií bahna, a stále fungovala.

Vlastní bójka byla menší než Mahmudova ruka, ale byla napěchovaná širokou paletou zobrazovacích a datových senzorů. Okamžitě začala dodávat informace.

„Dobré zprávy," pochvaloval si Mahmud.

„Konsorcium Pěti měsíců vyslalo záchrannou expedici," zabrumlal Orphu.

„Zas tak dobré to není." Místo aby posílal nevizuální data, Mahmud je shrnul, aby přítele donutil poslouchat a mluvit. „Bójka funguje. Nejenom to, komunikační a lokalizační družice, které Koros III. a Ri Po rozseli po oběžné dráze, tam pořád jsou. Zajímalo by mě, proč je ty… osoby, které nás napadly… nevymetly taky."

„Napadl nás starozákonní Bůh se svou přítelkyní," prohlásil Orphu. „Třeba jim komunikační satelity nestály za povšimnutí."

„Podle mě vypadali spíš řecky než starozákonně," usoudil Mahmud. „Chceš si poslechnout data, která mi přicházejí?"

„Jasně."

„Podle MPS jsme v jižní části oblasti Chryse Planitia, která patří k severnímu oceánu, jen asi tři sta čtyřicet kilometrů od pobřeží Xanthe Terra. Máme štěstí. Tato část moře Acidalia a Chryse je jako obrovská zátoka. Kdyby nás trajektorie zavedla několik set kilometrů na západ, dopadli bychom do kopců Tempe Terra. O stejný kus na východ do Arabia Terra. Ještě několik dalších sekund letového času na jih přes vrchoviny Xanthe Terra…"

„Byly by z nás částečky v horních vrstvách atmosféry," dopověděl Orphu.

„Přesně tak. Zato jestli se nám podaří *Černou dámu* vyprostit, můžeme s ní vplout rovnou do delty Valles Marineris, jestli budeme muset."

„Měli jste s Korosem přistát na druhé polokouli," připomněl Orphu. „Na sever od Olympus Mons. Vaším úkolem bylo provést průzkum a dopravit ten přístroj z nákladové komory na Olymp. Netvrď mi, že ponorka je v tak dobrém stavu, abychom s ní mohli obeplout poloostrov Tempe Terra…"

„Ne," připustil Mahmud. Po pravdě řečeno, bylo by obrovské štěstí, kdyby *Černá dáma* vydržela pohromadě a fungovala tak dlouho, aby je dovezla k nejbližší pevnině, ale to nechtěl Ióňanovi říct.

„Ještě nějaké dobré zprávy?"

„Na hladině je hezký den. Všude kapalná voda, kam až bójka dohlédne. Mírné vlny nepřesahují metrovou výšku. Modrá obloha. Teplota těsně pod nulou…"

„Hledají nás?"

„Prosím?"

„Ti… lidé… co nás sestřelili, hledají nás?"

„Ano," přiznal Mahmud. „Pasivní radar ukázal několik těch létajících strojů…"

„Válečných vozů."

„…několik těch létajících strojů, jak křižují nad mořem v prostoru několika tisíc čtverečních kilometrů, kam dopadly trosky."

„Hledají nás," konstatoval Orphu.

„Nezachytil jsem radar ani neutrinové pátrání," uvažoval Mahmud. „Vůbec žádné spektrum energetického pátrání…"

„Můžou nás najít, Mahmude?" Orphův hlas zněl klidně.

Mahmud zaváhal. Nechtěl příteli lhát. „Možná," připustil. „Skoro určitě, kdyby použili moraveckou techniku, ale nevypadalo to tak. Jenom se… *dívali*. Možná jenom očima a magnetometry."

„Na oběžné dráze nás našli celkem snadno. Zaměřili nás."

„Ano,“ uznal Mahmud. Nebylo pochyb o tom, že vůz nebo jeho posádka měli nějaké zařízení pro zaměřování na cíl, které spolehlivě fungovalo na vzdálenost osmi tisíc kilometrů.

„Přitáhl jsi bójku zpátky?“

„Ano.“ Na několik minut zavládlo mlčení rušené pouze skřípáním poškozeného trupu, sykotem ventilace a dusáním a hukotem různých pump, které se marně snažily vyprázdnit zaplavené části.

„Několik věcí nám hraje do ruky,“ řekl nakonec Mahmud. „Zaprvé, v tomto dopadovém prostoru jsou tuny a tuny kovových trosek a prostor je dlouhý. První dopady nebyly moc daleko na jih od polární čepičky.

Zadruhé, zabořili jsme se přídí napřed a na jediné části ponorky, která vystupuje z bahna, na zádi, ještě zůstaly cáry uvolněného maskování. Za třetí, spotřebováváme tak málo energie, že nemáme prakticky žádnou energetickou charakteristiku. Za čtvrté…“

„Ano?“

Mahmud přemýšlel o odumírající zásobě energie, tenčících se zásobách vzduchu a vody a nejistém pohonném systému. „Za čtvrté,“ dodal, „ještě pořád nevědí, proč tady jsme.“

Orphu tiše zabrumlal. „Myslím, že to nevíme ani my.“ Zhruba po minutě bez komunikace se Orphu ozval: „Vlastně máš pravdu. Jestli nás nenajdou v nejbližších několika hodinách, možná budeme mít šanci. Nebo jsou i špatné zprávy?“

Mahmud zaváhal. „Máme malý problém se zásobou vzduchu,“ odhodlal se nakonec.

„Jak vážný je ten problém?“

„Žádný vzduch nevyrábíme.“

„Hm, to *je* problém,“ řekl Ióňan. „Jakou máme zásobu?“

„Asi na osmdesát hodin. Tedy, pro nás dva. Určitě dvojnásobek, pravděpodobně ještě víc, kdyby byla jenom pro mě.“

Orphu tiše zabrumlal. „Jenom pro tebe? Chystáš se přišlápnout mi vzduchovou hadici, příteli? Moje organické části totiž potřebují vzduch taky.“

Mahmud na okamžik nebyl schopen slova. „Myslel jsem… když jsi vakuový moravec… tak…“

„Chceš říct, že trávím dlouhé měsíce v kosmu, a přitom si z náruče Ió nic nenasávám," povzdechl si Orphu. „Vyrábím si vlastní kyslík z vnitřních palivových článků, kterým dodávám energii z fotovoltaických článků na krunýři."

Mahmud cítil, jak mu zpomaluje tep. Jejich šance na přežití se rázem zvýšily, jestli Orphu nepotřeboval lodní vzduch.

„*Jenže* moje fotovoltaické články jsou na mraky," řekl tiše Orphu, „a palivové články od útoku žádný kyslík neprodukují. Žiju z lodní zásoby. Je mi líto, Mahmude."

„Podívej," řekl Mahmud rychle a rázně. „Stejně jsem se chystal pouštět vzduch oběma. To není problém. Spočítal jsem to – při současném tempu spotřeby nám to vystačí asi na osmdesát hodin. A já ji můžu snížit. Celý tenhle velín a obytný oddíl je napuštěný vzduchem. Přečerpám to zpátky a rozdělím. Osmdesát hodin je v pohodě a pak si vyplaveme pro vzduch. Tou dobou už by měli s tím svým pátráním skončit."

„Víš jistě, že dokážeš *Černou dámu* vytáhnout z toho bahna?" zeptal se Orphu.

„Naprosto jistě," zalhal pevným hlasem Mahmud.

„Já navrhuji ležet bez hnutí na dně… řekněme… tři sóly, tři marsovské dny, nějaké sedmdesát tři hodiny, abychom zjistili, jestli tu svou patrolu opravdu odvolali. Nebo dvacet hodin po posledním radarovém kontaktu s nimi. Co bude dřív. Budeme tak mít dost času, abychom se dostali z bláta a k hladině, a ještě nám nějaký kyslík a energie zůstaly v rezervě?"

Mahmud se podíval na virtuální stěnu rudých alarmů a nefunkčních kontrolek. „Třiasedmdesát hodin by nám mělo dopřát ještě spoustu času," prohlásil. „Ale jestli vypadnou dřív, měli bychom vyplout k hladině a zamířit k pobřeží. S reaktorem v tomto stavu to může *Dáma* na hladině vytáhnout tak na dvacet uzlů, takže stejně potrvá den a půl, než se dostaneme k pevnině, obzvlášť když si budeme vybírat, kde přistát."

„No tak prostě nebudeme moci být vybíraví," řekl Orphu. „Fajn, vypadá to, že jediná věc, která nás bude v nejbližších dnech trápit, bude nuda. Zahrajeme si poker? Vzal sis virtuální karty?"

Mahmud se rozveselil. „Vzal."

„Slepého moravce bys přece neokradl, ne?“

Mahmud se zarazil, právě když nahrával zelené sukno karetního stolu.

„Propána, já si dělám *legraci*,“ klidnil ho Orphu. „Zrakové uzly mám pryč, ale paměť a pár kusů mozku mi ještě zůstaly. Pojďme si zahrát šachy.“

Tři soly představovaly 73,8 hodiny a Mahmud nechtěl zůstat na mořském dně tak dlouho. Reaktor slábl rychleji, než odhadoval – pumpy odebíraly víc energie, než počítal – a všechny životně důležité systémy koketovaly s kolapsem.

Během první doby spánku Mahmud přešel na vnitřní zdroje energie, vzal si páčidla a řezací techniku a sestoupil úzkými průlezy a chodbami do nákladní komory. Vnitřní prostory byly zaplavené, vertikální ulička byla bez energie a bez světla. Mahmud si rozsvítil lampičky na rameni a proplaval níž. Voda tady byla mnohem teplejší než moře na Európě.

Nosníky a traverzy se zbortily a přehradily posledních deset metrů. Mahmud je odřezal hořákem. Potřeboval zkontrolovat, v jakém stavu je Orphu.

Dva metry od přechodové komory Mahmud ztuhl. Náraz při dopadu ohnul zadní přepážku a natlačil ji skoro až na přední. Prostor, který byl již tak úzký, se zmáčkl na necelých deset centimetrů. Mahmud viděl dveře do nákladového prostoru – zavřené, zajištěné a zkroucené – ale nemohl se k nim dostat. Musel by prořezat jednu nebo obě silné tlakové přepážky a pak by pravděpodobně musel použít hořák i na vlastní dveře. Byla by to práce na šest nebo sedm hodin a věc měla jeden zásadní háček – hořák používal kyslík, stejně jako on a Orphu. Všechno, co hořák spotřeboval, ubralo z jejich zásoby.

Několik minut se Mahmud vznášel hlavou dolů ve tmě. Ve dvou kuželech světla z ramenních svítilen viděl, jak mu před objektivy pluje bahno. Musel se rozhodnout *teď!* Až se Orphu probudí a pochopí, co dělá, pokusí se mu to rozmluvit. A logika velela, aby si to nechal vymluvit, i kdyby se za těch šest sedm hodin přes přepážky dostal. Orphu měl pravdu – Mahmud by obrovským moravcem

nedokázal pohnout, dokud vězeli v mořském dně. I první pomoc by byla omezena na výbavu a systémové vstupy, které měl Mahmud na palubě pro sebe – bylo možné, že na obrovského vakuového moravce je ani nepůjde použít. Kdyby se Mahmudovi skutečně podařilo vyprostit *Černou dámu* z bahna a vyplout s ní k hladině, *pak* by přišla nejlepší chvíle, aby se Mahmud k Orphovi dostal – i kdyby musel prořezat trupová vrata nákladového prostoru nebo vnější trup. Pak by bylo kyslíku dost. A on by mohl Orpha přesunout, kdyby musel, najít způsob, jak ho připevnit k hornímu trupu, na slunce a na vzduch.

Mahmud se několika tempy otočil, vyplaval nahoru do nakloněné a potrhané chodby a znovu se pustil přes přechodovou komoru do svého osobního prostoru. Uložil řezací techniku. *Později.*

Sotva se vrátil do svého akceleračního křesla, ozval se přes linku Orphův hlas. „Jsi vzhůru, Mahmude?“

„Ano.“

„Kde vězíš?“

„U řízení. Kde jinde bych byl?“

„Jistě.“ Orphův hluboký hlas zněl přes pevnou linku unaveně a staře. „Něco se mi zdálo. Že cítím vibrace. Napadlo mě, že možná… nevím.“

„Ještě si zdřímni,“ odvětil Mahmud. Moravci spali, i kdyby jen proto, aby si dopřáli sny. „Za dvě hodiny tě probudím na bójkovou kontrolu.“

Mahmud vypouštěl periskopovou bójku vždy na několik sekund ve dvanáctihodinových intervalech. Rychle propátral oblohu a klidné moře a namotal ji zpátky. Po prvních devětačtyřiceti hodinách létající stroje ještě stále propátrávaly oblohu ve dne i v noci, ale víc na sever, blíž k pólu.

Mahmud se cítil celkem dobře. Jeho velín a spojovací obytný oddíl byly nepoškozené, vytápěné a jen lehce nakloněné přídí dolů. Mohl se po nich pohybovat, když chtěl. Několik dalších obyvatelných komor bylo zaplaveno – včetně vědecké laboratoře a bývalého Urtzweilova kumbálu – a přestože čerpadla tyto prostory brzy uvolnila, Mahmud se neobtěžoval tím, aby je napustil

vzduchem. Dokonce se po počátečním rozhovoru s Orphem ze všeho nejdřív napojil na svůj přívod kyslíku a vyčerpal obytný oddíl a velín. Řekl si, že to dělá proto, aby šetřil kyslík, ale věděl, že částečně v tom byl i provinilý pocit, že on se má ve svých útulných oddílech tak dobře, zatímco Orphu trpí – přinejmenším existenciálně trpí – a plave v zaplaveném, temném nákladovém prostoru. S tím Mahmud zatím nemohl nic dělat – když měl tři čtvrtiny poškozené ponorky zapíchnuté do dna oceánu – ale zašel do vzduchoprázdné vědecké laboratoře a sestavil komunikační zařízení a další věci, o nichž věděl, že je bude potřebovat, jestli se mu podaří Ióňana vysvobodit.

A vysvobodit sebe, pomyslel si Mahmud, i když to, že bude odloučený od *Černé dámy,* mu jako svoboda nepřipadalo. Všichni hlubinní európští kryoroboti v sobě nosili semínko agorafobie – nefalšované hrůzy z otevřených prostorů – a moravečtí potomci, kteří se z nich vyvinuli, ji zdědili.

Druhý den, po osmi šachových partiích, Orphu řekl: „*Černá dáma* má nějaké únikové zařízení, ne?“

Mahmud doufal, že Orphu se tuto skutečnost nedozví. „Má,“ přiznal nakonec.

„Jakého typu?“

„Malou záchrannou kapsli,“ řekl Mahmud. Byl mrzutý, že o tom musí mluvit. „Není o moc větší než já. Je tu hlavně proto, abych přežil ve vysokém tlaku a dostal se na povrch.“

„Ale má maják, vlastní zásobování kyslíkem, pohon a navigační systémy? Vodu a jídlo?“

„Má. No a co?“ *Ty by ses dovnitř nevešel a za sebou tě táhnout nemůžu.*

„Nic.“

„Nemůžu se smířit s představou, že bych měl *Černou dámu* opustit,“ přiznal po pravdě Mahmud. „A teď na to nemusím myslet. Ještě několik dní.“

„Dobrá.“

„Já to myslím vážně.“

„*Dobrá,* Mahmude. Chtěl jsem to jenom vědět.“

Kdyby v tu chvíli Orphu pobaveně zabrumlal, Mahmud by snad přelezl do únikové kapsle a nechal se vystřelit. Měl na Ióňana vztek, že to téma otevřel. „Chceš si dát ještě jednu partii?“ zeptal se Mahmud.

„V tomto životě ne,“ odvětil Orphu.

Za jednašedesát hodin po dopadu do oceánu bylo na radaru vidět jenom jeden válečný vůz, ale kroužil pouze osm kilometrů nad nimi a deset na sever. Mahmud periskopovou bójku co nejrychleji stáhl.

Seděl a poslouchal z palubního rozhlasu hudbu – Brahmse – a Orphu v zaplavené nákladové komoře pravděpodobně dělal totéž.

Najednou se Ióňan zeptal: „Přemýšlel jsi někdy o tom, proč jsme oba humanisté, Mahmude?“

„Jak to myslíš?“

„Vždyť víš, humanisté. Ze všech moravců jsme se vyvinuli buď my humanisté se svými zvláštními zájmy o staré lidstvo, nebo interaktivnější typy jako Koros III. To oni dávají dohromady moravecké společnosti, Konsorcia Pěti měsíců, politické strany… takové věci.“

„Toho jsem si nikdy nevšiml,“ řekl Mahmud.

„Ty si děláš legraci.“

Mahmud mlčel. Začínal si uvědomovat, že za skoro půldruhé století své existence se mu podařilo zůstat ignorantem téměř ve všech důležitých věcech. Jediné, co znal, byla chladná moře Európy – která už nikdy neuvidí – a tato ponorka, jíž zbývaly hodiny nebo dny, než přestane existovat jako funkční jednotka. A pak ještě Shakespearovy sonety a hry.

Mahmud měl co dělat, aby se do pevné linky nerozesmál. *Mohlo být něco neužitečnější?*

Jako by mu Orphu četl myšlenky, řekl: „Co by o této nepříjemné situaci řekl Bard?“

Mahmud si procházel energetická data a údaje o zásobách. Nemohli čekat sedmdesát tři hodiny. Museli se pokusit o vyproštění v nejbližších zhruba šesti hodinách. A i v tom případě se mohlo stát, kdyby se nedokázali vyhrabat hned, že reaktor úplně přestane fungovat, přetíží se a…

„Mahmude?“

„Promiň. Dřímám. Co je s Bardem?“

„Určitě se nějak vyjádřil o lodních vracích,“ domníval se Orphu. „Jestli si dobře vzpomínám, Shakespeare má spousty vraků.“

„Ale ovšem,“ souhlasil Mahmud. „Spousty vraků. *Večer tříkrálový*, *Bouře*, a tak by se dalo pokračovat. Ale pochybuju, že ty hry obsahují něco, co by nám mohlo pomoci v této situaci.“

„Vyprávěj mi o některých těch vracích.“

Mahmud ve vakuu zavrtěl hlavou. Věděl, že Orphu se jenom snaží odvést jeho myšlenky od skutečného stavu věcí. „Vyprávěj mi o svém milovaném Proustovi,“ navrhl. „Zmínil se vypravěč Marcel někdy o situaci, když se někdo ztratí na Marsu?“

„Vlastně ano,“ řekl Orphu s nepatrným náznakem zabrumlání.

„Žertuješ?“

„*Nikdy* nežertuji o *A la recherche du temps perdu*,“ ohradil se Orphu tónem, který skoro, ne úplně, Mahmuda přesvědčil, že Ióňan mluví vážně.

„Tak dobře, co tedy Proust říká o přežití na Marsu?“ zeptal Mahmud. O pět minut později chtěl znovu vypustit periskopovou bójku a vyvézt je nahoru, i kdyby se vůz vznášel deset metrů nad nimi.

„Ve třetím svazku francouzského vydání, v pátém anglického, které jsem ti nahrál, Marcel říká, že kdybychom se z ničeho nic ocitli na Marsu, narostla nám křídla a získali jsme novou dýchací soustavu, nepřipravilo by nás to o nás samotné,“ prohlásil Orphu. „Dokud musíme používat stejné smysly. Dokud jsme zajatci našeho stejného vědomí.“

„Žertuješ.“

„*Nikdy* nežertuju o pocitech Marcelovy postavy v *Hledání ztraceného času*,“ řekl Orphu znovu tónem, z něhož Mahmud poznal, že sice žertuje, ale o této konkrétní zvláštní zmínce o Marsu ne. „Ty jsi *nečetl* ta vydání, která jsem ti poslal na začátku naší pouti k vnitřním planetám?“

„Četl,“ odpověděl Mahmud. „Vážně. Jenom jsem nějak přeskočil posledních několik tisíc stránek.“

„To není zas tak neobvyklé," usoudil Orphu. „Poslouchej, tohle je pasáž, která následuje po tom narůstání křídel a nových plic v tom marsovském úryvku. Chceš ji francouzsky, nebo anglicky?"

„Anglicky," přál si rychle Mahmud. Takto blízko strašlivé smrti udušením nechtěl zvyšovat svá muka poslechem francouzštiny.

„Jedinou pravou cestu, jedinou fontánu mládí," recitoval Orphu, *„nenašel by ten, kdo by odcestoval do cizích krajin, ale ten, kdo by získal nové oči, spatřil vesmír očima jiné osoby, stovky jiných osob, a spatřil stovku vesmírů, které každá z nich vidí, kterými každá z nich je."*

Když se nad tím Mahmud zamyslel, skutečně se mu na chvíli podařilo zapomenout na hrozbu udušením. „To je Marcelova čtvrtá a poslední odpověď na hádanku života, je to tak, Orphu?"

Ióňan mlčel.

„Říkal jsi přece," pokračoval Mahmud, „že první tři Marcelovi odpověď nedaly. Snažil se věřit ve snobství. Snažil se věřit v přátelství a lásku. Snažil se věřit v umění. Nic z toho nefungovalo jako transcendentální téma. Takže toto je čtvrtá cesta. Toto…" Nedokázal najít správné slovo nebo výraz.

„Vědomí unikající hranicím vědomí," doplnil tiše Orphu. „Fantazie přesahující hranice fantazie."

„Ano," hlesl Mahmud. „Rozumím."

„Musíš," řekl Orphu. „Ty jsi teď moje oči. Potřebuju vidět vesmír tvýma očima."

Mahmud chvíli seděl v tichu rušeném sykotem kyslíku v hadičce. Potom řekl: „Zkusme se podívat s *Černou dámou* nahoru."

„Periskopovou bójkou?"

„Do hajzlu s nimi, jestli tam nahoře čekají. Raději zemřu v boji, než bych se udusil tady v tom bahně."

„Dobrá," odvětil Orphu. „Řekl jsi 'zkusím' se podívat s *Dámou* nahoru. Pochybuješ snad o tom, že nás z toho slizu dostaneš?"

„Kurva, nemám ponětí, jestli se z toho bordelu vyhrabeme," řekl Mahmud. V duchu stiskl virtuální tlačítka, vyhnal reaktor do červených čísel, odjistil trysky a pyrotechniku. „Ale chci to pořádně zkusit za… osmnáct sekund. Drž se, příteli."

„Jelikož mám pryč manipulátory, kotvy i bičíky, předpokládám, že to myslíš rétoricky,“ ozval se Orphu.

„Chyť se *zuby*,“ přikázal Mahmud. „Šest sekund.“

„Jsem moravec,“ ohradil se Orphu. Znělo to trochu rozhořčeně. „Nemám zuby. Co jsi…“

Spojení se náhle přehlušilo, jak naskočily všechny trysky, příčky začaly dunivě skřípět a povolovat a *Černá dáma* s hlasitým sténáním zabrala, aby se vysvobodila ze slizké náruče Marsu.

18

Ílion

Toto město – Ílion, Trója, Priamovo Město, Pergamos – je nejkrásnější v noci.

Hradby, každá vysoká víc než třicet metrů, jsou osvětlené pochodněmi, nasvícené koši na předprsních a podsvícené stovkami ohňů trójského vojska tábořícího na planině pod nimi. Trója je město vysokých věží, z nichž většina je osvětlena dlouho do noci, teplé světlo se line z oken, nádvoří září, terasy a balkony zahřívají svíčky, ohniště a další pochodně. Ílijské ulice jsou široké a pečlivě vydlážděné – jednou jsem zkusil zasunout mezi kameny čepel nože a nešlo to – a většinou jsou osvětlené otevřenými dveřmi, pochodněmi zasazenými do svícnů a ohni, na kterých si vaří tisíce a tisíce netrójských vojáků s rodinami, kteří tady teď žijí, všichni spojenci Ília.

V Íliu žijí dokonce i stíny. Mladí muži a ženy z nižších vrstev se milují v tmavých uličkách a na stinných terasách. Vykrmení psi a věčně mazané kočky se kradou ze stínu do stínu, z uličky na nádvoří, běhají po širokých ulicích, kam napadaly z vozů trhovců ovocné plody, zelenina, maso a ryby – a jsou tedy jejich, a potom se plíží zpátky do šera úzkých uliček a tmy pod viadukty.

Obyvatelé Ília se nebojí hladu ani smrtící žízně. Když bylo vyhlášeno první varování před blížícími se Achájci – o mnoho týdnů dřív, než černé lodě před devíti lety připluly – do města byly nahnány stovky kusů dobytka a tisíce ovcí, čímž se vyprázdnily pastviny na tisíci kilometrech čtverečních kolem města. K dalším takovým přesunům dobytka dochází pravidelně a většina skotu se do města dostane i přes vlažné pokusy Řeků tomu zabránit. Zeleninou a ovocem je Ílion zásoben bez problémů; dovážejí je titíž vychytralí farmáři, kteří prodávají jídlo Achájcům.

Trója byla před mnoha stoletími postavena na svém místě především zásluhou obrovského vodního zdroje pod ní – město má čtyři gigantické studny, ve kterých je stále dostatek čerstvé vody – ale pro jistotu nechal Priamos již dávno odklonit jeden přítok řeky Simoeis na sever od Ília a dovést jeho vodu snadno bránitelnými kanály a podzemními akvadukty do vlastního města. Řekové mají s obstaráváním pitné vody větší potíže než fakticky obležení obránci Ília.

Počet obyvatelstva Ília – ve své době nesporně největšího města na Zemi – se od začátku války více než zdvojnásobil. Nejdřív přišli do města zemědělci, pastevci, rybáři a ostatní potulní obyvatelé okolních plání, aby v něm hledali ochranu. Za nimi přišly armády trójských spojenců – nejenom bojovníci, ale často i jejich manželky, děti, rodiče, psi a dobytek.

K těmto spojencům patří různé skupiny: „Trójané“ odjinud než ze samotné Tróje – Dardanové a obyvatelé dalších menších měst a oblastí daleko od Ília, včetně Tróji oddaných bojovníků zpod hory Idy a ze severu až z Lykie. Přítomni jsou rovněž Adréstové a další bojovníci z míst vzdálených mnoho desítek kilometrů na východ od Tróje, jakož i Pelasgové z Larisy na jihu.

Z Evropy přišli Thrákové, Paionové a Kikonové. Z jižních břehů Černého moře dorazili Halizónové, obyvatelé oblasti kolem řeky Halys, příbuzní legendárních chalybských kovozpracovatelů. Ve městě je slyšet táborové písně a nadávky Paflagonů a Enetů, lidí ze severnějších končin podél Černého moře, kteří mohli být prapředky budoucích Benátčanů. Ze severozápadu Malé Asie přišli zarostlí Mýsové – Ennomos a Nastés jsou dva mýsijští muži, se kterými jsem nějaký čas pobyl, a podle Homéra je zabije Achilleus v budoucí bitvě v řece – masakru tak strašlivém, že voda Skamandru nejenom bude měsíce rudá, ale řeku přehradí mrtvoly všech mužů, jež tam Achilleus pobije, včetně těl Nastéta a Ennoma, která si nikdo nepřivlastní.

Podle bujných vlasů, zvláštně tvarované bronzové výstroje a pachu se dají poznat také přítomní Frygové, Méoni, Kárové a Lyčané.

Toto město je plné, nádherně živé a nevázané celý den kromě dvou nebo tří ze čtyřiadvaceti hodin. Je to nejkrásnější a nejvelkolepější město na světě – v této době, v mé době, ve všech dobách v historii celého lidstva.

Tyto myšlenky se mi honí hlavou, když ležím nahý vedle Heleny Trójské v její posteli, z ložního prádla je cítit sex a my, vlajícími závěsy profukuje chladivý vítr. Někde zaduní hrom blížící se bouřky. Helena se pohne a zašeptá mé jméno: „Ho-kn-ber-íí…“

Přišel jsem do města pozdě odpoledne, poté, co jsem kvitl dolů z nemocnice bohů na Olympu. Věděl jsem, že Múza mě hledá, aby mě zabila, a také jsem věděl, že jestli mě dnes nenajde, udělá to Afrodíta, až vyjde z regeneračního tanku.

Původně jsem chtěl splynout s vojáky pozorujícími poslední bitvu tohoto dlouhého dne – někde na pláních, v slunci a prachu pozdního odpoledne, Diomédés stále zabíjel Trójany – ale když jsem uviděl, jak se Hektór vrací do města jen s několika členy své obvyklé družiny, vmorfoval jsem do jednoho z mužů, které jsem znal – Dolóna, kopiníka a spolehlivého zvěda, kterého brzy zabijí Odysseus a Diomédés – a vydal jsem se za Hektorem. Šlechetný bojovník prošel Skajskými branami – hlavními branami Ília, zhotovenými z pevných dubových desek, vysokých jako devět mužů o velikosti Aianta – a byl okamžitě zajat trójskými manželkami a dcerami, které se vyptávají na své manžely, syny, bratry a milence.

Díval jsem se, jak se Hektorův červený trójský chochol prodírá davem žen, hlava a ramena plují nad mořem prosících tváří, a viděl jsem, jak se konečně zastavil, aby k rostoucímu zástupu promluvil: „Modlete se k bohům, trójské ženy.“ To bylo všechno, co řekl, než se otočil na patách a odkráčel k Priamovu paláci. Několik jeho vojáků zkřížilo oštěpy a krylo jeho ústup tím, že masu naříkajících trójských žen zadržovalo. Zůstal jsem s poslední čtveřicí jeho gardy a mlčky jsem ho doprovodil do Priamova velkolepého paláce, podle Homéra široce stavěného, zářícího kolonádami z leštěného mramoru.

Zatímco Hektór se krátce setkal se svou matkou, couvli jsme ke zdi – večerní stíny se již kradly do nádvoří a komnat – a stáli jsme na stráži.

„Nedávej mi víno, matko," řekl a gestem odmítl pohár, který mu nechala přinést sluhou. „Teď ne. Jsem příliš unavený. Víno by mi odebralo to málo síly a nervů, co mi zbývá na zabíjení, které přijde dnes večer. Kromě toho jsem celý od krve, prachu a veškeré špíny boje – styděl bych se, kdybych měl zvednout pohár na Diovu počest takovýma špinavýma rukama."

„Synu," odpověděla mu jeho matka, žena, kterou jsem za ta léta vídal projevovat vřelost a dobré srdce, „jaký jiný důvod máš pro opuštění bojiště než modlitbu k bohům?"

„Modlit se musíš ty," odvětil Hektór a položil svou přilbu vedle sebe na divan. Bojovník byl skutečně špinavý – obličej umazaný vrstvami prachu a krve, ze kterých jeho pot udělal červenohnědé bláto – a seděl tak, jak může sedět jen někdo, kdo je úplně vyčerpaný, s předloktími na kolenou, hlavou skloněnou, hlasem otupělým. „Jdi do Athénina chrámu, shromáždi ty nejvznešenější ílijské ženy a vezmi největší, nejkrásnější roucho, jaké v Priamově paláci najdeš. Rozprostři je na klín Athéniny zlaté sochy a slib jí oběť dvanácti jalovic v jejím chrámu, jen když vezme Tróju na milost. Požádej krutou bohyni, aby ochránila naše město, a naše trójské manželky a bezmocné děti před Diomédovým běsněním."

„Tak už je to tady?" zašeptala Hektorova matka, naklonila se blíž a vzala syna za jednu zkrvavenou ruku. „Už na to došlo?"

„Ano," Hektór ztěžka vstal, zvedl svou přilbu a odešel ze síně.

Se třemi dalšími kopiníky jsem vyčerpaného reka následoval přes šest městských bloků do rezidence Parida a Heleny, rozlehlého komplexu s královskými zahradami, obytnými věžemi a soukromými nádvořími.

Hektór si proklestil cestu strážnými a sluhy, dusavě vyšel po schodech a rozrazil dveře do soukromých komnat Parida a Heleny. Tak trochu jsem čekal, že uvidím Parida s uloupenou manželkou v posteli – Homér zpíval o tom, jak skončil nadržený pár v posteli o několik hodin dřív, když byl Paris odnesen z rozhodujícího boje s Meneláem – ale ne, Paris vzhlédl od svého krunýře a bitevní výstroje, se kterou se mazlil, zatímco Helena seděla opodál a vysvětlovala služkám, co mají vyšívat.

„Co tady kurva děláš?“ obořil se Hektór na drobnějšího bratra. „Sedíš si tady jako baba, jako vrnící nemluvně, hraješ si se svou zbrojí, a zatím opravdoví ílijští muži umírají po stovkách, nepřítel se valí kolem města a řve nám do uší cizácké bojové pokřiky? Vstaň, ty jeden mizerný zběhu. Vstaň, než Trója kolem tvého zbabělého zadku shoří na popel!“

Místo aby rozhořčeně vyskočil, urozený Paris se pouze usmál. „Ano, Hektore, zasloužím si tvé urážky. Neřekl jsi nic, co by bylo nespravedlivé.“

„Tak zvedni tu svou prdel a navlékni si zbroj,“ nařídil ostře Hektór, ale vztek z jeho hlasu nenadále vyprchal. Buď ho o něj připravila tíha únavy, nebo to, s jakým klidem se Paris odmítl hájit.

„Udělám to,“ slíbil Paris, „ale nejdřív mě vyslechni. Chci ti něco říct.“

Hektór mlčel. Pomalu se pohupoval v sandálech. Pod levou rukou si nesl svou přilbu s chocholem a v pravé svíral mimořádně dlouhý vrhací oštěp, který si půjčil od jednoho muže z naší nepočetné gardy. Teď použil tupý konec oštěpu k tomu, aby se opřel a neztratil rovnováhu.

„Nezůstávám ve svých komnatách jenom z hněvu nebo pobouření,“ řekl Paris a pokynul k Heleně a jejím služkám, jako by patřily k inventáři. „Ale ze žalu.“

„Ze žalu?“ zopakoval Hektór. Znělo to pohrdavě.

„Ze žalu,“ řekl znovu Paris. „Že žalu nad svou dnešní zbabělostí – třebaže ze souboje s Meneláem mě odnesli bohové, ne moje vůle – a ze žalu nad osudem našeho města.“

„Ten osud není vepsaný do kamene,“ utrhl se na něho Hektór. „Můžeme Dioméda a jeho rozběsněné nohsledy zastavit. Navleč si zbroj. Pojď se mnou zpátky do boje. Zbývá ještě hodina denního světla. Můžeme zabít spoustu Řeků v krvavém světle zapadajícího slunce a další v chladivém šeru.“

Paris se tomu usmál a vstal. „Máš pravdu. Boj teď připadá i mně – největšímu milovníkovi, ne bojovníkovi světa – jako lepší možnost. Osud a vítězství se střídají, Hektore, jednou se přikloní na tu stranu, pak zas na druhou, je to jako řada mužů bez brnění v dešti nepřátelských šípů.“

Hektór si nasadil přilbu a mlčky čekal. Paridovu slibu, že se zapojí do bitvy, viditelně nevěřil.

„Jen běž," pobídl ho Paris. „Musím na sebe dostat všechnu tu válečnou výstroj. Běž, doženu tě."

Hektór ani teď nic neřekl, stále nechtěl bez Parida odejít, ale krásná Helena – a ona *byla* krásná – vstala ze židle, přešla po mramorové podlaze k Hektorovi a vzala ho za zakrvácené předloktí. Její sandály tiše klapaly po chladivém mramoru.

„Můj milý příteli," řekla hlasem rozechvělým citem, „můj milý švagře, tolik mi drahý – mně, takové běhně, zkažené, intrikánské couře, strůjkyni hrůz, z nichž tuhne krev v žilách – proč mne matka raději neutopila v temném Iónském moři, když jsem se narodila, než abych se stala příčinou toho všeho."

Zhroutila se, pustila Hektorovu ruku a rozplakala se.

Šlechetný Hektór překvapeně zamrkal, zvedl volnou ruku, jako by se chtěl dotknout jejích vlasů, pak ji rychle strhl zpět a rozpačitě si odkašlal. Jako mnoho jiných hrdinů, slavný Hektór je neohrabaný ve společnosti jiných žen než své manželky. Než stačil něco říct, Helena pokračovala. Stále plakala a slova ze sebe vyrážela přerývaně mezi trýznivými vzlyky.

„Anebo, šlechetný Hektore, jestli bohové skutečně určili všechny ty strašlivé roky krveprolití mně, měla jsem se aspoň stát manželkou lepšího muže, většího bojovníka než milence, muže, který chce pro své město udělat víc než to, že si v dlouhé odpoledne, kdy jeho městu hrozí zkáza, odvede svou ženu do postele."

Paris udělal půlkrok směrem k Heleně, jako by ji chtěl uhodit, ale to, že byla tak blízko vysokého Hektora, ho zadrželo. My pěšáci u zdi jsme se dívali do prázdna a tvářili jsme se, že nemáme uši.

Helena se podívala na Parida. Oči měla zarudlé a plné slz. Dál mluvila s Hektorem, jako by Paris – její únosce a údajný druhý manžel – v místnosti nebyl. „Tento… si zasloužil sžíravý posměch opravdových mužů. Chybí mu pevnost ducha, odvaha. Nemá je teď a nebude je mít… nikdy."

Paris zamrkal. Po tvářích se mu rozlil ruměnec, jako by dostal facku.

„Ale on sklidí plody své zbabělosti,“ pokračovala Helena, doslova slova plivala a třísnila slinami mramorovou podlahu. „Přísahám ti, že on sklidí plody své slabosti. Přísahám to před bohy.“

Paris nasupeně odešel z místnosti.

Helena se otočila k bojovníkovi, který tam dál stál, umazaný zaschlou krví. „Pojď, posaď se na pohovku a odpočiň si vedle mě, milý švagře. Neseš největší tíhu těchto bojů – a to všechno kvůli mně, Hektore, kvůli takové děvce.“ Sedla si na polstrovanou pohovku a poklepala na místo vedle sebe. „Nás dva tento osud svazuje k sobě, Hektore. Do prsou každého z nás zasel Zeus sémě milionu smrtí, zkázy našeho věku. Můj milý Hektore. Jsme smrtelníci. Oba zemřeme. Ale ty i já budeme žít tisíc generací v písni…“

Jako by už Hektór nechtěl víc slyšet, otočil se na podpatku a odešel z pokoje. Vysoká přilba, kterou si znovu nasadil, se leskla šikmými paprsky večerního slunce.

Naposledy jsem pohlédl na Helenu, jak sedí s hlavou skloněnou na polstrované lavici, všiml jsem si jejích dokonalých paží a hebkosti jejích ňader, viditelných přes tenkou řízu. Zvedl jsem svůj oštěp – oštěp zvěda Dolóna – a zamířil jsem za Hektorem a dalšími jeho třemi věrnými kopiníky.

Je důležité, abych to řekl takto. Helena se převalí, zašeptá mé jméno a znovu usne. *Mé* jméno. Zašeptá: „Ho-kn-ber-íí,“ a já mám pocit, jako by mi srdcem projelo kopí.

Když teď ležím vedle nejkrásnější ženy antického světa, možná nejkrásnější ženy v dějinách – nebo alespoň ženy, která způsobila, že pro její jméno zemřelo nejvíc lidí – pamatuji si víc ze svého života. Ze svého předchozího života. Ze svého *opravdového* života.

Byl jsem ženatý. Má manželka se jmenovala Susan. Poznali jsme se jako studenti na Boston College a krátce po promoci jsme se vzali. Susan byla středoškolská studijní poradkyně, ale poté, co jsme se přestěhovali do Indiany, kde jsem v roce 1972 začal vyučovat antiku na Indianské univerzitě, už pracovala jen málo. Děti jsme neměli, ale ne proto, že bychom se o ně nesnažili. Když jsem dostal rakovinu jater a šel do nemocnice, Susan žila.

Proboha, proč se mi to vybavuje zrovna teď? *Po devíti letech prakticky bez jakýchkoli vzpomínek, proč si musím zrovna teď vzpomenout na Susan? Proč se teď proklínat a drásat zubatými střepy svého předchozího života?*

Nevěřím v Boha s velkým B a, navzdory jejich evidentní hmotné existenci, nevěřím ani na bohy s malým b. Nevěřím na ně jako na reálné vesmírné síly. Ale věřím v nemravnou bohyni jménem Ironie. Prochází všemi věky. Vládne bez rozdílu lidem, bohům i Bohu.

A má zvrácený smysl pro humor.

Jako Romeo, když leží vedle Julie, slyším hromobití, které se k nám blíží od jihozápadu. Hřmění se rozléhá nádvořím, vítr povlává záclonami na terasách po obou stranách velké ložnice. Helena se převalí, ale neprobudí se. Ještě ne.

Zavřu oči a několik hodin dělám, že spím. V očích mi něco drhne, jako bych měl pod víčky prach. Začínám být moc starý na to, abych zůstával tak dlouho vzhůru, obzvlášť po trojím milování s nejkrásnější a nejsmyslnější ženou na světě.

Po odchodu od Heleny a Parida jsme Hektora doprovodili k němu domů. Hrdina, který prakticky nikdy v životě neutekl z boje, utíkal před pokušením, které mu Helena nabídla – utíkal domů ke své ženě Andromaché a jejich jednoročnímu synovi.

Za celých devět let, co pozoruji Ílion a poflakuji se kolem, jsem s Hektorovou ženou nikdy nemluvil, ale znal jsem její příběh. Každý v Íliu znal její příběh.

Andromaché byla svým způsobem krásná – jistě, nesrovnatelná s Helenou nebo bohyněmi, ale krásná víc lidsky – a rovněž byla královského původu. Pocházela z Théb v trójské oblasti známé jako Kilikie a její otec Éetión byl místní král, většinou svého lidu obdivovaný a všemi uznávaný. Jejich malý palác stál na dolních svazích hory Plakos, v lese proslaveném dřevem. Z kilikijského dřeva byly postaveny mohutné Skajské brány Ília, ale také věže obléhacích strojů, stojící na kolech za řeckými liniemi necelé tři kilometry odtud.

Achilleus jí otce zabil, probodl Éetióna v souboji, když rychlonohý achájský zabiják se svými muži krátce po vylodění Řeků

vytáhl proti okolním městům. Andromaché měla sedm bratrů – žádné bojovníky, ale pastevce ovcí a chovatele oslů – které Achilleus pozabíjel ještě tentýž den, když je uštval na kamenitých kopcích pod lesem. Achilleus měl zjevně v plánu nenechat naživu žádného mužského potomka kilikijského královského rodu. Tu noc nechal Achilleus nastrojit Éetiónovo tělo do bronzové zbroje, s poctami mrtvolu spálit a navršit na popel starého krále pohřební mohylu. Těla bratrů mladé Andromachy však zůstala ležet bez zájmu na polích a v lesích jako žrádlo pro vlky.

Napakovaný kořistí z tuctu měst, Achilleus si přesto řekl o doslova královské výkupné za Eetiónovu královnu – matku Andromachy – a dostal je. Ílion byl tenkrát bohatý a bylo možné s útočníky obchodovat.

Matka Andromachy se vrátila domů do komnat jejich prázdného paláce v Kilikii a tam – podle toho, jak Andromaché svůj žalostný příběh často vyprávěla – „ji Artemis zastřelila deštěm šípů."

Vlastně ano.

Artemis, dcera Dia a Létó a sestra Apollónova, je bohyní lovu – zrovna včera jsem ji viděl na Olympu – ale je také bohyní, která má na starosti rození dětí. V jednom momentě *Íliady* se rozzuřený Apollón na svou sestru rozkřikne před jejich otcem Diem: „Nechává tě zabíjet matky v jejich těžké hodince," čímž chce říct, že Artemis je odpovědná nejenom za to, aby smrtelným ženám sloužila jako božská porodní bába, ale také za to, že při porodu naděluje *smrt*.

Matka Andromachy zemřela devět měsíců poté, co si ji Achilleus odvedl jako rukojmí, když zabil Éetióna, otce Andromachy. Matka Andromachy zemřela při porodu, když se snažila přivést na svět dítě manželova vraha.

A pak mi řekněte, jestli světu nevládne ta nemravná bohyně Ironie.

Andromaché a její dítě nebyli doma. Hektór prohledal dům, běhal z pokoje do pokoje. Čtveřice nás kopiníků hlídala vchod, ale nezasahovala. Hrdina byl viditelně nervózní a dával na sobě znát víc úzkosti, než kolik jsem ho kdy viděl projevit na bitevním poli. Když se vrátil ke dveřím, zastavil dvě služky, které právě přišly.

„Kde je Andromaché? Odešla s ostatními urozenými manželkami do Athénina chrámu? Do sestřina domu? Navštívit manželky bratrů?“

„Naše paní odešla na hradbu, pane,“ odpověděla nejstarší služka. „Všechny trójské ženy slyšely o děsivých událostech, které se dnes na bojišti staly, o Diomédově běsnění a o tom, jak se štěstěna obrátila k synům Ília zády. Tvoje žena odešla do obrovské věže, jíž prochází trójská brána, aby se podívala, co z věže uvidí, aby zjistila, jestli její manžel a pán stále žije. Běžela jako šílená, pane, a chůva s vaším dítětem běžela hned za ní.“

Měli jsme co dělat, abychom Hektorovi stačili, když vyrazil ke Skajské bráně, a já jsem si zhruba tak blok od hradby uvědomil, že bych s ním *neměl* zůstávat. Tato událost – setkání Hektora a Andromachy na hradbách – byla příliš důležitá. Bude ji sledovat příliš mnoho bohů. Bylo možné, že tam na mě bude číhat Múza.

Několik set metrů od brány jsem se oddělil od hopkajících kopiníků a vmísil se do davu v boční ulici. Stíny již byly hluboké, vzduch se ochlazoval, ale nedohledné věže Ília stále osvětlovalo rudé slunce klonící se k západnímu obzoru.

Vybral jsem si jednu z těchto věží a točitým vnitřním schodištěm jsem vyšel nahoru, stále vmorfovaný do kopiníka Dolóna.

Věž byla postavená trochu jako minaret – třebaže do nástupu islámu zbývaly ještě tisíce let – a já jsem byl na úzkém kruhovém balkonu sám, když jsem na něj vyšel. Slunce mi svítilo do očí, ale když jsem přepolarizoval své zrakové filtry a nastavil silnější zvětšení na kontaktních čočkách od bohů, měl jsem shledání na hradbách jako na dlani.

Andromaché se rozběhla po hradbě a vrhla se manželovi kolem krku. Nohy jí zavířily vzduchem, jak ji zvedl a objetí ji oplatil. Jeho jiskřící přilba se zaleskla v sytém večerním světle. Další vojáci a další manželky na hradbě ustoupili stranou, poskytli svému vůdci a jeho nevěstě jisté soukromí. Pouze chůva, která držela jednoročního synka, zůstala páru nablízku.

Mohl jsem si jejich rozhovor poslechnout směrovým mikrofonem na obušku, ale rozhodl jsem se, že je budu jenom pozorovat, dívat se, jak pohybují ústy, a studovat jejich výrazy. Když

pominula vlna úlevy, že vidí svého manžela a bojovníka živého a nezraněného, Andromaché se zamračila a začala mluvit rychle, naléhavě. Vybavil jsem si v hrubých rysech z Homérova podání, co říká – připomíná své trápení, to, jak je osamělá, když jí Achilleus zavraždil otce a bratry. Některá slova bych jí dokonce mohl odezírat ze rtů, když řekla: „*Ty* jsi teď mým otcem, Hektore, a také mou vznešenou matkou. Jsi mi teď bratrem, můj milovaný. A jsi také mým manželem, mladým, vřelým, plným mužnosti a života. Slituj se nade mnou, manželi můj! Neopouštěj mě. Nevracej se na ílijské pláně, abys tam zemřel a nechal své tělo vláčet za vozem nějakého Achájce, až ti maso sleze z kostí. Zůstaň tady! Bojuj *tady*. Chraň svoje město tím, že budeš bojovat na hradbách, *tady*.“

„Nemohu,“ řekl Hektór. Přilba se mu zaleskla, jak pomalu zavrtěl hlavou.

Viděl jsem, jak Andromaché řekla: „*Můžeš,*“ obličej stažený láskou a strachem. „*Musíš.* Stáhni svá vojska sem, kde roste ten fíkový strom… vidíš? Tady je náš milovaný Ílion nejzranitelnější jejich útokem. Třikrát to Argejci v tom místě zkusili v naději, že naše město dobudou, třikrát vedeni svými nejlepšími bojovníky – oběma Aianty, velkým i malým, Ídomeneem a strašlivým Diomédem. Možná jim nějaký věštec ukázal, že tam je naše slabé místo. Bojuj *tady*, můj choti! Chraň nás *tady!*“

„Nemohu.“

„*Můžeš,*“ zvolala Andromaché a vymanila se mu z objetí. „Ale *neudělá*š to!“

Díval jsem se, jak Hektór řekl: „Ano, neudělám to.“

„A víš, co bude se *mnou*, vznešený Hektore, až zemřeš tou svou slavnou smrtí a staneš se žrádlem achájských psů?“

Viděl jsem, jak sebou Hektór škubl, ale neřekl nic.

„Nějaký upocený řecký velitel si mě odtáhne s sebou jako svou děvku!“ vykřikla Andromaché tak hlasitě, že to slyším i o půl ulice dál. „Odvezou si mě do Argu jako kořist, abych dělala otrokyni velkému Aiantovi, malému Aiantovi, strašlivému Diomédovi nebo nějakému nižšímu vojevůdci a podržela mu, kdy bude chtít!“

„Ano,“ řekl Hektór. Pohled měl ztrápený, ale pevný. „Ale já budu mrtvý a zahrnutý hlínou, která utlumí tvůj křik.“

„Ovšem, no ovšem,“ zvolala Andromaché, která teď plakala a smála se zároveň. „Šlechetný Hektór bude mrtvý. A jeho syn, kterému všichni obyvatelé Ília říkají Astyanax – ‘Pán města’ – bude otrokem achájských vepřů, prodaný jinam než jeho zotročená, zkurvená matka. *To* bude tvoje slavné dědictví, vznešený Hektore!“

Andromaché přivolala chůvu, popadla dítě a zvedla je jako štít mezi sebe a Hektora.

Viděl jsem, že Hektór má ve tváři bolest, zvedl však ruce a natáhl je k chlapečkovi. „Pojď ke mně, Skamandrie,“ zavolal na synáčka jménem, které dostal, ne přezdívkou používanou obyvateli města.

Chlapeček ucukl a rozplakal se. Ze svého místa na věži, o půl tuctu střech dál, jsem slyšel, jak křičí.

Přilba to způsobila. Hektorova přilba. Leštěný, blyštivý bronz postříkaný krví a špínou, v němž se odrazilo slunce, poškozená předprseň a samotný chlapeček. Přilba s chocholem z ohnivě rudých koňských žíní a zrůdně lesklých kovových chráničů, které obcházely Hektorovy oči a kryly mu nos.

Chlapec vřískal a tiskl se matce na prsa, vystrašený vlastním otcem.

Člověk by čekal, že Hektora takový okamžik zdrtí – žádné poslední objetí od syna? – ale bojovník se jen zasmál, zaklonil hlavu a znovu se rozesmál, ze srdce a dlouze. Po chvíli se rozesmála i Andromaché.

Hektór si prudkým pohybem sundal z hlavy válečnou přilbu a postavil ji na hradbu, kde se rozhořela světlem zapadajícího slunce. Pak stejně prudce uchopil syna, objal ho a začal ho vyhazovat do výšky a chytat, až chlapec vřískal nikoli hrůzou, ale radostí. Potom si synka položil do lokte své pevné pravé paže a levou rukou k sobě přitiskl Andromachu.

Když pak zvedl tvář k obloze, stále na ní měl široký úsměv. „Slyš mě, Die! Slyšte mě všichni nesmrtelní!“

Všechny stráže a všechny ženy na hradbě zmlkly. Ulice se ponořily do tajemného ticha. Hektorův hlas bylo slyšet na vzdálenost několika ulic.

„Dopřejte tomuto chlapci, mému synovi, ze kterého mám velkou radost, aby mohl být jako já – nejslavnější z Trójanů a mužů všech! Silný a statečný jako já, Hektór, jeho otec! A dejte, bohové, aby Skamandrios, syn Hektorův, mohl jednoho dne vládnout celému Íliu v plné síle a nádheře, a aby všichni lidé říkali: ‘Ten je lepší než jeho otec!’ To je má modlitba, bohové, a o žádnou další laskavost vás nežádám.“

A s těmito slovy Hektór podal dítě zpátky manželce, oba je políbil a odešel z hradby na bojiště.

Přiznávám, že několik hodin po Hektorově rozloučení s manželkou jsem měl depresi. Náladu mi nijak nezlepšovalo vědomí, že v dalším roce bude Andromaché skutečně vyhnána z hořícího města do cizí země, kde se stane drahou otrokyní jiných mužů. A nepomohlo ani vědomí, že Achájec, který ji zajme – Pyrrhos, předurčený stát se předkem králů z épeirské větve Makedonců a získat hrobku hrdiny v Delfách – vyškubne Hektorova synka Skamandria (obyvateli Ília zvaného Astyanax, „Pán města“), z náruče chůvy a svrhne ho z vysokých hradeb, kde dítě najde krvavou smrt. Tentýž Pyrrhos pak zavraždí Hektorova a Paridova otce, krále Priama, na Diově oltáři v jeho vlastním paláci. Priamův rod tak prakticky vymře během jediné noci. Je to skličující představa.

Nemá to být obhajoba toho, co jsem pak udělal, ale nabízím to jako částečné vysvětlení.

Bloudil jsem ulicemi Ília až do soumraku i dlouho potom. Tak osaměle a stísněně jsem se za devět let, co jsem tam působil jako scholik, ještě necítil. Již jsem nebyl morfovaný jako Dolón, ale stále jsem byl oblečený za trójského kopiníka – kdykoli přichystaný natáhnout si Hádovu přilbu, s teleportovacím medailonkem připraveným pro okamžitý únik – a zanedlouho jsem zjistil, že jsem se vrátil k Heleninu paláci. Přiznám se, že jsem sem za ta léta chodil často. Když mi zbyl čas mezi scholickými pozorováními, chodil jsem potají do města a na toto místo, v naději, že ji spatřím… že spatřím Helenu, nejkrásnější a nejpřitažlivější ženu na světě. Kolikrát jsem postával přes ulici od tohoto několikapatrového komplexu, díval se nahoru jako roztoužený mladík a čekal, dokud se v horních

komnatách a terasách svítilo, s nepatrnou nadějí, že ji alespoň zahlédnu?

Najednou mě ze sentimentálního zasnění vytrhne mrazivější pohled – letící válečný vůz, který se pomalu sune nad ulicemi a střechami domů, maskovaný před očima smrtelníků, ale docela slušně viditelný pro můj vylepšený zrak. Přes zábradlí se naklání moje Múza a pátravě pozoruje ulice. Ještě nikdy jsem ji neviděl letět nad městem nebo ílijskými pláněmi tak nízko. Poznal jsem, že mě hledá.

Vmžiku jsem si narazil Hádovu přilbu a schoval se – alespoň jsem v to doufal – před bohy a lidmi. Zřejmě to fungovalo. Vůz mé Múzy proplul necelých třicet metrů nade mnou a ani na okamžik nezpomalil.

Když vůz odletěl a zakroužil nad hlavním tržištěm, vzdáleným tucet bloků východním směrem, aktivoval jsem tlačítka na svém levitačním postroji. Jsou jimi vybaveni všichni scholici, ale používáme je jenom zřídka. Často jsem po dnu nepřehledných bojů na poli použil levitační postroj k tomu, abych se vznesl nad bojiště a udělal si lepší představu o taktické situaci; a potom jsem odletěl do Ília – po pravdě řečeno, sem k Heleninu domu – abych pár minut natěšeně civěl, než jsem kvitl zpátky na Olymp a do ubikací.

Teď ne. Vznesl jsem se nad ulici, jako neviditelný jsem přelétl stráž stojící u vstupu do Paridova a Helenina paláce, překonal jsem vysokou zeď a přistál na jednom z balkonů vnitřního nádvoří u soukromých pokojů páru. S rozbušeným srdcem jsem prošel rozevlátými závěsy v otevřených dveřích. Moje sandály nevydávaly na kamenné podlaze téměř žádný zvuk. Palácoví psi by mě byli ucítili – Hádova přilba neuměla zamaskovat pach – jenže všichni psi byli v přízemí a na vnějším nádvoří, ne tady nahoře, kde královský pár žil.

Helena byla v lázni. Po třech služebných, které o ni pečovaly, zůstávaly vlhké otisky chodidel, jak ženy chodily s teplou vodou nahoru a dolů po mramorových schodech k zapuštěné vaně. Vlastní lázeň obklopovaly gázové závěsy, ale jelikož trojnožky košů s uhlím a zavěšené lampy byly uvnitř, jemný materiál nepředstavoval pro zrak žádnou překážku. Stále neviditelný, zastavil jsem se těsně na

vnější straně jemně rozvlněné tkaniny a zadíval jsem se na Helenu v lázni.

Tak tohle jsou ty kozy, kvůli kterým vyplulo tisíc lodí, blesklo mi hlavou a okamžitě jsem si vynadal, že jsem takový idiot.

Mám vám ji popsat? Mám vám vysvětlit, proč žár její krásy, její nahé tělo, dokáže zapůsobit na muže, kterého odděluje propast více než tří tisíc let chladného času?

Myslím, že ne – a nikoli z diskrétnosti nebo že by to bylo proti etiketě. Na to, abych popsal Heleninu krásu, mé chabé schopnosti nestačí. Po tolika ženských ňadrech, která jsem viděl, bylo na Heleniných měkkých, plných prsech něco jedinečného? Nebo něco dokonalejšího na tom trojúhelníku tmavých chloupků mezi jejími stehny? Nebo něco víc vzrušujícího na jejích bledých, svalnatých stehnech? Nebo něco úžasnějšího na jejích mléčně bílých půlkách, pevných zádech a malých ramenou?

Samozřejmě že bylo. Ale já nejsem tím, kdo by vám ten rozdíl vysvětlil. Byl jsem nepříliš významný badatel a – v představách svého ztraceného života – možná spisovatel. Učinit zadost Helenině kráse by vyžadovalo básníka lepšího Homéra, lepšího Danta, dokonce lepšího Shakespeara.

Vyšel jsem z místnosti s lázní do chladu prázdné terasy před její ložnicí a dotkl jsem se tenkého náramku, který mi umožňoval morfovat do podoby někoho jiného. Ovládací panel náramku se rozzářil pouze tehdy, když jsem jej aktivoval, ale komunikoval s mým palcem prostřednictvím symbolů a obrázků. Byla v něm uložena morfovací data všech mužů, která jsem v uplynulých devíti letech zaznamenal. Teoreticky bych mohl morfovat i v ženu, ale nikdy jsem nenašel důvod to udělat a rozhodně jsem ho neměl tuto noc.

Na morfování musíte pochopit jednu věc. Není to přetvoření molekul, oceli, masa a kostí do jiného tvaru. Nemám ponětí, jak morfování funguje, i když se mi jeden krátce žijící scholik z jednadvacátého století jménem Hayakawa pokusil před nějakými pěti šesti lety vysvětlit svou teorii. Hayakawa neustále zdůrazňoval zachování hmoty a energie – ať tím myslel cokoli – ale já jsem té části jeho vysvětlení nevěnoval velkou pozornost.

Morfování evidentně funguje na kvantové úrovni. A jak taky jinak u těchto bohů? Hayakawa mě požádal, abych si představil všechny lidské bytosti tady, včetně jeho a mě, jako stojaté vlny pravděpodobnosti. Tvrdil, že na kvantové úrovni lidé – a všechno ostatní ve vesmíru – existují mezi dvěma okamžiky jako hroutící se vlnoplocha – molekuly, paměť, staré jizvy, emoce, vousy, pivní dech, všechno. Tyto náramky, které jsme dostali od bohů, zaznamenávaly pravděpodobnostní vlny a umožňovaly nám přerušit a uložit originály – a nakrátko spojit své pravděpodobnostní vlny s těmi uloženými, vzít si svou paměť a vůli do nového těla, když morfujeme. Nevím, jak je možné, že to neporušovalo Hayakawovo milované zachování hmoty a energie… ale stále trval na tom, že neporušuje.

Toto uzurpování jiné podoby a jiného chování je důvodem, proč scholici téměř vždycky morfovali do bezvýznamných postav boje o Tróju; obyčejných kopiníků jako byl ten bezejmenný osobní strážce, jehož podobu jsem na sebe vzal po Dolónovi. Kdybychom se měli stát například Odysseem, Hektorem, Achilleem nebo Agamemnónem, vypadali bychom jako oni, ale chování bychom si nechali vlastní – nesrovnatelné s hrdinským charakterem pravé osoby – a s každou minutou, již bychom si jeho podobu ponechávali, bychom skutečné události víc a víc vzdalovali od této odvíjející se reality, která tak věrně kopírovala *Ílias.*

Nemám tušení, co se stalo s pravou postavou, když jsme do ní vmorfovali. Možná pravděpodobnostní vlna té osoby jednoduše plavala na kvantové úrovni kolem, a již nekolabovala v to, čemu jsme říkali realita, dokud jsme její podobu a hlas neopustili. Možná se ta pravděpodobnostní vlna uložila do náramku, který jsme nosili, nebo do nějakého zařízení či mikročipu některého boha na Olympus Mons. Nevím a nijak zvlášť mě to nezajímá. Jednou jsem se Hayakawy zeptal, krátce předtím, než si popudil Múzu a navždy zmizel, jestli bychom mohli morfovací náramek použít k tomu, abychom se proměnili v jednoho z bohů. Hayakawa se zasmál a řekl: „Bohové si své pravděpodobnostní vlny chrání, Hockenberry. Nezkoušel bych se do nich plést.“

Teď jsem aktivoval náramek a prošel stovky mužů, které jsem si tam zaznamenal, dokud jsem nenašel toho, kterého jsem chtěl. *Paris.* Dá se čekat, že Múze by k ukončení mé existence stačilo jen to, aby zjistila, že jsem si Parida naskenoval pro budoucí morfování. Zásadou scholiků je nezasahovat.

Kde je Paris právě teď? Palcem se probírám aktivní ikonou a zkouším si vzpomenout. Události tohoto odpoledne a tohoto večera – konfrontace mezi Hektorem, Paridem a Helenou, setkání Hektora s manželkou a synem na hradbách – to všechno se stalo před koncem šestého zpěvu *Íliady.* Nebo ne?

Nedokázal jsem přemýšlet. Hruď se mi svírala samotou. Hlava se mi točila, jako bych celé odpoledne pil.

Ano, konec šestého zpěvu. Hektór odejde od Andromachy a Paris ho skutečně dostihne dřív, než Hektór opustí město – nebo v okamžiku, kdy opustí město. Jak to bylo v mém oblíbeném překladu? *„Ve svém vysokém domě však nemeškal dlouho ni Paris.“* Helenin nový manžel si připjal zbroj, jak slíbil, a pospíšil za Hektorem. Oba pak společně prošli Skajskou bránou do další bitvy. Vzpomínám si, že jsem pro jednu vědeckou konferenci napsal příspěvek, v němž jsem analyzoval Homérovu metaforu Parida, jak pádí coby kůň, který ve stáji přetrhne řemen ohlávky, vlasy mu vlají po plecích jako hříva, dychtivý boje, bla bla bla.

Kde je Paris teď? Po setmění? Co mi uteklo, zatímco jsem se toulal ulicemi a civěl na Helenina světla a Heleniny cecky?

To bylo v sedmém zpěvu a já jsem si vždycky říkal, že sedmý zpěv *Íliady* je matoucí slátanina. Dlouhý den, který začal ve druhém zpěvu, v něm končí tím, že Paris zabije Achájce jménem Menesthios a Hektór rozsekne hrdlo Éionéovi. Tolik k manželským objetím a otcovským poplácáním. Pak se bojuje dál a Hektór se utká v souboji muže proti muži s velkým Aiantem a…

Co? Nic moc. Aiás vítězil – byl lepší bijec – jenže potom se bohové zase začali hádat o výsledek, Řekové a Trójané spolu dlouze tlachali, jedni řvali po druhých, a pak najednou smír, Hektór a Aiás si vyměnili zbroj a chovali se jako staří kamarádi, a potom se všichni dohodli na příměří, dokud neshromáždí mrtvé na pohřební hranice a…

Kde je dnes v noci Paris, sakra? Zůstane s Hektorem a vojskem, aby dohlédl na příměří, promluvil na pohřebních obřadech? Nebo se zachová tak, jak je to bližší jeho charakteru, a půjde za Helenou do postele?

„Komu na tom záleží, sakra," řekl jsem nahlas, palcem jsem stiskl aktivační ikonu na náramku a vmorfoval do Parida.

Byl jsem pořád neviditelný, nastrojený do Hádovy přilby, levitačního postroje a všeho.

Sundal jsem si přilbu a všechno ostatní s výjimkou morfovacího náramku a malého teleportovacího medailonku, který mám na krku. Věci jsem schoval za trojnožku v rohu balkonu. Teď jsem byl jenom Paris v jeho válečné výstroji. Sundal jsem si brnění a nechal jsem je taky na balkonu, takže jsem teď vypadal jen jako Paris v jemné haleně. Kdyby se na mě teď Múza vrhla shůry, neměl bych jinou obranu než kvitnout pryč.

Prošel jsem balkónovými závěsy zpátky do prostoru lázně. Helena překvapeně vzhlédla, když jsem závěsy rozhrnul.

„Můj pane?" řekla. V první chvíli jsem v jejích očích viděl vzdor. Pak sklopila pohled v gestu, které mohlo být omluvou a podřízením se za předchozí tvrdá slova. „Odejděte," řekla ostře služebným a ženy odešly. Nohy měly ještě mokré.

Helena Trójská pomalu vyšla po schodech z lázně ke mně. Vlasy měla suché až na mokré pramínky na lopatkách a na ňadrech, hlavu stále skloněnou, ale její oči se teď dívaly přes řasy nahoru na mě. „Čeho si ode mne žádáš, můj manželi?"

Musel jsem to zkusit dvakrát, než mi hlas fungoval, jak měl. Nakonec jsem Paridovým hlasem řekl:

„Pojď do postele."

19

Golden Gate na Machu Picchu

Chodili po Golden Gate z jedné zelené kapky do druhé, po nepohyblivých eskalátorech, po lávkách zalitých zeleným sklem, spojujících obří lana nesoucí mostovku tak hluboko dole. Odysseus chodil s nimi.

„Opravdu jste ten Odysseus z turínkového dramatu?“ zeptala se Hannah.

„Nikdy jsem turínkové drama neviděl,“ odvětil.

Ada si všimla, že muž, jenž si říkal Odysseus, ve skutečnosti nic nepotvrdil ani nevyvrátil, pouze se otázce vyhnul.

„Jak jste se sem dostal?“ zeptal se Harman. „A *odkud* jste přišel?“

„Odpověď je složitá,“ řekl Odysseus. „Už nějakou dobu jsem na cestách, snažím se najít domov. Toto je pouze zastávka na cestě, místo, kde si odpočinu, než je za několik týdnů opustím. Jestli vám to nevadí, raději bych vám něco ze svého příběhu vypověděl později. Možná až povečeříme. Savi *Uhr* mi možná pomůže, abych částem svého příběhu porozuměl.“

Ada si pomyslela, že je velice zvláštní poslouchat někoho, jak mluví obecnou angličtinou, jako by to nebyl jeho mateřský jazyk; nikdy se s žádným přízvukem nesetkala. V Adině světě založeném na faxech, kde všichni žili všude – a nikde – neexistovala ani regionální nářečí.

Šestice vyšla na vrcholek věže, kde předtím Savi přistála se soniem. Vrátili se právě ve chvíli, kdy se slunce dotýkalo vrcholku jižnějšího ze dvou ostrých štítů, k nimž byl most ukotven. Vítr od západu byl prudký a studený. Došli k zábradlí na okraji plošiny a podívali se dolů na svažující se, travnaté sedlo s terasovitými zříceninami, hlouběji než dvě stě padesát metrů pod nimi.

„Když jsem byla na Golden Gate před třemi týdny naposledy, Odysseus byl v jednom z kryotemporálních sarkofágů, kde zpravidla spím. Jeho příchod – a to, co znamená – je důvod, proč jsem vás nakonec kontaktovala, proč jsem nechala ta vodítka na skále v Suchém údolí.“

Ada, Harman, Hannah a Daeman na staženu vytřeštili oči. Vůbec nechápali výrazy, které použila, ani skutečný význam jejího tvrzení.

„Co je k večeři?“ zeptal se Odysseus.

„Víc téhož,“ odpověděla Savi.

Vousatý muž zavrtěl hlavou. „Ne.“ Ukázal širokým, krátkým prstem na Harmana a pak na Daemana. „Vy dva. Ještě zbývá hodina světla. To je dobrá část dne pro lov. Chcete jít se mnou?“

„Ne!“ zvolal Daeman.

„Ano,“ řekl Harman.

„Já chci jít,“ ozvala se Ada, překvapená naléhavostí ve vlastním hlase. „Prosím.“

Odysseus si ji dlouho prohlížel. „Dobrá,“ přikývl nakonec.

„Měla bych jít s vámi,“ přidala se Savi. Znělo to váhavě.

„Umím ovládat tvůj stroj,“ Odysseus kývl hlavou směrem k soniu.

„Já vím, ale…“ Savi se dotkla černé zbraně na opasku.

„Není třeba,“ prohlásil Odysseus. „Hledám jenom jídlo, ne válku. Tam dole žádní voynixové nebudou.“

Savi stále váhala.

Odysseus se podíval na Adu a Harmana. „Počkejte tady. Hned se vrátím, dojdu si jenom pro svůj oštěp a štít.“

Harman se rozesmál, než pochopil, že muž s mohutnou hrudí v bílé haleně nežertuje.

Odysseus skutečně uměl létat se soniem. Odstartovali z vrcholku věže, obkroužili vysoko položené sedlo, kde zříceniny vrhaly v šikmých paprscích slunce složité stíny, a vysokou rychlostí se spustili do údolí.

„Myslel jsem, že budete lovit pod mostem,“ řekl Harman do svistu větru.

Odysseus zavrtěl hlavou. Ada si všimla, že mu stříbrné vlasy splývají po krku jako zvlněná hříva. „Tam jsou jenom jaguáři, deňky a duchové," prohlásil Odysseus. „Když chceme najít kořist, musíme dál do nížin. A jde mi hlavně o jednu konkrétní kořist."

Vysokou rychlostí opustili ústí kaňonu a hory a rozlétli se přes vysoké traviny, z nichž tu a tam vyrůstaly vysoké cykasy a stromy s korunami podobnými kapradinám. Slunce zapadalo, ale ještě stálo nad horami a všechno na planině vrhalo dlouhé stíny. Dole se objevilo stádo – velká pasoucí se zvířata, která Ada nedokázala určit, s hnědou kůží a bílými pruhy na zadku. Stovky tvorů připomínaly tvarem antilopu, ale každý byl třikrát větší, s dlouhýma, zvláštně skloubenýma nohama, dlouhými ohebnými krky a houpajícími se choboty, které vypadaly jako růžové hadice. Sonio nedělalo žádný hluk, když nad nimi prolétalo, a žádné z pasoucích se zvířat ani nezvedlo hlavu.

„Co to je za zvířata?" zeptal se Harman.

„Jsou jedlá," odvětil Odysseus. Snesl se níž a přistál za nějakými vysokými kapradinami asi třicet metrů po větru od pasoucího se stáda. Slunce zapadalo.

Kromě dvou absurdně dlouhých oštěpů – každý byl skoro stejně dlouhý jako sonio a násadou přečníval poměrně slušný kus za bublinu silového pole a záď létajícího stroje – si Odysseus s sebou vzal kulatý štít zhotovený ze složitě opracovaného bronzu s vrstvami oslích kůží, a také krátký meč v pochvě a nůž zastrčený za opasek haleny. Adě – která se uchylovala pod turínské plátno častěji, než před Harmanem přiznala – se z této zvláštní kombinace člověka z neskutečného turínkového dramatu o Trói a jejího světa, nebo této divoké verze jejího světa, trochu točila hlava. Vstala a vydala se za Odysseem a Harmanem, kteří vykročili od sonia pryč.

„Ne," zarazil ji ostře Odysseus. „Ty zůstaneš u stroje."

„Ani mě nenapadne."

Odysseus si povzdechl a promluvil na ně šeptem. „Oba se postavte tady za ten keř. Nehýbejte se. Kdyby se k vám něco blížilo, nasedněte do sonia a aktivujte silové pole."

„Já nevím, jak se to dělá," zašeptal Harman.

„Nechal jsem UI aktivní," řekl Odysseus. „Stačí, když si lehnete dovnitř a řeknete: 'silové pole zapnout'."

Odysseus vzal oba oštěpy, vyšel na travnatou planinu a pomalu, tiše zamířil k pasoucím se zvířatům. Ada slyšela, jak zvířata s plandavými čenichy chrochtají a přežvykují, slyšela, jak zuby ukusují trávu, a cítila jejich pronikavý pach. Když se k nim Odysseus přiblížil, nerozutekla se polekaně, a když pár jedinců na okraji stáda konečně zvedlo hlavu, byl od nich něco přes deset metrů. Zastavil se, odložil jeden oštěp a štít a druhý dlouhý oštěp zvedl.

Zvířata přestala žvýkat. Sledovala teď toho zvláštního dvounožce pozorně, ale nevypadala vyplašeně.

Odysseovo statné tělo se přikrčilo, prohnulo a vymrštilo. Oštěp letěl rovně a přímo, zasáhl nejbližší zvíře nad hrudí a téměř mu projel dlouhým, silným krkem. Zvíře se zatočilo, vydalo přidušený zvuk a ztěžka dopadlo na zem.

Ostatní zvířata frkla, zabečela a dala se na útěk – každé kličkovalo hned sem, hned tam způsobem, jaký Ada ještě neviděla, aby jim zvláštně skloubené nohy umožňovaly prakticky okamžité změny směru – až celé stádo dusavě zmizelo z dohledu v mělkém údolí zhruba půldruhého kilometru na sever.

Odysseus klekl k mrtvému zvířeti a vytáhl z opasku krátký zahnutý nůž. Několika rychlými pohyby otevřel břišní dutinu, vytáhl orgány a střeva – hodil je do trávy s výjimkou něčeho, co vypadalo jako játra; to dal na malou plastovou plachtu, kterou položil vedle sebe – pak stáhl kůži z jedné kýty, odkrojil silný pruh červeného masa a položil jej také na plachtu. Pak zvířeti prořízl krk, polil trávu další krví a vytáhl svůj oštěp, opatrně, aby jej nezlomil. Pečlivě otřel násadu a bronzový hrot o trávu.

Ada, která stála u keře, pocítila závrať a rozhodla se, že si raději sedne do trávy, než by riskovala, že omdlí. Nikdy neviděla, jak člověk zabil zvíře, natož aby je tak odborně rozporcoval a částečně stáhl z kůže. Bylo to strašlivě… *úsporné.* Styděla se za svou reakci, ale nechtěla omdlít, a tak svěsila hlavu ke kolenům, dokud jí před očima nepřestaly tancovat černé tečky.

Harman jí starostlivě položil ruku na záda, ale když na něho mávla, aby šel pryč, vykročil k mrtvému zvířeti.

„Zůstaňte tam!“ zavolal Odysseus.

Harman se zmateně zastavil. „Jsou pryč. Potřebujete pomoc, abyste to odnesl…“

Odysseus ukázal zvednutou dlaň, aby Harmana zastavil tam, kde byl. „Já nelovím tohle. To je… *Nehýbejte se*.“

Harman a Ada otočili hlavu k západu. Vysokou rychlostí, dokonce ještě rychleji, než jak uprchlí býložravci, se k nim blížili dva bíločernočerveně pruhovaní dvounozí tvorové. Ada cítila, jak se jí dech zadrhl v hrdle, a viděla, jak Harman znehybněl.

Tvorové se přihnali ke krvavé mrtvole a klečícímu Odysseovi rychlostí vyšší než sto kilometrů v hodině. Pak v oblaku prachu klouzavě zastavili. Ada poznala, že jsou to ptáci, které předtím viděli ze sonia – Savi jim říkala *ptáci Nohové* – jenže z toho, co bylo z výšky zvláštně zábavné – pštrosovití tvorové, kteří si vykračují jako nemotorná kuřata – se ve skutečnosti stalo něco, z čeho šel strach.

Dva ptáci Nohové se zastavili pět kroků od mrtvého býložravce a teď si prohlíželi Odyssea. Každý pták byl vysoký skoro tři metry, svalnaté tělo měl pokryté krátkým bílým peřím, na zakrnělých křídlech měl peří černé a stál na silných nohách, které měly tloušťku Adina trupu. Jejich zobák musel být dlouhý přinejmenším metr a čtvrt, hrozivě zahnutý, kolem kořene červený – jakoby namočený do krve – a ovládaný mohutnými čelisťovými svaly, které nápadně vystupovaly pod půltuctem dlouhých červených per vybíhajících z temene lebky každého ptáka Noha. Jejich oči byly strašné, zlomyslně žluté, olemované modrými kruhy, zasazené pod dinosauří čelo. Kromě trhacích dravčích zobáků byli vybaveni silnými drápy na nohou – každý byl dlouhý jako Adino předloktí a ještě zlověstněji vyhlížejícím spárem v ohybu každého zakrnělého křídla.

Ada okamžitě poznala, že tato obluda není obyčejný mrchožrout, ale strašlivý dravec.

Odysseus se zvedl. V levé ruce držel dosud nepoužitý dlouhý oštěp a v pravé ten zakrvácený. Hlavy ptáků Nohů sebou koordinovaně trhly dozadu, žluté oči mrkly na žluté oči a lovecký pár se rozestoupil jako tanečníci s nacvičenou choreografií, připravený zaútočit na Odyssea ze stran. Ada *cítila* mršinný puch, který se kolem oblud šířil. Nepochybovala o tom, že tyto silné holé nohy

mohly posunout každého ptáka Noha o sedm nebo víc metrů ke kořisti – Odysseovi – jediným skokem zakončeným roztažením drápů a trháním, jakmile by jednotunová monstra přistála. Bylo také úplně jasné, že pár funguje naprosto sehraně jako zabijácký tým.

Odysseus nečekal, až ptáci zaujmou pozici nebo zaútočí. S vražednou elegancí mrštil první oštěp – rovně, přímo a tvrdě – do svalnaté hrudi ptáka Noha nalevo a potom se otočil proti druhému. První pták vyrazil strašlivé zavřeštění, z něhož Adě ztuhla krev v žilách, ale o sekundu později se mu vyrovnal ryk a řev Odyssea, který přeskočil mrtvolu býložravce, přehodil si druhý vražedný oštěp z levé ruky do pravé a zaútočil bronzovým hrotem druhému ptáku Nohovi na pravé oko.

První pták vrávoravě couvl a několikrát chňapl po oštěpu, jenž mu trčel z hrudi, až se mu podařilo silné dubové ratiště ulomit. Druhý pták se Odysseovu výpadu vyhnul tím, že škubl hlavou dozadu jako kobra. Pták, viditelně překvapený, že na něj tenhle malý neopeřený dvounožec zaútočil, dvakrát poskočil – tím o tři metry couvl – a ohnal se pařátem po oštěpu připraveném k obraně.

Odysseus musel po každém útoku rychle strhnout těžkopádný oštěp zpátky, aby mu jej pták nevytrhl z ruky. Stále ještě křičel, když ustoupil. Vtom jako by zakopl o zkrvavenou mrtvolu býložravce a překulil se na bok.

Nezraněný pták Noh uviděl příležitost a využil jí, vyskočil dva metry do vzduchu a vrhl se na Odyssea s nataženými drápy a zabijáckými pařáty.

Odysseus, který se v tu chvíli ještě kutálel, se plynulým pohybem zvedl na jedno koleno a zarazil tupý konec oštěpu do země těsně předtím, než pták Noh celou vahou těla dosedl a zarazil si bronzový hrot přes svalnatou hruď do svého obludného srdce. Odysseus se musel znovu překulit, aby uhnul, když se obrovský tvor svalil bez života na místo, kde před okamžikem klečel.

„Pozor!“ vykřikl Harman a rozběhl se k šarvátce.

První pták Noh se hnal Odysseovi na záda, přestože se mu z rány valila krev a z prsou mu stále trčelo ulomené ratiště. Pták vymrštil hlavu na necelých dvou metrech opeřeného krku a obrovský zobák sklapl v místě, kde by měl Odysseus hlavu, kdyby couvl. Jenže

bojovník se místo dozadu vrhl dopředu a znovu udělal kotoul, jenže tentokrát s prázdnýma rukama. Pták Noh se v jednom okamžiku přehnal kolem něho a v dalším okamžiku zatočil. Rychlost, se kterou se zkroutil a otočil, byla skoro stejně neskutečná jako předtím pohyb těch zvláštně skloubených býložravců.

„Hej!“ křikl Harman a hodil po obřím ptákovi velký kámen.

Obrovský dravec prudce zvedl hlavu, zamžoural očima, kde je ten drzoun, který ho vyrušil, a pak se rozběhl k Harmanovi, který v prachu uklouzl, vysokým hlasem vyrazil: „Sakra!“ a hrabal se zpátky, odkud přišel. Najednou si Harman uvědomil, že nemá šanci obludě utéct, a otočil se, rozkročil se, zvedl pěsti a připravoval se čelit útoku ptáka Noha holýma rukama.

Ada se rozhlédla, jestli by nenašla kámen, klacek nebo nějakou zbraň. V dosahu nebylo nic. Vyskočila.

Odysseus prudce zvedl štít a – s pomocí býložravcovy mrtvoly, kterou použil jako odrazové prkno –, vyskočil ptáku Nohovi na záda a zároveň vytasil svůj krátký meč.

Pták se dál řítil k Harmanovi a Adě, ale krk měl teď zkroucený, škubal hlavou, a obrovským červeným zobákem kloval do Odysseova oválného štítu. Pokaždé, když masivní čelisti udeřily, Odyssea to odhodilo dozadu, ale měl nohy pevně ovinuté kolem ptákova těla dva metry nad zemí, a přestože byl zakloněný daleko dozadu, jako trikový jezdec na koni v turínkovém dramatu, nespadl. Když potom pták Noh otočil hlavu a našel žlutýma očima Harmana, Odysseus se předklonil, sjel mečem po bíle opeřeném krku obřího ptáka a přeťal krční tepnu.

Seskočil, přistál na nohách a rozběhl se k Harmanovi. Pták se složil na zem a zůstal nehybně ležet tři metry před nimi. Krev vytryskla půldruhého metru do vzduchu a pak, když obrovské srdce přestalo tlouct, rudý proud zeslábl a zmizel.

Prudce oddechující Odysseus, pokrytý sraženou krví býložravce, čerstvou krví ptáka Noha, trávou a bahnem, se zakrváceným mečem a štítem zvednutým nad hlavu, se usmál pod vousy a řekl: „Chtěl jsem k večeři jenom jednoho, ale druhého si rozporcujeme do zásoby.“

Ada došla k Harmanovi a vzala ho za ruku. Ani se nerozhlédl. Oči měl vytřeštěné.

Odysseus došel k nejbližšímu ptákovi a odřízl mu obrovskou hlavu, pak přejel stahovacím nožem po hrudi a oddělil maso, kůži a peří s takovou lehkostí, jako by někomu pomáhal svléknout kabát. „Budu potřebovat víc plastových pytlů," řekl Harmanovi a Adě. „Několik je jich v přihrádce na zádi sonia. Stačí říct: 'Otevřít přihrádku', a stroj ji otevře. Ale pospěšte si."

Harman se otočil, aby se vrátil k soniu, ale zastavil se. „Pospěšte si? Proč?"

Odysseus si otřel hřbetem ruky krev z vousů a vycenil na ně bílé zuby v širokém úsměvu.

„Tihle ptáci umějí vycítit krev na třicet mil daleko… a tady na planinách se za soumraku pohybují tři stovky lovících párů Nohů."

Harman se otočil a rozběhl se k soniu, aby přinesl pytle.

Ada si všimla, že Savi a Harman se opili, ještě než večeře začala.

Jídlo se podávalo ve skleněné místnosti přichycené z boku vyšší podpěry jižní věže. Polotovary Savi ohřívala v normální mikrovlnné bublině, ale Adu to i tak fascinovalo – ještě nikdy neviděla jídlo, které by připravoval výhradně člověk. Při jídle byla nepřítomnost služebníků v obytných prostorách Golden Gate ještě nápadnější než jindy.

Odysseus byl venku na široké mostní podpěře. Postavil tam improvizovanou konstrukci z kamenů a kovu a zapálil v ní dřevo, které přivezl z nížin. Když začalo pršet, musel na oheň hodně přikládat, aby nezhasl. Plameny olizovaly rez a vybledlý oranžový nátěr na boku věže.

Harman se podíval přes průhlednou zelenou stěnu ven, usrkl gin ze své sklenky a řekl: „To je nějaký oltář pro jeho pohanské bohy?"

„Ne," odpověděla Savi. „Vaří si jídlo." Odnesla mísy a talíře ke kulatému stolu, kde čekali ostatní. „Mohl bys ho zavolat dovnitř?" požádala Harmana. „Zatímco on to svoje jídlo zpopelňuje, naše bude za chvíli studené. A přes hory přichází bouřka. Být za bouřky venku na konstrukci mostu není zrovna dobrý nápad."

Když se konečně usadili, Odysseus položil dřevěné podnosy s masem, z něhož se ještě kouřilo, na nedaleký pult, aby se na hmotu zčernalou ohněm nikdo nemusel dívat, a Savi nechala kolovat džbán vína. Sobě naplnila sklenku nakonec a Ada zaslechla, jak zašeptala:

„Baruch atah adonai, eloheno melech ha olam, borai pri hagafen.“

„Co to je?“ zeptala se tiše. Všichni ostatní se smáli něčemu, co řekl Daeman, a vypadalo to, že si Savina mumlání nevšimli. Ada slyšela cizí jazyk jedině v turínkovém dramatu; muži, kteří se tam bili, mluvili hatmatilkou, ale turínka nějakým způsobem překládala každé slovo, takže všichni pod plátnem chápali význam, aniž fakticky poslouchali.

Savi zavrtěla hlavou. Ada však neuměla poznat, jestli tím chce říct, že nezná význam těch zvláštních slov, nebo že o tom nechce mluvit.

„Prozkoumala jsem všechny úrovně mostu a bubliny kolem mostu,“ horlila nadšeně Hannah. „Kov vlastního mostu je starý a rezavý, ale… úžasný. A v některých místnostech dole jsou z kovu zvláštní věci. Jen tam volně stojí, nejsou součástí žádné konstrukce. Některé mají tvar mužů a žen.“

Savi se štěkavě rozesmála. Už si doplňovala sklenici. Toto nalévání žádná zvláštní slova nedoprovázela.

„To jsou sochy,“ vysvětlil Odysseus. „Skulptury. Tys takové věci nikdy neviděla?“

Hannah pomalu zavrtěla hlavou. Ada věděla, že dívka sice strávila roky tím, že se učila rozehřívat a odlévat kov, ale představa, že by se věci měly vyrábět ve tvaru lidí nebo jiných živých tvorů, pro ni byla šokující. Adě to také připadalo zvláštní.

„Nemají žádné umění,“ řekla Savi ostře Odysseovi. „Žádné sochařství, žádné malířství, žádná řemesla, žádná fotografie, žádná holografie, dokonce ani genové manipulace. Žádná hudba, žádný tanec, žádný balet, žádný sport a žádný zpěv. Žádné divadlo, žádná architektura, žádné kabuki, žádné minimalistické hry, nic. Jsou stejně tvůrčí jako… vylíhnutá ptáčata. Ne, beru to zpátky, i ptáci umějí zpívat a stavět hnízda. Tihle novodobí *eloiové* jsou tiché kukačky,

které se zabydlují v cizích hnízdech, aniž by zaplatili alespoň písničkou.“ Savi začínala mluvit lehce zastřeně.

Odysseus se podíval na Hannah, Adu, Daemana a Harmana. Jeho výraz byl nečitelný.

Čtyři hosté se překvapeně dívali na Savi a divili se, proč má v hlase tolik zlosti.

„Na druhou stranu nemají ani literaturu,“ pokračovala Savi s pohledem upřeným Odysseovi do očí. „Stejně jako vy.“

Odysseus se na stařenu usmál. Ada poznala, že je to stejný úsměv, jako když odkrajoval pruh masa z boku toho býložravého zvířete. Odysseus se před večeří vykoupal, dokonce i šedé kudrnaté vlasy měl čerstvě umyté šampónem, ale Ada stále viděla jeho ruce a vousy, jaké byly předtím – postříkané krví, slepené krevní sraženinou. Nic jí do toho nebylo, ale nepřipadalo jí od Savi moudré, že ho tak popichuje.

„Preliteráte, tady máš postliteráty,“ pokračovala Savi a rozpřáhla náruč, jako by Odyssea ostatním čtyřem představovala. Pak vztyčila jeden prst. „Och, zapomněla jsem tady na našeho přítele Harmana. Je to Balzac a Shakespeare tohoto vrhu starosvětských lidí. Čte asi tak na stejné úrovni jako šestileté dítě ze ztraceného věku, viď, Harmane *Uhr*. Pohybujete rty, když si ta slova říkáte, že?“

Harman se lehce usmál. „Ano. Skutečně pohybuji rty, když čtu. Nevěděl jsem, že to jde jinak. A trvalo mi víc než čtyři dvacítky, než jsem takové úrovně dosáhl.“ Adě to připadalo, jako by devětadevadesátiletý muž věděl, že ho Savi uráží, ale bylo mu to jedno, dával najevo jenom zájem o to, co stařena řekne dál.

Ada si odkašlala. „Co bylo to zvíře, které jste dnes… zabil?“ zeptala se jasným, ostrým hlasem Odyssea. „Nemyslím ptáky Nohy, ale to druhé.“

„Já mu říkám býložravec s plandavým nosem,“ odvětil Odysseus. „Chceš zkusit kousek?“ Sáhl na pult, zvedl tác s masem ztmavlým ohněm a podržel je před Adou.

Ada se chtěla zachovat slušně, a tak si vzala nejmenší plátek, který na podnosu byl. Opatrně s ním manipulovala příbory.

„Já si vezmu taky kousek,“ požádal Harman. Podnos obešel stůl. Hannah a Daeman se nad masem zaškaredili, přičichli k němu,

zdvořile se usmáli, ale žádné si nevzali. Když podnos doputoval k Savi, beze slova jej předala dál Odysseovi.

Ada si dala do úst nejmenší kousek, jaký dokázala ukrojit. Bylo to lahodné – jako stejk, jenom silnější a sytější. Kouř ze dřeva tomu dal chuť, která se nedala srovnat s ničím, co znala připravené z mikrovlnky. Ukrojila si větší kus.

Odysseus jedl jenom krátkým ostrým nožem, který si přinesl ke stolu s sebou. Krájel si tenké plátky a ukusoval je ze špičky nože. Ada se snažila nedívat se na něho příliš okatě.

„*Macrauchenia,*“ pronesla Savi mezi sousty salátu a rýže ohřáté v mikrovlnce.

Ada zvedla hlavu. Přemýšlela, jestli i to je součást Savina zvláštního jazykového rituálu.

„Prosím?“ optal se Daeman.

„*Macrauchenia.* Tak se jmenuje to zvíře, které náš řecký přítel zabil a dva další naši přátelé je jedí, jako by nebyl druhý chod. Pohybovali se po těchto jihoamerických planinách před několika miliony let, ale vyhynuli, ještě než se v Jižní Americe objevili lidé. Obnovili je URNisté v těch šílených letech po rubikonu, než postlidé zarazili bezmyšlenkovité vysazování vyhynulých druhů. Ale když vrátili *Macrauchenie,* někteří URNisté usoudili, že by bylo rozumné přivést zpátky také *Phorushacos*.“

„Fo-rus-co?“ zeptal se Daeman.

„*Phorushacos.* Ptáci Nohové. URNističtí géniové zapomněli, že tihle ptáci byli po dobu milionů let hlavním jihoamerickým dravcem. Přinejmenším do doby, než ze Severní Ameriky přišli šavlozubí tygři, když hladina oceánů poklesla a objevil se pevninský most mezi kontinenty. Víte, že Panamská šíje je znovu pod vodou? Kontinenty jsou znovu rozdělené?“ Rozhlédla se kolem sebe, viditelně opilá, agresivní a jistá si tím, že nikdo z nich nemá ponětí, o čem mluví.

Harman upil vína. „Chceme vědět, co je to šavlozubý tygr?“

Savi pokrčila rameny. „Co by, taková podělaná velká kočka s velkými podělanými zuby, které jsou jako šavle. Ptáka Noha by si dala k obědu a drápy, které by zbyly, by si vyčistila tesáky. Ti pitomí URNisté vrátili i šavlozubce, ale ne sem. Do Indie. Ví někdo, kde to je… bylo? Mělo by být? Postlidé by ji odtrhli od Asie a rozlámali na

nějaké posrané souostroví, kdyby jim v tom chán Ho Tep nezabránil.“

Pětice se na ni podívala.

„Díky za připomenutí,“ řekl Odysseus svým afektovaným přízvukem, vstal a došel k pultu. „Další chod, pták Noh.“ Vrátil se ke stolu s velkým podnosem. „Už nějaký čas jsem chtěl tuhle lahůdku ochutnat, ale do dneška jsem neměl čas, abych si nějakého ulovil. Kdo se ke mně přidá?“

Všichni kromě Daemana a Savi souhlasili, že si zkusí vzít plátek. Všichni si nalili další víno. Venku se zatím bouřka přihnala plnou silou. Kolem mostní konstrukce se míhaly blesky, ozařovaly sedlo a zříceniny hluboko dole, ale i mraky a rozeklané štíty po obou stranách.

Ada, Harman a Hannah si zkusili do světlého masa kousnout a pak to hojně zapili vodou a vínem. Odysseus ukusoval ze špičky svého nože jeden plátek za druhým.

„Připomíná mi to… kuře,“ řekla do ticha Ada.

„Máš pravdu,“ povrdila Hannah. „Je to jako kuře.“

„Kuře se zvláštní, silnou, hořkou příchutí,“ přidal se Harman.

„Sup,“ řekl Odysseus. „Mně to připomíná supa.“ Znovu si ukousl pořádný kus, polkl ho a zazubil se. „Jestli budu ještě někdy vařit ptáky Nohy, udělám hodně omáčky.“

Zatímco si Odysseus dopřával další porce ptáka Noha a *Macrauchenie* a splachoval je mocnými doušky vína, pětice ostatních mlčky jedla svou rýži z mikrovlnky. Nebýt bouře, mlčení mohlo být nepříjemné. Vítr zesílil, blesky křižovaly oblohu prakticky neustále – a ozařovaly měkce nasvícenou jídelní bublinu výbuchy bílého světla – a většina hovoru by stejně zanikla v hřmění. Když vítr zakvílel, jídelní bublina jako by se nepatrně zhoupla a čtveřice hostů se po sobě podívala se stěží skrývaným znepokojením.

„To je v pořádku,“ uklidňovala je Savi. Již z ní nemluvil hněv ani opilost, jako by předchozí tvrdá slova upustila část tlaku z její zatrpklosti. „Pariglas nevodí elektřinu a držíme pevně – dokud stojí most, nespadneme.“ Savi vypila poslední zbytek vína a smutně se

usmála. „Most je samozřejmě starší než zuby Boha, takže nemohu zaručit, že zůstane stát.“

Když se nejhorší bouře přehnala a Savi jim nabídla kávu a čaj připravený ve zvláštně vypadajících skleněných nádobách, Hannah promluvila: „Slíbil jste, že nám povíte, jak jste se sem dostal, Odyssee *Uhr*.“

„Chcete, abych vám zpíval o všech zvratech a zákrutech, které mě znovu a znovu odváděly z cesty, poté co jsem se svými druhy vyplenil posvátné výšiny Pergamu?“ zeptal se tichým hlasem.

„Ano,“ řekla Hannah.

„Udělám to,“ slíbil Odysseus. „Ale myslím, že nejdřív chce Savi *Uhr* s vámi všemi prodiskutovat jistou věc.“

Zadívali se na starou ženu a čekali.

„Potřebuji vaši pomoc,“ začala Savi. „Staletí jsem se vyhýbala odhalení vaším světem – voynixy a ostatními slídily, kteří mi nepřejí nic dobrého – ale Odysseus tady není pro nic za nic a jeho záměry slouží i mým. Ptám se, jestli byste ho odvezli zpátky – do jednoho ze svých domovů, kde ho budou moci navštívit další – a umožnili mu, aby se setkával a mluvil s vašimi přáteli.“

Ada, Harman, Daeman a Hannah se po sobě podívali.

„Proč jednoduše neodfaxuje tam, kam chce?“ zeptal se Daeman.

Savi zavrtěla hlavou.

„Odysseus nemůže používat fax o nic víc než já.“

„To je hloupost,“ prohlásil Daeman. „Fax může používat každý.“

Savi povzdechla a nalila si do sklenice poslední víno. „Chlapče,“ řekla, „víš, co *je* faxování?“

Daeman se zasmál. „Samozřejmě. Je to prostředek, jak se člověk dostane z místa, kde je, tam, kde chce být.“

„Ale jak to *funguje?*“ zeptala se Savi.

Daeman zavrtěl hlavou nad její tupostí. „Jak to myslíš, ‘jak to funguje?’ Prostě to funguje. Jako služebníci nebo tekoucí voda. Faxový portál se používá k tomu, aby ses dostala z jednoho místa na jiné, z jednoho faxového uzlu do druhého.“

Harman zvedl ruku. „Myslím, že Savi *Uhr* se ptá na to, jak funguje mechanismus, který nám faxování umožňuje, Daemane *Uhr*.“

„Sama jsem se o tom několikrát přemýšlela,“ ozvala se Hannah. „Chápu, jak postavit pec, ve které se dá roztavit kov. Ale jak postavit faxový portál, který nás pošle odsud tam, aniž bychom museli… ‘jet mezi tím?’“

Savi se rozesmála. „On to totiž nedělá, milé děti. Vaše faxové portály vás nikam neposílají. Likvidují vás. Roztrhají vás atom po atomu. Dokonce ani ty atomy nikam nepošlou, jenom je uloží, dokud je nebude potřebovat další osoba, která přifaxuje. Jednoduše zemřete a dovolíte jinému svému já, aby bylo postaveno někde jinde.“

Odysseus se napil vína a podíval se za odcházející bouří. Savina vysvětlení ho zřejmě nezajímala. Ostatní čtyři se na ni upřeně dívali.

„Ale,“ začala Ada, „to je přece… to je…“

„Šílené,“ dořekl Daeman.

Savi se usmála. „Jistě.“

Harman si odkašlal a odložil svůj šálek kávy. „Jestli jsme zničeni pokaždé, když faxujeme, Savi *Uhr*, jak je možné, že si všechno pamatujeme, když… dorazíme… někam jinam?“ Zvedl pravou ruku. „A tahle malá jizva. Přišel jsem k ní před sedmi lety, když mi bylo devadesát dva. Normálně se tyto drobné potíže odstraní, když po každé dvacítce odejdeme do nápravny, ale…“ Zarazil se, jako by odpověď pochopil sám.

„Ano,“ kývla Savi. „Strojové inteligence, které ovládají faxové portály, si pamatují vaše malé nedokonalosti, stejně jako si pamatují vaše vzpomínky a buněčnou strukturu osobnosti, a posílají tyto informace – nikoli vás, ale *informace* – z jednoho faxového uzlu do druhého, aktualizují vás a každých dvacet let opravují vaše stárnoucí buňky – při tom, čemu říkáte návštěva nápravny – ale proč myslíte, že na své sté narozeniny zmizíte, Harmane *Uhr?* Proč vás přestanou obnovovat, když dosáhnete stovky? A kam odejdete na další narozeniny?“

Harman mlčel, ale Daeman řekl: „Na prstence, ty hloupá ženo. Když dosáhneme pátou dvacítku, všichni vystoupíme na prstence.“

Savi stěží skrývala posměch. „Abyste se stali postlidmi,“ řekla. „Abyste vystoupili na nebe a usedli po pravé ruce… někoho.“

„Ano,“ přitakala Hannah, ale vyznělo to jako otázka.

„Ne,“ popřela to Savi. „Nevím, co se stane s vašimi paměťovými strukturami, které vám logosféra uchovává, dokud nedosáhnete stovky, ale vím, že se data neposílají na prstence. Možná se ukládají, ale řekla bych, že se jednoduše likvidují. Mažou.“

Ady se podruhé v tomto dlouhém dnu zmocnil pocit, že omdlí. Přesto byla první, kdo dokázal promluvit. „Proč nemůžete vy a Odysseus *Uhr* používat faxové uzly, Savi *Uhr?* Nebo jenom nechcete?“ *Nechcete se nechat zničit, nechat atomy svého těla rozpárat stejně jako těla toho býložravce a ptáka Noha, která jsme dnes jedli.* Ada si namočila prsty do sklenice s vodou a sáhla si konečky prstů na tvář.

„Odysseus nemůže faxovat, protože logosféra nemá žádný jeho záznam,“ řekla tiše Savi. „Jeho první pokus by byl zároveň pokusem posledním.“

„Logosféra?“ zopakoval Harman.

Savi znovu zavrtěla hlavou. „To je složité téma. Moc složité na starou ženu, která už dnes vypila příliš.“

„Ale vysvětlíte nám to brzy?“ naléhal Harman.

„Zítra vám všechno *ukážu*,“ slíbila Savi. „Než se naše cesty znovu rozejdou.“

Ada zachytila Harmanův pohled. Měl co dělat, aby své vzrušení ovládal.

„Ale váš záznam ta logosféra… ať je to cokoli,“ začala Hannah, „váš záznam má? Pro faxové uzly? Takže vy byste *mohla* faxovat?“

Savi se smutně usmála. „Ale jistě. Pamatuje si mě z doby před více než čtrnácti sty lety, kdy jsem faxovala každý den v životě. Logosféra na mě číhá jako nějaký neviditelný pták Noh… okamžitě by mě poznala, kdybych chtěla zkusit některý z vašich normálních faxových portálů. Ale také pro mě by to byl poslední pokus.“

„Nerozumím,“ řekla Hannah.

„Nechme všechny tyto prázdné technické řeči na nějaký čas být,“ navrhla Savi. „Smiřte se s tím, že tady Odysseus ani já nemůžeme vaše drahocenné faxové portály využít. A kdybych vaši báječnou společnost navštívila tím způsobem, že bych tam přiletěla, stálo by mě to život.“

„Proč?“ zeptal se Harman. „V našem světě není žádné násilí. Kromě turínkového dramatu. A nikdo z nás nevěří, že to je doopravdy.“ Pozorně se podíval na Odyssea, ale šedovlasý muž nijak nezareagoval.

Savi usrkla víno. „Prostě mi věřte, když řeknu, že kdybych se ukázala veřejně, byla by to moje smrt. A taky mi věřte, že je nesmírně důležité, aby se Odysseus mohl setkávat s lidmi, mluvit s nimi, být slyšet. Pokud bych vás odvezla zpátky, byl by někdo z vás ochoten hostit ho ve svém domě několik týdnů? Měsíc?“

„Tři týdny,“ přerušil ji Odysseus. Řekl to ostře, jako by ho popudilo, že se o něm mluví, jako by tam nebyl. „Víc ne.“

„Dobře,“ souhlasila Savi. „Tři týdny. Nabídne někdo z vás třítýdenní pohostinství tomuto cizinci v cizí zemi?“

„A nebude Odysseus ve stejném nebezpečí jako vy?“ zeptal se Daeman.

„Odysseus *Uhr* se o sebe umí postarat,“ odvětila Savi.

Všichni čtyři chvíli mlčeli. Snažili se pochopit žádost a okolnosti, které ji provázejí. Nakonec Harman řekl: „Rád bych Odyssea přijal, ale také chci navštívit to místo, o němž jste se vyjádřila, že by tam mohla být kosmická loď, Savi *Uhr*. Mým cílem je dostat se na prstence. A jak jste připomněla, mám na krku svou poslední dvacítku – nemám času nazbyt. Raději bych ten čas strávil hledáním toho vysušeného moře, kde, jak jste říkala, postlidé nechali něco, čím se dá dolétnout na prstence P a R. Možná kdybyste mi ukázala, jak pilotovat vaše sonio…“

Savi si otřela čelo, jako by ji bolela hlava. „Do Středozemní kotliny? Tam nemůžete letět se soniem, Harmane *Uhr*.“

„Chcete říct, že je to zakázané?“

„Ne. Chci říct, že tam *nemůžete* letět. Sonio a další létající stroje nad Středozemní kotlinou nefungují.“ Odmlčela se a rozhlédla se po ostatních. „Ale je možné po kotlině chodit pěšky nebo jezdit. Několik století jsem se tam neúspěšně snažila dostat, ale můžu vás tam odvézt. *Jestli* někdo z vašich přátel bude souhlasit, že u sebe bude Odyssea tři týdny hostit.“

„Já chci jet s vámi a Harmanem,“ řekla Ada.

„Já taky,“ ozval se Daeman. „Chci vidět tu Středocosi kotlinu.“

Harman na mladšího muže překvapeně pohlédl.

„K čertu s tím,“ ohradil se Daeman. „Nejsem žádný zbabělec, vsadím se, že jsem tady jediný, koho sežral alosaurus.“

„Na to si připiju,“ řekl Odysseus a dopil své víno.

Savi se podívala na Hannah. „Tím pádem zbýváte vy, drahá.“

„Moc ráda budu hostitelkou Odyssea,“ řekla mladá žena. „Ale zase tolik nefaxuji ani nechodím po večírcích. Bydlím se svou matkou, a ani ona nehostí moc často skupiny lidí.“

„Ne, obávám se, že to by nešlo,“ prohlásila Savi. „Odysseus má jenom tři týdny a my musíme začít na místě, které je dobře známé a kde může mnoho lidí zůstat týdny. Po pravdě řečeno, vila Ardis by byla dokonalá.“ Podívala se na Adu.

„Odkud víte o vile Ardis, Savi *Uhr?*“ zeptala se Ada. „A když na to přijde, odkud vlastně víte o tom, že Harman čte, nebo ostatní věci o světě, když nemůžete chodit mezi nás ani používat faxové uzly?“

„Dobře se dívám,“ řekla starší žena. „Dívám se, čekám a někdy si zaletím na místo, kde se mezi vás můžu vmísit.“

„Hořící muž,“ připomněla Hannah.

„Ano, mimo jiné.“ Savi se znovu podívala na své společníky a dodala: „Vypadáte všichni vyčerpaně. Co kdybych vám ukázala, kde máte pokoje, abyste se mohli pořádně vyspat? Budeme v rozhovoru pokračovat ráno. Nádobí tady nechte, já je později umyju.“

To, že by se nádobí mělo sbírat a umývat, hosty nikdy nenapadlo. Ada se znovu rozhlédla a pocítila nepřítomnost služebníků a voynixů.

Ada chtěla proti této nucené večerce protestovat – ještě si neposlechli Odysseovo vyprávění – ale podívala se na své přátele – Hannah s očima vpadlýma únavou, Daemana opilého, sotva schopného udržet hlavu, a Harmana, kterému byl ve tváři vidět věk – a ucítila, jak vyčerpání zmáhá také ji. Byl to pořádně náročný den. Je na čase jít spát.

Odysseus zůstal u stolu. Ostatní čtyři Savi odvedla z jídelní místnosti a provedla je chodbami osvětlenými pouze slábnoucími blesky, nahoru po zaskleném eskalátoru, který se oviJel kolem věže Golden Gate a dlouhou chodbou k několika bublinovitým pokojům na nejvyšším místě severní věže. Tyto spací komůrky nebyly fyzicky

spojené s vrcholkem věže, pouze se skleněnou chodbou, jež měla ocel mostu jako svou jižní stěnu, a vlastní pokojíky tísnivě vybíhaly do prostoru jako hrozny zelených kuliček vína.

Savi jim všem nabídla samostatné spací bubliny. Pokynula Hannah, aby vešla do první místnosti vedle chodby. Mladá žena ve vstupu do malého prostoru zaváhala. Uvnitř spací komůrky byla průhledná dokonce i podlaha, takže Hannah udělala krok a pak rychle uskočila zpátky do relativní bezpečnosti přístupové chodby, která měla podlahu krytou kobercem.

„Je to naprosto bezpečné," ujišťovala ji Savi.

„Tak dobře." Hannah to zkusila znovu. Postel byla přistavená k protější stěně. U chodbové stěny byl oddělený koupelnový prostor, který zajišťoval soukromí z pohledu ostatních spacích bublin, ale jinde byly zakřivené stěny a podlaha tak průzračné, že bylo možné podívat se dvě stě padesát metrů dolů na kameny osvětlované blesky a úbočí přímo pod nimi.

Hannah opatrně přešla po průzračné podlaze a vděčně si sedla na pevné těleso postele. Ostatní tři se zasmáli a zatleskali jí. „Jestli budu muset v noci na toaletu, možná nebudu mít nervy na to, abych po té podlaze znovu přešla," obávala se Hannah.

„Na to si zvyknete, Hannah *Uhr*," ubezpečila ji Savi. „Dveře můžete otevírat a zavírat hlasovým příkazem. Jsou nastavené tak, že poslechnou jenom váš hlas."

„Dveře, zavřít," zkusila to Hannah.

Dveře se zavřely. Savi je jednoho po druhém uvedla do jejich pokojíků – nejdřív Daemana, který dovrávoral ke své posteli bez zjevného strachu z prázdného prostoru pod nohama, potom Harmana, který jim oběma popřál dobrou noc, než poručil dveřím, aby se zavřely, a nakonec Adu.

„Vyspěte se dobře, má drahá," popřála jí Savi. „Východy slunce jsou tady docela nádherné a já doufám, že se vám ráno bude výhled líbit. Setkáme se u snídaně."

Na posteli byla nová hedvábná noční košile. Ada odešla do koupelnové kóje, dala si krátkou horkou sprchu, osušila si vlasy, oblečení nechala na stolku u umyvadla, oblékla si hedvábnou noční košili a vrátila se k posteli. Když vklouzla pod přikrývky, otočila se

obličejem ke stěně a rozhlédla se po horských štítech a vrcholcích mraků. Bouřka mezitím odtáhla na východ, blesky ozařovaly ustupující mraky zevnitř, takže na okolní štíty a travnaté sedlo teď svítil měsíc. Ada pohlédla dolů k mostovce a kamenným troskám hluboko dole. Co Odysseus o tom místě říkal? Že tam bydlí jenom jaguáři, deňky a duchové? Když se na ty věkovité, světle šedé kameny dívala v měsíčním světle, Ada těm duchům málem věřila.

Ozvalo se tiché zaklepání na dveře.

Ada vyklouzla z postele, po špičkách přešla studenou podlahu a položila konečky prstů na kov, který se uzavřel jako clona. „Kdo je tam?“

„Harman.“

Adě se rozbušilo srdce. Doufala v to, v duchu si přála, aby za ní Harman dnes v noci přišel. „Dveře otevřít,“ zašeptala a ustoupila. Všimla si v odrazu na stěně, jak mléčně působí v měsíčním svitu její paže a tenká noční košile.

Harman došel jen za dveře a zastavil se. Ada pošeptala dveřím, aby se znovu zavřely. Harman měl na sobě jenom pyžamo z modrého hedvábí. Čekala, až ji obejme, až ji vezme do náruče a odnese ji na měkkou postel u průhledné, zakřivené stěny. Jaké by to bylo, napadlo ji, milovat se, jako by se člověk vznášel nad těmito oblaky, nad těmito horami?

„Potřebuji si s tebou promluvit,“ řekl tiše Harman.

Ada přikývla.

„Myslím si, že je důležité, aby Odysseus byl v dalších několika týdnech na správném místě,“ řekl. „A nedomnívám se, že tím správným místem je byteček matky Hannah.“

Ada si najednou připadala hloupě. Složila si ruce na prsou. Zdálo se jí, že cítí přes sklo pod nohama chladný noční vzduch vysokých hor. „Vždyť nevíš, co Odysseus chce udělat, ani proč,“ zašeptala.

„Nevím, ale jestli je to doopravdy Odysseus, může to být *velice* důležité. A Savi má pravdu… Vila Ardis je dokonalé místo, kde by se mohl setkávat s lidmi.“

Ada cítila, jak se v ní hromadí hněv. Kdo byl ten muž, aby jí říkal, co má dělat? „Jestli si myslíš, že je tak důležité někde ho hostit, proč ho nepozveš do *svého* domova jako *svého* hosta?“

„Já domov nemám," odvětil Harman.

Ada překvapeně zamrkala, snažila se to pochopit. Nešlo to. *Každý* měl domov.

„Už mnoho let jsem na cestách," pousmál se Harman. „Mám jenom to, co nosím s sebou, kromě knih, které jsem nasbíral. Ty mám uložené v prázdném bytečku v Kráteru Paříž."

Ada otevřela ústa, ale nenapadlo ji, co by měla říct. Harman přistoupil blíž – tak blízko, že z něho Ada ucítila jeho mužskou a mýdlovou vůni. Také se osprchoval, než k ní přišel. *Pomilujeme se po tomto rozhovoru?* napadlo Adu. Cítila, jak z ní hněv vyprchává stejně rychle, jak se objevil.

„Potřebuji odjet se Savi do Středozemní kotliny," prohlásil. „Víc než šedesát let hledám způsob, jak se dostat na prstence R a P, Ado. Teď, když jsem tak blízko… prostě musím jet."

Ada cítila, jak se hněv znovu rozhořel. „Ale já chci *jet s tebou.* Chci tu kotlinu vidět… najít kosmickou loď, odletět na prstence. Proto jsem ti posledních několik týdnů pomáhala."

„Já vím," zašeptal Harman. Vzal ji za ruku. „A chci, abys se mnou jela. Ale ta věc s Odysseem může být důležitá."

„Vím, jenže…"

„A Hannah prostě nezná tolik lidí. Ani nemá prostor, kde by mohla návštěvníky přijmout."

„Vím, jenže…"

„A vila Ardis by byla dokonalá," zašeptal Harman. Uvolnil Adinu paži z lehkého stisku, ale stále Adu svíral pohledem. Uvědomovala si hvězdy za průzračným, zakřiveným stropem nad nimi.

„Já vím, že vila Ardis by byla dokonalá." Ada cítila smutek a rozpolcenost mezi nezbytností a lidmi. „Ale vždyť ani nevíme, co ten Odysseus chce… nebo kdo to doopravdy je."

„To je pravda. Ale nejlíp bychom to zjistili právě tak, že bys ho hostila, zatímco já budu ve Středozemní kotlině pátrat po lodi. Slibuji ti, že jestli najdu takovou, která by nás mohla vyvézt na prstence, přijedu pro tebe, než tam odletím."

Ada zaváhala, než znovu promluvila. Obličej měla lehce zvednutý k Harmanovu a cítila, že kdyby nemluvili, políbil by ji.

Najednou se zablesklo a hrom ustupující bouře rozechvěl konstrukci ze zeleného skla. „Tak dobře," zašeptala Ada. „Tři týdny budu Odyssea hostit a vezmu si Hannah na Ardis jako pomocnici. Ale *jenom* když slíbíš, že mě vezmeš na prstence jestli najdeš způsob, jak se tam dostat."

„Slibuju." Potom ji opravdu políbil, ale jenom na tvář a jenom tak, jak by to asi udělal otec, kdyby svého otce někdy poznala, uvažovala Ada.

Harman se otočil, jako by odcházel, ale než Ada stačila poručit dveřím, aby se otevřely, otočil se zpátky k ní. „Co si o Odysseovi myslíš?" zeptal se.

„Jak to myslíš? Jestli věřím, že to doopravdy je Odysseus?" Adu ta otázka zmátla.

„Ne. Myslím to tak, co si *myslíš* o něm. Zajímá tě?"

„Chceš říct, jestli mě zajímá, co zažil?" zeptala se Ada. „Je velice zajímavý. Ale budu si muset nejdřív poslechnout, co říká, než se rozhodnu, jestli mluví pravdu."

„Ne, já…" Harman se zarazil a promnul si bradu. Vypadal rozpačitě. „Myslím to tak, jestli ti připadá *zajímavý.* Přitahuje tě?"

Ada se musela rozesmát. Někde na východě tomu vzdalující se hřmění udělalo ozvěnu. „Ty troubo." Potom už na nic nečekala, došla k Harmanovi, objala ho a políbila ho na rty.

Harman několik sekund stál nehybně, potom ji objal a začal ji líbat. Ada přes tenké hedvábí, které je oddělovalo, cítila, jak jeho vzrušení sílí. Měsíční světlo se jim roztékalo po tvářích a po pažích jako rozlité mléko. Najednou se do mostu opřel prudký náraz větru a bublina spací komůrky se jim pod nohama zhoupla.

Harman Adu zvedl a odnesl ji do postele.

20

Téthyino moře na Marsu

„Myslím, že jsem Barda přestal mít rád kvůli Falstaffovi.“

„Cože?“ zeptal se Mahmud pevnou linkou. Plně se soustředil na řízení umírající ponorky klesající rychlostí osmi uzlů k pobřeží, které ještě nebylo vidět, snažil se udržet lodní funkce v provozu, periskopovou bójkou hlídal oblohu, jestli se na ní neobjeví nepřátelské vozy, a celkově přemítal o nepravděpodobnosti toho, že by mohli v dlouhodobějším horizontu přežít. Orphu v nákladovém prostoru *Černé dámy* byl zticha už déle než dvě hodiny. A teď tohle. „Co jsi měl s Falstaffem?“ zeptal se Mahmud.

„Jenom jsem říkal, že Falstaff mě odehnal od Shakespeara k Proustovi,“ řekl Orphu.

„Já bych čekal, že budeš Falstaffa milovat,“ podivil se Mahmud. „Je hrozně legrační.“

„*Měl* jsem Falstaffa rád. Co rád, já jsem se s ním ztotožňoval, sakra. Chtěl jsem *být* Falstaff. Nějakou dobu jsem si myslel, že jako Falstaff *vypadám*.“

Mahmud si to zkusil představit. Nedokázal to. Znovu obrátil pozornost k lodním funkcím a sledování periskopu. „Proč jsi změnil názor?“ zeptal se.

„Vzpomínáš si na tu scénu v *Jindřichovi IV., část první*, kde Falstaff najde na bojišti tělo Jindřicha Percyho – Hotspura?“

„Vzpomínám.“ Periskop i radar ukazovaly, že na obloze žádné vozy nejsou. Mahmud musel selhávající reaktor v noci vypnout. Akumulátory měl na čtyřech procentech, což jim teď udělovalo rychlost pouhých šesti uzlů, a energie stále ubývalo. Mahmud věděl, že brzy bude muset s *Černou dámou* znovu na hladinu: pokaždé, když se vynořili, vpustil dovnitř marsovský vzduch, aby měl z čeho přežít, naplnil jím svůj obytný oddíl a dýchal jej, dokud se nezkazil.

Veškerý kyslík produkovaný lodí posílal dolů Orphovi. Ponorka nebyla konstruována pro možnost otevřít se európské „atmosféře“ a on byl nucen porušit tucet bezpečnostních protokolů, aby mohl marsovský vzduch vpustit.

„Falstaff bodne Hotspurovu mrtvolu do stehna, aby se přesvědčil, že je mrtvý,“ navázal Orphu. „Potom ji odnese na hřbetě a snaží se připsat si zásluhu za jeho zabití.“

„Je to tak,“ odvětil Mahmud. Podle MPS byl necelých třicet kilometrů od pobřeží, ale v periskopu po něm nebyla ani známka a on nechtěl nasměrovat radar na pevninu. Připravil se vypustit vyrovnávací nádrže a znovu se vynořit, ale pro případ, že by radar něco ukázal, měl v záloze plány pro nouzové ponoření. *„Lepší část rekovnosti jest opatrnost, kteroužto lepší částí jsem zachránil svůj život,“* zacitoval. „Všechny komentáře k Shakespearovi, které jsem četl – Bloom, Goddard, Bradley, Morgann, Hazlitt a dokonce i Emerson – tvrdí, že Falstaff je možná jednou z největších postav, jaké kdy Shakespeare stvořil.“

„Jistě,“ souhlasil Orphu. Další minutu, kdy se ponorka chvěla a duněla vypouštěním vyrovnávacích nádrží, Orphu mlčel. Když loď znovu zmlkla a bylo slyšet jen šumění oceánu na trupu, řekl: „Ale mně Falstaff připadá ohavný.“

„Ohavný?“ Ponorka se vynořila na hladinu. Bylo krátce po svítání a slunce – tolikrát větší než hvězda velikosti špendlíkové hlavičky, na kterou byl Mahmud zvyklý z Európy – se právě odtrhávalo od obzoru. Otevřel větrací otvory a nadechl se čerstvého slaného vzduchu.

„V čem obratný než v úskoku? V čem úskočný než v lotrovství? V čem lotrovský než ve všem?“ řekl Orphu.

„Ale princ Jindřich přece žertoval, když to řekl.“ Mahmud se rozhodl plout po hladině. Bylo to mnohem nebezpečnější – když byli potopení, radar zaznamenával nějaký ten válečný vůz každou hodinu nebo dvě – ale na hladině mohli plout rychlostí osmi uzlů za hodinu a natáhnout docházející rezervy energie.

„Opravdu?“ zeptal se Orphu. „V *Jindřichovi IV., část 2* starého chvastouna zavrhne.“

„A Falstaff z toho má smrt.“ Dýchal čerstvý vzduch a myslel na Orpha v temné, zaplavené nákladové komoře, připojeného k životu pouze kyslíkovou hadicí a spojovacími kabely. Když se vynořili poprvé, Mahmud si uvědomil, že by nedokázal obrovského Ióňana z nákladového prostoru dostat, dokud nebudou na souši. *„Král mu protknul srdce,“* odcitoval hostinskou.

„Došel jsem k názoru, že si Falstaff zavržení zasloužil,“ řekl Orphu. „Když dostal příkaz, aby naverboval vojáky do války s Percym, nechával se uplatit, aby ty dobré pustil, a odváděl jenom chudáky. Muže, kterým říkal ‘krmeníčko pro střelný prach.’“

Mahmud cítil, že *Černá dáma* ujíždí nízkými vlnami rychleji. Neustále hlídal sonar, radar a periskop. „Všichni říkají, že Falstaff je mnohem zajímavější postava než Jindřich,“ namítl. „Zábavná, realistická, protiválečná, vtipná – Hazlitt napsal, že ‘*podstatou Falstaffa je blaženost svobody nabyté humorem.’*“

„Ano,“ uznal Orphu. „Ale jaká je to svoboda? Svoboda všemu se vysmívat? Svoboda být zloděj a zbabělec?“

„Sir John byl *rytíř*,“ zdůraznil Mahmud. Najednou soustředil svou pozornost na to, co Orphu říká – Orphu, cynický a humorný komentátor pošetilosti moravecké existence. „Mluvíš skoro jako Koros III.“

Orphu vydal brumlavý zvuk. „Nikdy nebudu válečník.“

„Koros byl válečník? Myslíš, že na expedici do pásu asteroidů zabil nějaké moravce?“ zajímal se Mahmud.

„Nikdy se nedozvíme, co se v Pásu vlastně stalo,“ prohlásil Orphu, „a pochybuji, že by se Koros hrnul do boje víc než kterýkoli z nás ostatních mírumilovných moravců. Ale byl vycvičený pro roli vůdce a povinnost – věci, kterým se Falstaff vysmíval i u svého milovaného prince Jindřicha.“

„A ty si myslíš, že jsme tady jako povolaní do služby?“ zeptal se Mahmud. Na jihu se vznášel opar.

„Něco na ten způsob.“

„A myslíš si, že bys mohl potřebovat být spíš Hotspurem než Falstaffem?“

Orphu z Ió znovu vydal ten brumlavý zvuk. „Na to je možná moc pozdě. *‘Já hubil čas, a čas teď hubí mne.’*“

„To není Falstaff.“

„Richard II.“

„Myslíš, že jsi moc starý na to, co nás čeká?“ zeptal se Mahmud, sám zvědavý, co je asi čeká.

„Pravda, připadám si trochu starý, bez očí, bez nohou, bez rukou, bez zubů a bez krunýře,“ prohlásil Ióňan.

„Zuby jsi neměl nikdy,“ namítl Mahmud. Korosovým úkolem bylo provést průzkum v blízkosti velkého vulkánu, Olympu, a dopravit zařízení z nákladové komory co nejblíž k vrcholku Olympus Mons, tak blízko, jak to půjde. Ale *Černá dáma* byla na pokraji smrti a Orphu možná taky umíral. I kdyby Orphu přežil, neviděl by, nemohl by se hýbat a nedokázal by se o sebe postarat, pokud by se jim podařilo přistát. Jak mohl Mahmud dopravit zařízení přes více než tři tisíce kilometrů pevniny a přitom zabránit tomu, aby jeho a přítele nenašli a nezlikvidovali ti lidé z válečných vozů?

Tím se trap, až dostaneš Dámu *k suché zemi a Orpha z nákladové komory,* pomyslel si. *Hezky jedno po druhém.* Na modré obloze žádná hrozba nebyla, ale on se přesto cítil strašlivě nechráněný, jak se ponorka dál kolébala vlnami k jihu. Prohodil k Orphovi: „Nemá tvůj přítel Proust nějakou radu?“

Orphu zabrumlal a odkašlal si.

„Jsme staří, vy i já, i stáří však
má práci svou, svou čest
však něco může ještě před koncem
se stát, a dílo druhu vzácného…
Je ještě čas svět hledat nový…
Byť mnoho ztraceno, mnoho zůstává.
Již nemáme tu sílu, která kdysi
byla s to pohnout zemí i nebem.
Jsme to, co jsme, hrdá srdce souznící,
zkoušená osudem, však odhodlaná bojovat,
hledat, najít a nevzdat se.“

„Nesnaž se mě přesvědčit, že to je Proust,“ řekl Mahmud. Opar na jihu se rozplýval.

„Ne,“ odvětil Orphu. „To je Tennysonův *Ulixes*.“

„Kdo je Ulixes?“

„Odysseus.“

„Kdo je Odysseus?“

Rozhostilo se ohromené ticho. Nakonec Orphu řekl: „Och, příteli, tato mezera v tvém jinak skvělém vzdělání si žádá nápravu. Může se snadno stát, že budeme potřebovat vědět co nejvíc o…“

„Počkej,“ zarazil ho Mahmud. A po chvíli dodal: „Počkej!“

„Co se děje?“

„Země,“ hlásil Mahmud. „Vidím zemi.“

„Ještě něco? Nějaké detaily?“

„Měním zvětšení.“

Orphu čekal, ale nakonec se zeptal: „No a?“

„Kamenné tváře. Vidím kamenné tváře, většinou na vrcholech útesů. Táhnou se východním směrem, kam až dohlédnu.“

„Jenom východním? Západním nejsou žádné?“

„Ne. Řada tváří končí skoro na tom místě, kde bychom přistáli. Vidím tam pohyb. Stovky lidí – nebo věcí – které se pohybují na útesu a po pláži.“

„Měli bychom se ponořit,“ navrhl Orphu. „Počkat na setmění, než přistaneme. Najít mořskou jeskyni nebo něco takového, kam bys mohl s *Dámou* nepozorovaně zajet, kam…“

„Na to je moc pozdě,“ přerušil ho Mahmud. „Lodi nezbývá energie na víc než čtyřicet minut pohonu a zásobování kyslíkem. Kromě toho, ti tvorové – ti lidé – přestali stěhovat kamenné tváře na západ. Po stovkách scházejí na pláž. Zahlédli nás.“

21

Ílion

Mohl bych vám říct, jaké to je milovat se s Helenou Trójskou. Ale neudělám to. A nejenom proto, že by to ode mě bylo naprosto nedžentlmenské. Podrobnosti prostě nepatří do tohoto mého příběhu. Ale můžu upřímně říct, že kdyby mě pomstychtivá Múza nebo rozběsněná Afrodíta našly okamžik poté, co jsme s Helenou zakončili první vášnivé milování, řekněme minutu poté, co jsme se na propocených prostěradlech odkulili každý na svou stranu postele, abychom popadli dech a zchladili se studeným větrem hnaným před bouří, a kdyby tam Múza a bohyně vpadly a v tu chvíli mě zabily – můžu vám říct, aniž bych se bál protimluvu, že krátký život Thomase Hockenberryho by byl šťastný. A přinejmenším by skončil na pěknou notu.

Minutu po tom dokonalém okamžiku mi ta žena držela u břicha dýku.

„Kdo jsi?“ uhodila na mne Helena.

„Jsem tvůj…“ začal jsem a zarazil se. Něco v jejích očích mě přimělo spolknout chystanou lež o tom, že jsem Paris, ještě než jsem ji stačil vyslovit.

„Jestli řekneš, že jsi můj nový manžel, budu ti muset tuhle čepel vrazit do břicha,“ řekla na rovinu. „Jestli jsi bůh, nemělo by to vadit. Ale jestli nejsi…“

„Nejsem,“ dostal jsem ze sebe. Hrot nože byl dost blízko, aby mi prořízl kůži nad břichem do krve. *Odkud se ten nůž vzal?* Byl v polštářích, když jsme se milovali?

„Jestli nejsi bůh, jak jsi získal Paridovu podobu?“

Uvědomil jsem si, že toto je Helena Trójská – smrtelná dcera Dia – žena, která žila ve vesmíru, kde bohové a bohyně souložili se smrtelníky neustále; ve světě, kde bytosti schopné měnit svou

podobu, božské a jiné, běžně chodily mezi smrtelníky; ve světě, kde měl pojem příčiny a následku úplně jiné významy. Řekl jsem: „Bohové mi dali schopnost mor… měnit vzhled.“

„Kdo jsi?“ zeptala se. „*Co* jsi?“ Nevypadala rozčileně, ani nijak zvlášť ohromeně. Měla klidný hlas a krásnou tvář jí nekřivil strach ani vztek. Ale čepel jsem měl na břiše dál. Ta žena chtěla odpověď.

„Jmenuji se Thomas Hockenberry,“ řekl jsem. „Jsem scholik.“ Věděl jsem, že jí nic z toho nebude dávat smysl. Mé jméno, v měkčích tónech jejich starého jazyka plné ostrých hran, znělo divně dokonce i mně.

„Thomas Ho-kn-ber-íí,“ zkusila vyslovit. „Zní to persky.“

„Ne,“ odporoval jsem. „Vlastně spíš holandsky, německy a irsky.“

Viděl jsem, že Helena se zamračila, a poznal jsem, že nejenom nerozumí tomu, co říkám, ale musím jí připadat duševně vyšinutý.

„Obleč se,“ vybídla mě. „Promluvíme si na terase.“

Helenina velká ložnice měla terasy po obou stranách, jednu obrácenou do nádvoří a druhou na jihovýchod nad město. Můj levitační postroj a další výbava – s výjimkou kvitovacího medailonku a morfovacího náramku, které jsem si vzal do postele – byly schované za závěsem na nádvorní terase. Helena si mě odvedla na venkovní terasu. Oba jsme na sobě měli tenkou řízu. Helena stále držela v ruce krátký, ostrý nůž, když jsme stáli u zábradlí ve světle odraženém městem a občasných blesků bouřky.

„Jsi bůh?“ zeptala se.

Skoro jsem odpověděl „ano“ – byl by to nejjednodušší způsob, jak jí rozmluvit, aby mi tu čepel vrazila do břicha – ale najednou jsem pocítil nevysvětlitelné, neodolatelné nutkání říct pro změnu pravdu. „Ne,“ odpověděl jsem. „Nejsem bůh.“

Přikývla. „Věděla jsem, že nejsi bůh. Kdybys mi v tom zalhal, vykuchala bych tě jako rybu.“ Divoce se usmála. „Nemiluješ jako bůh.“

No pěkné, napadlo mě, ale jinak se na to nedalo říct nic.

„Jak to děláš,“ zeptala se, „že si můžeš přisvojit Paridovu podobu a tělo?“

„Bohové mi dali takovou schopnost.“

„Proč?“ Špička dýky byla přes řízu jen několik centimetrů od mé holé kůže.

Pokrčil jsem rameny, ale pak jsem si uvědomil, že ve starověku se pokrčení rameny nepoužívalo, a řekl jsem: „Mají vlastní důvody, proč mi tuto schopnost propůjčili. Sloužím jim. Sleduji bitvu a podávám jim hlášení. Hodí se, když na sebe mohu vzít podobu… jiných mužů.“

Helenu to nijak viditelně nepřekvapilo.

„Kde je můj trójský milenec? Co jsi udělal s opravdovým Paridem?“

„Je v pořádku,“ řekl jsem. „Až opustím tuto podobu, vrátí se k tomu, co dělal, když jsem vmorfoval… když jsem na sebe vzal jeho vzezření.“

„Kde bude?“ zeptala se Helena.

Připadalo mi to jako trochu zvláštní otázka. „Tam, kde by byl, kdybych si nevypůjčil jeho formu,“ odpověděl jsem nakonec. „Myslím, že odešel z města, aby se v zítřejším boji přidal k Hektorovi.“ Ve skutečnosti to bude tak, že až vymorfuji z Paridovy podoby, Paris bude přesně tam, kde by byl býval, kdyby v době, kdy mám jeho identitu, dál nerušené existoval – pravděpodobně bude spát ve stanu, s někým bojovat nebo klátit nějakou otrokyni v Hektorově válečném táboře. Ale to bylo příliš složité, než abych to Heleně vysvětloval. Nepředpokládám, že by ocenila výklad o pravděpodobnostních vlnových funkcích a kvantově-temporální simultánnosti. Nedokázal bych vysvětlit, proč je to tak, že Paris ani nikdo kolem něho si jeho nepřítomnosti nevšimne, nebo jak je možné, že se události mohou znovu napojit na *Íliadu*, jako bych nepřerušil pravděpodobnostní vlnový kolaps té časové linie. Kvantová kontinuita se mohla sešít hned, jak jsem zrušil morfovací funkci.

Do prdele, tomu jsem vůbec *nerozuměl* ani já.

„Opusť jeho formu,“ poručila Helena. „Ukaž mi svou pravou podobu.“

„Má paní, kdybych…“ začal jsem protestovat, ale Helena udělala hbitý pohyb rukou, čepel prořízla hedvábí i kůži a já jsem ucítil, jak mi po břiše stéká krev.

Ukázal jsem jí, že pravou rukou udělám pomalý, velice pomalý pohyb, vyvolal jsem svítící funkce a dotkl jsem se jedné ikony na morfovacím náramku.

Byl jsem znovu Thomas Hockenberry – menší, hubenější, nemotornější, s lehce krátkozrakýma očima a řídnoucími vlasy.

Helena mrkla a vyjela dýkou vzhůru – tak rychle, že bych nečekal, že někdo může tak rychlý pohyb udělat. Uslyšel jsem zvuk trhání a párání. Ale to, co prořízla, nebyly mé břišní svaly, pouze stuha na říze a vlastní hedvábný materiál.

„Nehýbej se,“ zašeptala. Helena Trójská mi rozhalila róbu a volnou rukou mi ji stáhla z ramen.

Stál jsem před tou impozantní ženou nahý a bledý. Kdyby byla do nějakého slovníku někdy třeba dokonalá definice slova „dojemný“, fotografie tohoto okamžiku by stačila.

„Můžeš se znovu obléknout,“ dovolila mi po chvíli.

Znovu jsem se zahalil řízou. Šerpa byla přeříznutá, a tak jsem si látku musel přidržovat rukou. Vypadalo to, že Helena přemýšlí. Několik minut jsme stáli na terase mlčky. Bylo sice pozdě, ale ílijské věže zářily světlem pochodní. Na baštách vzdálených hradeb blikaly strážní ohně. Dál na jih, za Skajskou branou, hořely pohřební hranice. Na jihozápadě se blýskalo v nebetyčných bouřkových mracích. Hvězdy nesvítily a ve vzduchu bylo cítit déšť přicházející od hory Ída.

„Jak jsi poznala, že nejsem Paris?“ zeptal jsem se nakonec.

Helena procitla ze zasnění, zamrkala a lehce se usmála. „Žena může zapomenout barvu milencových očí, tón jeho hlasu, dokonce i podrobnosti jeho úsměvu nebo podoby, ale nemůže zapomenout, jak její manžel šoustá.“

Teď jsem pro změnu překvapeně zamrkal já, a nejenom nad Helleniným vulgárním slovníkem. Homér doslova pěl chválu na Paridův zjev – když popisoval, jak Paris tuto noc spěchal za Hektorem ven z města, přirovnal ho k „hřebci, jenž u žlabu zrní se nažral,“ *a pak pyšně se nese… má vzpřímenou hlavu a hříva mu vlaje*

po plecích a on se pyšní svou krásou. Žargonem puberťáků z mého předchozího života byl Paris frajer. A když jsem byl v Helenině posteli, měl jsem Paridovu rozevlátou hřívu, bronzově opálené tělo, pevné břicho, naolejované svaly, jeho…

„Máš větší penis," podotkla Helena.

Znovu jsem zamrkal. Tentokrát dvakrát. Samozřejmě nepoužila slovo „penis" – latina ještě nebyla pořádný jazyk – a řecké slovo, které zvolila, bylo slangové, bližší „ptákovi". Ale hlavně to byl nesmysl. Když jsme se milovali, měl jsem Paridův penis…

„Ne, podle toho jsem nepoznala, že nejsi můj milenec," řekla Helena. Vypadalo to, jako by mi četla myšlenky. „To je jenom můj postřeh."

„Jak tedy…"

„Ano. Podle toho, *jak* sis mě vzal, Ho-kn-ber-íí."

Na to jsem neměl co říct a byl bych nedokázal zřetelně promluvit, ani kdybych měl co říct.

Helena se znovu usmála. „Paris si mě poprvé vzal ne ve Spartě, kde mě získal, ani v Íliu, kam mě přivezl, ale na ostrůvku Kranae cestou sem."

Neznal jsem žádný ostrov, který by se jmenoval Kranae, a ve staré řečtině to slovo znamenalo jenom „skalnatý". Pochopil jsem to tak, že Paris udělal přestávku v plavbě a přistál u nějakého malého, skalnatého, bezejmenného ostrova, kde mohl Helenu přimět, aby mu byla po vůli, aniž by u toho byla posádka jeho lodi. Což by znamenalo, že Paris byl… netrpělivý. *Tos byl ty taky, Hockenberry,* ozval se hlas něčeho, co nebylo tak úplně nepodobné mému svědomí. Na svědomí bylo příliš pozdě.

„Měl mě – a já jeho – od té doby stokrát a stokrát," dořekla tiše Helena, „ale nikdy ne tak, jako dnes v noci. Nikdy ne tak, jako dnes v noci."

Byl jsem rozechvělý zmatkem a zároveň jsem se dmul pýchou. Bylo to dobře? Byl to kompliment? Ne, počkat… to je absurdní. Homér Parida opěvuje, jak je málem bůh svou tělesnou krásou a kouzlem, skvělý milovník, neodolatelný pro ženy stejně jako pro bohyně. Ale pak to Helena mohla myslet jedině tak –

„Ty,“ řekla a přerušila mé zmatené myšlenky, „*ty* jsi byl… *soustředěný*.“

Soustředěný. Sevřel jsem řízu pevněji a zadíval jsem se na oblohu k blížící se bouři, abych ukryl rozpaky. Soustředěný.

„Upřímný,“ doplnila. „Moc upřímný.“

Napadlo mě, že jestli rychle nezmlkne a nepřestane hledat synonyma k „žalostně dojemný,“ může se stát, že jí tu dýku vykroutím z ruky a podříznu si s ní hrdlo.

„Poslali tě za mnou bohové?“ zeptala se.

Uvažoval jsem znovu, že bych zalhal. Ani tato žena s pevnou vůlí by určitě nevykuchala někoho, koho by poslali bohové. Ale znovu jsem se rozhodl nelhat. Helena Trójská si ve mně četla, skoro jako by ovládala telepatii. A mluvit pro změnu pravdu bylo příjemné.

„Ne. Nikdo mě neposlal.“

„Přišel jsi sem jenom proto, že ses se mnou chtěl vyspat?“

No, aspoň znovu nepoužila to slovo. „Ano,“ řekl jsem. „Vlastně ne.“

Podívala se na mě. Někde ve městě se hlasitě zasmál nějaký muž a pak udělala totéž žena. Ílion nikdy nespal.

„Vlastně – byl jsem osamělý,“ snažil jsem se o vysvětlení. „Jsem tady sám po celou dobu války a nemám nikoho, s kým bych si mohl popovídat, koho bych se dotkl…“

„Mě ses dotkl dost.“

Nepoznal jsem z jejího tónu, jestli to byl sarkasmus nebo obvinění. „Ano,“ přiznal jsem.

„Jsi ženatý, Ho-kn-ber-íí?“

„Jsem. Nejsem.“ Znovu jsem zavrtěl hlavou. Musel jsem jí připadat jako naprostý idiot. „Myslím, že jsem byl ženatý,“ zkusil jsem to, „ale jestli jsem byl, moje žena je už mrtvá.“

„Ty *myslíš*, že jsi byl ženatý?“

„Bohové mě přenesli na horu Olymp přes prostor a čas,“ řekl jsem. Věděl jsem, že to nepochopí, ale bylo mi to jedno. „*Myslím*, že jsem v tom druhém životě zemřel a oni mě nějakým způsobem přivedli zpět. Ale nevrátili mi celou paměť. Výjevy z mého opravdového života, z mého předchozího života, přicházejí a odcházejí… jako sny.“

„Rozumím," řekla Helena. A já jsem z tónu jejího hlasu poznal, že nějakým neuvěřitelným způsobem skutečně rozumí.

„Sloužíš nějakému konkrétnímu bohovi nebo bohyni, Ho-kn-ber-íí?"

„Podávám hlášení jedné z Múz," odpověděl jsem, „ale zrovna včera jsem se dozvěděl, že mému osudu vládne Afrodíta."

Helena překvapeně zvedla hlavu. „A můj ovládla také," řekla tiše. „Právě včera, když bohyně zachránila Parida před rozlíceným Meneláem a přinesla ho zpátky sem do našeho lože, mi Afrodíta nařídila, abych šla za ním. Když jsem se vzepřela, popadl ji vztek a pohrozila mi, že mě učiní terčem kruté, spalující nenávisti – to jsou její slova – Trójanů i Achájců."

„Bohyně lásky," řekl jsem tiše.

„Bohyně chtíče," upřesnila Helena. „A já vím o chtíči hodně, Ho-kn-ber-íí."

Znovu jsem nevěděl, co říct.

„Moje matka se jmenovala Léda a říkali jí dcera Noci," pokračovala normálním hovorovým tónem. „Zeus k ní přišel a ošukal ji, když na sebe vzal podobu labutě – obrovské, nadržené labutě. V mém domě byla nástěnná malba, která znázorňovala mé dva starší bratry, Diův oltář a mě jako vajíčko, které se má každou chvíli vylíhnout."

Neudržel jsem se a nahlas jsem se rozesmál. Vzápětí jsem stáhl svaly na břiše, jak jsem čekal, že je prořízne čepel dýky.

Helena místo toho vykouzlila široký úsměv. „Ano. Já vím, jaké to je být unesen a být pěšákem bohů, Ho-kn-ber-íí."

„Jistě," kývl jsem. „Když Paris přijel do Sparty…"

„Ne," přerušila mě Helena. „Když mi bylo jedenáct, odvezl mě – unesl mě přímo z chrámu Artemis Orthijské – Théseus, sjednotitel Attiky, do města Athény. Théseus mě přivedl do jiného stavu – porodila jsem mu holčičku, Ífigeneiu, na kterou jsem se nedokázala podívat s láskou a svěřila jsem ji Klytaimnéstře, aby ji se svým manželem Agamemnónem vychovala jako vlastní. Před tímto manželstvím mne zachránili mí bratři a vrátili mě do Sparty. Théseus pak odešel s Héraklem do války proti Amazonkám, kde se zdržel,

aby vpadl do podsvětí, oženil se s amazonskou bojovnicí a prozkoumal Mínótaurův labyrint na Krétě.“

Točila se mi hlava. Každý z těchto Řeků, Trójanů a bohů měl příběh a musel jej při každé příležitosti vyprávět. Ale jak to souviselo s…

„Vím, co je to chtíč, Ho-kn-ber-íí,“ řekla Helena. „Slavný král Meneláos si mě vybral za nevěstu, přestože takoví muži milují panny, milují svůj rodokmen víc než vlastní život, přestože jsem byla v mužském světě, který tak miluje své panny, použité zboží. A potom mě Paris – na popud Afrodíty – přišel znovu unést, odvézt mě do Tróje, abych byla jeho… odměnou.“

Helena se ve svém proslovu zarazila. Vypadalo to, jako by si mě prohlížela. Nenapadalo mě, co říct. Pod jejími studenými, ironickými slovy se otevírala bezedná hlubina hořkosti. Ne, nebyla to hořkost, uvědomil jsem si, když jsem se jí podíval do očí – byl to smutek. Strašlivý, unavený smutek.

„Ho-kn-ber-íí,“ pokračovala Helena. „Myslíš si, že jsem nejkrásnější žena na světě? Přišel jsi mě unést?“

„Ne, nepřišel jsem tě unést. Nemám kam tě vzít. Mé dny jsou sečteny hněvem bohů – zradil jsem svou Múzu i její velitelku Afrodítu, a až se Afrodíta zotaví ze zranění, která jí včera způsobil Diomédés, smete mě s tváře země. Je to stejně jisté jako to, že tady stojíme.“

„Opravdu?“

„Opravdu.“

„Pojď do postele… Ho-kn-ber-íí.“

Probudil jsem se do šedé hodiny před svítáním. Po našich posledních dvou explozích milování jsem spal jenom několik hodin, ale cítím se dokonale odpočatý. Jsem k Heleně otočený zády, ale nějakým způsobem poznám, že i ona je vzhůru, jak leží v této velké posteli se složitě vyřezávanými sloupky.

„Ho-kn-ber-íí?“

„Ano?“

„Jak sloužíš Afrodítě a ostatním bohům?“

Chvilku o tom přemýšlím a pak se překulím. Nejkrásnější žena na světě leží v pološeru, opřená o jeden loket, dlouhé tmavé vlasy, zcuchané naším milováním, jí splývají kolem nahých ramen a paží, a oči s rozšířenými, tmavými zorničkami si mě pozorně prohlížejí.

„Jak to myslíš?“ zeptám se, i když to vím.

„Proč tě bohové přenesli přes propast prostoru a času, jak říkáš, abys jim sloužil? Víš něco, co potřebují? Co to je?“

Na okamžik zavřu oči. Jak bych jí to mohl vysvětlit? Bude to šílenství, jestli odpovím upřímně. Ale – jak jsem přiznal dřív – jsem už lhaním strašně unavený. „Vím něco o probíhající válce,“ odpovím. „Vím o některých událostech, které se stanou… *mohou* stát.“

„Ty sloužíš jako orákulum?“

„Ne.“

„Tak jsi věštec? Kněz, kterému jeden z bohů ukázal takové vidění?“

„Ne.“

„Pak tomu nerozumím.“

Změním polohu na boku, posadím se a přemístím polštáře, aby se mi sedělo pohodlněji. Je ještě tma, ale na nádvoří začíná zpívat pták. „Tam, odkud jsem přišel,“ zašeptám, „je taková píseň, báseň o této válce. Jmenuje se *Ílias*. Prozatím události skutečné války připomínají ty, o nichž se zpívá v té písni.“

„Mluvíš, jako by v zemi, ze které jsi přišel, bylo již toto obléhání a tato válka stará historie,“ zamyslí se Helena. „Jako by se tohle všechno už stalo.“

Nepřiznávej to před ní. Bylo by to bláznovství. „Ano,“ přitakám. „Je to tak.“

„Ty jsi jeden ze strůjců Osudu.“

„Ne. Jsem jenom člověk.“

Helena se šibalsky usměje. Sáhne si do úžlabí mezi svými ňadry, kde jsem měl před několika hodinami orgasmus. „Já to *vím*, Ho-kn-ber-íí.“

Zčervenám, promnu si tváře a ucítím strniště, které mi vyrostlo. Dnes ráno se v ubikaci scholiků neoholím. *No a co? Zbývají ti jen hodiny života.*

„Odpovíš mi, když se tě zeptám na budoucnost?“ otáže se strašlivě jemným hlasem.

Bylo by šílenství to udělat. „Ve skutečnosti tvou budoucnost neznám,“ řeknu lživě. „Jenom podrobnosti té písně, a mezi ní a skutečnými událostmi vzniklo mnoho rozporů…“

„Odpovíš mi, když se tě zeptám na budoucnost?“ Položí mi ruku na prsa.

„Ano.“

„Je Ílion odsouzený ke zkáze?“ Helenin hlas je pevný, klidný, tichý.

„Ano.“

„Bude dobyt silou nebo lstí?“

Proboha, to jí nemůžeš říct, pomyslím si. „Lstí.“

Helena se dokonce usměje. „Odysseus,“ zašeptá.

Mlčím. Říkám si, že když neuvedu podrobnosti, třeba tato odhalení nebudou mít na vývoj událostí vliv.

„Bude Paris zabit dřív, než Trója padne?“ zeptá se.

„Ano.“

„Achilleovou rukou?“

Žádné podrobnosti! křičí moje svědomí. „Ne.“ *Do prdele s tím.*

„A vznešený Hektór?“

„Smrt.“ Připadám si jako nějaký zlomyslný popravčí soudce.

„Achilleovou rukou?“

„Ano.“

„A Achilleus? Vrátí se z této války živý?“

„Ne.“ *Jeho osud bude zpečetěn, jakmile zabije Hektora, a on to celou dobu ví… ví to z věštby, kterou si v sobě nosí jako rakovinu už léta. Dlouhý život nebo slávu? Homér řekl, že to je rozhodnutí, které musel… musí… bude muset učinit. Věštba však praví, že kdyby si zvolil dlouhý život, bude znám pouze jako muž, ne jako polobůh, jímž se stane, pokud v souboji zabije Hektora. Má ale volbu. Budoucnost není zpečetěná!*

„A král Priamos?“

„Smrt.“ Můj šepot zní chraptivě. *Zavraždí ho ve vlastním paláci, v jeho soukromém Diově chrámu. Rozsekají ho na kousíčky jako jalovici obětovanou bohům.*

„A Hektorův synáček Skamandrios, kterému lidé říkají Astyanax?“

„Smrt.“ Zavřu oči, abych neviděl, jak Pyrrhos hází vřískající nemluvně z hradby.

„A Andromaché,“ zašeptá Helena. „Hektorova žena?“

„Otroctví.“ Jestli Helena bude v té litanii otázek pokračovat, jsem si docela jistý, že se zblázním. Z dálky – ze scholického postoje nezaujatého pozorovatele – na tom nic nebylo. Ale teď mluvím o lidech, které jsem poznal a potkal a… se kterými jsem spal. Uvědomím si, že Helena se zatím nezeptala na vlastní osud. Třeba to neudělá.

„A já v Íliu zemřu?“ zeptá se. Její hlas je stále klidný.

Nadechnu se. „Ne.“

„Ale Meneláos mě najde?“

„Ano.“ Připadám si jako jedna z těch černých hraček na předpovídání budoucnosti, Crazy-8, které byly populární, když jsem byl dítě. Proč jsem jí neodpověděl tak, jak by to udělala ta černá koule? To by se víc podobalo delfskému orákulu – *Budoucnost je zastřená.* Nebo *Zeptej se znovu.* Nepředvádím se před ní náhodou?

Teď už je stejně pozdě.

„Meneláos mě najde, ale nezabije mě? Přežiju jeho hněv?“

„Ano.“

Vzpomínám si, jak o tom Odysseus vypráví v Odyssei – *Meneláos našel Helenu schovanou v Déifobových komnatách velkého královského paláce, nedaleko svatyně Palladia, a vrhl se na ni, s mečem vytaseným. Podvedený manžel byl plně odhodlán tuto krásnou ženu zabít. Helena odhalí před manželem ňadra, jako by si o ránu říkala, jako by ji chtěla – a Meneláos pak upustí meč a políbí ji. Není jasné, jestli Déifoba, jednoho z Priamových synů, Meneláos zabije předtím nebo až potom, co…*

„Ale odveze mě zpátky do Sparty?“ zašeptá Helena. „Paris mrtvý, Hektór mrtvý, všichni velcí ílijští bojovníci mrtví nebo sťati mečem, všechny velké ílijské ženy mrtvé nebo odvlečené do otroctví, samotné město vypálené, hradby rozbořené, věže stržené a rozvalené, půda prosolená, aby tady už nikdy nic nevyrostlo… ale já budu žít a Meneláos si mě odveze zpátky do Sparty?“

„Něco na ten způsob," řeknu. Slyším, jak nepřesvědčivě to zní.

Helena se skulí z postele, postaví se a nahá vyjde na nádvorní terasu. Na chvíli zapomenu na svou roli Kassandry a jenom zírám, tak trochu s posvátnou bázní, na její tmavé vlasy, ve vlnách splývající na záda, na její dokonalý zadek a pevné nohy. Stoupne si nahá k zábradlí a, aniž se ke mně otočí, zeptá se: „A co ty, Ho-kn-ber-íí? Řekly ti sudičky v té tvé písni, jaký osud tě čeká?"

„Ne," přiznám. „Nejsem dost důležitý, abych měl v té básni místo. Ale jsem si docela jistý, že dnes zemřu."

Otočí se. Čekám, že po všem, co jsem jí řekl, bude Helena plakat – jestli mi věří – ale ona se nepatrně usmívá. „Jenom 'docela jistý'?"

„Ano."

„Zemřeš zásluhou Afrodítina hněvu?"

„Ano."

„Poznala jsem ten hněv, Ho-kn-ber-íí. Jestli si vezme do hlavy, že tě zabije, udělá to."

To je fakt povzbuzení. Chvíli neříkám nic. Z otevřených dveří na terasu na městské straně je slyšet monotónní zvuk. „Co to je?" zeptám se.

„Trójské ženy stále prosí Athénu o slitování a božskou ochranu, zpívají a přinášejí oběti v jejím chrámu, jak nařídil Hektór," odpoví Helena. Znovu se ode mne odvrátí a zahledí se dolů na vnitřní nádvoří, jako by se snažila najít toho osamělého zpěvavého ptáka.

Příliš pozdě na Athénino slitování, napadne mě. Pak, aniž bych o tom přemýšlel, řeknu: „Afrodíta chce, abych Athénu zabil. Dala mi Hádovu přilbu a další nástroje, abych to mohl udělat."

Helena prudce otočí hlavu a já i v tom slabém světle spatřím na její tváři výraz ohromení, sinalost. Vypadá to, jako by konečně zareagovala na mé strašlivé věštecké zprávy. Vrátí se, nahá, a sedne si na kraj postele, kde ležím opřený o loket.

„Řekl jsi *zabít* Athénu?" zašeptá. Její hlas je nejtišší od chvíle, co jsme spolu začali mluvit.

Přikývnu.

„Bohy lze zabít?" zeptá se Helena. Mluví tak potichu, že mám co dělat, abych jí na vzdálenost necelého půl metru rozuměl.

„Já myslím, že ano,“ kývnu. „Zrovna včera jsem slyšel, jak Zeus řekl Areovi, že bohové mohou zemřít.“ Potom jí povím o Afrodítě a Areovi, o jejich zraněních, o zvláštních místech, kde se uzdravují. Vysvětlím, jak Afrodíta dnes vyjde z té nádrže – a možná už vyšla, protože na Olympu se den a noc střídají stejně jako tady, takže už je tam taky „zítra“.

„Můžeš se dostat na Olymp?“ zašeptá Helena. Vypadá, jako by se ztratila ve svých úvahách. Její výraz pomalu přešel z šoku do… čeho? „Můžeš cestovat sem a tam mezi Íliem a Olympem, kdy chceš?“

Tady zaváhám. Vím, že už jsem řekl příliš. *Co když je tato Helena jenom moje Múza v morfované podobě?* Vím, že není. Neptejte se, jak to vím. A jestli je, k čertu s ní.

„Můžu,“ potvrdím. Taky teď šeptám, třebaže domácnost se ještě neprobouzí. „Můžu odcestovat na Olymp, kdy chci, a zůstat tam, pro bohy neviditelný.“ Kromě toho jediného ptáka, který se nechal oklamat, aby si myslel, že je skoro ráno, jsou město a palác zvláštně ztichlé. Vím, že u hlavního vchodu jsou stráže, ale neslyším šustění sandálů ani škrábání tupých konců jejich kopí o dlažbu. Ílijské ulice, nikdy úplně ztichlé, teď působí mlčenlivě. Dokonce i monotónní zpěv žen z Athénina chrámu ustal.

„Dala ti Afrodíta prostředky k tomu, abys Athénu zabil, Hockenberry? Nějakou zbraň bohů?“

„Ne.“ Nevyprávím jí o Hádově přilbě smrti, o kvitovacím medailonku ani o svém paralyzačním obušku. Žádná z těchto věcí nemůže zabít bohyni.

Ta krátká dýka je najednou znovu v její ruce, jen centimetry od mé kůže. *Kde tu věc schovává? Jak to dělá, že se vždycky tak vynoří?* Asi máme oba svá tajemství.

Dýka se přiblíží. „Když tě teď zabiju,“ zašeptá Helena, „změní se tím ta píseň o Íliu, kterou znáš? Změní se budoucnost… *tato* budoucnost?“

Tohle není vhodná chvíle pro upřímnost, Tommy, varuje mě rozumně uvažující část mého mozku. Ale stejně řeknu pravdu. „Nevím. Nedovedu si představit, jak by mohlo. Jestli je mým… osudem… dnes zemřít, asi nezáleží na tom, jestli to bude tvou rukou

nebo Afrodítinou. Každopádně nejsem herec tohoto dramatu, jenom pozorovatel.“

Helena přikývne, ale pořád vypadá duchem nepřítomně, jako by její dotaz na mou smrt tak jako tak měl zanedbatelný význam. Zvedne dýku, až se hrotem téměř dotýká pevné, bílé kůže pod svou bradou.

„Když si v tuto chvíli vezmu život, změní to píseň?“ zeptá se.

„Nedovedu si představit, jak by to mohlo zachránit Ílion nebo změnit výsledek války,“ odpovím. Není to tak docela pravda. Helena je ústřední postavou Homérovy *Íliady* a já netuším, jestli by Řekové zůstali, aby boj dovedli do konce, kdyby se zabila. O co by bojovali, kdyby Helena byla mrtvá? *O slávu, čest, kořist.* Ale v situaci, kdy by Agamemnón a Meneláos přišli o Helenu jakožto kořist, a Achilleus by dál trucoval ve svém stanu, dokázala by pouhá vyhlídka na plenění udržet desítky tisíc ostatních Achájců v boji? Ostrovy a trójská pobřežní města drancují už skoro deset let. Možná mají dost boje a čekají na záminku. Není tohle důvod, proč Meneláos přijal souboj muže proti muži s Paridem, aby všechno rozhodl, než Afrodíta Parida odnesla? *Do této postele; Helena s Paridem se v této posteli milovali před pouhými několika hodinami.* Třeba by Helenina sebevražda válku ukončila.

Odtáhne dýku. „Přemýšlím o sebevraždě deset let, Ho-kn-ber-íí. Ale mám příliš mnoho chlípné touhy po životě a příliš málo záliby ve smrti, přestože si zasloužím zemřít.“

„Ty si nezasloužíš zemřít.“

Usměje se.

„Hektór si zaslouží zemřít? A jeho dítě? Zaslouží si zemřít ušlechtilý Priamos, který mi byl tím nejlepším otcem? Zaslouží si zemřít všichni ti lidé, které slyšíš, jak se probouzejí v tomto městě? Dokonce i bojovníci – Achilleus a všichni ostatní, kteří už odešli dolů do chladného Hádu – zaslouží si zemřít kvůli jedné přelétavé ženě, která dala přednost vášni, marnivosti a únosu před věrností? A co všechny ty tisíce trójských žen, jež dobře sloužily bohům a manželům, ale kvůli mně budou odtrženy od svých domovů a dětí a prodány do otroctví? Zaslouží si takový osud, Ho-kn-ber-íí, jen proto, že já jsem se rozhodla žít?“

„Ty si nezasloužíš zemřít,“ zopakuji tvrdošíjně. Na kůži, na prstech a ve vlasech stále cítím její vůni.

„Dobrá,“ Helena zastrčí dýku pod matraci. „Pomůžeš mi tedy žít a zůstat svobodná? Pomůžeš mi zastavit tuto válku? Nebo alespoň změnit její výsledek?“

„Jak to myslíš?“ Najednou zostražitím. Nemám žádný zájem na tom, abych se snažil Trójanům pomoci vyhrát tuto bitvu. A nemohl bych, ani kdybych to zkusil. Ve hře je tady příliš mnoho sil, o bozích ani nemluvě. „Heleno,“ naléhám, „když jsem říkal, že mi nezbývá žádný čas, myslel jsem to vážně. Afrodítu dnes pustí z regenerační nádrže. Před ostatními bohy bych se mohl na nějaký čas skrýt, ale ona má prostředky, jak mě najít, když bude chtít. I kdyby mě za neposlušnost nezabila hned, v tom krátkém čase, který mi jako scholikovi zbývá, nebudu moci jednat.“

Helena stáhne přikrývku z dolní části mého těla. Světla už přibývá a já ji vidím líp než kdykoli od chvíle, kdy jsem ji minulou noc pozoroval v lázni. Vyhoupne se na postel a obkročmo si mě osedlá. Jednu ruku mi opře dlaní o hruď, druhou zajede níž, hledá, povzbuzuje.

„Poslouchej mě,“ dívá se na mě dolů přes svá ňadra. „Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najít klíčový bod.“

Beru to jako pozvání a pokusím se do ní proniknout.

„Ne, ještě ne,“ zašeptá. „Poslouchej mě, Ho-kn-ber-íí.

Jestli chceš změnit naše osudy, *musíš najít klíčový bod.* A tím nemyslím to, co děláš teď.“

Je to těžké, ale ovládnu se na dost dlouho, abych ji vyslechl.

O půldruhé hodiny později město ožívá a já chodím ulicemi, kompletně oděný do obvyklé výstroje scholika a morfovaný do thráckého kopiníka. Slunce již vyšlo a město se probouzí do kypícího života nahuštěných ulic, otevřených stánků na tržišti, hnaných zvířat, pobíhajících dětí a pyšně si vykračujících bojovníků, kteří si dopřávají jídlo, než vyjdou ven zabíjet.

Nedaleko tržiště najdu Nightenhelsera, jak snídá ve venkovní restauraci, kterou jsme oba často navštěvovali. Je vmorfovaný do

dardanského kopiníka, ale já ho přes čočky vidím jako Nightenhelsera. Zvedne hlavu a pozná mě.

Neprchnu ani nepoužiju Hádovu přilbu, abych zmizel. Přisednu k němu u stolu pod nízkým stromem a objednám si k snídani chléb, sušenou rybu a ovoce.

„Naše Múza vás dnes ráno před svítáním hledala na ubikaci," řekne tělnatý Nightenhelser. „A pak znovu u hradeb. Ptala se po vás jménem. Vypadá to, že po vás touží."

„Bojíte se, že vás se mnou někdo uvidí?" zeptám se. „Mám jít jinam?"

Nightenhelser pokrčí rameny. „My scholici stejně všichni žijeme vypůjčený čas. Co na tom záleží? *Tempus edax rerum.*"

Tak dlouho jsem myslel ve staré řečtině, že mi chvíli trvá, než si latinu přeložím. *Čas je požírač.* Možná ano, ale já ho chci víc. Lámu čerstvý horký chléb a jím, vychutnávám si skvostnou chuť pečiva i sladkého vína k snídani. Dnes ráno všechno vypadá, voní a chutná svěžeji, čistěji, nověji a nádherněji. Možná to je tím nočním deštěm. Možná to je něčím jiným.

„Jste dnes ráno nějak podezřele navoněný," začichá Nightenhelser.

V první chvíli je mou jedinou reakcí to, že zčervenám – že by ze mě Nightenhelser cítil noční radovánky? – ale pak mi dojde, o čem mluví. Helena trvala na tom, abych se s ní vykoupal, než odejdu. Zjistil jsem, že stará otrokyně, která řídila nošení horké vody do lázně, je Aithra, dcera Pittheova, manželka krále Aigea a matka slavného Thésea – vládce Athén a muže, který Helenu unesl, když jí bylo jedenáct. Pamatoval jsem si jméno Aithra z doby svého postgraduálního studia, ale můj lektor doktor Fertig, dobrý homérovský badatel, trval na tom, že se jednalo o jméno náhodně vytažené z epické zásobárny – „Aithra, dcera Pittheova" určitě znělo Homérovi nebo nějakému básnickému předchůdci, který potřeboval jméno pro obyčejnou otrokyni, dost dobře, tvrdil Dr. Fertig, a urozená Théseova matka určitě nemohla dělat Heleně v Tróji službu. No a… *chyba,* Dr. Fertigu. Když jsem před půl hodinou polehával s nahou Helenou v zapuštěné mramorové lázni, zmínila se, že stará otrokyně Aithra je skutečně Théseova máma… že Helenini bratři

Kastor a Polydeukés starou paní odvedli jako trest, když Helenu zachránili z Théseova zajetí, a Paris ji odvezl do Tróje s Helenou.

„Přemýšlíte o něčem, Hockenberry?“ zeptá se Nightenhelser.

Znovu zčervenám. Zrovna myslím na Helenina měkká ňadra, viditelná přes bublinky v lázni. Vezmu do úst kousek ryby a optám se: „Včera večer jsem nebyl na bojišti. Stalo se něco zajímavého?“

„Nic moc. Jenom Hektorův slavný souboj s Aiantem. Jenom to představení, na které jsme všichni čekali od chvíle, kdy se achájské lodě poprvé dotkly přídí zdejšího pobřeží. Jenom *celý* sedmý zpěv.“

„Aha.“ Sedmý zpěv popisoval vzrušující souboj mezi Hektorem a achájským obrem, ale *nestalo* se nic. Ani jeden z mužů neutrpěl zranění, přestože Aiás byl viditelně lepší bojovník. Když se pak na boj příliš setmělo, Aiás a Hektór se dohodli na příměří, navzájem si darovali výstroj a zbraně a obě strany se vrátily ke spalování mrtvých. Neuteklo mi nic klíčového; nic, co by vynahradilo jedinou minutu s Helenou.

„Stalo se něco zvláštního,“ ozve se Nightenhelser.

Jím chléb a čekám.

„Jak asi víte, Hektór měl vyjít z města se svým bratrem Paridem a oba pak měli vést Trójany zpátky do boje. Homér říká, že Paris na začátku bitvy zabil Menesthia.“

„No a?“

„A později, vzpomínáte, jak Anténór, rádce krále Priama, vyzve ostatní Trójany, aby vrátili Helenu a všechny poklady uloupené v Argu – vraťte je a nechte Achájce odejít v míru?“

„To je tehdy, jak se Aiás a Hektór skamarádí, když se nedokážou zabít, a vyměňují si v poli dary, že?“ řeknu.

„Ano.“

„No a co je na tom?“

Nightenhelser odloží pohár.

„Paris měl přece Anténorovi odpovědět a vyzvat Trójany, aby odmítli Helenu vydat, ale zároveň nabídnout, že se vzdá pokladů výměnou za mír.“

Uvědomím si, kam to směřuje. Najednou mám podrážděný žaludek. „A?“

„No, Paris tam včera v noci vůbec nebyl – nevyšel s Hektarem ze Skajské brány, nezabil Menesthia, dokonce ani nenabídl mír za soumraku.“

Přikývnu a žvýkám dál. „No a?“

„Je to jeden z největších rozporů, jaké jsme zatím viděli, nemyslíte, Hockenberry?“

Musím znovu pokrčit rameny. „Nevím. V sedmém zpěvu Achájci budují obrannou hradbu a příkop u pobřeží, ale my oba víme, že tyto obranné stavby tam jsou od prvního měsíce po jejich příjezdu. Homér občas chronologii zamíchá.“

Nightenhelser se na mě podívá. „Možná. Ale to, že tam Paris nebyl, aby odmítl Anténorův návrh vydat Helenu, bylo zvláštní. Nakonec promluvil za syna král Priamos – řekl, že je přesvědčen o tom, že Paris by Helenu nikdy nevydal, ale pokladů by se vzdát mohl. Jenže když tam Paris nebyl osobně, spousta Trójanů v davu souhlasně reptala. Za celé ty roky, co tady jsem, Hockenberry, jsem neviděl, že by mír byl tak nadosah.“

Naskočí mi husí kůže. To, jak jsem si minulou noc užíval s Helenou, jak dlouho jsem ztělesňoval Parida, již stačilo změnit něco důležitého v běhu věcí. Kdyby Múza znala detaily *Íliady* – což nezná – hned by poznala, že jsem zaujal Paridovo místo v Helenině posteli.

„Oznámil jste ten rozpor Múze?“ zeptám se tiše. Nightenhelserovi končila směna se soumrakem. Jelikož já jsem chyběl, byl jediným scholikem, který měl včera večer službu. Bylo jeho povinností takové zvláštnosti hlásit.

Nightenhelser pomalu rozkouše poslední sousto chleba. „Ne,“ řekne nakonec. „Nenadiktoval jsem to do záznamového kamínku.“

Hlasitě vydechnu.

„Díky.“

„Měli bychom jít,“ usoudí druhý scholik. Restaurace se začíná plnit trójskými muži a jejich manželky čekají na místo. Ve chvíli, kdy hodím na stůl mince, mě Nightenhelser chytí za předloktí. „Víte, co děláte, Hockenberry?“

Podívám se mu do očí. Když odpovím, hlas mám pevný. „Absolutně ne.“

Jakmile se ocitneme na ulici, zamířím opačným směrem než Nightenhelser. Zajdu do prázdné boční uličky, natáhnu si Hádovu přilbu a dotknu se kvitovacího medailonku.

Na vrcholku hory Olymp svítá. Bílé budovy a zelené trávníky odrážejí zdejší syté, ale slabší světlo. Odjakživa mi vrtá hlavou, proč slunce na Olympu a v jeho okolí vypadá menší než na obloze nad Íliem.

Představil jsem si odstavné místo pro vůz u budovy Múzy a přesně tam jsem dorazil. Zatajím dech, když se z ranní oblohy ve spirále snese válečný vůz a přistane něco přes pět metrů ode mne, ale Apollón vystoupí a odkráčí, aniž by si mě všiml. Hádova přilba stále funguje.

Stoupnu si na vůz a dotknu se bronzové destičky na přídi. Pozorně jsem Múzu sledoval, když nás onehdy vezla přes Kalderové jezero. Několik centimetrů nad bronzem se rozzáří průhledná klávesnička. Dotknu se ikon na ní v pořadí, které jsem odkoukal od Múzy.

Vůz se zakymácí, zvedne se, znovu se zakymácí a pak, když posunu virtuální regulátor energie vedle displejů, otočím doleva a vůz se patnáct metrů nad travnatým vrcholem nakloní doleva. Dotknu se ikony, která ukazuje šipku mířící vpřed, a vůz se rozletí dopředu, přes modré jezero na jih. Kdyby se nějaký bůh díval, vypadalo by to jako prázdný vůz, který létá sám od sebe, ale žádného boha, který by se díval, nevidím.

Na druhé straně jezera získám trochu výšku a pokusím se najít tu správnou budovu. *Tam – hned za Velkým palácem bohů.*

Nějaká bohyně – nepoznám ji – na předních schodech obrovské budovy vykřikne a ukáže na můj zdánlivě prázdný vůz, ale je už pozdě – identifikoval jsem budovu, kterou chci: velkou, bílou, s otevřenými dveřmi.

Ovládání vozu se mi dostává do krve. Prudce se spustím na pět metrů od země a zrychlím k budově. Levou stranu vozu musím zvednout skoro kolmo k zemi – nespadnu, stroj má nějakou umělou gravitaci – a prosvištím mezi gigantickými sloupy rychlostí nějakých sedmdesáti, osmdesáti kilometrů v hodině.

Prostor uvnitř vypadá stejně, jak si ho pamatuji: obrovské nádrže plné bublající fialové tekutiny, zelení červi hemžící se kolem bohů, kteří se v bezvědomí vznášejí uvnitř a uzdravují se. Léčitel – obrovský stonožkovitý tvor s kovovými pažemi a červenýma očima – je na opačné straně Afrodítiny regenerační nádrže a mám dojem, že se právě chystá vytáhnout ji z ní. Jeho černé oči se podívají ke mně a početné paže se zachvějí, když vůz vtrhne do tichého prostoru, ale Léčitel není mezi mnou a mým cílem a já znovu zrychlím, než mě on nebo cokoli jiného stačí zastavit.

Teprve v poslední sekundě se rozhodnu seskočit, místo abych na voze zůstal. Určitě je to vzpomínkou na Helenu, nocí s Helenou – obnovenou radostí ze života v těch hodinách s ní.

Stále maskovaný Hádovou přilbou, seskočím z řítícího se vozu, tvrdě přistanu, ucítím, že jsem si něco pohmoždil, jestli nezlomil, v pravém rameni, a po několika kotrmelcích se zastavím na podlaze. Ve stejném okamžiku vůz vletí přímo do regenerační nádrže, rozdrtí plast a ocel a rozstříkne fialovou tekutinu třicet metrů do vzduchu obrovského sálu. Něco – buď část vozu nebo obrovský střep z nádrže – rozřízne gigantického, stonožkovitého Léčitele vedví.

Afrodítino tělo se skutálí na podlahu ve vlně fialové tekutiny a v hemžící se mase svíjejících se zelených červů. Ostatní nádrže – včetně té, v níž je v klubku vlastních červů Arés – se rozhoupou, ale nerozbijí se ani nepřevrátí.

Spustí se klaksony, alarmy a sirény. Ohluší mě to.

Zkusím vstát, ale hlava, levá noha a pravé rameno mě strašně bolí a sesunu se zpátky na podlahu. Doplazím se k jedné straně místnosti. Snažím se nenamočit do té fialové břečky. Mám strach, co by se mnou ty chemikálie udělaly, ale víc se bojím toho, že v záplavě bude vidět obrys mého těla, jestli se mi nepodaří zůstat mimo ni. Před očima mi tančí černé skvrny a já si ještě stačím uvědomit, že omdlévám. Do velkého ošetřovacího sálu se valí bohové a létající roboti.

V posledních sekundách, než ztratím vědomí, uvidím vejít mocného Dia, zamračeného, s pláštěm rozevlátým.

To, co se bude dít dál, se bude muset obejít beze mě. Položím čelo na studenou podlahu, zavřu oči a nechám se pohltit tmou.

22

Pobřeží Chryse Planitia

„Zabil jsem svého přítele, Orpha z Ió," řekl Mahmud Williamu Shakespearovi.

Procházeli se čtvrtěmi na břehu Temže. Mahmud věděl, že je pozdní léto roku 1592 po Kristovi, i když netušil, odkud to ví. Řeka se hemžila baržemi, převozními pramicemi a plavidly s nízkým stěžněm. Za tudorskými budovami a zchátralými činžovními domy na severním břehu se zvedala hojnost londýnských věžiček a několik zkroucených věží. Nad řekou a za chudinskými čtvrtěmi po obou stranách visel opar z horka.

„Měl jsem Orpha zachránit, ale nešlo to," řekl Mahmud. Musel jít rychle, aby dramatikovi stačil.

Shakespeare byl podsaditý muž, něco pod třicet, uhlazený v řeči a oblečený důstojněji, než by Mahmud od herce a dramatika čekal. Mužova tvář tvořila ostrý ovál, na němž bylo vidět již ustupující linie vlasů, licousy, chomáč vousů na bradě a řídký knír – jako by Shakespeare opatrně experimentoval s trvalejšími vousy. Vlasy měl hnědé, oči šedozelené a na sobě černý kabátec, z něhož vystupovaly široké, měkké límce bílé košile a visely bílé zdrhovací šňůry. V levém uchu měl spisovatel malý zlatý kroužek.

Mahmud chtěl Shakespearovi položit tisíc otázek – co právě teď píše? jak se žije ve městě, které brzy zdecimuje mor?

Jaká je skrytá struktura sonetů? – ale dokázal mluvit jedině o Orphovi.

„Snažil jsem se ho zachránit," vysvětloval. „Reaktor *Černé dámy* zkolaboval a akumulátory se vybily necelých pět kilometrů od pobřeží. Snažil jsem se najít útočiště v některé z mnoha jeskyní v útesech – místo, kde bych mohl ponorku schovat."

„Černé dámy?“ zeptal se Shakespeare. „Tak se jmenuje vaše loď?“

„Ano.“

„Pokračujte, prosím.“

„Orphu a já jsme mluvili o kamenných tvářích,“ navázal Mahmud. „Byla noc – blížili jsme se k pobřeží v noci, pod ochranou tmy, ale já jsem používal dalekohled pro noční vidění a tváře jsem mu popisoval. Ještě žil. Loď mu poskytovala právě tolik O_2, kolik potřeboval.“

„O_2?“

„Vzduchu,“ vysvětlil Mahmud. „Jak říkám, popisoval jsem mu obrovské kamenné hlavy –“

„Obrovské kamenné hlavy? Sochy?“

„Kamenné monolity o výšce zhruba dvaceti metrů.“

„Poznal jste vizáž té sochy? Byl to někdo, koho jste znal, třeba nějaký slavný král nebo dobyvatel?“

„Bylo to příliš daleko, než abych v těch tvářích zahlédl podrobnosti.“

Došli k širokému mostu s mnoha oblouky, pokrytému dvoupatrovými budovami. Cesta široká asi čtyři metry procházela přímo těmito stavbami, jako silnice v tunelu, a právě teď se pestrobarevná směsice chodců vyhýbala mase ovcí hnaných na sever do města. Podél celého průchodu byly lidské hlavy na kůlech – některé vyschlé a mumifikované, některé skoro jen lebky až na chomáče vlasů nebo kousky zpuchřelého masa, jiné tak šokujícně čerstvé, že měly ještě červené tváře a rty.

„Co je to tady?“ zeptal se Mahmud. Cítil, jak se jeho organickým částem začíná dělat špatně.

„Londýnský most,“ odvětil Shakespeare. „Povězte mi, co se vašemu příteli stalo.“

Mahmuda už unavovalo dívat se na dramatika nahoru, a tak si vylezl na kamennou zídku, která sloužila jako zábradlí. Na východě viděl hrozivou věž, zřejmě Tower z *Richarda III*. Mahmud věděl, že je to buď sen, nebo on sám umírá nedostatkem vzduchu, a nechtěl, aby sen skončil dřív, než Shakespearovi položí jednu dvě otázky. „Začal jste již psát své sonety, mistře Shakespeare?“

Dramatik se usmál a rozhlédl se po páchnoucí Temži. Potom obrátil pohled ke smradlavému městu. Všude byly nečištěné splašky. Mrtvá těla koní a dobytka hnila na mělčinách, divoký proud zakrvácených kousků kuřat se valil otevřenými kanály a vířil ve stojatých tišinách. Mahmud prakticky uzavřel svůj čichový vstup. Nechápal, jak to tihle lidé s normálním nosem mohli vydržet.

„Odkud víte o mém experimentu se sonety?“ zeptal se Shakespeare.

Mahmud se pokusil o lidské pokrčení rameny. „Tak mě to napadlo. Vy jste s nimi už začal?“

„Přemýšlel jsem o tom, že bych si s nimi pohrál,“ připustil dramatik.

„A kdo je v sonetech Mladík?“ zeptal se Mahmud. Představa, že odhalí to dávné tajemství, mu skoro bránila dýchat. „Je to Henry Wriothesley, hrabě ze Southamptonu?“

Shakespeare překvapeně zamrkal a pozorně se na moravce podíval. „Vypadá to, že tě mám v takových věcech hned za patami, maličký Kalibáne.“

Mahmud přikývl. „Je Wriothesley Mladík ze sonetů?“

„Jeho lordstvu bude letos v říjnu devatenáct let a říká se, že chmýří na horním rtu se mu proměnilo v ostřici,“ prohlásil dramatik. „To je sotva mladík.“

„Tak William Herbert,“ nadhodil Mahmud. „Je mu teprve dvanáct a za devět let se stane třetím hrabětem z Pembroke.“

„Ty znáš data budoucích nástupů do úřadů a funkcí?“ zeptal se Shakespeare s tónem ironie. „Plaví se mistr Kalibán stejně tak po mořích času, jako po tomto marsovském oceánu, o němž mluví?“

Mahmud byl příliš rozrušený touhou vyřešit tuto záhadu, než aby na to zareagoval. „Velké Folio z roku 1623 věnujete Williamu Herbertovi a jeho bratrovi, a až vyjdou vaše sonety tiskem, věnujete je ‘Panu W. H.’“

Shakespeare na moravce vytřeštil oči, jako by byl horečnatý sen. Mahmud měl chuť říct: *Ne, to* vy *jste sen umírajícího mozku, mistře Shakespeare. Ne já*. Nahlas však řekl: „Jenom mi přijde zajímavé, že máte jako milence mladého muže nebo chlapce.“

Básníkova reakce Mahmuda překvapila. Shakespeare se otočil, vytáhl z opasku dýku a podržel ji před moravcovou hlavovou jednotkou. „Máš někde oko, maličký Kalibáne, abych do něho mohl zarazit dýku?“

Mahmud velice nepatrně zavrtěl hlavou, tak aby svou permitkáň nenabodl na hrot dýky, a řekl: „Omlouvám se. Neznám vaše město, vaši zemi ani vaše zdejší zvyky.“

„Vidíš ty nejbližší tři hlavy na kůlech mostu?“ zeptal se Shakespeare.

Mahmud přenesl pohled, aniž pohnul hlavou. „Vidím.“

„Minulý týden touto dobou také neznali zdejší zvyky,“ sykl básník.

„Rozumím,“ řekl Mahmud. „Nechtěl jsem se vás dotknout, pane.“

Shakespeare schoval dýku zpátky do koženého pouzdra. Mahmud si vzpomněl, že básník je také herec, náchylný k rozmáchlým gestům a nadsázkám, třebaže ta dýka nebyla žádná divadelní rekvizita. Zároveň nebyla Shakespearova reakce vyvrácením Mahmudovy otázky.

Oba se zadívali na řeku. Neskutečně obrovské a oranžové slunce viselo nízko v říčním oparu na západě. Když Shakespeare promluvil, hlas měl vlídný. „Jestli tyto sonety sepíšu, udělám to proto, abych prozkoumal své nezdary, slabosti, kompromisy, ješitnosti a smutné dvojsmysly, jako když člověk po hospodské rvačce hledá v krvavém důlku chybějící zub. Jak jsi zabil svého přítele, Orpha z Ió?“

Mahmudovi chvíli trvalo, než otázku zaregistroval. „Nedokázal jsem *Černou dámu* dostat do jeskynní zátoky, kterou jsem na pobřeží zahlédl. Zkusil jsem to, ale nešlo to. Reaktor ponorky náhle vysadil, energie došla. *Dáma* najela na dno v necelých čtyřech sázích vody, přibližně tři kilometry od jeskyně. Zkusil jsem vypustit všechny vyrovnávací nádrže, abych ji položil na bok – a mohl tak uvolnit dveře nákladového prostoru, abych se dostal k příteli – ale byla už pevně zaseklá.“

Mahmud se podíval na básníka. Vypadalo to, že pozorně naslouchá. Budovy na mostě za ním byly rudé západem slunce nad Temží. „Vylezl jsem ven, přešel jsem na vnitřní O_2 a celé hodiny

jsem se potápěl," pokračoval Mahmud. „Použil jsem páčidla, poslední acetylén a své manipulátorové prsty, ale nedokázal jsem vrata komory otevřít, nedokázal jsem ani odklidit trosky v zaplavené přístupové chodbě. Chvíli jsem byl s Orphem ve spojení, ale pak přestaly fungovat vnitřní systémy a já jsem ho ztratil. Ani na okamžik nemluvil ustaraně nebo vystrašeně, jenom unaveně… velice unaveně. Až do chvíle, kdy spojení vysadilo. Byla tma. Musel jsem ztratit vědomí. Možná jsem teď na dně marsovského oceánu, mrtvý spolu s Orphem, nebo umírám a tenhle rozhovor se mi zdá, jak odumírají poslední buňky mého organického mozku."

„V tvých ňadrech ona všecka srdce leží," řekl Shakespeare monotónním hlasem, „jež ztracená jsi za mrtvá již měl, tam láska vládne v celé kráse svěží, i každý druh, jenž zdánlivě již tlel."

Mahmud přišel k sobě a zjistil, že je na pláži, v denním světle časného marsovského rána, a kolem sebe má desítky malých zelených mužíčků. Skláněli se nad ním, prohlíželi si ho malýma černýma očima zasazenýma do zelených, průsvitných obličejů. Když se Mahmud s tichým zabzučením servomotorů posadil, o krok dva couvli.

Opravdu *byli* maličtí. Mahmud měřil jen něco málo přes metr. Tyto… osoby… byly ještě menší. Postavou byli humanoidní, dokonce víc než Mahmud, ale skutečně lidské vzezření postrádali. Byli to dvojnožci s rukama a nohama, ale neměli uši, nosy ani ústa. Nebyli nijak oblečení a na každé ruce měli jen tři prsty, tak trochu jako kreslené postavičky, které Mahmud viděl v mediálních archívech ze ztraceného věku. Mahmud si všiml, že jsou bezpohlavní a jejich svalovina pokud to byla svalovina – je průhledná jako nějaký měkký plast. Odhalovala vnitřnosti bez orgánů nebo žil, těla vyplněná plovoucími zelenými kuličkami, chuchvalci, částečkami a kapkami, přičemž to všechno proudilo a bublalo způsobem, který se zas tolik nelišil od vnitřku Mahmudovy milované lávové lampy, jež nyní zůstala opuštěná v potopené ponorce.

Po pěšině ve stěně útesu sestupovali další zelení mužíčkové. Mahmud si všiml, že poslední vztyčená kamenná hlava se nachází přibližně kilometr na východě. Další, ovázanou lany, bylo vidět v

horizontální poloze na dlouhé dřevěné paletě na válečcích vysoko nad nimi u kraje útesu. Detaily tváře nešlo rozeznat.

Do háje s hlavami. Mahmud se prudce otočil a propátral moře a pláž. Vlažné vlny vybíhaly na břeh s přesností metronomu. *Kde je Černá dáma?*

Tam byla – dvě stě metrů od břehu. Jasně viděl část horního trupu a velitelskou nástavbu. Její hloubkoměr a sonar vypověděly službu dřív než ona a Mahmud se dopustil možná nejstaršího a nejžalostnějšího poklesku mořských kapitánů – najel se svou lodí na mělčinu. Když se pak horečně snažil uvolnit z písčitého, bahnitého mořského dna vrata nákladového prostoru, bral si vnitřní O_2, ale zřejmě ztratil vědomí a během noci ho vlny vyplavily na břeh.

Orphu! Jak dlouho byl v bezvědomí a nechával si zdát o Shakespearovi? Podle Mahmudova vnitřního chronometru to bylo něco méně než čtyři hodiny.

Možná ještě pořád žije. Vykročil k vodě s úmyslem dojít po dně až ke ztroskotané ponorce.

Deset malých zelených mužíčků se nahrnulo mezi něho a vodu a zastoupilo mu cestu. Potom dvacet. Pak padesát. Stovka dalších ho na pláži obklíčila.

Mahmud ještě nikdy nezvedl ruku nebo manipulátor v hněvu, ale nyní byl připraven bojovat, proboxovat se, prosekat se, prokopat se tímto davem ven, pokud to bude nutné. Ale nejdřív je chtěl zkusil přemluvit. „Ustupte mi," řekl. Jeho hlas, zesílený na maximum, zněl v marsovském vzduchu silně. „Prosím."

Černé oči v zelených obličejích se na něho pozorně dívaly.

Tvorové však neměli uši, kterými by ho slyšeli, ani ústa, jimiž by promluvili.

Mahmud se smutně zasmál a začal si jimi razit cestu k vodě. Věděl, že je sice o mnoho silnější, ale oni ho přesto mohou zdolat čistě početní převahou – zavalit ho a roztrhat. Při představě takového násilí, ať z jeho nebo jejich strany, se mu organické partie svíraly hrůzou.

Jeden z malých zelených mužíčků zvedl ruku, jako by chtěl říct „dost". Mahmud se zastavil. Všechny zelené hlavy se otočily doprava a rozhlédly se po pláži. Dav se jako zázrakem rozestoupil a

vzniklou mezerou přišel zelený mužíček, který vypadal úplně stejně jako ostatní. Před Mahmudem se zastavil a natáhl obě ruce, jako by v nich držel neviditelnou mísu nebo se modlil.

Mahmud nechápal, o co jim jde. A nechtěl ztrácet čas vyjednáváním ve znakové řeči, i kdyby rozuměl. Orphu mohl být ještě naživu.

Začal se zelenými mužíčky protlačovat, ale dvě desítky ostatních se nahrnuly k sobě za tímto vyslancem a přehradily Mahmudovi cestu. Buď musel bojovat, nebo věnovat pozornost gestikulaci malého zeleného mužíčka.

Mahmud vypustil povzdech, který se příliš nelišil od zasténání, a zastavil se. Natáhl ruce a napodobil gesto malého zeleného mužíčka.

Vyslanec zavrtěl hlavou a dotkl se Mahmudovy levé paže – organická i moravecká čidla mu řekla, že zelené prsty jsou studené – pak ji spustil a sevřel mu paži pravou. Malý zelený mužíček si přitahoval Mahmudovu ruku blíž a blíž, až se moravcovy prsty a dlaň přitiskly na studenou, průhlednou kůži.

Malý zelený mužíček zatáhl silněji, sám sebe postrčil dopředu a přitáhl si Mahmudovu ruku tak prudce, že dlaň plochou hruď promáčkla, natlačila svalovinu dovnitř a pak… jí pronikla.

Mahmud by svou ruku polekaně stáhl zpátky, ale sevření malého zeleného mužíčka ani jeho mocný tah nepovolily. Mahmud *viděl*, jak jeho tmavá ruka zajíždí do tekutiny v mužíčkově hrudi, *cítil*, jak se průhledná tkáň kolem jeho předloktí těsně, neprodyšně uzavírá.

Všichni malí zelení mužíčci zvedli ruce na svou hruď.

Mahmudovy roztažené prsty narazily na něco tvrdého, skoro sférického. Všiml si, že mužíček má uprostřed hrudi zelenou hrudku přibližně o velikosti lidského srdce. Cítil svou dlaní, jak pulzuje.

Malý zelený mužíček znovu zatahal a Mahmud pochopil. Sevřel orgán svými organickými prsty.

CO POTŘEBUJEŠ

Ohromený Mahmud málem ruku vyškubl. Přinutil se nechat prsty tam, kde jsou, ovinuté kolem zelené hrudky mužíčkova srdce.

Mahmud *cítil*, že otázka mu vplula do mozku jako pulzy, záchvěvy, vibrace. Ne jako slova a určitě ne jako angličtina, francouzština, čínština, základ nebo jiný jazyk, jaký kdy Mahmud použil. „Potřebuji zachránit svého přítele, který je uvězněný támhle v lodi.“

Sto padesát zelených hlav synchronizovaně pohlédlo na ponorku. Tři sta černých očí se několik sekund dívalo a pak přeneslo pohled zpátky na Mahmuda.

ŘEKNI
NÁM
SVÝMI
MYŠLENKAMI
KDE
JE

Mahmud zavřel oči a vytvořil představu Orpha v zablokovaném nákladovém prostoru, představu vrat komory a vnitřní chodby. Paží přišla chvějivá odpověď:

ČEKEJ

Mahmudova ruka byla najednou volná. Vytáhl ji ze svíravé svaloviny malého zeleného mužíčka. Slyšitelně to mlasklo. Malý zelený mužíček se vzápětí zhroutil na písek, překulil se na bok a zůstal nehybně ležet. Zelené kuličky v jeho těle přestaly proudit, černé oči se mléčně zakalily a osleply, prsty sebou jednou škubly a znehybněly. Více než sto čtyřicet ostatních se otočilo a pustilo se do práce na záchraně Orpha. Mahmud se svalil na písek vedle vyslancova těla, zjevně zbaveného života. *Matko boží,* pomyslel si moravec. *Zabíjí je, když komunikují.*

Po strmé stezce sešli z útesu další zelení mužíčkové. Dvě stě. Tři sta. Šest set. Mahmud je přestal počítat a – nehledě na žádost mrtvého vyslance, aby čekal – začal se brodit mírným příbojem k uvízlé ponorce. Slezl přechodovou komorou ve velitelské věži do svého suchého obytného oddílu a zkontroloval, jestli některé

akumulátory znovu nenaskočily. Ne. Prošel přes vnitřní přechodovou komoru do zaplavené vnitřní chodby k nákladovému prostoru a doplaval dolů ke zborcenému trupu. To nebyla cesta, kterou by se k Orphovi mohl dostat. Vrátil se do velínu a znovu vyzkoušel spojení přes pevnou linku. Ticho. Mahmud zachránil sonety v pevné vazbě, bezpečně uložené ve vodotěsném obalu, a nacpal si do batohu další výstroj – komunikátor na dálku, který sestrojil pro Orpha, pokud by se mu podařilo dostat ho ven, disky lodního deníku, tištěné mapy, signální pistoli, monočlánky – a vylezl na vršek velitelské věže.

Malí zelení mužíčci přinesli od kamenných hlav, které tahali po útesu, velké kotouče černého lana, jež používali. Kromě toho přinesli několik desítek válců, na kterých obrovskou paletu přesouvali. Pracovali s neuvěřitelnou efektivitou – někteří plavali k ponorce a připevňovali lana nad i pod hladinu vody, jiní zapouštěli kovové tyče od válečků hluboko do písku a další zatloukali do skalnaté stěny útesu. Přitom připevňovali kladky a natahovali lana od pobřeží k ponorce a zpátky ke břehu.

Ponorka byla těžká – obzvlášť se zvlhlým reaktorem, zaplavenou nákladovou komorou a chodbami – a Mahmud si jen těžko dokázal představit, že by jí tito malí zelení mužíčci skutečně mohli pohnout.

Ale pohnuli.

Během dvaceti minut se k ponorce a zase na břeh táhly stovky lan a na každém laně viselo množství malých zelených mužíčků. Chápali, že se jedná o záchrannou akci; ze všeho nejdřív pořádně zabrali ze břehu – lana se táhla k pláži na východě jako černá pavučina – aby nahnuli ponorku na pravý bok.

Instinkt Mahmudovi říkal, že by měl jít pomoci tahat za lana, ale věděl, že by nebyl nic platný. Raději počkal na trupu *Černé dámy* – tak, že měnil polohu zároveň s ponorkou – a v okamžiku, kdy se vrata komory dostala ven z bahna, skočil do mělké vody s páčidlem na monočlánky a ramenní lampou zapnutou na maximum.

Vrata nákladové komory se zkroutila a vstup do atmosféry je částečně roztavil. Mahmudovi se nepodařilo otevřít je víc než několik centimetrů, pak se zablokovaly úplně. Bezmocnou zuřivostí bušil do trupu a zoufalstvím se mu chtělo brečet. Najednou se ho zmocnil pocit, že není sám, a otočil se ve vodě plné zvířeného kalu.

Nedaleko stálo na dně moře půl tuctu malých zelených mužíčků a pozorovalo ho. Nevypadalo to, že by potřebovali dýchat.

Mahmud s nimi nechtěl znovu „komunikovat“ za cenu toho, že by některého z nich zabil, a tak ukázal na částečně vypáčenou část vrat, ukázal na hladinu a udělal gesto, jako by přitahoval lano a omotával je kolem utrženého kovového lemu. Pak naznačil pantomimou tahání.

Všech šest zelených mužíčků pochopilo a vyplavalo k hladině tři metry nad nimi.

O minutu později se jich vrátilo šedesát. Někteří táhli lano, jiní si přinesli černé tyče, které vyklouzly z válečků, jež používali k převážení kamenných hlav. Znovu se pustili do práce s neskutečnou efektivitou: někteří spolupracovali jako tým, aby ohnuli několik centimetrů vrat na opačném konci nákladové komory, další protáhli otvorem lano, jako kdyby navlékali jehlu. Během několika minut se pod zaseklými vraty komory táhly desítky žil silného lana. Pak mužíčci vyplavali na hladinu a ukázali Mahmudovi, aby je následoval.

Znovu dýchal vzduch, cítil na polymeru a kůži sluneční paprsky a stál na trupu *Černé dámy*, zatímco stovky malých zelených mužíčků protahovaly lana soustavou kladek na stěně útesu a zabíraly. A znovu zabíraly.

Ponorka zaskřípala, trup zasténal, kolem se zvířilo jemné bahno. Pak se *Černá dáma* převalila o dalších třicet stupňů na pravobok a otočila se, až se břicho lodi ocitlo na vzduchu a záď směřovala k pláži. Slitinová vrata komory se ohnula, ale neotevřela.

Mahmud znovu zaútočil na dveře páčidlem. Zmučený a zkroucený kov ne a ne povolit. Acetylénovému hořáku chyběl kyslík a energie.

Malí zelení mužíčci ho zlehka odtáhli od jeho marného úsilí. Mahmud se jim vytrhl a znovu se dopotácel po kluzkém trupu k nákladové komoře s úmyslem páčit zkřivená a zaseklá vrata tak dlouho, až i jemu dojdou energetické články, ale pak si všiml, že MZM ještě se svou snahou neskončili.

Svázali a spletli lano, udělali z padesáti žil jedno. Potom vytáhli zesílené lano nahoru na útes a provlekli je řadou obrovských kladek

napojených na konstrukci z podpůrných tyčí, které se jim nějakým způsobem podařilo zarazit do kamene. Nakonec dotáhli lano k obrovské kamenné hlavě a tucetkrát omotali konce postavě kolem krku, než je podvázali.

Pět malých zelených mužíčků došlo k Mahmudovi a odstrkalo ho do vody, doslova ho od ponorky odtáhlo.

Mahmud nevěřil svým očím. Měl zato, že obrovské kamenné tváře jsou pro malé zelené mužíčky posvátné, že jejich rozmisťování a vztyčování podél pobřeží je nějaká náboženská nebo psychologická nutnost, která si žádá veškerý jejich čas, energii a oddanost, že kamenné hlavy jsou jejich jedinou prioritou. Zřejmě se zmýlil.

Stovky zelených postaviček hlavu na paletě s námahou otočily, postavily se za ni, zatlačily a shodily ji z útesu.

Kamenná hlava – nyní obličejem ke skále – spadla z šedesáti metrů, u paty útesu narazila na skály a rozlétla se na tucet kusů, ale lano zabzučelo na kladkách, tyče vystřelily z kamene a navázané konce vyškubly vrata nákladové komory, vyhodily je dvacet metrů do vzduchu a smýkly rozervaným kovem po útesu nahoru a zpátky dolů.

Stovky malých zelených mužíčků začaly plavat k ponorce, ale Mahmud u ní byl první a znovu rozsvítil svůj reflektor.

V nákladové komoře byly tři předměty, které tam nechal, včetně objemného zařízení, jež měli dopravit na Mons Olympus. A nacpaný do kóje, potlučený, potrhaný a němý, byl Orphu z Ió.

Mahmud použil poslední energii svého páčidla k tomu, aby utrhl lemy a úvazy, které Orphovi bránily v pohybu. Mohutný Ióňan se uvolnil a cákl do mořské vody. Ale nákladová komora teď byla otevřená vzhůru, ponorka ležela na hřbetě, a Mahmud neměl šanci dostat Ióňana ven z částečně zaplavené jámy, jíž se nákladová komora stala.

Další tucet malých zelených mužíčků naskákal do prostoru s Mahmudem, našel na Orphově rozrytém, rozpraskaném krunýři místa, kterých se dalo chytit, a procpal ruce a nohy pod těžkopádné tělo vakuového moravce. Společně našli oporu a zabrali. Potichu, aniž s ním uklouzli nebo ho upustili, Orpha vyzvedli, zlehka ho omotali dalšími lany, posunuli ho po oblině trupu *Černé dámy*,

spustili ho do vody, nastrkali pod něho plovoucí válce, svázali je do raftu a pomalu odstrkali Ióňanovo tělo k pláži.

Malí zelení mužíčci – na pláži jich teď bylo přinejmenším tisíc – odstoupili a udělali Mahmudovi místo, aby mohl zjistit, jestli je Orphu živý nebo mrtvý. Ióňan ležel netečně na pláži s červeným pískem jako nějaký přerostlý trilobit otlučený bouří a vyplavený na břeh v jednom z šerých prehistorických období Země.

Mahmud se přesvědčil, že se po obloze nepohybují létající vozy, které měly už určitě zpoždění, a pak vyprázdnil batoh a vodotěsné pytlíky s věcmi, které zachránil z *Černé dámy*. Nejdřív vyrovnal pět malých, ale těžkých monočlánků, sériově je propojil a zastrčil kabel do jednoho ze vstupních konektorů, které Orphovi zůstaly. Mohutný Ióňan nijak nezareagoval, ale virtuální indikátor ukázal, že energie někam teče. Potom Mahmud vylezl po Orphově oblém krunýři nahoru – užasl, když v jasném ranním slunci poprvé jasně uviděl rozsah fyzických škod – a našrouboval do jamky pro pevnou linku rádiový přijímač. Vyzkoušel spojení – ozval se mu šum nosné vlny – a aktivoval vlastní mikrofon.

„Orphu?“

Nedostal odpověď.

„Orphu?“

Ticho. Desítky malých zelených mužíčků dál netečně přihlížely.

„Orphu?“

Mahmud tak strávil pět minut. Volal každých dvacet sekund, využil všechny komunikační frekvence a překontroloval napojení přijímače. Komunikační jednotka jeho vysílání přijímala. Tím, kdo nereagoval, byl Orphu.

„Orphu?“

Nebylo to tak úplně ticho. Mahmud svými vnějšími mikrofony slyšel takový hluk okolí, s jakým se za celý život nesetkal: pleskání vln o písek, sykot větru na útesech za ním, tichý neklid, jak malí zelení mužíčci čas od času měnili polohu, a tisícovku nuancí vibrací v husté atmosféře planety. Jen na komunikační lince a od Orpha bylo mrtvo.

„Orphu?“ Mahmud zkontroloval svůj chronometr. Jeho snaha trvala již déle než půl hodiny. Zdráhavě, pomalu sklouzl po přítelově krunýři dolů, odešel padesát kroků po pláži a dosedl do mokrého písku v místě, kam vybíhaly vlny. Malí zelení mužíčci mu udělali cestu a potom ho obklopili v uctivé vzdálenosti. Mahmud se na ně podíval – na tu stěnu maličkých zelených těl, tváří bez výrazu a nemrkajících černých očí.

„Nemáte snad všichni práci?“ zeptal se. Vlastní hlas zněl jeho sluchovým vstupům zvláštně a přidušeně. Možná to bylo akustikou marsovské atmosféry.

MZM se nehýbali. Kamenná hlava byla rozbitá napadrť u paty útesu, ale malí zelení mužíčci si jí nevšímali. Několik desítek lan se stále táhlo k ponorce, která netečně ležela v nízkém, neúnavném příboji.

Mahmud cítil, jak se přes něho převalila nenadálá a neměřitelně hluboká vlna ztráty a stesku po domově. Za tři jupiterovská desetiletí – více než tři sta marsovských let – existence si vybudoval tři těsné citové vazby. První k *Černé dámě*, která byla jen polointeligentní stroj, ale on byl pro ni navržen a dokonale se do ní hodil; *Dáma* teď byla mrtvá. Druhou k svému badatelskému partnerovi Urtzweilovi, zabitému před osmnácti jupiterovskými roky, před polovinou Mahmudova života. A teď k Orphovi.

Nyní byl stamiliony kilometrů od domova, sám, nevhodný, nevycvičený, nepřipravený na tuto akci, na niž ho vyslali. Jak měl urazit nějakých těch 5 000 kilometrů k Olympus Mons a umístit tam zařízení? A co by se stalo, kdyby to udělal? Koros III. možná věděl, co tam dělat, o co v této akci skutečně jde, ale obyčejný Mahmud, poslední dobou z *Černé dámy*, neměl nejmenší tušení.

Přestaň se litovat, pitomče, pomyslel si. Podíval se na MZM. Určitě to byla iluze, že mu připadali tak skleslí, dokonce smutní. Vždyť předtím netruchlili pro smrt jednoho ze svých řad, tak jak by mohli projevovat takové emoce při skonu moravce, inteligentního stroje, jaký si nikdy neuměli představit?

Mamud věděl, že bude muset s malými zelenými mužíčky znovu komunikovat, ale příčilo se mu, že by měl některému z tvorů sáhnout

do hrudi a tou komunikací ho zabít. Ne, neudělá to, dokud nebude muset.

Vstal, vrátil se k Orphově mrtvole a začal odpojovat monočlánky.

„Hej," ozval se Orphu na komunikačním pásmu. „Já se ještě krmím."

Mahmuda to tak překvapilo, že skutečně po písku uskočil. „Ježíši, ty žiješ?"

„Asi tak stejně, jako 'žije' kterýkoli z nás moravců."

„K *čertu* s tebou," řekl Mahmud. Chtělo se mu plakat a smát zároveň, ale ze všeho nejvíc měl chuť bušit do toho velkého, otlučeného ostrorepa. „Proč jsi mi neodpověděl, když jsem volal? A volal a volal?"

„O čem mluvíš?" podivil se Orphu. „Uložil jsem se do zimního spánku. Celou dobu od chvíle, kdy na *Dámě* došla energie a kyslík. Čekal jsi, že s tebou budu rozmlouvat, když jsem v zimním spánku?"

Mahmud přecházel kolem Orpha. „Co to kecáš za nesmysly o zimním spánku?" vrčel. „Nikdy jsem neslyšel, že by nějaký moravec upadl do zimního spánku."

„Vy európští moravci ho nemáte?" zeptal se Orphu.

„Zjevně ne."

„Co na to mám říct? Tím, že my vakuoví moravci pracujeme sami v radiačním toru Ió nebo jinde v Jupiterově prostoru, občas se dostaneme do situace, kdy musíme všechno na čas vypnout, než nás někdo dopraví k opravě a dobije nás. Stává se to. Ne často, ale stává."

„Jak dlouho jsi mohl zůstat v tom… zimním spánku?" zeptal se Mahmud. Jeho zlost přecházela v něco, co se podobalo závrati.

„Dlouho ne," řekl Orphu. „Asi tak pět set hodin."

Mahmud vytáhl z manipulátorových držáků prsty, sebral kámen a mrštil jím na Orphův krunýř.

„Neslyšel jsi něco?" zeptal se Ióňan.

Mahmud si povzdechl, sedl si do písku u toho Orphova konce, kde míval oči, a začal popisovat jejich momentální situaci.

Orphu Mahmuda přesvědčil, že se bude muset s MZM znovu spojit prostřednictvím překládacího orgánu. Ióňanovi byla představa, že tím způsobí smrt jednoho malého zeleného mužíčka, stejně nepříjemná jako Mahmudovi – obzvlášť proto, že ho MZM zachránili – ale argumentoval tím, že výsledek akce závisí na tom, že budou komunikovat a udělají to rychle.

Mahmud znovu zkusil mluvit, vyzkoušel znakový jazyk, zkusil kreslit do písku – ukazoval mapy pobřeží, kde jsou, a kde jsou vulkány, kam se potřebují dostat – vyzkoušel dokonce idiotskou verzi mluvení cizím jazykem: křik. Všichni MZM se klidně dívali, ale nereagovali. Nakonec se chopil iniciativy jeden zelený mužíček, přistoupil k Mahmudovi, vzal ho za ruku a přitáhl si ji na hruď.

„Mám?“ zeptal se Mahmud Orpha.

„Musíš.“

Mahmud sebou škubl, když jeho ruka prošla poddajnou tkání, když prsty obkroužily a potom stiskly to, co nemohlo být nic jiného než tlukoucí zelené srdce v teplé, sirupovité tekutině mužíčkova těla.

JAK VÁM MŮŽEME POMOCI?

Mahmud měl sto otázek, které chtěl položit, ale Orphu mu pomohl vyřídit nejdřív to nejdůležitější.

„Ponorka,“ řekl Orphu. „Potřebujeme ji schovat, než přeletí nějaký vůz.“

Mahmud kombinací jazyka a obrazů vyjádřil myšlenku odstěhovat ponorku přibližně o kilometr na západ a vtáhnout ji do mořské jeskyně v útesu, který vybíhal do moře na mysu.

ANO

Desítky malých zelených mužíčků se pustily do práce ještě ve chvíli, kdy tam Mahmud stál s rukou zabořenou do překladatelovy hrudi. Začali zarážet do písku tyče, natahovat další lana k *Černé*

dámě a montovat kladky. Překladatel čekal s Mahmudovou rukou kolem srdce.

„Chci se ho zeptat na ty kamenné hlavy," řekl přes vysílačku Mahmud. „Zeptat se ho, kdo jsou a co dělají."

„Teprve až se pokusíme najít způsob, jak se dostat k Olympu," trval na svém Orphu.

Mahmud si povzdechl a vyjádřil žádost o pomoc s přesunem k obrovskému vulkánu. Předal záběry Olympus Mons při pohledu z oběžné dráhy a zeptal se, jestli by jim MZM mohli nějakým způsobem pomoci s cestou buď po souši přes vysočinu Tempe Terra nebo více než čtyři tisíce kilometrů na východ kolem pobřeží Tethys a potom na jih kolem pobřeží Alba Patera k Olympus Mons.

TO
NENÍ
MOŽNÉ

„Jak to myslí?" zeptal se Orphu, když mu Mahmud sdělil odpověď. „Znamená to, že není možné nám pomoci, nebo cestovat takovým způsobem na východ?"

Mahmud pocítil něco, co se podobalo úlevě, když malý zelený překladatel prakticky prohlásil jejich misi za skončenou, ale přetlumočil Orphovu žádost o vyjasnění.

NENÍ
MOŽNÉ
ABYSTE
CESTOVALI
NA
VÝCHOD
POTAJÍ
PROTOŽE
OBYVATELÉ
OLYMPU
BY
VÁS

VIDĚLI
A ZABILI

„Zeptej se ho, jestli existuje jiná cesta,“ vybídl Orphu. „Třeba bychom to mohli zkusit po souši kolem Kasei Valles.“

NE
POJEDETE
FELÚKOU
DO
LABYRINTU
NOCTIS

„Co je to felúka?“ zeptal se Orphu, když mu Mahmud odpověď přetlumočil. „Zní to jako italská poušť.“

„Je to dvoustěžňová loď s latinskou plachtou,“ objasnil Mahmud, jehož výcvik pro temná spodní moře na Europě zahrnoval stažení všech dostupných informací o plachtění na kapalných mořích na Zemi. „Před tisícovkami let jich křižovaly po Středozemním moři spousty.“

„Zeptej se jich, kdy bychom mohli vyplout,“ poslal Orphu.

„Kdy můžeme vyplout?“ zeptal se Mahmud. Cítil otázku jako vibraci v prstech a lechtání v mysli.

BARŽE
S
KAMENY
DORAZÍ
RÁNO.
FELÚKA
BUDE
S
NÍ.
MŮŽETE
NA
NÍ

ODPLOUT.

„Budeme potřebovat zachránit z ponorky ještě několik dalších věcí," pokračoval Mahmud. Poslal obrázek zařízení a dvou dalších součástí nákladu v komoře, představil si jejich vynášení na břeh a transport do mořské jeskyně. Pak poslal obrázek, jak MZM dopravují do téže jeskyně Orpha.

Jakoby v reakci na jeho prosbu, začaly se desítky malých zelených mužíčků brouzdat a brodit zpátky k ponorce. Další přišli k Orphovi a začali z válců vyrábět paletu pro Orphovu velikost.

„Myslím, že už srdce toho mužíčka dlouho neudržím," sdělil Mahmud vysílačkou Orphovi. „Je to jako držet elektrický drát pod napětím."

„Tak je pusť," poradil Ióňan.

„Ale…"

„Pusť."

Mahmud překladateli poděkoval – všem jim poděkoval – a uvolnil sevření. Stejně jako v případě prvního překladatele, i tento malý zelený mužíček padl do písku, zaškubal sebou, sykl, seschl se a zemřel.

„Proboha," zašeptal Mahmud. Opřel se o Orphův krunýř. Malí zelení mužíčci již Ióňanovo těžké tělo nadzvedávali a strkali pod ně válce.

„Co dělají?"

Mahmud popsal překladatelovo tělo a aktivitu všude kolem něho – přípravy na transport Orpha, zařízení a dalších předmětů, již přinášených z lodi, připevňování lan k ponorce a pak to, jak se stovky MZM zapřely do lan z pobřeží a začaly táhnout *Černou dámu* na západ k mořské jeskyni, kde by měla být schovaná před pozorovateli ze vzduchu.

„Půjdu do jeskyně s tebou," řekl sklesle Mahmud. Překladatelovo tělo leželo na červeném písku jako seschlý, scvrklý hnědý lusk. Všechny vnitřní orgány se seschly, tekutina unikla z těla ven a způsobila, že bahno pod ní vypadalo jako rudá krev. Ostatní malí zelení mužíčci nevěnovali překladatelově mrtvole pozornost a začali již Orpha převážet po písku na západ.

„Ne,“ odmítl Orphu. „Ty víš, co musíš udělat.“

„Už jsem ti ty tváře popsal, když jsem je uviděl z moře.“

„To bylo v noci a přes periskopovou bóji,“ namítl Orphu. „Musíš si jednu nebo dvě prohlédnout v denním světle.“

„Ta u paty útesu je na kusy,“ řekl Mahmud. Připadal si, jako by fňukal. „Další je celý kilometr na východ. Vysoko na útesech.“

„Běž napřed,“ vybídl ho Orphu. „Zůstanu s tebou ve spojení vysílačkou, zatímco mě povezou do jeskyně. A skoro celou cestu budeš mít přehled o tom, jak manipulují s *Černou dámou*.“

Mahmud se zdráhavě podřídil a vydal se na východ, od davu MZM, kteří táhli mrtvou ponorku podél pobřeží a odváželi Orpha do chladivého stínu mořské jeskyně.

Zřícená hlava se rozbila na příliš mnoho kusů, než aby se dalo poznat, jak vypadala její tvář.

Mahmud měl co dělat, aby zdolal strmou stezku, po níž malí zelení mužíčci scházeli s tak samozřejmou lehkostí. Stezka byla úzká, děsivě strmá a kluzká jako vlhký pískovec.

Nahoře se Mahmud na chvíli zastavil, aby si dobil akumulátory a rozhlédl se. Moře Tethys se táhlo na sever, kam až dohlédl. Jižním směrem, do vnitrozemí, střídaly červený kámen nízké červené pahorky a – o několik kilometrů dál na jih – Mahmud viděl zeleň křovinných porostů v předhoří. Podél cesty, kterou se ubíral na východ kolem hrany útesu, rostlo trochu trávy.

Mahmud se zastavil, aby si prohlédl utěsňovací materiál a jámu připravenou pro hlavu, kterou malí zelení mužíčci obětovali, když ji svrhli z útesu, aby vypáčili vrata nákladové komory. Byla připravená pečlivě. Mahmud si dovedl představit, jak dřík na dolním konci krku velké kamenné hlavy sklouzne do otvoru v kameni a zapadne na místo. Tihle malí zelení mužíčci byli zkušení řemeslníci a zruční kameníci.

Mahmud šel na východ. Další hlavu viděl na východním obzoru. Nebyl zkonstruovaný pro chůzi – jeho rolí bylo většinou sedět v průzkumné ponorce, občas plavat – a když ho unavilo pohybovat se jako dvounožec, upravil fungování svých kloubů a páteře a chvíli šel jako pes.

Když dorazil k další kamenné hlavě, zastavil se u jejího širokého základu a zhodnotil, jak byl kámen u krku utěsněn něčím, co se podobalo cementu. Podíval se k východu na cestičku, kterou válce a tisíce MZM po koruně útesu vytvořily, a k západu, kde zatím zelený dav odtáhl ponorku a odtlačil Orpha skoro až do jeskyně v mysu.

„Už jsi tam?“ ozval se Orphův hlas.

„Jsem. Opírám se o to.“

„Co ta tvář?“

„Tady zdola mám špatný úhel,“ hlásil Mahmud. „Vidím hlavně rty, bradu a nosní dírky.“

„Slez znovu na pláž. Na tyhle hlavy se má z nějakého důvodu dívat z moře.“

„Ale…“ začal Mahmud, když se podíval na strmý útes spadající přinejmenším sto metrů dolů na písek. Po kluzké skále se táhla nenápadná pěšinka, stejně jako na druhé straně. „Jestli si přerazím vaz, jak tady polezu dolů, bude to tvoje vina, kruci,“ vzkázal.

„Beru na vědomí,“ řekl Orphu. „Cítím vibrace, jak mě tady stěhují, ale nemám ponětí, jak daleko jsme od té jeskyně. Ty ji vidíš?“

Mahmud se zadíval k západu a najel na vyšší zvětšení. „K převisu zbývá jen několik set metrů,“ sdělil příteli. „Slezu teď dolů. Určitě chceš, abych se šel podívat i na tu další hlavu? Je to o další kilometr na východ a z oběžné dráhy vypadaly všechny stejně.“

„Myslím, že bychom to měli prověřit,“ odvětil Orphu.

„Říká moravec, který nemá nohy,“ zamumlal Mahmud. Zahájil dlouhý, strmý sestup na pláž.

Stál tak daleko, jak to šlo; couval, až mu vlny začaly šplouchat o nohy. Tvář byla zřetelná, ale neznámá. Aniž cokoli řekl, ztracený ve vlastních úvahách, ušel podél vody další kilometr na východ. Druhá tvář byla totožná s první: hrdá, pánovitá, impozantní, zarputile zahleděná na moře. Z otesaného kamene se dívala tvář starého muže, nahoře z větší části holá, ale s dlouhými vlasy splývajícími po obou stranách vrásčitého obličeje, s malýma očima pod přísnými, šikmými tahy obočí, vráskami v koutku očí, vysokými lícními kostmi, malou,

ale pevnou bradou, tenkými rty, přísně sevřenými, a stejně přísným výrazem.

„Je to starý muž,“ hlásil do vysílačky Mahmud. „Každopádně starší člověk mužského pohlaví, ale podle historických databank ho nepoznávám.“

Několik sekund bylo slyšet jen praskání poruch. „Úžasné,“ odpověděl Orphu. „Proč by si starý člověk ze Země zasloužil tisíce těchto hlav podél celého marsovského pobřeží?“

„Nemám ponětí.“

„Patří k těm lidem na voze?“ zeptal se Orphu. „Vypadá jako bůh?“

„Jako řecký bůh ne. Ze všeho nejvíc vypadá jako silný, ale despotický starý muž. Můžu se teď vrátit? Než přiletí jeden z těch šedovousých v tóze a uvidí mě, jak tady stojím a civím jako nějaký turista?“

„Ano,“ odvětil Orphu. „Myslím, že by ses měl vrátit.“

23

Sekvojový les v Texasu

To ráno při snídani v zelené bublině na vrcholku Golden Gate na Machu Picchu Odysseus nevyprávěl o svých cestách. Nikdo si nevzpomněl, že by ho o to měl požádat. Ada měla pocit, že všichni působí roztržitě, a brzy pochopila proč.

Samotná Ada byla roztržitá, protože toho naspala jen málo. Většinu té nejkrásnější noci svého života strávila s Harmanem. „Měla sex“ už dřív – která žena jejího věku ho neměla? – ale uvědomila si, že se předtím nikdy *nemilovala*. Harman byl dokonale něžný, a přitom dychtivě neodbytný, měl cit pro její potřeby a reakce, ale nenechal se jimi ovládat, byl pozorný, ale prudký. Spali jen málo – schoulení k sobě na úzké posteli u zakřiveného skleněného okna – ale probudili se časně a jejich těla se vrhla do nového milování dřív, než jim mozek začal pořádně fungovat. Když nad věží na východ od Machu Picchu vyšlo slunce, Ada si připadala jako jiný člověk – ne, to není ono, uvědomila si, připadala si jako *větší,* plnější, ucelenější člověk.

Ada měla pocit, že Hannah se to ráno chová také zvláštně. Byla rozrušená, přecitlivělá, reagovala na každou poznámku muže, který si říkal Odysseus, občas zalétla pohledem k Adě, ale pak odvrátila zrak a skoro se zarděla. *Proboha,* uvědomila si Ada, když snídaně končila a oni byli připravení odjet, odletět na sever do vily Ardis, *Hannah spala s Odysseem.*

V první chvíli tomu Ada nemohla uvěřit, protože za celou dobu jejich přátelství se Hannah nikdy nezmínila, že by byla s mužem, ani o sexu jako takovém, ale potom si všimla pohledů, které Hannah na vousatého muže vrhala, a tělesných projevů – mladá žena seděla na protější straně, ale její tělo i tak opětovalo každý Odysseův pohyb,

těkalo, pohybovalo rukama, předklánělo se – a pochopila, že noc v dominiích na Golden Gate byla rušná.

Daeman a Savi byli viditelně těmi přespočetnými, kteří zůstali mimo hru. Mladík neměl lepší náladu než minulou noc; štěkavě se vyptával na Středozemní kotlinu, nemohl se dočkat, až s Harmanem a Savi vyrazí na výpravu za dobrodružstvím, ale určitě z ní byl nervózní. Savi působila duchem nepřítomně, skoro až lítostivě, a spěchala, aby odletěli co nejdřív.

Harman byl zamlklý a zřetelně – alespoň Adě to tak připadalo – se stále soustřeďoval na ni, ale před ostatními to nedal znát. Jednou nebo dvakrát zachytila jeho pohled a když se na ni usmál, v hrudi se jí pohnulo něco teplého. Jednou jí pod stolem položil ruku z vnější strany nohy a dvakrát ji pohladil.

„Tak jaký máme plán?“ zeptal se Daeman, když dojídali horké croissanty – předtím se Ada užasle dívala, jak Savi peče chléb – s máslem, lesními plody, čerstvě vymačkanou ovocnou šťávou a silnou kávou.

„Plán je takový, že odvezeme Odyssea, Hannah a Adu do vily Ardis – začínáme mít zpoždění, jestli je tam máme dopravit do setmění – a potom ty, Harman a já poletíme dál do Středozemní kotliny,“ řekla Savi. „Pořád jste ochotný do toho jít, Daemane *Uhr?*“

„Pořád jsem ochotný do toho jít.“ Adě to tak ale neznělo. Daeman mluvil, jako kdyby byl unavený, nebo měl kocovinu, případně obojí.

„V tom případě naložme své věci do pytlů, zvedněme zadky a pojďme,“ zavelela prastará žena.

Odletěli stejným soniem, kterým přicestovali, i když Ada věděla od Hannah, že v jedné místnosti přilepené k jižní věži mostu garážují další létací stroje. Maličké sonio mělo na zádi překvapivý počet prostor pro Savin batoh a pro věci ostatních, nejvíc zavazadel si však přinesl Odysseus – včetně krátkého meče v pochvě, štítu, náhradního oblečení a dvou oštěpů, které použil k ulovení ptáků Nohů. Savi ležela v přední středové prohlubni a ovládala svítící virtuální řízení, s Adou po levici a Harmanem po pravici. Daeman, Odysseus a Hannah

vyplnili tři prohlubně za nimi. Když se Ada jednou ohlédla, přistihla kamarádku, jak si vousatého muže toužebně prohlíží.

Letěli na východ přes vysoké hory, potom se spustili níž a zamířili znovu na sever. Přeletěli nad hustou džunglí a širokou hnědou řekou, o níž Savi tvrdila, že se jmenuje Amazonka. Vlastní džungle byla celistvý baldachýn dešťového pralesa, jen tu a tam narušený několika pyramidami z modrého skla, jejichž vrcholky čněly tři sta metrů vysoko a rozrážely nízko plující dešťové mraky. Savi jim neřekla, co by ty pyramidy mohly být, a ostatní vypadali příliš unaveně nebo zadumaně, než aby se zeptali.

Půl hodiny poté, co poslední pyramidy zmizely za nimi, Savi prudce stočila sonio doleva a znovu se rozletěli přes vysoké hory k západoseverozápadu. Vzduch byl v této výšce tak řídký, že bublina silového pole naskočila, i když zdánlivě neletěli výš než nějakých sto padesát metrů nad terénem, a obsah kyslíku ve vzduchu uvnitř přetlakové bubliny se zvýšil.

„Neuhýbáme ze směru?“ zeptal se po dlouhém mlčení Harman.

Savi přikývla. „Musela jsem se zeširoka vyhnout Zorinovým monolitům, které se táhnou podél pobřežního šelfu bývalého Peru, Ekvádoru a Kolumbie,“ objasnila „Některé z nich jsou ještě vyzbrojené a fungují automaticky.“

„Co jsou to Zorinovy monolity?“ zeptala se Hannah.

„Nic, čím bychom se dnes museli trápit,“ odpověděla Savi.

„Jak rychle cestujeme?“ zeptala se Ada.

„Pomalu.“ Savi pohlédla na virtuální displej, který jí obklopoval zápěstí a ruce. „V tuto chvíli asi pět set kilometrů za hodinu.“

Ada si zkusila takovou rychlost představit. Nešlo to. Před prvním letem v tomto soniu nikdy necestovala ničím, co by bylo rychlejší než drožka tažená voynixem, a neměla ponětí, jak rychle drožka jede. Ale pomyslela si, že pět set kilometrů za hodinu to pravděpodobně není. Hory a horské hřebeny určitě ubíhaly kolem mnohem rychleji, než známá krajina při jízdě kariolem nebo drožkou mezi faxovým portálem a vilou Ardis.

Letěli další hodinu. V jednom okamžiku Hannah řekla: „Začíná mě bolet krk, jak se natahuji, abych viděla přes okraj sonia, a bublina

je tak nízká, že se nemůžu posadit. Chtěla bych…“ Pak vykřikla. Ada, Daeman a Harman vyjekli podobně.

Savi udělala rukou nějaký pohyb na virtuálním ovládacím panelu a pevné sonio pod nimi najednou zmizelo. V těch několika krátkých sekundách, než zavřela oči, Ada kolem sebe viděla dokonalou iluzi, jak šest lidí se svými zavazadly a Odysseovými oštěpy letí společně prostorem a nedrží je nic jiného než prázdný vzduch.

„Varujte nás, až budete chtít příště udělat něco podobného,“ řekl Harman otřeseně Savi.

Stařena něco zamumlala.

Ada strávila celou minutu nebo dvě tím, že ohmatávala studený kov kapoty kolem sebe a ujišťovala se měkkou, kožovitou pevností elastického křesla pod nohama, břichem a hrudí, než se odvážila znovu otevřít oči. *Nepadám, nepadám, nepadám,* přesvědčovala se. *Ano, PADÁŠ,* tvrdily jí oči a vnitřní ucho. Znovu zavřela oči a otevřela je právě ve chvíli, kdy nechali vysočiny za zády a rozlétli se podél poloostrova, který vybíhal z pevniny severozápadním směrem.

„Říkala jsem si, že by vás to mohlo zajímat,“ řekla Savi Harmanovi, jako by ostatní nevěděli, o čem spolu mluví.

Před nimi přetínal šíji oceán. Mezera vodní hladiny byla široká přinejmenším sto padesát kilometrů. Savi znovu nabrala výšku a zatočila přes volné moře k severu.

„Mapy, které jsem viděl, ukazují, že stará šíje spojovala Severní a Jižní Ameriku nad úrovní mořské hladiny po celé délce.“ Harman se v lehátku zvedl, aby se ohlédl.

„Mapy, které jste viděl, nejsou k ničemu,“ prohlásila Savi. V reakci na pohyb jejích prstů sonio zrychlilo a nabralo výšku.

Bylo po poledni, když se na dohled objevilo další pobřeží. Savi spustila sonio níž. Zanedlouho již svištěli nad bažinami, které rychle vystřídaly kilometry a kilometry sekvojí – jak těmto stromům říkala Savi – z nichž nejvyšší se ve vlhkém vzduchu tyčily do výšky šedesáti až devadesáti metrů.

„Má někdo zájem protáhnout si nohy na pevné zemi, když si uděláme zastávku na oběd?“ zeptala se Savi. „Nebo mít trochu soukromí v případě, že by potřeboval na stranu?“

Čtyři z pěti pasažérů byli hlasitě pro. Odysseus se lehce usmál. Dřímal.

Poobědvali na mýtině na nízkém pahorku, obklopeni katedrálovými giganty. Kouskem modré oblohy, který bylo vidět nahoře, se bledě pohybovaly prstence P a R.

Daeman upřel zrak do stínů pod stromy. „Jsou tady dinosauři?“ zeptal se.

„Ne,“ odvětila Savi. „Dávají přednost středním a severním částem kontinentu.“

Daeman se pohodlně opřel o padlý kmen a začal se nimrat ve svém přídělu ovoce, plátků hovězího a chleba. Pak se ale prudce posadil, když Odysseus prohlásil: „Savi *Uhr* ve skutečnosti možná říká, že tady kolem jsou lítější dravci, přes které se sem rekombinovaní dinosauři nedostanou.“

Savi se na Odyssea zamračila a zavrtěla hlavou, jako by vzdychala nad nenapravitelným dítětem. Daeman se znovu zahleděl do poledních stínů pod stromy a na zbytek jídla se přesunul blíž k soniu.

Hannah, která skoro nespouštěla oči z Odyssea, si přece jen vytáhla z kapsy turínské plátno a rozložila si je přes oči. Několik minut ležela, zatímco ostatní mlčky jedli ve stinném parnu a bezvětří. Nakonec se Hannah posadila, sundala si plátno prošité mikroobvody a řekla: „Odyssee, nechtěl by ses podívat, jak si ty a tvoji druhové vedete ve válce o opevněné město?“

„Ne,“ odvětil Řek. Bílými zuby utrhl kus studeného masa z ptáka Noha, které zbylo. Pomalu je rozkousal a pak je zapil vínem z měchu, který si vzal s sebou.

Hannah na Odysseovu zdrženlivost nedbala. „Zeus se zlobí a naklonil rovnováhu ve prospěch Trójanů vedených Hektorem,“ pokračovala. „Zahnali Řeky tak daleko, že pronikli až za jejich obranná postavení – příkop a kůly – a bojují kolem černých lodí. Vypadá to, že tvoje strana prohraje. Všichni slavní králové – včetně tebe – se obrátili a utekli. Jenom Nestór zůstal a bojoval.“

„Ten uzvaněný dědek,“ zabručel Odysseus. „Zůstal jenom proto, že pod ním zastřelili koně.“

Hannah pohlédla na Adu a roztáhla tvář do širokého úsměvu. Bylo jasné, že Hannah si dala za úkol vtáhnout Odyssea do rozhovoru a stejně jasné bylo, že je přesvědčena o svém vítězství. Ada stále nevěřila, že tento až příliš skutečný muž – do bronzova opálený, vrásčitý, zjizvený, tak odlišný od mužů regenerovaných v nápravně, které znala – je tentýž člověk jako Odysseus z turínkového dramatu. Jako většina inteligentních lidí z jejího okolí věřila, že turínské plátno poskytuje virtuální zábavu, pravděpodobně napsanou a nahranou během ztraceného věku.

„Vzpomínáš si na ten boj u černých lodí?“ zkusila to znovu Hannah.

Odysseus znovu zabručel.

„Vzpomínám si na hostinu v noci před tím posraným dnem. Z ostrova Lémnos dorazilo třicet lodí s vínem – celých tisíc bušlů, dost vína, aby se v něm utopila trójská vojska, kdybychom je neuměli využít líp. Eunéos, Iásonův syn, je poslal jako dar Átreovcům – Agamemnónovi a Meneláovi.“ Rozhlédl se s přivřenýma očima po ostatních. „Taková Iásonova plavba, *to je* historka, kterou si stojí za to poslechnout.“

Všichni kromě Savi se na mohutného muže v přepásané haleně nechápavě podívali.

„Iáson a jeho Argonauti,“ zopakoval Odysseus a přejel očima z jedné tváře na druhou. „*Jeho* historku jste určitě slyšeli.“

Rozpačité ticho přerušila Savi. „Neslyšeli žádnou, synu Láertův. Tito takzvaní lidé nemají minulost, nemají mýty, nemají žádné příběhy – jenom turínské plátno. Jsou stejně dokonale postliterární, jako jste ty a tvoji druhové byli preliterární.“

„Nepotřebovali jsme škrábanice na kůře, na pergamenu nebo v blátě, abychom byli muži, se kterými je třeba počítat,“ zabručel Odysseus. „Psaní se zkoušelo už někdy před námi a bylo zavrženo jako zbytečná věc.“

„Jistě,“ řekla sarkasticky Savi. „‘Stojí negramotnému nástroj méně vzpřímeně?’ Myslím, že to řekl Horatius.“

Odysseus ji zpražil pohledem.

„Řekneš nám, jak to bylo s tím Iásonem a jeho… jak to bylo?“ zeptala se Hannah a zčervenala tak, že Adu utvrdila v přesvědčení, že minulou noc s Odysseem spala.

„Ar-go-nau-tech,“ zopakoval pomalu Odysseus, s důrazem na každé slabice, jako by mluvil s dítětem. „Ne, neřeknu.“

Ada se přistihla, že se pohledem zatoulala k Harmanovi a v duchu se vrátila ke vzpomínkám na dlouhou uplynulou noc. Chtěla se s Harmanem projít, promluvit si s ním v soukromí o věcech, které měli společné, anebo – kdyby to nešlo – jenom zavřít oči ve vlhkém parnu mýtiny, na niž tu a tam dopadalo slunce, a zdřímnout si, třeba si nechat zdát o jejich milování. Podívala se na Harmana přes sklopené řasy. *Anebo ještě líp,* pomyslela si, *mohli bychom se jednoduše odkrást do lesního šera a raději se znovu pomilovat, než o tom jenom snít.*

Ale nezdálo se, že by si Harman jejích pohledů všímal, a svůj milenecký telepatický přijímač měl evidentně vypnutý. Vypadalo to, že Adin milý se Odysseovými poznámkami baví, že ho zajímají. „Povíte nám, jak to bylo s tou vaší válkou z turínského plátna?“ zeptal se vousatého muže.

„Jmenovala se trójská válka, a s tím svým turínským hadrem běžte do prdele,“ prohlásil Odysseus. Vytrvale pil ze svého měchu a vypadal podnapile. „Ale můžu vám vyprávět historku, kterou ty vaše vzácné plenky neznají.“

„Ano, prosím,“ řekla Hannan a přisedla si k bojovníkovi blíž.

„Ochraňuj nás Hospodin před vypravěči,“ zabručela Savi.

Vstala, sbalila obědový balíček do kufru sonia a odešla do lesa.

Daeman se za ní díval s viditelnou nervozitou. „Vážně myslíte, že jsou tam horší dravci než dinosauři?“ zeptal se, aniž by mluvil na někoho konkrétního.

„Savi se o sebe umí postarat,“ řekl Harman. „Má tu pistolovou zbraň.“

„Ale kdyby ji něco sežralo, kdo by řídil sonio?“ zeptal se Daeman, stále zahleděný do lesa.

„Psst,“ umlčela ho Hannah. Dlouhými, opálenými prsty vzala Odyssea za zápěstí. „Vyprávějte nám ten příběh, který turínské plátno nezná. Prosím.“

Odysseus se zamračil, ale Ada a Harman přikyvovali na znamení, že s žádostí Hannah souhlasí, a tak si odmetl drobty z vousů a začal.

„Tento zážitek ten váš turínský hadr neukázal a neukáže. Události, o které se s vámi rozdělím, se staly až po smrti Hektora a Parida, ale před dřevěným koněm.“

„Paris zemře?“ přerušil ho Daeman.

„Hektór zemře?“ zeptala se Hannah.

„Dřevěný kůň?“ řekla Ada.

Odysseus zavřel oči, pročísl si vousy krátkými prsty a řekl: „Mohl bych pokračovat bez přerušování?“

Všichni přikývli.

„Události, které vám teď popíšu, se odehrály po smrti Hektora a Parida, ale před dřevěným koněm. V těch dnech platilo, že město Ílion vlastnilo mezi svými nejmocnějšími poklady božské zpodobení, které spadlo z nebes – vy byste řekli meteorit – kámen odlitý a vytvarovaný generace před naší válkou samotným Diem jako znamení, že Otec bohů souhlasí se založením města jako takového. Této postavě z kovového kamene se říkalo palladium, protože měla podobu Pallady… měl bych vysvětlit, že nikoli Pallady Athény, jak říkáme naší bohyni, ale Pallady, Athéniny družky z mládí. Tato druhá Pallas – to slovo jako takové může být v našem jazyce podle přízvuku ženského nebo mužského rodu, ale tady má blízko k latinskému *virago,* což znamená ‘silná panna’ – přišla o život při hraném souboji s Athénou. Tento kámen z hvězd našel jednou před svým stanem Ílos, někdy zvaný Ilus, otec Láomedonta, jenž byl zase otcem Priama, Títhóna, Lampa, Klytia a Hiketáona, a poznal, co to je.

Toto staré palladium, které bylo odedávna tajným zdrojem bohatství a moci Ília, mělo na výšku tři lokte, v pravé ruce drželo oštěp, v levé přeslici a vřeteno, a bylo spojováno s bohyní smrti a osudu. Ílos a další předkové současných obránců Tróje nařídili zhotovit mnoho kopií palladia v mnoha různých velikostech. Tyto falešné sochy ukrývali a střežili stejně jako pravé, neboť všichni věděli, že další přežití samotného Ília je závislé na držení palladia.

Tuto skutečnost mi ve snu vyjevili bohové v těch posledních týdnech obléhání Ília, a tak jsem se svěřil Diomédovi, že plánuji vypravit se do města a najít polohu pravého palladia, abychom se pak společně mohli do města vrátit, ukrást je a tak zpečetit osud Tróje.

Nejdřív jsem se přestrojil do hadrů jako žebrák a nechal se zbičovat svým sluhou, a tak jsem se zohavil pruhy a podlitinami. O obyvatelích Ília bylo totiž notoricky známo, že mají slabý žaludek, pokud jde o trestání otroků – otroky spíš rozmazlovali než trestali a neexistovalo, aby trójský otrok sloužící v dobré rodině mohl vyjít ven a stavět na odiv roztrhané šaty a pruhy po bičování. Usoudil jsem tedy, že díky hadrům, zápachu a především krvavým stopám biče se občané zahanbeně odvrátí, když mě uvidí – pro zvěda dokonalé maskování, nemyslíte?

Vybral jsem pro ten úkol sebe, protože jsem byl ze všech Achájců nejlstivější a nejvychytralejší, a také proto, že jsem za zdmi Tróje už byl, před více než deseti lety, když jsem byl poslán, abych vedl delegaci pověřenou mírovým vyjednáváním o vydání Heleny, ještě než naše černé lodě dorazily ve velkém počtu a začala válka. Tato jednání pochopitelně skončila nezdarem – všichni my praví Argejci jsme doufali, že skončí nezdarem, protože jsme toužili po boji a lačnili po lupu – ale dobře jsem si zapamatoval uspořádání města za těmi mohutnými hradbami a bránami.

Ve snu mi bohové – s největší pravděpodobností Athéna, neboť byla naší věci nakloněna více než kterýkoli jiný bůh – ukázala, že palladium a mnohé jeho kopie jsou ukryty někde v Priamově paláci, ale neřekla mi, kde přesně v paláci by se mohly nacházet, ani jak poznám pravé palladium od jeho mnoha napodobenin.

Počkal jsem až do nejhlubší noční hodiny, kdy ohně na hradbách hoří nejmíň a lidské smysly jsou nejochablejší. Pak jsem se pomocí kotvy a provazu dostal přes nebetyčné hradby, zabil jsem strážného a jeho tělo jsem schoval pod pící, kterou mělo vysoko na hradbách uloženo thrácké jezdectvo. Ílion byl velký – největší město na světě – a tak mi nějakou chvíli trvalo, než jsem našel cestu jeho ulicemi a uličkami k Priamově paláci. Dvakrát mě na ulici zastavily ozbrojené hlídky, ale pokaždé jsem začal chroptět, vydávat přidušené zvuky a rukama zakrvavenýma od bičování dělat nesmyslná gesta.

Považovali mě za tupého otroka, po právu zbičovaného za svou hloupost, a nechali mě projít.

Priamův palác byl obrovský – měl padesát ložnic, pro každého Priamova syna jednu – a byl dobře střežený nejelitnějšími z elitních trójských jednotek, s bdělými strážemi u všech dveří a před každým oknem na úrovni ulice a dalšími strážemi na nádvořích a na zdech paláce. Tady jsem nemohl počítat s tím, že na mě ospalý hlídač mávne, abych šel dál, bez ohledu na to, jak pozdní je hodina, jak krvavé mám šrámy nebo jak idiotsky chrčím – a tak jsem šel o několik bloků dál na jih, k domu Heleny, který byl rovněž dobře střežen, ale poté, co jsem tu noc zabil druhého Trójana a co nejlépe ukryl jeho tělo, už ne tak dobře.

Po Paridově smrti při lukostřeleckém souboji byla Helena provdána za dalšího Priamova syna, Déifoba, kterému obyvatelé Ília říkali ‘rozrážeč nepřátel,’ ale my Achájci jsme o něm v poli mluvili jako o ‘volském zadku’. Její nový manžel však tu noc nebyl doma a Helena spala sama. Probudil jsem ji.

Nemyslím, že bych byl Helenu zabil, kdyby vykřikla o pomoc – znal jsem ji totiž už mnoho let, jak v roli hosta Meneláova vznešeného domu, tak ještě předtím jako jeden z Heleniných nápadníků, když se stala způsobilou pro manželství, třebaže to byla jen formalita, neboť jsem už v té době byl šťastně ženatý s Pénelopou. Já jsem to byl, kdo poradil Tyndareovi, aby si nechal od nápadníků odpřísáhnout, že přijmou Heleninu volbu, čímž se zabrání krveprolití, jež by mohly vyvolat špatné způsoby těch, kteří nebudou úspěšní. Myslím, že Helena si té rady vážila.

Helena nevykřikla, když jsem ji tu noc probudil z neklidného spánku v jejím domě v Íliu. Hned mě poznala, objala mě a zeptala se mě na zdraví svého skutečného manžela Menelá a své dcery, tolik vzdálené. Řekl jsem jí, že všichni jsou v pořádku. Nechal jsem si pro sebe, že v této fázi války má Meneláos za sebou dvě vážná zranění z bojiště a půltucet středních, včetně nedávného šípu v boku, a je mrzoutský. Místo toho jsem jí vylíčil, jak moc svému manželovi, dceři a rodině ve Spartě chybí, a jak by ji všichni chtěli mít doma, živou a zdravou.

Helena se rozesmála. ‘Můj pán a manžel Meneláos mě chce vidět mrtvou, a ty to víš, Odyssee,’ řekla. ‘A jsem si jistá, že se o to postará sám, až ílijské mohutné hradby a Skajská brána vbrzku padnou, jak prorokovala Kassandra.’

Toto orákulum jsem neznal – jediní věštci budoucnosti, jimž dopřávám sluchu, jsou Delfy a Pallas Athéna, ale nedokázal jsem jí to vyvracet; zdálo se pravděpodobné, že Meneláos by jí skutečně podřízl hrdlo po všech těch hořkých letech její nevěry v náručích a postelích jeho nepřátel. Ale to jsem Heleně neřekl. Zato jsem jí řekl, že se u Menelåa, syna Átreova, přimluvím a přesvědčím ho, aby ušetřil Helenin život, pokud mne Helena této noci nezradí, nýbrž mi pomůže najít cestu do Priamova paláce a poradí mi, jak vybrat pravé palladium.

‘Nezradila bych tě ani tak, Odyssee, syne Láertův, spolehlivý a mazaný rádče,’ řekla Helena. A poradila mi, jak proniknout ostrahou paláce a jak poznat pravé palladium, až je uvidím mezi napodobeninami.

Bylo však již skoro ráno. Příliš pozdě na to, abych svůj úkol dokončil tu noc. Proto jsem využil mezer, které jsem po sobě zanechal zabitím strážných, a vyšel jsem ven, ulicemi jsem se dostal k hradbě a přes ni jsem přelezl dolů. Další den jsem spal dlouho, pak jsem se okoupal, najedl, napil a povolal Macháóna, syna Asklépiova, nejznamenitějšího lékaře placeného řeckým vojskem, aby mi ošetřil rány způsobené bičem a přiložil na ně hojivou šalvěj.

Věděl jsem, že budu potřebovat spojence, protože bych nedokázal bojovat a zároveň nést těžký kámen palladia, a tak jsem další noc zasvětil do svého plánu Dioméda. V nejhlubší hodině noci jsme pak společně, Týdeův syn a já, přelezli hradbu – tentokrát jsme hlídače zabili dobře mířeným šípem. Potom jsme tiše prošli ulicemi a uličkami – tu noc jsme si odpustili pitomou hru na zbičované otroky, raději jsme pohotově a tiše zabili každého, kdo nás chtěl zastavit – a do Priamova paláce jsme pronikli skrytým kanálem, který jsem našel s pomocí Heleniny rady.

Diomédovi, který byl hrdý muž jako mnozí z těch tlustolebých reků z Argu, nebylo po chuti brodit se kanálem z žádného důvodu, ani když to mělo přivodit pád Tróje. Mručel, nadával, rozčiloval se a

reptal. Když jsme ke zranění přidali potupu, neboť jsme museli prolézt otvorem latrín pro deset mužů v palácovém sklepení, kde se mezi ubikacemi elitní gardy nacházela Priamova pokladnice, jeho nálada byla už skutečně mizerná.

Pohybovali jsme se tiše, ale náš puch byl rychlejší než my, a tak jsme museli zabít prvních dvacet strážných, na které jsme v těch chodbách narazili; jednadvacátý nám ukázal, jak otevřít dveře pokladnice bez spuštění poplašných a nástražných zařízení, a pak ho Diomédés podřízl taky.

Kromě tun zlata, hor vzácných kamenů, tůní perel, hromad vykládaných látek, truhlic diamantů a mnoha dalších bohatství bájného východu, jež se v těch sklepeních nacházela, bylo ve výklencích srovnáno na čtyřicet soch palladia. Byly stejné ve všech ohledech kromě velikosti.

‘Helena řekla, abychom vzali jen to nejmenší,’ řekl jsem Diomédovi a zachoval se podle této rady. Palladium jsem zabalil do červeného pláštíku, který jsem sebral poslednímu strážnému, jehož jsme zabili. Měli jsme v rukou pád Tróje. Zbývalo jediné – dostat se ven.

V tomto okamžiku si Diomédés vzal do hlavy, že chce vyloupit Priamovy sklepy teď, tuto noc, hned, bezodkladně. Pro toho chamtivého, tupého mizeru bylo lákadlo takového množství kořisti příliš silné. Diomédés by byl prodal deset let naší krve a dřiny za pár set liber zlata.

Já jsem ho… odradil. Nebudu popisovat boj, jenž se mezi námi strhl, když jsem postavil červeně zabalené palladium na podlahu a vytasil meč, abych synovi Týdeovu, králi Argu, zabránil zničit náš podnik svou nenasytností. Brzy bylo dobojováno a zvítězila lstivost. Dobrá, když jinak nedáte, řeknu vám to – nebyl to žádný čestný souboj. Žádná ušlechtilá *aristeia.* Navrhl jsem, abychom si před bojem sundali smradlavé haleny, a když se ten velký medvěd svlékal, hodil jsem po tom pitomci těžký kus zlata a srazil ho tím do bezvědomí.

Dopadl jsem nakonec tak, že jsem prchal z Priamova paláce s těžkým palladiem pod paží a těžším, nahým Diomédem hozeným přes rameno.

Nemohl jsem ho takto přenést přes hradbu, a tak jsem byl připravený nechat ho u kalové jámy, kam ústil velký kanál nedaleko místa, kde pod hradbami Ília tekla řeka, a byl bych to udělal, ale Diomédés se právě v tu chvíli probral a souhlasil, že opustí město se mnou. Odešli jsme tiše. Velice tiše. Nepromluvil se mnou ten den, další den, týden, ani po pádu a vydrancování Ília a dokonce ani při přípravách na vyplutí domů.

Ani já jsem s Diomédem od toho dne nemluvil.

Měl bych dodat, že velice krátce po tom, co jsme odnesli palladium do našeho argejského tábora, kde jsme je dobře schovali, přesvědčení, že Trói zbývají poslední hodiny, jsme začali pracovat na obrovském dřevěném koni. Ten kůň měl tři úkoly – za prvé samozřejmě sehrát lest, abychom se já a pečlivě vybraná skupina mých nejvěrnějších bojovníků dostali do města; za druhé jako prostředek k tomu, aby samotní Trójané odstranili velký kamenný překlad nad Skajskou branou, pokud budou chtít votivní oběť dopravit do svého města, protože podle věštby se tyto dvě věci musely stát, než Ílion padne – ztráta palladia a zničení skajského překladu; a za třetí a poslední jsme toho obrovského koně pojali jako dar Athéně, abychom vynahradili ztrátu jejího palladia, neboť byla známá také jako Hippia, ‘bohyně koní,’ protože ona pro Bellerofonta zkrotila Pegase a dala mu uzdu, a ona se tolik radovala z každé příležitosti, kdy mohla jezdit na svých koních a cvičit je.

A toto je, přátelé, mé krátké vyprávění o krádeži palladia a pádu Ília. Doufám, že vám udělalo radost. Chcete se na něco zeptat?“

Ada si všimla Harmanova pohledu. *To bylo podle něho* krátké *vyprávění?* pomyslela si a všimla si, že její milenec myšlenku zachytil jako polibek poslaný vzduchem.

„Ano, já se se chci na něco zeptat,“ ozval se Daeman.

Odysseus přikývl.

„Proč tomu někdy říkáte Trója a jindy zase Ílion?“ zeptal se zavalitý mladý muž.

Odysseus zlehka zavrtěl hlavou, vstal, vzal si ze sonia pochvu s krátkým mečem a odešel do lesa.

24

Ílion, Indiana a Olympos

Zeus se zlobí. Není to poprvé, co vidím Dia se zlobit, ale tentokrát se zlobí hrozně hrozně hrozně moc.

Když se Otec bohů přižene do trosek regeneračního sálu na Olympu, zhodnotí škodu, vytřeští oči na bledé tělo Afrodíty, ležící v klubku svíjejících se zelených červů na mokré podlaze, a potom se otočí směrem ke mně, jsem přesvědčený, že Zeus mě *vidí* – že dokáže prokouknout maskovací schopnosti Hádovy přilby a *vidí* mě. Ale i když se několik sekund dívá přímo na mě a mrká těma svýma ledově chladnýma, šedýma očima, jako by dospíval k nějakému rozhodnutí, nakonec stočí pohled jinam a já, Thomas Hockenberry, dříve z Indianské univerzity a poslední dobou z postele Heleny Trójské, smím žít dál.

Pravou paži a levou nohu mám ošklivě pohmožděné, ale zlomenina žádná. Stále schovaný Hádovou přilbou před zraky desítek bohů, kteří se valí do regeneračního sálu, uniknu z budovy a kvitnu na jediné místo kromě Heleniny postele, jež mě napadá, že bych si tam mohl odpočinout a nabrat síly – do ubikace scholiků na úpatí Olympu.

Ze starého zvyku zajdu do svého pokojíku, k vlastní prázdné posteli. Svalím se na ni a neklidně usnu, ale kápi Hádovy přilby si nechám nataženou. Mám za sebou zatraceně dlouhý den, noc a dopoledne. Neviditelný muž spí.

Probudí mě křik a hřmění o patro níž. Ve chvíli, kdy se vyhrnu na chodbu, kolem mě proběhne scholik, který se jmenuje Blix – vlastně do mě málem narazí, protože mě nevidí – a začne uříceně vysvětlovat dalšímu scholikovi jménem Campbell: „Múza je tady a všechny zabíjí!“

Je to pravda.

Krčím se v koutě schodiště, když Múza – naše Múza, ta, již Afrodíta nazvala Meleté – srazí těch několik prchajících scholiků, kteří jsou v hořící ubikaci ještě naživu. Bohyně používá blesky čisté energie vysílané z rukou – otřepané a staré, ale na obyčejné lidské tělo pořád strašlivě účinné. S Blixem je ámen a mě nenapadá nic, co bych mohl udělat pro ostatní.

Nightenhelser. Flegmatický scholik byl v posledních letech mým jediným opravdovým přítelem. Udýchaně doběhnu do jeho pokoje v ubikaci. Mramor je poškrábaný, dřevo hoří, sklo v okně se rozteklo, ale není tu žádná spečená mrtvola jako ty, které se povalují na chodbách a ve společenských místnostech. Žádné z těch těl nevypadalo dost rozměrně, aby to mohl být statný Nightenhelser. Najednou se ze druhého patra ozve několik posledních výkřiků a nastane ticho rušené pouze sílícím hukotem plamenů. Podívám se z okna a uvidím Múzu, jak se mihne kolem na svém válečném voze, za holografickými koňmi v plném cvalu. Na pokraji paniky, slyšitelně dušený kouřem – kdyby Múza ještě byla v ubikaci, musela by mě slyšet – přinutím se představit si Ílion a restauraci, kde jsem viděl Nightenhelsera naposledy. Pak se chopím kvitovacího medailonku, otočím ovládáním a zmizím.

V restauraci, kde jsem ho viděl časně ráno, není. Přenesu se na bojiště; není ani na svém obvyklém místě na hřbetu nad trójskými liniemi. Zdržím se jen tak dlouho, abych si všiml, že Hektór a Paris vedou trójská vojska do úspěšného útoku proti prchajícím Argejcům, a potom kvitnu na stinné místo za řeckými liniemi, nedaleko jejich příkopu a řady kůlů, kde jsem narazil na Nightenhelsera v minulosti.

Je tady, přestrojený za Dolopse, syna Klytiova, kterému zbývá ještě několik dnů, než ho zabije Hektór, jestli má Homér pravdu.

Aniž bych se obtěžoval morfovat do jiné podoby, než jakou má nemotorný Hockenberry, stáhnu si kápi Hádovy přilby a rozběhnu se ke kolegovi scholikovi.

„Hockenberry, co…“ Nightenhelser je šokovaný mým neprofesionálním chováním a reakcí ostatních Achájců v okolí. Přilákat na sebe pozornost je to poslední, po čem scholik touží. Snad s výjimkou sežehnutí na popel pomstychtivou Múzou. Nemám tušení, proč dnes naše Múza likviduje všechny scholiky, ale hádal

bych, že jsem to já, kdo nějakým způsobem zavinil toto vraždění nevinných.

„Musíme odsud zmizet," překřičím řinčení valících se posil, ržání koní a rachot válečných vozů. Z tohoto prašného stanoviště se zdá, že celý střed řeckých linií povolil.

„O čem to mluvíte? Dnes je důležitý den. Hektór a Paris jsou…"

„Do hajzlu s Hektorem a Paridem," řeknu anglicky.

Vysoko nad trójskými liniemi, kam se s Nightenhelserem a ostatními často situujeme, se zhmotní Múza. Zatímco se vyklání přes bok a vylepšeným zrakem přehlíží vojska, její létající vůz řídí jiná Múza. Dnes nás smrtelné scholiky morfování nezachrání.

Jako by to chtěla demonstrovat, Múza jménem Meleté – „moje" Múza – zvedne dlaně a vystřelí k zemi souvislý proud energie, jenž zasáhne trójského pěšáka jménem Díos, který by měl zůstat naživu, aby podle Homéra dostal ve zpěvu 24 vynadáno, zemře však dnes v záblesku ohně a ve víru kouře a žáru. Jiní Trójané ucuknou, někteří se dají na úprk k městu. Nechápou, proč se tato bohyně zlobí v den vítězství určený Diem, ale Hektór a Paris jsou půl kilometru na jihovýchod, vedou svůj útok a vůbec se neohlížejí.

„To nebyl Díos," hlesne Nightenhelser. „Byl to Houston."

„Já vím," řeknu a vrátím posílené vidění na normální rozsah. Houston byl nejmladší a nejnovější ze scholiků. Prakticky jsem s ním ani nemluvil. Pravděpodobně byl dnes v trójských řadách proto, že jsem se ztratil.

Vůz Múzy prudce zatočí a rozletí se přímo na nás. Nepředpokládám, že nás ta mrcha Múza už spatřila – stojíme mezi stovkami hemžících se mužů a koní – ale za několik sekund se to stane.

Co mám dělat? Můžu si natáhnout Hádovu přilbu, znovu utéct jako zbabělec a nechat Nightenhelsera zemřít, tak jako jsem v tom nechal Blixe a ostatní. Tahle jediná přilba nás žádným způsobem nemůže před bohyniným zrakem schovat oba. *Anebo můžeme utéct – k černým lodím.* Nedostaneme se dál než dvacet metrů.

Vůz klesne níž a zamaskuje se, takže se ztratí pohledům valících se Řeků a Trójanů. I bez zraku vylepšeného nanotechnologiemi vidíme spolu s Nightenhelserem, jak se na nás řítí.

„Sakra, co to je?“ vykřikne Nightenhleser a málem upustí svou nahrávací hůlku, když ho obejmu, ovinu ho oběma rukama a jednou nohou jako nějaký vychrtlý voják, který se snaží znásilnit někoho, kdo vypadá jako medvěd.

S rukou kolem krku mohutného scholika popadnu kvitovací medailonek a otočím.

Netuším, jestli to bude fungovat. Nemělo by. Medailonek je zkonstruovaný tak, aby přenesl pouze jednu osobu, tu, která jej nosí. Ale šaty taky prošly se mnou, když jsem kvitl, a nejednou jsem něco přenášel Planckovým prostorem z místa na místo, takže je možné, že do kvantového pole vzniklého pro teleportaci patří i věci, se kterými je moje tělo v kontaktu, nebo kolem nichž mám ruce.

Co na tom sejde, sakra. Za pokus to stojí.

Zhmotníme se ve tmě, začneme se kutálet z kopce a odtrhneme se při tom. Divoce se rozhlédnu kolem. Snažím se poznat, kde jsme. Neměl jsem čas představit si cíl pořádně – prostě jsem si v duchu řekl, že chci být jinde a kvitl jsem nás oba… někam.

Kam?

Svítí měsíc, takže je dost světla, abych viděl Nightenhelsera, který na mě polekaně civí, jako by čekal, že se na něho každou chvíli znovu vrhnu. Nevšímám si toho. Podívám se na oblohu – hvězdy, stříbrný měsíc, Mléčná dráha – a potom na zem: vysoké stromy, svah zarostlý trávou, kolem teče řeka.

Určitě jsme na Zemi – přinejmenším na starověké Zemi, kde je Ílion – ale nepůsobí to jako Peloponés nebo Malá Asie.

Nightengelser vstane a opráší se.

„Kde to jsme?“ zeptá se. „Co se děje? Proč je noc?“

Opačná strana starověkého světa, dojde mi. „Myslím, že jsme v Indianě,“ řeknu.

„*V Indianě?*“ Nightenhelser ode mě couvne o další krok.

„V Indianě kolem roku 1200 před Kristem,“ řeknu. „Plus mínus nějaké to století.“ Po tom kutálení z kopce mě bolí ruka a noha.

„Jak jsme se sem dostali?“ Nightenhelser byl vždycky takový vyrovnaný typ, lehce mrzoutský, když začal žvanit, bručet jako medvěd, ale nikdy ho nic vyloženě nerozčililo. Teď mluví, jako by byl rozčilený.

„Kvitl jsem nás.“

„O čem to kruci mluvíte, Hockenberry? Nebyli jsme u kvitovacího portálu.“

Nevšímám si ho. Sednu si na malý kámen a začnu si třít ruku. V Indianě není moc kopců, ani v tom druhém životě, který jsem tam vedl, ale kolem Bloomingtonu, kde jsme se Susan žili, se nějaké kopcovité, lesnaté, skalnaté oblasti našly. Mám za to, že jsem si v té panice představil… prostě *domov.* Modlím se ke všem čertům, aby nás kvitovací medailonek přenesl nejenom prostorem, ale i časem, a vyhodil nás v Indianě na konci dvacátého století, ale absolutní tma noční oblohy a absolutně čistá vůně zdejšího vzduchu mi říkají, že to tak není.

Kdo je tady ve 13. století před Kristem? Indiáni. Byla by to ironie, kdyby nás kvitovací medailonek zachránil před okamžitou smrtí z rukou Múzy – doslova – jen proto, aby nás přenesl do Nového světa, kde nás skalpují indiáni. *Před příchodem bělochů většina kmenů své oběti neskalpovala,* ozve se pedantská část mého profesorského mozku. *Ale mám pocit, že jsem někde četl, že někdy uřezávali na důkaz svého úlovku uši.*

Hned se cítím líp. Jak se říká, můžete se vždycky spolehnout na to, že vrah má úroveň a profesor vždycky přijde s něčím depresivním, když už máte depresi.

„Hockenberry?“ zeptá se Nightenhelser. Sedí na nedalekém kameni, který je velký jako podnožka – ne moc blízko mne, všimnu si – a mne si lokty a kolena.

„Já přemýšlím, přemýšlím,“ zkusím říct jako Jack Benny.

„Tak až budete s tím přemýšlením hotov, snad byste mi mohl říct, proč Múza právě zabila mladého Houstona.“

Hned jsem střízlivý, ale stejně nevím, jak zareagovat. „Mezi bohy se něco děje,“ řeknu nakonec. „Spiknutí. Intriky. Pakty.“

„Vyprávějte mi o tom,“ odvětí Nightenhelser. Myslí to jak ironicky, tak jako opravdovou žádost.

Zvednu obě ruce dlaněmi nahoru. „Afrodíta se mě snažila využít k tomu, abych zabil Athénu.“

Nightenhelser na mě vytřeští oči. Podaří se mu nenechat poklesnout bradu, ale jen tak tak.

„Já vím, co si myslíte,“ pokračuji. „Proč zrovna já? Proč využít Hockenberryho? Proč mu dát schopnost, aby mohl sám kvitovat, a Hádovu přilbu, aby se mohl skrýt? A já souhlasím – nedává to žádný smysl.“

„O tom jsem nepřemýšlel,“ řekne Nightenhelser. Oblohu nad námi, plnou hvězd, protne meteor. Někde v lese za kopcem se ozve sova; zní to jako houkání, ale ne tak docela. „Přemýšlel jsem o tom, jak se jmenujete křestním jménem.“

Teď je řada na mně, abych vytřeštil oči. „Proč?“

„Protože bohové si nepřáli, abychom si tykali a říkali si křestními jmény, a my jsme se báli navzájem se poznat lépe, protože bohové scholiky odjakživa… nechávali zmizet a nahrazovali,“ řekne ten mohutný muž, medvědovitý dokonce i v hustém šeru. „A tak by mě zajímalo, jak se jmenujete křestním jménem.“

„Thomas,“ odpovím po sekundě. „Tom. A vy?“

„Keith,“ řekne muž, kterého znám povrchně čtyři roky. Vstane a zahledí se do temných lesů. „Tak co teď, Tome?“

Z temných hvozdů se hlasitě ozývá hmyz, žáby a další noční tvorové. Pokud to ve skutečnosti nejsou indiáni, kteří se k nám plíží.

„Víš, jak se dá… chci se zeptat, jestli jsi jezdil hodně do přírody… tedy…“ začnu.

„Chceš se zeptat, jestli zemřu, když mě tady necháš samotného?“ zeptá se Nightenhelser… Keith.

„Jo.“

„Nevím. Asi ano. Ale myslím, že mám tady podstatně lepší šance než na pláních kolem Ília. Alespoň dokud je Múza na válečné stezce…“

Myslím, že Keith je momentálně taky upnutý na indiány.

„Kromě toho mám všechny scholické hračky a výstroj. Můžu si rozdělat oheň, použít levitační postroj k létání, kdybych potřeboval, vmorfovat do indiána, pokud to bude nutné, dokonce i použít obranný paralyzér. Tak si myslím, že bys měl kvitnout zpátky tam, kam potřebuješ, a udělat, co potřebuješ udělat,“ navrhne Nightengelser. „O detailech mě můžeš informovat později… jestli nějaké později bude.“

Přikývnu a vstanu. Připadá mi zvláštní… špatné… nechat tady kolegu scholika samotného, ale nevidím jinou možnost.

„Najdeš cestu zpátky?“ zeptá se. „Myslím *sem*. Abys mě odnesl.“

„Myslím, že ano.“

„Myslíš, že ano? *Myslíš*, že ano?“ Nightenhelser si pročísne rukou rozcuchané vlasy. „Doufám, že jste nebyl vedoucí katedry, Hockenberry.“

Zdá se, že éra tykání a křestních jmen skončila.

Neznám místo ve vesmíru, kde bych chtěl být míň, než je Olymp. Když tam dorazím, obyvatelé tohoto horského vrcholu jsou shromážděni ve Velkém paláci bohů. Přesvědčím se, že mám kápi Hádovy přilby dobře nataženou a nevrhám žádný stín, a vklouznu do obrovské budovy ve stylu Panthenonu.

Za více než devět let, co jsem scholikem, jsem nikdy neviděl tolik bohů na jednom místě. Na jedné straně dlouhého hologramového bazénu sedí vysoko na svém zlatém trůnu Zeus, tak velký, jak jsem ho ještě neviděl. Jak jsem se zmínil, bohové jsou obvykle vysocí dva a půl až tři metry, pokud na sebe nevezmou podobu smrtelníka, a Zeus je zpravidla převyšuje o metr, metr a čtvrt, božský dospělý pro své kosmické děti. Ale dnes Zeus měří sedm a půl metru nebo ještě víc, každé jeho svalnaté předloktí je stejně dlouhé jako můj trup. Bleskne mi hlavou, co to asi dělá se zákonem o zachování hmoty a energie, který se mi před lety snažil vysvětlit ten druhý scholik, ale to teď není důležité. Zůstat vzadu u stěny, daleko od přecházejících bohů, a nedopustit se žádného hluku, kýchnutí nebo pohybu, který by mě všem těmto vytříbeným superhrdinským smyslům prozradil – *to je* důležité.

Myslel jsem si, že znám všechny bohy a bohyně jménem, ale tady jsou desítky a desítky takových, kteří mi nic neříkají. Ti, které znám, bohové a bohyně, již se nejvíc pletli do bojů u Tróje, stojí v hloučku jako filmové hvězdy na setkání méně významných politiků, ale i poslední z nich je vyšší, silnější, pohlednější a dokonalejší než všechny filmové hvězdy, které si ze svého druhého života pamatuji. Nejblíž Diovi, naproti němu u hologramového bazénu – který

rozděluje síň jako nějaký dlouhý příkop – vidím Palladu Athénu, boha války Area (zřejmě už je venku ze svého regeneračního tanku, který jsem nepoškodil, když jsem zničil ten Afrodítin), Diovy mladší bratry – boha moře Poseidóna (který chodí na Olymp jen vzácně) a Háda, vládce mrtvých. U bazénu stojí Diův syn Hermés, průvodce a zabiják obrů, je stejně štíhlý a krásný jako jeho sochy, které jsem viděl. Další Diův syn, Dionýsos, bůh extatického uvolnění, hovoří s Hérou a – oproti zažité představě – nedrží v ruce pohár vína. Na boha extatického uvolnění vypadá Dionýsos bledě, slabě a zarputile – jako člověk, který má za sebou teprve tři týdny dvanáctibodového programu. Za nimi je Néreus, skutečný bůh moře, Mořský stařec, a opravdu vypadá starší než čas. Na rukou a na nohou má mezi prsty plovací blány a v podpaží jsou mu vidět žábry.

Sudičky a Erínye jsou zde ve velkém počtu a náhodně nebo koordinovaně korzují mezi bohy a bohyněmi. Jsou to svým způsobem bohové, ale někdy mají moc ostatní bohy usměrňovat. Nemají lidský vzhled jako obyčejní bohové a já se přiznám, že o nich nevím téměř nic kromě toho, že nežijí na Olympu, ale na jednom ze tří vulkánů daleko na jihozápadě, poblíž sídla Múz.

Moje Múza, Meleté, je tady, stojí se svými sestrami Mnémou a Aiódou. V davu jsou rovněž „modernější“ Múzy – opravdová Kalliopé, Polymnia, Urania, Erató, Kleió, Euterpé, Melpomené, Terpsichoré a Thaleia. Hned za Múzami jsou bohyně od písmene A. Afrodíta mezi nimi není – to je první věc, které si všimnu. Kdyby byla, viděla by mě stejně snadno, jako vidím já tyto božské bytosti. Ale její matka Dióna přítomna je, baví se s Hérou a Hermem a tváří se velice vážně. Blízko té skupinky jsou Déméter – bohyně úrody – a její dcera Persefona, manželka Háda. Za nimi vidím Pásitheu, jednu z Charitek. Ještě dál, jak to odpovídá nižšímu postavení, jsou Néreovny, do pasu nahé, nádherné a od pohledu zrádné.

Metabohyně zvaná Noc stojí sama. Její roucho a závoj jsou z nachu tak tmavého, až je skoro černý, a ostatní bohové a bohyně se jí vyhýbají širokým obloukem. O Noci nic nevím, jenom klepy, že se jí údajně bojí dokonce i Zeus. Nikdy předtím jsem ji na Olympu neviděl.

Připadám si jako filmový fanoušek, který civí venku při udělování Oskarů a snaží se oddělit superhvězdy od méně významných herců. Nedaleko mužů stojí například Hébé – bohyně mladosti, dcera Dia a Héry, ale pouhá služebnice bohů – a vedle je Héfaistos, velký zbrojíř, s vlasy rudými jako plameny, rozmlouvající se svou ženou Charis, která je jen jednou z Charitek. Uvědomím si, nikoli poprvé, že společenská hierarchie bohů a bohyň je složitá záležitost.

Najednou vyletí do popředí bohyně Íris, Diova poselkyně – ano, skutečně vyletí – a zatleská.

„Otec promluví," ohlásí hlasem, který je čistý a jiskřivý jako flétnové sólo.

Desítky tichých rozhovorů rázem umlknou a v obrovské, ozvěnou se rozléhající síni zavládne ticho.

Zeus se vztyčí. Ze zlatého trůnu a zlatých schodů, které k němu stoupají, vychází záře, která ho zalévá božským světlem.

„Slyšte mne, všichni bohové a bohyně též," začne Zeus. Jeho hlas je tichý, ale tak silný, že cítím jeho vibraci z vysokých mramorových stěn. „Některý bůh nebo bohyně se dnes pokusil ublížit Afrodítě, která se nyní uzdravuje v naší léčebné síni. Bude sice žít, ale unikla o vlásek a bude potřebovat mnoho dalších dní, aby se znovu uzdravila. *Některý bůh nebo bohyně se dnes pokusil zabít nesmrtelného – pokusil se zabít jednoho z nás, jimž není souzeno zemřít.*"

Mumlání a šokovaná konverzace začnou v obrovské síni jako hukot a zesílí v burácení.

„TICHO!!" zařve Zeus a tentokrát má jeho hlas takovou sílu, že upadnu a rozjedu se po mramorové podlaze jako laskavcový keř v tornádu.

Naštěstí při své klouzavé jízdě nenarazím do žádného boha nebo bohyně a zvuk, který vydávám, zanikne v ozvěnách Diova výkřiku.

„Slyšte mě, bohové a bohyně," pokračuje hlasem zesíleným jako z nějakého bezkonkurenčního veřejného rozhlasu. „Ať se žádná krásná bohyně ani žádný bůh nepokusí vzepřít mému přísnému nařízení. Podrobíte se mé vůli – **TEĎ!**"

Tentokrát jsem připraven na uragánovou sílu Diova hlasu a chytím se sloupu, dokud jeho energie nepřejde.

„Poslouchejte mě," řekne Zeus, tentokrát skoro šeptem, ale ten vlídný tón dělá dojem jeho síly ještě strašlivějším. „Každý bůh, jenž poruší moje nařízení tím, že pomůže Trójanům nebo Achájcům tak, jak jsem to viděl tento měsíc, vrátí se na Olymp zbičovaný mými blesky a zdeptaný mými hromy, navěky zostuzený, a nikdy víc již na Olymp nevstoupí. Vzepřete se mi a poznáte, jaké to je být svržen do hluboké tmy Tartaru, vzdáleného přes půl vesmíru v prostoru a čase, do nejhlubší propasti, jež zeje pod našimi kvantovými já."

Jak mluví, dlouhá hologramová jáma začne vřít a bublat a potom se promění v něco jiného než hologram. Obdélníková jáma – jako tucet olympijských plaveckých bazénů za sebou, teď vřících a vyplněných bublajícím černým olejem – náhle vyrazí vlastní řev a stane se otvorem někam do tmy, ohně a strašlivé hlubiny. Z otvoru se vyvalí sirný puch a bohové a bohyně u okraje couvnou.

„Jen si prohlédněte Tartarus!" zvolá Zeus, „největší hlubinu Hádovy říše, místo o tolik hlouběji než Podsvětí, kolik je Hádův domov pod vlastní zemí. Vzpomínáte si – starší bohové a bohyně mezi námi – když jste se mnou vyšli do desetiletého boje s Titány, kteří vládli před námi? Vzpomínáte si, že jsem svrhl Krona a Rheiu – vlastní rodiče – za tyto železné brány a mosazné prahy – ano, a také Íapeta, navzdory veškeré jeho božské moci?"

V síni ruší ticho pouze tlumené burácení, řev a výkřiky ozývající se z otevřené propasti Tartaru. Ani v nejmenším nepochybuji, že tohle je díra do pekla padající dolů ani ne deset metrů od místa, kde se krčím, žádný hologram.

„JESTLIŽE JSEM DO TÉTO PROPASTI PROPASTÍ SVRHL NA CELOU VĚČNOST SVÉ RODIČE," hřímá Zeus, **„POCHYBUJETE, ŽE TAM VMŽIKU SHODÍM VAŠI VŘEŠTÍCÍ DUŠI?"**

Bohové a bohyně neodpoví, pouze ustoupí o několik kroků od toho smrdutého prázdna.

Zeus se hrůzně usměje. „Pojďte, zkuste si mě, nesmrtelní, aby se všichni poučili."

Ze střechy síně spadne obrovské zlaté lano; překlene díru do pekla. Bohové a bohyně se rozutečou, aby nespadlo na ně. Síň se rozezvučí třeskem, s nímž narazí na mramor. Lano je silnější než lodní vyvažovací lano a vypadá, jako by bylo upleteno z tisíce palcových žil čistého zlata. Musí vážit mnoho tun.

Zeus sejde ze zlatých schodů a lehce je uchopí do obřích rukou. „Uchopte svůj konec," vyzve je skoro vesele.

Bohové a bohyně se na sebe dívají. Nikdo se nepohne.

„UCHOPTE SVŮJ KONEC!"

Stovky nesmrtelných a jejich nesmrtelných služebníků se vrhnou k lanu, aby splnily příkaz. Snaží se na dlouhém laně něčeho zachytit jako děti při piknikovém přetahování. V minutě stojí na své straně Tartaru osamocený Zeus, lano drží jakoby nic, a na druhé straně pevně svírají zlato mocné paže nespočetného zástupu bohů a bohyň.

„Stáhněte mě dolů," řekne Zeus. „Stáhněte mě z oblohy na zem, k Hádovi a ještě hlouběji, do smradlavých hlubin Tartaru. Říkám, stáhněte mě dolů."

Jediný bůh nepohne jediným bronzovým svalem.

„POROUČÍM VÁM, ABYSTE MĚ STÁHLI DOLŮ!" Zeus sevře zlaté lano a začne je přitahovat. Sandály bohů pisklavě kloužou a šoupají po mramoru. Několik set bohů a bohyň v řadě za sebou je taženo blíž k jámě.

Někteří klopýtají, jiní padají na kolena.

„TAHEJTE, ZMETCI!" řve Zeus. **„TAHEJTE, NEBO VÁS STÁHNU DO SMRDUTÉHO TARTARU A ZŮSTANETE TAM, DOKUD SAMOTNÝ ČAS NESHNIJE A NEOPADÁ Z KOSTÍ VESMÍRU!"**

Zeus znovu prudce zatáhne a za ním se stočí na dvacet metrů zlatého lana. Zástup bohů, bohyň, Charitek, Erínyí, Néreoven, nymf a nevím koho ještě – táhnou všichni kromě nachově oděné Noci a vypadají jako tanečníci conga – s ječením klouže k propasti. Athéna je na laně první a zbývá jí necelých deset metrů k okraji, když vykřikne: „Tahejte, bohové! Stáhněte tam toho starého zmrda!"

Arés, Apollón, Hermés, Poseidón a ostatní nejmocnější bohové za to vezmou. Přestanou klouzat. Lano se napne víc, začne se třepit a

napětím skřípat. Bohyně ječí a tahají naráz, přičemž Héra – Diova žena – táhne usilovněji než ostatní. Zlaté lano se napíná a sténá.

Zeus se rozesměje. Má je všechny na háku, a lano drží jen jednou rukou. Teď ho popadne i druhou rukou a znovu zatáhne.

Bohové zavřísknou jako děti na horské dráze. Athéna a ti, kteří jsou na laně nejblíž k ní, kloužou po mramoru, jako by to byl led, blíž a blíž k bouřícímu Tartaru. Desítky méně významných bohů to vzdávají a odskakují od lana, ale Athéna nepovolí. Šedooká bohyně je nemilosrdně vlečena k okraji dýmajícího propadliště do podsvětí. Vypadá to, že uvnitř skončí celý zástup bojujících, potících se, klejících nesmrtelných.

Zeus se zasměje a pustí lano. Desítky bohů a bohyň pozpátku odletí a nedůstojně přistanou na zadku.

„Vy všichni, bohové a bohyně, děti, bratři, sestry, synové, dcery, bratranci, sestřenice, služebníci – nedokážete mě stáhnout dolů," triumfuje Zeus. Vyjde zpátky ke svému trůnu a posadí se. „Ani kdybyste si vytrhli všechny paže z kloubů, ani kdybyste táhli, až byste z toho měli smrt, nehnuli byste se mnou, pokud se sám nerozhodnu, že se pohnu. Jsem Zeus, nejvyšší a nejmocnější z králů."

Zvedne jeden obrovský prst. „Ale… kdybych vás chtěl doopravdy vychovat, spustil bych vás odsud z Olympu, pověsil vás do temného prostoru nad Tartarem, navázal zemi a moře, konec omotal kolem vrcholku této hory zvané Olympos a nechal vás tam houpat se ve tmě, dokud slunce nevychladne."

Kdybych právě neviděl, co jsem viděl, myslel bych si, že ten starý mizera blufuje. Teď vím, že ne.

Athéna se postaví, ani ne metr od okraje propasti Tartaru, a osloví jej: „Náš Otče, synu Kronův, jenž sedíš na nejvyšším trůnu nebes, my známe tvou moc. Kdo se může postavit nad tebe, pane? My ne…"

Vypadá to, jako by všichni nesmrtelní zadržovali dech. Athéna je pověstná svou výbušnou povahou, umění diplomacie je jí často cizí – jestli teď řekne něco špatně…

„Přesto máme soucit s těmito smrtelníky," pokračuje Diova šedooká dcera, „s mými nebohými argejskými kopiníky, kteří hrají

své roličky na svém malém jevišti, umírají strašlivou smrtí, topí se ve vlastní krvi na konci svých nicotných životů.“

Udělá ještě dva kroky, takže jí špičky sandálů přečnívají přes okraj černé jámy. Někde tisíce metrů pod ní, v temnotě Tartaru bičované blesky, zařve něco obrovského bolestí a strachem. „Ano, Die,“ naváže Athéna, „nebudeme do války vstupovat, jak nařizuješ. Ale dovol nám alespoň to, abychom směli svým smrtelným oblíbencům poradit taktiku, která je může zachránit, aby je všechny nesežehl blesk tvého nesmrtelného hněvu.“

Zeus si dceru dlouho prohlíží a já tentokrát nedokážu přečíst výraz jeho očí. Vztek? Humor? Netrpělivost?

„Tritogeneio – třetirozené dítě – má drahá dcero,“ řekne Zeus, „z tvé odvahy mě odjakživa bolí hlava. Naději však neztrácej, protože lekce, kterou jsem vám tady dnes dal, ani v nejmenším nepramení z hněvu, pouze se snaží ukázat všem zúčastněným následky jejich neposlušnosti.“

Poté, co promluvil, Zeus sestoupí z trůnu a mezi obrovskými sloupy prolétne jeho osobní válečný vůz. Pár bronzem okovaných koní s rozevlátými zlatými hřívami – opravdových, žádné hologramy – přistane těsně u něho. Zeus si připne zlatou zbroj, ze stojánku vezme bič, nastoupí na svůj válečný vůz a bičem práskne. Pak se jen dívám, jak se sehraný pár s vozem rozjede po mramoru, vznese se do vzduchu, jednou obkrouží síň třicet metrů nad hlavami bohů a bohyň, vylétne mezi sloupy a zmizí v třesku kvantového hromu.

Bohové, bohyně a nižší nesmrtelní jeden za druhým opouštějí síň. Šeptají si, kují pikle, žádný se nechystá svého pána a vládce poslechnout, tím jsem si jist.

A já – chvíli tady jenom sedím – neviditelný, a jsem rád, že to tak je. Brada mi visí a dýchám mělce jako zbičovaný pes v parném dni. Mám pocit, že mi trochu tečou sliny.

Tady na Olympu je někdy těžké bez výhrad věřit na příčinu, následek a vědecké metody.

25

Sekvojový les v Texasu

Daeman teď byl úplně sám, na lesní mýtině zůstal jenom on a sonio. Nebylo mu to příjemné.

Poté, co odešla Savi, Odysseus odvyprávěl tu svou nekonečnou historku bez pointy a na konci odkráčel do lesa. Hannah chvilku počkala a potom odešla za ním. (Daeman ráno okamžitě poznal, že Hannah a vousatý starý muž spolu minulou noc spali – jeho sexuální radar se mýlil zřídkakdy.) O několik minut později Ada a ten druhý starý muž řekli, že si zajdou na krátkou procházku a nato zmizeli pod stromy opačným směrem. (Daeman poznal, že také oni se spolu minulou noc vyspali. On a ta stará čarodějnice Savi byli zjevně jediní, kdo si nic neužil.)

A tak byl teď Daeman na lesní mýtině sám, opíral se o trup sonia, poslouchal, jak v temných lesích šelestí listy a praskají větve a vůbec se mu to nelíbilo. Kdyby se objevil alosaurus, byl připravený skočit do sonia – ale co potom? Nevěděl ani to, jak vyvolat holografické ovládání, natož aktivovat bublinu silového pole nebo odletět. Dinosaurus by ho tam měl jako předkrm na talíři.

Daeman uvažoval, že by do lesa zkusil zakřičet, zavolat na Savi nebo na ostatní, aby se vrátili, ale okamžitě si to rozmyslel. Přitahoval dinosaury a jiné dravce hluk? Nechtěl experimentovat, aby to zjistil. Najednou se ocitl v nepříjemné situaci – nejenom díky úzkosti, ale také potřebou jít na toaletu. Ostatním možná nevadilo odběhnout do lesa s papírovými kapesníky, které jim dala Savi, ale Daeman byl civilizovaný člověk; nikdy nešel na toaletu bez… jaksi… toalety, a nechtěl s tím začít právě teď. Pochopitelně nevěděl, kolik hodin potrvá, než se dostanou do vily Ardis, a Savi mluvila tak, jako by se tam ani neměli zastavit, jenom vysadit Hannah, Adu a toho absurdního podvodníka, který si říkal Odysseus, a zamířit do

Středozemní kotliny, nebo kam to bylo. Daeman věděl, že *tak* dlouho nevydrží.

Zjistil, že cítí spíš nechuť než strach. Všichni se včera tvářili překvapeně, když se nabídl, že se vydá se stařenou a Harmanem na tu jejich nesmyslnou výpravu, ale nikdo netušil pravý důvod, který ho tomu rozhodnutí vedl. Především se bál dinosaurů kolem Ardisu. Nechtěl se tam vrátit. Za druhé, ze všech těch řečí, jak je faxování vlastně jakési zničení a nové sestavení lidí, byl silně nervózní. A kdo by taky nebyl, tak krátce poté, co se probudil v nápravně s vědomím, že jeho pravé tělo bylo zničeno? Daeman faxoval skoro každý den v životě, ale když si představil, že by teď vstoupil do faxového portálu, s vědomím, že to rozruší jeho svaly, kosti, mozek a paměť a pak to prostě postaví kopii někde jinde – pokud stařena mluvila pravdu – hrozně se tím užíral.

Proto se rozhodl, že bude raději ještě několik dní cestovat soniem, aby mu nehrozili dinosauři z Ardisu ani faxové zničení jeho atomů, molekul nebo co to bylo.

Teď chtěl jenom toaletu a služebníka nebo matku, aby mu někdo udělal večeři. Třeba by mohl stařenu požádat, aby ho po zastávce v Ardisu vysadila v Kráteru Paříž: nebylo to přece tak daleko, ne? Daeman sice zahlédl Harmanovy čmáranice – jeho „mapu“ – ale neměl o světové geografii ani ponětí. Všechno bylo úplně stejně daleko jako všechno ostatní – krok faxového portálu.

Stařena vyšla z lesa, uviděla Daemana samotného, opřeného o vznášející se sonio, a zeptala se: „Kde jsou všichni?“

„To mi taky vrtá hlavou. Nejdřív odešel ten barbar. Pak šla za ním Hannah. Potom odešli Ada a Harman na *tu* stranu…“

Ukázal na vysoké stromy na opačné straně mýtiny.

„Proč nepoužijete dlaň?“ zeptala se Savi a usmála se, jako by řekla něco zábavného.

„Už jsem to zkoušel,“ odpověděl Daeman. „Na tom vašem ledu. Na mostě. Tady. Nefunguje to.“ Zvedl levou dlaň, zkusil vyvolat hledací funkci a ukázal jí prázdný bílý obdélník, který se tam vznášel.

„To je jenom funkce bezprostředního lokátoru,“ řekla Savi. „Jenom šipkové navádění, když už jste něčemu blízko, třeba v

knihovně hledáte nějakou knihu, ale jste ve špatné uličce. Použijte farnet nebo proxnet.“

Daeman se na starou ženu nechápavě podíval. Od první chvíle, co ji uviděl, pochyboval o jejím zdravém rozumu.

„Ech, to nic,“ mávla rukou Savi. Na tváři měla stále ten neveselý úsměv. „Vy jste všechny funkce zapomněli. Generaci za generací.“

„O čem to mluvíte?“ ptal se Daeman. „Staré funkce jako čtení už nefungují. Skončily, když odešli postlidé.“ Ukázal na prstence, které se křížily v kusu modré oblohy nad nimi.

„Nesmysl.“ Savi k němu došla, opřela se o sonio vedle něho, chytila ho za levou ruku a otočila ji dlaní k sobě. „Představte si tři červená kolečka, která mají každé uprostřed modrý čtverec.“

„Cože?“

„Slyšel jste, co jsem řekla.“ Dál ho držela za zápěstí.

Pitomost, pomyslel si Daeman, ale představil si tři červená kolečka, v jejichž středu se vznášel modrý čtverec.

Místo malého obdélníku bíložlutého světla, který vyvolávala hledací funkce, se teď patnáct centimetrů nad jeho dlaní vznášel velký modrý ovál.

„Au!“ vykřikl Daeman, vytrhl zápěstí ze Savina sevření a divoce zatřepal rukou, jako by mu na ní právě přistál nějaký obrovský hmyz. Modrý ovál se třepal s ní.

„Uklidněte se,“ hartusila Savi. „Je to prázdné. Zkuste si někoho představit.“

„Koho?“ Daemanovi se ten pocit vyloženě nelíbil – jeho tělo dělalo věc, o níž neměl tušení, že ji umí.

„To je jedno. Někoho, kdo je vám blízký.“

Daeman zavřel oči a představil si matčinu tvář. Když oči znovu otevřel, modrý ovál byl plný nákresů. Síť ulic, řeka, slova, která neuměl přečíst – pohled shora na černý kruh, který mohl být jedině kráter uprostřed Kráteru Paříž. Obraz najel blíž a on se najednou ocitl ve stylizované budově, v pátém patře, v zadním dominiu u kráteru – ne u sebe doma. Dvě stylizované lidské postavy, kreslené postavičky, ale s opravdovými, lidskými tvářemi, byly v posteli, žena nad mužem, a dělali pohyby…

Daeman sevřel ruku v pěst a ovál tak zrušil.

„Promiňte,“ omlouvala se Savi. „Zapomněla jsem, že dnes nikdo nepoužívá stopové blokátory. Vaše dívka?“

„Moje matka,“ řekl Daeman. V ústech měl hořko. Byl to Gomanův obytný komplex na druhé straně kráteru – pamatoval si uspořádání pokojů z doby, kdy si jako chlapec hrál ve vnitřních místnostech, zatímco jeho matka se družila s tím vysokým, snědým mužem s vínově hebkým hlasem. Daeman neměl Gomana rád a nevěděl, že matka se s ním stále stýká. Podle toho, co předtím řekl Harman, byla již v Kráteru Paříž noc.

„Zkusme se podívat, kde jsou Hannah, Ada a ostatní,“ vybídla ho Savi. Tiše se zasmála. „Ale možná by taky byli raději, kdyby si aktivovali farnetové blokátory.“

Daeman nechtěl pěst rozbalit.

„Zrecyklujte ho,“ vybídla ho Savi.

„Jak?“

„Co uděláte, abyste se zbavil šipkového hledače?“

„Pomyslím si ‘vypnout,’“ řekl Daeman a v duchu dodal: *„pitomče.“*

„Tak to udělejte.“

Daeman na to pomyslel a modrý ovál zhasl.

„Proxnet se aktivuje tak, že si představíte jedno žluté kolečko se zeleným trojúhelníkem uvnitř,“ radila Savi. Podívala se na svou dlaň. Vzápětí se nad ní objevil jasně žlutý obdélník.

Daeman udělal totéž.

„Představte si Hannah,“ řekla Savi.

Udělal to. Jejich dlaně ukázaly kontinent – Severní Ameriku, ale Daeman jej nedokázal identifikovat – pak najely do části na jihu uprostřed, najely na sever od pobřeží, na složitý sled nečitelných slov a topografických map, a pod stylizované stromy na stylizovanou ženskou postavu s hlavou Hannah na kresleném těle, jak jde sama – ne, sama ne, uvědomil si Daeman, protože vedle ní šel otazník.

Savi se znovu pro sebe zasmála. „Proxnet neví, co má dělat s Odysseem.“

„Já Odyssea nevidím,“ namítl Daeman.

Savi sáhla do jeho žluté holografické kostky a dotkla se otazníku. Ukázala na dvě červené postavičky na okraji oblaku. „To jsme my," řekla. „Ada a Harman zřejmě budou mimo výseč na sever."

„Jak poznáme, že je to Hannah?" zeptal se Daeman, i když zahlédl temeno její hlavy.

„Pomyslete si 'detail.'" Savi mu ukázala svůj dlaňový oblak, který najel níž, přešel do roviny a sledoval, jak stylizovaná Hannah s obličejem opravdové Hannah kráčí mezi stylizovanými stromy podél stylizovaného potoka.

Pomyslel si 'detail' a musel se obdivovat jasnosti obrazu. Viděl stíny stromů na její tváři. Živě diskutovala se symbolem – Savi ho nazvala otazník – který se vznášel vedle ní. Daeman byl rád, že nezastihl Hannah při sexu.

Savi si zřejmě představila Adu a Harmana, protože její žlutý dlaňový oblak se změnil a ukázal dvě postavy kráčející po topografických značkách někde severně od nehybných červených teček, o nichž řekla, že představují ji a Daemana.

„Všichni jsou živí, nikoho nesežrali dinosauři," prohlásila Savi. „Ale už aby byli zpátky, kruci, ať můžeme odletět. Začíná být pozdě. Kdyby to bylo jako zastara, jednoduše bych jim zavolala na dlaně a řekla jim, ať hýbnou zadkem a vrátí se sem."

Daeman zvedl holou dlaň. „Vy to umíte používat k dorozumívání?"

„Samozřejmě."

„Proč to neumíme my?" Z Daemanova hlasu zazněla skoro zlost.

Savi pokrčila rameny. „Vy, takzvaní lidé starého typu, už neumíte a nevíte skoro nic."

„Jak to myslíte, 'takzvaní lidé starého typu'?" zeptal se Daeman. Teď už měl zlost doopravdy.

„Opravdu si myslíte, že lidé ze ztraceného věku, lidé starého typu, měli ve svých buňkách a tělech všechny tyto geneticky naroubované nanomechanismy?" zeptala se Savi.

„Ano," přikývl Daeman, i když si uvědomil, že o lidech starého typu ze ztraceného věku absolutně nic neví a ještě míň mu to vadí.

Savi chvíli mlčela. Daemanovi připadala unavená, ale třeba tak špatně vypadali všichni staří lidé v době, kdy ještě nebyly nápravny – nevěděl.

„Měli bychom pro ně dojít," navrhla nakonec. „Já se postarám o Hannah a Odyssea, vy sežeňte Adu a Harmana. Nastavte si dlaň na proxnet, obvyklým způsobem aktivujte hledač a on vás k nim dovede. Řekněte jim, že autobus odjíždí."

Daeman neměl ponětí, co je to „autobus", ale to nebylo důležité. „Je takových funkcí víc?" zeptal se, než Savi stačila odejít.

„Stovky."

„Tak mi nějakou ukažte," vyzval ji Daeman. Nevěřil jí – stovky jich určitě nebyly – ale i jedna nebo dvě by mu mohly zajistit popularitu na večírcích a zájem mladých žen.

Savi si povzdechla a opřela se o sonio. Zvedl se vítr a rozhoupal větve sekvojí vysoko nad nimi. „Můžu vám ukázat funkci, která definitivně vyhnala postlidi ze Země," řekla tiše. „Omninet."

Daeman znovu sevřel ruku v pěst a odtáhl ji. „Jestli je to nebezpečné, tak ne."

„Není," zavrtěla hlavou Savi. „Pro nás ne. Udělám to jako první." Uchopila ho za ruku, roztáhla mu prsty a dotkla se jeho dlaně tak, že mu to připadalo skoro vzrušující. Pak dala svou levou dlaň vedle jeho.

„Představte si čtyři modré obdélníky nad třemi červenými kolečky nad čtyřmi zelenými trojúhelníky," vybídla ho tiše.

Daeman se zamračil – bylo to složité, útvary tančily přesně na hranici jeho schopnosti udržet si takovou představu – ale nakonec se mu to se zavřenýma očima podařilo.

„Otevřete oči."

Udělal to a v dalším okamžiku divoce chňapl po soniu, aby se něčeho zachytil.

Neviděl žádný dlaňový oblak. Žádné nečitelné mapy ani kreslené postavičky.

Zato všechno, kam až dohlédl, se proměnilo. Nedaleké stromy, kterých si předtím všiml nanejvýš proto, že poskytovaly stín, teď byly nebetyčné, složité útvary – průhledné, poskládané z vrstev pulzujícího živého pletiva, mrtvé kůry, měchýřků, žilek, mrtvého

vnitřního materiálu se znázorněním strukturálních vektorů a prstenců se sloupci běžících dat, pohybující se zeleně a červeně života – jehličí, xylém, floém, voda, cukr, energie, sluneční světlo. Věděl, že kdyby uměl běžící data přečíst, přesně by pochopil hydrologii živého zázraku, jakým ten strom byl, věděl by přesně, tlak kolika kilogramů na metr čtvereční potřebuje, aby osmoticky vytáhl všechnu vodu z kořenů – Daeman se mohl podívat dolů a *spatřit* ty kořeny pod hlínou, sledovat energetickou výměnu vody přecházející z půdy do těchto kořenů a dlouhou cestu, mnoho desítek metrů od kořenů k vertikálním kanálkům, jimiž voda stoupala – mnoho desítek metrů vertikálně! Jako když obr saje slámkou! – a potom laterální pohyb vody, vodních molekul v trubičkách širokých jen molekulu, ve větvích do šířky patnácti, dvaceti metrů, čím dál užších, život a živiny ve vodě, energii ze slunce…

Daeman vzhlédl a uviděl sluneční světlo jako nespojitý déšť energie – sluneční světlo, které dopadá na jehličky a je absorbováno, sluneční světlo, které dopadá na humus pod jeho nohama a zahřívá v něm bakterie. Mohl ty přičinlivé bakterie spočítat! Svět kolem něho byl příval informací, lavina dat, milion ekologických mikrosystémů, které na sebe působí všechny najednou, jedna energie na druhou. Dokonce i smrt byla součástí složitého tance vody, světla, energie, života, recyklace, růstu, sexu a hladu všude kolem něho.

Daeman viděl mrtvou myš, skoro zahrabanou v humusu na druhé straně mýtiny, nyní jen o málo víc než chloupky a kosti, ale stále maják rudě zářící energie, jak bakterie hodovaly a z muších vajíček se v odpoledním slunci líhly larvy, a to pomalé rozplétání složitých proteinových molekul pokračovalo na molekulární úrovni a…

Daeman zalapal po dechu a málem začal zvracet. Otočil se jinam, snažil se tento pohled zrušit, ale ta složitost byla všude – popsaný, valící se přítok a odtok předávaných energií, vstřebávaných živin, krmených buněk, molekul tančících v průhledných stromech, dýchající půda, obloha hořící deštěm a přívalem slunečního světla a rádiových zpráv z hvězd.

Daeman si zakryl oči rukama, ale bylo již pozdě; podíval se na Savi – starou ženu, ale také galaxii života. Života usídleného v blikajících neuronech jejího mozku pod tou zubící se lebkou a

planoucího jako blesk na zápalné šňůře v jejím sítnicovém nervu a v nesčetných miliardách živých organismů v jejích střevech, pilných a lhostejných, a – když se Daeman pokusil podívat jinam, udělal tu chybu, že se podíval na sebe, do sebe, přes sebe na své spojení se vzduchem, zemí a oblohou…

„Vypnout!“ zavelela Savi; Daeman příkaz v duchu zopakoval.

Jasné polední slunce, které se odráželo od stromů a půdy poseté jehličím, teď Daemanovi připadalo tmavé jako půlnoc. Nohy mu vypověděly poslušnost. Zalapal po dechu, svezl se po kovu sonia, zhroutil se na zem a převalil se na břicho, s rukama rozhozenýma, dlaněmi přitlačenými k zemi, obličejem přitisknutým na borové jehličí.

Savi se k němu sklonila a poplácala ho po rameni. „Za chvilku to přejde,“ řekla tiše. „Odpočiňte si tady. Půjdu najít ostatní.“

Ada zpočátku váhala, když jí Harman navrhl, aby se šli projít – bála se, že Savi se bude zlobit, nebo se poleká, až se vrátí na mýtinu a zjistí, že všichni jsou pryč – ale Hannah již odběhla hledat Odyssea a Ada nechtěla zůstat u sonia samotná s Daemanem. Navíc nevěděla, jestli se jí naskytne ještě nějaká šance promluvit si se svým milencem mezi čtyřma očima, než se ona vrátí na Ardis a on odletí se Savi do Středozemní kotliny.

Vyšli na kopec a pustili se po druhé straně dolů kolem potoka. Les byl plný ptačího zpěvu, ale větší zvířata než veverku nezahlédli. Harman působil roztržitě, jako by se ztrácel ve svých myšlenkách, a Ady se dotkl pouze tehdy, když jí podal ruku, aby jí pomohl přes potok těsně nad třímetrovým vodopádem. Napadlo ji, že společně strávená noc byla možná chyba, její špatný odhad, ale když se pod vodopádem zastavili, aby si odpočinuli, všimla si, jak na ni zaostřil oči, našla v jeho pohledu lásku a něhu a byla ráda, že se z nich stali milenci.

„Ado,“ řekl, „znáš svého otce?“

Překvapeně zamrkala. Nebyla to vyloženě šokující otázka – lidé samozřejmě věděli, že teoreticky mají otce – ale málokdy se na takovou věc někdo ptal. „Myslíš, jestli vím, kdo to byl?“ zeptala se.

Harman zavrtěl hlavou. „Myslím, jestli ho *znáš*. Setkala ses s ním?“

„Ne,“ odpověděla. „Matka mi jednou řekla, jak se jmenuje, ale myslím, že… před několika lety dosáhl páté dvacítky.“ Málem řekla *Vystoupil na prstence*, nejběžnější eufemismus pro tělesný odchod do nebe postlidí. Srdce se jí rozbušilo, když se zamyslela, proč jí Harman takovou zvláštní otázku klade. Myslel si snad, že by tím otcem mohl být *on?* Samozřejmě se to stávalo. Mladé ženy se milovaly se staršími muži, kteří mohli být jejich anonymními biologickými otci – žádné tabu incestu neexistovalo, protože se z takového svazku nemohlo narodit dítě, a nebyli ani žádní sourozenci, protože každá žena se mohla reprodukovat pouze jednou – ale stejně to byla zvláštně znepokojivá představa.

„Já jsem nevěděl, kdo byl můj otec,“ řekl Harman. „Savi tvrdí, že v jednu dobu – dokonce i po ztraceném věku – byli otcové pro děti skoro stejně důležití jako teď matky.“

„To se těžko představuje,“ odvětila Ada. Stále byla zmatená. Co se jí snažil říct? Že je pro ni moc starý? To byl nesmysl.

„Jestli někdy budu otec, chci, aby mě dítě znalo,“ prohlásil Harman. „Chci s ním být, až bude vyrůstat… tak jako je matka.“

Adu to tak ohromilo, že nedokázala promluvit.

Harman znovu vykročil a ona ho následovala pod stromy. Ve stínu bylo chladněji, ale vzduch tam byl hustší. Vodopád za nimi tiše hučel. Najednou se Ada polekaně rozhlédla.

Harman se zastavil vedle ní. „Nezaslechla jsi něco?“

„Ne. Jenom… něco se mi nezdá.“

„Žádní služebníci,“ řekl Harman. „Žádní voynixové.“

To je ono, uvědomila si Ada. Byli sami. Po celé poslední dva dny působila absence jinak všudypřítomných služebníků a voynixů jako chybějící zvuková kulisa, Ale teď, když byli sami, jen oni dva, to bylo nápadnější.

Najednou, bez jakéhokoli konkrétního důvodu, se zachvěla. „Najdeš cestu zpátky k soniu?“

Harman přikývl. „Všímal jsem si terénu a dával jsem pozor na slunce.“ Ukázal větví, kterou používal jako vycházkovou hůl. „Mýtina je hned za tím kopcem.“

Ada se usmála, ale nebyla úplně přesvědčená. Vyzkoušela dlaňový hledač, ale byl stejně mrtvý jako po celou dobu od opuštění toho antarktického dominia. Chodila do lesů – většinou u svého ardiského sídla – ale nikdy bez služebníků poletujících opodál, aby jí ukázali cestu domů, nebo bez voynixů, kteří by ji ochránili. Ale to bylo jenom napětí v pozadí vedle ústřední nejistoty, kterou v ní vyvolala Harmanova zvláštní otázka a poznámka.

„Proč mluvíš o otcích?“ zeptala se.

Podíval se na ni. Dál sestupovali z kopce, hlouběji do sekvojového lesa. Stíny tady byly skoro až tísnivé, třebaže tu a tam pronikaly katedrálovým tichem šikmé paprsky světla. „Savi mi dnes ráno řekla takovou věc,“ začal. „Že jsem dost starý, abych byl tvůj dědeček. Že tím, jak se snažím najít nápravnu – a zaplétám se s tebou – chci vlastně popřít svou poslední dvacítku.“

Adinou první reakcí byla zlost. Hned vzápětí ji vystřídal osten žárlivosti. Zlost měla na Savinu hloupou poznámku – stařeně nebylo nic po tom, s kým Ada spí nebo jak je ten muž starý. Žárlivost pramenila z faktu, že Harman za svítání jejich lože opustil, aby si šel dolů promluvit se Savi. Když ráno vyklouzl z postele, dal si ultrazvukovou koupel a oblékl se, Ada ho jednoduše políbila na rozloučenou. Pociťovala určité zklamání, že s ní nový milenec nechce strávit ještě další hodinu, než budou muset všichni vstát k snídani, ale respektovala jeho rozhodnutí, říkala si, že je třeba zvyklý vstávat brzy.

Ale co bylo tak důležité, že ji musel za svítání opustit a jít si promluvit se Savi? Nechystal se snad strávit s ní několik dalších dní při tom svém hloupém hledání kosmické lodě? Ada si uvědomila, že Savi na té výpravě prakticky zaujímá *její* místo.

Pozorně se podívala Harmanovi do tváře – na pohled o tolik mladší než Odysseovy šokující vějířky vrásek u očí a šedivé vlasy – a zjistila, že si jejího vzplanutí hněvu a žárlivosti nevšiml. Stále byl duchem nepřítomný, zjevně ponořený do vlastních myšlenek. Adu až napadlo, jestli pozornost a citlivost, které jí v uplynulých několika dnech projevoval – a které vyvrcholily jejich nádherným milováním minulou noc – nebyly odchylky od normálu, pouze jakási předehra k sexu, a ne jeho obvyklé chování. Myslela si, že ne, ale jistá si nebyla.

Byl celý ten pocit blízkosti, kterou s Harmanem sdílela, jen iluze, něco, co si sama vytvořila tím, jak se do něho zamilovala?

Harman stále roztržitě píchal svou vycházkovou hůlkou do země. „Víš, jak to je, když se rozhodneš otěhotnět?“ zeptal se náhle.

Ada se ohromeně zastavila. Ta otázka byla… šokující.

Harman se také zastavil a podíval se na ni, jako by neřekl nic neobvyklého. „Myslím to tak, jestli víš, jak ten mechanismus funguje.“ Jako by si stále neuvědomoval nemístnost takové otázky. O takových věcech spolu muži a ženy prostě nemluvili.

„Jestli mi chceš dělat kázání o ptáčcích a včeličkách,“ řekla škrobeně Ada, „je na to trochu pozdě.“

Harman se uvolněně zasmál. V posledních několika týdnech Adu ten smích okouzloval. Nyní ji podráždil.

„Já nemluvím o sexu, moje milá.“ Ada si všimla, že je to poprvé, co ji oslovil něžně, ale neměla náladu, aby to ocenila. „Mluvím o tom, když dostaneš povolení otěhotnět, možná za desítky let – a vybereš si dárce spermatu.“

Ada se červenala a skutečnost, že tomu nedokáže zabránit, ji rozčílila. Zrudla ještě víc. „Nevím, o čem mluvíš.“

Samozřejmě to věděla. Muži neměli o takových věcech vědět, nebo o nich neměli mluvit. Většina žen se rozhodla požádat o otěhotnění kolem třetí dvacítky. Čekací doba, než bylo povolení uděleno – a služebníci je od postlidí přetlumočili – obvykle činila jeden až dva roky. V tom okamžiku žena přestala mít pohlavní styk, vzala si předepsaný deinhibitor otěhotnění a rozhodla se, který z jejích předchozích partnerů bude biologickým otcem jejího dítěte. K otěhotnění došlo během několika dní a zbytek byl stejně starý jako… jako lidstvo samo.

„Mluvím o mechanismech, jimiž se rozhodneš, který z uložených spermatických váčků tvoje tělo vybere,“ pokračoval Harman. „Pravé ženy starého typu takovou možnost neměly…“

„Nesmysl,“ utrhla se na něho Ada. „*My* jsme lidé starého typu. Vždycky to bylo takhle.“

Harman pomalu, skoro až smutně zavrtěl hlavou. „Ne,“ trval na svém. „Ještě za Savi, před pouhými čtrnácti sty lety, bylo těhotenství víc dílem náhody. Tvrdí, že toto ukládání spermatu a mechanismus

výběru je něco, co do nás – do žen – zabudovali postlidé, na základě nějaké genetické struktury vypůjčené od můr.“

„Od můr!“ vyhrkla Ada. Teď již nebyla jednoduše šokovaná, ale upřímně, hluboce rozzlobená. Bylo to nejenom ponižující, ale i absurdní. „O čem to k čertu mluvíte, Harmane *Uhr?*“

Prudce zvedl hlavu. Vypadalo to, že si až teď všiml její reakce, jako by to, že se znovu uchýlila k vykání a zdvořilostnímu titulu, byla facka, která ho vrátila do reality.

„Je to pravda,“ řekl. „Omlouvám se, jestli jsem tě rozčílil, ale Savi říká, že posťáci tuto schopnost zvolit si biologického otce za několik let po styku geneticky zkonstruovali z genů nočního motýla jménem…“

„Dost!“ vykřikla Ada. Ruce měla zaťaté v pěst. Nikdy v životě nikoho neuhodila, ani uhodit nechtěla, ale v tuto chvíli nechybělo mnoho, aby se po Harmanovu ohnala. „Savi říká tohle, Savi říká tamto. Už mám té staré mrchy dost. Nevěřím jí ani to, že *je* tak stará… nebo moudrá. Je jenom šílená. Vracím se k soniu.“ Otočila se a odcházela do lesa.

„Ado!“ zavolal Harman.

Nevnímala ho. Šla do kopce a nohy jí klouzaly na jehličí a vlhkém humusu.

„Ado!“

Šla dál, ochotná nechat ho tam.

„Ado, jdeš špatným směrem.“

Hannah dostihla Odyssea několik set metrů od mýtiny. Když uslyšel, jak se s praskáním prodírá podrostem, prudce se otočil a sklouzl rukou k jílci svého meče, ale když uviděl, kdo to je, uvolnil se. „Co chceš, děvče?“

Hannah si odhrnula z obličeje tmavé vlasy. „Chci si prohlédnout tvůj meč.“

Odysseus se zasmál. „Proč ne?“ Odepnul si koženou pochvu z opasku a zbraň jí podal. „Dej si pozor na ostří, děvče. Touto čepelí bych se mohl holit, kdybych se někdy holit chtěl.“

Hannah krátký meč vytáhla a opatrně jej potěžkala.

„Savi mi říkala, že pracuješ s kovem,“ promluvil Odysseus. Sklonil se k potoku, udělal z dlaní misku a napil se. „Říkala, že jsi možná jediný člověk v tomto báječném novém světě, ať muž či žena, který umí kout bronz.“

Hannah pokrčila rameny. „Moje máma si pamatovala staré pověsti o práci s kovem. Když byla mladší, hrála si s ohněm a otevřenými ohništi. Já v jejích pokusech pokračuju.“ Mávla mečem drženým shora a sekla dolů.

„Viděla jsi nás bojovat na svém turínském plátně,“ řekl Odysseus.

Hannah přikývla. „No a?“

„Používáš meč tak, jak se má, děvče. Víc sekáš než bodáš. Tento nástroj je vyroben k utínání údů a párání břich, k ničemu jemnějšímu.“

Hannah se vesele ušklíbla a zbraň mu vrátila. „To je ten meč, který jsi používal u Ília?“ zeptala se tiše. „A když ses vypravil ukrást palladium?“

„Ne.“ Zvedl zbraň svisle, až na jejím povrchu zatančila trocha světla, které proniklo dolů mezi vysokými větvemi. „Tento meč jsem dostal jako dar od jedné… ženy… při svých cestách.“

Hannah čekala na další vysvětlení, ale Odysseus místo dalšího příběhu řekl jen: „Zajímá tě, čím je tenhle meč jiný?“

Hannah přikývla.

Odysseus dvakrát poklepal palcem na chránič jílce. Meč najednou jako by se lehce zachvěl. Hannah se naklonila blíž. Skutečně, z čepele vycházelo tiché, ale vytrvalé bzučení. Zvedla ruku ke kovu, ale Odysseus rychle vymrštil volnou paži a chytil ji za zápěstí.

„Kdyby ses ho teď dotkla, přišla bys o všechny prsty.“

„Proč?“ Nesnažila se zápěstí uvolnit silou a Odysseus je po několika sekundách pustil.

„Vibruje,“ a Odysseus jí podržel čepel meče naplocho těsně pod úrovní očí. Hannah si znovu všimla, že je vysoká úplně stejně jako Odysseus. Minulou noc ho poslouchala v té zelené bublině nad mostem, když už ostatní odešli na kutě, šla se s ním projít, vrátila se do jeho dominia a mluvila s ním ještě hodiny, než se uložila k spánku

na podlaze u jeho lůžka. Hannah věděla, že Ada si myslí, že se z nich stali milenci. Nevadilo jí to a nenapadal ji jediný důvod, proč by měla přítelkyni tu představu vymlouvat.

„Skoro jako by zpíval," Hannah se maličko natočila, aby slyšela vysoké bzučení líp.

Odysseus se tomu hlasitě zasmál, i když Hannah nevěděla proč. „Nedělej si starosti," řekl. „Nehodila mi ho žádná Paní z jezera, i když to není příliš daleko od pravdy." Znovu se zasmál.

Hannah se na vousatého muže zadívala. Nechápala, o čem mluví, a přemýšlela, jestli to ví on. „Proč se chvěje?" zeptala se.

„Ustup," vybídl ji mohutný muž.

Většina sekvojí kolem nich měla průměr dva až dva a půl metru, některé i víc, ale na slunném místečku několik metrů opodál vyrůstala menší borovice – možná ponderosa nebo douglaska. Strom mohl být starý nějakých třicet čtyřicet let, vysoký byl zhruba patnáct metrů a kmen měl průměr asi tak čtyřicet pět centimetrů.

Odysseus se pevně postavil, uchopil meč jednou rukou a nenuceným zpětným švihem máchl po kmeni.

Čepel absolvovala obloukovou dráhu tak plynule, že to vypadalo, jako by úplně minul. Nebylo slyšet žádný náraz. O několik sekund později se vysoká borovice zachvěla, pohnula a hlučně se skácela na zem.

Odysseus znovu poklepal na jílec a tiché chvějivé bzučení ustalo.

Hannah přistoupila blíž k pařezu sahajícímu po prsa a k padlému stromu, aby si je prohlédla. Části kmene vypadaly, jako by byly chirurgicky odděleny, ne přepilovány. Položila dlaň na vršek pahýlu. Nebyla tam žádná míza, žádné piliny. Dřevo bylo tak hladké, jako by bylo zalité do fólie, nějakým způsobem vypálené. Otočila se zpátky k Odysseovi.

„To se muselo při obléhání Tróje hodit," poznamenala.

„Špatně jsi mě poslouchala, děvče." Odysseus zasunul zbraň zpátky do pochvy a pověsil si ji na široký opasek. „Byl to dar, který jsem dostal až několik let poté, co jsem opustil bojiště a začal putovat. Kdybych měl toto u Ília…" Odysseus se divoce usmál. „Nebyl by jediný Trójan, bůh nebo bohyně, komu by zůstala hlava na krku, děvče. To ti můžu slíbit."

Hannah zjistila, že i ona se na starého muže usmívá. Nebyli milenci – ještě ne – ale Hannah se chystala, že ve vile Ardis zůstane, až tam Odysseus bude na návštěvě, a kdo mohl vědět, co se může stát?

„Tady jste!“ zvolala Savi. Šla ze svahu směrem k nim. Sevřela pěst a cosi, co vypadalo jako pole dlaňového vyhledávače, zhaslo.

„Je čas letět dál?“ zeptal se Odysseus. Mluvil na Savi, ale zalétl pohledem k Hannah, jako by byli staří spiklenci.

„Je čas letět dál,“ přikývla Savi.

26

Mezi Eos Chasma a Coprates Chasma ve středovýchodní části Valles Marineris

Měli za sebou tři týdny plavby na západ po řece – vlastně spíš po vnitrozemském moři – Valles Marineris a Mahmud byl na pokraji toho, aby přišel o svůj moravecký rozum.

Jejich felúka s posádkou čtyřiceti malých zelených mužíčků byla jen jednou z mnoha lodí plavících se na východ nebo na západ zaplavenou příkopovou propadlinou nebo severojižním směrem v ústí do moře Chryse Planitia, jež bylo součástí Severního Tethyina oceánu. Kromě desítek jiných felúk s posádkou malých zelených mužíčků míjeli každý den přinejmenším tři stometrové barže, z nichž každá vezla čtyři velké, neopracované kameny na hlavy. Všechny mířily k východu od lomu na jižní straně Noctis Labyrinthus na západním konci Valles Marineris, kam Mahmudově na západ plující felúce stále zbývalo dobrých dva tisíce osm set kilometrů.

Orpha z Ió dotlačili na palubu, zajistili ho lany na snížené střední palubě, hned vedle podstatných kusů nákladu a dalších věcí zachráněných z *Černé dámy*, a zakryli ho před pohledem shora nataženou plachtou. Mahmuda deprimovalo jenom pomyšlení na jeho ponorku, ponechanou v mělké mořské jeskyni na pobřeží Chryse Planitia patnáct set kilometrů za nimi.

Až do této plavby Mahmud nevěděl, že může mít depresi – že je schopen cítit tak strašlivou emocionální nejistotu, takovou beznaděj, která mu neponechá téměř žádnou vůli a ještě míň ctižádosti – ale nenadálé odloučení od ponorky mu ukázalo, jak těžko mu může být. Orphu – oslepený, zmrzačený, odvlečený na palubu jako zbytečná zátěž – působil dojmem, že je v dobrém rozpoložení, ale Mahmud zjišťoval, jak opatrně a vzácně jeho přítel projevuje své pravé emoce.

Felúka dorazila tak, jak bylo slíbeno, další marsovské ráno po jejich připlutí k pobřeží. Zatímco MZM se dřeli s Orphem na palubu, Mahmud se několikrát vypravil do zaplavené ponorky a vytahal všechny odmontovatelné pohonné jednotky, solární články, komunikační techniku, disky palubního deníku a veškeré navigační zařízení, které mohl odstěhovat.

„Doplaval jsi nahý k vraku a než ses vydal zpátky, nacpal sis kapsy plné sucharů, co?“ poznamenal Orphu tenkrát ráno, když mu Mahmud vylíčil své záchranářské snažení.

„Cože?“ Mahmuda napadlo, jestli se potlučený Ióňan nakonec nezbláznil.

„Malá logická chyba v Defoově *Robinsonu Crusoovi*,“ zabručel Orphu. „Odjakživa mám rád logické chyby.“

„To jsem nikdy nečetl,“ řekl Mahmud. Neměl náladu na žertování. To, že musel opustit *Černou dámu*, ho rvalo na kusy.

V prvních třech týdnech se o jeho reakci bavili, protože na palubě felúky stejně neměli o moc víc na práci, než se bavit o různých věcech. Vysílačka s krátkým dosahem, kterou Mahmud napojil na Orphův komunikační vstup, fungovala dobře.

„Trpíš nejenom depresí, ale i agorafobií,“ prohlásil Orphu.

„Jak to?“

„Byl jsi zkonstruován, naprogramován a vycvičen tak, abys byl součástí ponorky, schovaný pod evropským ledem, obklopený tmou a drtivými hlubinami, spokojený ve svých stísněných prostorech,“ vysvětloval Ióňan. „Ani krátké výpady na ledový povrch Evropy tě nepřipravily na tyto otevřené výhledy, daleké obzory a modrou oblohu.“

„Obloha zrovna teď modrá není.“ To byla veškerá reakce, na kterou se Mahmud zmohl. Bylo časně ráno a, jako po většinu rán, Valles Marineris vyplňovaly nízké mraky a hustá mlha. Pokaždé, když dvoustěžňovou plachetnici s latinskými plachtami nepoháněl vítr, MZM plachty svinuli a dodávali felúce rychlost pouze vesly – třicet malých zelených mužíčků, patnáct na každé straně, veslovalo, jako by neznali únavu. Na přídi, na předním stěžni, na obou stranách a na zádi svítily lampy a felúka se sotva pohybovala. Tato pasáž Valles Marineris byla širší než sto dvacet kilometrů a brzy se měli

dostat do části, která bude napříč měřit dvě stě kilometrů – spíš vnitrozemské moře než řeka, kde i za jasných dní zůstávaly vysoké útesy severního a jižního břehu v dálce neviditelné – ale lodní provoz byl v těchto vodách dost hustý, aby takovou opatrnost v mlze ospravedlňoval.

Mahmud si uvědomil, že Orphu má pravdu – že agorafobie je součástí jeho potíží, protože deprese na něho doléhala nejvíc za jasných dnů, kdy v rozhledu nic nebránilo – ale zároveň věděl, že je to složitější než jenom to, že je odloučen od bezpečné kóje a senzorických vstupů své lodě. Mahmud byl – odjakživa – mořský kapitán a věděl jak z naprogramované historie, tak z pozdější četby, že nic nebolelo kapitány tolik jako ztráta vlastní lodě. Navíc byl pověřen důležitým úkolem – dopravit k úpatí Olympus Mons od oceánu Korose III. – a v této věci žalostně selhal. Koros III. byl mrtvý, stejně jako Ri Po, moravec, který měl čekat na oběžné dráze, aby přijímal, interpretoval a posílal dál důležitá data z Korosova průzkumu.

Komu? Jak? Kdy? Mahmud neměl tušení.

I o tom mluvili během týdnů poklidné plavby. V noci byla ještě klidnější, protože MZM se ponořili do zimního spánku, jakmile zapadlo slunce. Zajistili felúku složitou mořskou kotvou – Mahmud použil ozvěnový hloubkoměr a zjistil, že voda pod nimi je hluboká více než šest kilometrů – a nepohnuli se, dokud se další den ráno nedotklo jejich zelené, průhledné kůže sluneční světlo. Zdálo se být jasné, že MZM získávají energii výhradně ze slunečního světla, byť rozptýleného ranní mlhou. Mahmud si rozhodně nevšiml, že by některý z malých zelených mužíčků něco jedl nebo vyměšoval. Mohl se jich zeptat, ale i když Orphu vyslovil teorii, že jednotlivé MZM po komunikaci ve skutečnosti nečeká „smrt“ – že představují spíš složené vědomí než seskupení skutečných individuí – Mahmud jí nevěřil natolik, aby sáhl do hrudi další malé zelené postavičky, sevřel to, co mohlo být srdce, a položil otázky, které mohly počkat do dalšího dne.

Ale pokud šlo o kladení otázek Orphovi, v tom neměl Mahmud žádné zábrany.

„Proč poslali nás?“ zeptal se desátý den. „Nerozumíme úkolu a nejsme vybavení k tomu, abychom ho uskutečnili, ani kdybychom věděli, co se po nás chce. Bylo to šílenství poslat nás takto neinformované.“

„Moravečtí organizátoři jsou zvyklí rozdělovat povinnosti a přiřazovat specializované úkoly,“ řekl Orphu. „Ty jsi byl nejlepší, koho byli schopni najít pro dopravu Korose III. k vulkánu. Já jsem byl nejlepší moravec, kterého mohli sehnat pro údržbu kosmické lodě. Vůbec neuvažovali o možnosti, že ty a já bychom mohli zůstat jako tým, který má udělat práci ostatních dvou.“

„Proč?“ ptal se Mahmud. „Věděli, že to bude nebezpečná akce.“

Orphu tiše zabručel. „Nejspíš si mysleli, že to bude všechno nebo nic – že kdyby došlo k nejhoršímu, zemřeme všichni.“

„Málem se to stalo,“ zamumlal Mahmud. „A nejspíš se to stane.“

„Popiš mi, jak to vypadá,“ žádal Orphu. „Už se zvedla mlha?“

Dny, výhledy a noci byly krásné. Mahmud znal světy s dýchatelnou atmosférou výhradně ze záznamů, které měl v databázi o Zemi, a Mars byl zajímavá variace.

Obloha přecházela od jasné světle modré v poledne k růžovočervené při západu slunce, který někdy posunul odstíny k čistě zlatému světlu, jež dodávalo všemu třpyt. Slunce jako takové vypadalo podstatně menší než slunce viděné na starých videozáznamech ze Země, ale bylo nesmírně větší, jasnější a hřejivější než jakékoli slunce, které poznali galileovští moravci za poslední dva tisíce pozemských let. Vítr byl mírný. Voněl slaným mořem a – někdy až překvapivě – vegetací.

„Nepřemýšlíš někdy o tom, proč nám ten smysl dali?“ zeptal se Orphu, když mu Mahmud vůni vegetace popsal při vjezdu z Téthyina oceánu do ústí Valles Marineris.

„Který myslíš?“

„Čich.“

Európský moravec se nad tím musel zamyslet. Vždycky bral svůj čich jako samozřejmost, i když byl pod vodou nebo na povrchu Európy k ničemu a téměř k ničemu v obytné kóji *Černé dámy* – jinými slovy všude, kde Mahmud existoval. „Mohl bych v ponorce

nebo v přetlakových místnostech centrály Conamara Chaos ucítit toxické výpary," řekl nakonec, i když věděl, že to není uspokojivá odpověď. Pro taková nebezpečí měli moravci zabudované lepší alarmy.

Orphu tiše zabrumlal.

„Mohl jsem cítit síru, když jsem byl na povrchu Ió, ale kdo by o to stál?"

„Ty můžeš čichat?" podivil se Mahmud. „To u vakuového moravce nemá moc logiky."

„Nemá," uznal Orphu. „Stejně jako fakt, že okolí většinou pozoruji… nebo jsem pozoroval… v té části spektra, která představuje světlo viditelné pro lidi. Přesto jsem to dělal vždy, když to šlo."

Mahmud se zamyslel také nad tím. Byla to pravda; on dělal totéž, přestože mohl bez problémů zajít hluboko do infračervených a ultrafialových oblastí spektra. Mahmud věděl, že Orphovy zrakové možnosti zahrnovaly vizualizaci rádiových frekvencí a magnetických siločar, což nebylo běžné u lidí starého typu, ale u moravce pracujícího v oblastech galileovského prostoru, jež byly prostoupeny tvrdým zářením, to mělo více než dobré opodstatnění. Proč tedy Ióňan volil nejčastěji omezené, lidem „viditelné" vlnové délky?

„Myslím, že je to tím, že naši konstruktéři a všechny následující generace moravců potají toužili být lidmi," řekl Orphu a odpověděl tak na Mahmudovu nevyřčenou otázku, aniž by to doprovodil ironickým nebo pobaveným zabrumláním. „Takový pinnocchiovský efekt."

Mahmud s tím nesouhlasil, ale jeho deprese dostoupila příliš hluboko, než aby se o to přel.

„Co cítíš teď?" zeptal se Orphu.

„Tlející vegetaci," hlásil Mahmud, zatímco felúka zamířila do jižního ramene širokého ústí. „Je to cítit jako Shakespearova Temže při odlivu."

Aby nezešílel nečinností, Mahmud během prvního týdne plavby proti proudu rozmontoval a zkontroloval – nejlépe, jak uměl – tři další položky zachráněného nákladu. Čtvrtou byl Orphu.

Nejmenší předmět, hladký ovoid, jen o málo větší než Mahmudův kompaktní trup, bylo Zařízení, nejdůležitější prvek mise zesnulého Korose III. Mahmud a Orphu o něm věděli jen to, že Ganymeďan je měl dopravit na Olympus Mons a za patřičných okolností, které Mahmudovi ani Orphovi nikdo nesdělil, je aktivovat.

Mahmud prozkoumal Zařízení sonarem a odebral kousíček jeho pouzdra z odrazivé transslitiny. Jeho funkci neodhalil. Vlastní stroj, pokud to stroj byl, byl makromolekulami – v podstatě jediná, nanotechnologicky vyrobená molekula s obrovskou energií v pružném centrálním jádru, drženou pouze vnitřními poli makromolekuly. Jediný opravdový přístroj, který Mahmud dokázal najít a který s pouzdrem souvisel, byl proudem generovaný iniciátor. Dvaatřicet voltů aplikovaných na správné místo na pouzdře by… něco udělalo… s makromolekulou uvnitř.

„Mohla by to být bomba," obával se Mahmud a opatrně vrátil čtvereční centimetr kovového pouzdra na místo.

„Pořádná bomba," zamumlal Orphu. „Jestli je ta m-molekula především vazebná skořápka, máme tady něco, co umí rozbourat planetu. Žloutek by postříkal i nás."

V zájmu zachování jejich přátelství a proto, aby nemusel Orpha shodit přes zábradlí, Mahmud předstíral, že vtípek neslyšel. Raději se zadíval na ubíhající stěny kaňonu – stále pluli necelé tři kilometry od vysokých jižních útesů, které teď ohraničovaly široké vnitrozemské moře – a představoval si, že by všechna ta terasovitá, pruhovaná nádhera rudých skal měla zmizet. Pomyslel na periskopy mangrovů vyrůstajících z bažin v dolní části marsovské delty, přirozeně tvarované hlodášové keře viditelné ve vyšších partiích stěn údolí i na křehkou modrou oblohu s vlnkami vysokých cirrů nad skalami – a zkusil si představit, jak to všechno zničí jediná kvantová exploze dost silná na to, aby roztrhala celou planetu. Těžko mu to mohlo připadat správné.

„Napadá tě něco jiného, co by to mohlo být, než bomba?" zeptal se Orpha.

„Takhle bez rozmyšlení ne," odvětil Ióňan. „Ale něco, co v sobě obsahuje tolik zadržované implozivní kvantové energie, představuje technologii, která o hodně přesahuje mé chápání. Doporučil bych ti,

abys se Zařízením zacházel šetrně, podložil je nějakými polštáři, ale jelikož už přežilo útok těch lidí z vozu a vstup do atmosféry, který usmažil mě a zabil tvou loď, nemůže to být zase tak křehké. Kopni to do zadku a pohni se dál. Co dalšího nám zbylo z nákladu?“

Další položka nákladu byla jen o maličko větší než Zařízení, ale mnohem pochopitelnější. „Je to nějaký dávkový komunikátor,“ vysvětloval Mahmud. „Je to celé jaksi sbalené do sebe, ale poznám, že když to aktivuji, rozvine se to na vlastním stativu, namíří to velký talíř k obloze a vychrlí to velkou dávku… něčeho. Zašifrovanou energii v úzkém svazku, k-maser nebo možná dokonce modulovanou gravitaci.“

„Proč by Koros něco takového potřeboval?“ zeptal se Orphu. „Komunikační satelity jsou pořád na oběžné dráze a kosmická loď by mohla odvysílat zpět do galileovského prostoru jakýkoli směrovaný paprsek nebo rádiový signál. Hergot, vždyť domů by se dovolala i tvá ponorka.“

„Třeba účelem té věci nebylo vysílat do jupiterovského prostoru,“ nadhodil Mahmud.

„A kam tedy?“

Mahmud žádnou teorii neměl.

„Jak měl Koros zprávu zašifrovat?“ zeptal se Ióňan.

„Jsou tady virtuální připojovací porty,“ řekl Mahmud, když opatrně prozkoumal stěsnaný mechanismus pod nanokarbonovou slupkou. „Mohli bychom nahrát všechno, co jsme viděli a zjistili, zašifrovat to a aktivovat tu věc. Pokud nepotřebuje aktivační kód nebo něco takového. Chceš, abych se připojil a prověřil to?“

„Ne,“ odmítl Orphu. „Zatím ne.“

„Tak já to zavřu.“

„Co ten komunikátor používá jako zdroj energie pro dávku?“ zeptal se Orphu, než Mahmud stačil přístroj zavřít.

Mahmud tuto technologii neznal, ale popsal magnetický kontejner a schéma silového pole.

„To mě podrž,“ řekl Orphu. „To je přece Chevkovianova *felschenmass.* Umělá antihmota, jakou použilo Konsorcium jako palivo pro první mezihvězdnou sondu. Je to dost energie, aby nás to

pohodlně udrželo naživu dalších několik pozemských století, kdybychom se na to mohli nějak napíchnout.“

Mahmud cítil, jak se mu organické srdce na okamžik zastavilo. „Nemohli jsme to použít jako náhradu za fúzní reaktor na *Černé dámě*?“

Orphu několik dlouhých sekund mlčel. „Ne, myslím, že ne,“ usoudil nakonec. „Příliš mnoho energie uvolněné příliš rychle a příliš prudce, než aby se dala zkrotit. Je možné, že bychom se my dva dokázali napíchnout na průsakové pole, ale nevěřím, že bychom s tím dokázali zajistit *Černé dámě* energii, i kdyby se dala opravit. A říkal jsi přece, že bys opravy sám nezvládl, ne?“

„Potřebovalo by to ledové doky v Conamara Chaos,“ uznal Mahmud. Zpráva, že se to nedá využít pro nebohou *Dámu*, mu přinesla zvláštní kombinaci lítosti a úlevy. Smrt jeho lodi ho sice skličovala, ale představa, že by se teď měli otočit a plavit se více než dva tisíce kilometrů zpátky, byla skličující ještě víc.

Poslední část nákladu byla nejobjemnější a nejtěžší a představovala pro Mahmuda největší oříšek.

Přepravní obal byla bedna z bambusu-3, metr a půl vysoká a dva metry široká, zabalená do čirého transpolymeru. Rychlá obhlídka ukázala, že uvnitř jsou stovky čtverečních metrů mikrotenkého polyetylénového materiálu s maskovacími vlastnostmi a pásy vysoce výkonných solárních článků zabudovaných do látky, dále čtyřiadvacet vzájemně propojených, částečně do sebe naskládaných, článkovaných titanových dílů kuželovitého tvaru, čtyři přetlakové nádoby obsahující podle jeho senzorů hélium, směs kyslíku a dusíku a metanol, osm pomocných atmosférických pulzních raket se zasouvatelnými regulátory a konečně dvanáct patnáctimetrových smotaných lan z fullerenu připevněných ke čtyřem bokům bedny z bambusu-3, ve které celá ta věc byla.

„Já to vzdávám,“ prohlásil Mahmud po několika minutách přemýšlení, prohrabávání a přeskládávání. „Co to sakra je?“

„Balon,“ řekl Orphu.

Mahmud zavrtěl moraveckou hlavou. V atmosféře Jupitera byli jak živí, tak moravečtí balonovití tvorové a další plavali v polévce Saturnu, ale k čemu mohl Koros III. chtít umělý balon na Marsu?

Orphu mu odvysílal odpověď ve stejném okamžiku, kdy ji Mahmud uslyšel ve vlastní hlavě: „Korosovým úkolem bylo dostat se na vrchol Olympus Mons, do centra kvantových poruch, a takto by nemusel na vulkán šplhat. Jak velký je ten… balon?“

Mahmud to Ióňanovi řekl.

„Napuštěný héliem tady v nule, na marsovské úrovni moře, by měl průměr něco přes šedesát a výšku zhruba pětatřicet metrů, což by mělo snadno vynést gondolu, tebe, Zařízení a dávkový vysílač na okraj vesmíru… nebo na vrchol Olympu,“ oznámil Orphu.

„Gondola?“ optal se Mahmud, který se s tou představou stále snažil vypořádat.

„Ta bedna, ve které to je. V tom se Koros III. chtěl vézt. Má to nějakou transpolymerovou střechu – nějaký kryt schopný vydržet tlak?“

„Ano.“

„Tak je to jasné.“

„Ale na Olympus Mons vede po jižním úbočí eskalátor,“ řekl přihlouple Mahmud.

„Koros a moravci, kteří plánovali tuto misi, o tom nevěděli,“ připomněl Orphu.

Mahmud na chvíli odvrátil zrak od balonu, aby se zamyslel. Z jižních útesů Valles Marineris zůstala jen tenká červená čára na modrozeleném obzoru, jak se felúka přesunula hlouběji do středních ramen říčního ústí. „Gondola je moc malá, neunese tě,“ řekl.

„To je přirozené…“ začal Orphu.

„Postavím větší gondolu,“ nenechal ho domluvit Mahmud.

„Opravdu si myslíš, že vylétneme na vrchol Olympus Mons?“ řekl tiše Orphu.

„Nevím,“ odpověděl Mahmud, „ale vím, že budeme pořád ještě dva tisíce kilometrů od vulkánu, až nás tahle lodička doveze na západní konec Valles Marineris… jestli nás tam doveze. Nemám vůbec představu, jak bychom se dostali přes tu změť Noctis Labyrinthus a přes plošinu Tharsis k Olympu, ale tenhle… balon… by mohl fungovat. Snad.“

„Mohli bychom začít už teď,“ navrhl Orphu. „Bylo by to rychlejší než tahle… jak jsi to nazval?“

„Felúka,“ a Mahmud zvedl pohled k lanoví a plachtám, které se ostře rýsovaly proti růžovomodré obloze. Několik malých zelených mužíčků se v lanoví lehce přehupovalo z jednoho lana na druhé. „Ne, myslím, že bychom to s balonem neměli zkoušet, dokud nebudeme muset. Tkanina má chameleonskou úpravu, dokonce i gondola je maskovaná, ale nejsem si jistý, že by ho ti lidé z létajícího vozu nedokázali zachytit. Vzlétneme, až dojedeme k Noctis Labyrinthus. I tak bude ta vzdušná cesta dost dlouhá a obtížná, protože mezi námi a Olympem budou tři z nejvyšších sopek na Marsu.“

Orphu zabrumlal skoro až infrazvukem. „*Kolem světa za osmdesát dní?*“

„Kolem světa ne,“ opravil ho Mahmud. „I s touhle plavbou lodí musíme urazit jen o málo víc než jednu čtvrtinu cesty kolem planety.“

Mahmud se snažil krátit si dlouhou chvíli a setřásat špatnou náladu tím, že si četl Shakespearovy sonety ve fyzické knize, kterou zachránil z *Černé dámy*. Nepomáhalo to. Zatímco v minulých několika letech se nechával pohltit analýzami, slíděním po skrytých strukturách, slovních souvislostech a dramatickém obsahu, teď mu sonety připadaly smutné.

Smutné a poněkud oplzlé.

Moravci Mahmudovi mohlo být vcelku jedno, co „básník Will“ v sonetech dělá s „Mladíkem“, nebo co by chtěl, aby „Mladík“ udělal jemu – Mahmud neměl penis ani anus a po jednom ani druhém netoužil – ale hojné lichotky a křiklavé tyranizování natvrdlého, ale zámožného „Mladíka“ starším básníkem teď Mahmudovi připadaly skličující, skoro až zvrácené. Přeskočil na sonety věnované „Černé dámě“, ale ty byly ještě cyničtější a zvrácenější. Mahmud souhlasil s analýzou, že básníkův zájem o tuto ženu se zřetelně soustředil na její promiskuitu – tato žena s černými vlasy, černýma očima, šedohnědými prsy a tmavými bradavkami nebyla kurva, pokud se dalo básníkovi věřit, ale určitě byla tak trochu do větru.

Mahmud si již dávno stáhl Freudův esej z roku 1910 „O jednom zvláštním typu mužské volby objektu“, v níž čarodějnický doktor ze ztraceného věku zdokumentoval případy mužů, které mohou

sexuálně vzrušovat pouze ženy, o nichž je dobře známo, že jsou promiskuitní. Shakespeare neváhal popsat ženskou vagínu jako *rejdu, kam kdekdo může vplout* a z bezstarostné promiskuity své Černé dámy si jízlivě utahoval – *Lásko klouzavá.* Mahmud strávil mnoho šťastných let tím, že za těmito vulgaritami hledal hlubší úrovně a dramatické struktury, ale dnes – kdy se slunce chystalo zapadnout přímo do velkého vnitrozemského moře a na severu zářily růžovočervené skalní stěny – dokázal vidět sonety jen jako špinavé ložní prádlo, jako soukromé zpovědi vulgárního básníka.

„Čteš si ve svých sonetech?“ zeptal se Orphu.

Mahmud knihu zavřel. „Jak jsi to poznal? Dal ses teď na telepatii, když jsi přišel o oči?“

„Ještě ne,“ zabrumlal Ióňan. Orphův obrovský krabí krunýř byl připoutaný lany k palubě deset metrů od místa poblíž přídě, kde seděl Mahmud. „Některá tvá mlčení jsou literárnější než jiná, toť vše.“

Mahmud vstal a otočil se k zapadajícímu slunci. Malí zelení mužíčci se činili v lanoví a kolem vyvazovacího lana plovoucí kotvy, chystali loď na to, že usnou. „Proč by některým z nás měli naprogramovat předurčenost k lidským knihám?“ zeptal se. „K čemu se to teď může moravci hodit, když lidstvo možná vyhynulo?“

„Taky jsem o tom přemýšlel,“ zadumal se Orphu. „Koros III. a Ri Po naše postižení neměli, ale určitě jsi znal jiné moravce posedlé lidskou literaturou.“

„Můj bývalý partner Urtzweil si znovu a znovu četl Bibli krále Jakuba,“ řekl Mahmud. „Studoval ji desítky let.“

„Jistě. A já a můj Proust.“ Orphu zabroukal několik taktů „Já a můj stín.“

„Víš, co je všem těm dílům, k nimž tíhneme, společné, Mahmude?“

Mahmud se nad tím chvíli zamyslel. „Ne,“ řekl nakonec.

„Jsou nevyčerpatelná.“

„Nevyčerpatelná?“

„Nedají se vypotřebovat. Kdybychom byli lidé, tyto konkrétní hry, romány a básně by byly jako domy, ve kterých se stále objevují nové pokoje, skrytá schodiště, neobjevené půdy… něco takového.“

Mahmudovi se ta metafora nezdála. „Hmm.“

„Vypadá to, že dnes tě Bard neuspokojuje.“

„Myslím, že mě jeho nevyčerpatelnost vyčerpala,“ připustil Mahmud.

„Co se děje na palubě? Hodně aktivity?“

Mahmud se odvrátil od zapadajícího slunce. Tři čtvrtiny posádky MZM tiše pobíhaly po palubě, něco uvazovaly, šplhaly v lanoví, spouštěly plovoucí kotvu a zajišťovaly ji. Zbývaly jim pouhé tři nebo čtyři minuty využitelného světla, než upadnou do zimního spánku – lehnou si, stočí se do klubíčka a vypnou se na noc.

„Cítil jsi ty vibrace v palubě?“ zeptal se Mahmud přítele. Kromě čichu to byl poslední smysl, který Orphovi zůstal.

„Ne, jenom jsem věděl, že je patřičná denní doba,“ odvětil Ióňan. „Proč jim nepomůžeš?“

„Prosím?“

„Proč jim nepomůžeš?“ zopakoval Orphu. „Jsi přece prvotřídní námořník. Nebo alespoň rozeznáš hák od harpuny. Podej jim pomocnou ruku – anebo to, co se tomu u moravce tvého typu nejvíc podobá.“

„Leda bych překážel.“ Zadíval se na hbitou práci a dokonalou preciznost malých zelených mužíčků. Šplhali v lanoví a lezli po stěžních jako opice, které znal z videozáznamů. „My telepatii nemáme,“ dodal Mahmud, „ale vsadil bych se, že oni ano. Nepotřebují, abych jim pomáhal.“

„Nesmysl,“ nesouhlasil Orphu. „Najdi něco, čím můžeš být užitečný. Já se vrátím k četbě o monsieuru Swannovi a jeho nevěrné přítelkyni.“

Mahmud chvíli váhal, ale potom schoval nenahraditelnou knihu sonetů do batohu, přeběhl na střední palubu a zapojil se do přivazování spuštěné latinské plachty. Zpočátku MZM přerušovali svou synchronizovanou práci a civěli na něho – jejich knoflíkové oči, černé jako uhel, na něho zíraly z čistých, bezvýrazných zelených tváří – ale pak mu udělali místo. Mahmud zalétl pohledem k zapadajícímu slunci, nasál čistý marsovský vzduch a energicky se pustil do práce.

V průběhu dalších několika týdnů Mahmudova nálada prošla proměnou od deprese přes uspokojení k moravecké obdobě radosti. Každý den pracoval s malými zelenými mužíčky a konverzoval s Orphem i ve chvílích, kdy zašíval plachty, splétal lana, vytíral paluby, vytahoval kotvu nebo se střídal u kormidla. Felúka za den urazila vzdálenost asi čtyřiceti kilometrů, což se zdálo být velice málo, dokud člověk nezvážil, že plují proti proudu, vanou jim nepravidelné větry, většinu času veslují a na noc zastavují úplně. Jelikož Valles Marineris bylo dlouhé zhruba čtyři tisíce kilometrů – což byla skoro šířka jedné země ze ztraceného věku, která se jmenovala Spojené státy – Mahmud se smířil s tím, že jim cesta bude trvat asi sto marsovských dnů. Neustále si připomínal, a když zapomněl, Orphu mu to připomínal, že za západním okrajem vnitrozemského moře je ještě více než osmnáct set kilometrů plošiny Tharsis.

Mahmud nespěchal. Radosti, které mu přinášela plachetnice – nevšiml si, že by měla jméno a nehodlal nějakého malého zeleného mužíčka zabít, aby se zeptal – byly prosté a opravdové, scenérie byla úžasná, slunce ve dne hřálo a v noci vzduch příjemně chladil. Zoufalá naléhavost jejich mise se vytrácela v uklidňujícím cyklu každodenní rutiny.

Ke konci šestého týdne plavby Mahmud právě pracoval na předním ze dvou stěžňů felúky, když se ani ne kilometr přímo před lodí objevil válečný vůz. Letěl nízko – jen nějakých třicet metrů nad plachtami lodi – a neponechal Mahmudovi čas, aby se odběhl schovat. Byl sám na styku dvou dílů stěžně – felúka má trojúhelníkové plachty a její dva stěžně jsou dělené, přičemž horní část se odvážně naklání dozadu – a v lanoví nebyl ani jeden malý zelený mužíček. Ten nebo to, co na voze letělo, mělo Mahmuda jako na dlani.

Vůz se přehnal nad lodí rychlostí několika set kilometrů v hodině a dost nízko, aby Mahmud poznal, že dva koně, kteří vůz táhnou, jsou hologramy. Jediný, kdo na voze jel, byl muž ve světlehnědé tunice. Stál a držel virtuální otěže. Měl zlatou kůži a byl velice pohledný. Dlouhé světlé vlasy za ním vlály. Neobtěžoval se pohlédnout dolů.

Mahmud využil příležitosti k tomu, aby si vůz a osobu na něm pozorně prohlédl všemi zrakovými filtry, na všech frekvencích a vlnových délkách. Data okamžitě poslal úzkým svazkem Orphovi pro případ, že by si ho bůh na voze všiml a rozhodl se ho mávnutím ruky ze stěžně srazit. Koně, otěže a kola byly hologramy, ale vůz byl dosti skutečný – složený z titanu a zlata. Mahmud nedokázal zaznamenat žádnou stopu raket, iontově pulzních nebo proudových motorů, zato vůz vydával energii v celém elektromagnetickém spektru – dost, aby v tom Mahmudova rádiová komunikace s Orphem zanikla, kdyby nebyli ve spojení úzkým svazkem. Co bylo zlověstnější, za létajícím strojem se táhly čtyřrozměrné pásy kvantového toku. Část energetického profilu zachycovalo silové pole, které Mahmud jasně viděl v infračerveném pásmu – energetický štít před ženoucím se letounem, který jej chránil před větrem vznikajícím jeho průletem, a širší ochranná bublina kolem. Mahmud byl rád, že po voze nehodil kámen nebo po něm nevystřelil, kdyby měl kámen nebo nějakou energetickou zbraň, což neměl. Orphu vypočítal, že to silové pole by vozataje ochránilo před vším kromě jaderné exploze menší ráže.

„Jak to létá?“ zeptal se Orphu, když se vůz ztratil na východě. „Mars nemá dost silné magnetické pole, aby mohlo pohánět elektromagnetický létající stroj.“

„Podle mě za tím bude kvantový tok,“ prohlásil Mahmud ze svého místa na stěžni.

Byl větrný den a felúka se kolébala z boku na bok, jak křižovala sem a tam a od jihu do ní narážely vlny se zpěněnými hřebeny.

Orphu vydal nezdvořilý zvuk. „Směrovaná kvantová deformace může roztrhnout čas a prostor – i osoby a planety – ale nechápu, jak by mohla umožnit létat válečnému vozu.“

Mahmud pokrčil rameny, přestože přítel, neviditelný pod plachtou napjatou nad střední palubou, ho nemohl vidět. „Vrtule v každém případě neměl,“ prohlásil. „Nahraju ti data, ale na mě to působilo, že ta věc surfuje na vlně kvantové deformace.“

„Zvláštní,“ řekl Orphu. „Ale ani tisíc takových létajících strojů by nedokázalo vysvětlit těžiště kvantové deformace, jaké Ri Po zaznamenal na Olympus Mons.“

„To ne,“ přisvědčil Mahmud. „Aspoň že nás ten… bůh… neviděl.“

V rozhovoru nastala odmlka. Mahmud poslouchal rány, s nimiž příď felúky rozrážela vlny, a pleskání latinsky vystrojené plachtoviny, jak se do velkých plachet znovu opřel vítr. Nahoře, kde byl Mahmud, vítr tiše brnkal na lanoví a jemu se ten zvuk líbil. Také se mu líbilo ne zrovna jemné kymácení lodi, jak křižovala. Snadno je kompenzoval, když se držel jednou rukou stěžně a druhou napnutého lana. Byli teď daleko v nejširší části zaplavené příkopové prolákliny, v oblasti zvané Melas Chasma, kde se na sever otevíralo obrovské, paprskovité submoře Candor Chasma a dno bylo hlouběji než osm kilometrů pod nimi, ale na jižním obzoru bylo vidět útesy patřící obrovským ostrovům, z nichž některé byly dlouhé až několik set kilometrů a široké třicet nebo čtyřicet.

„Třeba tě viděl a jenom si zavolal na Olymp pro posily,“ nadhodil Orphu.

Mahmud vyjádřil rádiovým šumem povzdechnutí. „Ty jsi vždycky optimista.“

„Realista,“ opravil ho Orphu. Ale tón dalšího sdělení, které odvysílal, byl vážný. „Mahmude, brzy si budeš muset s malými zelenými mužíčky znovu promluvit. Máme příliš mnoho otázek, na které potřebujeme zdát odpověď.“

„Já vím,“ řekl Mahmud. Z té představy se mu dělalo lehce špatně – tak, jak by toho kymácení felúky nikdy nedosáhlo.

„Možná bychom měli balon naplnit a vypustit spíš dřív než později,“ navrhl znovu Orphu. Mahmud strávil několik dní tím, že na koleně vyráběl širší, větší gondolu z bambusu-3 použitého na tu původní a z několika vypůjčených desek pocházejících z jedné méně důležité lodní přepážky. MZM nedávali najevo, že by jim vadilo, když si půjčuje jejich desky.

„A já si pořád myslím, že bychom ho ještě vypouštět neměli,“ namítl Mahmud. „Neznáme jistě ani směr převládajících větrů pro tento měsíc, a až balon stoupne nahoru do marsovského výškového proudění, pomocné pulzní rakety nám velké manévrování neumožní. Měli bychom se dostat k Olympu co nejblíž, než to riskneme s balonem.“

„Souhlasím,“ řekl Orphu po chvíli mlčení. „Ale je čas, abychom si znovu promluvili s MZM. Mám teorii, že to, co používají, není telepatie – když komunikují s tebou, ani když si předávají informace mezi sebou.“

„Ne?“ zeptal se Mahmud a podíval se dolů na tucet malých zelených mužíčků, kteří vyšli z veslovacích palub a pustili se do práce v příďovém lanoví. „Neumím si představit, co jiného by to mohlo být. Určitě nemají ústa nebo uši a nevysílají data na žádné frekvenci rádiových vln, úzkého svazku, maseru nebo světla.“

„Já myslím, že ty informace jsou obsažené v částečkách uvnitř jejich těl,“ řekl Orphu. „Nanopakety zakódovaných informací. Proto trvají na tom, abys ten vnitřní orgán – jakousi telegrafní centrálu – sevřel rukou, která je na rozdíl třeba od tvých všestranných manipulátorů organická. Živé molekulární mechanismy ti tak mohou osmoticky přejít do krevního oběhu a dopravit se do tvého organického mozku, kde tytéž nanobyty pomohou s překladem.“

„Ale jak potom komunikují mezi sebou?“ zeptal se pochybovačně Mahmud. Telepatická teorie se mu líbila.

„Stejně,“ odvětil Orphu. „Dotekem. Jejich kůže je polopropustná. Je pravděpodobné, že data přecházejí sem a tam při každém nahodilém kontaktu.“

„Já nevím,“ nezdálo se to Mahmudovi. „Vzpomínáš, jak to vypadalo, že tahle posádka o nás všechno ví, když felúka připlula? To, kam máme namířeno? Měl jsem z toho pocit, že se zpráva o naší přítomnosti roznesla telepaticky do celé psychické sítě těch malých zelených mužíčků.“

„Ano, mně to tak taky připadalo,“ připustil Orphu, „ale kromě toho, že lidské ani moravecké vědě se nikdy nepodařilo vypracovat ani teoretický rámec pro telepatii, Occamova břitva by si žádala, aby se o nás dozvěděli obyčejným tělesným kontaktem s MZM na místě přistání – nebo od ostatních, kteří tam byli.“

„Tak nanopakety dat v krevním oběhu?“ Mahmud nechal ve svém hlase zaznít skepsi. „Ale i tak musí jedno z těchto individuí zemřít, jestli se mám zeptat na další věci.“

„Bohužel,“ zalitoval Orphu. Nepoužil své předchozí argumenty, že jednotliví MZM pravděpodobně nejsou autonomní osobnosti o nic víc než buňky lidské kůže.

Několik mužíčků teď lezlo po předním stěžni blízko Mahmuda a s lehkostí akrobatů odvazovalo lana a spouštělo latinskou plachtu. Jak ho míjeli cestou nahoru nebo dolů, pokyvovali zelenou hlavou.

„Myslím, že ještě počkám, než se jich zeptám,“ řekl Mahmud. „Na jižním obzoru se objevil hnědočervený mrak a oni budou potřebovat každou ruku, aby loď připravili na blížící se bouři.“

27

Ílijské planiny

Trójané masakrují Řeky. Mí studenti by v mém druhém životě řekli, že Řeky „decimují“, použili by ten výraz pro totální ničení, který si tak oblíbili líní žurnalisté a negramotní televizní moderátoři na konci dvacátého a začátku jednadvacátého století, ale jelikož „decimovat“ byl termín s přesným obsahem, kdy Římané v reakci na vzpouru zabíjeli každého desátého muže ve vesnici, což by způsobilo pouze desetiprocentní ztráty, je spravedlivé říct, že dělají něco mnohem horšího, než že Řeky decimují.

Trójané Řeky *masakrují.*

Zeus po vyhlášení ultimáta ostatním bohům kvitne ve svém zlatém voze na zem a přistane na svazích hory Ída, nejvyšší hory, odkud může mít Ílion dobře na dohled, obsadí svůj přehnaně velký trůn na vrcholku hory a rozhlédne se po vysokých hradbách města a stovkách achájských válečných lodí vytažených na pláž a zakotvených na volném moři. Ostatní bozi jsou příliš zastrašení, než aby si po Diově ukázce hrubé síly přišli hrát, a tak Otec bohů zvedne své zlaté váhy a zváží sudby smrti pro muže dole – jedno závaží je vymodelované do tvaru trójského jezdce, druhé argejského kopiníka v bronzovém brnění.

Zeus zvedne posvátné váhy do výšky, uchopí vahadlo uprostřed – a achájský den zhouby jde dolů, zatímco štěstěna Tróje stoupá k nebi. Zeus se tomu usměje a já jsem dost blízko, abych si všiml, že ten mizera měl na vahách palec.

Trójané se vyhrnou z bran svého města jako vyrušení sršni z hnízda. Nízká, šedá obloha kypí temnou energií a Diovy blesky často udeří do bojiště – a vždy mezi Argejce a dlouhovlasé Achájce. Řekové vidí příznaky nespokojenosti Krále bohů, ale dál se valí vpřed, aby bojovali – co jiného mohou dělat? – a ílijskými pláněmi

se rozléhá třesk štítů srážených kůže na kůži, škrabavé zvuky kopí, rachot válečných vozů a křik umírajících mužů a koní.

Pro Achájce se to vyvíjí špatně od začátku. Blesky bijí mezi ně a škvaří muže jako kuřata na grilu, navlečená v bronzu. Hektór se vrhne do útoku jako přírodní síla. Klidný muž, jejž jsem tuhle obdivoval na hradbách Ília se ženou a s dítětem, je pryč, na jeho místě je zkrvavený berserk, který stíná muže jako stébla trávy a křikem žádá od svých druhů více krve, větší jatka. Jeho druhové poslechnou. Celá trójská armáda i se svými spojenci zaburácí, jakoby z jednoho hrdla, vrhne se na nepřátele jako jednolitá masa a převalí se přes ustupující Achájce jako tsunami z bronzu a kůže.

Paris – kterého jsem o den dřív při popisu jeho setkání s Hektorem zavrhl jako hejska a pak jsem mu nasadil parohy – jede poblíž Hektora a také se žene dál jako nějaký vraždící stroj posedlý ďáblem. Paris vyniká v zabíjení lukem a dnes jako by jeho dlouhé šípy nikdy neminuly cíl. Achájci a Argejci padají s Paridovými šípy v hrdle, v srdci, v genitáliích a v očích. Každý výstřel znamená zásah.

Hektór se proseká každým hnízdem řeckého odporu, přetíná krky jako stopky sedmikrásek, nedává milost a v hluchotě svého vražedného běsnění nenaslouchá prosbám o slitování. Když se Achájcům tu a tam podaří zastavit trójský nápor nějakou hrdinnou skupinkou, která klade odpor, blesk modré energie z převalujících se mračen v ní exploduje jako kosmický granát a následný hrom se smísí s křikem umírajících mužů.

Ídoméneus a slavný král Agamemnón berou nohy na ramena. Velký a malý Aiás, bojovníci zocelení tisícovkou bitev, propadnou beznaději a prchnou z pole. Odysseus „velké výdrže“ nemůže vydržet tato jatka a usoudí, že lepší část rekovnosti jest v bezpečí jeho lodí na pláži. Na to, jak krátké má nohy, běží zatraceně rychle. Jediný muž, který se neotočí a nedá se na útěk, je starý Nestór, a to jenom proto, že Helenin manžel proklál šípem lebku Nestórova předního koně a ostatní zvířata se do sebe v panice zamotala. Nestór přetne postraňky mečem, zjevně s úmyslem vyklidit bojiště nejrychleji, jak to půjde, ale Hektorův vůz vyrazí, muži kolem Nestóra padnou mrtví s Paridovými šípy trčícími z hrudi nebo z krku,

koně prchnou ještě rychleji než zmizelí řečtí rekové a starý Nestór tam najednou stojí na voze bez koní a dívá se, jak se k němu Hektór rychle blíží.

Když kolem sprintuje Odysseus a nevěnuje starci ani letmý pohled, Nestór zvolá: „Kampak tak pospícháš, synu Láertův, ty chladný taktiku…“ ale jeho sarkasmus přijde vniveč. Odysseus zmizí v oblaku prachu zvířeném splašeným ústupem, aniž by kvůli starému příteli zpomalil.

Diomédés, který se odjakživa bojí víc toho, že bude označen za zbabělce, než bolesti nebo smrti, zamíří se svým vozem zpět do bitevní vřavy, zřetelně s úmyslem Nestóra zachránit a Hektora zahnat. Vyhodí Nestóra na vůz jako krabatý pytel se špinavým prádlem a starý vozataj popadne otěže oběma rukama a rozjede Diomédův vůz nikoli *od* útočícího Hektora, nýbrž *k* němu. Diomédés se ocitne dost blízko, aby po Hektorovi mrštil oštěp, těžká zbraň však zasáhne Hektorova vozku Éniopéa, syna Thébaiova. Vozkovo mrtvé tělo odletí dozadu mezi překvapené pěšáky a Hektorovi koně se neovladatelně vzepnou. Na okamžik je všechno jinak.

Četl jsem, že v mnoha bitvách se najde podobná chvíle, kdy všechno visí v rovnováze. Zatímco Hektór se snaží získat vládu nad splašeným spřežením a Trójané, kteří jsou s ním, zůstanou zmateně stát, Řekové si povšimnou šance na návrat štěstěny a vrhnou se do mezery, plavnými skoky se rozběhnou za starým Nestórem a Diomédem.

Pak znovu zasáhne Zeus. Zaburácí hrom. Blesk rozštípne zemi a koně zmizí v záblesku světla a v puchu síry a hořících kopyt. Achájští vozkové v blízkosti Dioméda a Nestóra se rozprsknou ve změti kusů koňského masa a letících těl. Bronz se rozteče a kožené štíty vzplanou. Dokonce i zabedněný Diomédés musí pochopit, že Zeus mu ten den není nakloněn.

Nestór se pokusí strhnout vzpínající se koně a místo objet, ale koně jankovatí a nedají se zvládnout. Jejich vůz – zcela osamocený, neboť všichni Achájci vzali nohy na ramena – kodrcá vstříc deseti tisícům rozezlených Trójanů.

„Rychle, Dioméde, chop se otěží a pomoz mi otočit oře!“ vykřikne Nestór. „Ten, kdo by dnes chtěl dál bojovat, dnes zemře!“

Diomédés vytrhne starci otěže, ale vůz neobrátí. „Jestli dnes uteču, stará vojno, Hektór se bude před svými oddíly chvástat ‘Diomédés utekl až ke svým lodím, tak jsem ho zahnal!’“

Nestór popadne Dioméda za šlachovité hrdlo. „Co jsi zač, šestiletý cucák? Otoč ten podělaný vůz, kreténe, nebo si Hektór navleče podvazky z tvých střev, ještě než bude v Tróji čas na svačinu!“

Nebo řekne něco na ten způsob. Jsem na bojišti sto metrů daleko, když k tomu dojde, a směrový mikrofon na mém obušku nemusí fungovat správně. A jelikož jsem morfovaný do nějakého trójského pěšáka, běžím s ostatními a tohle všechno pozoruji přes rameno, zatímco kolem a mezi nás dopadají Paridovy šípy.

Diomédés se ještě dvě nebo tři sekundy potýká se svým dilematem a pak místo toho svede boj s koňmi, otočí jim hlavu a nasměruje vůz k černým lodím a do bezpečí.

„Pchá!“ překřičí Hektór rámus. Má nového vozku – Archeptolema, hezkého syna Ifitova – a opět se řítí do útoku s novým elánem muže, kterého jeho práce opravdu těší. „Pchá! Dioméde – zahnal jsem tě na útěk! Zbabělče! Babo! Třpytivá loutko! Roztřesený sojčí prde!“

Diomédés se na voze znovu otočí, nasupený hněvem a hanbou, ale otěže teď třímá Nestór a také koně pochopili, kterým směrem leží bezpečí. Vůz se valí přes balvany a vyježděné koleje, mezi řeckými pěšáky, kteří divokým koňským tryskem prchají k pláži a bezpečí. Diomédés by se teď mohl s Hektorem utkat jedině tak, že by seskočil z vozu a postavil se tisícovce pěších Trójanů. Rozhodne se, že to neudělá.

„Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najít klíčový bod,“ řekla ten den ráno Helena.

Pak se mě vyptala na mou znalost *Íliady* – i když ona to brala jako můj věštecký smysl pro budoucnost – a přinutila mě najít klíčový bod událostí, jediný okamžik desetileté války, na němž všechno závisí. Čep osudu.

Chodil jsem kolem toho jako kocour kolem horké kaše, rozptýlil jsem sebe i Helenu posledním prudkým milováním, ale v těch

šílených hodinách, které následovaly, jsem tu otázku nepustil z hlavy.

Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najít klíčový bod.

Vsadil bych svou definitivu homérovského badatele na to, že klíčový bod tohoto konkrétního tragického příběhu se rychle blíží – poselstvo k Achilleovi.

Prozatím se události vyvíjejí – více či méně – v souladu s eposem, třebaže Afrodítu a Area vyřadila ze hry zranění. Zeus nastolil zákon a zasáhl na straně Trójanů. Nemám v úmyslu kvitnout zpátky na Olymp, pokud nebudu muset, ale tuším, že Homérův příběh se odvíjí i tam – královna Héra se vzteká, že její Argejci dostávají na prdel a snaží se přesvědčit Poseidóna, aby zasáhl v jejich prospěch, ale „boha, jenž zemí zachvívá," její návrh šokuje – nijak netouží po střetu s Diem. Když jsou pak později Řekové skutečně rozprášeni, Athéna se svlékne do naha, navlékne si svou nejlepší zbroj a blyštivý náprsní krunýř – což o to, přiznám, že by mohlo stát za to kvitnout kvůli *tomu* na Olymp – ale zarazí ji Diova poselkyně Íris. Diův vzkaz bude strohý:

„Jestli se ty a Héra zprotivíte mému příkazu a chopíte se zbraní, má šedooká dcero, tvé koňské spřežení ochromím, vás z vozu srazím, vůz vám rozbiju a obě vás zřídím tak ošklivě, že strávíte v hojivých nádržích deset let, jež se za sebou ploužit budou, než vás zelení červi znovu sešijí dohromady."

Athéna zůstane na Olympu. Řekové po několika hodinách úspěšného protiútoku utrpí těžší ztráty a stáhnou se za svá opevnění – příkop vyhloubený před deseti lety, krátce po vylodění, a tisíc přiostřených kůlů, obranné stavby, jež byly nedávno na Agamemnónův příkaz prohloubeny a opraveny – ale i za svou hradbou zděšení Achájci ztratí naději a odhlasují, že odplují domů.

Agamemnón se je pokusí postavit na nohy tím, že uspořádá velkou hostinu pro své velitele – ve stejné době, kdy se Hektór a jeho tisíce chystají k rozhodujícímu útoku, na jehož konci, jak vědí, budou achájské černé lodi v plamenech a tato válka se jednou provždy uzavře – a na této hostině řeckého krále vystoupí Nestór s tím, že jejich jediná naděje spočívá v Agamemnónově usmíření s Achileem.

Agamemnón přistoupí na to, že Achilleovi zaplatí královské výkupné – *víc* než královské výkupné – sedm třínožek na oheň, deset zlatých prutů, dvacet třpytivých kotlů, tucet hřebců, sedm krásných žen a nevzpomínám si, co ještě – možná vrabce na střeše. Co je nejdůležitější, součástí úplatku bude i Bríseova dcera Bríseovna – otrokyně, kvůli níž celý spor vznikl. Aby svůj dar převázal červenou stužkou, Agamemnón odpřísáhne, že se s Bríseovnou nikdy nevyspal. A jako poslední stimul přihodí také sedm měst, řeckých království – Kardamyl, Enopu, Híru, Antheiu, Féry, Aipeiu a Pédasos. Dlužno říct, že Agamemnón tato města nevlastní, ani jim nevládne – vzdává se majetku svých sousedů – ale já myslím, že to, co se počítá, je myšlenka.

Jediné, co Agamemnón Achilleovi nenabídne, je omluva. Átreův syn je stále příliš hrdý, než aby se sklonil. „Ať se on pokloní mně!“ rozkřikne se za několik hodin na Nestóra, Odyssea, Dioméda a další vojevůdce. „Jsem větší král, jsem věkem starší a tvrdím, že jsem větší muž než on.“

Odysseus a ostatní i přes Agamemnónovu aroganci uvidí východisko. Uvědomí si, že když přinesou zprávu o navrácení Bríseovny a všech těch ostatních skvostných darech – a jen tak náhodou vypustí to kdo „je větší muž“ – existuje naděje, že by se Achilleus mohl znovu zapojit do boje. Toto poselstvo k Achilleovi skýtá alespoň paprsek naděje.

A tady začínají problémy – je možné, že právě tady se dá najít klíčový bod.

Jako badatel nosím v duši přesvědčení, že poselstvo k Achilleovi je srdcem a ústředním bodem *Íliady*. Achilleovo rozhodnutí vyslechnout naléhavé prosby poslů určí tok všech budoucích událostí – Hektorovu smrt, následnou smrt Achillea, pád Ília.

Jenže tady to začíná být ožehavé. Homér volí jazyk *velice* pečlivě – možná pečlivěji než kterýkoli jiný vypravěč v historii. Sděluje nám, že Nestór jmenuje pro poselstvo k Achilleovi pět mužů – Foiníka, velkého Aiáse, Odyssea, Odia a Eurybata. Poslední dva jsou jen hlasatelé, ozdoby pro protokol, a se skutečnými vyslanci do Achilleova stanu nevejdou, ani se nezúčastní diskuse v něm.

Problém je v tom, že Foiníx je zvláštní volba – v příběhu se do té doby neobjevil, je spíš myrmidonský vychovatel a družiník než velitel, a proto není příliš logické, že by právě on byl vyslán přesvědčit svého pána. A navíc, když vyslanci kráčejí cestou k Achilleovu stanu po břehu moře – „kde bitevní linie vln naráží a na ústup se dává“ – tvar slovesa, který Homér používá, je dvojný tvar – řecké sloveso patřící mezi tvary jednotného a množného čísla, které se vždy vztahuje ke *dvěma* osobám – v tomto případě Aiantovi a Odysseovi. Homér používá sedm dalších slov, která se v řečtině jeho doby – této doby – vztahují ke *dvěma* mužům, ne třem.

Kde je Foiníx během tohoto přechodu z Agamemnónova tábora do Achilleovy části ležení? Dostal se už nějak do Achilleova stanu a čeká na poselstvo? To nedává moc smysl.

Mnoho badatelů před i po době mého života na Zemi se snažilo dokázat, že Foiníx je nešikovným dodatkem k příběhu, postavou doplněnou o několik století později, což vysvětluje dvojný tvar slovesa. Tato teorie však pomíjí fakt, že Foiníx pronese nejdelší a nejsložitější argumentaci ze všech tří vyslanců. Jeho řeč je tak nádherně rozkošatělá a složitá, že je z ní cítit Homéra.

Vypadá to, jako by si samotný slepý básník nebyl jistý, jestli poslové k Achilleovi byli dva nebo tři a jaká přesně byla Foiníkova role v rozhovoru, který rozhodne o osudech všech hráčů.

Mám několik hodin na to, abych o tom přemýšlel.

Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najít klíčový bod.

Ale ty hodiny jsou ještě v budoucnosti. Tady je zatím do večera daleko a Trójané se zastavují na ílijské straně achájského příkopu, zatímco Řekové se hemží za ochrannou hradbou z kamení a přiostřených kůlů jako mravenci. Jsem stále vmorfovaný do upoceného achájského kopiníka a podaří se mi přiblížit se k Agamemnónovi ve chvíli, kdy král nejdřív vyplísní své muže a pak poprosí Dia, aby jim v nejtemnější hodině pomohl.

„Hanba vám všem!“ rozkřikne se syn Átreův na svou ucouranou armádu. Slyší ho samozřejmě jen setina mužů, akustika tenkrát byla, jaká byla, ale Agamemnón má mocný hlas a ti vzadu posílají dál, o co se jedná.

„Hanba! Styďte se! Strojíte se jako skvělí bojovníci, ale je to jenom klam! Přísahali jste, že vypálíte toto město, nacpali jste si břicha dobytkem – koupeným na mé náklady! – hojně jste si dopřáli po okraj plných číší vína – koupeného a přivezeného sem na mé náklady! – a teď se na sebe podívejte! Žalostná chátra! Chvástali jste se, že každý z vás se postaví stovce Trójanů – dvěma stovkám! – a teď si nedokážete poradit s jediným smrtelným mužem – Hektorem.

Hektór a jeho hordy tu budou každou chvíli, zničí nám lodě žhavými plameny a tato vychloubačná armáda… *hrdinů*…“ – Agamemnón to slovo téměř vyplivne – „se rozprchne domů k ženuškám a harantům… *na moje náklady!*“

Agamemnón rezignuje na vojsko a zvedne ruce k jižní obloze, k hoře Ída, z níž přišla bouře, hromy a blesky. „Otče Die, jak mi můžeš tak odtrhnout mou slávu? Čím jsem tě urazil? Ani jednou – to přísahám, ani jednou! – jsem neminul bez povšimnutí tvůj chrám, dokonce ani při plavbě sem, vždy jsem se zastavil a spálil tuk a oslí kýty pro *tvou* slávu. Naše modlitba byla jednoduchá – vyvrátit zdi Ília do základů, pobít jeho hrdiny, zneuctít jeho ženy, zotročit jeho obyvatele. Je to příliš smělá žádost?

Otče, vyplň mi toto přání: ať moji muži vyváznou svými životy – alespoň to. Nedopusť, aby nás Hektór a jeho Trójané zřezali jako najaté muly!“

Slyšel jsem od Agamemnóna výmluvnější proslovy – co kecám, *všechny* jeho proslovy, které jsem slyšel, byly výmluvnější než tento, a chápu, proč to Homér musel všechno přepsat – ale v tom okamžiku se stane zázrak. Nebo alespoň Achájci to jako zázrak berou.

Kde se vzal, tu se vzal, od jihu přilétne orel, obrovský orel, a v drápech přinese kolouška.

Dav, který se valil k lodím a do bezpečí na moři, a zastavil se jen krátce, aby si vyslechl Agamemnónovu řeč, znehybní, jako by vrostl do země, když to spatří.

Orel se vznese do výšky, zakrouží, spustí se níž a shodí kolouška, ještě kopajícího, z třiceti metrů na písečný hrbolek přímo k podstavci kamenného oltáře, který Achájci při přistání před všemi těmi lety Diovi zbudovali.

To stačí. Po patnácti sekundách ohromeného ticha ze sebe muži vyrazí ryk. Ještě před deseti minutami zdeptaní a zbabělí muži, teď však bojechtivý dav, jemuž srdce a ruce posílilo toto jasné znamení Diova odpuštění a uznání. Padesát tisíc Achájců, Argejců a všech ostatních se bez dalšího otálení nahrne zpět do formace za své velitele, koně jsou znovu zapřaženi k vozům, vozy se rozjedou přes hliněné můstky, které stále přehrazují obranné příkopy, a bitva se rozhoří nanovo.

Stane se z toho hodina lučištníka.

Protiútok sice vede Diomédés, těsně následovaný Atreovci Agamemnónem a Meneláem, pro změnu následovanými velkým Aiantem a malým Aiantem, a přestože oštěpy hozené těmito hrdiny a jejich střety na meče si u Trójanů vyberou svou daň, boj se nyní soustředí kolem achájského lučištníka Teukra, levobočka Telamónova a nevlastního bratra velkého Aianta.

Teukros byl vždycky považován za mistrovského lukostřelce a já jsem ho za ta léta viděl zastřelit tucty Trójanů, ale toto je jeho den slávy. Spolu s Aiantem se dostanou do rytmu: Teukros se přikrčí za hradbou štítu nevlastního bratra – velký Aiás má obří obdélníkový štít, který se podle historiků vojenství v časech trójské války vůbec nepoužíval – a když Aiás štít zvedne, Teukros zpod něj vystřelí do trójských řad vzdálených nějakých šedesát metrů. Zdá se, že v tento den nemůže minout cíl.

Nejdřív zabije Orsilocha, a to tak, že drobného muže zasáhne šípem s háčky přímo do srdce. Pak zabije Ofelesta, kterému prostřelí hrotem pravé oko, když trójský velitel vykoukne nad svůj štít ze surové kůže. Pak padnou k zemi Daitor s Chromiem, smrtelně zranění dvěma pohotovými, dokonale umístěnými střelami. Pokaždé, když Teukros vystřelí, Trójané se vlastními šípy a oštěpy marně pokusí lučištníka zabít, ale velký Aiás se vždy přikrčí nad oběma a jeho masivní štít každou střelu odrazí.

Trójské salvy si vyberou přestávku, Aiás zvedne štít a Teukros zasáhne Lykofonta, prince ze vzdáleného města, ale pouze ho zraní. Když mu jeho velitelé přiběhnou na pomoc, Teukros umístí druhý šíp do jater padlého muže.

Jako další padne Amopáon, syn Polyaimonův, s Teukrovým šípem v hrdle. Krev vystříkne půldruhého metru vysoko a silný Amopáon se pokusí vstát, ale šíp ho připíchl k zemi a on za necelou minutu vykrvácí. Jeho tělo sebou zmítá a nohy kopou čím dál slaběji. Achájci zajásají. Amopáona znám… znal jsem. Ten Trójan chodil na jídlo do malého otevřeného hostince, kde jsme se rádi scházeli s Nightenhelserem. Mnohokrát jsme spolu mluvili o banalitách. Jednou mi řekl, že jeho otec Polyaimón se v přátelštějších dobách znal s Odysseem. Když jednou Polyaimón přicestoval na Ithaku a vyrazil si s přátelskými Řeky na lov, zabil divokého kance, který Odysseovi do hloubky probodl klem nohu a byl by ho zabil, kdyby Polyaimonův oštěp minul cíl. Amopáon mi řekl, že Odysseovi dodnes zůstala jizva.

Aiás se přikrčí, podrží svůj těžký kovový štít nad sebou a nevlastním bratrem jako střechu a trójské šípy na něm jen zarachotí. Aiás vstane, zvedne štít a Teukros zabije na vzdálenost osmdesáti metrů Melanippa. Šíp zasáhne muže do podbřišku a když se Trójan svalí, je vidět, jak mu trčí z řiti. Zatímco Melanippus se svíjí na zemi a umírá, jeho druhové od něho s grimasami odstoupí. Achájci znovu zajásají.

Agamemnón seskočí ze svého vozu a začne Teukra hlasitě povzbuzovat. Slibuje mu, že dostane jako druhý v pořadí vybrat z trojnožek nebo čistokrevných koňských spřežení – pokud mu Zeus a Athéna dopřejí vydrancovat trójské pokladnice, dodá – a pak Teukrovi slíbí také krásnou trójskou ženu do jeho lože, snad i Hektorovu ženu Andromachu.

Teukra Agamemnónova nabídka rozhořčí. „Synu Átreův, myslíš si, že když mě tady pobídneš svými řečmi o kořisti, budu se snažit víc, než se snažím doteď? Střílím nejrychleji a nejpřesněji, jak mohu. Osm šípů – osm zabitých.“

„Střel na Hektora!“ vykřikne Agamemnón.

„Já jsem *střílel* na Hektora,“ zařve Teukros, brunátný v obličeji. „Celou tu dobu byl Hektór můj cíl. Prostě toho čubčího syna nemůžu trefit!“

Agamemnón zmlkne.

Hektór, jako by reagoval na výzvu, najednou popožene svůj vůz do popředí trójských řad. Snaží se povzbudit své muže, kteří ztratili odvahu, když vidí, jak je lučištník pobíjí.

Tentokrát se Aiás neobtěžuje zvednout štít, protože Teukros se postaví, natáhne tětivu, jak to jde, pečlivě zamíří na Hektora a vypustí šíp.

Střela mine Hektorovo srdce o šířku dlaně a zasáhne Gorgythióna, také syna Priamova, který v tu chvíli vkročí za Hektorův vůz. Mohutný muž se zastaví a s překvapeným výrazem se zadívá na trčící dřík šípu a pera, jako by byl obětí nějakého kanadského žertíku. Pak jako by Gorgythionova hlava najednou příliš ztěžkla pro jeho silný krk a klesne mu bezvládně na rameno, jak ji táhne dolů tíha přilby. V dalším okamžiku padne Gorgythión mrtvý do písku změněného v krvavé bahno.

„Proklatě!“ uleví si Teukros a vystřelí znovu. Hektór je teď nejblíž ze všech Trójanů a je k Teukrovi obrácený celým trupem.

Tento šíp trefí přímo do prsou Archeptolema, Hektorova vozku. Koně – ačkoli vycvičení pro boj – se vzepnou na zadní a poskočí, když jim Archeptolemova krev gejzírem vychrstne na boky. Mladík se zhroutí a padne z vozu do prachu.

Hektór se chopí otěží a křikne: „Kebrione!“ na svého bratra – dalšího nemanželského syna prostopášného Priama – aby mu dělal vozku. Kebrion se vyšvihne na vůz ve stejném okamžiku, kdy z něho Hektór seskočí. Rozzuřený, bez sebe vztekem a žalem nad smrtí věrného Archeptolema, Hektór se rozběhne do území nikoho – jasný cíl pro Teukra – a popadne největší, nejostřejší kámen, jaký dokáže jednou rukou zvednout.

Vypadá to, jako by Hektór zapomněl na všechny bojové finesy, jimiž se tolikrát pyšnil, a uchýlil se k taktice jeskynních lidí. Zvedne kámen a mohutně napřáhne. V tu chvíli připomíná ze všeho nejvíc – aspoň podle mě – Sandyho Koufaxe, který se chystá k nadhozu. Do dneška jsem si nevšiml, že Hektór má stejně šikovné obě ruce.

Teukros pozná, že má šanci, popadne ze svého toulce další šíp, natáhne tětivu na maximum a namíří na Hektorovo srdce, přesvědčený, že stihne vystřelit, možná i dvakrát, než Hektór hodí.

Mýlí se.

Hektór mrští prudce, rychle, naplocho a přesně.

Kámen zasáhne Teukra do klíční kosti hned vedle hrdla těsně předtím, než lučištník vypustí šíp. Kosti zapraští. Šlachy se přetrhnou. Teukrova ruka zchromne, tětiva praskne a šíp se zaryje do země mezi sandály na lučištníkových nohou.

Hektór se řítí do útoku, rozráží Achájce jako plevy a trójští lučištníci střílejí do padlého Teukra jeden šíp za druhým. Velký Aiás však bratra neopustí, skryje ho hradbou svého štítu a nechá další Achájce, aby trójskou pěchotu odrazili. Na Aiantovo zavolání – spíš zařvání – přiběhnou Mékisteus a Alastór a odnesou sténajícího achájského lučištníka, který je jen zpola při vědomí, přes příkopový můstek do relativního bezpečí ve stínu dutých lodí.

Ale Teukros si svých patnáct minut slávy už odbyl.

Velice krátce nato se situace Řeků zhorší. Hektór chápe své přežití jako další znamení Diovy lásky a souhlasu a vede své muže do jednoho útoku za druhým proti zdeptaným, ustupujícím Achájcům.

Agamemnón, Meneláos a další vojevůdci, kteří před několika hodinami vedli své muže zvesela do boje, jsou teď skutečně na dně. Achájci jsou v první chvíli tak rozprášení, že nejsou schopni obsadit posádkou ani svá obranná postavení u příkopu, kůlů a provizorní hradby. Jediné, co Trójanům zabrání, aby jim v tu chvíli spálili lodě, je západ slunce a tma, která rychle padne.

Zatímco Achájci se ve zmatku motají jeden přes druhého, někteří muži již připravují lodě k odjezdu. Další sedí, otřesení jako po bombardování, s prázdnýma očima. Hektór je jako Jindřich V, neúnavně obchází trójskými řadami sem a tam a pobízí své muže, aby v masakru pokračovali, jen co přijde ráno. Pošle muže zpátky do města, aby přihnali dobytek na porážku, k obětem a na hostiny, objedná příděly vína přislazeného medem a povolá vozy s čerstvě upečeným chlebem, na které se hladoví Trójané vrhnou, jako by to byl sám Agamemnón. Vydá příkaz zapálit stovky strážních ohňů těsně za achájskou obranou, aby se ustrašení Řekové v noci nevyspali. Nasadím si Hádovu přilbu a jako neviditelný se vmísím mezi Trójany.

„Zítra,“ zvolá Hektór na své jásající muže, „jestli se Diomédés dnes v noci nerozhodne pro útěk, zítra ho před jeho muži vykuchám jako rybu na suchu. Špičkou oštěpu mu přerazím páteř a hlavu toho chvastouna přibijeme vysoko nad Skajskou bránu!“

Trójané řičí. Ze strážních ohňů vylétnou k ostře zářícím hvězdám roje jisker. Neviditelný jak pro bohy, tak pro lidi, znovu přejdu po můstku přes příkop, protáhnu se mezi přiostřenými kůly a opět vstoupím mezi sklíčené Řeky.

Pro mě je to čas pravdy nebo důsledků. Agamemnón již svolal radu svých velitelů. Dohadují se, jaké nejbližší kroky podniknout – uprchnout nebo vyslat poselstvo k Achilleovi?

Teď už se nedá couvnout. Vmorfuji do postavy Foiníka, Achilleova věrného myrmidonského vychovatele a přítele, a vykročím přes chladnoucí písek, abych se k radě přidal.

Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najít klíčový bod.

28

Středozemní kotlina

Savi se cestou přes oceán držela Atlantické průrvy. Občas slétla pod hladinu a každých několik kilometrů sonio zvedla, nebo s ním klesla, aby se vyhnula spojovacím proudovým kuželům, které křížily průrvu jako průhledné potrubí přes dlouhou zelenou chodbu.

Daeman, položený na břiše nalevo od Savi – Harmana viděl, jak leží na svém místě napravo od ní – si byl vědom mrzutého výrazu staršího muže a prázdných míst pro pasažéry za nimi. Přemýšlel o tom, co se v uplynulých čtyřiadvaceti hodinách stalo.

Když odletěli z místa, kde byly ty velké stromy, Harman a Ada vypadali, jako by se pohádali. Daeman z toho v první chvíli měl radost. Samozřejmě nevěděl, co bylo příčinou rozkolu, ale bylo jasné, že po procházce v lese jsou oba rozrušení – Ada se tvářila chladně a odměřeně, ale v nitru vřela; Harman byl viditelně zmatený. Ale po hodinách letu do Ardisu a po tom, co se tam stalo – a po Daemanově rozhodnutí pokračovat v tomto nesmyslném podniku – vypadalo napětí mezi Harmanem a Adou jen jako jeden z důvodů ke znepokojení.

Když dorazili do Ardisu, bylo pozdní odpoledne. Stavby a pozemky vypadaly ze vzduchu jinak, alespoň Daemanovi to tak připadalo, třebaže kopce, lesy, louky a řeka byly na stejných místech, jak si je pamatoval. Pokaždé, když pomyslel na piknik u řeky – tu hloupou ukázku odlévání kovu zorganizovanou Hannah – vzpomněl si na útočícího alosaura a rozbušilo se mu srdce.

„V posledním období ztraceného věku se této oblasti říkalo Ohio," poznamenala Ada, když zakroužili a slétli níž. „Myslím."

„Myslel jsem, že se jí říkalo Severní Amerika," ozval se Harman.

„To taky," přikývla stařena. „Měli pro místa nadbytek jmen."

Přistáli necelého půl kilometru od vily Ardis, na pastvině severně od clonící linie stromů. Daeman pořád potřeboval na toaletu, ale nedokázal si představit, že by měl jít až do vily, pokud hrozilo, že v oblasti jsou dinosauři.

„Je to bezpečné," obrátila se k němu ostře Ada, když viděla, že váhá – jako jediný ještě ležel v soniu. „V okruhu tří až pěti kilometrů kolem vily hlídají voynixové."

„Jak daleko od domu byl ten piknik Hannah s horkým kovem?" zeptal se Daeman.

„Pět a půl kilometru," odpověděla Hannah. Stála vedle Odyssea za soniem.

Ada se otočila k Savi. „Víte jistě, že nechcete jít do domu?"

„Nemůžu," odvětila stará žena. Natáhla ruku a Ada ji po krátkém váhání uchopila. Daeman ještě nikdy neviděl, že by si ženy třásly rukama. „Počkám tady, až se Harman a Daeman vrátí," řekla Savi.

Ada se podívala na Harmana. „Ty do Ardisu na chviličku půjdeš, ne?"

„Jenom se rozloučit." Dvojici na okamžik spojil intenzivní pohled.

„Nemůžeme prostě *jít?*" vmísil se Daeman. Slyšel, že to zní jako kňourání, ale bylo mu to jedno. Potřeboval *jít*.

Potom už všichni kromě Savi vykročili ke vzdálenému domu, loukou trávy vysoké po pás, občas kolem hlavy nějakého dobytka. Daeman se každé krávě vyhýbal širokým obloukem, protože se v blízkosti velkých zvířat necítil dobře. Vtom vyšel z linie stromů před nimi osamocený voynix.

„Už bylo na čase," řekl Daeman. „Tohle chození je absurdní." Pokynul postavě z železa a kůže. „Hej ty! Vrať se do vily a přivez dva velké karioly, aby nás tam odvezly!"

Bylo to neuvěřitelné, ale voynix Daemana ignoroval a šel dál k pětici lidí – nebo přesněji řečeno k Odysseovi.

Starý vousatý muž sledoval, jak se bezoký voynix pomalu blíží, a odstrčil Hannah od sebe.

„Je jenom zvědavý," řekla Ada, ale její hlas postrádal přesvědčení. „Pravděpodobně nikdy…"

Voynix byl od Odyssea půldruhého metru, když muž prudce vytáhl z opasku svůj meč, palcem aktivoval bzučící čepel, pak máchl mečem oběma rukama a sekl šikmo dolů přes voynixův podle všeho neproniknutelný hrudní krunýř a levou paži. Voynix tam sekundu jenom stál, zřejmě šokovaný Odysseovým chováním stejně jako čtveřice lidí, ale potom horní polovina tvorova těla sklouzla níž, naklonila se a spadla na zem. Paže sebou křečovitě zaškubaly. Dolní polovina voynixova trupu a nohy ještě několik sekund stály, než se svalily do trávy.

Minutu se neozýval jiný zvuk než šelest větru ve vysoké trávě. Pak Harman vykřikl: „Proč jsi to sakra udělal?“ Všude byla modrá tekutina, hustá jako krev.

Odysseus ukázal na voynixovu pravou paži, stále spojenou s dolní částí trupu. Otřel si meč o trávu a řekl: „Má vysunuté vražedné čepele.“

Byla to pravda. Když se čtveřice nahrnula kolem padlého voynixe, všichni uviděli, že tam, kde obvykle bývaly manipulátorové úchopy, jsou vysunuté čepele – používané pro obranu lidí před takovými hrozbami, jako byli dinosauři.

„Nechápu to,“ řekla Ada.

„Nepoznal tě,“ usoudila Hannah a odstoupila od vousatého muže ještě o krok. „Možná si myslel, že nás ohrožuješ.“

„Ne,“ odvětil Odysseus a zasunul meč zpátky do pochvy.

Daeman se zděšeným ohromením zíral na řez voynixem – měkké bílé orgány, spoustu modrých trubiček, shluky něčeho, co vypadalo jako růžové hrozny, rozhodně ne hodinový mechanismus a převody, jak si vnitřek obslužného voynixe vždycky představoval. Z rychlosti, jakou se násilný akt stal, a z bílé krevní sraženiny, kterou teď bylo vidět, Daeman málem přestal ovládat své neklidné útroby.

„Honem,“ řekl a rychle vykročil k vile Ardis. Ostatní to mylně pochopili tak, že se ujímá velení, a vykročili za ním.

Až když použil toaletu, dal si dlouhou sprchu, oholil se, u nejbližšího ardiského služebníka si objednal čisté nové šaty a pak se vydal hledat něco k jídlu do kuchyně, si Daeman uvědomil, že je

šílené letět někam dál s Harmanem a tou bláznivou stařenou. K čemu?

Ardiský zámeček se navzdory Adině nepřítomnosti – nebo možná právě proto – zaplnil přáteli, kteří přifaxovali na návštěvu a na večírky. Služebníci je zásobovali jídlem a pitím. Mladí lidé – včetně několika krásných žen, které Daeman znal z jiných večírků, z jiných míst, ze šťastného života, který vedl před Harmanem a všemi těmito nesmysly – hráli na širokém, mírně svažitém trávníku míčové hry. Byl nádherný večer, na trávě ležely dlouhé stíny, smích se nesl vzduchem jako cinkot zvonků a služebníci chystali u dlouhého stolu pod obřím jilmem večeři.

Daeman zjistil, že by tady mohl zůstat, pořádně se najíst a dobře se vyspat, nebo – ještě lépe – zavolat si voynixe, nechat se odvézt kariolem ten kousek k faxovému portálu a po pozdní večeři připravené matkou se dnes v noci vyspat ve vlastní posteli. Daemanovi se po matce stýskalo; už více než dva dny s ní nebyl v kontaktu. Zalétl pohledem k voynixovi v zatáčce příjezdové cesty u boku hlavní budovy a pocítil palčivou úzkost – to, jak Odysseus zničil toho voynixe, bylo bezdůvodné a šílené. Normální člověk nepoškozuje a neničí voynixe, stejně jako by nezapálil drožku nebo nezničil své dominium. Nedávalo to smysl a byl to další důvod, proč by se měl od těchto lidí okamžitě odtrhnout.

Když došel na příjezdovou cestou, všiml si Harmana a Ady, kteří stáli stranou a hovořili spolu, tiše, ale naléhavě. Viděl, že o kus dál na pahorkovitém trávníku představuje Hannah Odyssea několika zvědavým hostům. Voynixové se od vousatého muže drželi daleko, ale Daeman netušil, jestli je to náhoda nebo záměr. Komunikovali voynixové mezi sebou? A pokud ano, jak? Daeman nikdy neslyšel, že by některý vydal hlásku.

Pokynul voynixovi, aby mu přistavil drožku, právě ve chvíli, kdy Adin rozhovor s Harmanem skončil – Ada odkráčela do domu, Harman udělal čelem vzad a zamířil přes příjezdovou cestu zpátky k loukám a čekajícímu soniu.

„Letíš s námi?“

„Já… vlastně… ne,“ vykoktal Daeman. Voynix poklusal, zapřažený do jednokolového kariolu. Polstrování se lesklo v podvečerním světle, gyroskopy bzučely.

Harman se bez jediného dalšího slova otočil a odešel do pole za domem.

Daeman si vylezl na vůz, nařídil voynixovi: „Faxový portál,“ a pohodlně se opřel. Kariol se s bzučením rozjel po příjezdové cestě, bílé ulity zachřupaly pod kolem. Jedna mladá žena na trávníku – měl dojem, že se jmenuje Oelleo – na něho zavolala na rozloučenou. Mlčenlivý voynix klusal mezi klanicemi a kariol ujížděl k cestě.

„Stát!“ zavelel Daeman. Voynix se zastavil, ale klaníce vozu držel dál. Vnitřní gyroskop si tiše pro sebe bzučel.

Daeman se ohlédl za Ardis, ale Harman již zmizel mezi stromy. Aniž k tomu měl nějaký zvláštní důvod, Daeman si zkusil vzpomenout, kde se s Oelleo poznal – na večírku v Bellinbadu před dvěma lety? Na Vernině čtvrté dvacítce v Chomu jenom před několika měsíci? Na některém ze svých večírků s noclehem v Kráteru Paříž?

Nemohl si vzpomenout. Vyspal se s tou dívkou? Vybavoval si ji nahou, ale to mohlo být z nějaké bazénové párty nebo z některé přehlídky živého umění, které byly v módě minulou zimu. Nedokázal si vzpomenout, jestli s tou ženou byl v posteli. Bylo jich tolik.

Daeman si zkusil vybavit oslavu Tobiho druhé dvacítky, na níž byl v Ulanbatu před pouhými třemi dny. Výsledek byl rozmazaný – nezřetelná čmouha smíchu, sexu a pití splývala se všemi ostatními večírky v blízkosti všech ostatních faxových uzlů. Ale když si zkusil vzpomenout na Suché údolí v… jak se to tam jmenovalo? Antarktida?… nebo ledovec, nebo most Golden Gate nad Machu Picchu, nebo dokonce ten pitomý sekvojový les… všechno to bylo jasné, zřetelné, ostré.

Daeman slezl z kariolu a vykročil zpátky k loukám. *Je to šílenství*, pomyslel si. *Šílenství, šílenství, šílenství.* V půlce cesty k linii stromů přešel do pomalého, těžkopádného běhu.

Když se dostal na druhou stranu louky, lapal po dechu a pot se z něho lil. Sonio bylo pryč, zůstal po něm jen důlek ve vysoké trávě poblíž kamenné zdi, kde stálo.

„K *čertu*,“ ulevil si Daeman a zvedl oči k večerní obloze, prázdné až na otáčející se rovníkový a polární prstenec. „K čertu.“ Ztěžka dosedl na kamennou zeď, kluzkou mechem. Slunce za ním zapadalo. Z nějakého důvodu mu bylo do breku.

Sonio přilétlo nízko nad stromy na severu, sneslo se a zůstalo viset tři metry od země.

„Napadlo mě, že si to možná rozmyslíte,“ zavolala dolů Savi. „Chcete svézt?“

Daeman vstal.

Letěli na východ do tmy. Vznesli se tak vysoko, že hvězdy a orbitální prstence ozařovaly horní strany mraků, které již tak zářily blesky, jež se vlnily jejich mléčným nitrem jako viditelné peristaltické pohyby. Na noc si udělali zastávku nedaleko pobřeží a přespali ve zvláštním stromovém obydlí tvořeném oddělenými maličkými dominii propojenými plošinami a točitými schodišti. Voda a odpady tam byly, ale žádní služebníci ani voynixové a poblíž nebyli žádní jiní lidé ani obydlí.

„Pobýváte na mnoha místech, jako je toto?“ zeptal se Harman Savi.

„Ano,“ odpověděla stará žena. „Kromě vašich tří set faxových uzlů je totiž většina Země prázdná. Alespoň v tom smyslu, že tam nejsou lidé. Tu a tam mám svá oblíbená místečka.“

Seděli venku na jakési jídelní terase v polovině vysokého stromu. Na travnaté mýtině pod nimi, kde stála řada obrovských, starých, rezavých mechanismů, z větší části pohlcených trávou, kapradinami a úbočím kopce, se rozsvěcovaly a zhasínaly světlušky. Světlo prstenců dopadalo mezi listy a barvilo vysokou trávu měkkou bílou barvou. Bouřky, nad kterými přelétli, tak daleko na východ ještě nedošly, a noc byla teplá a jasná. Sice tady nebyli žádní služebníci, ale v příbytcích byly mrazničky s jídlem a Savi dohlédla na přípravu nudlí, masa a ryb. Daeman už si na tu zvláštní myšlenku přípravy jídla, které člověk konzumoval, skoro zvykl.

Najednou se Harman zeptal Savi: „Víte, proč postlidé odešli ze Země a už se nevrátili?“

Daeman si vzpomněl na to zvláštní datové vidění, které si zkusil před půl dnem na sekvojové mýtině. Vzpomínka stačila, aby se mu lehce zvedl žaludek.

„Ano," řekla Savi. „Myslím, že to vím."

„A řeknete nám to?" zeptal se Harman.

„Teď ne," zavrtěla hlavou stará žena. Vstala a vyšla po točitých schodech do rozsvíceného dominia, které bylo na kmeni o deset metrů výš.

Harman a Daeman se na sebe v tom měkkém světle podívali, ale neměli si spolu co říct a nakonec odešli spát každý do svého pokoje.

Když vysokou rychlostí svištěli přes Atlantik, drželi se Průrvy, ale ještě než dorazili k pevnině, zatočili na jih a rozlétli se rovnoběžně s něčím, co Savi nazvala Héraklovy ruce.

„Úžasné," hlesl Harman. Zvedl se skoro na kolena, aby měl výhled nalevo od nich, zatímco letěli na jih.

Daeman musel souhlasit. Mezi velkou, protáhlou horou – kterou Savi pojmenovala Gibraltar – a nižší horou nějakých patnáct kilometrů na jih, se oceán jednoduše zastavoval, zadržovaný obrovskýma zlatýma lidskýma rukama, které vyrůstaly z mořského dna, před hlubokou kotlinou táhnoucí se k východu.

Každá ruka byla vyšší než sto padesát metrů a roztažené ruce zadržovaly stěnu Atlantiku před suchou Středozemní kotlinou, která jako prohlubující se údolí spadala do mraků a mlhy na východě.

„Proč ruce?" zeptal se Daeman, když dosáhli souše na jižní straně kotliny zahalené mlhou a znovu zatočili na východ.

„Proč postlidé pro zadržení moře jednoduše nepoužili silová pole, jak to udělali v Průrvě?"

Stařena zavrtěla hlavou. „Héraklovy ruce tady byly dřív, než jsem se narodila, a postlidé nám nikdy nevysvětlili, proč to udělali právě tak. Vždycky jsem měla podezření, že to z jejich strany byl jenom rozmar."

„Rozmar," zopakoval Harman. Zdálo se, že ho to znepokojilo.

„Víte jistě, že nemůžeme přeletět přímo přes kotlinu?" zeptal se Daeman.

„Vím to jistě,“ potvrdila Savi. „Sonio by se zřítilo z oblohy jako kámen.“

Dlouhým odpolednem letěli nad bažinami, jezery, kapradinovými lesy a širokými řekami země, kterou Savi označila za Severní Saharu. Bažiny se brzy vytratily a zanikly a krajina se stala sušší, skalnatější. Po stepích a kamenitých vysočinách se pohybovala stáda obrovských pruhovaných zvířat – nikoli dinosaurů, ale velkých jako dinosauři.

„Co je to?“ zeptal se Daeman.

Savi zavrtěla hlavou. „Nemám ponětí.“

„Kdyby tady byl Odysseus, nejspíš by chtěl jedno zabít a dát si je k večeři,“ poznamenal Harman.

Savi něco zabručela.

Bylo znovu pozdní odpoledne, když ztratili výšku, obkroužili zvláštní, zdí obehnané město postavené na kopcích jenom čtyřicet kilometrů od Středozemní kotliny a přistáli na kamenité planině na západ od města.

„Co je to za místo?“ zeptal se Daeman. Nikdy neviděl tak staré zdi nebo budovy. Bylo to znervózňující i na dálku.

„Jmenuje se Jeruzalém,“ řekla Savi.

„Myslel jsem, že pojedeme do kotliny hledat kosmické lodě,“ naléhal Harman.

Stařena vystoupila ze sonia a protáhla se. Vypadala velice unaveně, ale také pilotovala dva dny za sebou sonio, uvědomil si Daeman. „Pojedeme,“ slíbila. „Tady najdeme dopravní prostředek. A je tu něco, co bych vám chtěla ukázat, až bude zapadat slunce.“

Daemanovi to znělo zlověstně, ale následoval ji a Harmana přes kamenitou planinu, přes sutiny něčeho, co kdysi možná byla předměstí nebo novější části starého ohrazeného města, ale zůstala z toho jen zvedající se pláň vydlážděná kameny, které byly otlučené a odrhnuté do hladka jako oblázky. Vyšla s nimi nahoru a provedla je branou. Cestou neustále vyprávěla něco, co bylo z větší části nesrozumitelné. Vzduch byl suchý a pomalu vychládal. Nízké slunce se opíralo do starých budov.

„Tomuto průchodu se říkalo Jaffská brána,“ řekla, jako by jim to mohlo něco říct. „Toto je Davidova ulice, která oddělovala Křesťanskou čtvrť od Arménské čtvrti.“

Harman pohlédl na Daemana. Bylo naprosto jasné, že ani ten vzdělaný muž, tak pyšný na svou zbytečnou schopnost číst, nikdy neslyšel slova „křesťanský“ nebo „arménský“. Savi však žvanila dál, v rozvalených troskách nalevo od nich ukazovala na něco, co se jmenovalo chrám Svatého hrobu, a žádný z mužů ji nepřerušil otázkou, dokud se Daeman nezeptal: „Tady nejsou žádní voynixové nebo služebníci?“

„Teď ne,“ řekla Savi. „Ale když tady před čtrnácti sty lety, v posledních minutách před posledním faxem, byli moji přátelé Pinkas a Petra, u Západní zdi byly najednou aktivní desetitisíce voynixů. Netuším proč.“ Zastavila se a pohlédla na oba muže. „Víte, že voynixové se vynořili z chronoklastického oblaku dvě stě let před posledním faxem, ale byli nehybní – rezavé železné sochy – ne poslušní sluhové jako teď, nebo to nevíte? Je důležité mít to na paměti.“

„Dobrá,“ souhlasil Harman, ale jeho hlas v sobě skrýval náznak shovívavosti. Savi žvanila. „Ale říkala jste přece, že jste byla v ledovci dole u Antarktidy, když nastal poslední fax, ne?“ pokračoval. „Tak odkud víte, kde byli vaši přátelé a co dělali?“

„Ze záznamů farnetu, proxnetu a omninetu,“ prohlásila stará žena. Otočila se a vedla je ulicí dál na východ.

Harman znovu pohlédl na Daemana, jako by se s ním chtěl pobavit o svém znepokojení z jejích nesmyslných řečí, ale Daeman pocítil příliv něčeho jiného – pýchy? nadřazenosti? – když si uvědomil, že přesně ví, o čem Savi mluví, když se zmínila o farnetu a proxnetu. Podíval se na svou dlaň a zadal hledací funkci, ale záře byla prázdná. Přemýšlel, co by se stalo, kdyby si představil čtyři modré obdélníky nad třemi červenými kolečky nad čtyřmi zelenými trojúhelníky, aby si přivolal plnou datovou funkci, jak ho to o den dřív naučila na lesní mýtině.

Savi se zastavila a promluvila, jako by mu četla myšlenky. „Nedoporučovala bych ti aktivovat tady funkci omninet, Daemane. Tady v Jeruzalémě bys nebyl virtuálně ponořený do interakcí energie

a mikroklimatu, jako jsi byl v lese… Měl bys co dělat s pěti tisíci let bolesti, hrůzy a zhoubného antisemitismu.“

„Antisemitismu?“ zopakoval Harman.

„To je nenávist k Židům,“ řekla Savi.

Harman a Daeman se na sebe podívali s nechápavým výrazem. Ta představa nedávala smysl.

Daeman začínal litovat, že si to rozmyslel a letěl s nimi. Měl hlad. Slunce za nimi zapadalo. Nevěděl, kde bude tu noc spát, ale tušil, že pohodlné to nebude.

„Pojďte,“ vybídla je Savi a odvedla je o další blok dál, kamennými dveřmi a úzkou uličkou až na prostranství, jemuž vévodila vysoká, holá zeď.

„To je to, na co jsme se přišli podívat?“ bručel zklamaně Daeman. Byla to slepá ulička – nádvoří ohraničené nižšími zdmi, kamennými budovami a touto jednou velkou hradbou, na jejímž vršku bylo tak tak vidět nějakou kulatou kovovou konstrukci. Z místa, kde byli, se tam nahoru nedalo nijak dostat.

„Trpělivost,“ nabádala jej Savi. Přivřenýma očima se podívala za mizejícím sluncem. „A dnes je Tiša b’Av, stejně jako v den finálního faxu.“

Harman se na ni podíval, jako by už měl dost opakování nesmyslných slabik, a zeptal se: „Tiša b’Av?“

„Devátý Av,“ řekla Savi. „Den nářku. První i Druhý chrám byly zničeny na Tiša b’Av a myslím si, že tento rouhačský Třetí chrám postavili na devátý Av voynixové.“ Ukázala na půlkupoli z černého kovu za zdí.

Najednou se rozlehlo zadunění tak hluboké, že se Daemanovi začaly chvět kosti a cvakat zuby. On i Harman vyděšeně couvli. Vzduch se vyplnil tak silným ozónem a statickou elektřinou, že Daemanovi vstaly vlasy na hlavě a rozvlnily se jako vysoká tráva v silném větru. Pak – s prudkým třeskem, který byl rychlejší a hlasitější než blesk – vytryskl k večerní obloze čistě modrý sloup. Oslnivě zářící světlo o průměru nějakých dvaceti metrů vystřelilo z kovové půlkopule, probodlo večerní oblohu a zmizelo jako šíp do vesmíru, přičemž těsně minulo orbitální prstenec R při jeho věčné rotaci na východ.

29

Candor Chasma

Osm marsovských dní a osm marsovských nocí prašná bouře zvedala desetimetrové vlny, kvílela v lanoví a hnala malou felúku na sever k závětrné straně, vstříc smrti všech členů posádky, včetně dvou moravců.

Malí zelení mužíčci na palubě byli zdatní plavci, ale v noci přestávali fungovat a nyní, když prachová mračna na obloze zastřela slunce, zůstávali nehybní i po většinu dne. Když si MZM vyhledali tmavé koutky v podpalubí a schoulili se ve výklencích, aby se nekutáleli po palubě, Mahmudovi to připadalo, jako by se plavil na lodi mrtvých, jako v *Drákulovi* Brama Stokera, kde připluje loď, jejíž posádku tvoří pouze mrtvoly.

Materiál, z něhož byly zhotoveny plachty felúky, byl spíš nějaký pevný, lehký polymer než plátno, ale divokost jihovýchodního větru spolu s částečkami a kamínky, kterými je zasypával, nadělaly z plachet cáry. Paluba již nebyla bezpečným místem. Během krátké chvíle, kdy se objevilo slunce, pomohlo dvacet MZM Mahmudovi vyříznout otvor ve střední palubě a spustit Orpha dolů, kde Mahmud zkonstruoval Ióňanovi přístřešek ze dřeva a plachtoviny a schoval ho před větrem, který jej bombardoval nečistotou. Samotný Mahmud cítil, jak se mu prachová zrnka ze vzduchu dostávají do těsnění a hnacích soustrojí, když trávil příliš mnoho času tím, že pomáhal MZM nahoře, a tak si dřepl na dolní palubě nedaleko Orpha, když mohl, a přesvědčil se, že provazy a skoby drží přítele na místě. Felúka se kymácela čtyřicet stupňů na obě strany a voda – nyní smíšená s červeným pískem unášeným větrem a rudá jako krev – se tlačila dovnitř i tou sebemenší škvírou. Každou hodinu, kdy byli při vědomí, obsluhoval tucet ze čtyřiceti malých zelených mužíčků na

palubě ruční pumpy a odčerpával vodu z podpalubí a dolních palub. Po dobu dlouhé noci pumpoval Mahmud sám.

Než se plachta, lanoví a plovoucí kotva zničily, podařilo se jim větru využít. Dřeli, usilovně křižovali, plachtili proti větru, nechali vlny přelévat se přes příď, aby se dostali hlouběji do vnitrozemského moře, protože se všichni očividně báli kilometrových útesů na severu za nimi. Za první dva dny bouře tak urazili stovky kilometrů. Byli teď někde mezi Coprates Chasma a ostrovy Melas Chasma. Soustava obrovských zaplavených kaňonů Candor Chasma byla před nimi, někde na pravoboku.

Pak bouře zesílila, obloha ztmavla, MZM se na dobu, kdy v bouřkovém šeru přestali fungovat, schovali, přivázali na bezpečných místech v podpalubí, a jak příďová, tak záďová plovoucí kotva – dvě umné křivky z polyplachtoviny, vlečené na lanu stovky metrů za lodí – povolily ve stejný den. Díky předchozím pozorováním Mahmud věděl, že severně od nich jsou kilometr vysoké útesy a – někde – široké ústí zaplavených kaňonů Candor Chasma – ale elektrostatický náboj v prašné bouři rušil jeho GPS přijímač a hvězdy nebo slunce byly naposledy slušně vidět před dvěma dny. Útesy a jejich zkáza mohly být klidně vzdáleny půl hodiny.

„Hrozí, že bychom se mohli potopit?“ zeptal se Orphu čtvrtého dne odpoledne.

„Šance máme dobré,“ řekl Mahmud. Nechtěl příteli lhát, a tak se snažil větu formulovat tak, aby byla co nejméně jednoznačná.

„Umíš plavat v takové bouři?“ zeptal se Orphu. Chápal, že „dobré“ šance v té větě jsou špatnou zprávou pro oba.

„Ani ne,“ odvětil Mahmud. „Ale můžu plavat *pod* vlnami.“

„Zato já půjdu ke dnu jako příslovečný kámen,“ prohlásil

Orphu s tichým zabrumláním. „Jak hluboké jsi říkal, že je v těchto místech Valles Marineris?“

„O tom jsem nemluvil,“ namítl Mahmud.

„Tak mi to pověz teď.“

„Zhruba sedm kilometrů,“ odpověděl Mahmud, který si to zjistil ozvěnovým lokátorem právě před hodinou.

„Rozdrtila by tě ta hloubka?“ zeptal se Orphu.

„Ne. Pracoval jsem v mnohem větších tlacích. Jsem na to stavěný.“

„Rozdrtila by mě?“

„Já… vlastně nevím.“ Mahmud skutečně nevěděl, ale co věděl bylo, že typ moravců, do něhož patří Orphu, byl konstruován pro nulový tlak ve vesmíru a pro občasné výlety do horních oblastí plynného obra nebo sírových propastí na Ió – nikoli pro drtivé tlaky slaného moře hlubokého sedm tisíc metrů. S největší pravděpodobností by to jeho přítele slisovalo na velikost zmačkané plechovky, nebo by prostě implodoval mnohem dřív, než by se dostal do tříkilometrové hloubky.

„Je nějaká šance dostat se na břeh?“ zeptal se Orphu.

„Myslím, že ne,“ nechtěl lhát Mahmud. „Útesy, které jsem viděl, byly vysoké, strmé, s obrovskými balvany u paty. Teď tam vlny určitě narážejí do výšky padesáti, sta metrů.“

„Zajímavá představa,“ prohlásil Orphu. „A je nějaká šance, že by nás MZM dovedli do bezpečného přístavu?“

Mahmud se rozhlédl po zšeřelém prostoru spodních palub. MZM byli zalezlí nebo připoutaní k palubě jako nějaké chlorofylové panenky. Jak se loď divoce kymácela, zelené ruce a nohy jim bezmocně plandaly. „Nevím,“ řekl a přenesl do tónu hlasu svou skepsi.

„Pak nás tam prostě budeš muset dovézt ty,“ řekl Orphu.

Mahmud dřel, až se z něho kouřilo, aby je zachránil. Pátý den, kdy obloha byla krvavě tmavá a v roztrhaných plachtách skučel vítr, MZM leželi v podpalubí jako sáhové dříví a dvojité kolo na zadní palubě bylo přivázané, aby drželo kormidlo rovně, Mahmud spustil, co zůstalo z plachet, a nachystal si provaz a obrovské jehly, které viděl používat MZM při spravování polyplátna. Potíž byla v tom, že teď šil, když sebou loď házela sem a tam, patnáctimetrové vlny narážely do felúky z boku, otáčely jí a přelévaly se přes střední palubu.

Nejdřív vyrobil menší, provizorní plovoucí kotvu a spustil ji z příďového kotevního lana, aby dostal příď znovu proti větru a pokusil se vzdálit neviditelnému, ale stále přítomnému závětrnému

pobřeží za nimi. Pustil se právě do spravování hlavní trojúhelníkové plachty, když se kormidelní lana v podpalubí přetrhla. Felúka se zakymácela. Nato nabrala několik obrovských vln rudé vody. Větrné kormidlo se utrhlo. Potom se loď otočila a znovu se rozjela s větrem, přičemž se jí přes zadní palubu přelévaly vysoké vlny. Pouze neumělá plovoucí kotva zabránila tomu, aby se převrátili, když se kormidlo utrhlo. Mahmud přešel na příď a odtamtud – když se felúka vyhoupla na vrchol další větrem hnané vlny a rudé mraky se na chvilku rozdělily – spatřil přes vodní tříšť a šero vysoké útesy severní strany Valles Marineris. Pokud by se kormidlo nepodařilo opravit, a to rychle, loď by najela na skály za necelou hodinu.

Mahmud uvázal lano a spustil se ze zádě dolů, aby se přesvědčil, že kormidlo je stále fyzicky spojené s lodí – bylo, ale volně se otáčelo na masivním kardanovém závěsu – potom vyšplhal po mokrém laně přes dorážející vlny nahoru, přešel střední palubu, sklouzl po schodech na druhou palubu a našel tam nouzové kormidelní stanoviště – obyčejnou plošinku s převody, odkud mohli MZM loď kormidlovat tím, že fyzicky tahali za lana kormidlové páky, když byl kormidelní mechanismus nahoře rozbitý. Dvě silná lana tam našel povolená. Slezl po dalším žebříku do tmy třetí paluby, rozsvítil si hrudní a ramenní lampy, aby viděl na cestu, vyměnil manipulátory za řezné nože a prosekal se podpalubím k místu, o němž si myslel, že se tam lana kormidlové páky přetrhla. Neměl ponětí, jestli pozemské felúky byly konstruovány stejným způsobem – tušil, že ne – ale tato velká marsovská felúka se ovládala dvojitým kormidelním kolem umístěných na zvýšené záďové palubě, jež otáčelo dvěma silnými konopnými lany, která se rozdělovala, soustavou kladek se táhla každé po jednom boku lodě a znovu se sbíhala, aby touto dlouhou dřevěnou šachtou prošla k vlastní kormidelní páce, jež otáčela kormidlem. Mahmud během týdnů plavby prolezl celou loď a zapamatoval si, jak je provedeno lanoví a různé lanové soustavy. Jestli se jedno nebo obě lana jednoduše přerušila – rozedřená namáháním, jemuž byla v bouři vystavena – mohlo se mu podařit znovu je spojit, ale potřeboval se k nim dostat. Jestli se přetrhla víc vzadu, u kormidelní páky, kam k nim nemohl, byl se všemi na lodi konec. Vyskočil by v posledním okamžiku,

pokusil by se podplavat pod dorážejícím příbojem někam mimo vysoké útesy, najít někde na tisícikilometrovém pobřeží Candor Chasma místo, kde by mohl vylézt z moře? Jedna věc byla jistá – nemohl by s sebou vzít Orpha z Ió. Proboural se do šachty kormidlových lan, zesílil světla a rozhlédl se po celé délce lodi. Lana nikde neviděl.

„Všechno jde dobře?“ zeptal se Orphu.

Mahmud sebou škubl, když v uších uslyšel hlas z vysílačky. „Jo. Dělám menší opravy kormidla.“ *Tady jsou!* Obě lana se přetrhla. Zadní části byly asi šest metrů daleko v úzké vodicí skříni, přední části bylo tak tak vidět deset metrů vpředu. Přeběhl sem a tam, rozbil dřevěné bednění, vylovil každou část lana silného jako stehno ze skříně a vší silou, kterou jeho systémy měly, je potáhl směrem k sobě.

„Určitě je všechno v pořádku?“ ujišťoval se Orphu.

Mahmud schoval řezné nože, vytáhl všechny manipulátory a nastavil režim ovládání své jemné motoriky na *superjemný*. Nato začal splétat prameny silného konopí tak rychle, že se mu kovové prsty v kuželech jeho halogenových světel prořezávajících tmu třetí paluby změnily v rozmazané čmouhy. Voda se kolem něho přelévala sem a tam i přes něho, jak se loď na každé strašlivé vlně zvedla zádí nahoru a pak sklouzla po zadní straně vlny dolů a natočila se do vodního údolí. To už se Mahmud připravil na další vlnu, která narazila do přídě se zvukem a silou vystřelené dělové koule. Věděl, co každá z těch vln znamená – že loď je o další kus blíž k čekajícím skaliskům a útesům.

„Všechno je v pořádku,“ odvětil. Prsty poletovaly a splétaly vlákna, nízkovýkonné lasery na jeho zápěstí bodově svařovaly kovová vlákna, která roztřepeným konopím probíhala. „Momentálně mám moc práce.“

„Ozvu se znovu za pár minut,“ navrhl Orphu.

„Fajn,“ řekl Mahmud. Hlavou mu problesklo: *Jestli nedokážu opravit kormidlo, za nějakých třicet minut se rozbijeme o skály. Řeknu mu to patnáct minut před tím.* „Fajn,“ zopakoval. „Za pár minut se znovu ozvi.“

Nebyla to *Černá dáma* – jednoduchá felúka žádné jméno neměla – ale byla znovu schopná plavby a ovladatelná. S útesy bičovanými bouří ani ne kilometr přímo před lodí a s cáry plachtoviny, z nichž sešil hrubé plachty, vztyčenými na oba stěžně, se Mahmud rozkročil nahoře na zadní palubě, zapřel se, aby odolával kymácení lodi, a chopil se kormidelního kola. Lano kormidelní páky drželo a kormidlo reagovalo. Pracně otočil loď proti větru a zavolal na Orpha, aby ho informoval o situaci. Řekl Ióňanovi pravdu – pravděpodobně jim nezbývalo ani patnáct minut, než by se loď rozbila o skály, ale v mezích možností tu svinskou felúku ovládal.

„Oceňuji tvou upřímnost," řekl Orphu. „Mohl bych nějak pomoci?"

Mahmud se zapřel do velkého kormidelního kola celou svou vahou, natočil loď proti ženoucí se vlně, aby se nepřevrátila, a řekl: „Každý návrh je vítán."

Prašný mrak nejevil známky, že by se zvedal, a ani vítr neslábl. Lana bzučela, roztrhaná polyplachtovina pleskala a příď mizela ve stěně bílé pěny, která cákala až na Mahmuda o dvacet metrů dál. „Už zas?" promluvil Orphu. „Co tady děláte? Máme toho nechat a vodu chlemtat? Máte chuť se potopit?"

Mahmudovi trvalo několik sekund, než si to zařadil. Když se přehoupli přes další vlnu, skoro ve stavu beztíže, moravec se ohlédl přes rameno, uviděl, že tisícimetrové útesy jsou blíž, vyvolal si v sekundární paměti *Bouři* a zvolal: „Ať neštovice krk ti osypou, ty štěkající, bohapustý, neurvalý pse!"

„Tedy si pracujte vy!"

„Na šibenici s tebou, hasane! Na šibenici, ty zmetecký, nestydatý křikloune." Mahmud se přistihl, že se snaží překřičet vítr a nárazy vln, přestože rádiové vlny pro svůj přenos nepotřebovaly křik. „Však se méně bojíme utopení než ty."

„Já ručím za to, že se neutopí," zabrumlal Orphu, „i kdyby loď nebyla silnější než ořechové skořápky a tekla jako frejířka, co nakoupila růže… Mahmude? Co přesně *znamená* 'frejířka, co nakoupila růže'?"

„Žena, která má menstruaci," odvětil Mahmud. Nalehával na kormidelní kolo, točil jím nalevo. Přelévaly se přes něho tuny vody.

Přes vířící cáry červené mlhy a vyšší vlny již neviděl útesy, když se ohlédl přes rameno, ale *cítil* skály v zádech.

„Och," ozval se Orphu. „To je prekérní situace. Kde jsem to skončil?"

„Bočte," napověděl Mahmud.

„Bočte, bočte – od břehu! Dvě plachty nahoru! Nazad, na širé moře, nazad!"

„Vše ztraceno!" odrecitoval Mahmud. „Modleme se! Modleme se! Vše ztraceno!… Počkej chvilku!"

„Na žádné 'Počkej chvilku!' si nevzpomínám," namítl Orphu.

„Ne, *počkej chvilku.* Vpředu je mezi útesy mezera – přerušené pobřeží."

„Dost velká mezera, aby se do ní dalo vplout?" zeptal se Orphu.

„Jestli je to ústí Candor Chasma, je to větší vodní plocha než Conamara Chaos na Európě!" řekl Mahmud.

„Nevzpomínám si, jak velká byla Conamara Chaos," přiznal Orphu.

„Větší než všechna tři severoamerická Velká jezera a Hudsonův záliv k tomu," řekl Mahmud. „Candor Chasma je v podstatě další obrovské vnitrozemské moře, které se otvírá severním směrem… Měly by tam být tisíce čtverečních kilometrů prostoru k manévrování. Žádný závětrný břeh!"

„To je dobře?" Orphu si zjevně nechtěl dělat velké naděje.

„Je to šance na přežití," odvětil Mahmud a zatahal za lana, aby se do toho, co zbylo z hlavní plachty, opřel vítr. Počkal, až se přehoupnou přes vrchol další vlny, pak zatočil kormidlem, nemotorně otočil těžkou loď na pravobok a zamířil přídí k rozšiřující se mezeře v pobřežních útesech. „Je to šance na přežití," vydechl.

Skončilo to odpoledne osmého dne. V jednu hodinu se prachová mračna stále hnala nízko nad vodou, vítr běsnil a moře v obrovské kotlině Candor Chasma zůstávalo zpěněné a rozbouřené; v další hodině, po posledním krvavém dešti, obloha zmodrala, moře se zklidnilo a malí zelení mužíčci vylezli ze svých koutků a vyšli na palubu jako děti, které vstávají po pokojném spánku.

Mahmud byl utahaný. Přestože se dobíjel pramínkem z přenosných solárních článků a občas získal dávku z docházejících energetických kostek, byl vyčerpaný organicky, psychicky, kyberneticky a emocionálně.

Vypadalo to, že MZM obdivně obhlížejí, co zůstalo z opravených plachet, spojená kormidlová lana a další opravy, které Mahmud v uplynulých třech dnech udělal. Pak se pustili do práce. Obsadili čerpadla v podpalubí, hadicemi spláchli krvavě rudé paluby, vyspravili další plachtovinu, vyztužili deformovaný trup a lodní příčky, opravili popraskané stěžně, rozmotali lana a ujali se řízení lodě. Mahmud přešel na střední palubu, kde dohlédl na vyzdvižení Orpha z mokré nižší paluby a pomohl přítele upevnit na palubě a natáhnout nad ním plachtu proti slunci. Potom si našel teplé, slunné místečko na střední palubě, kde nepřekážel, za sebou dřevěnou stěnu a před sebou stočená lana pro zmírnění agorafobie, a dovolil si upadnout do poloapatie. Když zavřel oči, pořád viděl blížící se velké vlny, cítil pod sebou houpání paluby a slyšel skučení větru, třebaže kolem teď bylo klidné moře. Pootevřel oči. Loď plula znovu k jihu, křižovala v mírném jihozápadním větru a mířila zpět k široké mezeře, kde Candor Chasma ústila v místě zvaném Meles Chasma do Valles Marineris. Mahmud znovu vypnul zrak a dovolil si usnout.

Něco ho uchopilo za rameno. Mahmud sebou škubl a probudil se. Čtyřicet MZM kolem něho procházelo husím pochodem, jeden po druhém, a každá zelená postavička se ho dotkla, když ho míjela. Pomocí subvokálního kanálu to nahlásil Orphovi.

„Třeba ti vyjadřují vděčnost za to, žes je zachránil," domníval se Ióňan. „Já bych to určitě udělal, kdyby mi zůstaly ruce nebo nohy, kterými bych tě mohl poplácat."

Mahmud neřekl nic, ale nechtělo se mu věřit, že toto je důvod kontaktu. Nezaznamenal u MZM žádné emoce – dokonce ani tehdy, když se jejich tlumočníci po komunikaci s ním scvrkli a zemřeli – a jen těžko dokázal uvěřit, že jsou všichni vděční, třebaže MZM byli dost dobří plavci, aby poznali, že loď by se bez Mahmudova přičinění potopila.

„Nebo si možná jenom myslí, že jsi talisman pro štěstí a oni si z něho chtějí něco vzít," dodal Orphu.

Dřív, než Mahmud mohl vyjádřit svůj názor na tuto myšlenku, došel k němu poslední ze zelených mužíčků v řadě, ale místo aby popleskal moravce po rameni z uhlíkových vláken a šel dál, klesl na kolena, zvedl Mahmudovu pravou ruku a položil si ji na hruď.

„To ne," zaúpěl Mahmud pro Orpha. „Už zase chtějí komunikovat."

„To je dobře," řekl Ióňan. „Máme pár otázek."

„Odpovědi nestojí za smrt dalšího z těchto malých zelených mužíčků," prohlásil Mahmud. Stejnou silou, jakou si MZM přitahoval ruku na zelenou hruď, ji odtahoval.

„Třeba to bude stát za to," řekl Orphu. „I kdyby jednotka MZM skutečně podstoupila něco, co se blíží naší představě smrti, o čemž pochybuji. A navíc je to jeho iniciativa. Dovol mu navázat kontakt."

Mahmud se přestal bránit a dovolil MZM, aby si přitáhl jeho ruku na hruď – *do* hrudi.

Znovu zažil ten šokující, nepříjemný pocit, jak mu prsty kloužou svalovinou a noří se do teplého, hustého, slaného roztoku, jak se jeho ruka dotýká a pak obepíná ten pulzující orgán o velikosti lidského srdce.

„Zkus je tentokrát držet míň pevně," navrhl Orphu. „Jestli komunikace skutečně probíhá prostřednictvím molekulárních paketů organických nanobytů, menší povrchová plocha kontaktu by mohla snížit objem jejich myšlenek."

Mahmud přikývl. Uvědomil si, že Orphu jeho přikývnutí nevidí, ale pak se soustředil pouze na to zvláštní chvění postupující od dlaně přes ruku do jeho mysli, když malý zelený mužíček zahájil rozhovor.

DĚKUJEME TI
ZA ZÁCHRANU
NAŠÍ LODĚ

„Rádo se stalo," řekl nahlas Mahmud. Mluveným jazykem soustředil své myšlenky a zároveň tlumočil rozhovor v pásmu úzkého svazku Orphovi. „Kdo *jste?*" zeptal se. „Jak si říkáte?"

ZEKOVÉ

Mahmudovi to slovo nic neříkalo. Cítil, jak mu komunikační orgán MZM v ruce pulzuje a měl silné nutkání jej pustit, vytrhnout svou pěst z hrudi této osoby odsouzené ke smrti – jenže tím by teď nepomohl ani jednomu z nich. *Znáš to slovo – „Zekové?“* zeptal se Mahmud Orpha.

Okamžik, vzkázal Orphu. *Zpřístupňuji třetí vrstvu paměti. Tady to je – ze* Dne v životě Ivana Denisoviče. *Byl to slangový výraz související s ruským slovem „šaraška“ – „zvláštním vědeckým nebo technickým ústavem s personálem z vězňů“ – vězňům v těchto sovětských pracovních táborech se říkalo zekové.*

Hmm, poslal Mahmud, *nemyslím si, že tihle marsovští MZM založení na chlorofylu jsou vězňové nějakého krátkodechého pozemského režimu z doby před více než dvěma tisíci lety.* Celá výměna s Orphem netrvala ani dvě sekundy. Malého zeleného mužíčka se zeptal: „Mohl bys nám říct, odkud jste?“

Tentokrát odpověď nebyla slovní, ale obrazová – zelená pole, modrá obloha, slunce mnohem větší než na marsovské obloze, vzdálený řetěz hor, neostrý v hustém vzduchu. „Ze Země?“ zeptal se ohromeně Mahmud.

MZM odpověděl:

NE HVĚZDA NA NOČNÍ OBLOZE ZDE
JINÁ ZEMĚ

Mahmud se nad tím zamyslel, ale nenapadlo ho, jak jinak položit objasňující otázku, než neobratným: „Tak která Země?“

Malý zelený mužíček odpověděl jenom týmiž obrazy zelených polí, vzdálených hor a pozemského pohledu na slunce. Mahmud cítil, jak tomuto MZM ubývá energie, jak srdcovitý orgán pulzuje s menší vitalitou. *Zabíjím ho,* pomyslel si v panice.

Zeptej se na ty kamenné tváře, ozval se vysílačkou Orphu.

„Kdo je ten muž zobrazený na kamenných tvářích?“ zeptal se poslušně Mahmud.

MÁG.

TEN S KNIHAMI.
PÁN SYNA SYCORAX, KTERÝ NÁS SEM PŘIVEDL.
MÁG JE PÁNEM DOKONCE I SETEBA, BOHA MATKY NAŠEHO PÁNA.

Mág! odvysílal Mahmud Orphovi.

To znamená čaroděj, kouzelník – jako ve Třech mázích…

Do prdele! vzkázal divoce, vztekle Mahmud – plýtval časem této umírající zelené osoby. Srdeční orgán pulzoval s každou další sekundou slaběji. *Já* vím, *co znamená „mág“, ale nevěřím na magii o nic víc než ty, Orphu.*

Ale vypadá to, že naši MZM ano, odvětil Orphu. *Zeptej se na obyvatele Olympu.*

„Kdo jsou ti lidé s vozy na Olympu?“ zeptal se poslušně Mahmud. Cítil, že klade samé špatné otázky. Ale nic lepšího ho nenapadalo.

POUZÍ BOHOVÉ,

odpověděl malý zelený mužíček dávkami nanobytových obrazů, které se rozpojily ve slova.

CO V OTROCTVÍ TAM DRŽÍ
ZATRPKLÉ SRDCE, JEŽ VYČKÁVÁ A KOUŠE.

„Kdo je…“ začal Mahmud, ale bylo již pozdě – malý zelený mužíček se najednou skácel a moravcova ruka držela místo pulzujícího srdce seschlý obal.

Jakmile tělo dopadlo na palubu, MZM se začal sesychat a scvrkávat. Po deskách se roztekla čirá tekutina. Uhlové oči postavičky zapadly do bortícího se obličeje, nejdřív zeleného a pak hnědého, když kůže změnila barvu, svraštila se a přestala držet lidský tvar. Přišli další MZM a odnesli scvrklou hnědou slupku kůže pryč.

Mahmud se neovladatelně roztřásl.

„Musíme najít dalšího komunikátora a dokončit tento rozhovor," řekl Orphu.

„Teď ne," dostal ze sebe Mahmud mezi záchvěvy.

„*'Zatrpklé srdce, jež vyčkává a kouše',*" zarecitoval Orphu. „Určitě jsi to poznal."

Mahmud nechápavě zavrtěl hlavou, pak si uvědomil, že přítel je slepý a řekl: „Ne."

„Jsi přece shakespearovský badatel!"

„To není ze Shakespeara," ohradil se Mahmud.

„Ne," souhlasil Orphu. „Je to Browning. 'Kalibán o Setebovi.'"

„O tom jsem nikdy neslyšel," přiznal Mahmud. Podařilo se mu postavit se na nohy – dvě nohy – a dovrávorat k zábradlí. Voda, která ubíhala kolem boků felúky, teď byla víc modrá než červená. Mahmud věděl, že kdyby byl člověk, zvracel by teď přes bok.

„Kalibán!" Orphu do spojení úzkým svazkem málem vykřikl. „*'Zatrpklé srdce, jež vyčkává a kouše.'* To deformované stvoření, částečně mořský tvor, částečně člověk, mělo matku, která byla čarodějnice – Sycorax – a její bůh byl Setebos."

Mahmud si vzpomněl, že umírající MZM ta slova použil, ale nedokázal se teď soustředit na jejich význam. Celý rozhovor byl jako navlékání krvavých korálků na šlachy živé tkáně.

„Je možné, že nás MZM slyšeli, jak jsme před třemi dny, když se ti poprvé podařilo získat vládu nad felúkou, recitovali z *Bouře?*" zeptal se Orphu.

„Slyšeli?" zopakoval Mahmud. „Nemají přece uši."

„Pak jsme to my, ne oni, kdo odráží tuto novou realitu," zabrumlal Ióňan, ale tentokrát to byl zlověstnější zvuk než jeho obvyklý smích.

„O čem to mluvíš?" zeptal se Mahmud. Na západě se objevily rudé útesy. Tyčily se sedm nebo osm set metrů nad vodu rozšiřující se delty Candor Chasma.

„Vypadá to, jako bychom byli v nějakém šíleném snu. Ale logicky to drží pohromadě… určitým šíleným způsobem."

„O čem to *mluvíš?*" zopakoval Mahmud. Neměl náladu na další hry.

„Už víme, kdo je na těch kamenných tvářích."

„Opravdu?“

„Ano. Mág. Ten s knihami. Pán syna Sycorax.“

Mahmudova mysl odmítala fungovat a propojit tyto jasné tečky do obrazce. Jeho systém byl stále plný cizího přívalu nanobytů, poklidné, ale umírající jasnosti, která byla Mahmudovi cizí, ale vítaná… velice vítaná. „Kdo?“ zeptal se. Bylo mu jedno, jestli ho přítel bude mít za hlupáka.

„Prospero,“ řekl Orphu.

30

Ležení Achájců, ílijské pobřeží

Prozatím se tento večer odvíjel tak, jak to popsal Homér.

Trójané zapálili stovky ohňů těsně za achájským příkopem – poslední obrannou linií Řeků tady na pláži – ale Achájci po tak těžkém výprasku, který utržili za celý dlouhý den a večer až do noci, se ve svém zmatku zřekli dokonce i ohňů na přípravu jídla. Vmorfoval jsem do podoby starého Foiníka a přidal jsem se ke shromáždění u Agamemnónova stanu, kde Átreův syn s pláčem – on pláče! Král řeckých králů pláče! – vybízí velitele, aby sebrali své muže a uprchli.

Viděl jsem Agamemnóna, jak tuto strategii použil už dřív – předstírat, že chce utéct, aby své muže vyburcoval k odporu – ale tentokrát je jasné, že starší král to myslí vážně. Agamemnón, s rozcuchanými vlasy, zkrvavenou zbrojí, stopami po slzách na zablácených tvářích, chce, aby si jeho muži zachránili život a uprchli.

Tím, kdo se Agamemnónovi postaví na odpor, je Diomédés. Prakticky označí svého vladaře za zbabělce a slíbí, třeba jen se samotným Sthenelem, pokud ostatní uprchnou, „bojovat, až pak spatříme záhubu Tróje.“ Další Achájci podpoří toto vychloubání hlasitým pokřikem a starý Nestór, oháněje se svým věkem, jako by mu dával právo promluvit, pak navrhne, aby se všichni uklidnili, něco snědli, rozestavili hlídky, poslali muže na stráž k příkopu a na hradby, a pořádně si o tom promluvili, než vyrazí úprkem k lodím, na moře a domů.

A to také udělají, přesně jak to Homér popsal.

Pak si sedm náčelníků stráží vedených Nestórovým synem Thrasymédem, který je sám už ve středních letech, odvede svou stovku bojovníků, aby zaujali nová obranná postavení mezi příkopem a hradbou a zapálili ohně, na kterých si udělají večeři. Hrstka

řeckých ohňů – k nimž se zanedlouho přidá Agamemnónův hodovní – vypadá žalostně oproti stovkám trójských strážních ohňů hned za příkopem, jejichž jiskry vyletují vysoko ke klesajícím bouřkovým mrakům.

Tady na Agamemnónově poradní hostině, jíž se účastní všichni shromáždění achájští vládci a velitelé, dialog pokračuje přesně tak, jak o něm podal zprávu Homér. Nejdřív se ujme slova Nestór. Pochválí Agamemnónovu udatnost a chytrost, ale v podstatě mu řekne, že trefil kozla, když se rozhodl připravit Achillea o otrokyni Bríseovnu.

„Mluvíš pravdu, starče," odpoví upřímně Agamemnón. „Byl jsem šílený. Šílený a slepý, že jsem Achillea tak pohaněl."

Slavný král se odmlčí, ale nikdo z desítek velitelů přikrčených kolem hlavního ohně nevstane a nezačne se s ním hádat.

„Byl jsem šíleně slepý," pokračuje Agamemnón, „to ani já nepopřu. Zeus nalezl v tom mladíkovi zalíbení, a proto má Achilleus cenu celého batalionu… ne, celé armády!"

Ani teď nikdo nic nenamítne.

„A jelikož jsem se nechal svým hněvem oslepit a svést k šílenství, hned teď to napravím a vyplatím královské výkupné, abych ho přivedl zpět do achájských řad."

Na tomto místě shromáždění velitelé, včetně Odyssea, přes sousta hovězího a kuřecího souhlasně zamručí.

„Před vámi všemi, jak jste tu shromážděni, vypočítám nádherné dary, kterými si koupím lásku mladého Achillea," vykřikne Agamemnón. „Sedm trojnožek nedotčených plamenem, deset talentů zlata, dvacet kotlů, které sluhové čerstvě vyleštili a nablýskali, dvanáct statných koní, kteří mi vybojovali vítězství v závodech a ceny…"

A bla bla bla. Přesně jak to napsal Homér. Přesně tak, jak jsem to předtím předpověděl. A jak jsem také předpověděl, Agamemnón se zaváže, že vrátí Bríseovnu, k níž nevstoupil do lože, jakož i dvacet trójských žen – samozřejmě poté, co zdi Ília padnou, pokud padnou – a jako hlavní chod možnost vybrat si jednu z Agamemnónových tří dcer, Chrýsothemidy, Láodiky a Ífianassy – jakožto nenapravitelný badatel si tady povšimnu logického rozporu oproti dřívějším a

pozdějším verzím, zejména nepřítomnosti Élektry a možného zmatku ve jménu Ífigeneneie, ale to teď není důležité – a pak jako dezert Agamemnón přihodí „sedm kvetoucích měst“, s početným obyvatelstvem.

A přesně jak to Homér podal, Agamemnón nabídne tyto věci namísto omluvy. „Toto všechno mu nabídnu, když upustí od svého hněvu,“ zvolá syn Átreův na své naslouchající velitele. Zaduní hrom a na obloze se zableskne, jako by Zeus ztrácel trpělivost. „Ale ať se mi Achilleus podvolí! Jen Hádes, bůh smrti, se svou nemilosrdností a bezcitností vyrovná tomuhle povýšenci. Ať Achilleus ustoupí a skloní se přede mnou! Jsem dříve narozený a jsem větší král. Tvrdím, že jsem větší muž!“

Tomu se říká omluva.

Momentálně prší. Na příkop vyplněný deštěm a bahnité valy se snáší vytrvalé mrholení, prokládané Diovými blesky a opilými výkřiky z trójských řad vzdálených necelých sto metrů. Chci být vybrán do poselstva k Achilleovi, abych kráčel po pláži s Odysseem a Aiantem a dostal se dál. Dnes je nejdůležitější noc v mém životě – alespoň v tomto druhém životě scholika – a já si neustále opakuji, co Achilleovi řeknu.

Jestli chceš změnit naše osudy, musíš najit klíčový bod.

Myslím si, že jsem jej našel. Přinejmenším *nějaký* klíčový bod. Jestli udělám, co mám dnes v plánu, pro Řeky, pro bohy a pro Trójany – a pro mne – už určitě nic nebude stejné. Až starý Foiníx promluví jako člen tohoto poselstva k Achilleovi, udělá to nejenom proto, aby ukončil Achilleův hněv, ale také proto, aby ho přivedl na stejnou cestu s Hektórem – aby obrátil Řeky i Trójany proti samotným bohům.

Nestór náhle zvolá: „Átreův synu, šlechetný veliteli a vladaři lidu, náš Agamemnóne – nikdo, dokonce ani náš kralevic, Péleův syn Achilleus, nemůže pohanět takové dary. Pojďte, vypravíme nevelké poselstvo pečlivě zvolených lidí, aby s touto nabídkou a naší láskou odešli ještě dnes v noci do Achilleova stanu. Rychle, ti, které můj zrak vybere, nechť se toho úkolu ujmou!“

Oblečený do těla starého Foiníka, postavím se na kraj kruhu v blízkosti velkého Aianta, aby mě Nestór viděl.

„Na prvním místě ať vede ty posly veliký Aiás," vykřikne Nestór. „A jemu ať radou přispěje náš taktní a geniální král Odysseus. Jako hlasatele, kteří naše poselstvo doprovodí, volím Odia a Eurybata. Vodu na všechny jejich ruce! A chvíli nábožného ticha, kdy všichni, každý po svém, poprosíme Dia – aby se nad námi slavný bůh slitoval a dovolil Achilleovi přijmout vlídně naši snažnou prosbu!"

Zatímco probíhá obřadní omývání rukou a velitelé sklánějí hlavy k tiché modlitbě, já ohromeně stojím.

Nestór ukončí mlčení tím, že křikne za odcházejícími muži – čtyřmi, nikoli pěti! aby poselstvo popohnal: „Vynasnažte se! Přesvědčete ho, aby se nad námi slitoval, náš nepřemožitelný, nemilosrdný Achilleus!"

Dva vyslanci a dva hlasatelé opustí náš kruh ozářený ohněm a odejdou po pláži.

Nevybrali mě! Foiníka nevybrali! nepadla o mně ani zmínka! Homér se zmýlil! Události tohoto Ília se právě divoce odchýlily od událostí *Íliady* a já jsem najednou stejně slepý vůči budoucímu dění jako Helena a ostatní zdejší hráči, stejně slepý jako bohové nahoře. Stejně slepý jako samotný Homér, čert vem jeho chybějící oči!

Na starých, pohublých nohách – na starých, pohublých nohách zbytečného *Foiníka* – se vrávoravě protlačím z kruhu řeckých náčelníků a rozběhnu se podél příboje, abych zkusil velkého Aianta a Odyssea dohonit.

Oba dostihnu v polovině cesty po tmavé pláži k Achilleově ležení. Aiás a Odysseus jsou sami, kráčejí po mokrém písku a tiše rozmlouvají. Když je dohoním, zastaví se.

„Co se děje, Foiníku, synu Amyntorův?" zeptá se velký Aiás. „Překvapilo mě, že jsem tě zahlédl na králově hostině. Říká se, že v minulých měsících jsi byl v péči vašich myrmidonských ranhojičů. Posílá tě za námi Agamemnón s nějakou poslední výstrahou?"

Lapám po dechu, jako bych byl skutečně starý jako Foiníx. „Buďte zdrávi, ušlechtilý Aiante, i ty, urozený Odyssee – abych pravdu řekl, vládce Agamemnón mě poslal, abych šel k Achilleovi s vámi."

Velký Aiás se na to zatváří překvapeně, ale Odysseus vypadá vyloženě pochybovačně. „Proč by Agamemnón vyvolil k tomuto úkolu tebe, ctihodný starče? Proč jsi vůbec byl v Agamemnónově táboře v tak nebezpečnou noc, kdy Trójané štěkají přes náš příkop jako hladoví psi?“

Na druhou otázku neumím odpovědět, a tak se zkusím vylhat z té první. „Nestór navrhl, abych se k vám přidal, zkusil Achillea získat, aby vás vyslechl, a Agamemnón usoudil, že je to moudrý nápad.“

„Tak tedy pojď,“ řekne Aiás. „Přidej se k nám, Foiníku.“

„Ale nemluv, dokud tě nevyzvu,“ řekne Odysseus. Stále po mně pošilhává, jako bych byl nějaký podvodník – což ve skutečnosti jsem. „Nestór a Agamemnón možná našli nějaký důvod, abys byl v Achilleově stanu, ale určitě není důvod, abys promluvil.“

„Ale…“ začnu. Nemám žádný argument. Jestli nebudu moci promluvit po Odysseovi, ale před Aiantem, jak to stojí v Homérovi, ztratím veškeré páky, klíčový okamžik mi uteče a nedokážu to. Jestli nebudu moci promluvit, události této noci se odchýlí od *Íliady.* Ale ony se už stejně odchýlily, uvědomím si. Foiníka měl vybrat Nestór a Agamemnón měl jeho účast v poselstvu potvrdit. *Co se to tady děje?*

„Jestli s námi půjdeš do Achilleova stanu, starý Foiníku,“ upozorní Odysseus, „musíš počkat v předpokoji s hlasateli Odiem a Eurybatem, a jít dál nebo promluvit smíš jen tehdy, když tě vyzvu. To jsou moje podmínky.“

„Ale…“ začnu znovu, ale pochopím, že každý protest je marný. Jestli Odysseus pojme ještě silnější podezření a odvede mě zpátky k Agamemnónovi, můj úskok se prozradí a s ním skončí i můj plán na obrácení smrtelníků proti bohům. „Ano, Odyssee,“ přikývnu jako Foiníx, starý jezdec a vychovatel. „Jak poroučíš.“

Odysseus a Aiás kráčejí po břehu silně hučícího moře a já jdu za nimi.

Zmínil jsem se o Achilleově stanu. Mohlo by vás to svádět, abyste si představili nějaký domácky vyrobený stan na kempování, ale syn Péleův žije v táboře z plachtoviny, který se velikostí podobá spíš hlavnímu stanu kočovného cirkusu, jak si na něj vzpomínám z dětství… jak si na něj vzpomínám z toho, *co si začínám vybavovat* z

dětství. Zdá se, že Thomas Hockenberry skutečně žil, a po skoro deseti letech tady některé vzpomínky prosakují.

Tuto noc skýtají stovky stanů a táborových ohňů kolem Achilleova hlavního stanu stejně chaotický obraz jako kilometry achájského pobřeží. Někteří z Achilleových věrných Myrmidonů chystají černé lodě k odjezdu, jiní hledí k valům, aby bránili svou část pláže, pokud by Trójané prorazili ještě před svítáním, a další se scházejí kolem ohňů podobně jako předtím Agamemnónovi velitelé.

Odios a Eurybatés oznámili náš příchod velitelům stráže, a tak se Achilleova osobní garda vypne do pozoru a vpustí nás do vnitřní části ležení. Pláž necháme za zády a vyjdeme po nízké duně na pahorek, kde se rozkládá Achilleův hlavní stan. Doprovodím dvojici Achájců dovnitř – velký Aiás skloní hlavu, aby prošel nižším vnitřním vstupem; Odysseus, skoro o hlavu menší než jeho druh, vejde, aniž by se musel shýbnout. Odysseus se otočí a ukáže mi na místo v předsíni nedaleko vstupu. Jestli tady zůstanu, uvidím a uslyším, co se bude dít uvnitř, ale nebudu se toho moci účastnit.

Přesně jak to vylíčil Homér, Achilleus hraje na lyru a zpívá epickou píseň o dávných hrdinech, která se příliš neliší od samotné *Íliady*. Vím, že lyra byla součástí válečné kořisti, uchvácené když Achilleus dobyl Théby a zavraždil Éetiona, otce Andromachy. Když Hektorova manželka vyrůstala, slýchala, jak se tóny této stříbrné lyry rozléhají jejím tamním královským domovem. Naproti Achilleovi sedí Patroklos, jeho nejmilejší přítel, a čeká, až Achilleus dokončí svou část písně, aby mohl zazpívat zbývající řádky.

Když Aiás a Odysseus vejdou, Achilleus přestane drnkat na nástroj a překvapeně vstane.

„Buďte vítáni!“ zvolá Achilleus. Pokyne Patroklovi. „Podívej, drazí přátelé přišli – nejspíš mě hodně potřebují, že vážili cestu sem – a jsou to ti, kteří jsou mi v achájských řadách nejbližší, to připouštím i ve svém hněvu.“

Uvede oba vyslance k nízkým křeslům a přehodí přes polstrované rámy sytě nachové koberce. Nato se Achilleus obrátí k Patroklovi a řekne: „Větší měsidlo přichystej, synu Menotiův. Tak… postav je sem. Namícháme silnější víno. Pohár pro každého mého

vznešeného hosta – neboť tyto muže, kteří zavítali pod mou střechu, vidím nejraději.“

Pozoruji rozvíjení těchto překvapivě taktních rituálů hrdinské pohostinnosti. Patroklos postaví k ohni těžký řeznický špalek a rozloží na něj ovčí a kozí hřbety a k tomu přidá hřbet z prasete, mramorovaný tukem. Automedón, Achilleův i Patroklův přítel a vozka, kusy masa drží a Achilleus z nich odkrajuje ty nejlepší kousky, které pak posolí a nabodá na rožně. Patroklos nechá oheň na chvíli vzplanout, potom rozhrábne uhlíky, položí rožně nad nejžhavější část ohně a každý kousek ještě jednou nasolí.

Uvědomím si, že mám hrozný hlad. Kdyby mě teď zavolali, abych promluvil – i kdyby na tom závisel osud nás všech – nedokázal bych to, jak se mi sbíhají sliny.

Jako by slyšel, že mi kručí v žaludku, Achilleus pohlédne do předsíně a skoro ztuhne údivem. „Foiníku! Ctěný učiteli, proslulý jezdče! Myslel jsem, že v posledních týdnech ležíš nemocný ve svém stanu. Pojď dál, jen pojď dál!“

S těmito slovy mladý rek vyjde do předsíně, obejme mě a odvede do středu svého domova, prosvětleného září ohně a teď již také provoněného pečícím se skopovým a vepřovým. Odysseovi létají z očí dýky. Mlčky mě varuje, abych po dobu rozhovorů mlčel.

„Posaď se, milovaný Foiníku,“ řekne Achilleus, bývalý student tohoto starce. Posadí mne však do červených polštářů, nikoli do nachových, a dál od ohně, než jsou Odysseus nebo Aiás. Achilleus je loajální ke starým přátelům, ale chápe zásady protokolu.

Když pak Patroklos přinese proutěné košíky s čerstvě upečeným chlebem, Achilleus stáhne maso z rožňů a rozloží kousky, z nichž se ještě kouří, na dřevěné podnosy. „Obětujme bohům, milí přátelé,“ a Achilleus pokyne Patroklovi, který hodí prvňáčky – kousky masa vybrané jako oběti – do plamenů.

„A teď jezte,“ vyzve Achilleus a my všichni se s vervou pustíme do chleba, masa a vína.

Ale i když koušu a vychutnávám si jídlo, hlava mi pracuje na plné obrátky: Jak se dostanu k tomu, abych pronesl řeč, kterou musím vyslovit, abych změnil osudy všech přítomných, dokonce samotných bohů? Ještě před hodinou to vypadalo hrozně jednoduše,

ale Odysseus mi neuvěřil, že mě Agamemnón poslal jako dalšího emisara. V básni Odysseus promluví brzy – přetlumočí Achilleovi Agamemnónovu nabídku – a Achilleus mu odpoví řečí, o níž jsem tvrdil svým studentům, že je to nejpůsobivější a nejkrásnější promluva v celé *Íliadě*, načež Foinix přednese svůj dlouhý monolog, složený ze tří částí – částečného životopisu, podobenství s „Prosbami“ a alegorie Achilleovy situace v mýtu o Meleagrovi – *paradigma*, kde mýtický hrdina příliš dlouho otálí s přijetím nabídnutých darů a bojem za přítele. Celkově vzato, Foiníkova řeč je nepochybně nejzajímavější z proseb, které tři vyslanci poslaní přesvědčit Achillea přednesou. A podle *Íliady* právě Foiníkova argumentace přesvědčí Achillea, aby ustoupil od svého předsevzetí další den ráno odplout. Až po mně promluví Aiás, Achilleus přistoupí na to, že další den zůstane, aby se podíval, co udělají Trójané, a pokud to bude nutné, ochránil své lodě před nepřítelem.

Mám v plánu zopakovat části Foiníkovy dlouhé řeči, jak si je pamatuji, a potom se odchýlit a přidat vlastní návrhy, ale když vidím, jak se na mě Odysseus přes celý stan mračí, poznám, že nedostanu šanci.

A co když ji dostanu? Uvažoval jsem o skutečnosti, že bohové budou toto shromáždění monitorovat – je to koneckonců jeden z klíčových momentů *Íliady*, i když to ví předem asi jen Zeus. Ale i kdyby předem nic nevěděli, někteří bohové a bohyně toto setkání určitě sledují ve svých videobazénech a na své obrazové tabuli. Zeus jim poručil, aby dnes nezasahovali, a většina jeho ultimátum dodržuje, ale o to zvědavější musejí být na tuto misi k Achilleovi. Jestli dnes v noci Achilleus přistoupí na Agamemnónův úplatek a Odysseovy přesvědčovací schopnosti, Hektorova ofenzíva a možná i vůle samotného Dia bude zmařena. Achilleus je jeden muž o síle armády.

Jestli ho tedy dnes v noci svedu ke kacířství, jak mám v plánu, když se pokusím Achillea získat pro válku proti bohům, nezasáhne Zeus okamžitě, nesežehne tento stan a všechny v něm? A i kdyby Zeus svůj hněv ovládl, umím si představit Athénu, Héru, Apollóna nebo některou z ostatních zainteresovaných stran, jak se střemhlav snesou dolů a zničí tohoto… „Foiníka“… za to, že navrhl postup,

který je v tak příkrém rozporu s jejich záměry. Všechny tyto věci jsem si představil, ale věřil jsem, že se zachráním kvitovacím medailonkem a Hádovou přilbou.

Ale co když se zachráním tím, že znovu uprchnu, ale tyto hrdiny hněv bohů zabije nebo odradí? Pak bude celý plán k ničemu a všichni bohové se dozvědí o mé existenci. Pak už mi Hádova přilba a kvitovací medailonek nepomůžou – bohové mě vystopují až na konec světa, třeba i do prehistorické Indiany, když bude třeba. A šmytec, jak se říká.

Třeba mi Odysseus prokázal službu, když mě nenechal promluvit.

Proč potom tady jsem?

Když jsme se všichni dobře najedli, prázdné podnosy odstrčili stranou, v koších nechali jenom chlebové kůrky a chystáme se na třetí pohár vína, všimnu si, jak Aiás neznatelně kývne na Odyssea.

Velký stratég pochopí a pozvedne pohár, aby Achilleovi připil.

„Na tvé zdraví, Achillee!“

Všichni se napijeme a mladý hrdina poděkuje úklonou své plavé hlavy.

„Vidím, že nám tady k hostině nic nechybí,“ pokračuje Odysseus. Jeho hlas je překvapivě tichý a měkký, skoro medový. Ze všech slavných achájských vojevůdců je tento vousatý muž nejuhlazenější a nejnevyzpytatelnější. „Nic nám nechybí v Agamemnónově táboře ani tady v domě syna Péleova. Ale tuto bouřlivou noc nám nejde o bohatou hostinu – ne, dnes v noci vidíme velkou zkázu, přichystanou a vnucenou bohy, a chvějeme se hrůzou.“

Odysseus pokračuje, pomalu a přívětivě, nikam nespěchá, jen málokdy sahá k nějakému řečnickému efektu. Popisuje odpolední debakl, vítězství Trójanů, paniku Achájců a jejich vůli uprchnout, Diovu spoluvinu.

„Ti drzí Trójané a jejich chvastounští spojenci si postavili stany, co by kamenem dohodil od našich lodí, Achillee,“ pokračuje Odysseus. Mluví, jako by to Achilleus už všechno neslyšel od

Patrokla, Automedonta a ostatních svých přátel. Nebo se na to jednoduše díval z pahorku před svým stanem.

„Teď už je nic nezastaví," naváže Odysseus. „Takto chvástavé řeči vedou. A tisíce jejich hlídkových ohňů to chvástání dnes v noci posilují hrozbou. Chtějí ty plameny s prvním světlem přenést na naše lodě, potom se vrhnout na naše zčernalé trupy a pobít ty, kteří přežili. A Zeus, syn Kronův, jim posílá povzbudivá znamení, zatímco po našem levém křídle metá blesky. A po celou tu dobu Hektór řádí jako šílený, opilý svou silou. Nebojí se ničeho, Achillee, člověka ani boha. Hektór je dnes jako rozzuřený, šílený pes. Démoni *katalepsie* jej mají pevně ve své moci."

Odysseus se odmlčí.

Achilleus neřekne nic. V obličeji se mu nehne ani sval. Jeho přítel Patroklos po celou tu dobu pozorně sleduje Achilleovu tvář, ale hrdina k němu ani nezalétne pohledem. Achilleus by byl skvělý hráč pokeru.

„Hektór se nemůže dočkat rána," naváže Odysseus hlasem ještě vemlouvavějším. „Vyhrožuje, že s prvním světlem zuráží lodím koruny hlavic ze zádí, zapálí tyto lodě hltavým plamenem a – až budou všichni naši druhové zatlačeni do pasti k hořícím trupům, rozpráší a pobije nás Achájce do jednoho. Noční můra, Achillee, které se bojím celým svým srdcem. Bojím se, že bohové svěří Hektórovi prostředky, aby mohl tyto hrozby uskutečnit, a nám bude souzeno zemřít zde na ílijských pláních, daleko od kopců Argu, kde koně se pasou."

Achilleus neřekne nic, když se Odysseus znovu odmlčí. Vyhasínající uhlíky zapraskají. O několik stanů dál někdo hraje na lyru pomalý žalozpěv. Z opačné strany se ozve opilý smích vojáka, který si zřejmě myslí, že jeho osud je zpečetěn.

„Tak už vstaň, Achillee," řekne Odysseus. Konečně zvýší hlas. „Vstaň s námi *teď*, i když mnoho nechybí do hodiny dvanácté, jestli chceš uchránit k záhubě odsouzené syny achájské před masakrem, k němuž se Trójané hotoví."

A teď Odysseus Achillea žádá, aby zapomněl na svůj hněv, a popíše Agamemnónovu nabídku. Stejnými slovy, jaká zvolil Agamemnón, vypočítá nepoužité trojnože, tucet závodních koní a tak

dál a dál. Podle mého názoru se až příliš zdrží s popisem neobdělané Bríseovny, trójských panen, které čekají na zprznění a Agamemnónových tří krásných dcer, ale skončí strhujícím závěrem, v němž Achilleovi připomene radu jeho vlastního otce, Péleovo varování, aby přátelství stavěl výš než spory.

„Jestli je však nenávist ve tvém srdci k synu Átreovu příliš silná, než abys přijal tyto dary, slituj se alespoň nad námi všemi Achájci, kteří jsme ještě zůstali. Pojď s námi do boje a zachraň nás, a my tě budeme ctít jako boha. A také si pamatuj, že jestli tě hněv nepustí do boje – jestli tě přezíravost pošle domů přes vínově temné moře, dřív než tato válka s Trójou dojde konce – nikdy se nedozvíš, jestli jsi mohl zabít Hektora. Je to tvá šance na *aristeiu,* Achillee, neboť po všech těch letech povýšenosti za vysokými zdmi Ília přivede zítra vražedné běsnění Hektora do boje zblízka. Zůstaň a bojuj s námi, šlechetný Achillee. Teď poprvé se budeš moci střetnout s Hektorem čelně v boji.“

Musím uznat, že Odysseova řeč byla úžasná. Kdybych byl mladý polobůh, který polehával ve stanu na polštářích dva metry ode mě, možná bych se nechal přesvědčit. Všichni jsme seděli mlčky, dokud Achilleus neodložil svůj pohár vína a neujal se odpovědi.

„Vznešený syne Láertův, potomku Diův, zchytralý taktiku, drahý Odyssee – musím ti říct otevřeně a upřímně, jak se na věc dívám a jak se také stane, abyste se u mě pořád nemačkali, jedno poselstvo za druhým, abyste jeden po druhém neškemrali a nežadonili jako vrkající hrdličky.

Stejně jako pohrdám dveřmi Smrti, Hádovými černými branami, pohrdám také lidmi, kteří říkají ústy něco jiného, než co ukrývají v srdci.“

Překvapeně zamrkám. Má to být tvrdé rýpnutí do Odyssea jakožto „zchytralého taktika,“ kterého všichni Achájci znají jako někoho, kdo si přizpůsobí pravdu, když to slouží jeho záměru? Možná, ale Odysseus na to nijak nereaguje.

„Řeknu to jasně," pokračuje Achilleus. „Dosáhne Agamemnón toho, abych se vrátil, přesvědčí mě všemi těmito… *dary?*" Hrdina to poslední slovo téměř vyplivne. „Ne. Ani za celý svět. Ani všechna achájská vojska a jejich vojevůdci by mě nepřesvědčili k návratu, protože jejich vděčnost příliš málo znamená a příliš pozdě přichází… Kde byla vděčnost Achájců, když jsem rok za rokem válčil s jejich nepřáteli, bitvu za bitvou, nekonečná léta ve zbroji, v nových a nových bojích bez konce?

Dvanáct měst jsem vyvrátil se svými loďmi; jedenáct jsem ovládl tak, že jsem prolil úrodnou ílijskou půdu krví Trójanů. A ze všech těchto měst jsem odtahal hromady kořisti, hory lupu, plačící stáda krásných žen. Vždycky jsem dal to nejlepší z kořisti Agamemnónovi – *synovi Átreovu,* který si bezpečně seděl ve svých rychlých černých lodích nebo se krčil daleko za liniemi. A on by si ji vzal všechnu… všechnu a ještě by chtěl víc.

Jistě… občas nechal nějaké drobty tobě a jiným velitelům, ale lví podíl si vždycky uchvátil pro sebe. Vám všem, jejichž oddanost potřebuje, aby měl o co opřít svou vládu, vám *dává* – jenom ode mě si *bere* – včetně té otrokyně, ze které bych udělal svou nevěstu. Do hajzlu s tím, do hajzlu s ním a do hajzlu s ní, drazí druhové. *Ať* si Agamemnón Bríseovnu klidně opíchá – po koule, jestli na to ten dědek ještě má."

Poté, co takto znovu otevřel průchod svému žalu, Achilleus přejde k otázce, proč vůbec by jeho Myrmidoni, Achájci a Argejci měli v této válce bojovat. „Za Helenu s jejími volnými a třpytivými vlasy?" zeptá se pohrdavě. Prohlásí, že Meneláos a jeho bratr Agamemnón nejsou jediní, komu chybí žena, a připomene Odysseovi jeho vlastní manželku Pénelopu, ponechanou deset dlouhých let o samotě.

A já si představím Helenu, jak sedí v posteli jako před několika nocemi, volné a třpytivé vlasy jí splývají přes ramena a bledá prsa se bělají měsíčním svitem.

Je těžké věnovat pozornost Achilleovi, třebaže jeho řeč je stejně krásná a překvapivá, jak to Homér zachytil. Achilleus ve svém krátkém proslovu podkope samotný hrdinský kodex, který z něho

dělá superhrdinu, kodex chování, který z něj v očích jeho mužů a jemu rovných dělá boha.

Achilleus řekne, že ho nic netáhne utkat se v boji se slavným Hektorem – nemá chuť ho zabít ani jeho rukou zemřít.

Achilleus prohlásí, že za úsvitu vezme své muže a odpluje, ponechá Achájce jejich osudu – ponechá je na milost Hektorovi, až tento Trójan a jeho vojsko zítra za svítání překročí příkop a val.

Achilleus řekne, že Agamemnón je pes obrněný nestoudností a že by se s žádnou jeho dcerou neoženil, ani kdyby se ukázalo, že má vzhled Afrodíty a chytrost Athény.

Pak Achilleus řekne něco skutečně ohromujícího – přizná, že jeho matka, bohyně Thetis, mu řekla, že ke dni své smrti může dojít dvěma osudy: buď zůstat tady, obléhat Tróju, zabít Hektora, ale pak během několika dní sám zemřít. Matka mu pověděla, že tím směrem se nachází věčná sláva v paměti lidí i bohů. Druhý osud spočívá v útěku – odplout domů, ztratit hrdost a slávu, ale mít dlouhý, šťastný život. Matka mu před léty vysvětlila, že záleží na něm, který osud si vybere.

A Achilleus nám teď řekne, že volí život. Tenhle… tenhle… hrdina, tahle hora svalů a testosteronu, tento polobůh, který se stal živou legendou… dává přednost životu před slávou. To stačí, aby Odysseus nevěřícně přimhouřil oči a Aiantovi spadla brada.

„Odyssee a Aiante, mí bratři," osloví je, „vraťte se k achájským vládcům a vůdcům a vyřiďte mou odpověď. Ať *sami* přijdou na to, jak zachránit duté lodě a muže, kteří budou zítra touto dobou zatlačeni k hořícím trupům těchto lodí. Pokud jde tady o mlčenlivého Foiníka…"

Když se ke mně otočí, vyskočím deset centimetrů nad červený polštář. Ztracený v přípravách na to, co mám říct, a na morální důsledky, které s tím souvisejí, úplně jsem zapomněl, že tady vedeme diskusi.

„Foiníku," Achilleus se shovívavě usměje, „na rozdíl od Odyssea a Aianta, kteří musejí podat zprávu svému *pánu*, ty můžeš zůstat na noc tady s Patroklem a se mnou a ráno s námi vyplout na cestu domů. Ale jen jestli si to Foinix přeje… nikdy bych nikoho k odjezdu nenutil."

Teď mám šanci promluvit. Aniž bych věnoval pozornost Odysseovu zamračenému výrazu, rozhlédnu se, nemotorně se postavím a odkašlu si, abych začal Foiníkovu dlouhou řeč. Jak vlastně začíná? Tolik let jsem to učil a studoval, zjišťoval jsem nuance každého řeckého slova, a teď mám v hlavě prázdno.

Aiás vstane. „Než se ten starý blázen zkusí rozmyslet, jestli s tebou uteče nebo ne, Achillee, já ti řeknu, že jsi úplně stejný blázen jako starý Foiníx!“

Achilleus, zabiják, který nestrpí žádnou pohanu, hrdina, který raději nechá povraždit všechny své achájské přátele, než aby si od Agamemnóna nechal líbit nedůstojné chování kvůli otrokyni, se nad Aiantovou přímou urážkou pouze usměje a povytáhne obočí.

„Vzdát se slávy a dvaceti krásných žen za jednu ženu, kterou ani nemůžeš mít… pchá!“ zvolá Aiás a odvrátí se. „Pojď, Odyssee, tenhle zlatý hoch se nikdy nenapil z cecku lidského přátelství. Nechme ho, ať se užírá svým hněvem, a pojďme doručit tu neblahou zprávu čekajícím Achájcům. Zítřejší svítání se kvapem blíží a přinejmenším já se před bojem potřebuji trochu vyspat. Jestli mám zítra zemřít, nechci zemřít ospalý.“

Odysseus přikývne, vstane, ještě jednou kývne hlavou Achilleovi a vyjde za velkým Aiantem ze stanu.

Já pořád stojím s ústy dokořán, připravený přednést Foiníkovu dlouhou, trojdílnou řeč – chytrou řeč! – s vlastními rafinovanými přídavky a skrytými plány.

Patroklos a Achilleus vstanou, protáhnou se a podívají se na sebe. Zjevně toto poselstvo očekávali a oba znali Achilleovu odpověď předem.

„Foiníku, starý otče, milovaný bohy,“ řekne vřele Achilleus, „nevím, co tě sem této bouřlivé noci doopravdy přivedlo, ale dobře si vzpomínám, jak jsi mě po učení zvedal a odnášel do postele, když jsem byl ještě chlapec. Zůstaň tady na noc, Foiníku. Patroklos a Automedón ti připraví měkké lůžko. Ráno vyplujeme domů a ty můžeš jet s námi… nebo ne.“

Gestem se rozloučí a odebere se do ložnic v zadní části stanu. Já tam stojím jako pitomec, což taky jsem, oněmělý ve všech směrech, ohromený tímto divokým odklonem od děje *Íliady*.

Achillea je třeba přesvědčit, aby zůstal, i když se do boje nezapojí, pokud má *Ílias* dopadnout správně. Trójané znovu zvítězí, Řekové se maximálně sáhnou a všichni jejich vysocí velitelé utrpí zranění – Odysseus, Agamemnón, Meneláos, Diomédes, všichni. Patroklos si v situaci, kdy ví, že Achilleus se do boje za žádných okolností nezapojí, ale je mu líto přátel, navlékne Achilleovu zlatou zbroj a zažene Trójany zpět, až ho v souboji muže proti muži zabije Hektór a jeho tělo bude potupeno a znesvěceno. *To* Achillea, plného nenávistného hněvu, vytáhne ze stanu, čímž bude zpečetěn osud Hektora, Ília, Andromachy, Heleny a nás všech ostatních.

On vážně odjíždí? Nedokážu to pochopit. Nejenom že jsem nenašel klíčový okamžik, okamžik změny, teď vybočila z kolejí celá *Ílias.* Víc než devět let jsem tady působil jako scholik, sledoval, pozoroval a podával hlášení Múze. Ani jednou nenastal hluboký rozpor mezi událostmi této války a Homérovým líčením v básni. A teď… *tohle.* Jestli Achilleus odjede, což se podle všeho chystá za svítání udělat, Achájci budou poraženi, jejich lodě shoří, Ílion bude zachráněn a slavným hrdinou eposu bude Hektór, nikoli Achilleus. Nezdá se pravděpodobné, že někdy dojde k Odysseově *Odyssei*… a rozhodně nebude taková, jaká se zpívá teď. Všechno se změnilo. *Jenom proto, že tady nebyl Foiníx, aby přednesl pravou řeč? Nebo bohové tento klíčový okamžik zmanipulovali, než jsem to mohl udělat já?* To se nikdy nedozvím. Moje šance přesvědčit Achillea a Odyssea na radě, můj rafinovaný plán, jednou provždy padá.

„Pojď, starý Foiníku," řekne Patroklos, vezme mě za ruku, jako bych byl dítě, a odvede mě do boční místnosti velkého stanu, kde jsou pro mne rozloženy polštáře a přikrývky. „Je čas jít spát. Zítra je taky den."

31

Jeruzalém

„Co je to?“ zeptal se Harman. Stáli spolu s Daemanem ve stínu Západní zdi v Jeruzalémě jen několik kroků za Savi, a všichni tři se dívali nahoru na kompaktní sloup modrého světla, který vertikálně probodával tmavnoucí oblohu.

„Myslím, že to jsou mí přátelé,“ prohlásila stařena. „Všech devět tisíc sto třináct mých přátel – všichni lidé starého typu, které uklidili při posledním faxu.“

Daeman se podíval na Harmana a uvědomil si, že oba mají pochybnosti o Savině duševní rovnováze.

„Vaši přátelé?“ řekl Daeman. „To je modré světlo.“

Savi odtrhla pohled od sloupu světla – ozařoval teď, když denní světlo dál sláblo, vršky dávných budov a zdí kolem nich, koupal všechno v modré záři – a podívala se na ně s výrazem, který mohl představovat smutný úsměv. „Ano. Ten sloup modrého světla. To jsou moji přátelé.“ Pokynula jim, aby šli za ní, a začala je odvádět z nádvoří, ode zdi, od paty toho sloupu modrého světla, cestou, kterou přišli.

„Posťáci nám řekli, že poslední fax je způsob, jak nás uložit, než vyčistí svět,“ pokračovala Savi. Mluvila tiše, ale i tak se ve zdejších úzkých uličkách její hlas rozléhal ozvěnou. „Plán byl takový, že zredukují naše kódy – pro postlidi jsme už tenkrát byli všichni faxové kódy, přátelé – zredukují naše kódy a na deset tisíc let nás dají do nepřetržité neutrinové smyčky, než planetu uklidí.“

„Co to znamená?“ zeptal se Harman. „Uklidit planetu?“

Procházeli dlouhým klenutým průchodem, a tak Daeman sotva viděl Savinu tvář, když se znovu usmála. „Ke konci ztraceného věku se všechno nějak pokazilo,“ řekla. „A po rubikonu ještě víc. Pak přišla Období šílenství. Nezávislí URNisté oživovali dinosaury,

ptáky hrůzy a dlouho vyhynulé botanické formy, rozvraceli ekologii planety. Biosféra a datasféra zatím začaly splývat do noosféry s vlastním vědomím – logosféry. Postlidé již tou dobou uprchli do prstenců – inteligentní zemská noosféra už jim nevěřila – a oprávněně. Posťáci experimentovali s kvantovou teleportací, otevírali portály do míst, kterým nerozuměli, otevírali dveře, které otevírat neměli.“

Vyšli na širší ulici a Harman se zastavil. „Mohla byste začít mluvit srozumitelně, Savi? Dvěma třetinám toho, o čem mluvíte, nerozumíme.“

„Jak byste mohli?“ zeptala se Savi a pohlédla na Harmana s výrazem, v němž byla buď bolest nebo silná nelibost. „Jak byste mohli něčemu rozumět? Nemáte historii. Nemáte techniku, nemáte knihy.“

„Máme knihy,“ namítl Harman, zahnaný do kouta.

Savi se zasmála.

„Jak všechny tyhle řeči o dinosaurech a noosférách souvisejí s tím modrým sloupem?“ zeptal se Daeman.

Savi si sedla na nízkou zídku. Vítr, který se mezitím zvedl, hvízdal v rozbitých taškách na hřebenech střech. Vzduch se rychle ochlazoval. „Potřebovali nás dát pryč, než to všechno uklidí,“ zopakovala Savi. „Tvrdili, že je to neutrinový torus. Žádná hmota. Žádné zmatky. Žádný povyk. Deset tisíc let, aby mohli vyčistit Zemi. Pro nás lidi ze staré školy sotva mrknutí. Tak to říkali.“

„Ale zapomněli na vás,“ dovtípil se Harman.

„Ano.“

„Náhodou?“

„O tom pochybuji,“ zavrtěla hlavou stará žena. „Posťáci nedělali skoro nic náhodou. Třeba se mnou měli nějaké úmysly. Třeba mě trestali za to, že jsem vyhrabávala historii, kterou bylo lepší nechat zapomenutou. Byla jsem totiž historik.

Historik kultury.“ Znovu se zasmála. Daeman nechápal proč.

„Neutrina jsou modrá?“ zeptal se. Byl odhodlaný získat jasnou odpověď.

Savi se znovu rozesmála. „O tom silně pochybuji. Myslím, že neutrina nemají žádnou barvu… ani šarm. Ale ten modrý sloup se

objevuje každý *Tiša b'Av*, vždy devátého Avu, a něco mi říká, že zbytek lidí starého typu – samých mých přátel – je uložen a zašifrován do toho modrého paprsku. Myslím, že ten paprsek nevytváří stroj. Myslím, že Země prochází tím neutrinovým paprskem každý rok v tomto místě oběžné dráhy a že zařízení pouze paprsek zviditelňuje."

„Ale ještě to přece není deset tisíc let," namítl Harman. „Tvrdíte, že od finálního faxu je to jenom čtrnáct set."

Savi unaveně přikývla. „A nedá se říct, že by od finálního faxu zavládl pořádek, co myslíte, mí mladí přátelé?" Zastavila se, zvedla batoh, zahleděla se do úzké ulice a pak najednou ztuhla.

„Voynix," zaradoval se Daeman. „Aspoň nebudeme muset zpátky k soniu pěšky. Necháme si přistavit kariol a…"

Voynix, silueta ze železa a kůže v západním průchodu před nimi, náhle schoval manipulační nástavce a vysunul řezné nože. Pak na ně přímo zaútočil. Když běžel po všech čtyřech kolem budovy, vypadal jako nějaký šílený pavouk.

Od chvíle, kdy Daeman ukázal, se Savi divoce přehrabovala v batohu. Teď vytáhla černou věc z plastu a kovu – říkala jí pistole – a namířila ji na útočícího voynixe.

Daeman byl tak šokovaný, že se nedokázal pohnout. Stál nejblíž k pádícímu voynixovi, který byl dosud dva a půl metru daleko a skákal po všech čtyřech, ale zdálo se, že tvor si všímá jen Savi a kolem Daemana se jenom přežene. Náhle rozerval večerní vzduch rámus – DDDRRRRRRHHH – jako by někdo táhl pádlo po kamenných deskách, a zeď se rozlétla v tříšti úlomků. Voynix odletěl dozadu a padl na dláždění. Savi k němu došla blíž, zamířila a znovu vystřelila.

Ve voynixově krunýři a kovové kukle se objevily desítky otvorů o velikosti špičky prstu. Pravá ruka mu vyletěla vzhůru, jako by po nich chtěl něco hodit, ale pak ji zasáhly další flešety a paže se vykloubila, utrhla a odlétla dozadu. Voynix se ztěžka postavil. Jeden řezný nůž stále rotoval.

Savi po něm znovu vystřelila a málem ho přeťala v pase. Modravá mléčná vnitřní tekutina se rozstříkla po zdech a po

dlažebních kamenech. To, co z voynixe zůstalo, sebou škublo a znehybnělo.

Harman a Daeman se opatrně přiblížili. Dávali si pozor, aby při tom nešlápli do modré tekutiny nebo na úlomky tvora. Byl to druhý voynix, jehož zničení byli ve dvou dnech svědky.

„Pojďte," vyzvala je Savi, vytáhla z pistole prázdný zásobník křišťálových flešet a vrazila do ní další. „Jestli je jich tady víc, jsme v průšvihu. Musíme se dostat k soniu. A rychle."

Savi je vedla úzkou ulicí, která přešla v užší uličku a potom se znovu změnila; tentokrát v něco menšího než uličku – škvíru mezi kamennými domy. Vynořili se na širokém zaprášeném nádvoří, prošli pod kamenným obloukem a ocitli se na menším dvoře.

„Pospěšte si," zašeptala Savi. Vyvedla je venkovním schodištěm nahoru, přes střešní terasu zbarvenou prachem do šedohněda, po ztrouchnivělém žebříku kolem oken zabedněných okenicemi na vyšší střechu.

„Co to děláme?" zašeptal Harman, když všichni tři vyšli na střechu budovy do chladivého vzduchu. „Nemusíme se vrátit k soniu?"

„Přivolám je," řekla Savi. Klekla si na koleno vedle nízké střešní zídky, aktivovala proxnet a zaclonila si záři nad dlaní. Harman se přikrčil k ní.

Daeman zůstal stát. Po horku dlážděných ulic a úzkých uliček byl tady nahoře vzduch chladivý a z tohoto místa na kopci se otevíral zajímavý výhled. Napravo od nich probodával oblohu modrý sloup a zaléval svým slabým svitem všechny kupole, střechy a ulice. Setmělo se a na obloze se objevily hvězdy. Ve městě se nesvítilo, ale starodávné kupole, věže a některé oblouky se blyštěly modrým světlem. Savi jim řekla, že zdí obehnaný areál na kopci, odkud sloup vychází, se jmenuje Haram eš-Šaríf neboli Chrámová hora a dvě zaklenuté stavby u paty přístroje, který světelný sloup vytváří, jsou Skalní chrám a mešita Al-Aksá.

„Itbáh al-Jahúd!" ozval se nenadále z ulic za nimi pronikavý, zesílený výkřik. Dočkal se opakování z bludiště úzkých ulic západně od nich, mezi nimi a soniem.

„Itbáh al-Jahúd!“

Savi zvedla hlavu od dlaňového displeje.

„Co je zas *tohle?*“ zašeptal ostře Harman. „Voynixové přece nemluví.“

„Ne,“ odvětila Savi. „Vychází to ze starých reproduktorů na všech mešitách, které svolávaly k modlitbě jako automatický muezzin.“

„Itbáh al-Jahúd!“ ozval se rozechvělý, ale naléhavý hlas, přinášený ozvěnou z celého temného města. *„Al-džihád,“* zvolal zesílený hlas. *„Itbáh al-Jahúd!“*

„Sakra!“ Savi vzhlédla od dlaňového displeje. „Nedivím se, že nereaguje na dálkové ovládání.“

„Cože?“ Daeman i Harman přistoupili k Savi a přikrčili se, aby viděli na obdélníkový displej, který se vznášel několik centimetrů nad její dlaní. Ukazoval pohled z předku sonia v místě, kde přistáli. Kamenité pole a město obehnané zdmi v režimu slabého osvětlení zeleně zářily. Nad objektivy se nakláněly desítky voynixů a hemžily se kolem sonia. Vrhali se těly na stroj, bušili do něj kameny a vršili na něj obrovské balvany.

„Pronikli silovým polem a něco rozbili,“ zašeptala Savi. „Sonio za námi nepřiletí.“

„Alláh akbar!“ vykřikl rozléhající se, zesílený, rozechvělý hlas ze všech koutů města s nízkými střechami. *„Itbáh al-Jahúd! Itbáh al-Jahúd!“*

Trojice došla k okraji střechy. Daeman si v prvním okamžiku myslel, že budovy, dlážděné ulice a obezděné dvory se chvějí, drolí, rozpouštějí se v odraženém modrém světle, ale potom si uvědomil, že po kamenech, kopulích, zdech a střechách se něco plazí. Byly toho tisíce – jako invaze švábů, kteří se divoce hrabou k modrému světlu. Pak ale Daemanovi došlo, jak daleko jsou ty mihotavé, hemžící se budovy, propočítal si měřítko a pochopil, že to, co se k nim škrábe a dere, nejsou švábi ani pavouci, ale voynixové.

„Itbáh al-Jahúd!“ vřískal odevšad kovový hlas. Slabiky se vracely ozvěnou od Chrámové hory, aniž ztratily svou šílenou naléhavost

„Co to *znamená?*“ zeptal se Daeman.

Savi se dívala, jak se modře nasvícení voynixové hrabou po střechách a bludištěm úzkých, křivolakých ulic stále blíž. Vlna obrovských hmyzovitých tvorů byla již necelé dva bloky od nich – dost blízko, aby slyšeli, jak řezné nože a ostré manipulátory škrábou a drhnou po kamenech a dlaždicích. Savi se pomalu otočila. Její tvář vypadala v pulzujícím modrém světle starší než kdy jindy.

„Itbáh al-Jahúd,“ zopakovala tiše. *„Zabte Žida.“*

32

Achilleův stan

Musím zabít Patrokla.

To zjištění se dostaví jako šepot uprostřed noci, když ležím tady v myrmidonském táboře, v Achilleově stanu, obalený slupkou Foiníkova starého těla.

Musím zabít Patrokla.

Nikdy jsem nikoho nezabil. Ježíši Kriste, jako univerzitní student jsem protestoval proti válce ve Vietnamu, nedokázal jsem utratit uspávadlem ani rodinnou fenku – manželka s ní musela k veterináři – a po většinu akademického života jsem se považoval za pacifistu. Proboha, nikdy jsem nikoho ani *neuhodil*.

Musím zabít Patrokla.

Je to jediná možnost. Věřil jsem, že na to bude stačit rétorika – upravená rétorika starého Foiníka – že rétorikou přesvědčím zabijáka Achillea, aby se setkal s Hektorem, ukončil tuto válku a zakopal válečnou sekeru.

Jo, nanejvýš by mi ji zarazil do čela.

Achilleovo rozhodnutí odjet – vrátit se a vést dlouhý život, který mu přinese radost, ale jen málo slávy – je hluboce šokující pro scholika, pro každého studenta *Íliady*, ale má logiku. Čest je pro Achillea stále důležitější než život, ale po Agamemnónových urážkách nevidí nic čestného na tom, že zabije Hektora a na oplátku se sám nechá zabít. Odysseus – rétorik všech rétoriků – dokázal výmluvně vysvětlit a evokovat, jak budou živí Achájci a nespočty generací po nich uctívat Achilleovu památku, ale Achilleus o *jejich* poctu nestojí. Tady je důležité jen *jeho* chápání cti a on teď žádnou čest nezíská, když zabije Agamemnónovy nepřátele a zemře pro Agamemnónovy a Meneláovy cíle. Důležitá je pouze Achilleova čest a Achilleus raději odpluje za několik hodin domů a povede život

méně významného smrtelníka, raději zahodí šanci stát se členem tohoto bratrstva o dvacet století dřív než princ Jindřich a Agincourt, než aby čest ještě víc kompromitoval tady na krvavých ílijských pláních.

Už to chápu. Proč jsem to nepochopil dřív? Když Achillea nedokázal k boji přesvědčit Odysseus – Odysseus zchytralých způsobů a stříbrného jazyka – proč jsem si myslel, že se to podaří mně? Byl jsem blázen. Udělal ho ze mě Homér, ale i tak jsem byl blázen.

Musím zabít Patrokla.

Krátce po odchodu Odyssea a velkého Aianta, jen co v hlavní místnosti Achilleova stanu zhasly pochodně a ohně v trojnožkách, jsem uslyšel, jak Achilleovi a Patroklovi přivedli pro potěšení otrokyně. Nikdy jsem žádnou z nich neviděl, ale znal jsem jejich jména – Homér nenechává v *Íliadě* nikoho bezejmenného. Achilleova dívka (to slovo bych nemohl použít, když jsem ve svém druhém životě učil na Indianské univerzitě, ostraha politické korektnosti by mě připravila o místo, ale tady mi nepřipadá vhodné nazvat tyto uhihňané sexuální hračky „ženami“) byla Diomédé, dcera krále Forbanta z ostrova Lesbos – ale žádná lesbička to nebyla. Patroklova křehule se jmenovala Ífis. Když jsem je zahlédl přes záhyby ve vstupu do stanu, málem jsem se rozesmál – Achilleus, který je vysoký, plavovlasý, sošný a obalený vypracovanými svaly, dal přednost malé, podsadité, tmavovlasé a prsaté Diomédě; Patroklos, který je mnohem menší než Achilleus a tmavovlasý, si vybral vysokou, blonďatou, hubenou, nepříliš obdařenou Ífis. Zhruba půl hodiny jsem slyšel smích žen a vulgární konverzaci mužů a potom steny a výkřik všech čtyř z Achilleovy ložnice. Hrdinovi a jeho kumpánovi zjevně ani v nejmenším nevadil fakt, že souloží v jedné místnosti, dokonce to průběžně komentovali, což mi připomnělo spíš Bloomington v Indianě, realitní agenty nebo členy lóže, kteří si vyrazili na víkend do velkého města, než šlechetné bojovníky tohoto věku hrdinů. *Barbaři.*

Pak dívky odešly – opět s hihňáním – a nastalo ticho, rušené pouze tlumeným hovorem stráží před stanem a praskáním ohňů v

koších, u nichž se hřáli. A taky obludným chrápáním z Achilleovy ložnice. Neslyšel jsem, že by Patroklos odešel, takže buď on nebo zlatý hrdina vydával zvuky, jako by měl vychýlenou přepážku.

Já tady teď ležím a zvažuji své možnosti. Ne, nejdřív opustím podobu starého Foiníka – ať se stane, co se stane! – ležím tady jako Thomas Hockenberry a zvažuji své možnosti.

Ruku mám na kvitovacím medailonku. Můžu znovu skočit do Heleniny ložnice – vím naprosto přesně, že Paris je tady za příkopem, několik kilometrů od města, a čeká na svítání, aby se přidal k Hektorovi při definitivním masakrování Řeků a pálení achájských lodí. Možná by měla radost, že mě vidí. Anebo by došla k závěru, že z nočního návštěvníka jménem Hockenberry – zvláštní pocit, že tady zná moje jméno někdo jiný než další scholik! – už nekouká žádný užitek ani zábava a zavolala by stráže. To by mě neděsilo, vždycky můžu okamžitě kvitnout jinam.

Kam?

Můžu upustit od tohoto šíleného plánu na změnu běhu *Íliady,* vzdát se svého cíle – jehož jsem se rozhodl dosáhnout v den, kdy se Agamemnón a Achilleus poprvé pohádali – vzpoury proti nesmrtelným bohům, kvitnout na Olymp, omluvit se Múze a Afrodítě, až ji vytáhnou z tanku, požádat Dia o osobní audienci a poprosit o prominutí.

Ehmm. Jak je pravděpodobné, že by odpustili a zapomněli, Hockenbushi? Ukradl jsi Hádovu přilbu, kvitovací medailonek a veškerou svou scholickou výstroj a použil jsi to k vlastním cílům. Utekl jsi před Múzou. A co je nejhorší ze všeho, zmocnil ses létajícího vozu a pokusil ses jím zabít *Afrodítu zavřenou do regeneračního tanku.*

Nejlepší, v co bych po omluvě mohl doufat, by bylo to, že by mě Zeus, Afrodíta nebo Múza zabili rychle, místo aby mě obrátili naruby nebo uvrhli do temné propasti Tartaru, kde by mě nejspíš sežral zaživa Kronos a další barbarští titáni, které tam Zeus zahnal.

Ne, kaši jsem si uvařil, a tak ji taky musím sníst. Nebo jak se to říká. Když jsi řekl A, musíš říct B. Odvážnému štěstí přeje. Dvakrát měř, jednou řež. Ale zatímco pátrám po nějaké vhodné frázi,

důkladné porozumění se dostaví v podobě důkladně neprofesorské, ale naprosto přesvědčivé formulace –

Jestli rychle něco nevymyslím, jsem tutově v prdeli.

Můžu jít přemluvit Odyssea.

Odysseus je ten, kdo tady má zdravý rozum, civilizovaný muž, moudrý taktik. On by mohl být dnes v noci odpovědí. Odyssea spíš přesvědčím, že ukončení této války s Trójany a společný boj proti až příliš lidským bohům připadá v úvahu. Abych vám řekl pravdu, vždycky jsem svým studentům přednášel raději o *Odysseji* než o *Íliadě*; Fitzgeraldova citlivost v *Odysseji* je mnohem lidštější než syrová bojovnost Mandelbaumovy, Lattimoreovy, Faglesovy a dokonce i Popeovy *Íliady*. Zmýlil jsem se, když jsem si myslel, že klíčový bod událostí najdu, přijdu-li s poselstvem sem za Achilleem. Ne, Achilleus není ten, koho je třeba této noci – v tom, co z této noci zbývá – oslovit, ale Odysseus, syn Láertův, muž, jenž by mohl pochopit učencovy prosby a neúprosnou logiku míru.

Skutečně vstanu a dotknu se kvitovacího medailonku, připravený vydat se za Odysseem a přednést mu svou prosbu. V tom, abych kvitl hledat Odyssea, mi brání jen jeden malý problém: jestli Homér mluvil pravdu, vím, co se děje jinde, zatímco jsem ležel v tomto stanu a obíral se chmurnými myšlenkami. Agamemnóna a Menelána nenechají jejich chmurné myšlenky o vývoji událostí spát, a tak někdy touto dobou, nebo možná v uplynulé hodině, si starší a královštější zavolá Nestóra a zeptá se ho, co by podle něho mohlo odvrátit masakr, jehož hrozba se zdá být tak bezprostřední. Nestór doporučí válečnou poradu za účasti Dioméda, Odyssea, malého Aianta a několika dalších achájských velitelů. Až se tito vojevůdci shromáždí, Nestór navrhne, aby se nejsmělejší z nich vplížil za linie Trójanů a vyzvěděl Hektorovy záměry – pokusí se Trójané a jejich spojenci za několik hodin spálit lodě? Nebo je možné, že si Hektór prozatím užil dost krve a vítězství a odvede svá vojska zpátky do města, aby to oslavili, než podniknou další nepřátelské akce?

Diomédés a Odysseus jsou vybráni, aby to šli zjistit, a jelikož oba přišli na tuto poradu hned po probuzení, bez svých zbraní, dostanou výstroj od stráží, včetně přilby z býčí kůže pro Dioméda a

slavné přilby s kančími tesáky pro Odyssea. Se lví kůží, kterou si přehodil přes ramena Diomédés, a Odysseovou černou přilbou posázenou kolem dokola bílými zuby je na oba válečníky skutečně strašlivý pohled.

Měl bych na tuto poradu kvitnout a sledovat ji?

Není důvod. Diomédés a Odysseus už možná vyrazili na svou diverzní akci. A co když Homér lhal, nebo se stran ní spletl stejně jako v případě Foiníkova proslovu? Kromě toho, s mým problémem mi to momentálně stejně nepomůže. Už nejsem scholik, jen člověk, který se snaží najít způsob, jak přežít a ukončit tuto válku – nebo ji alespoň obrátit proti bohům.

Ale jinde se odehrává ještě jiná část dění této noci. Když si to uvědomím, až mi z toho ztuhne krev v žilách. Když Diomédés a Odysseus opustí ležení, objeví Dolóna – kopiníka, jehož tělo jsem si vypůjčil předminulou noc, když jsem sledoval Hektora na setkání s Helenou a Paridem – poslaného za achájské linie jako Hektorova zvěda. Dolón si nese zahnutý luk a na hlavě má přilbu z lasiččí kožky. Opatrně se krade polem čerstvě padlých, hledá si cestu přes příkop a kolem řeckých stráží, ale Odysseus si ho všimne, když se blíží tmou, a jak leží spolu s Diomédem mezi mrtvolami, Dolóna překvapí a odzbrojí.

Trójan prosí o život. Odysseus mu řekne – pokud to už neudělal – že „smrt je to poslední, čeho se musí obávat“ – a pak z mladého kopiníka tiše a klidně vytahá informace o konkrétním rozmístění Hektorových Trójanů a jejich spojenců.

Dolón řekne všechno – rozložení Kárů, Paionů, Lelegů a Kankónů, místa, kde spí elitní Pelasgové, tupí a věrní Lyčané a hrdí Mýsové, polohu tábora slavných fryžských jezdců a maionských vozatajů – řekne všechno a prosí o život. Dokonce navrhne, aby ho svázali a nechali si ho jako zajatce, dokud se sami nepřesvědčí, že jeho informace jsou pravdivé.

Odysseus se usměje, nebo se možná už usmál, poplácá roztřeseného, vyděšeného Dolóna po rameni – vybavuji si svalnatou rovnováhu Dolónova těla, kterou jsem cítil, když jsem do toho mladíka vmorfoval – potom syn Láertův a Diomédés odeberou mladému muži přilbu, luk a vlčí kůži – Odysseus vyděšenému

chlapci tiše řekne, že ho odzbrojují, než ho odvedou do tábora jako zajatce – a pak Diomédés jedinou rychlou ranou meče setne Dolónovi hlavu. Mladíkova hlava ještě bude vřískat o milost, až bude skákat v písku.

A Odysseus zvedne ukořistěné kopí, luk, lasiččí přilbu a vlčí kůži a nabídne je Palladě Athéně s výkřikem: „Raduj se z těchto darů, mocná bohyně. Jsou tvoje! Odveď nás teď do thráckého tábora, abychom mohli pobít další muže a ukrást jim koně. Také ta kořist připadne tobě!“

Barbaři. Jsem mezi barbary. Dokonce i bohové jsou tady barbaři. Jedna věc je ale jistá – s Odysseem si dnes v noci nepromluvím.

Ale proč musí zemřít Patroklos?

Protože jsem měl pravdu napoprvé – Achilleus *je* klíč, otočný bod, jehož prostřednictvím mohu změnit osud všech, bohů i lidí.

Myslím, že Achilleus za několik hodin neodjede, až Zora roztáhne své růžové prsty. Myslím, že Achilleus zůstane a bude se dívat, tak jako to udělal u Homéra, bude se radovat z dalších ran, jež Řekové utrpí. „Myslím si, že teď se mi Achájci připlazí ke kolenům,“ prohlásí Achilleus po dalším špatném dni, kdy utrpí zranění všichni slavní vojevůdci – Agamemnón, Meneláos, Diomédés a Odysseus. A to se stane *po* cestě poselstva k Achilleovi z minulé noci, kdy se *už* plazili, aby ho přitáhli zpět. Achilleus si bude vychutnávat porážku svých argejských a achájských druhů, a teprve až Hektór zavraždí jeho přítele Patrokla, který teď chrápe v sousední místnosti, zabiják se vrátí na bojiště.

Proto musí Patroklos zemřít, aby události nabraly jiný směr *teď*.

Vstanu a zhodnotím, co mám na sobě a u sebe. Krátký meč, abych splynul s vojáky, jistě, ale nikdy jsem ten prokletý krám nepoužil a vím, že ani nemá pořádné ostří. Múza mi ho dala jako rekvizitu, ne jako zbraň. Pro skutečnou obranu jsem byl v uplynulých devíti letech vybaven odlehčenou vrstvou protinárazového brnění – prý schopného zastavit bodnutí mečem nebo zbloudilý oštěp či šíp, tvrdili nám v ubikacích scholiků, ale nikdy jsem to nemusel vyzkoušet – a padesátitisícivoltový paralyzér zasazený do konce obušku směrového mikrofonu, který u sebe máme všichni. Ta zbraň

byla zkonstruována pouze k ochromení útočníka na dostatečně dlouhou dobu, abychom mohli uniknout ke kvitovacímu portálu. Další výbava zahrnuje čočky, které mi vylepšují zrak, filtry, které mi posilují sluch, ukradenou kapucovitou Hádovu přilbu, kterou mám shrnutou na ramena, kvitovací medailonek na řetízku kolem krku a morfovací náramek na zápěstí.

Najednou se v mém unaveném mozku začne líhnout plán – nebo alespoň část plánu.

Začnu jednat dřív, než ztratím nervy. Natáhnu si Hádovu přilbu, zmizím lidským i božským zrakům – připadám si při tom jako když si Frodo, Bilbo nebo Glum navléknou prsten, který je všechny sváže – a po špičkách se odkradu z přístavku, kde Foiníkovi rozestlali, do Achilleovy ložnice.

Mladé otrokyně jsou již dávno pryč. Achilleus a Patroklos spí spolu nazí a Patroklos má jednu ruku na zabijákových ramenou.

Ten výjev mne v šeru zastaví. *Achilleus je homosexuál? To znamená, že ten pitomý mladší profesor z katedry, posedlý gayi a lesbičkami, měl pravdu – ty jeho užvaněné práce byly správné – všechny ty politicky korektní bláboly byly pravdou!*

Vyženu si to z hlavy. Neznamená to nic víc než to, že jsem tři tisíce let daleko od Indiany jedenadvacátého století a nevím, na *co* se dívám. Tihle dva muži právě dvě hodiny smilnili s mladými otrokyněmi a usnuli tam, kam padli.

A navíc, koho zajímá Achilleův tajný milostný život?

Aktivuji morfovací náramek a vyvolám sken, který jsem pořídil před dvěma dny v síni bohů na Olympu. Nevím, jestli to půjde – ostatní scholici se tomu nápadu vysmívali.

Pravděpodobnostní vlny procházejí kvantovými vrstvami, které nedokážu vnímat. Vzduch jako by se zachvěl, znehybněl a znovu se zachvěl. Sundám si z hlavy tenkou Hádovu přilbu a zviditelním se.

Zviditelním se jako Pallas Athéna, Tritogeneia, třetirozená z bohů, dcera Diova, ochránkyně Achájců. Vysoký dva metry sedmdesát, vyzařující vlastní božské světlo, přistoupím k lůžku. Achilleus a Patroklos se s úlekem probudí.

Morfovaný do této podoby, cítím nestabilitu v každém atomu. Morfovací náramek *nebyl* zkonstruovaný k tomu, abychom na sebe mohli brát podobu bohů, ale přestože moje postava bzučí jako harfa, do níž někdo udeřil, využiji krátký čas, který mi tato kvantová náhražka poskytuje. Snažím se ignorovat nejenom pocit, že mám najednou prsa a vagínu – ještě nikdy jsem do ženského těla nevmorfoval – ale také pocit, že jsem bohyně.

Forma je nestabilní. V nitru vím, že jsem si nepřisvojil Athéninu moc, pouze jsem si na několik sekund vypůjčil tuto kvantovou slupku. S pocitem, že dojde k nějaké jaderné reakci, morfovacímu roztavení, pokud se Athéniny kvantové vlnoplochy rychle nezbavím, promluvím rychle.

„Achillee! Prober se! Vstaň!“

„Bohyně!“ vykřikne rychlonohá zhouba mužů a skulí se z polštářů na podlahu. „Co tě sem přivádí, dcero Diova?“

Patroklos si protře oči a také se ztěžka postaví.

Oba jsou nazí a mají těla sošnější a krásnější než nejlepší řecké sochy. Neobřezané penisy jim volně visí na svalnatá, opálená stehna.

„MLČ!“ zařvu. Athénin hlas vyjde zesílený, nadlidský. Vím, že probouzím ostatní v Achilleově stanu a pravděpodobně burcuji stráže venku. Nemám ani minutu. Athénina zlatá paže se jako na důkaz zatetelí, promění se v bledé, chlupaté předloktí profesora Thomase Hockenberryho a pak morfuje zpátky v Athénino. Všimnu si, že Achilleus klopí oči a ničeho si nevšiml. Patroklos zmateně zírá, s očima vytřeštěnýma.

„Bohyně, jestli jsem tě urazil…“ začne Achilleus. Zvedne oči, ale hlavu nechá skloněnou.

„TICHO!“ zaburácím. „MŮŽE MRAVENEC PLAZÍCÍ SE V PRACHU URAZIT ČLOVĚKA? MŮŽE NEJOBYČEJNĚJŠÍ, NEJŠEREDNĚJŠÍ RYBA V MOŘI URAZIT PLAVCE, KTERÝ JE MYŠLENKAMI NĚKDE JINDE?“

„Mravenec?“ zopakuje Achilleus. V jeho hezké, dokonale modelované tváři se zračí zmatek pokáraného dítěte.

„PRO BOHY NEJSTE VY VŠICHNI ANI MRAVENCI,“ zařvu a postoupím o krok blíž, takže na nich Athénina záře mihotá jako radioaktivní světlo. „BAVILI JSME SE TVÝM ZABÍJENÍM,

ACHILLEE… SYNU PÉLEŮV A IDIOTE ZPLOZENÝ THETIDOU.“

„Idiote,“ zopakuje Achilleus. Vysoké lícní kosti mu brunátní. „Bohyně, čím jsem…“

„MLČ, ZBABĚLČE!“ Zesílil jsem Athénin hlas tak, aby tuto urážku slyšeli až v Agamemnónově táboře, který je o půldruhého kilometru po pláži dál. „NEZÁLEŽÍ NÁM NA TOBĚ. NEZÁLEŽÍ NÁM NA ŽÁDNÉM Z VÁS. TVOJE ZABÍJENÍ NÁS BAVÍ… ALE TVOJE ZBABĚLOST NE, *ACHILLEE RYCHLÝ V BĚHU!*“ Ta poslední slova řeknu s ironicky sešklebenými ústy a změním tak poctu básníka v ponižující urážku.

Achilleus zatne ruce v pěst a udělá krok, jako by přistupoval k nepříteli. „Bohyně Pallado Athéno, ochránkyně Achájců, vždycky jsem ti nabízel nejvybranější oběti…“

„OBĚ OD ZBABĚLCE PRO NÁS NA OLYMPU NEMÁ ŽÁDNOU CENU,“ zahřímám. Cítím, že pravděpodobnostní vlna, která je skutečnou bohyní Athénou, se blíží ke kritickému zhroucení. Zbývají mi v této polomorfované podobě poslední sekundy.

„OD TÉTO CHVÍLE SI BUDEME OBĚTI VYBÍRAT A PÁLIT SAMI,“ řeknu a Athéna natáhne paži k Patroklovi. Obušek mám schovaný pod předloktím, prst na aktivátoru. „JESTLI STOJÍŠ O MRTVOLU SVÉHO MILCE, PROBOJUJ SE PRO NI DO SÍNÍ NA OLYMPU, ZBABĚLCE ACHILLEE!“

Střelím Patrokla doprostřed opálené, holé hrudi a téměř neviditelné elektrody a neviditelné dráty do něho pustí 50 000 voltů.

Patroklos se chytí za prsa, jako by ho zasáhl blesk, vykřikne a začne se zmítat a svíjet, jako by dostal epileptický záchvat, pomočí se a skácí se na zem.

Dřív, než Achilleus stačí zareagovat – rychlonohý bojovník tam stojí nahý s rukama zaťatýma v pěst a poulí oči, ohromený tak, že se nedokáže pohnout – nechám Athénu udělat dva kroky dopředu, popadnout zhrouceného a zdánlivě mrtvého Patrokla za vlasy a hrubě ho odvleču po podlaze.

Achilleus procitne ze strnulosti a z pouzdra na křesle vytáhne meč.

Athénina podoba se mihotá a ztrácí kvantovou morfovací stabilitu, prokvetlá poruchami jako špatný televizní obraz. Jak dál táhnu bezvládného Patrokla za vlasy, dotknu se medailonku na krku a kvantovou teleportací přenesu Patrokla a sebe pryč z Achilleova stanu.

33

Jeruzalém a Středozemní kotlina

Savi odvedla Daemana a Harmana ze střechy, po žebřících a schodech, do úzké uličky. Svit hvězd a modrá záře z neutrinového svazku na Chrámové hoře jim poskytovaly právě tolik světla, aby v běhu nenarazili do zdi nebo nespadli do studny, třebaže stíny ve dveřích a prázdných oknech byly jako celistvá čerň. Těžce oddechující Daeman brzy zůstal pozadu. Nikdy neběhal, ani jako dítě. Bylo absurdní dělat něco takového.

Škrábavé zvuky vydávané stovkami spěchajících voynixů se teď ozývaly blíž, méně než krátký blok v bludišti domů s plochými střechami a propletených uliček.

Itbáh al-Jahúd! chrčel hlas z těch megafonů, kterým Savi říkala muezzini.

Provedla je dlážděnou ulicí, další temnou, úzkou uličkou, přes malé prostranství poseté zářícími lidskými kostmi do vnitřního nádvoří, kde byla ještě větší tma než v uličce. Dusání tlap a skřípot manipulátorů voynixů běžících rychle kolem zdí se teď ozývaly blíž.

Itbáh al-Jahúd! Zesílený výkřik zněl naléhavěji.

Jedině Savi je tady Žid, ať je to cokoli, pomyslel si Daeman. Plíce měl v jednom ohni, vrávoravě se snažil udržet krok. *Kdybychom ji s Harmanem nechali jit samotnou, voynixové by nám dali pokoj a nejspíš by nám dokonce pomohli dostat se domů. Není důvod, proč bychom měli sdílet její osud.*

Harman se držel těsně za starou ženou, která přeběhla nádvoří a sklonila se do nízkého oblouku, jímž se vcházelo do zřícenin nějaké staré budovy. *Nebo se o sebe můžu postarat sám,* pomyslel si Daeman. *Harman ať si zůstane s ní, když chce.*

Daeman se na zaprášených dlažebních kamenech klouzavě zastavil. Harman počkal v černém obdélníku dveří a zamával na

něho. Daeman se ohlédl přes rameno po zvucích za sebou – jako když drápy nebo duté kosti chřestí o kámen – a ve světle modrého sloupu uviděl, jak ulicí, kterou právě překonali, přibíhá první z tuctu voynixů.

Daeman cítil, jak sebou jeho srdce škublo – nebyl zvyklý na pocit strachu a představa, že by teď měl něco udělat sám, mu připadala jako nejděsivější možnost – a potom vběhl do temného otvoru za Harmanem a Savi.

Vedla je dolů po čím dál užších schodištích. Každé rameno bylo starší a opotřebovanější než to nad ním. Když o čtyři ramena níž zmizel poslední náznak odraženého světla z kalné modré záře nahoře, vytáhla z batohu baterku a rozsvítila ji. Úzký kužel ozářil zeď na dolním konci nejužšího schodiště a Daemanovo srdce sebou znovu škublo. Pak si všiml, že něco, co vypadá jako kus špinavé pytloviny, visí přes otvor, který byl určitě příliš malý, než aby jím prolezl.

„Honem," zašeptala Savi. Odtáhla jutovou pytlovinu stranou a provlékla se otvorem. Daeman uslyšel ozvěny jakoby ze studny. Harman starou ženu rychle následoval do tmy.

Daeman zaslechl škrábavé zvuky z pobořeného domu nahoře, ale na schodech nebylo slyšet kroky voynixů. Alespoň prozatím.

Naklonil se do otvoru, protáhl úzká ramena na druhou stranu a zjistil, že visí nad bezedným černým kruhem, který má v průměru něco málo přes metr. Pak jeho tápající ruce našly železné stupačky v protější stěně. S reptáním protáhl otvorem trup a boky, přičemž si rozedřel kůži o starou sádru. Konečně měl nohy volné a klátily se mu ve vzduchu. Pak našel oporu na rezivých kovových příčkách a začal šplhat dolů za tlumenými zvuky Savi a Harmana, kteří slézali pod ním.

Kolem obličeje mu proudil vzhůru studený vzduch. Daemanovy prsty a nohy nejistě ručkovaly z jedné chladné příčky na druhou. Pod sebou slyšel šepot. Najednou pod nohama žádné další příčky nenašel a spadl metr nebo metr a půl na cihlovou podlahu.

Harmanovy ruce ho podržely. Uviděl, jak světlo Saviny baterky ozařuje kruhovou chodbu zhotovenou ze starých kamenů nebo cihel.

„Tudy,“ zašeptala a znovu se rozběhla, v předklonu, aby nenarazila do nízkého stropu. Harman a Daeman lezli za ní. Snažili se vyhýbat nepravidelným cihlám v zakřivené podlaze spíš tím, že se dívali na kruh světla z její baterky, než aby se soustředili na své nohy.

Došli na křižovatku chodeb. Savi se poradila se svítící dlaňovou funkcí a zvolila levou chodbu.

„Neslyším za námi voynixe,“ poznamenal Harman. Řekl to tiše, ale jeho hlas se i tak vrátil ozvěnou od zakřivených stěn. Jako nejvyšší z trojice se musel nejvíc shýbat, aby prošel.

„Jsou nad námi,“ řekla Savi. „Sledují nás ulicemi.“

„Využívají proxnet?“ zeptal se Daeman.

„Ano.“ Zastavila se na další křižovatce a zvolila prostřední ze tří úzkých chodeb. Tady se museli hodně sklonit všichni.

Harman se znovu podíval na Daemana. Poznámka o proxnetu ho viditelně zaujala, ale nechtěl se teď na nic ptát.

„Sledují totiž *vás*,“ pokračovala Savi. Zastavila se a pohlédla nejdřív na Daemana a potom na Harmana. V ostrém světle baterky vypadala její tvář ještě starší a víc se podobala lebce.

„Ne vás?“ zeptal se překvapeně Daeman.

Zavrtěla hlavou. „Já nejsem zaregistrovaná na žádné síti. Voynixové ani neví, že tady jsem. Zato vy se na jejich farnetových a proxnetových monitorech ukazujete mimo meze. Myslím, že nejbližší faxový portál je Mantua. Vědí, že tak daleko jste nešli.“

„Kam máme namířeno teď?“ zeptal se Harman. „K soniu?“

Savi znovu zavrtěla hlavou. Šedé vlasy měla zvlhlé potem nebo sraženou párou a připlácnuté k lebce. „Tyhle tunely nevedou pod staré město. A zásluhou voynixů je sonio už teď nepoužitelné. Mířím k traktoru.“

„K traktoru?“ nechápal Daeman, ale Savi se místo vysvětlení otočila a vedla je dalšími tunely.

O sto kroků dál se z kruhového cihlového tunelu stala úzká chodba, o třicet kroků dál přešla chodba ve schody a potom je zastavila zeď.

Daeman cítil, jak se mu srdce snaží bušením prorazit hrudník. „Co budeme dělat?“ ptal se. „Co budeme dělat? Co budeme dělat?“

Odvrátil se od světla a pozorně se zaposlouchal, jestli uslyší ze tmy zvuky voynixů.

„Lezte.“

Daeman se otočil zpátky a uviděl, jak Harman zvedá Savi do další vertikální šachty – tentokrát užší, než byla ta, kterou slezli dolů. Potom se světlo baterky nad nimi zhouplo a zmizelo.

Harman vyskočil na nejnižší příčku, minul, tiše zanadával a vyskočil znovu, chytil se jí a vytáhl se nahoru. Když pak starší muž natáhl dolů ruku, Daeman měl co dělat, aby jeho siluetu zahlédl. „Pojď, Daemane. Pospěš si. Voynixové jsou už nejspíš nahoře, čekají na nás.“

„Proč potom lezeme sem?“

„Hoď sebou.“ Harman chytil ve tmě Daemana za předloktí a vytáhl ho nahoru.

Voynixové probourali zeď budovy právě ve chvíli, kdy trojice lidí lezla do traktoru.

Obrovský stroj zabíral většinu prostoru v centrální části něčeho, co byl podle Savi kdysi velký kostel. Když vyšli po schodech ze sklepení a světlo Saviny baterky se zakomíhalo sem a tam, Daeman se na schodech zastavil. Nebyl si jistý, co vidí. Traktor vyplňoval prostor jako nějaký obrovský pavouk. Jeho šest kol – každé o výšce kolem čtyř metrů – bylo propojeno otočnými pavoukovitými vzpěrami. Uprostřed vzpěr zářila mléčně jako bílé vajíčko v pavučině kulová kabina pro pasažéry.

Bušení na dveře kostela se ozvalo ještě dřív, než Savi začala šplhat po tenkém kovovém žebříku, který ze vzpěr visel. „Honem,“ naléhala. Už nešeptala.

Třetí v řadě – opět – Daeman si pomyslel, že stařena je mistryní zbytečných příkazů. Zabedněné okno dvacet metrů nad podlahou se rozletělo dovnitř a do kostela vlezlo pět voynixů. Zasekávali nožové manipulátory do kamenné zdi, jako by to byly cepíny. Bezoké, rezavě červené hlavice nad krunýřem se zlověstně naklonily dolů a zaměřily se na traktor a trojici lidí, kteří se snažili dostat do koule pro pasažéry. Z protější stěny vylétly kameny a půltucet dalších voynixů vtrhl dovnitř po dvou nohách.

Savi se dotkla vybledlého červeného kruhu na spodní straně koule a naťukala čísla do malého žlutého zámku, který se objevil. Část skleněné koule se odsunula. Pohyb provázelo slyšitelné skřípání. Savi vylezla nahoru do koule, následovaná Harmanem. Daemanovi se podařilo vtáhnout nohy dovnitř právě ve chvíli, kdy se k němu přes zaprášené kameny vrhl první voynix.

Segment koule se zasunul zpátky. Uprostřed kabiny bylo šest anatomicky tvarovaných sedadel z rozpraskané kůže. Zatímco Savi přejela rukou po plochém kovovém klínu vyčnívajícím nad přední sedadlo, Daeman a Harman se vrhli do postranních křesel. Kolem Savi chvějivě ožila měkce zářící projekce ovládacího panelu – mnohem složitějšího než ten, který mělo sonio. Dotkla se virtuálního červeného číselníku, posunula jasně žluté kolečko po zelené liště a zasunula ruku do ovladače, který se přizpůsobil jejímu tvaru.

„Co když to nepůjde nastartovat?“ zeptal se Harman, kterého Daeman nyní nominoval na mistra špatně načasovaných řečnických otázek. Několik desítek voynixů vylezlo po vysokých, černě vypletených kolech a jako nějaké obrovské luční kobylky naskákalo na vršek skleněné koule. Daeman sebou škubl a přikrčil se.

„Když to nepůjde nastartovat, zemřeme,“ prohlásila Savi. Cukla virtuálním ovladačem doprava.

Neozvalo se žádné burácení motoru ani bzučení gyrostatů, pouze tichý hukot, tak hluboký, že byl skoro infrazvukový. Ale z předku traktoru vytryskla zář reflektorů a rozsvítilo se deset dalších virtuálních displejů.

Voynixové na vršku kulové kabiny bušili do skla a škrábali po něm, ale zničehonic sklouzli a spadli na zem. Nezranili se ani se neponičili – všichni se hbitě postavili a znovu se pokusili vyskočit na kabinu – ale každý znovu odpadl, neschopný najít oporu na povrchu, na kterém se ještě před několika sekundami drželi.

„To dělá mikronové silové pole,“ zamumlala Savi, soustředěná na zářící kresby a ikony, které se objevovaly po celém virtuálním panelu. „Bez tření. Vyvinuli ho proto, aby se na střechách nehromadil sníh a déšť, ale vypadá to, že odpuzuje i voynixe.“

Daeman se otočil. Díval se, jak dvě desítky voynixů lezou po obrovských kolech, buší do kovové síťoviny, tahají za vzpěry a výztuhy. „Měli bychom jet," řekl.

„Měli." Savi postrčila virtuální ovladač dopředu. Traktor probourал starou zeď kostela, spadl o nějaké tři metry, než výstředně skloubená kola našla oporu na zdi a na zemi a pak se stále rychleji rozjel. Ulička byla o maličko užší než traktor, to však stroj nijak nezpomalilo. Několik tisíc let staré zdi se po obou stranách bortily tak dlouho, až traktor prudce vyjel na Davidovu ulici a Savi zatočila doleva, na západ, směrem od modrého paprsku, který za nimi stále probodával oblohu.

Nespočet voynixů se je snažil pronásledovat. Desítky dalších se vrhaly před ujíždějící traktor a skákaly na kulovou kabinu. Ty, kteří nestačili uskočit, stále zrychlující traktor přejel a zbytek smečky nechal za sebou. Půl tuctu vytrvalých voynixů se stále drželo na vzpěrách, sekalo do kovu a sápalo se po točících se kolech.

„Nemůžou něco rozbít?" zeptal se Harman.

„Nevím," řekla Savi. „Blížíme se k Sho'or Yafa – k Jaffské bráně. Uvidíme, jestli bychom se jich nemohli zbavit."

Strhla stále zrychlující traktor do zdí na levé a potom na pravé straně ulice a nakonec se probourala obloukem, který byl nižší než traktor. Vibrace a padající zdivo voynixe setřásly, ale když se Daeman otočil, uviděl, že většina jich vstává z trosek a připojuje se ke smečce pronásledovatelů. Pak už byl traktor za branou, venku ze starého města, a nabíral rychlost ze štěrkovitého svahu, na kterém zanechali sonio. Jedinou památkou na jejich létající stroj byla deset metrů vysoká hromada kamení obklopená čtyřiceti nebo padesáti dalšími voynixy. Tito tvorové okamžitě slezli z hromady a pokusili se traktoru odříznout cestu. Savi jich pár přejela, další odmrštila a našla starou magistrálu vybíhající z města k západu.

„Odolný stroj," poznamenal Harman.

„Na konci ztraceného věku se stavěly odolné stroje," odvětila Savi. „Díky nanoúdržbě mohly vydržet prakticky věčně." Vytáhla z batohu čočky pro noční vidění z termokombinézy a řídila teď traktor se zhasnutými reflektory. Na Daemana to působilo zneklidňujícím dojmem, řítit se tmou a poslouchat, jak velká kola drtí zrezivělé

artefakty – pravděpodobně stará opuštěná vozidla. Poznal, že se řítí po mostě a pak s rachotem ujíždějí zářezem mezi kopci. Ve tmě žádné pronásledovatele neviděl – pouze vzdalující se modrý nůž světla vybíhající přímo z tmavého kopce Jeruzaléma – ale věděl, že voynixové tam pořád jsou, postupují dál.

Savi jim řekla, že k pobřeží bývalého Středozemního moře je to asi padesát kilometrů. Urazili tu vzdálenost za necelých deset minut.

Savi traktor zpomalila. „Podívejte na tohle.“ Sundala si čočky pro noční vidění a rozsvítila čelní světla, mlhovky a pátrací reflektory.

V blízkosti místa, kde terén náhle klesal do suché Středozemní kotliny, vytvořila masa pěti nebo šesti set voynixů klín.

„Nezatočíme?“ zeptal se Harman.

Savi zavrtěla hlavou a rozjela traktor ještě rychleji. Později si Daeman říkal, že zvuk, jak stroj narazil tak vysokou rychlostí na tolik voynixů, se trochu podobal krupobití na kovové střeše, které před léty slyšel v Ulanbatu. Ale tohle byly velice velké kroupy.

Traktor dojel na bývalé pobřeží. „Chyťte se,“ křikla Savi a stroj se ocitl na deset sekund ve vzduchu, jak skočil ze srázu mezi pobřežím a bývalým mořem. Potom šest obrovských kol dopadlo na zem. Vzpěry vstřebaly většinu nárazu a stabilizovaly je. Rozjeli se přímo do kotliny, kde čelní světla a pátrací reflektory vykusovaly ze tmy bílé kužely.

Daeman se ohlédl a spatřil, jak voynixové, kteří přežili, vykreslovaní vzdáleným modrým sloupem jako siluety, stojí na pobřeží za nimi. „Nebudou nás pronásledovat?“ zeptal se.

„Do kotliny?“ opáčila, „nikdy.“ Zpomalila traktor na rozumnější rychlost, ale než si nasadila brýle a zhasla reflektory, Daeman si všiml, že ujíždějí po rovné cestě z červené hlíny procházející mezi svěže zelenými poli. Nad pšenicí, kukuřicí, slunečnicemi a lnem vyčnívaly černé kovové kříže, k nimž bylo přibodnuté něco, co vypadalo jako bledá, zkroucená, nahá lidská těla.

34

Ílijské pobřeží, Indiana

Achilleus zuřil, řval a škubal stěnou stanu v místě, kde Athéna zmizela i s Patroklovým tělem, které odtáhla. Potom zabiják zešílel.

Jeho strážní vtrhli dovnitř. Stále nahý Achilleus popadl prvního z nich a hodil ho na hlavu druhému. Třetí strážný uslyšel řev a v dalším okamžiku také on letěl vzduchem a protrhával plátěnou stěnu stanu. Čtvrtý zahodil kopí a rozběhl se probudit Myrmidony, aby jim oznámil, že jejich pána a vojevůdce posedl démon.

Achilleus posbíral svou roušku, tuniku, náprsní krunýř, štít, naleštěné bronzové holeně, sandály a meč, zabalil to do prostěradla, popadl meč a prosekal se třemi plátěnými stěnami stanu. Venku převrhl velkou trojnožku ponechanou zapálenou uprostřed tábora a proběhl kolem tmavých stanů – pryč od všech lidských ležení, k temnému moři, ke své matce, bohyni Thetidě.

Vlny narážely na břeh. Tady, daleko od ohňů, bylo ve tmě vidět pouze bílou pěnu každé zlomené vlny. Achilleus přecházel po mokrém písku sem a tam. Stále byl nahý. Kusy jeho oblečení, zbroj a zbraně se povalovaly po pláži. Jak chodil, tahal se za dlouhé vlasy a hlasitě sténal. Občas zmučeně vykřikl matčino jméno.

A Thetis, dcera boha moře Nérea, Mořského starce, Achilleovo volání vyslyšela, vynořila se ze slaných zelených hlubin, zvedla se z převalujícího se příboje jako mlha, ale vzápětí se zhmotnila ve vysokou postavu ušlechtilé bohyně. Achilleus se k ní rozběhl jako poraněné dítě, padl na kolena do vlhkého písku a rozvzlykal se. Thetis si přivinula jeho hlavu na mokrá ňadra.

„Můj synu – proč ten pláč? Jaký smutek ti ranil srdce?“

Achilleus zaúpěl. „Ty to víš, musíš to vědět, matko – nenuť mě, abych to musel všechno vyprávět.“

„Byla jsem se svým otcem ve slaných, zelených hlubinách," zašeptala Thetis a pohladila Achillea po zlatých vlasech. „Jelikož smrtelníci i bohové tak pozdě spali, neviděla jsem, co se přihodilo. Svěř se mi se vším, synu."

A Achilleus to udělal, i když přitom vzlykal žalem a dusil se hněvem. Řekl, jak se objevila Pallas Athéna, jak ho urážela a dobírala si ho. Popsal to, co vypadalo jako vražda jeho přítele Patrokla.

„Odnesla jeho tělo, matko!" vykřikl Achilleus. Nedal se utěšit. „Odnesla jeho tělo, abych za něho ani nemohl vykonat náležité pohřební obřady!"

Thetis ho poplácala po rameni a sama se rozplakala. „Ach, můj synu, moje soužení! Tvoje narození bylo kalichem hořkosti. Jediné, co jsem přivedla na svět, byla záhuba. Proč jsem se s tebou vychovávala, když se Zeus rozhodl, že tě zavrhne?"

Achilleus zvedl uslzenou tvář. „Taková *je* Diova vůle? To, co právě zabilo Patrokla, *byla* Pallas Athéna – ne nějaký její falešný obraz?"

„Byla to Diova vůle," potvrdila s pláčem jeho matka. „A třebaže jsem to neviděla, vím, že tím, kdo se ti dnes v noci vysmíval a zabil tvého přítele, byla samotná bohyně Athéna. Ach, jak je smutné, že jsi byl odsouzen k životu nejenom krátkému, Achillee, můj synu, ale také naplněnému bolestí a hořem."

Achilleus se odtáhl a vstal. „Proč mě nesmrtelní tak urážejí, matko? Proč by mě Athéna, která po tolik let přála Argejcům – a mně obzvlášť – teď měla opustit?"

„Bohové jsou nevypočitatelní," řekla Thetis. Z dlouhých vlasů jí na prsa stále stékala voda. „Možná sis toho všiml."

Achilleus před ní chodil sem a tam, opakovaně zatínal ruce v pěst, rozevíral je a bodal roztaženými prsty do vzduchu. „Nedává to smysl! Dovést mne tak daleko – tak často mi pomáhat v boji – jen proto, aby mne teď Athéna a její božský otec mohli tak urazit."

„Stydí se za tebe, Achillee."

Zabiják se zastavil a otočil bledou, ztuhlou tvář k ní. Vypadal, jako by dostal prudkou facku. „Stydí se za mě? *Stydí se* za

lehkonohého Achillea, syna Pélea a bohyně Thetidy? Stydí se za vnuka Aiakova?“

„Ano. Zeus a nižší bohové, včetně Athény, odjakživa pohrdali smrtelnými lidmi, dokonce i vámi hrdiny. Z jejich pohledu na Olympu jste všichni míň než hmyz, váš život je špinavý, krutý a krátký a samotnou vaši existenci ospravedlňuje pouze to, že je bavíte svým zabíjením. Proto jsi tím, že trucuješ ve svém stanu v době, kdy je osud války zpečetěn, popudil třetirozenou dceru Dia a samotného vládce bohů, otce Dia.“

„*Zabili* Patrokla!“ zařval Achilleus a couvl od bohyně. Jeho bosé nohy zanechávaly ve vlhkém písku stopy. Stopy, které spláchla další vlna příboje.

„Myslí si, že jsi příliš zbabělý, než abys jeho smrt pomstil,“ prohlásila Thetis. „Nechávají jeho mrtvé tělo ve výšinách Olympu napospas vranám a supům.“

Achilleus zasténal a padl na kolena. Vyhrábl z pláže plné hrsti písku a házel si je na holou hruď. „Proč mi to říkáš teď, matko? Jestli jsi věděla, že bohové mnou pohrdají, proč jsi mi to neřekla dřív? Vždycky jsi mě učila, abych Diovi sloužil a ctil ho. Abych poslouchal bohyni Athénu.“

„Vždycky jsem doufala, že ostatní bohové se nad našimi smrtelnými dětmi smilují,“ řekla Thetis. „Ale chladné srdce vládce Dia a válkychtivost Athény zvítězily. Lidstvo už je nezajímá. Ani jako kratochvíle. Před Diovým hněvem již není v bezpečí ani několik nás nesmrtelných, kteří se vás zastáváme.“

Achilleus vstal a udělal tři kroky blíž k matce. „Jsi přece nesmrtelná, matko. Tobě Zeus nemůže ublížit.“

Thetis se smutně zasmála.

„Otec může zabít všechno a každého, koho se mu zachce, synu. I nesmrtelného. Co je ještě horší, může nás vyhnat do tmy Tartaru, svrhnout nás do té pekelné propasti, kam uvrhl svého otce Krona a svou plačící matku Rheiu.“

„Tak ty jsi v nebezpečí,“ řekl tupě Achilleus. Kymácel se jako někdo, kdo vypil příliš mnoho, nebo jako námořník na rozhoupané palubě malé lodi v bouři.

„Jsem odsouzena k záhubě,“ přikývla Thetis. „A ty taky, můj synu, pokud neuděláš něco, o co se zatím nepokusil žádný smrtelník, dokonce ani smělý Hérakles.“

„Co je to, matko?“ Achilleova tvář prodělávala ve světle hvězd znepokojivé proměny, jak jeho emoce přecházely od zoufalství k zuřivosti a k něčemu silnějšímu než zuřivost.

„Svrhni bohy,“ zašeptala Thetis. Přes příboj nebylo ta slova skoro slyšet. Achilleus přistoupil ještě blíž, s hlavou skloněnou, jako by nevěřil vlastním uším. „Svrhni bohy,“ zašeptala znovu. „Vezmi Olymp útokem. Zabij Athénu. Sesaď Dia z trůnu.“

Achilleus vrávoravě couvl. „Dá se to udělat?“

„Když budeš sám, tak ne,“ řekla Thetis. Bělavé vlny se jí obtáčely kolem nohou. „Ale když s sebou přivedeš své válečné druhy Argejce a Achájce…“

„Dnes v noci vládne Achájcům, Argejcům a jejich spojencům Agamemnón a jeho bratr,“ přerušil ji Achilleus. Ohlédl se k ohňům hořícím podél kilometrů pláže, a pak otočil hlavu, aby se zahleděl na mnohem početnější strážní ohně Trójanů, planoucí těsně za obranným příkopem. „A Argejci a Achájci jsou dnes v noci na pokraji drtivé porážky. Může se stát, že za svítání budou černé lodě v plamenech.“

„*Může* se stát,“ potvrdila Thetis. „Dnešní vítězství Trójanů jsou jenom další ukázkou Diova rozmaru. Ale za *tebou* Argejci a Achájci půjdou za vítězstvím dokonce i proti bohům, Achillee. Zrovna dnes v noci řekl Agamemnón Odysseovi, Nestórovi a ostatním shromážděným, že *on* je lepší muž – moudřejší, silnější a smělejší než Achilleus. Dokaž mu, že to tak není, můj synu. Dokaž jim *všem*, že to tak není.“

Achilleus se k ní otočil zády. Hleděl ke vzdálenému Íliu, kde hořely na vysokých hradbách pochodně. „Nemohu bojovat současně proti bohům a proti Trójanům.“

Thetis ho vzala za rameno, až se otočil. „Máš pravdu, mé dítě, Achillee, rychlý v běhu. Musíš ukončit tuto nesmyslnou válku s Trójou, rozpoutanou pro Meneláovu kurvící se manželku. Koho zajímá, kde smrtelná Helena spí, nebo jestli Átreovcům – Meneláovi a jeho arogantnímu bratru Agamemnónovi – někdo nasazuje parohy

nebo ne? Ukonči válku. Uzavři mír s Hektorem. I on má této noci důvod nenávidět bohy.“

Achilleus se na Thetidu tázavě podíval, ale nevysvětlila mu, co těmi slovy myslí. Ohlédl se k pochodním a vzdálenému městu.

„Kéž bych se dnes v noci dostal na Olymp, abych mohl zabít Athénu, svrhnout Dia a získat zpět Patroklovo tělo, abych je mohl pohřbít.“ Hlas měl klidný. Strašlivé bylo šílené odhodlání, které z něj čišelo.

„Pošlu někoho, aby ti ukázal cestu.“

Znovu se k ní otočil. „Kdy?“

„Zítra, až si promluvíš s Hektorem, dohodneš se s bojujícími Trójany a převezmeš velení nad Argejci a Achájci od toho pozéra Agamemnóna.“

Achilleus překvapeně zamrkal nad ohromující smělostí těchto slov. „Jak najdu Hektora, aniž by on zabil mě nebo já jeho?“

„Pošlu ti někoho, aby ti ukázal cestu také k němu,“ slíbila Thetis. Ustoupila. Předjitřní příboj se jí zezadu rozbíjel o nohy.

„Matko, zůstaň! Já…“

„Odejdu teď najít svůj osud v síních otce Dia,“ zašeptala jeho matka hlasem, který se téměř ztrácel v syčivém příboji. „Budu naposledy hájit tvou věc, můj synu, ale obávám se, že se dočkám nezdaru a vyhnání. Buď smělý, Achillee! Buď statečný! Tvůj osud byl určen, ale ne zpečetěn. Ještě pořád si můžeš zvolit smrt a slávu nebo dlouhý život, ale také život a slávu… a jakou slávu, Achillee! Žádný smrtelný muž nikdy nesnil o takové slávě! Pomsti Patrokla.“

„Matko…“

„Bohové mohou zemřít, mé dítě. Bohové… mohou… *zemřít*.“ Postava Thetis se zamihotala, změnila, rozplynula se v mlhu a zmizela.

Achilleus dlouhé minuty stál na místě a zíral na moře, stál tam a civěl, dokud se na východě nezačalo rozlévat studené světlo bohyně Eós. Potom se otočil, oblékl si oděv, sandály, brnění a holenní chrániče, potěžkal svůj velký štít, zasunul do pochvy na opasku meč, chopil se oštěpu a vykročil k Agamemnónovu táboru.

Po tomto představení se zhroutím. Během celého dialogu mi morfovací náramek pípal v uchu hlasem UI – „Zbývá energie na deset minut před vypnutím. Zbývá energie na šest minut před…“ a tak dál.

Morfovací výstroj je prakticky bez energie a já nemám ponětí, jak ji dobít. Zbývají mi necelé tři minuty morfovacího času, ale ty budu potřebovat k návštěvě Hektorovy rodiny.

Nesmíš unést dítě, ozve se čím dál tišší hlas, poslední pozůstatek mého svědomí. *Musím,* zní jediná odpověď, kterou mám.

Musím.

Už v tom jedu. Důkladně jsem to promyslel. Patroklos byl tajný klíč k Achilleovi. Skamandrios a Andromaché – Hektorův syn a manželka – jsou tajné klíče k Hektorovi. Je to jediná možnost.

Když řekneš A, musíš říct i B.

Když jsem se předtím kvitnutím přenesl do slunečného odpoledne na kopci v místě, které jsem stále považoval za Indianu, s bezvědomým Patroklem v náruči, po Nightenhelserovi tam nebylo ani památky. Rychle jsem Patrokla shodil do trávy – nejsem homofob, ale z nošení nahého muže mám divný pocit – a zkusil jsem Keithe Nightenhelsera vyvolávat ve směru k řece a do lesa, ale nedostal jsem žádnou odpověď. Třeba ho staří indiáni skalpovali, nebo ho přijali do kmene. Nebo si jenom zašel do lesa za řekou nasbírat oříšky a lesní plody.

Patroklos zasténal a pohnul se.

Co říká etika o takovém ponechání bezvládného, nahého člověka jako cizince v cizí zemi? Zabije ho medvěd? To není pravděpodobné. Pravděpodobnější bylo, že Patroklos najde a zabije ubohého Nightenhelsera, třebaže Řek byl nahý a neozbrojený, zatímco Keith měl na sobě stále protinárazovou zbroj, obušek s paralyzérem a divadelní meč. Ano, vsadil bych si na Patrokla. Co říká etika o ponechání vzteklého Patrokla na stejném akru sbíratelných lesních plodů, kde jsem předtím nechal mírumilovného akademika?

Neměl jsem čas se tím trápit. Zkontroloval jsem energii morfovacího náramku – a zjistil, že rychle slábne – a kvitl jsem zpátky na ílijské pobřeží. Ze zkušenosti s Athénou jsem se trochu poučil, jaké to je být bohyní, a morfování do Thetidy nemělo

vyžadovat tolik energie jako Diova dcera. Říkal jsem si, že s trochou štěstí mi morfovací výstroj bude fungovat dost dlouho, aby mi umožnila scénku s Achilleem a ještě trochu zbylo pro Hektorovu rodinu.

A bylo to tak. A skutečně mi ještě trochu zbývá. Můžu naposledy morfovat.

Hektorova rodina. Co se to ze mě stalo?

Člověk na útěku, napadne mne, když si přetáhnu přes hlavu Hádovu přilbu a vykročím po písku. Zoufalý muž.

Dojde energie také kvitovacímu medailonku? Je v paralyzéru ještě dost velký náboj, pokud bych ho v Íliu potřeboval?

Brzy to zjistím. Nebyla by to ironie, kdyby se mi podařilo získat Achillea i Hektora pro svou věc a potom mi nezbyla kvantově teleportovací energie, abych dopravil je nebo sebe na Olymp?

Tím se budu trápit později. Všemi těmi nesmysly se budu trápit později.

Teď, ve čtyři ráno, mě čeká schůzka s Hektorovou ženou a jejím malým synkem.

35

12 000 metrů nad plošinou Tharsis

„Co říká Proust o balonech?“

„Moc toho není,“ odvětil Orphu z Ió. „On celkově na cestování moc nebyl. Co říká o balonech Shakespeare?“

Mahmud se k tomu nevyjádřil. „Škoda, že to nemůžeš vidět.“

„Taky mě to mrzí,“ zasmušil se Orphu. „Všechno mi popiš.“

Mahmud se podíval nahoru. „Jsme tady tak vysoko, že obloha nad námi je skoro černá. Přechází do tmavě modré a pak do světlejší modré u obzoru, který je viditelně zakřivený. Oběma směry vidím pás atmosférického oparu. Pod námi je pořád zataženo – v jitřním světle září oblaka zlatorůžově. Za námi je vrstva oblačnosti protrhaná a vidím modrou vodu a červené útesy Valles Marineris, jak se táhnou k východnímu obzoru. Na západě, směrem, kterým se pohybujeme, zakrývají mraky většinu plošiny Tharsis – jako by se tiskly k zemi tam, kde je terén zvýšený – ale tři bližší vulkány ze zlatých mraků vyčuhují. Nejvíc nalevo je Arsia Mons, uprostřed Pavonis Mons a nejdál napravo, na severu, Ascraeus Mons. Všechny jsou zářivě bílé sněhem a ledem, třpytí se v ranním slunci.“

„Vidíš už Olymp?“

„Ale ovšem. Olympus Mons je sice nejdál, ale je to nejvyšší věc na dohled, jak vystupuje nad západní oblouk planety.

Je mezi Pavonis a Ascraeus, ale viditelně dál. Taky se bělá ledem a sněhovými poli, ale vrcholek je bez sněhu a ve vycházejícím slunci je červený.“

„Vidíš Noctis Labyrinthus, kde jsme nechali zeky?“

Mahmud se naklonil přes okraj gondoly, kterou postavil, a za ně.

„Ne, tam se pořád drží vrstva oblačnosti. Ale když jsme stoupali k zatažené obloze, viděl jsem všechny lomy, překladiště a celý chaos

Noctis. Za přístavem a lomy se změť kaňonů a skalních sesuvů táhne stovky kilometrů na západ a několik desítek na sever a na jih.“

V posledních dnech plavby na felúce pršelo. Pršelo, když přistáli v zaplněném přístavišti u lomů MZM v Noctis Labyrinthus a pršelo ještě víc, když Mahmud konečně sestavil provizorní gondolu, nafoukl z vlastních zásobníků balon a vyplul nad něco, co se dalo nazvat jedině městem malých zelených mužíčků. Jeden z MZM – nebo zeků, jak si sami říkali – nabídl své srdce ke komunikaci, ale Mahmud zavrtěním hlavy odmítl. Možná jako jednotlivci neumírali, jak argumentoval Orphu, ale Mahmud se nedokázal smířit s pocitem, že by měl dalšího malého zeleného mužíčka *využít*. Shromáždění zekové zato okamžitě pochopili, co Mahmud s podomácku vyrobenou gondolou dělá, a rychle přispěchali na pomoc s navazováním lan, rozprostíráním látky jednokomorového, vysokotlakého balonu, zatímco se pomalu napouštěl, a upevňováním kotevních lan proti větru. Po celou dobu pracovali stejně efektivně jako dobře vycvičený pozemní personál.

„Jak balon vypadá?“ zeptal se Orphu. Vesmírný moravec byl přivázaný uprostřed zvětšené gondoly, ukotvený mnoha metry lan a zasazený do rámu, který stloukl Mahmud. Nedaleko, zaštítěné a zajištěné, byly vysílač a menší Zařízení.

„Je nad námi jako nějaká obrovská dýně,“ přirovnal Mahmud.

Orphu zabrumlal úzkým svazkem. „Tys někdy v opravdovém životě *viděl* dýni?“

„To samozřejmě ne, ale oba jsme viděli obrázky. Balon je ovoid, širší než vyšší, asi šedesát metrů na šířku a padesát na výšku. Má vertikální rýhování jako dýně… a je oranžový.“

„Já myslel, že je obalený maskovacím materiálem,“ řekl překvapeně Orphu.

„Je. Oranžovým maskovacím materiálem. Řekl bych, že naši moravečtí návrháři nevzali v úvahu to, že lidé, které máme špehovat, budou mít nejenom radar, ale taky oči.“

Tentokrát znělo Orphovo brumlání jako hluboké hřmění. „To je typické,“ prohlásil Ióňan. „Typické.“

„Svazek fullerenových lan je navázán na spodní konec balonu,“ pokračoval Mahmud. „Naše gondola visí asi čtyřicet metrů pod plátnem.“

„Doufám, že bezpečně.“

„Tak bezpečně, jak jsem to byl schopen udělat, i když jsem možná zapomněl uvázat několik uzlů.“

Orphu znovu zabrumlal a zmlkl. Mahmud chvíli sledoval výhled.

Když Orphu znovu navázal spojení, byla už noc. Hvězdy svítily chladně, ale Mahmud přesto vnímal tak silné atmosférické blikání, jaké ještě v životě neviděl. Měsíc Phobos se hnal v malé výšce oblohou a Deimos právě vyšel. Mraky a sopky odrážely světlo hvězd. Na severu se třpytil oceán.

„Ještě tam nejsme?“ zeptal se Orphu.

„Zatím ne. Ještě tak den, den a půl.“

„Vítr stále vane správným směrem?“

„Více či méně.“

„Definuj ‘méně,’ starý příteli.“

„Míříme k severoseverozápadu. Možná Olympus Mons o fous mineme.“

„To už chce určitou šikovnost,“ mínil Orphu. „Minout vulkán o velikosti Francie.“

„Je to *balon*,“ ohradil se Mahmud. „Jsem přesvědčený, že Koros III. se jej chystal vypustit od úpatí vulkánu, ne ze vzdálenosti dvanácti set kilometrů.“

„Počkej,“ ozval se Orphu. „Myslím, že si vybavuji malý detail, že Téthyino moře je hned na sever od Olympu.“

Mahmud si povzdechl.

„Proto jsem tuhle novou gondolu postavil ve tvaru otevřeného člunu.“

„O tom ses nikdy nezmínil, když jsi ji stavěl.“

„Nepřišlo mi to tenkrát důležité.“

Chvíli pluli mlčky.

Blížili se k tharsiským vulkánům a Mahmud měl za to, že by kolem poledne dalšího dne mohli prolétnout kolem nejsevernějšího z nich, Ascraea. Pokud by se vítr neustále měnil, úplně by svahy

minuli a propluli by nějakých deset nebo dvacet kilometrů severně od něho. Mahmud ani nemusel přepnout vidění do režimu nižší světelnosti, aby se mohl obdivovat kráse toho, jak se světlo měsíců a hvězd třpytí na ledových horních partiích všech čtyř sopek.

„Přemýšlel jsem o té věci s Prosperem a Kalibánem," promluvil Orphu tak nenadále, až Mahmud lehce poskočil. Byl zahloubaný.

„Prosím?"

„Předpokládám, že uvažuješ podobným způsobem, jako jsem uvažoval já – že tyto sochy a fakt, že MZM znají *Bouři,* jsou důkazem zájmu nějakého lidského nebo postlidského diktátora o Shakespeara."

„Vždyť ani nevíme jistě, že ty kamenné hlavy mají znázorňovat Prospera," namítl Mahmud.

„To samozřejmě ne. Ale MZM naznačili, že ano, a já si nemyslím, že by nám zekové někdy lhali. Možná ani *nemohou* lhát – když s tebou komunikují prostřednictvím paketů molekulárních nanodat, jak to dělali."

Mahmud neřekl nic, ale měl stejný dojem.

Orphu pokračoval: „Ty tisíce kamenných hlav kolem severního oceánu…"

„A zaplavené kotliny Hellas na jihu," vzpomněl si Mahmud na snímky z oběžné dráhy.

„Jo. Ty tisíce kamenných hlav nějakým způsobem souvisejí s Shakespearovými postavami."

Mahmud přikývl. Věděl, že slepý Orphu jeho mlčení pochopí jako přikývnutí.

„Co když ten diktátor je skutečně Prospero?" nadhodil Orphu. „A vůbec žádný člověk nebo postčlověk."

„Nerozumím." Mahmud byl zmatený. Zkontroloval přívod kyslíku z nádrží uložených v blízkosti zařízení. On i Orphu byli bezpečně napojení a dostávali plnou dávku. „Jak to myslíš, co když je ten diktátor skutečně Prospero? Chceš říct, že nějaký postčlověk hrál roli toho starého čaroděje a zapomněl, že hraje roli?"

„Ne. Chci říct – *co když to je Prospero?*"

Mahmud se polekal. Orphu byl zmrzačený, oslepený, dostal silnou dávku ionizujícího záření a při pádu kosmické lodě do severního oceánu ho to hodně potlouklo. Možná ho opouštěl rozum.

„Ne, nejsem blázen," promluvil Orphu. Znělo to otráveně. „Poslouchej, co říkám."

„Prospero je literární postava," řekl pomalu Mahmud. „Fiktivní konstrukt. Víme o něm jenom díky paměťovým bankám s lidskou kulturou a historií, které byly před dvěma tisíci let odeslány s prvními moravci."

„Správně," řekl Orphu. „Prospero je fiktivní konstrukt a řečtí bohové jsou mýtus. A jsou tady jenom proto, že jsou to převlečení lidé nebo postlidé. *Ale co když ne?* Co když je to opravdový Prospero… opravdoví řečtí bohové?"

Teď se Mahmud vylekal opravdu. Už dřív se potýkal s hroznou představou, že by v této misi pokračoval sám, kdyby Orphu zemřel, ale nikdy neuvažoval o horší alternativě, že by mu v poslední fázi mise dělal společníka oslepený, zmrzačený, *šílený* Orphu z Ió. Dokázal by Orpha po přistání opustit?

„Jak by se mohlo stát, že by bohové – nebo kdo jsou ti lidé v tógách a na létajících vozech – nebyli mýty nebo postlidé, kteří zapomněli, že hrají roli?" zeptal se Mahmud. „Chceš snad říct, že jsou to… mimozemšťané z vesmíru? Dávní Marťané, kteří při průzkumu planety během ztraceného věku nějak ušli pozornosti? Co?"

„Já se ptám: *co když řečtí bohové jsou řečtí bohové?*" trval tiše na svém Orphu. „Co když Prospero je Prospero? Kalibán Kalibán? Měli bychom se s ním setkat? Já doufám, že se to nestane."

„Hmm," brumlal Mahmud. „Zajímavá teorie."

„Sakra, tu blahosklonnost si strč za klobouk," utrhl se Orphu. „Co víš o kvantové teleportaci?"

„Znám jenom teorii, ze které vychází," odvětil Mahmud. „A vím, že tahle planeta je prostoupená čilou kvantovou aktivitou."

„Díry," řekl Orphu.

„Co?"

„Je to jako červí díry. Když takto udržuješ případy kvantového posunu, třeba jen na několik nanosekund, získáš singularitní jev stojaté vlny. Víš, co je to singularita, ne?“

„Vím,“ Mahmud byl podrážděný tím, jakým způsobem se s ním přítel baví. „Znám definice červích děr, singularit, černých děr a kvantové teleportace – a vím, jak všechny tyto stavy, kromě toho posledního, deformují časoprostor. Ale co to sakra má společného s bohy v tógách a na létajících vozech? To, s kým máme na Marsu co do činění, jsou postlidé. Možná šílení postlidé, kteří vývojem přišli o zdravý rozum, ale postlidé.“

„Možná máš pravdu,“ souhlasil Orphu. „Ale zkusme se podívat na jinou alternativu.“

„A to je která? Že fiktivní postavy nenadále ožily?“

„Víš, proč moravečtí technici ustoupili od vývoje kvantové teleportace jako prostředku pro cestu ke hvězdám?“ otázal se Orphu.

„Není stabilní,“ odpověděl Mahmud. „Existuje důkaz v podobě nějaké nehody, k níž došlo na Zemi před nějakými patnácti sty lety. Lidé a postlidé si zahrávali s kvantovými černými dírami. Nešlo to a nějakým způsobem se to obrátilo proti nim.“

„Mnoho moraveckých pozorovatelů si myslí, že se to obrátilo proti nim právě proto, že to *fungovalo*,“ řekl Orphu.

„Nerozumím.“

„Kvantová teleportace je stará technologie,“ spustil Ióňan. „Lidé starého typu s ní experimentovali už ve dvacátém a jednadvacátém století, dokonce dřív, než se z lidského druhu vyvinuli posťáci. Než se na Zemi všechno podělalo.“

„A dál?“

„Podstatou kvantové teleportace bylo, že se nedají poslat velké předměty – nic o moc většího než foton, a ve skutečnosti ani to ne. Jenom úplný *kvantový stav* fotonu.“

„Jaký je rozdíl mezi úplným kvantovým stavem něčeho nebo někoho a tou věcí nebo osobou?“ zeptal se Mahmud.

„Žádný,“ odvětil Orphu. „To je na tom to kouzelné. Když přeneseš kvantovou teleportací foton nebo hřebce Percherona, na druhém konci dostaneš přesnou kopii té věci. Tak přesnou, že to vlastně *je* foton.“

„Nebo Percheron,“ dodal Mahmud. Vždycky si rád prohlížel obrázky koní.

Pokud bylo moravcům známo, opravdoví koně vyhynuli na Zemi před tisícovkami let.

„Ale i kdybys teleportoval foton z jednoho místa na druhé,“ pokračoval Orphu, „podle zákonů kvantové fyziky s sebou teleportovaná částice nemůže přenést žádnou informaci. Dokonce ani informaci o vlastním kvantovém stavu.“

„Pak je to trochu zbytečné, ne?“ zeptal se Mahmud. Phobos dokončil svůj rychlý průlet marsovskou noční oblohou a zapadl za vzdálenou křivkou planety. Deimos se pohyboval rozvážnějším tempem.

„Přesně to si lidé ve dvacátém a jedenadvacátém století mysleli,“ navázal Orphu. „Jenže potom si s kvantovou teleportací začali zahrávat postlidé. Nejdřív na Zemi a potom ve svých orbitálních městech, nebo co vlastně jsou ty objekty na nízké oběžné dráze kolem Země.“

„A byli úspěšnější?“ zeptal se Mahmud. „My ale víme, že před přibližně čtrnácti sty lety se něco zvrtlo, právě v době, kdy Země vykazovala všechnu tu kvantovou aktivitu.“

„Něco se zvrtlo,“ přisvědčil Orphu. „Ale nebyl to nezdar kvantové teleportace. Postlidé – nebo jejich myslící stroje – vypracovali metodu kvantového transportu založenou na propletených částicích.“

„Strašidelné působení na dálku,“ kývl Mahmud. Nikdy se příliš nezajímal o jadernou fyziku, astrofyziku nebo částkovou fyziku – kruci, o fyziku v žádné podobě – ale Einsteinova zatracující fráze, kterou zaútočil na kvantovou mechaniku, se mu odjakživa líbila. Einstein měl pěkně jedovatý jazyk, když chtěl sestřelit kolegy nebo teorie, které se mu nelíbily.

„Ano.“ Ióňan zjevně neměl rád, když ho někdo přerušoval. „Tedy, na kvantové úrovni strašidelné působení na dálku funguje a postlidé začali odesílat kvantovými portály větší a větší objekty.“

„Percherony?“ nadhodil Mahmud. Nebylo mu nijak zvlášť po chuti, když mu někdo dělal přednášku.

„Doložené to není, ale vypadá to, že koně ze Země někam zmizeli, takže proč ne? Podívej, Mahmude, já to myslím velice vážně – přemýšlím o tom od doby, co jsme opustili prostor Jupitera. Mohl bych to dořící bez sarkasmu?“

Mahmud obrazně zamrkal. To, co Orphu říkal, už neznělo tak šíleně. Opravdu to znělo vážně… a dotčeně. „Dobrá,“ řekl. „Omlouvám se. Pokračuj.“

„Víme, že postlidé urychlili svůj kvantový výzkum – nebo spíš hrátky – zhruba ve stejné době, kdy od něj moravci upustili, někdy před čtrnácti sty pozemskými lety. Dělali díry do časoprostoru vpravo vlevo.“

Tentokrát ho Mahmud přerušil co nejšetrněji. „Promiň. Myslel jsem, že to můžou způsobit jenom černé díry, červí díry nebo holé singularity.“

„A kvantové tunely ponechané v aktivním stavu,“ upřesnil Orphu.

„Ale já jsem myslel, že kvantová teleportace je okamžitá,“ namítl Mahmud. Teď už se usilovně snažil pochopit, co přítel říká. „Že *musí* být okamžitá.“

„Je. U spletených párů, částic nebo komplexních struktur mění změna kvantového stavu jednoho člena kvantové dvojice okamžitě kvantový stav partnera.“

„Jak potom mohou být tunely ponechány v aktivním stavu, když je to… provrtání… okamžité?“ zeptal se Mahmud.

„Věř mi,“ řekl Orphu. „Když přeneseš teleportací něco velkého, řekněme plátek sýra, z pouhého množství náhodných kvantových dat, která se při tom přenášejí, se vesmír pěkně posere.“

„Kolik surových kvantových dat by bylo třeba ve třech gramech sýra?“

„10 na 24 bitů,“ odpověděl bez váhání Orphu.

„A kolik v lidském těle?“

„Nepočítaje paměť člověka, ale pouze jeho atomy, 10 na 28 kilobytů dat.“

„Hm, to je jenom o čtyři nuly víc než u plátku sýra.“

„Milosrdná matko,“ zanaříkal Orphu. „Tady mluvíme o *řádech*, nemluvě o tom, že mícháme bity a kilobyty. To znamená…“

„Já vím, co to znamená. Jenom jsem zase dělal hloupého. Pokračuj.“

„Zhruba před čtrnácti sty lety na Zemi postlidé – museli to být postlidé, protože naše sondy z té doby si byly jisté, že lidí starého typu zbývá jen tisíc nebo tak nějak, jako zvířat téměř vyhynulého druhu chovaných v zoo – postlidé začali kvantovou teleportací přenášet lidi, stroje a další objekty.“

„Kam?“ zeptal se Mahmud. „Chci říct, kam to posílali? Na Mars? Do jiných hvězdných soustav?“

„Ne, u kvantové teleportace potřebuješ nejenom vysílač, ale taky přijímač,“ vysvětloval Ióňan. „Prostě to posílali z jednoho místa na Zemi na jiné místo na Zemi – nebo do svých orbitálních měst – ale když se objekty zhmotnily, čekalo je velké překvapení.“

„Nesouvisí to nějak s mouchou?“ zeptal se Mahmud. Jeho tajnou neřestí byly staré filmy z doby od dvacátého století po konec ztraceného věku.

„S mouchou?“ podivil se Orphu. „Ne. Proč?“

„To nic. Jaké velké překvapení je čekalo, když ty věci teleportovali?“

„Jednak to, že kvantová teleportace fungovala. Ale důležitější bylo, že přenesený člověk, zvíře nebo věc s sebou nesli informace. Informace o svém kvantovém stavu. Informace o všem, o čem informace mít neměli. Včetně, u lidí, paměti.“

„Neříkal jsi, že zákonitosti kvantové mechaniky to zakazují?“

„Zakazují,“ přisvědčil Orphu.

„Zase magie?“ zeptal se Mahmud. Směr, kterým Orphu mířil, spouštěl poplašné sirény. „Mluvíme tady o Prosperovi a řeckých bozích?“

„Ano, ale ne tak sarkasticky, jak to myslíš ty,“ řekl Orphu z Ió. „Naši vědci se v té době domnívali, že postlidé ve skutečnosti zaměňují propletené páry s identickými objekty… nebo osobami… z jiného vesmíru.“

„Tak z jiného vesmíru,“ zopakoval tupě Mahmud. „Jako jsou paralelní vesmíry?“

„Ne tak docela. Není to jako ta stará představa nekonečného nebo téměř nekonečného počtu paralelních vesmírů. Jen několika –

velice konečného počtu – vesmírů s kvantovým fázovým posunem, existujících společně s naším nebo blízko něho.“

Mahmud neměl ponětí, o čem přítel mluví, ale neřekl nic.

„Nejenom kvantových vesmírů existujících vedle sebe,“ pokračoval kosmický moravec, „ale *vytvořených* vesmírů.“

„Vytvořených?“ zopakoval Mahmud. „Myslíš rukou Boha?“

„Ne. Myslím činností géniů, *přímo* génii.“

„Nerozumím.“

Deimos zapadl. Marsovské sopky teď bylo vidět ve světle hvězd. Masy mraků lezly po jejich dlouhých svazích vzhůru jako nějaké světle šedé améby. Mahmud se podíval na vnitřní chronometr. Do marsovského svítání zbývala hodina. Bylo mu zima.

„Víš, co lidští badatelé zjistili, když před tisícovkami let zkoumali lidskou mysl?“ zeptal se Orphu. „Bylo to dřív, než postlidé vůbec vstoupili do hry. Naše moravecká mysl je utvořena stejně, i když používáme kromě organické mozkové hmoty také umělou.“

Mahmud si zkoušel vzpomenout. „Lidští vědci dávno v jednadvacátém století používali kvantové počítače. K analýze biochemických kaskád v lidských synapsích. Zjistili, že lidská mysl – ne mozek, ale *mysl* – není jako počítač, není jako chemický paměťový stroj, ale je přesně jako…“

„Stojatá vlnoplocha kvantového stavu,“ dořekl Orphu. „Lidské vědomí existuje v první řadě jako vlnoplocha kvantového stavu, tak jako zbytek vesmíru.“

„A ty tvrdíš, že ty druhé vesmíry vytvořilo samo to vědomí?“ Mahmud držel krok s logikou, pokud se to tak dalo nazvat, ale ohromily ho absurdní důsledky.

„Obyčejné vědomí ne,“ pokračoval Orphu. „Výjimečné typy vědomí, které jsou jako holé singularity v tom, že mohou ohýbat časoprostor, ovlivňovat jeho organizaci a kolapsem pravděpodobnostních vln vytvářet samostatné alternativy. Mluvím tady o Shakespearovi. Proustovi. *Homérovi*.“

„Ale to je strašně… strašně…“ zakoktal se Mahmud.

„Solipsistické?“

„Hloupé,“ usoudil Mahmud.

Několik minut pluli mlčky. Mahmud předpokládal, že se mohl přítelových citů dotknout, ale to právě teď nebylo důležité. Po chvíli se ozval úzkým svazkem: „Ty tedy myslíš, že najdeme duchy opravdových řeckých bohů, až se dostaneme na Olympus Mons?“

„Duchy ne,“ nesouhlasil Orphu. „Ale viděl jsi kvantové hodnoty. Ať jsou ty bytosti na Olympu kdokoli, nadělaly kvantové díry kolem celé této planety a všechny se sbíhají k Olympu nebo do jeho blízkosti. *Někam* vedou. Přicházejí *odněkud odjinud*. Kvantová realita této oblasti je tak nestabilní, že může reálně implodovat a vzít kus sluneční soustavy s sebou.“

„Myslíš, že k tomu účelu je postavené to Zařízení?“ zeptal se Mahmud. „Aby způsobilo implozi zdejších kvantových polí, než dosáhnou určité kritické hmotnosti?“

„Nevím,“ odvětil Orphu. „Možná ano.“

„A ty myslíš, že právě to rozvrátilo Zemi a vyhnalo před čtrnácti sty lety postlidi do tamních orbitálních měst?“

„Ne. Myslím, že to, co se na Zemi stalo, ať to bylo cokoli, byl výsledek *úspěchu* kvantové teleportace, ne jejího nezdaru.“

„Jak to myslíš?“ Mahmud si na kratičký okamžik nebyl jistý, jestli chce slyšet odpověď.

„Myslím, že probourali kvantové tunely do jedné nebo více těchto alternativních realit,“ prohlásil Orphu. „A něco sem vpustili.“

Až do doby, kdy vyšlo slunce, pluli dál mlčky.

Slunce se nejdřív dotklo vršku balonu. Obarvilo oranžovou látku neskutečným světlem a dodalo lesk každému lanu. Potom dosáhlo na tři tharsiské vulkány, zatřpytilo se na sněhových polích a začalo zlatě stékat po východním úbočí každého ze tří kuželů jako velice pomalé magma. Pak růžovozlatě zalilo trhající se oblaka a ozářilo vnitrozemské moře Valles Marineris až k východnímu obzoru, jako by to byla lazuritová trhlina v planetě. Na Olympus Mons zasvítilo o minutu později. Před Mahmudovýma očima mohutný štít jako by vyrostl nad západní obzor podobný blížící se galeoně se zlatorudými plachtami.

Pak se sluneční paprsky zaleskly na něčem, co bylo blíž a výš.

„Orphu!“ vzkázal druhovi Mahmud. „Máme společnost!“

„Jeden z vozů?“

„Ještě je to moc daleko, než aby se to dalo poznat. I s posíleným zrakem se to ztrácí v záři slunce.“

„Můžeme něco udělat, pokud to budou ti lidé s vozy? Našel jsi nějaké zbraně a neřekl jsi mi o tom?“

„Jediné, čím je můžeme zasypat, jsou nadávky,“ odvětil Mahmud, aniž spustil oči z blyštivé tečky. Pohybovala se velice rychle a bylo jasné, že u nich bude brzy. „Pokud nechceš, abych pustil Zařízení.“

„Na to je možná trochu brzy.“

„Je zvláštní, že se Koros III. vydal na tuto výpravu beze zbraní.“

„Nevíme, co by si přinesl ze své velitelské gondoly,“ namítl Orphu. „Ale to mi připomíná něco, o čem jsem přemýšlel.“

„O co jde?“

„Vzpomínáš si, jak jsme mluvili o Korosově tajné misi na asteroidy před několika lety?“

„No a?“ Slunce stále svítilo od blížícího se létajícího stroje, ale Mahmud už poznal, že je to vůz, s holografickými koňmi v plném trysku.

„Co když to nebyla výzvědná mise?“ navrhl Orphu.

„Jak to myslíš?“

„Tak, že moravci z balvanů mají jednu věc, s jejímž vývojem jsme se my z pěti měsíců nikdy neobtěžovali.“

„Agresivita? Bojovnost?“

„Přesně tak. Co když Korose III. neposlali jako zvěda, ale jako…“

„Promiň,“ přerušil ho Mahmud. „Ale náš host dorazil. Jeden velký humanoid na voze.“

Aerodynamické třesky se přehnaly kolem Mahmuda a rozvlnily tkaninu obrovského balonu. Vůz pokračoval ve zpomalování. Jednou je obkroužil ve vzdálenosti sta metrů.

„Je to stejný chlapík, který nás přivítal na oběžné dráze?“ zeptal se Orphu. Hlas měl naprosto klidný. Mahmud se podíval na bezmocný krunýř připoutaný k palubě, který nemohl třeba jen očkem sledovat, co se děje.

„Ne,“ řekl. „Ten řecký bůh měl šedé vousy. Tenhle je mladší a hladce oholený. Vypadá, jako by byl vysoký zhruba tři metry.“ Mahmud zvedl ruku, dlaní obrácenou ven v prastarém gestu uvítání, kterým zároveň ukazoval, že nemá zbraň. „Myslím, že…“

Vůz zakroužil blíž. Muž, jenž držel otěže, zvedl pravou ruku, sevřenou v pěst, a máchl jí zprava doleva.

Balon nad nimi explodoval. Tkaninu zachvátily plameny, helium začalo unikat. Mahmud se chytil dřevěného zábradlí gondoly, aby ho to nevyhodilo ven, když se změť hořící látky, fullerenových lan a gondoly ve tvaru člunu začala řítit k planině Tharsis o třináct kilometrů níž. Na malého moravce působilo záporné zrychlení, nohy měl nad hlavou, s gondolou ho spojovalo jen to, jak křečovitě svíral zábradlí, když se plošina začala ve volném pádu převracet.

Vůz S přízračnými koňmi zamířil přímo k hořící tkanině balonu nad nimi a prolétl jí. Muž – bůh – natáhl ruku a chytil do jedné obrovské pěsti černé fullerenové lano. Bylo to neskutečné a absurdní, ale místo aby mu to vytrhlo ruku z kloubu, gondola sebou škubla a zastavila se. Držel několik tun jednou rukou. Vzápětí druhou rukou popohnal koně otěžemi.

Vůz se otočil a zamířil na západ k Olympus Mons. Kymácející se gondolu i s jejím obsahem táhl čtyřicet metrů za sebou.

36

Středozemní kotlina

Savi ujížděla po cestě z červené hlíny ještě asi tak hodinu. Řídila traktor hlouběji do polí a úžlabin Středozemní kotliny. Byla tma a hustě pršelo, blýskalo se a skleněnou kouli kabiny pro pasažéry rozechvívaly hromy. Při jednom jasném záblesku Daeman ukázal na kříže s humanoidními postavami. „Co to je? Lidé?“

„Ne,“ odpověděla Savi. „*Kalibánci.*“

Dřív, než to mohla vysvětlit, Daeman řekl: „Musíme zastavit.“

Savi to udělala, zhasla reflektory i stropní světlo a sundala si brýle pro noční vidění. „Co se stalo?“ Všimla si neklidu v Daemanově tváři.

„Mám hrozný hlad,“ odpověděl.

„V batohu mám dvě výživné tyčinky…“

„Umírám žízní.“

„V batohu mám i láhev s vodou. A můžeme udělat díru do pláště a získat nějakou čerstvou, studenou dešťovou vodu…“

„Potřebuju na záchod,“ řekl Daeman. „Nutně.“

„No dobrá,“ ustoupila Savi. „Traktor má spoustu vymožeností, ale palubní toaleta mezi nimi není. Krátká zastávka by se asi hodila nám všem.“ Dotkla se dvou virtuálních tlačítek. Silové pole přestalo odpuzovat od skla déšť a část bubliny se odsunula. Vzduch byl svěží a voněl mokrými poli a rostlinami.

Daeman se nesnažil skrýt zděšení. „Venku?“ hrozil se. „Pod širým nebem?“

„V kukuřičném poli,“ upřesnila Savi. „Tam je víc soukromí.“ Sáhla do batohu, vylovila ruličku toaletního papíru a kus podala Daemanovi.

Ohromeně na toaletní papír zíral.

„Mně se zastávka hodí,“ prohlásil Harman a vzal si od Savi kousek tenoučkého papíru. „Pojď, Daemane. Muži napravo od traktoru, ženy nalevo.“ Prošel výřezem a sešplhal po příčkách. Daeman, který dál držel toaletní papír jako nějaký talisman, ho následoval. Stará žena slezla elegantněji než on.

„Budu muset jít taky napravo,“ ozvala se Savi. „Třeba do jiné řádky kukuřice, ale ne moc daleko.“

„Proč?“ začal Daeman, ale pak si všiml černé zbraně, kterou držela v ruce. „Aha.“

Zastrčila si pistoli za opasek. Všichni tři potom sešli z cesty, přelezli nízký příkop a přes pruh rozbláceného pole se dostali do vysoké kukuřice. Déšť se změnil v liják.

„Budeme úplně promočení,“ hartusil Daeman. „Nemám s sebou samoschnoucí oblečení…“

Když z jednoho mraku do druhého sjel blesk a širokou kotlinou se rozlehlo hřmění, Savi vzhlédla k obloze. „Mám v batohu obě vaše termokombinézy. Až se vrátíme do traktoru, můžete si je obléct, než vám druhé šaty uschnou.“

„Máte v tom magickém batohu ještě něco, o čem byste nám chtěla říct?“ zeptal se Harman.

Savi zavrtěla hlavou. „Pár výživných tyčinek. Flešetové zásobníky. Baterku a nějaké mapy, které jsem sama nakreslila. Všechny naše termokombinézy. Láhev s vodou. Náhradní svetr, který s sebou nosívám. To je asi tak všechno.“

Daemon se sice nemohl dočkat, až bude mít v kukuřičném poli trochu soukromí, ale na kraji se zastavil a rozhlédl se. „Je to tady bezpečné?“ zeptal se.

Savi pokrčila rameny. „Voynixové tu nejsou.“

„A co ti… jak jste jim říkala?“

„*Kalibánci.* Těmi se dnes v noci nemusíte trápit.“

Přikývl a vešel do první řádky kukuřice. Lodyhy se mu tyčily půl metru až metr nad hlavu. Déšť hlasitě pleskal o široké listy. Daeman se vrátil. „Je tam naprostá tma.“

Harman mezitím zmizel v kukuřici a Savi odcházela jiným směrem, ale zastavila se, došla k Daemanovi a podala mu baterku.

„Je dost blesků, abych viděla.“

Daeman se prodíral přes osm nebo deset řádků vysokých lodyh. Chtěl se dostat tak daleko od kraje pole, aby ho nebylo vůbec vidět. Pak šel pro jistotu ještě o dalších osm nebo devět řádek dál. Našel řádku, která byla možná o něco méně bahnitá než ostatní, rozhlédl se, opřel baterku o jednu lodyhu, aby kužel svítil jenom nahoru – připomnělo mu to modrý sloup světla v Jeruzalému – potom si stáhl kalhoty, dřepl si a rukama vyhrabal mělkou díru. *Jak tomu říkala Savi?* pomyslel si. *Táboření?*

Když byl hotový – navzdory barbarským podmínkám to byla obrovská úleva – pokusil se co možno nejlépe využít mokrý, promočený toaletní papír, který měl v ruce. Zjistil, že to nestačí, hodil papíry do bahnité díry a pak si všiml vyboulené kapsy na haleně. Vytáhl pětasedmdesát centimetrů složeného materiálu, který u sebe stále nosil. Své turínské plátno. Ve světle odráženém od blesky ozařovaných kukuřičných lodyh se zadíval na jemné lněné plátno a krásnou výšivku mikroobvodů, které přenášely turínkové drama přímo do mozku. Léta měl ve zvyku občas se na válku Trójanů s Achájci podívat, ale po setkání s opravdovým Odysseem – pokud ten vousatý muž *byl* opravdový Odysseus, což se nezdálo být ani trochu pravděpodobné – Daemanovi mnoho zájmu o turínkové drama nezůstalo. Odysseus nejenom spal s jednou z dívek, které měl Daeman v plánu svést, Hannah, ale navíc zůstal ve vile Ardis s Daemanovým hlavním momentálním cílem, Adou. Přesto držel krásné lněné plátno v ruce, jako by je vážil.

K čertu! Daeman je použil – bylo až nečekaně příjemné vyřídit si to takto zástupně s arogantním Odysseem – hodil je do díry, kopl za ním bláto, vytáhl si kalhoty, narovnal si halenu a zkusil si umýt ruce o deštěm zmáčené lodyhy kukuřic. Pak zvedl baterku a přešel zhruba dvě desítky řádek, aby se dostal ven z pole.

Ale pole nekončilo. Přibližně po pětatřiceti řádkách si už byl jistý, že se vydal špatným směrem. Otočil se a zkusil určit správný směr – stačilo sledovat blátivé šlápoty zpátky – ale tím, jak se otočil, ztratil orientaci, takže nedokázal poznat, kterým směrem mířil. A šlápoty nemohl najít. Blýskalo se stále víc a liják zesílil.

„Pomoc!“ vykřikl Daeman. Chvilku počkal a potom, když neuslyšel žádnou odpověď, vykřikl znovu. „Pomoc! Ztratil jsem se!“ Oba jeho výkřiky zanikly v zahřmění.

Znovu se otočil, pak ještě jednou, usoudil, že toto je určitě správný směr pro návrat a rozběhl se. Rozhrnoval vysoké kukuřičné lodyhy, tloukl do nich svou malou baterkou. Zapomněl je počítat, ale určitě přeběhl čtyřicet nebo padesát mokrých řádek, než se znovu zastavil.

„Pomoc! Tady jsem!“ Tentokrát jeho výkřik nepřehlušil žádný hrom, ale ani tak nedostal odpověď. Nebylo slyšet žádný hluk, jenom ostré pleskání deště o kukuřici a čvachtání jeho promočených městských bot.

Začal postupovat řádkou a rozhlížet se oběma směry, jestli nezahlédne světlo nebo pohyb. Nenapadlo ho, že tímto pohybem se ostatním dvěma jedině vzdálí. Po několika minutách se musel zastavit, aby popadl dech.

„Pomoc!“ Blesk uhodil jen něco přes kilometr daleko a hrom projel vysokou kukuřicí jako nárazová vlna. Daeman zamrkal, aby se zbavil paobrazů záblesku, a všiml si, že napravo, o kus dál, se kukuřice zdá být řidší. Pole tam určitě končilo.

Přeběhl posledních patnáct řádek a vpadl na volné prostranství.

Nebyl to okraj pole v místech, kde do něho vstoupil, ale mýtina, široká asi tak šest metrů a dlouhá deset. Uprostřed mýtiny se zvedal přibližně dva metry nad kukuřici velký kovový kříž. Daeman přejel kuželem světla po kříži od paty po vršek.

Postava nebyla *na* kříži, byla spíš zasazena *do* vybrané kovové formy. Nahý trup byl vklíněn do svislého sloupku, holé ruce nataženy do příčného ramene. Jak si ji Daeman prohlížel, světlo baterky se v lijáku trhavě pohybovalo.

Podobalo se to člověku, ale nebyl to člověk – alespoň Daeman žádného podobného nikdy neviděl. Tvor byl nahý, hladký, šupinatý a nazelenalý. Nebyla to rybí zeleň, ale barva, o níž si Daeman vždycky myslel, že takovou měly mrtvoly, než nápravny s tím barbarstvím skoncovaly. Supiny byly malé a početné a ve světle baterky se leskly. Tvor byl svalnatý, ale svaly vypadaly *špatně* – ruce příliš dlouhé, předloktí příliš vytáhlá, zápěstí příliš silná, kotníky na rukou

neúměrně dlouhé, místo nehtů žluté drápy, stehna příliš mohutná, nohy tříprsté a zvláštně rozpláclé. Byl to samec – křiklavě růžový penis a šourek se nechutně ukazovaly pod vlnitou žaludeční krajinou a svalnatým břichem, opět jaksi *špatnými,* takže výsledek vypadal jako želva nebo žralok s téměř lidskými genitáliemi – ale nejméně lidskými aspekty tohoto tvora byly silný horní trup, hadí krk a holá hlava. Déšť stékal po svalech, šupinách a vazech a kapal na hrubý černý kov kříže.

Oči mělo to stvoření zapadlé pod čelem, které bylo zároveň opičí i rybí, a z tváře vystupoval spíš rypák nebo lalok než nos. Ústa pod rypákem byla lehce pootevřená a Daemen v nich viděl dlouhé žluté zuby – ani lidské ani zvířecí, opět spíš rybí, kdyby ryby byly obludy – a příliš dlouhý modrý jazyk, který se pohnul, když se na něj Daeman díval. Strhl světlo baterky výš a málem znovu vykřikl.

Tvor otevřel oči – protáhlé, žluté oči, kočičí, ale bez kočičího rezervovaného spojenectví s lidmi – s malými černými štěrbinami uprostřed. Ten tvor… jak jim Savi říkala? *kalibánci?* – se ve výklenku na kříži pohnul, roztáhl ruce zaťaté v pěst. Na dlouhých drápech se zalesklo světlo. Nohy a trup se daly do pohybu, jako kdyby chodil a protahoval se.

Nic ho nedrželo. Nic mu nebránilo, aby se hned teď vrhl dolů na Daemana…

Daeman chtěl utéct, ale zjistil, že se k tomu nedokáže otočit zády. Tvor se znovu pohnul, vytáhl z výklenku v kříži pravou ruku a většinu paže. Daeman si všiml, že také nohy mají na konci prstů spojených plovacími blánami žluté drápy.

Za Daemanem se ozval praskot a řev. Byl přesvědčen, že jsou to další *kalibánci,* kteří už z křížů slezli. Prudce se otočil, aby se jejich útoku postavil, zvedl baterku jako palici a přišel tak o světlo.

Uklouzl, nebo se mu podlomily nohy, a padal v blátě mýtiny na kolena. Bylo mu do breku, ale nemyslel si, že opravdu plakal v těch několika sekundách, než traktor vyrazil z řádky kukuřice a vztyčil se nad Daemanem, nad polem kukuřice a nad křížem s nehybným *kalibáncem* jako nějaký nestvůrný pavouk. Osm čelních reflektorů traktoru se rozsvítilo a oslepilo ho. Zakryl si obličej předloktím, ale,

jak si uvědomil později, spíš proto, aby schoval slzy, než aby si chránil oči před světlem.

Oba muži, oblečení v termokombinézách, si lehli na rozpraskaná sedátka a stařena se uvelebila opřená o vnitřní okraj skleněné koule. Jedli výživné tyčinky, nechávali kolovat láhev s vodou a chvíli mlčky pozorovali bouři. Daeman požádal Savi, aby z pole odjela, od kříže a toho tvora, a tak Savi urazila po cestě z červené hlíny další dva tři kilometry, než zajela ke kraji a vypnula všechno kromě silového pole traktoru a matných virtuálních panelů.

„Co to bylo?“ zeptal se nakonec Daeman.

„Jeden z *kalibánců*,“ odpověděla Savi. Pololežela na skleněné stěně, s batohem za sebou, a tvářila se, jako by měla pohodlí.

„Vím, jak jsi je nazvala,“ řekl ostře Daeman. „Ale co *jsou?*“

Savi si povzdechla. „Když začnu vysvětlovat jednu věc, budu muset vysvětlit zbytek. Je mnoho věcí, které vy *eloiové* neznáte – vlastně skoro všechno.“

„Můžeš začít třeba vysvětlením, proč nám říkáš *eloiové*,“ řekl Harman. Jeho hlas zněl přísně.

„Původně to asi měla být urážka,“ odpověděla Savi. Zablesklo se. Blesk ukázal vrásky v Savině tváři, ale bouře se už přestěhovala dost daleko, aby zahřmění přišlo pozdě, z velké dálky. „Ale abych byla upřímná, svým lidem jsem tak říkala dřív, než jsem tím slovem začala říkat vám.“

„Co znamená?“ zeptal se Herman.

„Je to *výraz* z jednoho velice starého příběhu v jedné velice staré knize,“ začala vysvětlovat Savi. „O muži, který odcestuje časem do vzdálené budoucnosti a zjistí, že z lidstva se vyvinuly dvě rasy – lidé mírní, líní, bez cíle, vyhřívající se na slunci, *eloiové*, a lidé šerední, zrůdní, tvořiví, techničtí, avšak ukrývající se v jeskyních a ve tmě, *morlokové*. V té staré knize *morlokové* poskytovali *eloiům* jídlo, přístřeší a ošacení, dokud se ti mírní lidé hezky nevykrmili. A potom je *morlokové* snědli.“

Nad polem se znovu zablesklo, ale byla to bledá, slábnoucí záře. „A v našem světě je to stejné?“ zeptal se Daeman. „My jako *eloiové* a *kalibánci* a voinixové jako *morlokové?* Jedí nás?“

„Kéž by to bylo tak jednoduché.“ Savi se tiše zasmála, ale ten zvuk postrádal jakýkoli humor.

„Co jsou *kalibánci?*“ otázal se Harman.

Stařena místo odpovědi řekla: „Daemane, ukaž Harmanovi jeden ze svých triků s dlaní.“

Daeman zaváhal. „Který?“ zeptal se. „Proxnet nebo farnet?“

„My víme, kde jsme, zlato,“ odsekla stará žena jízlivě. „Ukaž mu farnet.“

Daeman se zachmuřil, ale udělal to. Řekl Harmanovi, aby si představil tři modré čtverce uprostřed tří červených koleček, a najednou se jim nad dlaněmi vznášel modrý ovál. „Mysli na někoho,“ vybídl ho Daeman. Měl zvláštní pocit. Ještě nikdy nikoho nic neučil, pokud nepočítal sexuální techniky. „Kohokoli. Stačí, když si ho představíš.“

Harman se zatvářil pochybovačně, ale soustředil se. Harmanův ovál vyplnil pohled na vilu Ardis z ptačí perspektivy a potom plánek domu. Stylizovaná ženská postava stála se skupinou stylizovaných mužů a žen na přední terase vily.

„Ada,“ určil Daeman. „Myslel jsi na Adu.“

„To je neuvěřitelné,“ vydechl Harman. Ještě chvíli na obraz zíral. „Představím si Odyssea,“ řekl.

Obraz se posunul, změnil velikost záběru, hledal, ale nenašel nic.

„Podle Savi farnet neumí Odyssea najít, ale vrať se k Adě. Podívej se, kde je.“

Harman se zamračil, ale soustředil se. Stylizovaná kresbička Ady byla na louce nějakých sto metrů za Ardisem. Desítky dalších postaviček byly zachyceny tak, že sedí před prázdným prostorem a kolem něho. Ada se přidala k davu.

Daeman se podíval na obraz na Harmanově dlani. „Zajímalo by mě, co se tam děje. Jestli je to prázdné místo Odysseus, vypadá to, že starý barbar mluví k davu.“

„A Ada ho poslouchá, nebo sleduje, co předvádí.“ Harman odvrátil zrak od dlaňového oválu. „Jak to souvisí s mou otázkou, Savi? Kdo jsou *kalibánci?* Proč se nás voynixové snaží zabít? Co se to děje?“

Savi lehce sepnula ruce. „Několik století před finálním faxem začali být postlidé až moc chytří,“ začala. „Jejich věda byla na úžasné úrovni. Podle všeho uprchli ze Země na své orbitální prstence během strašlivé epidemie rubikonu. Ale stále byli pány Země. Mysleli si, že jsou vládci vesmíru.

Posťáci již dřív vybavili celou Zemi omezenou formou energeticko-datového přenosu a rekonstrukce, které říkáte faxování, a tou dobou experimentovali – ve skutečnosti si hráli – s cestováním časem, kvantovou teleportací a dalšími nebezpečnými věcmi. Velká část jejich hrátek měla základ ve staré vědě až z devatenáctého století – fyzice černých děr, teorii červích děr, kvantové mechanice – ale nejvíc spoléhali na objev z dvacátého století, že všechno jsou ve své podstatě informace. Data. Vědomí. Hmota. Energie. Všechno jsou informace.“

„Nerozumím,“ vpadl jí do řeči Harman. Znělo to, jako by se zlobil.

„Daemane, ukázal jsi Harmanovi farnetovou funkci. Proč mu neukážeš omninet?“

„Omninet?“ zopakoval s úlekem v hlase Daeman.

„Vždyť víš, čtyři modré obdélníky nad třemi červenými kolečky nad čtyřmi zelenými trojúhelníky.“

„Ne!“ ohradil se Daeman. Pomyslel na to, že chce dlaňovou funkci zrušit. Modrá záře zhasla.

Savi pohlédla na Harmana. „Jestli chceš začít chápat, proč jsme dnes tady, proč postlidé navždycky opustili Zemi a proč jsou tady *kalibánci* a voynixové, představ si čtyři modré obdélníky nad třemi červenými kolečky nad čtyřmi zelenými trojúhelníky. Když má člověk praxi, jde to líp.“

Harman se podezíravě podíval na Daemana, ale potom zavřel oči a soustředil se.

Daeman se soustředil na to, aby si ty tvary *nepředstavil*. Nutil se vybavit si nahou nedospělou Adu, to, jak naposledy spal s nějakou dívkou, to, jak ho matka plísní…

„Proboha!“ vykřikl Harman.

Daeman se na něho podíval. Harman se postavil. Teď vrávoravě opustil své sedátko, točil se, škubavě pohyboval hlavou a civěl na všechno s otevřenými ústy.

„Co vidíte?“ zeptala se tiše Savi. „Co slyšíte?“

„Bože… Bože…“ sténal Harman. „Vidím… Ježíši Kriste. Všechno. Všechno. Energie… hvězdy zpívají… kukuřice na polích mluví, spolu, se Zemí. Vidím… traktor je plný maličkých mikrobů, které ho opravují, ochlazují… Vidím… proboha, moje ruka!“ Harman si s výrazem absolutní hrůzy a odhalení prohlížel vlastní ruku.

„Napoprvé to stačí,“ řekla Savi. „Pomyslete na slovo ‘vypnout.’“

„Ještě… ne…“ hlesl Harman. Narazil do skleněné stěny kulové kabiny a chabě po ní zašmátral, jako by se snažil dostat se ven. „Je to tak… nádherné… skoro můžu…“

„Pomyslete si *vypnout!*“ zařvala Savi.

Harman zamrkal, padl na stěnu a obrátil k ní bledou, vyjevenou tvář.

„Co *to* bylo?“ zeptal se. „Viděl jsem… všechno. Slyšel jsem… *všechno*.“

„A nerozuměl ničemu,“ dořekla Savi. „Ale to nerozumím ani já, když jsem na omninetu. Možná tomu všemu nerozuměli ani postlidé.“

Harman potácivě došel ke svému křeslu a zhroutil se do něj. „Ale odkud se to vzalo?“

„Před tisícovkami let,“ začala Savi, „měli praví lidé starého typu jednoduchou informační ekologii, které říkali internet. Nakonec se rozhodli internet zkrotit a vytvořili věc zvanou Kyslík – nikoli plyn, ale jednotky umělé inteligence plovoucí v internetu a nad ním, které jej nasměrovávaly, propojovaly a popisovaly, prováděly jím lidi, když pátrali po osobách nebo informacích.“

„Proxnet?“ ozval se Daeman. Ruce se mu třásly, a to se toho večera nepřipojil na proxnet ani na omninet.

Savi přikývla. „To, z čeho vznikl proxnet. Z Kyslíku se v konečné fázi vyvinula noosféra, určitý druh logosféry, datasféra zahrnující celou planetu. Ale ani to postlidem nestačilo. Propojili tuto superinternetovou noosféru s biosférou, s živými složkami Země.

Všechny rostliny, živočichy a ergy energie na planetě, které – po připojení k noosféře – vytvořily kompletní a totální informační ekologii, jež se dotýkala všeho na Zemi, nad ní a v ní, jakousi myslící omnisféru, jíž chybělo pouze uvědomění si sebe samotné a identita. Pak jí postlidé vědomí si sama sebe pošetile dali – nejen že zkonstruovali umělou inteligenci s větší pravomocí, ale dovolili jí, aby si vypěstovala vlastní osobnost. Tato supernoosféra si dala jméno Prospero. Říká vám to jméno něco?“

Daeman zavrtěl hlavou a pohlédl na Harmana. Starší muž sice uměl číst v knihách, ale i on zavrtěl hlavou.

„To nevadí,“ řekla Savi. „Postlidé najednou měli… protivníka, kterého nedokázali ovládnout. A tím to ještě neskončilo. Postlidé používali také jiné druhy programů a projektů schopných samostatného vývoje, dovolovali svým kvantovým počítačům zabývat se vlastními cíli. Nechce se tomu věřit, ale dosáhli stabilních červích děr, cestování v čase a přenosu osob – lidi starého typu používali jako pokusné králíky, poněvadž své nesmrtelné životy by nikdy neohrozili – časoprostorovými branami prostřednictvím kvantové teleportace.“

„Co to má společného s *kalibánci?*“ nedal se Harman. Viditelně si ještě vytřásal z hlavy obrazy z omninetu.

Savi se usmála. „Noosférová bytost Prospero buď má vyspělý smysl pro ironii, anebo vůbec žádný. Prospero dal myslící biosféře jméno Ariel – to je nějaký pozemský duch – a Ariel s Prosperem společně vytvořili *kalibánce.* Z jedné lidské rasy – nikoli z lidí starého typu, posťáků ani *eloi* – vypěstovali zrůdy, jaké jsi dnes viděl na kříži.“

„Proč?“ zeptal se Daeman. Měl co dělat, aby ze sebe tu jedinou slabiku vypravil.

Savi pokrčila rameny. „Vykonavatelé. Prospero je mírumilovná bytost, nebo si to aspoň rád namlouvá. Ale jeho *kalibánci* jsou zrůdy. Zabijáci.“

„Proč?“ Tentokrát se zeptal Harman.

„Aby zastavili voynixe,“ odvětila stará žena. „Aby vyhnali ze Země postlidi, než stačí napáchat další škody. Aby prosadili

rozmary, které si Prospero a Ariel jako dva z vrcholů noosférové trojice přejí prosadit.“

Daeman se tomu snažil porozumět. Nepodařilo se mu to. Nakonec řekl: „Proč ta bytost byla na kříži?“

„Nebyla *na* kříži,“ zavrtěla hlavou Savi. „Byla *v* kříži. V dobíjecím rámu.“

Harman byl tak bledý, až Daemana napadlo, jestli není nemocný. „Proč posťáci vytvořili voynixe?“

„Ale oni je nestvořili. Voynixové přišli odjinud a slouží někomu jinému, mají svůj vlastní program.“

„Vždycky jsem si myslel, že to jsou stroje,“ řekl Daeman. „Jako ostatní služebníci.“

„Ne,“ popřela to Savi.

Harman se zadíval do noci. Přestalo pršet a blesky a hromy odtáhly za obzor. Mezi cáry mraků se objevilo několik hvězd. „*Kalibánci* brání voynixům, aby se dostali sem do kotliny,“ konstatoval.

„Jsou jednou z věcí, které voynixe odrazují,“ přisvědčila Savi. Znělo to spokojeně. Její hlas měl v sobě učitelský tón, jako by se ukázalo, že jeden z jejích studentů není úplný tupec.

„Ale proč nás *kalibánci* nezabili?“ zeptal se Harman.

„Kvůli naší DNA.“

„Kvůli čemu?“ zeptal se Daeman.

„Tím se netrapte, milánkové. Stačí, když řeknu, že jsem si půjčila kousek vlasů každého z vás a to nás, spolu s mou kadeří, všechny zachránilo. Dohodla jsem se totiž s Arielem. Za to, že nás protentokrát nechá projít, jsem slíbila zachránit duši Země.“

„Ty ses s tou arielovskou bytostí setkala?“ zeptal se Harman.

„*Přímo* jsem se s ní nesetkala. Ale rozmlouvala jsem s ní přes rozhraní noosféra–biosféra. Uzavřeli jsme spolu dohodu.“

V tu chvíli Daeman poznal, že stará žena je skutečně šílená. Zachytil Harmanův pohled a našel v něm stejný závěr.

„To nic,“ usmála se Savi. Načechrala si batoh, jako by to byl polštář, lehla si a zavřela oči. „Vyspěte se trochu, má mladá zlatíčka. Musíte být odpočatí. Když budeme mít štěstí, vyletíme zítra nahoru, nahoru, nahoru na orbitální úroveň.“

Usnula a začala chrápat dřív, než si Harman a Daeman mohli vyměnit další znepokojený pohled.

37

Ílion a Olymp

Prostě to nedokážu. Nemám na to žaludek, nejsem dost bezcitný, nebo mi – možná – chybí odvaha. Nedokážu unést Hektorovo dítě, ani když je to pro záchranu Ília. Ani když je to pro záchranu jeho samotného. Ani když je to pro záchranu mého vlastního života.

Když kvitnu do Hektorova obrovského domu v Íliu, ještě ani nesvítá. Jsou to sotva dvě noci, co jsem tady byl, když jsem – morfovaný do nyní již sťatého kopiníka Dolóna – doprovázel Hektora při hledání manželky a syna. Jelikož si z té návštěvy pamatuji dispozici domu, kvitnu přímo do dětského pokoje, který je nedaleko ložnice Andromachy. Hektorův syn, ani ne roční, leží v nádherné vyřezávané postýlce přikryté síťkou proti komárům. Opodál spí chůva, která byla s Andromachou toho večera na trójských hradbách, když Hektór synka nechtěně vyděsil odrazem slunce na své nablýskané válečné přilbě. Také spí tvrdě, uložená na nedaleké pohovce. Na sobě má tenkou průsvitnou řízu, nařasenou stejně složitě jako postavy na tiscích od Aubrey Beardsleyho. Dokonce i tato noční košile je po řecku a po trójsku stažená šerpou pod prsy, takže odražené světlo ohňů v trojnožkách, které mají stráže venku na terase, ukazuje, jak velkým a bílým poprsím se chůva může pochlubit. Už dřív jsem vytušil, že dítěti dělá kojnou. To je důležitá informace, poněvadž můj plán staví na tom, že budu moci unést dítě i s chůvou a Andromachu tady nechám – až se zjeví „Afrodíta“ a řekne jí, že dítě unesli bohové jako trest za nespecifikované prohřešky Trójanů, a že jestli Hektór dítě chce, ať si pro ně zkusí přijít na Olymp, a tak dál bla bla bla.

Nejdřív musím popadnout dítě a teprve potom chůvu – mám tušení, že by mohla být silnější než já, a skoro určitě umí lépe bojovat, takže ji ochromím paralyzérem, pokud to bude nutné, i když

se mi to příčí, potom s nimi oběma kvitnu na ten rychle se zalidňující kopec ve staré Indianě, najdu Nightenhelsera – pokud jde o Patrokla, zatím nemám jasno, co s ním – a přesvědčím scholika, aby na nemluvně a jeho chůvu dal pozor, než se pro ně vrátím.

Zvládne Nightenhelser ohlídat tuhle trójskou chůvu několik dní, týdnů nebo měsíců, než se vrátím? Kdyby proti sobě stáli profesor antiky z 20. století a trójská kojná z doby přibližně 1200 před Kristem, vsadil bych si na kojnou. A nabídl protivníkům sázku ve výhodném kurzu. Ale to je Nightenhelserův problém. Mým úkolem je najít páku na Hektora, způsob, jak ho přesvědčit, že se *musí* postavit bohům – stejně jako Patroklova „smrt“ byla ten nejlepší tah, jakým jsem do tohoto sebevražedného tažení mohl zaangažovat Achillea – a ta páka právě teď spí přede mnou.

Maličký Skamandrios, jemuž obyvatelé Tróje láskyplně říkají „Astyanax, Pán města,“ ze spánku tiše kňourá a tře si pěstičkami zrudlé tváře. Přestože jsem pod Hádovou přilbou neviditelný, ztuhnu a podívám se po chůvě. Spí dál, ale já vím, že až dítě doopravdy vykřikne, téměř jistě se probudí.

Nevím, proč si kápi Hádovy přilby stáhnu, ale udělám to a zviditelním se. Kromě mých dvou obětí tu nikdo není, a ty budou v několika sekundách patnáct tisíc kilometrů odtud, neschopné podat můj popis jakémukoli trójskému policejnímu kreslíři.

Přejdu po špičkách blíž a odhrnu nemluvněti síťku proti komárům. Od vzdáleného moře zavane vítr a rozvlní jak závěsy na terasu, tak jemný materiál kolem postýlky. Dítě bez jediného zvuku otevře modré oči a podívá se přímo na mě. Potom se na mě usměje, na svého únosce. A to jsem si myslel, že kojenci se cizích lidí bojí, natož cizích lidí, kteří se jim objeví v pokoji uprostřed noci. Ale co vlastně vím o dětech? S ženou jsme žádné neměli a všichni studenti, které jsem za ta léta učil, byli ve skutečnosti částečně nebo chabě zformovaní dospělí, vytáhlí, hranatí, vlasatí, společensky nemotorní a na pohled legrační. Ani bych vám nedokázal říct, že děti, kterým ještě není rok, se *umějí* usmívat.

Ale Skamandrios se na mě usmívá. V mžiku určitě spustí rámus a já budu muset popadnout jeho, chůvu a kvitnout odsud ostošest – můžu vůbec kvitnout se dvěma dalšími lidmi? To se brzy dozvíme.

Potom se budu muset vrátit a použít poslední tři minuty morfovacího času k tomu, abych si přisvojil podobu Afrodíty a přednesl chlapcově matce své ultimátum.

Bude Hektorova žena hysterická? Začne plakat a křičet? Pochybuji o tom. Ostatně, v posledních letech viděla, jak jí Achilleus zabil otce a několik bratrů, dívala se, jak se její matka stala Achilleovou kořistí a pak zemřela, když se snažila přivést na svět parchanta toho, kdo ji znásilnil; byla svědkem obsazení a znesvěcení svého domova, a přesto odolávala – a nejenom odolávala, také porodila svému manželovi Hektorovi zdravého syna. A teď se musí dívat, jak Hektór každý den odchází do bitvy, a v srdci ví, že krutá vůle bohů již osud jejího milovaného zpečetila. Ne, to není žádná slabá žena. I když budu morfovaný do Afrodíty, měl bych dobře sledovat rukávy Andromachy, jestli v nich nemá dýky, kterými by zprávu o únosu od bohyně přivítala.

Dokonce pro dítě sáhnu, přiblížím se prsty se špinavými nehty jen na několik centimetrů od růžového tělíčka, než je stáhnu.

Nedokážu to udělat.

Nedokážu to *udělat.*

Ohromený tím, jak jsem neschopný i tváří v tvář záhubě – záhubě všech, neboť i Řekové najdou ve vítězství trest – vypotácím se z dětského pokoje. Ani se neobtěžuji znovu si natáhnout Hádovu přilbu.

Položím ruku na kvitovací medailonek, ale pak se zarazím. Kam chci jít? Ať teď dělá Achilleus cokoli, prakticky na tom nezáleží. Sám Olymp dobýt nedokáže, dokonce ani s achájskou armádou, pokud Trójané setrvají ve válce. Dokonce je možné, že moje malá šaráda, kterou jsem se zabijákem sehrál, byla k ničemu – je možné, že Hektór a jeho vojska porazí Achájce ještě dnes, zatímco si Achilleus bude rvát vlasy a křičet žalem nad Patroklovou zdánlivou vraždou. Achilleus teď na Trójany kašle. A když Hektór a ten záhadný muž, kterého Thetis Achilleovi slíbila – aby ho odvedl k Hektorovi, tvrdila, a ukázal jim, jak se dostat na Olymp – nepřijdou, pozná, že moje představení bylo jenom představení? Pravděpodobně ano. Potom navštíví Achillea pravá Athéna, aby zjistila, co se stalo, a

bude před lehkonohým zabijákem protestovat, že je nevinná. A *Ílias* se možná – jenom možná – vrátí do svých kolejí.

To je jedno.

S celým tímhle pitomým plánem je konec. Stejně jako s doktorem Thomasem Hockenberrym. Minulost, zdá se.

Ale kam se uchýlit, než mě divoká Múza nebo znovuprobuzená Afrodíta nakonec najdou? Navštívit Nightenhelsera a rozzuřeného Patrokla? Zkusit, jak dlouho bohům potrvá, než najdou mou kvantovou stopu, až pochopí, co jsem udělal… co jsem se pokusil udělat?

Ne. Tím bych jedině přivodil neštěstí Nightenhelserovi. Jen ať si pěkně zůstane v Indianě 13. století před Kristem a rozmnožuje se s krásnými indiánskými dívkami, třeba ať si založí univerzitu a vyučuje antiku – přestože většina antických událostí se ještě nestala – a ať má hodně štěstí s Patroklem, kterého nijak netoužím znovu paralyzovat, jen abych ho odtáhl zpátky do Achilleova stanu. „Tady máš zpátky svého kámoše, Achillee. Nejsi naštvaný?“

Ne, nechám je v klidu tam, v Indianě.

Kam jít? Na Olymp? Představa Múzy, jak mě tam honí, Diových radarových očí, probouzející se Afrodíty… ne, na Olymp ne. Alespoň ne dnes v noci.

Napadne mě jediné místo. Představím si je, dotknu se kvitovacího medailonku, otočím jím a přenesu se tam, než si to stačím rozmyslet.

Jsem viditelný a Helena mě ve slabém světle svíček okamžitě spatří. Podepře se na polštářích jednou rukou a osloví mě: „Ho-kn-ber-íí?“

Stojím v ložnici a mlčím. Nevím, proč jsem tady. Jestli zavolá stráže, nebo dokonce vytáhne tu dýku, připadám si příliš unavený, než abych bojoval, příliš unavený i na to, abych prchl teleportací. Dokonce mě ani nenapadne divit se, proč její ložnici o půl páté ráno osvětlují svíčky.

Přijde ke mně, ale ne s dýkou. Zapomněl jsem, jak krásná Helena Trójská je – vedle její štíhlé, jemné postavy v průsvitné říze vypadá Skamandriova prsatá kojná nemotorně a zavalitě. „Ho-kn-ber-íí?“ řekne znovu tiše, s tou roztomilou výslovností mého jména, tak

obtížně vyslovitelného ve staré řečtině. Málem se rozbrečím, když si uvědomím, že s výjimkou Nightnhelsera – který je možná už po smrti – je jediným člověkem na Zemi, který zná mé jméno. „Jsi zraněný, Ho-kn-ber-íí?“

„Zraněný?“ dostanu ze sebe. „Ne. Nejsem zraněný.“

Helena si mě odvede do koupelny, která sousedí s ložnicí. Tady jsem ji tenkrát v noci uviděl poprvé. Také tady svítí svíčky, v lázni je voda a já spatřím svůj odraz – vyčerpaný, s rudýma očima a strništěm na lících. Uvědomím si, že jsem pořádně nespal… jak vlastně dlouho? Nemůžu si vzpomenout. „Sedni si,“ vyzme mě Helena a já se zhroutím na okraj mramorové vany. „Proč jsi přišel, Ho-kn-ber-íí?“

„Pokusil jsem se najít klíčový bod,“ vykoktám a vysvětlím svou zbytečnou šarádu s Achilleem, únos Patrokla, svůj plán poštvat hrdiny této války proti bohům, abych zachránil… všechny, všechno.

„Ale nezabil jsi Patrokla, že ne?“ zeptá se Helena. V tmavých očích je napětí.

„Ne. Jenom jsem ho odnesl… jinam.“

„Tak, jak cestují bohové.“

„Ano.“

„Ale Astyanakta, Hektorova syna, jsi tak začarovat nedokázal?“

Tupě zavrtím hlavou.

Vidím, že Helena přemýšlí, její krásné tmavé oči se ztrácejí v představách. Jak může mému vysvětlení uvěřit? Za koho mě má, sakra? Proč se se mnou předtím spřátelila – přičemž „spřátelila“ je poněkud eufemismus pro tu dlouhou noc plnou vášně – a co se mnou udělá teď?

Jako by chtěla odpovědět na mou poslední otázku, Helena se zachmuřeným výrazem vstane a odejde z koupelny. Slyším, jak na chodbě na někoho volá a vím, že se za okamžik vrátí se strážemi, a tak zvednu ruku k těžkému kvitovacímu medailonku.

Nenapadá mě žádné místo, kam jít.

V obušku s paralyzérem mi ještě zbyl nějaký náboj, ale nesáhnu po něm, když se Helena vrátí s několika dalšími osobami. Ale nejsou to stráže – jsou to služebné. Otrokyně.

Krátce nato už mě svlékají a ukládají mé špinavé oblečení u zdi, zatímco jiné mladé ženy nosí vysoké amfory s horkou vodou na koupel. Nechám je, aby mi sundaly morfovací náramek, ale kvitovací medailonek si nechám. Neměl bych ho namočit, ale nechci ho mít z dosahu.

„Vykoupáš se, Ho-kn-ber-íí," řekne Helena Trójská. Zvedne krátkou, blyštivou břitvu. „A potom tě sama oholím. Tady máš, vypij to. Dodá ti to sílu i náladu." Podá mi pohár, v němž je nějaká hustá tekutina.

„Co to je?" zeptám se.

„Nestórovo oblíbené pití," zasměje se Helena. „Alespoň v dobách, kdy ten starý blázen jezdil navštěvovat mého manžela Menelóa. Vzpružuje."

Přičichnu, i když vím, že se chovám jako křupan. „Co je v tom?"

„Víno, strouhaný sýr a ječmen," a Helena mi zvedne pohár ke rtům tak, že mi zvedne spojené ruce. Na mé kůži, opálené sluncem a špinavé, se její prsty zdají bělostné. „Ale já přidávám med, aby to bylo sladké."

„Stejně jako Kirké," řeknu a hloupě se zasměju.

„Kdo, Ho-kn-ber-íí?"

Zavrtím hlavou. „Ale nic. To je z *Odyseje*. Na tom nezáleží. Je to ireli… irele… irelevantní a bezvýznamné." Napiju se. Tekutina má sílu jako missourský mezek. Napadne mě, jestli kolem roku 1200 před Kristem jsou v Missouri nějací mezci.

Mladé služebnice mne postaví, aby mi mohly stáhnout tuniku a spodní prádlo, a svléknou mě do naha. Na stud ani nepomyslím. Jsem příliš unavený a z toho pití mi jasně hučí v hlavě.

„Vykoupej se, Ho-kn-ber-íí," a Helena mi podá ruku, abych se jí držel, když vkročím do hluboké, kouřící koupele. „Oholím tě v lázni."

Voda je tak horká, že se skrčím jako dítě a opatrně se spustím dolů. Zaváhám, než nechám kouřící vodu, aby se dotkla mého šourku, ale pak to udělám – jsem příliš unavený, než abych bojoval s gravitací. Když se pak pohodlně opřu o šikmou mramorovou zadní stěnu vany a nechám si Heleninými služkami namydlit vousaté tváře

a krk, ani si nepřipustím obavy, že Helena manipuluje s břitvou tak blízko mých očí a krční žíly. Věřím jí.

Cítím, jak mi Nestórův nápoj navrací energii. Rozhodnutý, že jestli mi Helena nabídne lože, určitě ji požádám, aby si do něho v tuto možná poslední hodinu před svítáním vlezla se mnou, zavřu jen na chviličku oči. Jen na několik sekund.

Když se probudím, je pryč půlka dopoledne. Vysokými okny ve stěně se dovnitř line jasné světlo. Jsem oholený a čistý, dokonce i navoněný. A také ležím na studené kamenné podlaze v prázdné místnosti, nikoli v Helenině vysoké posteli. A jsem nahý – úplně nahý, dokonce ani kvitovací medailonek nikde nevidím. Zatímco mi opravdové vědomí vtéká do mozku jako lenivá voda do děravého bazénu, všimnu si, že jsem několikanásobně připoutaný koženými řemeny k železným kruhům ve zdi a v podlaze. Kovová pouta se mi táhnou od zápěstí – zauzlená nad mou hlavou – ke zdi. Nohy mám roztažené a řemeny od spoutaných kotníků vedou jen několik centimetrů k dalším dvěma železným kruhům podlaze.

Tato poloha a situace by byly trapné a znepokojivé, i kdybych byl sám, ale nejsem. Nade mnou stojí a prohlíží si mě pět žen. Žádná se netváří pobaveně. V instinktivní snaze zakrýt si genitálie zatahám za kožená pouta, ale řemeny jsou krátké a ruce nespustím ani na úroveň ramen. Stejně tak mi řemeny na kotnících nedovolí dát nohy k sobě. Až teď si všimnu, že všechny ženy mají u sebe dýky, třebaže některé čepele jsou dost dlouhé, aby se daly označit za meče.

Znám ty ženy. Uprostřed po boku Heleny je Hekabé, manželka krále Priama, šedovlasá, ale přitažlivá matka Hektora a Parida. Vedle Hekuby je Láodiké, královnina dcera a manželka bojovníka Helikáona. Nalevo od Heleny je Theánó, dcera Kissova a manželka trójského jezdce Anténora, ale – co je patrně důležitější pro mou momentální situaci – ílijská hlavní kněžka ve službách bohyně Athény. Neumím si představit, že by Theánó slyšela ráda, jak tento obyčejný smrtelný muž přijal podobu a použil hlas bohyně, jíž celý život sloužila. Podívám se na její divoký výraz a vytuším, že se k ní ta zpráva již dostala.

A nakonec je tu Andromaché, Hektorova manželka, žena, jejíhož dítěte jsem se chtěl zmocnit a odnést je do vyhnanství v Indianě. Tváří se ze všech žen nejpřísněji. Pleská si o dlaň dlouhou dýkou, ostrou jako břitva, a vypadá netrpělivě.

Helena sedí na nízké pohovce naproti mě. „Ho-kn-ber-íí, musíš nám všem říct to, co jsi řekl mně. Všechno. Kdo jsi. Proč jsi sledoval válku. Jací jsou bohové a co ses pokusil v noci udělat.“

„Pustíte mě nejdřív?“ Jazyk mi připadá těžký. Něčím mě uspala.

„Ne. Nejdřív mluv. A mluv jenom pravdu. Theánó dostala od Athény dar rozeznat pravdu od lži, dokonce i u někoho, kdo má tak barbarský přízvuk jako ty. Nejdřív mluv. Nic nevynechej.“

Zaváhám. Možná bych v této situaci udělal nejlíp, kdybych držel hubu.

Theánó si vedle mě klekne na jedno koleno. Je to krásná mladá žena se světle šedýma očima, stejnýma jaké má bohyně. Čepel její dýky je krátká, široká, dvousečná a velice studená. Vím, že je studená, protože mi ji právě přiložila pod varlata a nadzvedla je jako oběť na stříbrném obětním noži. Hrot dýky mě na citlivé hrázi řízne do krve. Celým tělem se snažím stáhnout a zvednout se. Zároveň se mi tak tak podaří nevykřiknout.

„Řekni všechno, v ničem nelži,“ zašeptá Athénina velekněžka. „Když zalžeš poprvé, nakrmím tě tvým levým varletem. Když zalžeš podruhé, sníš to pravé. Když zalžeš potřetí, nakrmím své psy tím, co zůstane.“

Vyklopím tedy všechno. Kdo jsem. Jak mne bohové oživili, abych jim sloužil jako scholik. Své dojmy z Olympu. To, jak jsem se vzepřel své Múze, jak jsem zaútočil na Afrodítu a Area, jak jsem si naplánoval, že poštvu Achillea a Hektora proti bohům… všechno. Hrot dýky se ani jednou nepohne a kov pode mnou se ani na chvíli nezahřeje.

„Vzal jsi na sebe podobu bohyně Athény?“ zašeptá Theánó. „Je to ve tvé moci?“

„Je to v moci nástrojů, které nosím,“ řeknu. „Nebo bylo.“ Dokonce zavřu oči a zatnu zuby. Čekám, že přijde rychlý pohyb, rozříznutí a plesknutí.

Helena promluví: „Pověz Hekabě, Láodice, Theánó a matce Astyanaktově, jak vidíš blízkou budoucnost. Naše osudy.“

„Není žádný věštec, kterého takovým viděním obdařili bohové,“ utroudí opovržlivě Hekabé. „Není dokonce ani civilizovaný Poslouchejte, jak mluví. Bar bar bar bar.“

„Přiznává, že pochází z daleka,“ řekne Helena. „Nemůže za to, že je barbar. Ale poslouchej, co vidí v naší budoucnosti, urozená dcero Dymantova. Řekni nám to, Ho-kn-ber-íí.“

Olíznu si rty. Oči Theánó jsou průsvitné, šedé jako Severní moře, oči oddané věřící, oči příslušníka Waffen SS. Hekabé má tmavé oči a nevidím v nich tolik inteligence jako v Heleniných. Láodiké je má přivřené. Pohled Andromachy je bystrý, pronikavý a nebezpečně silný.

„Co chcete vědět?“ zeptám se. Cokoli, co řeknu, se bude týkat osudu těchto žen, jejich manželů, města a dětí.

„Všechno, co je pravda. Všechno, co si myslíš, že víš,“ žádá Helena.

Zaváhám jenom na okamžik. Snažím se nevšímat si feministické čepele Theánó na svých dolních partiích.

„To není vidina budoucnosti,“ začnu, „spíš moje vzpomínky na příběh, který se vypráví o vaší budoucnosti, jež je mou minulostí.“

Vím, že to, co jsem právě řekl, jim nemůže dávat žádný smysl, a napadne mě, jestli to s mým barbarským přízvukem bylo vůbec srozumitelné. (Přízvukem? Nemyslím si, že bych touto řečtinou mluvil s přízvukem.) Potom jim vylíčím, co se odehraje v následujících dnech a měsících.

Řeknu jim, že Ílion padne, že ulicemi poteče krev a všechny jejich domy lehnou popelem. Řeknu Hekabě, že její manžel Priamos bude zavražděn u podstavce Diovy sochy v jejich soukromém chrámu. Řeknu Andromaché, že jejího manžela Hektora zabije Achilleus, když nikdo jiný z města nebude mít odvahu vyjít ven a bojovat po boku jejího milovaného, a že Hektorovo tělo bude taženo kolem města za Achilleovým vozem, načež bude odvlečeno zpět do achájského tábora, kde na ně budou močit vojáci a trhat je řečtí psi. Potom jí řeknu, že za pouhých několik týdnů bude její syn Skamandrios svržen z nejvyššího místa městské hradby a jeho mozek

se rozstříkne po skalách. Povím jí, že její bolest ani potom neskončí, protože bude odsouzena žít dál a nechat se odvléct na řecké ostrovy jako otrokyně, jak dopadne tak, že bude nosit jídla mužům, kteří zabili Hektora, spálili její město a zabili jí syna. Jak dopadne tak, že bude mlčky sedět a poslouchat jejich žerty, až si budou achájští hrdinové vyprávět historky z těchto nádherných dní znásilňování a plenění.

Popíšu Láodice a Theánó znásilnění Kassandry a tisíců trójských žen a dívek, a jak si tisíce dalších raději zvolí meč než takovou hanbu. Řeknu Theánó o tom, jak Odysseus a Diomédés ukradnou z Athénina tajného chrámu posvátné palladium a pak se při dobývání vrátí, aby znesvětili a zničili chrám jako takový. Povím kněžce s dýkou na mých koulích, jak Athéna neudělá nic – nic – aby tomuto znásilňování, plenění a znesvěcování zabránila.

A zopakuji Heleně podrobnosti o Paridově smrti a jejím zotročení z rukou Meneláa.

A potom, když řeknu všechno, co z *Íliady* vím, a znovu vysvětlím, že nevím, zda se toto všechno splní, přičemž připomenu, jak moc se toho za devět let mé služby z básně vyplnilo, zarazím se. Mohl bych jim vyprávět o Odysseově putování nebo o Agamemnónově vraždě po návratu domů, nebo dokonce o Vergiliově *Aeneidě* a konečném triumfu Tróje v založení Říma, ale nic z toho by je nezajímalo.

Když dokončím svou litanii zkázy, zmlknu. Žádná z pěti žen nepláče. Žádná z pětice nemá ve tváři výraz, který tam nebyl, když jsem s líčením jejich osudů začal.

Vyčerpaný, vysílený, zavřu oči a čekám na svůj osud.

Dovolí mi, abych se oblékl, ale Helena mi nechá služebnictvem přinést nové spodní prádlo a tuniku. Pak zvedne každou věc – kvitovací medailonek, paralyzační obušek, Hádovu přilbu a morfovací náramek – a zeptá se, jestli je to součást mé „moci vypůjčené od bohů“. Uvažuju, že bych zalhal – chci zpátky především Hádovu přilbu – ale nakonec řeknu o každé věci pravdu. „Půjde to i některé z nás, když to zkusíme použít?“ zeptá se Helena.

Tady zaváhám, protože opravdu nevím. Vyrobili bohové obušek a morfovací náramek tak, že jsou vázané na otisky prstů, aby se zbraně nedostaly do rukou Řekům nebo Trójanům, kdybychom na bitevním poli padli? Je to docela možné. Nikdo z nás scholiků se na to nikdy nezeptal. Přinejmenším morfovací přístroj a kvitovací medailonek potřebují jistý zácvik, a to také ženám řeknu. Hádova přilba bude skoro určitě fungovat na každém, protože je to ukradený artefakt. Helena si všechny věci nechá a mně tak zůstane pouze protinárazová zbroj a kožený náprsní krunýř. Uloží drahocenné dary od bohů do malého vyšívaného vaku, ostatní ženy přikývnou a pak odejdeme.

Opustíme Helenin dům – pětice žen a já – a projdeme předpoledními ulicemi k Athénině chrámu.

„Co se bude dít?“ zeptám se, když pospícháme zaplněnými ulicemi a uličkami, pětice zachmuřených žen v černých róbách, které nejsou nepodobné muslimským burkám z dvacátého století, a jeden zmatený muž. Neustále pokukuji po střechách. Čekám, že se každou chvíli objeví Múza ve svém voze.

„Tiše,“ sykne Helena. „Promluvíme si, až kolem nás Theánó udělá ticho, aby nás neslyšeli ani bohové.“

Dřív, než vstoupíme do chrámu, Theánó vytáhne černé roucho a trvá na tom, abych si je oblékl. Teď vypadáme všichni jako zahalené ženy, které vstupují do chrámu zadními dveřmi a ubírají se liduprázdnými chodbami, byť jedna z žen má na nohou bojové sandály.

Nikdy jsem v chrámu nebyl a když se mi podaří nahlédnout otevřenými dveřmi do hlavní síně, nejsem zklamán. Prostor je obrovský, z větší části tmavý, nasvícený zavěšenými koši a votivními svícemi. Pachem a celkovým dojmem mi to nejvíc ze všeho připomíná katolický kostel – vůně kadidla v obrovském jeskyni podobném prostoru, kde i ozvěny jsou tlumené. Ale místo katolického oltáře a soch Panny Marie s dítětem dominuje tomuto prostoru obrovská ústřední socha Athény – vysoká přinejmenším devět metrů, vytesaná z bílého kamene, ale křiklavě pomalovaná červenými rty, rudými líčky, růžovou kůží – šedé oči bohyně vypadají, jako by byly zhotoveny z perleti –; ohání se umně

zhotoveným štítem z pravého zlata, pyšní se náprsním krunýřem z leštěné mědi vykládané zlatem, šerpou z azuritu a dvanáctimetrovým oštěpem z pravého bronzu. Je to působivé. Zastavím se u otevřených dveří a zahledím se do svatyně. Tam, přímo u Athéniných posvátných nohou v sandálech, Aiás Velký zažene Kassandru, Priamovu dceru, do pasti a znásilní ji.

Helena se vrátí, chytí mě za ruku a hrubě mě odtáhne chodbou dál. Napadne mě, že jsem možná první muž, který kdy viděl vnitřní svatyni Athénina chrámu v Íliu. Nehlídají snad sochu palladia a vlastní chrám mladé panny? Když zvednu hlavu, vidím, že kněžka Theánó mě probodává pohledem, a tak přidám do kroku, abych je dohonil. Theánó žádná panna není – je manželka krutého Anténora a vznětlivá individualita, se kterou je třeba počítat.

Následuji ženy po tmavém schodišti do širokého sklepení, osvětleného pouze několika svíčkami. Tady se Theánó rozhlédne, odsune jeden čaloun, vytáhne z kapsy roucha neobvykle tvarovaný klíč a zasune jej do celistvě vyhlížející zdi. Deska stěny se otočí a otevře vstup na strmější schodiště osvětlené pochodněmi. Theánó nás všechny nažene dovnitř.

V tomto sklepení pod sklepením je chodba, která vede do čtyř místností a já jsem nahnán do té poslední, na poměry chrámu malé – o málo víc než sedm metrů na sedm metrů, zařízené jen dřevěným stolem uprostřed, se čtyřmi trojnožkami na oheň, který sotva žhne, jednou v každém rohu, a jedinou sochou Athény, hrubší a menší než všechny sochy nahoře. Tato Athéna neměří ani metr dvacet.

„Toto je skutečné palladium, Ho-kn-ber-íí," zašeptá Helena. Myslí tím posvátnou sochu vytesanou z kamene, který spadl jednoho dne z nebes a tak ukázal, že Athéna městu Ílion žehná. Jak praví pověst stará století, když palladium někdo ukradne, Trója padne.

Theánó a Hekabé Helenu umlčí pohledem. Moje bývalá milenka – nebo spíš moje bývalá štace na jednu noc – vysype obsah vaku na stůl. Všichni si sedneme na dřevěné stoličky a zadíváme se na Hádovu přilbu, morfovací náramek, paralyzační obušek a kvitovací medailonek. Pouze medailonek vypadá, že by mohl mít nějakou cenu. Zbytek věcí bych pravděpodobně udal v garážovém prodeji.

Hekabé se obrátí na Helenu: „Řekni tomuto… muži… že musíme zjistit, jestli by jeho líčení mohlo být pravdivé. Jestli tyto jeho hračky mají opravdovou moc.“ Matka Hektora a Parida vezme do ruky morfovací náramek.

Vím, že jej neumí aktivovat, ale přesto ji varuji: „Tomu zbývá síla už jenom na několik minut. Nehraj si s tím.“

Stará žena po mně vrhne vražedný pohled. Láodiké vezme paralyzační obušek a začne jej otáčet v bledých dlaních. „To je ta zbraň, kterou jsi ochromil Patrokla?“ zeptá se. Je to poprvé, co v mé přítomnosti promluvila.

„Ano.“

„Jak to funguje?“

Řeknu jí o třech místech, kde je třeba poklepat a otočit, aby se hůl aktivovala. Jsem si jistý, že ta věc je udělána tak, aby fungovala, jen když ji držím já. Bohové by určitě nebyli tak pošetilí, aby nechali zbraň využitelnou jinými, kdybych ji ztratil, třebaže dvojí poklepání a jedno otočení představují jistý bezpečnostní mechanismus. Začnu vysvětlovat Láodice a ostatním, že nástroje bohů mohu používat pouze já.

Láodiké mi namíří paralyzér na prsa a znovu poklepe na rukojeť obušku.

Když jsem jednou trampoval se Susan v Brown County v Indianě, přecházeli jsme louku na vrcholu kopce, když pouhých deset kroků ode mě udeřil blesk, srazil mě na zem a oslepil mě. Na několik minut jsem upadl do bezvědomí. Dělali jsme si z toho legraci – jak malá je to pravděpodobnost – ale při vzpomínce na ten šok mi vždycky vyschlo v ústech.

Tato rána je horší.

Je to, jako by mě někdo udeřil do prsou rozžhaveným pohrabáčem. Odletím ze stoličky a otupěle dopadnu na kamennou podlahu. Vzpomínám si, že jsem se svíjel jako epileptik – divoce mával rukama a nohama – než jsem ztratil vědomí.

Když přijdu k sobě, hučí mi uších a bolí mě hlava, čtveřice žen si mě nevšímá a hledí do kouta, kde nic není.

Čtveřice žen? Myslel jsem, že je jich pět. Posadím se a zakroutím hlavou. Pokusím se znovu zaostřit oči. *Andromaché chybí.* Možná šla pro pomoc, najít felčara. Třeba si ženy myslely, že jsem mrtvý.

Najednou se Andromaché jako mávnutím proutku zjeví v prázdném místě, kam se dívají ostatní. Hektórova žena si stáhne z ramen Hádovu přilbu a podrží ji v natažené paži.

„Přilba smrti funguje přesně tak, jak o tom mluví staré pověsti," řekne Andromaché. „Proč by ji bohové svěřili takovému, jako je on?" Kývne hlavou ke mně a upustí kapucovitou přilbu z kůže a kovu na stůl.

Theánó zvedne kvitovací medailonek. „Tohle nám nefunguje," řekne. „Předveď nám to." Chvíli jsem zmatený, než mi dojde, že kněžka mluví na mě.

„Proč bych měl?" vstanu a opřu se o stůl. „Proč bych měl některé z vás pomáhat?"

Helena obejde stůl a uchopí mě za předloktí. Odtáhnu ruku.

„Ho-kn-ber-íí," zapřede. „Ty nevíš, že bohové tě poslali za námi?"

„O čem to mluvíš?" Rozhlédnu se po místnosti.

„Ne, tady nás bohové neslyší," řekne Helena. „Stěny této místnosti jsou obloženy olovem. Bohové přes masivní olovo nevidí ani neslyší. To je známo již staletí."

Pokradmu se rozhlédnu. A proč ne, ksakru? Supermanův rentgenový zrak přes olovo taky nikdy nefungoval. Ale proč by v Athéninině chrámu byla bohůmvzdorná místnost?

Andromaché přistoupí blíž. „Helenin příteli, Ho-kn-ber-íí, my – trójské ženy a Helena – již roky spřádáme plány na skončení této války. Ale muži – Achilleus, Argejci, i naši trójští manželé a otcové – nad námi mají moc. Zodpovídají se pouze bohům. Bohové teď vyslyšeli naše nejtajnější modlitby a seslali tebe jako náš nástroj. S tvou pomocí a naším plánem změníme běh událostí a zachráníme nejenom své město, své životy a životy svých dětí, ale také osud lidstva – osvobodíme se z nadvlády krutých a náladových božstev."

Zavrtím hlavou a dokonce se rozesměju. „Vaše logika má drobný nedostatek, madam. Proč by mě bohové posílali jako váš nástroj, jestli je vaším cílem svrhnout bohy? To nedává smysl.“

Pětice trójských žen na mě chvíli zírá. Pak promluví Helena: „Je víc bohů, než o kterých se sní v naší filozofii, Ho-kn-ber-íí.“

Okamžik na ni překvapeně civím a pak dojdu k závěru, že to musí být náhoda. Buď je to náhoda, nebo špatně slyším. Prsa mě stále pálí a svaly mě bolí od křečí vyvolaných paralyzérem.

„Dejte mi ty nástroje,“ žádám na zkoušku.

Ženy ke mně přistrčí Hádovu přilbu, paralyzační obušek, morfovací náramek a kvitovací medailonek. Zvednu obušek, jako bych si je chtěl všechny udržet od těla. „Jaký máte plán?“ zeptám se.

„Manžel by mi nikdy neuvěřil, kdybych mu oznámila, že se zjevila bohyně Afrodíta a odnesla Skamandria a chůvu, aby je držela jako rukojmí,“ řekne Andromaché. „Hektór těmto bohům sloužil celý život. Není takový chorobný egoista jako ten zabiják Achilleus. Myslel by si, že to, co bohové udělali, má být jen jeho zkouška. Ledaže by Afrodíta nebo nějaký jiný bůh zabili našeho syna před svědky, před samotným Hektorem. V tom případě by jeho hněv neznal mezí. Proč jsi mého syna nezabil?“

Nemám slova, jimiž bych na to odpověděl. Proto Andromaché odpoví za mě.

„Jsi sentimentální hlupák,“ utrhne se na mě. „Tvrdíš, že Skamandrios se rozbije o skály, pokud nezměníš plány bohů.“

„Ano.“

„Přesto jsi odmítl zabít dítě, kterému je již předurčeno zemřít, třebaže na tom závisel celý tvůj plán na ukončení této války a vítězství v tvém vlastním boji s bohy. Jsi slaboch, Ho-kn-ber-íí.“

„Jsem,“ přitakám.

Hekabé mi pokyne, abych si sedl, ale zůstanu stát, s paralyzačním obuškem v ruce. „Jaký je váš plán na ukončení této války?“ zeptám se. Skoro mám strach to udělat. Zabila by Andromaché vlastního syna, aby prosadila svou? Podívám se jí do očí a dostanu ještě větší strach.

„Řekneme ti svůj plán," prohlásí stará královna Hekabé, „ale nejdřív nám musíš dokázat, že tyto poslední dvě hračky bohů fungují." Ukáže na morfovací náramek a medailonek.

Navleču si náramek a přitom je všechny pozorně sleduji. Z indikátoru se dozvím, že zbývají necelé tři minuty faktického morfovacího času. Použiji jeho skenovací funkci na Hekabu a pak spustím morfovací režim.

Skutečná Hekabé zmizí a já zaujmu prostor její kvantové pravděpodobnostní vlny. „Už mi věříte?" řeknu Hekabiným hlasem. Zvednu zápěstí – Hekabino zápěstí – a ukážu jim morfovací náramek. Vytáhnu z její róby paralyzační obušek. Čtyři zbylé ženy včetně Heleny zalapají po dechu a ustoupí, stejně ohromené, jako kdybych tu starou matrónu proklál mečem. Pravděpodobně ještě víc – smrt mečem znají až moc dobře.

Ukončím morfovací režim a Hekabé se znovu zhmotní na své straně místnosti. Překvapeně zamrká, ale já vím, že plynoucí čas nijak necítila. Pětice žen spolu začne štěbetat. Podívám se na virtuální indikátor náramku. Zbývají dvě minuty dvacet osm sekund morfovacího času.

Navleču si na krk řetízek s kvitovacím medailonkem. Tento přístroj aspoň nevypadá, že by byl nějak omezen energií. „Mám kvitnout odtud a zase se vrátit, abych vám dokázal, že to taky funguje?" zeptám se.

Hekabé se mezitím vzpamatovala. „Ne," řekne. „Všechny naše plány – naše a tvoje – budou záviset na tom, jestli se můžeme nepozorovaně dostat na Olymp a vrátit se zpátky. Můžeš tam teď vzít jednu z nás?"

Znovu zaváhám. „Můžu," připustím nakonec, „ale Hádova přilba zajišťuje neviditelnost pouze jednomu. Kdybych některou z vás vzal s sebou na Olymp, viděli by ji."

„Pak musíš odtamtud přinést něco, čím dokážeš, že jsi na Olympu byl," prohlásí Hekabé.

Zvednu ruce dlaněmi nahoru. „Co? Diův nočník?"

Všech pět žen znovu ustoupí, jako kdybych zakřičel něco ohavného. Uvědomím si, že rouhání není – oprávněně – běžnou kratochvílí, jako bylo v mé době na konci dvacátého století. Tito

bohové jsou velice skuteční a jejich urážka nese následky. Podívám se na stěny a zadoufám, že nás olovo skutečně chrání před pohledem z Olympu – ne pro ten vtípek s nočníkem, ale proto, že to vypadá, že tady plánujeme bohovraždu.

„Když jsem byla při soudu bohů s Afrodítou," řekne tiše Helena, „všimla jsem si, že bohyně si česala zářivé vlasy nádherným hřebenem vykovaným ze stříbra, který zhotovil nějaký bůh řemesel. Vyprav se do jejích komnat na Olympu a přines jej."

Začnu jim připomínat, co jsem jim řekl – že Afrodíta momentálně plave v regenerační nádrži – ale potom si uvědomím, že to na věci nic nemění. Hřeben by s sebou v nádrži neměla.

„Dobře," přikývnu, vezmu do ruky medailonek a natáhnu si Hádovu přilbu. „Neodcházejte, dokud se nevrátím." Měl jsem kápi na hlavě, ještě než jsem medailon aktivoval, takže můj hlas musel vyjít z prázdnoty sekundu nebo dvě dřív, než jsem odkvitl.

Nevím jistě, kde se nacházejí Afrodítiny soukromé komnaty – pravděpodobně jí patří jeden z těch domů o velikosti chrámu, které jsou tady nahoře kolem kráterového jezera – ale dobře si vzpomínám, že tenkrát, když si mě vzala stranou a málem mě svedla – když mi řekla, že musím zabít Athénu – mě Múza přivedla za Afrodítou do místnosti, která byla hned vedle Velkého paláce bohů. Jestli to nebyly její soukromé komnaty, vypadalo to přinejmenším jako apartmá, které ve Velkém paláci užívá, jakýsi olympský přechodný byt.

Zhmotním se ve Velkém paláci a zatajím dech.

Početná mezipatra jsou prázdná, v síni je skoro tma a obří holografický bazén ukazuje pouze trojrozměrný šum. Ale několik bohů tu je, včetně Dia, o němž jsem si myslel, že je pryč, sedí na hoře Ída a sleduje masakr na ílijském bojišti. Vládce bohů sedí na svém vysokém trůně. Opodál je několik bohů mužského pohlaví včetně Apollóna. Všichni jsou tři metry vysocí nebo ještě vyšší. Já jsem víc než deset metrů od nich a pod Hádovou přilbou jsem neviditelný, ale málem kvitnu pryč, takový mám strach, že mě uslyší, jak dýchám. Ale jejich pozornost je zaměřena na něco jiného.

Dole před trůnem, ve středu pozornosti bohů, je něco, na tomto místě přinejmenším absurdní, co vypadá jako obrovský, poďobaný, rozpraskaný, kovový krabí krunýř o velikosti Fordu Expedition, několik futuristicky vyhlížejících předmětů a malý, lesklý, v hrubých rysech humanoidní robot. Robot mluví – anglicky. Bohové naslouchají – ale netváří se spokojeně.

38

Atlantida a oběžná dráha Země

„Nechápu, proč postlidé nazvali to místo, kam máme namířeno, ‘Atlantida,’“ řekl Harman.

Savi promluvila od řízení traktoru: „O většině jejich počínání nemůžu říct, že bych je pochopila.“

Daeman, který pomalu žvýkal svou třetinu jediné zbývající výživné tyčinky, zvedl hlavu. „Co je zvláštní na jménu ‘Atlantida’?“

„Na mapách ze ztraceného věku je jako Atlantický oceán označena velká vodní plocha na západ odsud, za Héraklovýma rukama. My jsme v kotlině, která kdysi byla Středozemní moře. Není to v Atlantiku.“

„Není?“ podivil se Daeman.

„Ne.“

„No a?“

Harman pokrčil rameny a odmlčel se, ale Savi řekla: „Je možné, že posťáky popadl nějaký rozmar, když pojmenovávali svou zdejší základnu. Ale myslím, že si vzpomínám, jak nějaký spisovatel jménem Platón, z doby před ztraceným věkem, mluvil o městě nebo království jménem Atlantida v těchto končinách, když tu ještě byla voda.“

„Platón,“ řekl tiše Harman. „V knihách, které jsem četl, jsem narazil na zmínky o něm. A jednou jsem viděl zvláštní obrázek. Psa.“

Savi pokývala hlavou. „Mnoho významů ikonografie ze ztraceného věku je nenávratně pryč.“

„Co je to pes?“ zeptal se Daeman. Napil se ze Saviny láhve s vodou. Třetina výživné tyčinky nedokázala ukojit jeho hlad, ale žádné další jídlo v traktoru nebylo.

„Malý savec, který se vyskytoval velice běžně a byl chován jako domácí mazlíček,“ odpověděla Savi. „Nevím, proč je posťáci nechali vyhynout. Možná rubikonový virus působil i na psy.“

„Něco jako koně?“ zeptal se Daeman. Donedávna si myslel, že obrovská, děsivá zvířata z turínkového dramatu jsou čistě výplodem fantazie.

„Menší a chlupatější než koně,“ upřesnila Savi. „Ale stejně vyhynulá.“

Daeman se nefalšovaně zachvěl. „Proč by posťáci oživili dinosaury a ne nádherné turínkové koně nebo tyhle psy?“ zeptal se.

„Jak jsem řekla, většinu chování posťáků je těžké pochopit,“ zopakovala Savi.

Probudili se krátce po svítání a celý den ujížděli na severoseverozápad, s rachotem se řítili cestou z červené hlíny mezi poli, na nichž bujely všechny plodiny, jež Daeman znal, a mnohé jiné, které viděl poprvé. Dvakrát dojeli k mělké řece a jednou k hlubokému, prázdnému kanálu z permbetonu. Traktor díky svým obrovským kolům a divoce skloubeným vzpěrám všechny tyto překážky překonal.

Na polích byli služebníci. Daeman se nechal uklidnit jejich normálním vzhledem, dokud si neuvědomil, že mnozí z nich jsou obrovští – někteří byli kolem čtyř metrů vysocí a polovinu širocí, mnohem větší než mechanismy, na jaké byl zvyklý – a jak jeli hlouběji do kotliny, plodiny i služebníci vypadali čím dál neobvykleji.

Traktor se právě prodíral mezi vysokými zelenými stěnami něčeho, co Savi označila za cukrovou třtinu, a drtil zelené lodyhy šesticí kol, protože cesta nebyla pro traktor dost široká, když si Harman všiml, že po obou stranách se v polích míhají šedozelené humanoidní postavy. Pohybovaly se tak plavně a rychle, že ani nerozvlnily nahuštěné třtiny, plynuly jako přízračné mrtvoly, které vysokými stonky procházejí.

„*Kalibánci,*“ ukázala Savi. „Nemyslím, že zaútočí.“

„Neříkala jsi, žes zařídila, aby to neudělali?“ zeptal se Daeman. „Přes jakési ty ‘deny’ z vlasů, které jsi ukradla Harmanovi a mně?“

Savi se usmála. „Dohoda s Arielem není nikdy jistá. Ale něco mi říká, že kdyby nás *kalibánci* chtěli zastavit, udělali by to minulou noc.“

„Copak by je silové pole kolem kabiny nezadrželo?“ otázal se Daeman.

Stará žena pokrčila rameny.

„*Kalibánci* jsou chytřejší než voynixové. Mohli by nás překvapit.“

Daeman se zachvěl a pozorně se zadíval do polí. Bledé postavy zahlédl jen letmo. Traktor vyjel z uličky mezi poli cukrové třtiny a zdolal nízký pahorek. Cesta pokračovala mezi širými lány ozimé pšenice, jejíž stébla nebyla vyšší než pětatřicet čtyřicet centimetrů. Celá pole se vlnila ve větru od západu. *Kalibánci*, přinejmenším tucet z každé strany, se vynořili ze třtinových polí za nimi a plavnými skoky se rozběhli pšenicí. Udržovali si odstup přibližně šedesáti metrů. Venku běželi po všech čtyřech.

„Nelíbí se mi,“ prohlásil Daeman.

„Kalibán by se ti pravděpodobně líbil ještě míň,“ odvětila Savi.

„Já myslel, že jsou to *kalibánci*,“ divil se Daeman. Vypadalo to, jako by stařena nedokázala mluvit srozumitelně dlouho.

Savi se usmála a přejela s traktorem řadu šesti potrubí, která něco dopravovala ze západu na východ nebo z východu na západ. „Říká se, že *kalibánci* jsou naklonovaní z jediného Kalibána, třetího prvku gaiské trojice vedle Ariela a Prospera.“

„*Říká se*,“ ušklíbl se Daeman. „U vás jsou všechno klepy. Copak nevíte nic z první ruky? Tyhle staré povídačky jsou směšné.“

„Některé jsou,“ přisvědčila Savi. „A třebaže jsem naživu patnáct set let nebo víc, neznamená to, že jsem celou dobu byla *u toho*. Proto musím tlumočit věci z druhé ruky, které jsem slyšela nebo četla.“

„Jak to myslíte, že jste nebyla celou dobu u toho?“ zeptal se Harman. Řekl to, jako by ho to velice zaujalo.

Savi se zasmála, ale Daemanovi se zdálo, že mnoho pobavení v tom není. „Jsem nanotechnicky lépe vybavená pro opravy než vy *eloiové*,“ odpověděla. „Ale nikdo nežije věčně. Nebo čtrnáct set let. Ani tisíc. Většinu času trávím jako Drákula, spím v kryokójích pro dlouhodobé uložení na místech, jako je most Golden Gate. Čas od

času vylezu ven, zkusím zjistit, co se děje, a zkusím najít způsob, jak dostat své přátele z toho modrého sloupu. A pak se vrátím k ledu.“

Harman se předklonil. „Kolik let jsi byla… vzhůru?“

„Míň než tři sta,“ vzdychla Savi. „A i to je dost, aby se tělo unavilo. A mysl. A duch.“

„Kdo je Drákula?“ zeptal se Daeman.

Savi neodpověděla a dál řídila traktor na severoseverozápad.

Řekla jim, že místo, kam mají namířeno, je přibližně pět set kilometrů od pobřeží, kde sjeli do kotliny z území, jemuž se kdysi říkalo Izrael. Daeman toto slovo nikdy neslyšel. Ale spojení „pět set kilometrů“ říkalo Harmanovi jen málo a Daemanovi vůbec nic, protože cesty kariolem nebo drožkou taženou voynixem nebyly nikdy delší než dva tři kilometry. Na každou delší vzdálenost by Daeman odfaxoval. Každý by odfaxoval.

I tak urazili do poledne polovinu té vzdálenosti. Pak ale cesta z červené hlíny skočila, terén se stal nerovnějším a traktor musel jet mnohem pomaleji. Občas si museli dokonce několik kilometrů zajet, než se vrátili na původní kurz. Savi tento kurz udržovala tak, že používala malý přístroj ze svého batohu a kontrolovala vzdálenosti na ručně kreslené, mnohokrát složené mapě.

„Proč nepoužijete dlaňovou vyhledávací funkci?“ zeptal se Daeman.

„Farnet a omninet tady v kotlině fungují, ale proxnet ne,“ odvětila Savi, „a místo, kam máme namířeno, v žádné síťové databance není. Používám mapu a věc zvanou kompas. Je stará, ale funguje.“

„Jak funguje?“ zeptal se Harman.

„Kouzlem.“

Taková odpověď Daemanovi stačila.

Pokračovali v sestupu. Terén kotliny se za nimi zvedal. Úhledné řady pěstovaných plodin vystřídala pole balvanů, rokle, tu a tam shluk bambusu nebo vysokých kapradin. *Kalibánce* již vidět nebylo, ale krátce poté, co se dostali do nerovných oblastí, začalo pršet, a tak bylo možné, že tvorové jsou hned za oponami padající vody.

Traktor projížděl kolem zvláštních artefaktů – četných trupů lodí zhotovených ze dřeva a oceli, kolem města vyvrácených jónských sloupů, starých plastových předmětů lesknoucích se v šedém nánosu, vybělených kostí četných mořských tvorů a několika obrovských rezivých nádrží, kterým Savi říkala „ponorky“.

Odpoledne déšť trochu ustal a trojice spatřila vysokou stolovou horu, která se vynořila na severovýchodě. Byla vysoká, rozložitá a spíš zvlněná než rozeklaná, spíš normální hora než stolová, nahoře zelená a po úbočích zbrázděná strmými, potoky vymletými koryty.

„Tam jedeme?“ zeptal se Daeman.

„Ne,“ zavrtěla hlavou Savi. „To je Kypr. Příští úterý to bude tisíc čtyři sta osmdesát dva roky, co jsem tam ztratila panenství.“

Daeman s Harmanem se po sobě nenápadně podívali. Oba muži měli dost soudnosti, aby se zdrželi komentáře.

S blížícím se večerem terén poklesl a stal se mokřinatějším. Po obou stranách nerovné cesty z červené hlíny se znovu začala objevovat pole s plodinami. Pracovali na nich služebníci zvláštních tvarů, ale žádný nevzhlédl, když se traktor valil kolem. Vypadalo to, že většina mechanismů nemá oči. Jednou jim cestu zkřížila řeka, která byla široká přinejmenším dvě stě metrů. Savi uzavřela dveřní výseč, zastavila přísun čerstvého vzduchu, který si užívali, přesvědčila se, že silové pole kabiny je aktivované, a sjela s traktorem z břehu. Voda byla hluboká – uprostřed koryta dvanáct metrů nebo i víc – a dokonce i reflektory traktoru měly potíže, aby pronikly jemným bahnem a šerem. Proud byl silnější, než by Daeman u tak široké, hluboké řeky čekal, a traktorem lomcoval tak, že se Savi musela chopit virtuálního řízení a porvat se s proudem, aby stroj vrátila do správného kurzu. Daeman tušil, že vozidlo s menšími koly, méně ohebnými vzpěrami nebo slabším motorem by řeka odnesla na západ.

Když na severním břehu vyjeli ven, stroj metal bláto do vzdálenosti deseti metrů za ně a voda crčela z pavoukovitých vzpěr jako vodopád.

„Nevěděl jsem, že se s traktorem dá jezdit pod vodou,“ řekl Harman.

„Já taky ne,“ odvětila Savi. Nabrala severoseverozápadní kurz a jela dál.

První energetické konstrukce se objevily krátce poté a Harman si jich všiml jako první.

První zařízení se tetelilo a měnilo třicet metrů nalevo od hliněné cesty, v mezeře za bambusovým porostem. Savi zastavila, aby mohli vystoupit a jít se na ně podívat. Daemanovi se příliš nechtělo vzdálit se od traktoru, přestože už několik hodin nespatřili žádného *kalibánce.* Ale Harman to chtěl vidět a Daeman nechtěl zůstat v kouli sám, a tak nakonec slezl za dvojicí po příčkovém žebříku a vydal se přes pole ke slabě zářícímu objektu. Po tolika hodinách seděni měl Daeman zvláštní pocit, když znovu šel.

První energetická konstrukce byla malá, přibližně sedm metrů dlouhá, půldruhého metru široká a tři metry vysoká. Ve žluté a oranžové se pohybovaly zelené žíly. Z přibližně kulového tvaru vyrůstaly nahoře, po stranách a na koncích panožky. Útvary se nalévaly a samy se formovaly, než je centrální masa znovu vstřebala. Celá věc se vznášela asi metr a čtvrt nad zemí. Daeman se nechtěl přiblížit na víc než dvacet kroků, přestože Savi a Harman došli až k tomu.

„Co je to?“ zeptal se Harman. Hlava a ramena mu na chvíli zmizely za tou pomalu tekoucí věcí.

„Jsme na předměstí Atlantidy,“ řekla Savi, „přestože nám zbývá ještě asi sto kilometrů. Z tohoto materiálu posťáci vyrobili své pozemní stanice.“

„Z jakého materiálu?“ zeptal se Harman. Natáhl ruku ke žlutému ovoidu. „Můžu si na to sáhnout?“

„Některé z těch útvarů dávají rány. Některé ne. Žádné nezabíjejí. Klidně to zkus. Ruka se ti nerozteče.“

Harman položil prsty na oblinu lesklého útvaru. Ruka mu zmizela uvnitř. Když ji rychle vytáhl, z prstů mu stekly žlutooranžové kapky a odlétly zpátky k útvaru. „Je to studené,“ řekl. „Hodně studené.“ Zahýbal prsty a ucukl.

„Je to v podstatě jedna obrovská molekula,“ řekla Savi. „Ale nechápu, jak je to možné.“

„Co je to molekula?“ zvolal Daeman. Když Harmanova ruka zmizela, o několik kroků ustoupil, a tak musel zvýšit hlas, aby ho bylo slyšet. Také se neustále ohlížel. Savi měla pistoli na opasku, ale bambusový les byl příliš blízko, než aby z toho měl Daeman dobrý pocit. Byla skoro tma.

„Molekuly jsou maličké věci, ze kterých se skládá všechno ostatní,“ vysvětlila Savi. „Bez zvláštních čoček se nedají vidět.“

„Tuhle vidím docela snadno,“ prohlásil Daeman. Občas měl pocit, že mluvit se Savi je jako mluvit s malým dítětem, přestože s malým dítětem nikdy nemluvil.

Trojice se vrátila k traktoru. Světlo sytého večerního slunce se rozkládalo na kulové kabině a rozzařovalo vysoké, kloubovité vzpěry. Vršky stratokumulů daleko na východ od nich, směrem k hoře zvané Kypr, zachytávaly zlaté paprsky.

„Atlantida je tvořena převážně touto makromolekulami zmraženou energií,“ řekla stará žena. „Je to součást kvantového svinčíku, ke kterému posťáci odjakživa tíhli. Je v tom přimíchaný skutečný materiál – něco, čemu vědci ze ztraceného věku říkali ‘exotická hmota’ – ale neznám poměr a nevím, jak to funguje. Vím jenom, že jejich města, stanice, nebo co to vlastně je, jsou díky tomu trochu jako duchové, kteří se postupně vynořují v naší kvantové realitě a zase z ní mizí.“

„Nerozumím,“ postěžoval si Harman a zbavil tak Daemana nutnosti, aby to řekl sám.

„Už brzy to uvidíte na vlastní oči. Až se dostaneme přes to poslední stoupání na obzoru, měli bychom město spatřit. A být tam zhruba v době, kdy se setmí.“

Vlezli si do traktoru a posadili se. Ale než Savi stačila mohutný stroj rozjet, Harman řekl: „Vy jste tam už byla.“ Nepostavil to jako otázku.

„Ano.“

„Ale předtím jste tvrdila, že jste na orbitálních prstencích nikdy nebyla. Byl to důvod vaší první návštěvy?“

„Ano,“ přisvědčila Savi. „Stále si myslím, že odpověď na otázku jak vysvobodit mé přátele z neutrinového svazku se nachází tam.“

Škubla hlavou k rovníkovému a polárnímu prstenci, které jasně zářily na podvečerní obloze.

„Ale předtím se vám to nepodařilo," konstatoval Harman. „Proč?"

Savi se v křesle otočila a podívala se na něho. „Povím vám, jak a proč jsem neuspěla, když mi povíte opravdový důvod, proč se tam nahoru chcete dostat vy. Proč jsi strávil roky hledáním cesty na prstence."

Harman se jí minutu díval do očí a potom odvrátil pohled. „Jsem zvědavý."

„Ne," odvětila Savi. Čekala.

Znovu se na ni podíval a Daeman si uvědomil, že ve tváři staršího muže je tolik emocí, kolik v ní ještě nikdy neviděl. „Máte pravdu," řekl ostře Harman. „Není to jen tak nějaká planá zvědavost. Chci najít nápravnu."

„Abyste mohl žít déle," řekla tiše Savi.

Harman zaťal ruce v pěst. „*Ano.* Abych mohl žít déle. Abych mohl existovat i po té podělané poslední dvacítce. Protože lačním po životě. Protože chci, aby se mnou Ada měla dítě a chci být v její blízkosti, abych viděl, jak vyrůstá, přestože otcové takové věci nedělají. Protože jsem nenasytný hajzl – lačný života. Jste spokojená?"

„Ano," prohlásila Savi a pohlédla na Daemana. „A jaké vy máte důvody, abyste se vydal na tuto cestu, Daemane *Uhr?*"

Daeman pokrčil rameny.

„Kdyby byl někde blízko faxový portál, okamžitě bych skočil domů."

„Není. Je mi líto."

Nevšímal si jejího sarkasmu a pokračoval: „Proč jsi nás vzala s sebou, stařeno? Znáš cestu sem. Věděla jsi, jak najít traktor. Proč jsi vzala nás?"

„Dobrá otázka. Když jsem byla v Atlantidě naposledy, přišla jsem pěšky. Od severu. Bylo to před půldruhým stoletím a vzala jsem s sebou dva *eloie* – promiňte, je to urážlivý výraz – vzala jsem s sebou dvě mladé ženy. Ony *byly* zvědavé."

„Co se stalo?" zeptal se Harman.

„Zemřely.“

„Jak?“ otázal se Daeman. „*Kalibánci* je zabili?“

„Ne, *kalibánci* zabili a snědli muže a ženu, kteří se mnou přišli předtím, skoro před třemi stoletími. Tenkrát jsem nevěděla, jak kontaktovat Arielovu biosféru, a nevěděla jsem o DNA.“

„Proč chodíte vždycky ve třech?“ zeptal se Harman. Daemanovi to přišlo jako zvláštní otázka. Chtěl se zeptat na další podrobnosti o všech těch mrtvých spolucestujících. Myslela *trvale* mrtví? Nebo jenom mrtví tak, že je musela obnovit nápravna?

Savi se zasmála. „Kladete dobré otázky, Harmane *Uhr*. Brzy uvidíte. Uvidíte, proč jsem po své první samostatné návštěvě Atlantidy před více než tisíci lety přišla se dvěma dalšími. A nejenom do Atlantidy, také do některých jejich jiných stanic. V Himalájích. Na Velikonočním ostrově. Jedna je dokonce na jižním pólu. *To* byly zábavní výlety, protože sonio se k žádné z nich nemůže přiblížit na kratší vzdálenost než pět set kilometrů.“

Ztratila zájem Daemana, který chtěl slyšet víc o tom zabíjení a jedení.

„A nikdy jste nenašla kosmickou loď, raketoplán, abyste se dostala nahoru? Po všech těch pokusech?“

„Kosmické lodě *neexistují*,“ řekla Savi. Aktivovala virtuální ovládání, prudce traktor rozjela a opět nabrala severoseverozápadní kurz. Slunce zatím rozlilo rudou záři po celé západní obloze.

Město postlidí se táhlo po vyschlém mořském dně na kilometry daleko. Zářící energetické věže se tyčily do výšek přesahujících tři sta metrů. Traktor ujížděl mezi energetickými obelisky, vznášejícími se koulemi, červenými energetickými schodišti, která nikam nevedla, modrými rampami, které se objevovaly a mizely, modrými pyramidami, které se skládaly do sebe, obrovskými zelenými tory, které se pohybovaly sem a tam po pulzujících žlutých tyčích, a nesčetnými barevnými krychlemi a kužely.

Když Savi zastavila a odsunula dveřní díl, vypadalo to, že i Harman váhá, zda vystoupit. Savi se přesvědčila, že mají na sobě termokombinézy, a vytáhla z přihrádky na nářadí tři osmózní masky.

Byla už skoro tma a k rotujícím prstencům na nachovočerné obloze nad nimi se přidaly hvězdy. Záře energetického města osvětlovala mořské dno a pole skoro na deset kilometrů všemi směry. Savi je dovedla k červenému makromolekulárnímu schodišti a začala po něm stoupat. Makromolekulární schody jejich váhu unesly, i když to Daemanovi připadalo, jako by šel po obrovských houbách.

Třicet metrů nad mořským dnem schodiště končilo na černé plošině zhotovené z matného, tmavého kovu, od něhož se neodráželo žádné světlo. Uprostřed čtvercové plošiny byla tři starobyle vypadající dřevěná křesla s vysokými opěradly a červeným polstrováním sedací části. Křesla byla rozmístěna v pravidelných rozestupech přibližně tří metrů kolem černé díry v černé plošině, otočená směrem ven.

„Sedněte si," řekla Savi.

„To má být vtip?" optala se Daeman.

Savi zavrtěla hlavou a sedla si do křesla obráceného k západu. Harman se také posadil. Daeman ještě jednou obešel černou plošinu a vrátil se k jedinému prázdnému křeslu. „Co se stane potom?" zeptal se. „Musíme tady na něco počkat?" Zadíval se na vysokou žlutou věž, která nedaleko čněla do výšky stovek metrů. Energetický materiál se přeskupoval jako obdélníkový žlutý mrak.

„Sedněte si a uvidíte," vybídla ho Savi.

Daeman se opatrně posadil. Opěradlo křesla a silné područky byly složitě vyřezávané. Na levé opěrce byl bílý kroužek a na pravé opěrce červený. Nedotkl se žádného z nich.

„Až napočítám do tří, zmáčkněte to bílé tlačítko," přikázala Savi. „To je to nalevo, jestli jste barvoslepý, Daemane."

„*Nejsem* barvoslepý, sakra."

„Dobrá," kývla stará žena. „Raz, dva…"

„Počkat, počkat!" vyhrkl Daeman. „Co se mi stane, když zmáčknu ten bílý kroužek?"

„Vůbec nic," odvětila Savi. „Ale musíme je zmáčknout ve stejném okamžiku. To jsem zjistila, když jsem sem přišla sama. Připraveni? Raz, dva, tři."

Všichni stiskli bílý kroužek.

Daeman vyskočil z křesla a utekl k okraji černé plošiny. Udělal ještě třicet kroků po červené plošině za ní, než se zastavil a ohlédl se. Exploze energie za jeho křeslem byla ohlušující.

„Do prdele!“ vykřikl, ale oba jeho společníci, kteří v křeslech zůstali, ho nemohli slyšet.

Připadalo mu to jako blesk. Spalující, rozeklaný výtrysk energie vycházel z černého otvoru uprostřed trojúhelníku křesel a stoupal k temné obloze. Stoupal výš a výš… pak se stáčel na západ jako nějaké neskutečné, do běla rozžhavené vlákno, ohýbal se na západ, až jeho konec mizel nahoře z dohledu, ale vlákno vidět bylo a také se pohybovalo, jako by blesk byl nějak spojený s…

Je spojený, uvědomil si Daeman a pocítil takový příval strachu, že si málem nadělal do termokombinézy. Spojený s pohybujícím se rovníkovým prstencem tisíce kilometrů vysoko. Spojený s jednou z hvězd, s jedním z těch pohyblivých světélek, která se teď v prstenci posouvala od západu k východu.

„Vrať se!“ křičela Savi do praskání a hukotu bleskového vlákna.

Daemanovi trvalo několik minut, než se vrátil – došel k tomu prázdnému dřevěnému křeslu a zaclonil si oči. Oslepivé, praskající světlo vrhalo jeho stín a stín křesla po černočervené střeše na vzdálenost patnácti metrů. Později nedokázal vysvětlit ani sám sobě, jak nebo proč se do toho křesla vrátil, nebo proč udělal to, co udělal potom.

„Až napočítám do tří, zmáčkněte červený kroužek,“ vykřikla Savi. Šedivé vlasy stařeně stály a svíjely se jí kolem hlavy jako krátcí hadi. Musela překřičet burácení energie, aby ji bylo slyšet. „Raz, dva…“

To v žádném případě nemůžu udělat, byla Daemanova soukromá litanie. *To v žádném případě neudělám.*

„Tři!“ vykřikla Savi. Zmáčkla červený kroužek. Harman stiskl svůj.

Ne! pomyslel si Daeman. Ale prudce stiskl vlastní červený kroužek.

Tři dřevěná křesla, rotující kolem praskající, měnící se bleskové struny, vystřelila vzhůru k nebi takovou rychlostí, že se mořským dnem rozlehl aerodynamický třesk, který roztřásl i traktor na

pružinách. O sekundu později, o méně než sekundu později zmizela tři křesla z dohledu vysoko na obloze. Vlákno čisté bílé energie se kroutilo, svíjelo a prohýbalo, aby tyto tři řítící se světlé tečky vedlo k rovníkovému orbitálnímu prstenci.

39

Olymp, Ílion a Olymp

Ten robotek mě fascinuje a jsem proto v pokušení zůstat ve Velkém paláci a zjistit, co se děje, ale zdráhám se jít blíž, protože bohové by mě v tom obrovském, ztichlém prostoru mohli uslyšet. Rozhovor mezi bohy a robotem teď přešel do staré řečtiny – přinejmenším bohové včetně Dia mluví jazykem, který jsem si tady zvykl používat – ale jsem tak daleko, že z něho zachytím jenom útržky.

„…malé automaty… hračky… z Velkého vnitrozemského moře… měly být zničeny.“

Než abych se snažil přikrást blíž, vzpomenu si, proč tady jsem – chci Afrodítin hřeben – a jak je důležité, abych se k trójským ženám vrátil. Osud stovek tisíc lidí může záviset na tom, co teď udělám, a tak po špičkách vycouvám, od bohů i těch podivných strojů, a dlouhou boční chodbou dojdu k malému apartmá, kde jsem se jen před několika dny poprvé setkal s bohyní lásky. Je možné, že je to jen pár dní? Mírně řečeno se od té doby stalo mnohé.

Odjinud z Velkého paláce sem doléhá ozvěna hlasů – božských hlasů. Vklouznu do Afrodítina přechodného bytu a cítím, jak mi srdce buší až v hrdle. Uvnitř to vypadá stejně, jak jsem si to před několika dny zapamatoval – místnost bez oken, osvětlená pouze několika koši na trojnožkách, jen s jednou pohovkou a několika dalšími kusy nábytku včetně měkce zářící obrazovky na mramorovém stole. Předtím jsem si myslel, že je to obrazovka počítače. Teď přijdu blíž, abych se podíval.

Je to pravda – zářící modrý obdélník je oddělený od desky stolu, vznáší se několik centimetrů nad mramorovým povrchem, a přestože na něm není žádné menu Microsoft Windows, pluje tam jediný bílý kruh, jako by mě vyzýval, abych se ho dotkl a aktivoval obrazovku.

Nechám jej být.

Pamatuji si, že několik Afrodítiných osobních věcí bylo na malém kulatém stolku u pohovky, ale jenom doufám, že mezi nimi bude hřeben. Není. Vidím stříbrnou brož, několik stříbrných válečků – že by božská rtěnka? – a bohatě zdobené stříbrné zrcadlo otočené lícovou stranou dolů, ale hřeben žádný.

Sakra. Nemám ponětí, které ze sídel roztroušených kolem širokého zeleného vrcholu Olympu je Afrodítiným domovem, a rozhodně se nemůžu zeptat některého z bohů na cestu. Helena mi hodila rukavici, když mě vybídla, abych přinesl hřeben. Vsadil jsem si a prohrál jsem. Důležité však bylo, abych jim ukázal, že můžu cestovat na Olymp a zpátky, a rychlost je důležitá. Nemám ponětí, jak dlouho budou trójské ženy čekat.

Popadnu zrcátko, aniž bych si je pozorně prohlédl, představím si sklepní prostoru v ílijském Athénině chrámu a otočím ovládáním kvitovacího medailonku.

Když se zhmotním, najdu tam sedm žen, ne pět, které jsem ve sklepní místnosti před několika minutami opustil. Všechny o krok couvnou, když dorazím, ale jedna divoce vykřikne a zakryje si tvář rukama. I tak ale stihnu tvář zahlédnout a poznat – tohle je Kassandra, nejkrásnější dcera krále Priama.

„Přinesl jsi hřeben, Ho-kn-ber-íí, důkaz své schopnosti cestovat na Olymp a zpět, jak to dělají bohové?“ zeptá se Hekabé.

„Neměl jsem čas po něm pátrat,“ řeknu. „Přinesl jsem místo něho tohle.“ Podám zrcátko nejbližší ženě, Láodice, dceři Hekaby.

Helena řekne: „Zdobení stříbrné rukojeti a zadní strany zrcadla se podobají tomu, co si pamatuji z hřebenu bohyně, ale…“

Zarazí se, protože Láodiké zalapá po dechu a málem zrcátko upustí. Zachytí je kněžka Theánó, pohlédne do něj, zbledne a podá je Andromaché. Hektorova žena se podívá a zardí se. Kassandra je Andromaché vytrhne, zvedne je, znovu se do něho zadívá a znovu vykřikne.

Hekabé zrcátko popadne a zamračí se na Kassandru. Okamžitě poznám, že tyto dvě ženy se nemají rády, a vzpomenu si proč – Kassandra, jíž dal Apollón věštecké schopnosti, přesvědčovala krále Priama, aby nechal Hekabino dítě, Parida, po narození zabít.

Kassandra již od dětství předvídala katastrofu, k níž dojde v důsledku Helenina únosu a následné války. Ale podle pověsti Apollónův prorocký dar dívce doprovázela kletba, aby jí nikdo nikdy nevěřil.

Hekabé teď civí do zrcátka s pootevřenými ústy.

„Co je to?“ zeptám se. Se zrcátkem zjevně není něco v pořádku. Helena si od Hektorovy matky zrcátko vezme a podá mi je. „Vidíš, Ho-kn-ber-íí?“

Podívám se do skla. Můj odraz je… zvláštní. Jsem to já, ale také to nejsem já. Mám pevnější bradu, menší nos, výraznější oči, vyšší lícní kosti, bělejší zuby…

„To jste viděly všechny?“ zeptám se. „Svůj idealizovaný odraz?“

„Ano,“ přikývne Helena. „Afrodítino zrcátko ukazuje pouze krásu. Spatřily jsme se jako bohyně.“

Neumím si představit, že by Helena mohla být ještě krásnější, než už je, ale přikývnu a dotknu se povrchu zrcátka. Není to sklo. Na omak je to měkké, pružné, spíš jako LCD obrazovka na laptopu. Možná to taky nic jiného není. Uvnitř vyřezávané zadní strany by mohly být výkonné mikročipy a vizuální morfovací programy využívající algoritmy symetrie, idealizované proporce a další prvky vnímání lidské krásy.

„Ho-kn-ber-íí,“ vpadne do mých úvah Helena, „dovol, abych ti představil dvě další ženy, které jsme sem dnes ráno přivedly, aby posoudily, zda mluvíš pravdu. Tato mladší žena je Kassandra, Priamova dcera. Tato starší žena je Hérofilé, ‘milá Héře,’ nejstarší ze Sibyl a kněžka Apollóna Sminthea. Právě Hérofila tenkrát před léty vyložila Hekabin sen.“

„Jaký sen?“ zeptám se.

Hekabé, která, jak se zdá, se nechce podívat na Hérofilu ani na Kassandru, řekne: „Když jsem nosila své druhé dítě, Parida, zdálo se mi, že jsem porodila hořící větev, z níž se oheň rozšířil na celý Ílion a vypálil jej do základů. A z toho dítěte se stala běsnící Erínye – podle některých Kronovo dítě, podle jiných dcera Forkýna a podle ještě dalších potomek Háda a Persefony – ale při zvážení všeho s největší pravděpodobností dcera smrtící Noci. Tato ohnivá Erínye neměla křídla, ale připomínala Harpyje. Její dech byl cítit sírou. Z úst jí tekly jedovaté sliny. Její hlas byl jako bučení vyděšeného dobytka.

Za opaskem měla důtky s řemínky posázenými bronzem. V jedné ruce držela pochodeň a ve druhé hada. Její domov byl v Podsvětí a narodila se proto, aby pomstila všechny urážky na matkách. Její příchod ohlašovali všichni ílijští psi štěkotem, jako by měli bolesti.“

„Páni,“ hvízdnu. „Tomu říkám sen.“

„Cítila jsem, že Erínye je dítě, které později dostalo jméno Paris,“ řekla stará babizna jménem Hérofilé. „Kassandra to viděla také a doporučila, aby bylo dítě zabito hned, jak vyjde z lůna.“ Stará kněžka sežehla Hekabu pohledem. „Naše rada zůstala nevyslyšena.“

Helena doslova vkročí mezi ženy. „Každá z přítomných má vidiny, které jí ukazují Tróju v plamenech, Ho-kn-ber-íí. Nevíme však, které naše vidiny jsou dílem pouhého strachu o sebe, o své děti a své manžely, a které jsou darem skutečného prozření od bohů. Stejně musíme soudit tvé. Kassandra se tě chce na něco zeptat.“

Otočím se k mladší ženě. Je to anorektická blondýnka, ale přesto je nějakým způsobem oslnivě krásná. Kassandra má krátké nehty, okousané do krve, a prsty se jí neustále cukají a proplétají. Nedokáže stát klidně. Kolem očí má červené kruhy jako kolem nehtů. Pohled na ni mi připomene fotografie nádherných filmových hvězdiček na odvykací protikokainové kúře.

„Tebe jsem ve snu neviděla, muži, který vypadáš slabě.“

Přejdu její urážku bez poznámek.

„Ale na jednu věc se tě zeptám,“ pokračuje. „Kdysi jsem ve snu viděla krále Agamemnóna a jeho královnu Klytaimnéstru jako statného královského býka a krávu. Co ti tento sen říká, věštce?“

„Nejsem žádný věštec,“ ohradím se. „Vaše budoucnost je pro mě minulost, to je všechno. Ale Agamemnóna vidíš jako býka proto, že po návratu do Mykén bude zabit jako vůl.“

„Ve svém paláci?“

„Ne,“ řeknu. Připadám si jako při ústních zkouškách na Hamilton College, alma mater, kde jsem studoval. „Agamemnón bude zavražděn v Aigisthově domě.“

„Čí rukou? Z čí vůle?“ doráží Kassandra.

„Klytaimnéstry.“

„Z jakého důvodu, nevěštce?“

„Z hněvu, že Agamemnón obětoval jejich dceru Ífigeneiu.“

Kassandra na mne dál upřeně hledí, ale lehce pokyne hlavou ostatním ženám. „A co se ti zdá o mně a o mé budoucnosti, jasnovidče?“ zeptá se kousavě.

„Budeš krutě znásilněna přímo v tomto chrámu,“ odpovím.

Vypadá to, že všechny ženy přestaly dýchat. Napadne mě, jestli jsem nezašel příliš daleko. No co, ta čarodějnice chce pravdu, tak ji má mít.

Nezdá se, že by to Kassandru vyvedlo z míry, vypadá dokonce spokojeně. Uvědomím si, že mladé věštkyni se toto znásilnění zjevovalo po většinu života. Nikdo jejím varováním nenaslouchal. Musí pro ni být vzpružující slyšet někoho jiného, kdo její vidění potvrzuje.

Když však znovu promluví, v hlase má všechno, jen ne spokojenost. „*Kdo* mě v tomto chrámu znásilní?“

„Aiás.“

„Malý Aiás nebo Velký Aiás?“ zeptá se Kassandra. Vypadá neuroticky a úzkostně, ale zároveň je zranitelně krásná, velice krásná.

„Malý Aiás,“ řeknu. „Aiás z Lokridy.“

„A co budu dělat nahoře v tomto chrámu, mužíčku, když mě Aiás z Lokridy poplení?“

„Budeš se snažit zachránit a ukrýt palladium,“ odpovím. Kývnu hlavou k malé soše, vzdálené jen tři metry ode mne.

„A odejde malý Aiás nepotrestán, muži?“

„Cestou domů se utopí,“ řeknu. „Když jeho loď ztroskotá na Gyrejských skalách. Většina učenců to bere jako znamení Athénina hněvu.“

„Přivodí Aiantovi z Lokridy záhubu z hněvu nad mým znásilněním nebo proto, aby pomstila znesvěcení svého chrámu?“ chce vědět Kassandra.

„Nevím. Pravděpodobně to druhé.“

„Kdo další bude nahoře v chrámu, když budu znásilněna, muži?“

Tady se musím na okamžik zamyslet. „Odysseus,“ odpovím nakonec. Na konci stoupnu hlasem jako student, který doufá, že odpověděl správně.

„Kdo další kromě Odyssea, syna Láertova, bude té noci svědkem mého zneuctění?“

„Neoptolemos,“ vzpomenu si nakonec.

„Achilleův syn?“ přeruší mě jízlivě Theánó. „Zůstal v Argu a je mu devět.“

„Ne,“ odporuji. „Je mu sedmnáct a je to lítý bojovník. Povolají ho sem ze Skýru, až padne Achilleus. Neoptolemos bude s Odysseem v břiše velkého dřevěného koně.“

„Dřevěného koně?“ ozve se Andromaché.

Ale podle rozšířených zornic Heleny, Hérofily a Kassandry poznám, že tyto ženy měly vidiny s koněm.

„Má tento Neoptolemos ještě jiné jméno?“ zeptá se Kassandra. Má hlas a naléhavost vášnivého veřejného žalobce.

„Budoucí generace ho budou znát pod jménem Pyrrhos,“ řeknu. Snažím se vybavit si podrobnosti z BD scholií, z homérovských básníků, z Proklovy *Kyprie* a ze svého Pindara. Je to už dávno, co jsem četl Pindara. „Neoptolemos po válce neodpluje do Achilleova starého domova na Skýru,“ pokračuji, „ale přistane v Épeiru na západní straně poloostrova, kde mu pozdější králové budou říkat Pyrrhos a budou svůj původ odvozovat od něho.“

„Spáchá té noci, kdy se Řekové zmocní Tróje, ještě něco?“ naléhá Kassandra.

Rozhlédnu se po své porotě z trójských žen – Priamova žena, Priamova dcera, Skamandriova matka, Athénina kněžka, Sibyla s paranormálními schopnostmi. Pak tato nedospělá žena stižená vidinami a Helena, manželka Menelána i Parida. Vcelku bych bral raději porotce, které měl O.J.

„Pyrrhos, nyní známý jako Neoptolemos, zabije té noci v Diově chrámu krále Priama. Svrhne Skamandria z hradeb a rozbije tak chlapečkovi hlavu o skály. Osobně odvede Andromachu na loď s otroky. Ostatním už jsem to řekl.“

„A přijde tato noc brzy?“ tlačí na mě Kasandra.

„Ano.“

„Za měsíce a roky nebo dny a týdny?“

„Dny a týdny,“ řeknu.

Snažím se odhadnout, za kolik dní Achilleus zabije Hektora a Trója padne, pokud se obnoví časový harmonogram *Íliady*. Mnoho jich není.

„A teď nám řekni – mně to řekni, muži – jaký bude můj osud po znásilnění Ília a Kassandry," vyštěkne Kassandra.

Tady zaváhám. Vyschne mi v ústech. „Tvůj osud?" dostanu ze sebe.

„Můj osud, muži z budoucnosti," sykne krásná blondýnka. „Zneuctěná nebo ne, určitě tady nezůstanu, když bude Andromacha odvlečena do otroctví a vznešenou Helenu si znovu přivlastní vzteklý Meneláos. Co se stane s Kassandrou, muži?"

Zkusím si navlhčit rty. *Vidí i svůj osud?* Nemám tušení, jestli Apollónův věštecký dar přesahuje pád Tróje. Někdo, myslím že básník a badatel Robert Graves, přeložil Kassandřino jméno jako „ta, jež zaplétá muže". Ale je také tou, kterou bohové stihli kletbou, aby vždycky mluvila pravdu. Rozhodnu se udělat totéž.

„Tvá krása způsobí, že na tebe Agamemnón vznese nárok jako na svou konkubínu," řeknu sotva slyšitelně. „Odveze si tě s sebou domů jako svou… konkubínu."

„Porodím mu děti, než tam přijedeme?"

„Myslím, že ano," připustím, i když to připadá absurdní dokonce i mně. Neustále se mi plete Homér s Vergiliem, Vergilius s Aischylem a ti všichni s Eurypidem. Sakra, vždyť i Shakespeare se o ten příběh pokusil. „Dvojčata," dodám po odmlce. „Téledama a… ehm… Pelopa."

„A až přijedu do Mykén, Agamemnónova domova?" pobídne mě Kassandra.

„Klytaimnéstra tě zabije stejnou sekerou, kterou zavraždí Agamemnóna." Můj hlas zní pronikavěji, než jsem chtěl.

Kassandra se usměje. Není to příjemný úsměv. „Předtím, než setne Agamemnóna, nebo potom?"

„Potom." *Do hajzlu s tím.* Když to ustojí ona, ustojím to i já. Nejspíš je tak jako tak po mně. Ale než mě dostanou, použiju paralyzér na tolik těch mrch, kolik stačím. „Klytaimnéstra tě bude muset chvíli honit," řeknu. „Ale dostihne tě. Taky ti usekne hlavu. A pak zabije tvé děti."

Sedm žen si mne dlouho mlčky prohlíží a jejich pohledy jsou nečitelné. Slibuji si, že s žádnou z těchto dam nebudu nikdy hrát poker. Pak Kassandra promluví: „Ano, tento muž zná budoucnost. Nevím, zda jeho vidění a jeho přítomnost zde jsou pro nás darem od bohů nebo trikem, kterým chtějí bohové odhalit naši zradu. Ale musíme mu svěřit naše tajemství. Čas, který zbývá do konce Ília, je příliš krátký na to, abychom udělaly něco jiného.“

Helena přikývne. „Ho-kn-ber-íí, použij svůj medailonek a přenes se do tábora Achájců. Vrať se s Achilleem a přiveď ho do předsíně dětského pokoje v Hektorově domě, až bude další doba střídání ílijských stráží.“

Zamyslím se. Strážní na hradbě se mění a gongy znějí v době, která by odpovídala půl dvanácté. To je zhruba za hodinu.

„Co když se mnou Achilleus nebude chtít jít?“ zeptám se.

V kolektivním pohledu, kterým mě ženy zahrnou, se čtyři díly pohrdání mísí se třemi díly soucitu.

Kvitnu odtamtud, až se za mnou zapráší.

Neměl bych to dělat, je to pitomost a dělám to hlavně proto, že mám strach předstoupit před Achillea, ale po celou dobu Kassandřina ústního zkoušení mi vrtal hlavou ten robotek na Olympu. Samozřejmě, už dřív jsem viděl na Olympu různé zvláštní věci – nepočítaje v to bohy a bohyně, kteří jsou sami o sobě dost divní – zvláštní věci jako je obří hmyzovitý Léčitel. Ale ten robotek, pokud to robotek je, má v sobě něco, co na mě zapůsobilo. Vypadalo to, jako by nepatřil do žádného ze světů, mezi něž jsem v uplynulých devíti letech dělil svůj čas – světa Olympu ani světa Ília. Robotek vypadal spíš jako z mého světa. Mého starého světa. Opravdového světa. Neptejte se mě proč. Humanoidního robota jsem do této chvíle viděl jenom ve sci-fi. filmech.

Kromě toho, řeknu si, zbývá mi pouhá hodina, než budu muset přivést Achillea k Hektorovi. Natáhnu si Hádovu přilbu a kvantovou teleportací se vrátím do Velkého paláce bohů.

Robotek a ostatní zařízení, včetně té obrovské krabovité věci, jsou pryč, ale Zeus je tady stále. A další bohové s ním. Včetně boha

války Area, jehož jsem naposledy zahlédl, když se uzdravoval v nádrži vedle Afrodíty.

Milosrdná matko, kde je teď Afrodíta? Vidí mě, i když mám na hlavě tuto přilbu. Nařídila Múze, že mi má přilbu svěřit, jen proto, aby mě mohla vystopovat, kdykoli bude chtít. Jestli už je venku z nádrže. *Ježíšikriste.*

Zatímco Arés řve na všechny bohy, Zeus si hoví na trůně. „Dole vládne šílenství!“ křičí bůh války. „Jsem pryč jen pár dní a vy si necháte válku vyklouznout z rukou. Vládne Chaos! Achilleus zabil Agamemnóna a chopil se velení achájských vojsk. Hektór je na ústupu, i když vládce Zeus nařídil, aby zvítězili Trójané.“

Agamemnón je mrtvý? Velitelem je Achilleus? Ani hovno. Už nejsme v *Íliadě.*

„A co ty automaty, které jsem ti přinesl, vládče Die? Ti… moravci?“ zeptá se Apollón hlasem, který se ozvěnou rozléhá obrovskou síní. Vidím, jak se mezipatra nahoře zaplňují dalšími bohy a bohyněmi. Zobrazovací bazén vyhloubený v podlaze teď ukazuje výjevy šílenství a vraždění v trójských bitevních liniích a v táboře Argejců. Ale já se soustředím na obrovského, mohutně stavěného, bělovousého Dia usazeného na zlatém trůnu. Zápěstí má robustní jako něco, co vytesal Rodin z karrarského mramoru. Jsem tak blízko, že vidím šedivé chloupky na Diově holé hrudi.

„Uklidni se, Apollóne, vznešený lukostřelče,“ zahřímá bůh všech bohů. „Nařídil jsem likvidaci moraveckých automatů. Héra už je oba zničila.“

Může být ještě hůř? napadne mě.

V tu chvíli vstoupí do síně Afrodíta, mezi Achilleovou matkou Thetis a mou Múzou.

40

Rovníkový prstenec

Daeman vřískal *celou* cestu nahoru.

Savi a Harman by možná křičeli také – *měli* křičet – ale Daeman slyšel jen svůj jekot. Jakmile jejich křesla vertikálně vzlétla a pak se začala překlápět, jak rotovala kolem osy blesku – Daeman se ocitl tváří dolů tři tisíce metrů nad Středozemní kotlinou a řval celou cestu – začaly na něho působit dva omezující vlivy: tlak zrychlení, ale pak také stálé, celkové vtlačování, které muselo být dílem nějakého silového pole. Nejenom ho pevně drželo na červeném polstrování jeho řítícího se křesla, ale tlačilo mu také na obličej a na prsa, do úst a do plic.

Daeman přesto dál křičel.

Tři křesla pokračovala v rotaci proti směru hodinových ručiček kolem silného blesku bílé energie a Daeman se náhle ocitl obličejem vzhůru k hvězdám a prstencům. Křičel dál, s vědomím, že křeslo bude v rotaci pokračovat, že tentokrát vypadne a že teď to bude pád z výšky větší o deset tisíc metrů.

Nevypadl, ale i tak křičel na Zemi pod sebou, zatímco dál stoupali. Jejich trajektorie se teď zdála být téměř plochá, téměř rovnoběžná s povrchem planety tak hluboko pod nimi. Nad střední Asií byla tma, ale nebetyčný kumulus táhnoucí se na vzdálenost stovek kilometrů svítil zevnitř. Krátké zákmity blesků ozařovaly červenou pevninu, již se dařilo zahlédnout mezi perlovou oblačností. Daeman nevěděl, že je to střední Asie. Křesla se znovu otočila a ukázala mu hvězdy, prstence a docela dobře viditelnou tenkou vrstvu atmosféry – teď *pod* nimi! Slunce jako by znovu vyšlo na západě a rozehrálo v menisku atmosféry divadlo jasně červených a žlutých paprsků.

V tu chvíli byli mimo devadesát devět procent atmosféry, ale Daeman o tom nevěděl. Silové pole ho zásobilo vzduchem, chránilo ho, aby ho neroztrhaly akcelerační síly, a ponechávalo mu vzduchovou kapsu, do níž mohl křičet. Když si uvědomil, že se blíží k rovníkovému prstenci, začínal chraptět.

Prstenec nebyl takový, jaký si ho vždycky představoval, ale Daeman byl příliš zabraný do křečovitého svírání křesla a vřískání, než aby si toho všiml. V jeho představách se posťácké prstence R a P vždycky skládaly z tisícovek zářících skleněných zámků, přes jejichž stěny bylo vidět, jak si postlidé užívají na večírcích a dělají všechno to, co postlidé dělají. Skutečnost taková vůbec nebyla.

Většina zářících objektů, k nimž tak rychle stoupali po kroutícím se, svíjejícím se bleskovém vláknu, jež se stále táhlo dál a výš, jak po něm ujížděli nahoru, byly složité konstrukce ze vzpěr, lan a dlouhých skleněných trubic, připomínající spíš antény než orbitální obydlí. Na konci některých těchto konstrukcí byly zářící energetické kulové útvary, uprostřed nichž pulzovaly černé kuličky. Další konstrukce nesly obrovská zrcadla – každé o průměru několika kilometrů, uvědomil si Daeman, ačkoli nepřestával křičet – která odrážela nebo vysílala modré, žluté nebo matně bílé paprsky energie k dalším zrcadlům. Zářící prstence a koule, které vypadaly, jako by byly zhotoveny ze stejné energetické hmoty a exotických materiálů jako Atlantida, zažehovaly lasery a rytmicky spouštěly výškové trysky, jejichž vyumělkované výtrysky se rozbíhaly a rozlézaly ve žhnoucích kuželech částic. Žádná koule, prstenec ani konstrukce nevypadala na to, že by mohla být domovem postlidí.

Obzor Země se znatelně zakřivil a potom se zakřivil ještě víc, jako když se pomalu ohýbá luk. Slunce znovu zapadlo a obloha vzplála hvězdami, které byly jen o něco méně jasné než zářící prstencové konstrukce nad nimi. Hluboko pod sebou – přinejmenším stovky kilometrů – Daeman viděl hřeben hor se zasněženými vrcholky, zářícími ve světle hvězd a prstenců. Dál na západ, poblíž ostře zakřiveného okraje planety, se blyštěl oceán. Rotace křesel se najednou zpomalila. Daeman natáhl krk a podíval se nahoru.

Mezi pohybujícími se mostovými konstrukcemi a zrcadly plula hora obtočená zářícím městem.

Křesla se divočeji nahnula dopředu a silové pole Daemana přitisklo prudčeji na polstrované sedátko a rovné opěradlo. Přestal křičet a v tom okamžiku odmlky si všiml, že kroutící se paprsek energie, po němž kloužou, končí v tom zářícím městě na obrovité skalní desce.

Toto město nebylo postaveno z energetického materiálu. Vypadalo to, že je ze skla a každá ze stovek tisíc skleněných tabulí a plošek je nasvícena zevnitř. Daemanovi to připadalo jako obrovský japonský lampion. Ve chvíli, kdy si uvědomil, že jejich rotující trojúhelník křesel narazí do jedné z nejvyšších kruhových věží na bližším konci té orbitální hory, se jeho křeslo překlopilo úplně a silové pole z něho vymáčklo dech. Začali brzdit tak prudce, že jeho vidění přešlo od červené k černé a zase zpátky k červené.

Nezpomalili dost. Daeman naposledy vykřikl, teď už úplně ochraptěle, a v dalším okamžiku narazili do budovy, která musela mít sto pater.

Neozval se žádný třesk rozbíjeného skla, nedošlo k osudovému prudkému zastavení. Stěna budovy se zdeformovala, vstřebala je a poslala je dolů dlouhým zářícím kuželem, jako kdyby se vrhli do poddajné žluté gumy, potom je trychtýř vyplivl v místnosti se šesti zářícími bílými stěnami. Paprsek energie zmizel. Křesla se rozletěla různými směry. Silová pole opadla.

Daeman naposledy vykřikl, sklouzl po tvrdé podlaze, odrazil se od ještě tvrdší stěny, načež odletěl ke stropu a zpátky k podlaze. Pak už viděl jenom tmu.

Padal.

Přišel k sobě s prudkým škubnutím. Tělo a mozek mu říkaly, že se převrací, padá. Z křesla? Na Zemi? Otevřel ústa, aby znovu vykřikl, ale hned je zase zavřel, když si uvědomil, že se vznáší ve vzduchu, za jednu ruku ho drží Savi a za druhou Harman.

Vznáší? Padá! Zazmítal se a zkroutil, ale Savi a Harman – kteří se také vznášeli v té bílé místnosti – se ve vzduchu otočili s ním. Stále ho drželi za ruce.

„To je v pořádku," prohlásila Savi. „Jsme v nulové gravitaci."

„V čem?" zajíkl se Daeman.

„V nulové gravitaci. Ve stavu beztíže. Na, nasaď si to.“ Podala mu jednu osmózní masku z traktoru. Někdo už mu natáhl přes obličej kapuci termokombinézy a inteligentní skafandr mu překryl ruce rukavicemi. Daeman s maskou zmateně zápasil, ale stařena a starší muž mu čistou osmózní masku natáhli na nos a na ústa, tak jak měla být.

„Má to sloužit jako nouzový recirkulátor pro případ ohně nebo toxických plynů,“ objasnila Savi. „Ale několik hodin to bude ve vzduchoprázdnu fungovat.“

„Ve vzduchoprázdnu?“ zopakoval Daeman.

„Posťácké město ztratilo gravitaci a spoustu svého vzduchu,“ řekl Harman. „Byli jsme se už podívat za zeď, zatímco jsi byl v bezvědomí. Vzduchu je dost, aby se v něm dalo plavat, ale není dost hustý k dýchání.“

Dost vzduchu, aby se v něm dalo plavat? Byli jsme se už podívat za zeď? uvažoval Daeman bolavou hlavou. *Teď už jsou šílení oba.* „Jak se dá *ztratit* gravitace?“ zauvažoval nahlas.

„Myslím, že použili silová pole, aby na tomto asteroidu vytvořili nějakou gravitaci,“ odvětila Savi. „Ten šutr není dost velký, aby si vytvořil pořádnou vlastní, a město uvnitř jeví jisté známky orientace k Zemi.“

Daeman se nezeptal, co je to asteroid. Nijak zvlášť mu na tom nezáleželo. „Můžeme se vrátit dolů?“ zeptal se, ale okamžitě dodal: „Na ta křesla už mě nikdo nedostane.“

Savin úsměv byl vidět i přes osmózní masku. Svlékla si vnější vrstvu oděvu, aby termokombinéza mohla fungovat účinněji – její měla broskvovou barvu – a oblek, který nebyl silnější než vrstva nátěru, ukazoval, jak je stará žena ve skutečnosti hubená a kostnatá. Harman měl na sobě také jenom svou modrou termokombinézu. Daeman se podíval na sebe a zjistil, že mu opravdové šaty svlékli, takže zelená termokombinéza ukazuje, jak je zavalitý. S navlečenou termokombinézou a osmózní maskou Daeman slyšel hlasy ostatních ze sluchátek kapuce a také slyšel slabou ozvěnu svého hlasu skřípajícího v zabudovaných mikrofonech.

„Ta křesla teď nějaký čas nikam nepojedou,“ Savi ukázala hlavou k místu, kde se vznášely kousky rozbitých židlí a červených polštářů.

„Nemůžu uvěřit, že na tom posťáci cestovali na prstence pravidelně,“ prohlásil Harman. Lehké zachvění v jeho hlase Daemanovi prozradilo, že nebyl jediný, kdo pojal k té jízdě nenávist.

„Třeba měli všichni rádi horskou dráhu,“ usoudila Savi.

„Co je to…“ začal Daeman.

„To nic,“ řekla stará žena. Zvedla batoh, který měla po celou cestu na klíně, a optala se: „Připraveni projít zdí a setkat se s posťáky?“

Projít zdí nebylo nijak těžké. Daeman z toho měl pocit, jako by se protlačoval nějakou poddajnou membránou, nebo možná proplavával teplým vodopádem.

Plaval. Ve vzduchu. I po třiceti minutách to Daemanovi připadalo dosti zvláštní. Zpočátku mával oběma rukama a kopal nohama téměř nahodile. Výsledkem toho skotačení bylo, že se prakticky vůbec nepohyboval, zato pořád metal salta. Pak se ale naučil odrážet se kopnutím od jednoho pevného předmětu k druhému, na vzdálenost třiceti metrů i víc. Nohy používal jako hlavní pohon a pootevřené dlaně k lehkým úpravám kurzu za letu.

Vypadalo to, že všechny budovy jsou v interiéru propojeny. Ukázalo se, že to, co zvenčí vypadalo jako jasné vnitřní osvětlení, když se blížili, je iluze. Okna teple zářila, ale právě *okna* byla tím zdrojem světla. Všechny obrovské interiéry – první prostora, do níž se dostali, když prošli bílou stěnou, měřila napříč sto až sto dvacet metrů a přinejmenším tři sta metrů na výšku, s otevřenými terasami stoupajícími po třech stranách válcového prostoru – byly slabě nasvíceny oranžovou září vzdálených stěnových oken a budily v Daemanovi dojem pohybu hluboko pod vodou. K podvodní iluzi přispívaly různé rostliny, o něž se nikdo nestaral; vyrostly do výšky dvanácti, patnácti metrů a kolébaly se v mírném vánku jako vysoké porosty chaluh.

Daeman cítil, jak je atmosféra řídká, když se snažil plavat v tom, co ze vzduchu zůstalo. A přestože termokombinéza zakrývala celou

plochu odhalené pokožky a zachovávala veškeré jeho tělesné teplo, cítil pod molekulární vrstvou mrazivý chlad. Viděl také jeho projevy, neboť vnitřní tabule skla pokrýval tenký ledový povlak a občasné shluky volně plujících ledových krystalků zachytávaly světlo jako zrnka prachu v paprscích světla rozlévajícího se katedrálou.

Na první těla narazili již po pěti minutách odrážení a plavání propojenými budovami asteroidu.

Povrch pod nimi kdysi pokrývala tráva, pozemské rostliny, stromy, byliny a květiny, jaké Daeman na Zemi nikdy neviděl, ale to všechno uhynulo s výjimkou kolébajících se chaluhových věží. Zatímco povrch připomínal park, otevřené balkony na kovových sloupech a jídelní či shromaždovací prostory rozvěšené po stěnách a okenních plochách ukazovaly, jak nízká musela být gravitace vytvářená silovým polem. Postlidé se určitě mohli odrazit od „země“ a vznést se třeba padesát metrů nahoru, než potřebovali další otevřenou plošinu nebo vzdušný nášlapný kámen, aby se znovu odrazili. Na mnoha těchto plošinách dosud byly ojíněné stoly, převrácené židle, baňaté divany a volně stojící čalouny.

A byla tam také těla.

Savi se několika odrazy vznesla na plošinu, která měla v průměru téměř třicet metrů. Kdysi zjevně stála vedle malého vodopádu skákajícího z balkonu, jenž byl na permabetonové stěně o nějakých sto padesát metrů výš, a poskytovala na něj výhled, ale teď byl vodopád zmrzlý do křehké ledové struktury a v jídelní oblasti byla pouze plující těla.

Ženská těla. Všechno byly ženy, i když ty šedé útvary připomínaly spíš kožnaté mumie než něco mužského či ženského pohlaví.

K menšímu rozkladu došlo, ale v důsledku mimořádného chladu a klesajícího tlaku vzduchu se mrtvoly za léta, desetiletí či staletí vymrazily. Když Daeman připlul blíž k prvnímu shluku těl – všechna se volně vznášela ve stavu beztíže, ale byla zapletená do něčeho, co kdysi byla nějaká okrasná síť mezi jídelnou a vodopádem – usoudil, že to byla staletí, ne jenom desetiletí, protože tyto ženy dýchaly, chodily, vznášely se v gravitaci, jež byla podle Savi pravděpodobně desetinová, smály se a dělaly všechno ostatní, co postlidé dělali,

než… než co? Oči žen byly stále neporušené, i když byly v šedých kožnatých tvářích zmrzlé a bíle zakalené. Daeman nahlédl do zhruba půltuctů mléčných pohledů těchto těl, jako by tam mohl najít nějakou odpověď. Když se žádná neobjevila, odkašlal si a řekl do mikrofonu v osmózní masce: „Co myslíte, že je zabilo?“

„Zrovna jsem o tom taky přemýšlel,“ odvětil Harman, který se vznášel u samostatného shluku těl. Modř jeho kombinézy byla v kalném, pohřebním světle a v kontrastu s šedivou kůží mrtvol skoro až šokující. „Náhlý pokles tlaku?“

„Ne,“ prohlásila Savi. Tvář měla jen několik centimetrů od obličeje jedné mrtvé ženy. „Za očima není žádné krvácení, nejsou patrné příznaky asfyxie ani prasklé ušní bubínky, jak by tomu bylo, kdyby došlo k prudké ztrátě atmosféry. A podívejte na tohle.“

Oba připluli blíž. Savi strčila tři prsty kryté rukavicí do zubatého otvoru, který zel mrtvole v kožnatém krku. Prsty zmizely až po klouby. Daeman se znechuceně odrazil a odplul, ale ještě předtím si všiml, že ostatní mrtvoly také mají podobné potrhané rány na krcích, na stehnech nebo hrudnících.

„Mrchožrouti?“ zeptal se Harman.

„Ne, myslím, že ne,“ odvětila Savi. Plula od jedné mrtvoly ke druhé a každou ránu si prohlédla. „Není to ani projev rozkladu. Myslím, že životaschopných bakterií tady nebylo mnoho ani předtím, než začal unikat vzduch a zavládl mráz. Možná postlidé ani neměli bakterie ve střevech.“

„Jak by to bylo možné?“ zeptal se Daeman.

Savi jen zavrtěla hlavou. Doplula ke dvěma tělům vpleteným do židlí na další plošině. Tyto mrtvoly měly větší rány v břiše. V řídkém, studeném vzduchu se vznášely cáry volných, roztrhaných oděvů. „Něco jim vykousalo díru do břicha,“ zašeptala Savi.

„Cože?“ Daeman slyšel, jak dutě jeho hlas v komunikátoru termokombinézy zazněl.

„Myslím, že všichni tito lidé – postlidé – zemřeli na svá zranění,“ usoudila Savi. „Něco jim prohryzalo krk a břicho a sežralo srdce.“

„Cože?“ zeptal se znovu Daeman.

Savi místo odpovědi vytáhla z batohu černou pistoli a připlácla si ji na lepicí proužek na stehnu své termokombinézy. Ukázala otevřenou promenádou uvnitř města do míst, kde se stáčela, necelý kilometr přímo před nimi. „Něco se tam pohybuje.“

Aniž počkala, jestli ji oba muži budou následovat, Savi se odrazila a vyplula tím směrem.

41

Olympus Mons

Když padli do zajetí – jen co plavovlasý bůh v létajícím válečném voze zničil balon a odvlekl je k Olympus Mons – Mahmuda napadlo, že nejlepší, co by mohl udělat, by bylo aktivovat Zařízení – ať se jednalo o cokoli.

Ale nedokázal se k němu dostat. Ani k vysílači. Ani k Orphovi. Všechny síly, které měl, potřeboval k tomu, aby se držel zábradlí gondoly, když se řítili téměř rychlostí zvuku k marsovskému vulkánu. Kdyby Zařízení, vysílač a Orphu z Ió nebyli připoutáni k plošině gondoly každým metrem provazu a drátu, který se Mahmudovi podařilo zachránit, všechny tři předměty by se zřítily z výšky dvanáct tisíc metrů a víc na vysokou plošinu mezi nejsevernějším tharsiským vulkánem – Ascraeuem – a Téthyiným mořem.

Bůh ve stroji, který přesto držel tyto tuny mrtvé váhy a navíc tíhu schumlaných lan v jedné ruce, dokonce nabral výšku, když stočil vůz na sever, vzal to obloukem nad moře, přičemž výšku nabíral dál, a zamířil k Olympus Mons od severu. Přestože krátké nohy Mahmudovi visely ve vzduchu a manipulátory zarýval hluboko do zábradlí, musel uznat, že je to úžasný pohled.

Téměř celistvá masa mraků zakrývala většinu oblasti mezi tharsiskými vulkány a Olympem. Z příkrovu mračen tak vystupovaly pouze mohutné masy sopek. Vycházející slunce na jihovýchodě bylo malé, ale velice jasné, a barvilo oceán a mraky zářivě zlatou. Zlatý třpyt Téthyina moře byl tak ostrý, že Mahmud musel maličko zesílit polarizační filtry. Obrovitost vlastního Olympu, který se zvedal přímo od břehu Téthyina oceánu, byla šokující: nekonečný kužel ledových polí stoupal k neskutečně zelenému vrcholu s několika modrými jezery v kaldeře.

Vůz ztratil výšku. Mahmud zahlédl čtyřtisícimetrové svislé útesy přímo u paty severozápadního kvadrantu a třebaže útesy byly ve stínu, rozeznal také tenké cesty a maličké stavby na něčem, co vypadalo jako úzký pruh pláže, i když mezi útesy a zlatým oceánem byly téměř jistě tři nebo čtyři kilometry pobřeží. Víc na sever a dál do moře, izolovaný terraformací, byl ostrov Lycus Sulci, který ze všeho nejvíc připomínal ještěrčí hlavu zvednutou k Olympus Mons.

Mahmud to všechno popsal Orphovi. Udělal to tak, že subvokalizoval na kanálu úzkého svazku. Ióňan to komentoval pouze: „Zní to hezky, ale byl bych raději, kdybychom tenhle výlet absolvovali po vlastní ose."

Božský humanoid zamířil s vozem dolů k vrcholku obrovského vulkánu a Mahmud si připomněl, že tady není na výletě po památkách. Tři tisíce metrů nad horními sněhovými svahy prolétli silovým polem – Mahmudovy senzory zaznamenaly ozónový šok a napěťové rozdíly – a před poslední fází přiblížení k zelenému travnatému vrcholku přešli do rovného letu.

„Mrzí mě, že jsem si nevšiml dřív, že se ten chlapík na voze blíží, a nepodnikl nějaký úhybný manévr," omluvil se Mahmud Orphovi v posledním okamžiku, než musel před přistáním ukončit komunikaci.

„Tvoje chyba to není," odvětil Orphu. „Tyhle deus ex machina dovedou nás literární typy pěkně nachytat v nedbalkách."

Bůh, který je zajal, po přistání popadl Mahmuda za krk a hrubě ho odnesl do největšího uměle vytvořeného prostoru, jaký kdy malý moravec viděl. Jiní bohové mužského pohlaví vyšli ven, aby odtáhli do budovy Orpha, Zařízení a vysílač. Další potom přišli do síně, když Zeus poslouchal, jak bůh z vozu popisuje jejich zajetí. Mahmudovi již nic nebránilo vidět věc tak, že lidé z vozů se *považují* za bohy, a předpokládat, že volba Olympus Mons jako jejich domova nebyla žádná náhoda. Hologramy ve výklencích, které zobrazovaly desítky a desítky dalších bohyň, jeho hypotézu potvrzovaly. Pak ten nadbůh, jehož Mahmud považoval za Dia, začal mluvit, ale jeho řečtina byla pro moravce nesrozumitelná. Mahmud řekl jednu dvě věty anglicky. Šedovousí bohové i ti mladší se mračili a nerozuměli.

Mahmud si vynadal, že ho nikdy nenapadlo nahrát si do své jazykové báze starou ani moderní řečtinu. V době, kdy poprvé vyrazil v *Černé dámě* zkoumat podmořské oceány Evropy, mu to nepřipadalo zase tak důležité.

Mahmud přešel do francouzštiny. Potom do němčiny. Pak do ruštiny. Zkusil japonštinu.

Takto se propracovával svou skromnou databází lidských jazyků a snažil se formulovat stejnou větu: „Přicházím v míru a nechtěl jsem rušit.“ – když Diova postava zvedla mohutnou ruku a umlčela ho. Bohové dál mluvili mezi sebou a netvářili se nijak nadšeně.

Co se děje? zeptal se úzkým svazkem Orphu. Ióňanova schránka byla pět metrů daleko, na podlaze spolu s ostatními dvěma artefakty z gondoly. Jejich věznitele zřejmě nenapadlo, že v té rozpraskané, otlučené formě se skrývá myslící bytost, a chovali se k Orphovi, jako by to byl další zabavený předmět. Mahmud to očekával. Proto svou větu formuloval: „Přišel jsem v míru…“ a ne „přišli jsme.“ Bez ohledu na to, co se bohové rozhodnou udělat s ním, s Mahmudem, existovala nepatrná šance, že Orpha nechají na pokoji. Pravda, Mahmudovi nebylo jasné, jak by se ubohému Ióňanovi bez očí, uší, nohou nebo manipulátorů mohlo podařit uniknout.

Ti bohové mluví, vzkázal úzkým svazkem Mahmud. *Nerozumím jim.*

Zopakuj několik slov, která používají.

Mahmud to udělal a neslyšně mu je poslal.

Je to varianta klasické řečtiny, řekl Orphu. *Mám ji v databázi. Já jim rozumím.*

Nahraj mi tu databázi, požádal Mahmud.

Úzkým svazkem? zeptal se Orphu. *Trvalo by to hodinu. Máš hodinu?*

Mahmud otočil hlavu a díval se, jak po sobě krásní humanoidní muži štěkají slabiky. Zdálo se, že jsou blízko rozhodnutí. *Ne.*

Subvokalizuj mi, co řekli, a já to přeložím. Potom se rozhodneme, jak vhodně odpovědět, a já ti pošlu zpátky fonémy toho, co odpovíš, navrhl Ióňan.

V reálném čase?

Máme na vybranou? zeptal se Orphu.

Ten, kdo je zajal, mluvil s vousatou postavou na zlatém trůnu. Mahmud předal dál, co slyšel, ve zlomku sekundy dostal odpověď, poradil se s Orphem a naučil se nazpaměť slabiky jejich odpovědi v řečtině. Maličkému moravci to nepřipadalo dvakrát účelné.

„… je chytrý malý automat, zatímco ostatní předměty jsou jako kořist bezcenné," řekl dvouapůlmetrový plavovlasý bůh.

„Pane stříbrného luku, Apollóne, nezavrhuj takové hračky jako bezcenné, dokud nezjistíme, odkud přišly a proč. Balon, který jsi zničil, žádnou nebyl."

„A já rovněž nejsem hračka," ozval se Mahmud. „Přicházím v míru a, pokud jsem vstupem k vám porušil nějaké zákony, neudělal jsem to úmyslně."

Chvíli trvalo, než bohům došlo, co se děje. Pak si mezi sebou začali šeptat.

Jak vysocí jsou ti bohové? zeptal se úzkým svazkem Orphu.

Mahmud mu je rychle popsal.

To není možné, odvětil Ióňan. *Lidská kosterní soustava přestává dobře fungovat při výšce dvou metrů a tři metry by byly absurdní. Nižší nožní kosti by se zlomily.*

Jsme v marsovské gravitaci, připomněl příteli Mahmud. *Je to nejhorší gravitační pole, jaké jsem zatím zažil, ale dosahuje jen asi třetiny pozemského normálu.*

Tak podle tebe ti bohové pocházejí ze Země? zeptal se Orphu. *Nezdá se to příliš pravděpodobné, ledaže…*

Promiň, zarazil ho Mahmud. *Mám tady teď práci.*

Zeus se tiše zasmál a poposedl na trůnu. „Tak ta malá hračka umí mluvit lidskou řečí."

„Umím," odpověděl Mahmud. Slova mu poslal Orphu, ale ani jeden z moravců nevěděl, jak správně oslovit boha všech bohů, krále bohů, vládce vesmíru. Rozhodli se, že to raději nebudou zkoušet.

„Léčitelé umějí mluvit," vyhrkl Apollón, jenž stále mluvil na Dia. „Neumějí přemýšlet."

„Já umím mluvit i přemýšlet," odvětil Mahmud.

„Podívejme," řekl Zeus. „Má ta mluvící a myslící osůbka nějaké jméno?"

„Jsem moravec Mahmud,“ představil se pevně Mahmud. „Plavec na zamrzlých mořích Evropy.“

Zeus se pro sebe zasmál, ale vzniklý rachot byl tak hluboký, že rozvibroval Mahmudův povrchový materiál. „Opravdu? Kdo je tvůj otec, moravče Mahmude?“

Mahmud a Orphu potřebovali plné dvě sekundy na poradu úzkým svazkem, než se shodli na upřímné odpovědi. „Nemám otce, Die.“

„V tom případě jsi hračka,“ prohlásil Zeus. Když se zamračil, jeho velká bílá obočí se nad ostrým nosem téměř dotýkala.

„Nejsem hračka,“ namítl Mahmud. „Pouze osoba v jiné formě. Jako tady můj přítel Orphu z Ió, kosmický moravec, který pracuje v toru Ió.“ Pokynul rukou ke krunýři a zraky všech bohů se obrátily k Orphovi. To Orphu trval na tom, aby Mahmud jeho povahu odkryl. Řekl, že chce sdílet Mahmudův osud, ať bude jakýkoli.

„Další osůbka, ale tentokrát ve formě polámaného kraba?“ zeptal se Zeus. Tentokrát se nezasmál.

„Ano,“ potvrdil Mahmud. „Mohu se dozvědět, kdo nás takto zajal?“

Zeus zaváhal a Apollón začal protestovat, ale nakonec se vládce bohů ironicky uklonil a postupně otevřel dlaň směrem ke každému z bohů.

„Ten, kdo vás zajal, je, jak víte, Apollón, můj syn. Vedle něho, ten který nejvíc křičel, než ses zapojil do rozhovoru, je Áres. Tmavá postava za Áreem je můj bratr Hádes, další syn Krona a Rheie. Po mé pravici je syn mé manželky, Héfaistos. Vznešený bůh, který stojí vedle tvého krabího přítele, je můj bratr Poseidón, kterého jsme sem povolali na počest vašeho příjezdu. Blízko Poseidóna, s límcem ze zlatých mořských řas, je Néreus, také pán hlubin. Za šlechetným Néreem je Hermés, průvodce a zabiják obrů. Mnoho dalších bohů… a samozřejmě bohyň… přichází do Velkého paláce, zatímco spolu rozmlouváme, ale těchto sedm bohů a já tě budeme soudit.“

„Soudit?“ zeptal se Mahmud. „Můj přítel Orphu z Ió ani já jsme na vás nespáchali žádný zločin.“

Zeus se zasmál. „Naopak.“ Přešel do angličtiny. „Přiletěl jsi od Jupitera, malý moravče, robotku, nejspíš se záludností v srdci. Já a

Athéna jsme sestřelili vaši loď a já se přiznávám, že jsem vás všechny považoval za zničené. Jste houževnaté zrůdičky. Ale nechť dnes nastane váš konec.“

„Ty mluvíš jazykem tohoto stvoření?“ zeptal se Dia Áres. „Znáš jazyk tohoto barbara?“

„Tvůj otec mluví všemi jazyky, bože války,“ utrhl se na něho Zeus. „Mlč.“

Mohutná síň a četná mezipatra se rychle plnila bohy a bohyněmi.

„Zavřete tento mechanismus, napůl člověka napůl psa, a toho beznohého kraba, do izolované místnosti v tomto paláci,“ přikázal Zeus. „Poradím se s Hérou a ostatními, kterým naslouchám, a v brzké době rozhodnu, co s nimi udělat. Ty další dva předměty odneste do nedaleké klenotnice. Jejich cenu zhodnotíme v budoucnu.“

K Mahmudovi přistoupili bohové jménem Apollón a Néreus. Maličký moravec uvažoval, jestli bojovat a uprchnout – měl na zápěstí nízkonapěťový laser, kterým mohl bohy na sekundu nebo dvě překvapit, a dovedl na krátké vzdálenosti rychle běhat po všech čtyřech. Možná by se mu podařilo dostat se ven z tohoto velkého paláce, skočit do kalderového jezera a ukrýt se v jeho hlubinách – jenže potom se podíval na Orpha, kterého mezitím snadno zvedli čtyři nepředstavení bohové, a nechal se sám zvednout a vynést ze síně jako nějaká velká kovová panenka.

Podle Mahmudova vnitřního chronometru čekali ve skladišti bez oken třicet šest minut, než dorazil popravčí. Skladiště byla velká místnost obehnaná stěnami z mramoru silnými metr osmdesát a – jak Mahmudovi prozradily přístroje – silovými poli, jež by dokázala odolat jadernému výbuchu menší ráže.

Je čas aktivovat Zařízení, vzkázal úzkým svazkem Orphu. *Ať udělá, co udělá, bude to lepší než se od nich nechat zničit bez boje.*

Já bych je aktivoval, kdybych mohl, odpověděl Mahmud. *Nemělo dálkové ovládání. A měl jsem moc práce se stavbou gondoly, takže jsem nevyrobil ani žádné provizorní.*

Promarněné příležitosti, vzkázal Orphu brumlavě. *Vykašli se na to. Udělali jsme, co jsme mohli.*

Já ještě nic nevzdávám, odpověděl Mahmud. Přecházel sem a tam, ohmatával okraj kovových dveří, jimiž přišli dovnitř. Byly rovněž utěsněné silovými poli. Kdyby Orphovi zůstaly ruce, možná by dveře dokázal vyškubnout. Možná.

Co říká Shakespeare o podobném konci? zeptal se Orphu. *Dal 'básník Will' Mladíkovi někdy sbohem?*

Vlastně ne, Mahmud dál ohmatával stěny svými organickými prsty. *Rozešli se dosti trpce. Vztah se tak nějak vytratil, když zjistili, že spí se stejnou ženou.*

To měl být vtip? zeptal se Orphu přísným hlasem.

Mahmuda to zaskočilo tak, že znehybněl. *Cože?*

To nic.

Co říká o tom všem Proust? zeptal se Mahmud.

Longtemps, je me suis couche de bonne heure, odrecitoval Orphu z Ió.

Mahmud neměl rád francouzštinu – odjakživa mu připadala jako příliš hustý olej v převodech – ale měl ji ve své databázi a uměl si to přeložit. „Dávno jsem si lehl, abych se v časnou hodinu prospal."

Po dvou minutách a dvaceti šesti sekundách řekl Mahmud úzkým svazkem: *Zbytek je ticho.*

Dveře se otevřely a dva metry vysoká bohyně vstoupila do místnosti, zavřela za sebou dveře a zajistila je. V obou rukou nesla stříbrný ovoid, z něhož na ně oba mířily černé otvory. Mahmud instinktivně poznal, že vrhnout se na ni by nebylo k ničemu. Couval tak dlouho, až se mohl nataženou rukou dotknout Orphova krunýře, i když velice dobře věděl, že Ióňan kontakt necítí.

Bohyně anglicky řekla: „Jmenuji se Héra a přišla jsem nadobro ukončit trápení vás hloupých, pošetilých moravců. Nikdy jsem takové jako vy neměla ráda."

Pak přišel blesk, rána a absolutní tma.

42

Olymp a Ílion

Impulz mi velí kvitnout co nejrychleji z Olympu, jakmile spatřím, jak do Velkého paláce vchází Thetis, Afrodíta a má Múza, ale vzpomenu si, že Afrodíta určitě má schopnost vidět a sledovat poruchy v kvantové kontinuitě, kterou mi dala. Každým ukvapeným kvantovým odchodem bych mohl přilákat její pozornost. Kromě toho, ještě jsem tady neskončil.

Posunu se stranou, abych mezi sebe a vcházející ženy dostal vysoké bohy a bohyně, po špičkách se schovám za široký sloup a pak vycouvám z Velkého paláce. Slyším Áreův křik, jímž se pořád dožaduje zpráv o tom, co se dělo na ílijském bojišti v době jeho nepřítomnosti, a pak uslyším Afrodítu říct: „Pane, Die, otče, sice se stále zotavuji ze strašlivých zranění, ale požádala jsem, abych směla opustit regenerační tanky a přijít sem, neboť jsem se dozvěděla, že jistý smrtelný muž ukradl kvitovací medailonek a Přilbu smrti ukutou tady samotným Hádem, a volně se s nimi pohybuje. Obávám se, že tento smrtelník páchá i nyní obrovské škody.“

V davu bohů vypukne pozdvižení. Jedni vykřikují otázky, další žvaní.

Jestli jsem měl doteď nějakou výhodu, tak je s ní konec. Stále chráněný polem přilby, proběhnu dlouhou chodbou, na prvním křížení zatočím doleva a pak zahnu doprava do další chodby. Nemám ponětí, kam mířím. Vím, že naději mám jedině v případě, že narazím na Héru. Když na dalším křížení chodeb klouzavě zastavím, uslyším, že řev ve Velkém paláci zesílil, zavřu oči a pomodlím se – a ne k těmhle svinským bohům. Je to poprvé, co se modlím od mých devíti let, kdy matka měla rakovinu.

Otevřu oči a spatřím, jak Héra přešla přes křižovatku chodeb sto metrů nalevo ode mě.

Moje sandály vydávají pleskavé zvuky, které se dlouhými mramorovými chodbami skutečně rozléhají. Zlaté trojnožky vrhají světlo plamenů na stěny a stropy. Teď je mi jedno, jestli dělám rámus – musím ji dohonit. Z bouřlivého shromáždění ve Velkém paláci ke mně ozvěna donese další burácení. Na okamžik mne napadne, jak chce Afrodíta zamaskovat svou spoluvinu na tom, že mě vyzbrojila a poslala, abych špehoval a zabil Athénu, ale pak si uvědomím, že bohyně lásky je dokonalá lhářka.

Bude po mně dřív, než dostanu šanci někomu říct, jak to ve skutečnosti bylo. A Afrodíta bude hrdinka, která ostatní bohy varovala před mou zradou.

Rychle jdoucí Héra se znenadání zastaví a podívá se přes rameno. Zastavil jsem se i já a teď balancuji na špičkách, snažím se neprozradit svou polohu. Diova žena se ušklíbne, podívá se oběma směry a přejede rukou po kovových dveřích vysokých bezmála sedm metrů. V kovu to zabzučí, vnitřní zámky se s cvaknutím odemknou a dveře se otevřou dovnitř. Musím se rozběhnout, abych vklouzl do místnosti dřív, než Héra pokyne dveřím, aby se za ní zavřely. Zvuk mých sandálů na dlažbě přehluší ještě mohutnější rámus z Velkého paláce. Héra vytáhne ze záhybů svého šatu hladkou šedou zbraň, která vypadá spíš jako mořská ulita se dvěma zlověstnými černými otvory.

Jinak jsou v místnosti pouze ten robotek a krabí krunýř. Robot před Hérou couvá – evidentně tuší, co přijde – až položí ruku, která má podivuhodně lidský vzhled, na obrovského tvora s rozpraskaným krunýřem a já si v tu chvíli poprvé uvědomím, že ta druhá věc je určitě taky robot. Nevím, co jsou tyto stroje zač, ale na Olymp nepatří – o tom jsem přesvědčen.

„Jmenuji se Héra," řekne bohyně, „a přišla jsem nadobro ukončit trápení vás hloupých, pošetilých moravců. Nikdy jsem takové jako vy neměla ráda."

Než promluvila, vyčkával jsem. Je to ostatně Héra, Diova manželka a sestra, královna bohů a nejmocnější ze všech bohyň, možná s výjimkou Athény. Možná to způsobila ta pasáž ‘takové jako vy’, když řekla: „Nikdy jsem takové jako vy neměla ráda." Narodil

jsem se v polovině dvacátého století, žil jsem i v jednadvacátém, a ten výraz jsem už slyšel – až příliš často.

Nevím, co je tím rozhodujícím důvodem, ale namířím obušek a použiju na tu mrchu paralyzér.

Nebyl jsem si jistý, jestli bude padesát tisíc voltů na bohyni fungovat, ale funguje. Héra sebou křečovitě škubne, začne padat a aktivuje ovoid ve svých rukou, který vystřelí do zářících stropních panelů, jež osvětlují místnost. Zavládne naprostá tma.

Uvolním elektrodu paralyzéru a nachystám si další dávku, ale v místnosti bez oken je tma jako v pytli a já nevidím vůbec nic. Udělám krok a málem zakopnu o Héřino tělo. Zdá se, že je v bezvědomí, ale stále sebou na podlaze škube. Najednou místnost probodnou dva kužely světla. Stáhnu si Hádovu přilbu a uvidím se v jejich světle.

„Přestaň mi svítit do očí," řeknu robotovi. Vypadá to, jako by mu světlo vycházelo z hrudi. Kužely světla zamíří jinam.

„Jsi člověk?" zeptá se robot. Chvíli mi trvá, než mi dojde, že promluvil anglicky.

„Ano," řeknu. Rodný jazyk mi v ústech zní zvláštně. „Kdo jste?"

„Jsme oba moravci," řekne ta postavička a přistoupí blíž. Kužely světla najdou Héru. Její víčka se již chvějí. Shýbnu se, seberu z podlahy šedou zbraň a strčím si ji do kapsy tuniky.

„Já se jmenuji Mahmud," představí se robot. Jeho tmavá hlava mi nesahá ani po hruď. V kovově a umělohmotně vypadající tváři nevidím žádné oči, ale jsou tam tmavé pruhy, kde by oči mohly být, a já mám pocit, že se na mě dívá. „Můj přítel je Orphu z Ió," dodá. Má měkký hlas, jen neurčitě mužský, který vůbec nezní kovově nebo roboticky. Ukáže na rozpraskaný krunýř, který v místnosti zabírá prostor o průměru kolem pěti metrů.

„Je… Orphu… naživu?" zeptám se.

„Ano, ale momentálně nemá žádné oči ani manipulátory," odvětí robotek. „Ale to, o čem mluvíme, mu přenáším rádiem a on říká, že je pro něho potěšení vás poznat. Říká, že kdyby měl ještě oči, byl byste prvním člověkem, kterého kdy spatřil."

„Orphu z Ió," zopakuju. „Nemá Saturn nějaký měsíček, který se jmenuje Ió?"

„Ve skutečnosti je to Jupiter,“ upřesní robot Mahmud.

„Rád vás poznávám,“ řeknu, „ale teď odsud musíme zmizet. Pohovořit si můžeme později. Ta kráva se probouzí. Každou chvíli ji někdo začne hledat. Bohové jsou teď docela popuzení.“

„Kráva,“ zopakuje robot. Podívá se na ležící Héru. „Jak směšné.“ Robot přejede kužely dvou svých světel ke dveřím. „Zdá se, že dveře chléva se za krávou zamkly. Máte nějakou možnost ty dveře odemknout, nebo je vyrazit ze závěsů?“

„Ne,“ přiznám. „Ale není nutné projít dveřmi, abychom se odsud dostali. Podej mi ruku… klepeto… nebo co to vlastně je.“

Robot zaváhá. „Čistě náhodou, nechystáte se přenést nás odsud kvantovou teleportací?“

„Vy víte o kvitování?“

Postavička otočí kužely světla zpátky k nehybnému krabímu krunýři, který se tyčí výš, než mám hlavu. „Můžete nás s sebou vzít oba?“

Teď je s váháním řada na mně. „Nevím. Tuším, že ne. Tolik hmoty…“ Héra se u našich nohou hýbe a sténá – tedy, u mých nohou a Mahmudových tlap, které neurčitě připomínají nohy. „Podej mi ruku,“ řeknu. „Kvitnu tě do bezpečí, mimo Olymp, a pro tvého přítele se vrátím.“

Robotek o další krok odstoupil. „Než půjdu, musím vědět, že je možné zachránit Orpha.“

Na chodbě pokřikují hlasy. Že by mě už hledali? Je to pravděpodobné. Svěřila jim Afrodíta technologii umožňující odhalit Hádovu přilbu, nebo se jenom rozdělují a prohledávají prostor, jako by pátrali po někom neviditelném? Héra zasténá a otočí se na bok. Víčka se jí stále chvějí, ale přichází k sobě.

„Do prdele,“ řeknu. Strhnu si pláštík a sundám levitační postroj, který je součástí mého brnění. „Posviťte mi sem trochu, prosím.“ Měl by člověk robotovi vykat? Tenhle Mahmud samozřejmě neřekl, že je robot, ale moravec. Ať je to cokoli.

První popruh je příliš krátký, než aby se dal nasadit na velký krabí krunýř, ale spojím všechny tři části postroje dohromady a přezky na každém konci strčím do prasklin v krunýři. Tenhle chudák Orphu vypadá, jako kdyby ho teroristi několik let používali jako

cvičný cíl. Na krunýři, který připomíná kov, je vidět krátery v kráterech.

„Tak fajn," řeknu. „Zkusíme, jestli to funguje." Aktivuji postroj.

Pohybu neschopný krabí krunýř, který musí vážit tuny, se nejdřív kymácí a kodrcá, ale potom se vznese nějakých dvacet centimetrů nad mramorovou podlahu.

„Uvidíme, jestli medailonek dokáže odtáhnout takový náklad," mumlám si. Je mi jedno, jestli mi Mahmud rozumí. Podám robotkovi paralyzér. „Jestli se ta kráva pohne, než se vrátím, nebo jestli těmi dveřmi projde někdo jiný, namiř obušek a tady na něj poklepej. Jednoho z nich to zastaví."

„Vlastně bych potřeboval přinést dvě věci, které nám ukradli," řekne Mahmud, „a možná by se mi víc hodil ten váš vynález, který vás dělá neviditelným. Dal by se půjčit?" Podá mi paralyzér zpátky.

„Do hajzlu," uklouzne mi. Hlasy se už ozývají přímo za dveřmi. Uvolním si brnění, stáhnu si kožnatou kápi a hodím ji robotovi. Bude Hádova věcička fungovat i pro stroj? Měl bych mu říct, že Afrodíta ho uvidí, i když to bude mít na sobě? Na to teď není čas. „Jak tě najdu, až se vrátím?" zeptám se.

„Dostavte se kdykoli v příští hodině na bližší stranu Kalderového jezera," řekne robot. „Já si najdu vás."

Dveře se otevřou. Robotek zmizí.

V případě Nightenhelsera a Patrokla jsem je jednoduše popadl, abych je dostal do teleportačního pole, i když bezvládného Patrokla jsem táhl tak, že jsem ho objímal rukou. Teď se opřu o Orphův krunýř, jednu ruku natáhnu přes vrch, kam až dosáhnu, představím si svůj cíl a otočím ovládáním medailonku.

Slunce jasně svítí a pod nohama mám písek. Orphova masa se teleportací přenesla se mnou a teď se vznáší dvacet centimetrů nad pískem, což je dobře, protože pod ní jsou malé kameny. Myslím si, že není možné ocitnout se kvitnutím v nějakém pevném tělese, ale jsem rád, že jsme si nevybrali právě dnešek, abychom to zjistili.

Přenesl jsem se do Agamemnónova tábora na pláži, ale oblast zastavěná stany je v tuto pozdní dopolední hodinu většinou prázdná. Přestože na obloze víří bouřkové mraky, sluneční paprsky si najdou

cestu na pláž i na zářivé stany, zbarví světlem dlouhé černé lodě a ukážou mi achájské stráže, které zděšeně uskočí, když se tam zničehonic objevíme. Několik set metrů za táborem uslyším ryk bitvy a poznám, že Řekové a Trójané spolu za achájskými obrannými příkopy dál bojují. Možná Achilleus vede protiútok.

„Tato schránka je zasvěcená bohům," křiknu na strážné, přikrčené za svými oštěpy. „Nedotýkejte se jí pod trestem smrti. Kde je Achilleus? Byl tady?"

„Kdo se ptá?" otáže se nejvyšší a nejzarostlejší strážný. Zvedne oštěp. Mlhavě v něm poznám Gúnea, velitele Eniénů a Peraibů z Dódony. Nevím, proč tento velitel dnes drží stráž v Agamemnónově táboře, a momentálně nemám čas to zjišťovat.

Složím Gúnea paralyzérem a podívám se na druhého nejvyššího v hierarchii velení, malého šikovatele s nohama do O. „*Ty* mě odvedeš k Achilleovi?"

Chlapík zarazí oštěp tupým koncem do písku, klekne si a krátce skloní hlavu. Druhý strážný zaváhá, ale pak udělá totéž.

Zeptám se, kde je Achilleus.

„Božský Achilleus po celé odpoledne chodil po kraji příboje a pronikavým křikem burcoval velitele," řekne šikovatel. „Pak vyzval Átreovce na souboj a oba je porazil. Teď sedí s hlavními vojevůdci a prý chystají válku proti samotnému Olympu."

„Odveďte mě k němu," nařídím.

Když mě odvádějí z tábora, ještě se ohlédnu po schránce Orpha z Ió – stále se vznáší nad pískem a zbývající stráže si stále udržují uctivý odstup – a pak se nahlas rozesměju.

Drobný šikovatel se na mě podívá, ale nic mu nevysvětluju. Nejde o nic jiného než o to, že poprvé za devět let chodím po ílijských pláních volně v nemorfované podobě, jako Thomas Hockenberry a ne někdo jiný. Je to příjemné.

43

Rovníkový prstenec

Těsně předtím, než narazili na nápravnu, si Daeman stěžoval, že má hlad. *Vážně* ho měl. Ještě nikdy neměl mezi jídly tak dlouhou pauzu. Poslední, co jedl, bylo několik ubohých soust poslední vyschlé výživné tyčinky skoro před deseti hodinami.

„V tomhle městě *určitě* bude něco k jídlu," tvrdil Daeman. Kopáním a plaveckými tempy proplouvali mrtvým orbitálním městem. Zářící panely nad nimi vystřídaly panely čiré a oni přes ně uviděli, jak se asteroid a město na něm pomalu otáčejí. Země se objevovala a přecházela výhledem nad nimi. Její měkké světlo ozařovalo prázdný prostor, vznášející se těla, mrtvé rostliny a plovoucí chaluhy. „Určitě tady je něco k jídlu," zopakoval Daeman. „Konzervy s jídlem, mrazem vysušené potraviny… *něco*."

„Pokud ano, je to staré staletí," upozornila ho Savi. „A mumifikované stejně jako ti postlidé."

„Když najdeme nějaké služebníky, nakrmí nás," řekl Daeman, ale hned v tom okamžiku si uvědomil, jak je jeho prohlášení nesmyslné.

Harman a stařena se ani neobtěžovali mu odpovědět. Vpluli na malou mýtinu mezi rozbujelými chaluhami. Zdálo se, že vzduch je tady maličko hustší, i když Daeman nenadzvedl osmózní masku ani kapuci termokombinézy, aby jej zkusil dýchat. I přes masku poznal, že ta trocha studeného vzduchu odporně páchne.

„Jestli najdeme faxový portál, budeme jej muset použít pro cestu domů," promluvil Harman. Tělo v jeho modré termokombinéze bylo svalnaté a pevné, ale přes průzračnou masku Daeman viděl začínající vrásky a čárky kolem očí. Harman vypadal starší než o pouhý den dřív.

„Nevím, jestli tady nahoře jsou nějaké faxové portály,“ řekla Savi. „A já bych znovu nefaxovala, kdybych si mohla vybrat.“

Harman se na ni podíval. Rotace přinesla do výhledu nad nimi Zemi. Její měkké světlo jim slabě nasvítilo tváře. „Budeme mít na vybranou? Říkala jste, že křesla jsou jenom pro jednu cestu.“

Savi se unaveně usmála. „Jejich faxové banky už neznají můj kód. Anebo jestli ho znají, pouze pro potřeby vymazání. A obávám se, že poté, co nás voynixové zjistili v Jeruzalémě, může totéž platit i pro vás oba. Ale i kdyby vaše kódy byly funkční, i kdybychom tady objevili faxové uzly, i kdybychom se je naučili ovládat – to totiž nejsou obyčejné faxové portály – a já bych tady zůstala, abych vás odfaxovala domů, myslím, že by to nefungovalo.“

Harman si povzdechl. „Budeme muset najít něco jiného.“ Rozhlédl se po tmavém městě, zmrzlých mrtvolách a vlnících se trsech chaluh. „Nečekal jsem, že na prstencích najdu tohle, Savi.“

„Ne,“ odvětila Savi. „To nečekal nikdo z nás. I za mých časů jsme si mysleli, že ty tisíce světel, které jsou v noci vidět na obloze, znamenají miliony a miliony postlidí v tisícovce orbitálních měst.“

„Kolik myslíte, že měli měst?“ zeptal se Harman. „Kromě tohoto.“

Savi pokrčila rameny.

„Možná jenom jedno na polárním prstenci. Možná už žádné. Hádala bych teď, že postlidí bylo jen několik tisíc, když je zasáhl holokaust.“

„Co potom byly všechny ty stroje a mechanismy, které jsme viděli cestou sem?“ zeptal se Daeman. Ve skutečnosti mu to bylo jedno, ale snažil se odvést svou pozornost od prázdného žaludku.

„Nějaké částicové urychlovače,“ stařena si povzdechla. „Posťáci byli posedlí cestováním časem. Ty tisíce velkých akcelerátorů vytvářely tisíce maličkých červích děr, ze kterých dělali stabilní červí díry – to byly ty vířící masy, které jste viděli na konci většiny urychlovačů.“

„A ta velká zrcadla?“ zeptal se Harman.

„Casimirův efekt,“ řekla Savi. „Odrážela do červích děr zápornou energii, aby neimplodovaly v černé díry. Pokud byly červí

díry stabilní, posťáci jimi mohli cestovat na každé místo časoprostoru, kam dokázali umístit druhý konec červí díry.“

„Do jiných slunečních soustav?“ otázal se Harman.

„Neřekla bych. Myslím, že posťáci se nikdy nedostali k tomu, aby vysílali sondy do jiných soustav. Mnohem dřív, než jsem se narodila, osídlili vnější soustavy inteligentními, autonomně se vyvíjejícími roboty – posťáci potřebovali stavební materiál z asteroidů – ale kosmické lodě žádné, automatické ani jiné.“

„Tak kam se chtěli dostat těmi červími dírami?“ zeptal se Harman.

Savi pokrčila rameny. „Myslím, že kvantová práce byla to…“

„Do *prdele!*“ vykřikl Daeman. Poslouchal tohle nesmyslné žvanění už dost dlouho. „Já mám *hlad!* Chci nějaké *jídlo!*“

„Počkej,“ uklidňoval ho Harman. „Něco vidím.“ Ukázal nahoru ve směru, kterým postupovali.

„To je nápravna,“ řekla Savi.

Měla pravdu. Odrazy a plaveckými tempy překonali další bezmála kilometr podvodním světlem mrtvého asteroidového města, aniž si všímali vznášejících se šedých mumií mrtvých postlidí, na které naráželi, až zřetelně rozeznali obdélník z čirého plastu umístěný ve výšce zhruba sta metrů na jedné zářící stěně. Uvnitř, táhnoucí se na vzdálenost stovek metrů, byly řady a řady známých regeneračních tanků vyplněných nahými lidmi starého typu, pilnými služebníky a – Daemana ten známý pohled málem rozplakal – dalšími tvary, které se v jasném nemocničním světle místnosti hemžily sem a tam.

„Počkejte,“ zasípal Daeman. Plavali a odráželi se řídkým vzduchem blízko stěn, hledali si podpěry, terasy, mrtvé stromy a jiné pevné předměty, od kterých se mohli odrazit, ale Daeman byl vyčerpaný. Nikdy nemusel vydat tolik sil.

Na Savi sice bylo vidět, jak se nemůže dočkat, až vylétne nahoru k zářící nápravně, ale vrátila se a zůstala viset poblíž těžce oddechujícího Daemana. Harman se díval k sálu s průzračnými skly a v očích měl něco jako hlad.

Savi podala Daemanovi svou láhev. Vypil z ní všechnu vodu, aniž zaváhal nebo se zeptal, jestli smí. Byl dehydrovaný a vyčerpaný.

„Slíbil jsem Adě, že ji vezmu s námi," řekl tiše Harman.

Daeman i stará Židovka na něho pohlédli.

Harman rozpačitě pokrčil rameny. „Byl jsem přesvědčen, že poletíme kosmickou lodí. Slíbil jsem, že se pro ni zastavíme v Ardisu a přibereme ji."

„Stejně na tebe byla naštvaná," dostal ze sebe Daeman mezi prudkými nádechy. Vypadalo to, jako by mu osmózní maska nedokázala dodat tolik kyslíku, kolik potřebuje.

„Byla," kývl Harman.

Savi odstrčila ohlodanou šedivou mrtvolu, která vyplula z chaluh. Zmrzlé bílé oči jako by se na ně dívaly vyčítavě. „Silně pochybuji, že by vám Ada byla dvakrát vděčná, kdyby tady teď byla," prohlásila. Ukázala na nápravnu. „Ale vy byste měl být rád, Harmane. Toto byl váš cíl, ne? Dostat se do nápravny a vyjednat si ještě pár let?"

„Něco na ten způsob," potvrdil Harman.

Kývla hlavou k mrtvole. „Na nějaké vyjednávání s posťáky to nevypadá."

„Myslíte, že nápravna je automat?" zeptal se Harman. „Že ji těch několik posledních století udržují v provozu jenom služebníci, kteří nás faxují nahoru, po vymezenou dobu pěti dvacítek nás opravují a faxují nás zpátky do jednotvárných životů, které vedeme?"

„Co nám brání jít tam a zjistit to?" podívala se na něj stařena.

Do rozsvíceného proskleného obdélníku se dostali přes bílý čtverec polopropustné stěny, stejný jako ten v přechodové komoře.

Byla to nápravna. Bylo v ní nejenom světlo a vzduch, ale nějakým způsobem měla desetinu pozemské gravitace. Daeman padl na ruce a na nohy, když stěnou prošel, neschopný adaptovat se tak rychle na slabý, ale vytrvalý tah gravitace. Z té náhlé změny, k níž se přidal vítaný pohled na známé služebníky a hrůza, že je zpátky v nápravně, tak brzy po epizodě s alosaurem, mu nohy zeslábly tak, že nedokázal stát ani v gravitaci odpovídající bazénu.

Savi a Harman chodili od tanku k tanku. Savi si stáhla osmózní masku a vyzkoušela vzduch. „Řídký, ale strašně smrdí," řekla. Její hlas zněl zvláštně a pronikavě. „Zřejmě tady vzduch na něco potřebují, ale je tak zkažený, že se nedá dýchat. Nechte si masky na obličeji."

Daeman nepotřeboval víc pobízet; nechal si masku nasazenou.

Služebníci si jich nevšímali, věnovali se různým virtuálním ovládacím panelům. Průhlednými potrubími bylo vidět, jak do tanků a z tanků proudí zelená a červená tekutina. Harman si každý tři metry vysoký tank pozorně prohlédl. Lidská těla v nich byla většinou téměř dokonalá, ale nezformovaná, kůže se příliš leskla, hlava a slabiny byly neochlupené, oči bílé. Jenom několik plovoucích těl bylo téměř úplných. Přivřené oči, které se na ně z nich dívaly, měly barvu a apatickou inteligenci.

Daeman šel za ostatními dvěma a držel se od tanků dál. Při pohledu na tyto protolidi si vybavil mlhavé výjevy z jeho tanku, staré jen několik dní, a znovu se zachvěl. Tak dlouho od tanků ustupoval, až narazil do pultu. Služebník kolem něho proletěl, aniž mu věnoval pozornost.

„Evidentně nejsou programovaní na to, aby se věnovali lidem mimo tanky," prohlásila Savi. „Ale kdyby se jim člověk dostatečně pletl do práce, pravděpodobně by něco udělali, aby jim nepřekážel."

Na jedné nádrži, v níž bylo plně zrekonstruované tělo mladá žena s modrýma očima, zrzavými vlasy a zrzavým ochlupením na genitáliích – se nenadále rozsvítilo zelené světlo a tekutina v tanku začala prudce bublat. Sekundu nato bylo tělo pryč. O několik sekund později se v tanku zhmotnilo další tělo – tentokrát mladý muž se strnulým pohledem mrtvých očí a ránou na čele.

„Mají faxový portál v každém tanku!" vykřikl Daeman. Potom si uvědomil, že to ani jinak nejde. Tak se sem jejich těla přepravovala po každé dvacítce nebo po každém vážném zranění. *Nebo smrti.* „Mohli bychom tyto faxové uzly použít," navrhl.

„Možná by se vám to podařilo," řekla Savi, s obličejem těsně u jednoho tanku. „Anebo taky ne. Fax je nakódovaný na tělo v tanku. Mohlo by se stát, že faxový mechanismus nepozná váš kód a jednoduše vás… spláchne."

Do tanku s novou mrtvolou začaly proudit barevné tekutiny. Z jednoho otvoru se vyhrnuly chuchvalce maličkých modrých červů, kteří připlavali k mrtvému muži a zavrtali se mu do potlučené lebky a do nafouklého bílého masa.

„Pořád chcete ještě jednou do tanku?“ zeptala se Savi Harmana.

Harman si jenom promnul bradu a přivřenýma očima se rozhlédl po řadách zářících tanků. Najednou ukázal: „Ježíši Kriste,“ uklouzlo mu.

Všichni tři se k tomu pomalu přiblížili. Zpola šli, zpola plavali ve slabé, ale již ne zanedbatelné gravitaci. Daeman jednoduše nevěřil svým očím.

Třetina tanků na tomto konci byla vyplněná tekutinou, ale lidská těla v nich chyběla. Zato byla těla – části těl – na všech plochách, které tu byly k dispozici: na podlaze, na stolech, nahoře na služebnických ovládacích panelech, na horních plochách samotných nefunkčních služebníků. I když by to bylo hrozné, v první chvíli si Daeman myslel – doufal – že jsou to další mumifikované pozůstatky posťáků, ale toto nebyly mumie. A nebyly to ani pozůstatky postlidí.

Nápravna někomu sloužila jako švédský stůl.

Na dlouhém stole před nimi ležely části lidského těla – bílé, růžové, rudé, vlhké, krvavé, čerstvé. Ležel tam tucet vykuchaných těl, mužských i ženských, jakoby ještě mokrých po vytažení z tanků. Jejich orgány byly vybrané, maso okousané z krvavých žeber. Pod stolem ležela lidská hlava. Modré oči se dívaly nahoru ve výrazu, který mohl být sekundou šoku z toho, jak něco nebo někdo požírá tělo, s nímž byla spojena. Před otočným křeslem s vysokým opěradlem, které k nim bylo zády, ležela hromádka rukou.

Dřív, než na sebe stačili promluvit vysílačkou, křeslo se otočilo. Daeman si v prvním okamžiku myslel, že to, co v něm leží, je další lidské tělo, ale toto bylo nazelenalé, nedotčené a dýchalo. Žluté oči zamrkaly. Neskutečně dlouhá předloktí a prsty opatřené drápy se rozvinuly. Přes dlouhé zuby prokmitl ven ještěrčí jazyk.

„Domnívali jste se, že jsem veskrze takový jako vy,“ řekl tvor, který, jak si Daeman uvědomil, musel být opravdový Kalibán. „Ale to jste se zmýlili.“

Savi a Harman popadli Daemana, odrazili se a rozletěli se s ním nápravnou pryč. Daeman křičel do komunikátoru úplně stejně, jako při cestě nahoru v křesle. Narazili přímo do bílé stěny, prošli jí bez zastavení – jenom ucítili, jak je termokombinézy pevněji stiskly, když vlétli do mrazivého téměř vakua mimo nápravnu – potom se mocně odrazili od čiré stěny a střemhlav se vrhli k zemi o sto metrů níž.

Když si udělali zastávku na plošině necelých dvacet metrů nad podlahou města, Savi a Harman pustili Daemanovy ruce. Stačil si všimnout mumií, které se vznášely všude kolem, s dírami v krku a v břiše vyhryznutými stejným poloměrem kousnutí, jaký bylo vidět na lidech v nápravně, a uvědomil si, že si nazvrací do dýchací masky. Dva společníci, kteří stáli vedle něho, zatím našli něco pevného, od čeho se mohli odrazit, a začali plavat k temnotě před nimi.

Daeman si v zoufalství vytáhl masku nahoru a vyzvracel se do téměř vakua a páchnoucího studeného vzduchu. Cítil, jak mu praskají ušní bubínky a nadouvají se mu oči, ale stáhl si masku zpátky – byla cítit jeho zvratky a strachem – a odrazil se za Savi a Harmanem. Nechtěl utíkat. Chtěl se jenom stočit do klubíčka, v takové poloze se vznášet a znovu se vyzvracet. Ale dokonce i Daeman pochopil, že takovou možnost nemá. Ohlédl se přes rameno k záři nápravny a začal sebou divoce mlátit – plavat, běžet a odrážet se o život.

Kalibán je dostihl v nejtemnějším koutě města, kde se plochy divoce rostoucích chaluh kolébaly působením Coriolisovy síly pomalu rotujícího asteroidu. Tady byly všechny skleněné stěny města průzračné. Několik minut jim ukazovaly, jak kolem pluje Země bělavá mračny, načež následovalo několik minut tmy rušené pouze chladnými hvězdami. Kalibán přišel ve tmě.

Trojice se v temnotě choulila k sobě.

„Viděli jste ho vyjít z nápravny?“ zeptala se Savi.

„Ne.“

„Já jsem už pak neviděl nic, když jsme utekli,“ dostal ze sebe Harman.

„To byl *kalibánec?*“ zajíkl se Daeman. Uvědomil si, že brečí, ale bylo mu to jedno. Vložil do té otázky svůj poslední rezervoár naděje.

„Ne,“ řekla Savi do komunikátoru a tón jejího hlasu rozmetal poslední Daemanovy naděje.

„Byl to samotný Kalibán.“

„Ta těla…“ začal Harman. „Po páté dvacítce?“

„Vypadalo to, jako by mezi nimi byla i mladší,“ zašeptala Savi. V ruce měla svou černou zbraň a otáčela se, nahlížela do tmy mezi porosty pohupujících se chaluh.

„Třeba ten tvor původně lovil jenom ty, kteří měli pět dvacítek,“ zašeptal do vysílačky Harman. „Ale postupně se stal drzejším. Netrpělivějším. Hladovějším.“

„Ježíši, Ježíši, Ježíši, Ježíši,“ syčel Daeman. Byla to nejstarší zaříkací formule, kterou lidé znali, i když nevěděli, co znamená. Zuby mu cvakaly.

„Ještě máte hlad?“ zeptala se ho Savi. Možná chtěla Daemana uklidnit nějakou temnou aproximací humoru. „Já tedy ne,“ dodala.

„Já ano,“ promluvil Kalibán na jejich rádiových frekvencích. Netvor vyplul z chaluh, přehodil přes ně síť, vyrazil Savi z ruky pistoli a pobral je jako ryby.

44

Olympus Mons

Pro Mahmuda bylo zvláštní nemít Orpha v dosahu spojení úzkým svazkem. Doufal, že přítel je v bezpečí.

Bohové vpadli do místnosti sekundu poté, co ten člověk, který ani neprozradil svou totožnost, zmizel kvantovou teleportací. Mahmud nevěřil, že může existovat jiná neviditelnost než taková, kterou zajišťují kvalitní maskovací materiály, ale bylo úplně jasné, že vysocí bohové a bohyně, kteří se nahrnuli do místnosti a poklekli kolem Héry, ho nevidí. Mahmud proklouzl mezi jejich do bronzova opálenýma nohama a bílými tógami a pustil se labyrintem chodeb zpátky. Zjistil, že je velice těžké chodit jako dvounožec, když je člověk neviditelný – neustále si kontroloval, kde má nohy, a ony nikde nebyly – a tak se spustil na všechny čtyři a tiše našlapoval chodbami.

Jelikož Orphu zpomalil bohy, kteří je doprovázeli do cely, Mahmud si stačil všimnout, kam uložili vysílač a Zařízení. Místnost byla v postranní chodbě za třemi zabočeními doprava od chodby, kde ho s Orphem věznili.

Když Mahmud došel ke skladišti, chodba byla prázdná – třebaže bohové často procházeli sousedícími chodbami a křižovatkami – a on aktivoval nízkowattový laser na zápěstí, aby dveře prořízl. Jak řezal, uvědomil si, jak zvláštní by to muselo připadat každému bohovi, jenž by do chodby zahnul – žádný moravec na dohled, ale dvaceticentimetrový červený paprsek se vznáší ve vzduchu sám od sebe a pomalu propaluje kruh do zámkového mechanismu obrovských dveří.

Laser by nedokázal propálit celé dveře, ale vyřízl hezký pěticentimetrový kroužek nad zámkem – když si Mahmud projel ultrazvukové frekvence, našel polohu mechanismu sluchem – a dveře

se otočily dovnitř. Mahmud je za sebou zavřel, jakmile vstoupil, a jen o několik sekund později zaslechl na chodbě kroky. Prošly kolem. Stáhl si koženou Hádovu přilbu, aby lépe viděl své ruce a nohy.

Toto nebyla prázdná zadržovací cela. Místnost byla přinejmenším dvě stě metrů dlouhá a polovinu široká a byla plná zlatých prutů, hromad mincí, truhlic s drahokamy, malých hor vyleštěných bronzových předmětů, mramorových soch bohů a lidí, velkých lastur, z nichž na naleštěnou podlahu přetékaly perly, odstrojených zlatých vozů, skleněných válců vyplněných lazuritem a stovek dalších pokladů, které se všechny leskly odraženým světlem plamenů mihotajících v desítkách zlatých trojnoží.

Mahmud si bohatství nevšímal a rozběhl se k dávkovému vysílači z matného kovu a o něco menšímu Zařízení. Neměl šanci, aby odsud mohl obě věci odnést – neviditelnost nezaručovala, že by nevypadalo podezřele, kdyby po chodbě pluly dva kovové přístroje – a věděl, že na to, aby něco udělal, má jenom sekundy. Proto odtáhl Zařízení stranou, našel na komunikátoru správné připojovací místo a aktivoval je standardním nízkonapěťovým příkazem.

Primitivní UI vysílače přijala příkaz, shodila nanokarbonový obal a odkryla komplikované, do sebe složené přístroje. Mahmud couvl a díval se, jak se vysílač překulil dopředu, elegantně jako akrobat, rozbalil tři stativové nohy a kontejnery s Chevkovianovou felschenmass a nato rozvinul osmimetrovou síťovou anténu. Mahmud byl rád, že to nezkusil v nějaké malé místnosti.

Přesto zůstával v místnosti bez oken, možná pod tunami mramoru, žuly a marsovského kamene, dost možná příliš silnými na to, aby přes ně signál prošel. Každopádně tam nebyla hvězdná obloha, kterou by anténa mohla použít k navigaci a orientaci. Zatímco anténa pátrala a bzučela, Mahmud cítil, jak v něm narůstá úzkost – a nejenom proto, že z chodeb se ozýval další křik. Toto bude další místo, které bohové prohledají – nebo kam kvitnou – až se ubezpečí, že Héra je naživu. Kdyby se tady vysílač nedokázal chytit, pravděpodobně by to znamenalo konec Mahmudovy a Orphovy mise. Všechno záviselo na tom, jak důmyslně je dávkový vysílač zkonstruován.

Talíř antény se zakýval, zabzučel, naposledy upravil nastavení a zafixoval se na něco, co bylo zhruba dvacet stupňů od vertikály. Vedle fyzických propojovacích portů se objevil virtuální ovládací panel a rozzářila se zelená světélka.

Mahmud se napojil a přehrál všechno, co měl ve svých paměťových bankách z celé cesty – každý rozhovor s Orphem, každý dialog s Korosem III., Ri Poem nebo s bohy, všechno, co viděl a zaznamenal od okamžiku, kdy opustili jupiterovský prostor. Když mohl na portu vysílače využít širokopásmové připojení, bylo přehrávání hotovo za necelých patnáct sekund.

Mahmudovy senzory zaznamenaly ve stavbě dávkového vysílače Chevkovianovo antihmotové energetické pole. Napadlo ho, jestli je cítí také bohové. Věděl, že tak či tak ho najdou během několika minut, jestli ne dřív. A z této místnosti a z této budovy se nemohl dostat se Zařízením pod paží. Mohl je spustit teď, nebo je mohl spustit později. Tak či tak by byl v centru toho, co se stane.

Ale Zařízení nebylo to, čím by se teď měl trápit. Důležitý byl dávkový vysílač.

Nespočet indikátorů na komunikátoru se rozsvítil zeleně. Mahmud z toho pochopil, že energetický zdroj je nabit na maximum, data jsou zašifrována a cíl – pravděpodobně jupiterovský prostor, možná dokonce Európa, je zaměřen. Alespoň doufal, že to tak je.

Někdo bušil na dveře.

Proč se dovnitř nepřenesou jednoduše kvantovou teleportací? napadlo Mahmuda. Neztrácel čas tím, že by se na to snažil přijít. Vyměnil ruce za kovové vodiče, našel poslední spouštěcí port a pustil do něj aktivační náboj dvaatřiceti modulovaných voltů.

Z antény vytryskl žlutý, osm metrů široký paprsek. Sloup čisté Chevkovianovy energie prorazil díru do stropu a třemi dalšími podlažími, načež vystřelil ke hvězdám. Pak zhasl a vysílač se sám nehlučně zlikvidoval. Zůstala z něho roztavená hrouda.

Mahmudovy nouzové polarizační filtry naskočily při přenosu v několika nanosekundách, ale i tak zůstal na pár vteřin oslepený. Když se pak podíval nahoru přes několik šikmých, ještě kouřících děr nad sebou, a spatřil oblohu, vůbec poprvé si dopřál naději.

Bohové odpálili vstupní dveře a Mahmudův konec pokladnice se naplnil dýmem a výpary.

Mahmud využil několikasekundové maskování, které mu poskytl dým, k tomu, aby popadl Zařízení – které by v pozemské gravitaci mělo hmotnost jen asi deset kilogramů a tady na Marsu vážilo jen asi tři – a pak se přikrčil, zmáčkl pružiny a pohonné mechanismy v zadních nohách na maximum, nehledě na konstrukční tolerance, a proskočil kouřícími dírami. Prolétl nahoru přes patnáct metrů roztříštěného mramoru a kapající žuly.

Střecha byla v této části Velkého paláce plochá. Mahmud se po ní rozběhl nejrychleji, jak to po dvou nohách dokázal, plný radosti, že je znovu venku. Zařízení si nesl pod levou paží.

Obloha nad vrcholkem Olympus Mons byla modrá a hemžil se na ní tucet létajících vozů řízených bohy a bohyněmi. Jeden ze strojů se prudce snesl dolů a prosvištěl deset metrů nad střechou, zřetelně s úmyslem rozdrtit Mahmuda pod koly. Mahmud si příliš pozdě uvědomil, že si zapomněl přes hlavu přetáhnout Hádovu přilbu. Mohl ho vidět každý z pátrajících bohů nad ním.

Mahmud využil energii uloženou ve svém systému do poslední kapičky, aniž si v tu chvíli připustil starosti, jak si ji dobije, skrčil se a znovu vyskočil. Proletěl přímo holografickými koňmi a kopl překvapenou bohyni do prsou. Bohyně se pozadu skácela z vozu, mávajíc rukama jako větrník, a tvrdě přistála na střeše Velkého paláce bohů.

Mahmud tři sekundy studoval virtuální displej, holograficky promítnutý nad přední zábradlí vozu, potom vsunul do matrice své manipulátory a prudce strhl vůz doprava. Další vozy s křičícími bohy prudce měnily směr, klesaly a stoupaly, aby mu odřízly cestu. Ze vzdušného prostoru Olympu se nedalo uniknout, ale Mahmud se nechystal uniknout tímto způsobem.

Ve chvíli, kdy Mahmud přelétl okraj obrovského Kalderového jezera, se k němu stahovalo pět vozů a vzduch byl plný titanových šípů – šípů! Popadl Zařízení a vyskočil právě v okamžiku, kdy první Apollónův šíp zasáhl vůz. Stroj explodoval jen několik metrů nad ním a Mahmud padal do vody mezi roztaveným zlatem a hořícími energetickými kostkami. V několika sekundách, než dopadl na

hladinu, pršely vzduchem mikroobvody. Hloubkový sonar mu prozradil, že kaldera pod hladinou jezera sahá do hloubky více než dvou tisíc metrů.

To by mohlo stačit, pomyslel si malý moravec. Pak dopadl do vody, aktivoval ploutve a se Zařízením v pevném objetí se potopil do hlubiny.

45

Ílijské planiny, Ílion

Vyčítám si, že se pro robotka nevrátím hned, ale tady dostaly události spád.

Strážní mě dovedou k Achilleovi, který se strojí do boje. Kolem sebe má vojevůdce, jež zdědil po Agamemnónovi – Odyssea, Dioméda, starého Nestóra, Velkého a Malého Aianta – obvyklou partu kromě Átreovců, Agamemnóna a Menelóa. Je možné, jak to Áres vykřikoval nahoře, že Achilleus krále Agamemnóna zabil, čímž připravil jeho ženu Klytaimnéstru o krvavou pomstu a stovku budoucích dramatiků o námět? Byla Kassandra během noci zproštěna svého osudu?

„Kdo jsi, u Háda?“ oboří se na mě rychlonohý Achilleus, zhouba mužů, když mě šikovatel dovede do vnitřního tábora. Znovu si uvědomím, že vidí jenom Thomase Hockenberryho, pokleslého v ramenou, zarostlého a zašpiněného, bez pláštíku, meče a levitačního postroje, nedbale vypadajícího pěšáka s prsním brněním ze zašlého bronzu.

„Jsem ten, o němž tvá matka Thetis řekla, že tě dovede nejdřív k Hektorovi a potom k vítězství nad bohy, kteří zavraždili Patrokla,“ řeknu.

Různí hrdinové a velitelé o krok couvnou, když to slyší. Achilleus jim zřejmě řekl, že Patroklos je mrtvý, ale možná se jim nesvěřil se svým plánem na vyhlášení války Olympu.

Achilleus si mne spěšně odtáhne stranou, dál od naslouchajícího kroužku unavených bojovníků. „Jak poznám, že jsi ten, o kom moje matka, bohyně Thetis, mluvila?“ zeptá se mě tento mladý polobůh. Achilleus dnes vypadá starší než včera, jako by se do jeho mladé tváře přes noc vyryly nové vrásky.

„Dokážu ti to tím, že tě vezmu tam, kam se musíme vypravit.“

„Na Olymp?“ Oči nemá úplně příčetné.

„Nakonec i tam,“ slíbím tiše. „Ale jak ti matka řekla, nejdřív musíš uzavřít mír a spojit síly s Hektorem.“

Achilleus se hrozivě ušklíbne a odplivne si do písku. „Dnes nedokážu uzavřít mír. Chci válku. Válku a božskou krev.“

„Abys mohl bojovat s bohy, musíš nejdřív ukončit tuto nesmyslnou válku s trójskými hrdiny,“ vysvětlím mu.

Achilleus se otočí a ukáže na vzdálené bitevní linie. Za obranným příkopem uvidím achájské vlajky postupující do míst, kde byly minulou noc trójské linie. „Ale my je porážíme,“ zvolá Achilleus. „Proč bych měl s Hektorem uzavřít mír, když můžu mít za několik hodin jeho střeva na hrotu svého oštěpu?“

Pokrčím rameny. „Ať je po tvém, synu Péleův. Byl jsem sem poslán, abych ti pomohl pomstít Patrokla a získat jeho tělo pro pohřební obřady. Jestli o to nestojíš, odejdu.“ Otočím se k němu zády a začnu odcházet.

V dalším okamžiku na mě Achilleus skočí, povalí mě do písku a vytasí nůž tak rychle, že bych ho nedokázal paralyzovat, ani kdyby na tom závisel můj život. Což možná závisí, protože Achilleus mi přitiskne na hrdlo čepel, která je ostrá jako břitva. „Ty máš odvahu *mě* urážet?“

Mluvím velice opatrně, aby se mi čepel nezařízla do krku. „Nikoho neurážím, Achillee. Byl jsem sem poslán, abych ti pomohl pomstít Patrokla. Jestli o to stojíš, udělej, co ti řeknu.“

Achilleus na mě chvíli nasupeně hledí, potom vstane, schová nůž do pouzdra a nabídne mi ruku, aby mi pomohl vstát. Odysseus a ostatní velitelé to mlčky sledují ze vzdálenosti deseti metrů. Zvědavost jim čiší z tváří.

„Jak se jmenuješ?“ zeptá se Achilleus.

„Hockenberry,“ řeknu, ometu si písek ze zadku a promnu si krk v místě, kde se ho dotýkala čepel. Pak si vzpomenu na obvyklý rituál a dodám: „Syn Duanův.“

„Zvláštní jméno,“ zamumlá zabiják. „Ale žijeme ve zvláštních časech. Vítej, Hockenberry, synu Duanův.“ Podá mi ruku a stiskne mi předloktí tak mocně, že mi zastaví krevní oběh. Pokusím se mu stisk oplatit.

Achilleus se otočí ke svým velitelům a pobočníkům. „Strojím se do války, synu Duanův. Až budu hotov, doprovodím tě klidně i do hlubin Hádovy říše, bude-li to třeba.“

„Pro začátek bude stačit Ílion,“ odpovím.

„Pojď, seznam se s mými druhy a vojevůdci, teď když je Agamemnón poražen.“ Odvede mě k Odysseovi a ostatním.

Musím se zeptat.

„Agamemnón je mrtvý? I Meneláos?“

Achilleus se hrozivě ušklíbne a zavrtí hlavou. „Ne, nezabil jsem Atreovce, třebaže jsem je dnes ráno porazil v boji muže proti muži, jednoho po druhém. Jsou potlučení a zakrvácení, ale zase tak vážná zranění nemají. Je u nich léčitel Asklépios. Sice mi odpřísáhli věrnost, když je nechám naživu, ale stejně jim nebudu nikdy důvěřovat.“

Potom mě Achilleus představí Odysseovi a všem ostatním hrdinům, které jsem déle než devět let pozoroval. Každý z mužů mi na pozdrav stiskne předloktí, takže stačí, abych v řadě postoupil jen za nejvyšší velitele, a necítím prsty a zápěstí.

„Božský Achillee,“ promluví Odysseus, „dnes ráno ses stal naším králem. Odpřísáhli jsme ti věrnost a slíbili jsme ti, že s tebou půjdeme až na Olymp, bude-li třeba, abychom po Athénině zradě – tak neuvěřitelné – vybojovali zpět tělo tvého druha Patrokla, ale musím ti říct, že tví muži a tví velitelé mají hlad. Achájci se potřebují najíst. Bojovali s Trójany celé dopoledne, po noci, kdy nespali vůbec nebo jen málo, a zahnali Hektorovy oddíly od našich černých lodí, od našich hradeb a příkopů, ale jsou unavení a hladoví. Ať tady Talthybios připraví velitelům divokého kance a ty se svými muži se stáhněte na jídlo…“

Achilleus se k Láertovu synovi prudce otočí. „*Na jídlo?* Zbláznil ses, Odyssee? Dnes nemám chuť na jídlo. To, po čem prahnu, je vraždění, krev, křik a sténání umírajících mužů a zmasakrovaných bohů.“

Odysseus se lehce ukloní. „Achillee, synu Péleův, zdaleka největší ze všech Achájců, jsi silnější než já a s oštěpem umíš zacházet o mnoho lépe než já, ale je možné, že moudrostí tě předčím, neboť mám za sebou víc let zkušeností a víc obtížných soudů. Nech

své srdce přesvědčit tím, co říkám, náš nový králi. Nedopusť, aby tví věrní Achájci, Argejci a Danaové v tento dlouhý den zaútočili na Ílion s prázdným žaludkem, a už vůbec ne to, aby vytáhli do boje proti Olympu, když mají hlad."

Achilleus chvíli mlčí, než odpoví.

Odysseus si vyloží Achilleovo mlčení jako příležitost k tomu, aby podpořil svůj návrh argumenty. „Opravdu chceš, Achillee, aby tví oddaní rekové, do jednoho ochotní položit pro tebe život, toužící pomstít Patrokla, zemřeli nikoli v boji s nesmrtelnými bohy, ale *hladem?*"

Achilleus položí silné paže Odysseovi na ramena a já si uvědomím, nikoli poprvé, o kolik je ten zabiják vyšší než podsaditý taktik. „Odyssee, moudrý rádče," řekne Achilleus, „ať Talthybios podřízne svou dýkou největšího kance a nechá ho rožnit nad ohněm tak horkým, jaký tví muži dovedou rozdělat. Pak porazte tolik dalších, kolik je třeba pro nasycení achájských řad. Nařídím svým věrným Myrmidonům, aby se hostiny ujali. Ale dnes nebude na úvod žádná oběť bohům. Žádné první zvíře nebude vhozeno do ohně jako oběť. Dnes ukážeme bohům jenom ostří svých oštěpů a mečů. Ať si pro změnu vezmou to poslední."

Rozhlédne se kolem sebe a promluví nahlas, aby ho slyšeli všichni velitelé. „Najezte se dobře, přátelé. Nestóre! Ať tví synové Antilochos a Thrasymédés, a také Megés, syn Fýleův, Mérionés a Thoás, jakož i Lykomédés, syn Kreiontův, a Melanippos, roznesou zprávu o hostině až do prvních řad boje, aby dnes žádný achájský bojovník nebyl o poledním jídle bez masa a vína! Ustrojím se do boje a odejdu s Hockenberrym, synem Duanovým, abych se připravil na nastávající válku s bohy."

Achilleus se otočí a zajde do stanu, kde se oblékal, když jsem přišel. Dá mi znamení, abych ho následoval.

Sledování toho, jak se Achilleus strojí do bitvy, mi připomene, jak jsem čekal, až se má manželka Susan oblékne, když jsme někam šli na večírek a měli jsme už zpoždění. Ten proces se nedá žádným způsobem urychlit – člověk může jedině čekat.

Přesto se pořád dívám na chronometr, myslím na robotka, kterého jsem nechal tam nahoře – jmenoval se Mahmud – a honí se mi hlavou, jestli už ho… to… ho bohové nezabili. Ale řekl mi, abych se vrátil a počkal na něho u Kalderového jezera za hodinu. Do té doby mi zbývá ještě víc než třicet minut.

Jenže jak se mám vrátit na Olymp, když se nemůžu ukrýt Hádovou přilbou? Ukvapil jsem se, když jsem koženou kápi dal robotkovi, a teď mohu za svou ukvapenost kdykoli zaplatit, pokud se bohové podívají dolů a najdou mě tady. Ale říkám si, že Afrodíta mě uvidí tak jako tak, když se na Olymp vrátím, ať Hádovu přilbu mám nebo ne, takže tam prostě budu muset rychle kvitnout, popadnout Mahmuda a kvitnout pryč. Momentálně je důležité to, co se děje tady a v Íliu.

Tady se momentálně děje to, že Achilleus se obléká.

Všimnu si, že Achilleus skřípe zuby, když se strojí do bitvy – nebo spíš když mu jeho sluhové, otroci a správci pomáhají ustrojit se do bitvy. Žádný středověký *rytíř kavalír* nezacházel se svou výzbrojí a brněním pečlivěji a obřadněji než dnes Achilleus, syn Péleův.

Ze všeho nejdřív si Achilleus obalí nohy dokonale tvarovaným holenním brněním – chrániči, které mi připomenou dobu, kdy jsem dělal chytače v Malé lize. Tyto chrániče však nejsou z vylisovaného plastu, jsou nádherně vykované z bronzu, se stříbrnými kotníkovými sponkami.

Potom si Achilleus připne na širokou hruď náprsní krunýř a pověsí si přes rameno meč. Meč, rovněž zhotovený z bronzu a vyleštěný tak, že se blýská víc než zrcadlo, je ostrý jako břitva a má jílec se stříbrnými cvočky. Kdybych se přikrčil a použil obě ruce, zvedl bych jej. Možná.

Potom zvedne obrovský kulatý štít zhotovený ze dvou vrstev bronzu a dvou vrstev cínu – v této době vzácného kovu – oddělených vrstvou zlata. Tento štít, nablýskaný a naleštěný, představuje tak slavné umělecké dílo, že jeho vzhledu Homér věnoval celou jednu knihu *Íliady;* stal se také námětem mnoha samostatných básní, včetně mé oblíbené od Roberta Gravese. A kupodivu jím nejsem zklamán, když jej spatřím na vlastní oči. Stačí říct, že zdobení štítu zahrnuje soustředné kruhy výjevů, jež shrnují filozofickou podstatu

velké části tohoto starořeckého světa. Začíná řekou Ókean na vnějším okraji, pokračuje úžasnými obrazy Města míru a Města války nedaleko středu a vrcholí nádherným zobrazením země, moře, slunce, měsíce a hvězd ve středu kruhu. Štít je tak dokonale vyleštěný, že i ve stínu tohoto stanu se třpytí jako zrcadlo heliografu.

Nakonec Achilleus zvedne svou masivní přilbu a nasadí si ji nad obočí. Podle pověsti do ní zasadil chochol z koňských žíní – válečné přilby s vysokými chocholy nenosí v této válce jenom Trójané, ale taky Achájci – samotný bůh ohně Héfaistos. Je pravda, že vysoké zlaté chocholy na hřebeni přilby září jako plameny, když Achilleus jde.

Až na svůj oštěp plně vyzbrojený, Achilleus si svou výstroj vyzkouší jako obránce z NFL, který se ujišťuje, že má dobře nasazené ramenní chrániče. Zabiják se otočí na patách, aby zjistil, že mu holenní chrániče pevně sedí a náprsní brnění má dost přitažené, ne však tolik, aby se nemohl snadno otáčet, kroutit, uskakovat a útočit. Potom uběhne několik kroků, aby se přesvědčil, že všechno počínaje vysoko zavázanými sandály a konče přilbou zůstane na svém místě. Nakonec zvedne štít, natáhne ruku přes rameno a vytasí meč, to vše jediným pohybem, tak plynulým, že to vypadá, jako by to dělal od narození.

Vrátí meč do pochvy a osloví mě: „Jsem připraven, Hockenberry.“

V doprovodu velitelů odvedu Achillea zpátky na pláž, kde jsem zanechal Orphův krunýř. Strážní se k obrovskému krabovi – který se díky mému levitačnímu postroji stále vznáší nad zemí, což narůstajícímu davu vojáků neujde – raději ani nepřiblížili. Rozhodl jsem se, že tady uspořádám malé kouzelnické představení, abych na Odyssea, Dioméda a ostatní kapitány udělal dojem a zároveň si získal trochu víc respektu. Kromě toho vím, že tihle ostatní Achájci, kteří nejsou zaslepení vztekem jako Achilleus, určitě nijak neplanou nadšením z toho, že mají vytáhnout proti nesmrtelným bohům, které uctívali, obětovali jim a poslouchali je od chvíle, kdy byli dost staří, aby dokázali myslet. Všechno, čím teď můžu posílit Achilleovu vládu nad jeho novou armádou, by teoreticky mělo prospět nám oběma.

„Chytni se mě za předloktí, synu Péleův,“ řeknu tiše. Když to Achilleus udělá, volnou rukou otočím ovládáním medailonku a oba zmizíme.

Helena řekla, že se s nimi mám sejít v předsíni pokoje maličkého Skamandria v Hektorově domě. Už jsem tam byl, takže mi nedělá problémy představit si ji a kvitnout do prázdné místnosti. Jsme tady o něco dřív – k výměně stráží na ílijských hradbách dojde až za čtyři pět minut. Předsíň má okno, a tak oba vidíme, že jsme v centru Ília. Provoz na ulicích – vozy tažené voly, koně s cinkajícími postroji, křik z tržiště, šoupavé kroky stovek a stovek chodců na dláždění – k nám doléhá otevřeným oknem jako uklidňující zvuková kulisa.

Nevypadá to, že by kvantová teleportace Achillea nějak vyvedla z míry. Uvědomím si, že život tohoto mladého muže byl plný božských kouzel. Proboha, vždyť ho vychoval a vzdělal *kentaur*. Teď – s vědomím, že je v nejvnitrnějším břiše nepřátelského zvířete v Íliu – jenom položí ruku na jílec svého meče, aniž by jej vytáhl, a podívá se na mě, jako by se ptal: „Co dál?“

„Co dál“ je mužský výkřik prostoupený strašlivou bolestí, který se ozve ze sousední místnosti, z dětského pokoje. Přestože jsem ho nikdy neslyšel takto sténat a naříkat, poznám v hlasu křičícího muže Hektora. Ženy také pláčou a bědují. Hektór vykřikne znovu, jako by trpěl smrtelnými bolestmi.

Nijak netoužím do toho pokoje vstoupit, ale Achilleus to udělá za mě. Vykročí pevným krokem, stále s rukou pevně na jílci povytaženého meče. Jdu za ním.

Jsou tady všechny mé Trójanky: Helena, Hekabé, Láodiké, Theánó a Andromaché – ale ani se neotočí, když Achilleus a já do pokoje vejdeme. Hektór je tady také, v zaprášené a zakrvavené bojové výstroji, ale ani ke svému úhlavnímu nepříteli nevzhlédne, když se Achilleus zastaví a podívá se na to, na co se soustřeďuje zděšená pozornost všech přítomných.

Ručně vyřezávaná dětská kolébka je převrácená. Krev je rozstříknutá po dřevě kolébky, po mramorové podlaze i po síťce proti komárům. Tělo maličkého Skamandria, rovněž láskyplně nazývaného Astyanax, ani ne ročního, leží na podlaze – rozsekané na

kusy. Hlava chybí. Ruce a nohy někdo osekal. Jedna buclatá ručička zůstává spojena s tělem, ale druhá byla uťata v zápěstí. Královské pleny miminka, s Hektorovým rodovým erbem umně vyšitým z přední strany, jsou nasáklé krví. Opodál leží tělo kojné, kterou jsem zahlédl na hradbách a minulou noc tady, když klidně spala. Vypadá, jako by ji potrhala nějaká obrovská kočkovitá šelma z džungle. Mrtvé ruce má stále natažené k převržené kolébce, jako by zemřela, když se snažila děťátko chránit.

V pozadí naříká a křičí služebnictvo, ale mluví Andromaché. Její hlas je ohromený, ale skoro až děsivě klidný. „Udělaly to bohyně Athéna a Afrodíta, můj pane a manželi."

Hektór zvedne hlavu. Jeho tvář pod přilbou je strašlivou maskou ohromení a hrůzy. Z ochablých úst, otevřených do o, mu visí sliny. Kolem vytřeštěných očí má rudé kruhy. „Athéna? Afrodíta? Jak je to možné?"

„Přišla jsem ke dveřím ze své komnaty právě před hodinou, když jsem zaslechla jejich hovor s chůvou," řekne Andromaché. „Samotná Pallada Athéna mi řekla, že náš milovaný Skamandrios má být obětován z vůle Dia. 'Roční býček na obětní porážku,' tak to bohyně vyjádřila. Snažila jsem se přít, plakat, prosit, ale bohyně Afrodíta mě donutila zmlknout a prohlásila, že Diově vůli v této věci nemá nikdo bránit. Afrodíta řekla, že bohové jsou zklamáni vývojem války a tím, že se vám včera nepodařilo spálit černé lodě. A že tuto oběť vykonají jako výstrahu." Ukáže na rozsekané děťátko na podlaze. „Pověřila jsem nejrychlejší sluhy, aby tě odvolali z bojiště, a poslala jsem pro tyto ženy, aby mi byly nápomocny v mém žalu, než dorazíš, můj manželi. Dokud jsi nepřišel, do této místnosti jsme nevstoupily."

Hektór otočí svou divokou tvář k nám, ale jeho pohled přejede přes mlčícího Achillea bez povšimnutí. Myslím, že by v tuto chvíli neviděl ani kobru u svých nohou. Je oslepený šokem. Jediné, co vidí, je Skamandriova mrtvola – bezhlavá, zakrvácená, s jednou pěstičkou zaťatou. Pak ze sebe Hektór zajíkavě dostane: „Andromacho, má ženo, má milovaná, proč ty neležíš mrtvá na podlaze vedle chůvy, proč jsi stejně jako ona nezahynula při ochraně našeho dítěte před hněvem nesmrtelných?"

Andromaché sklopí tvář a tiše se rozpláče. „Athéna mě držela u dveří za nějakou neviditelnou stěnou, zatímco obě svou božskou silou páchaly tento čin.“ Slzy jí kanou na živůtek róby. Až teď si všimnu, že ji má zakrvavenou, zřejmě jak klečela a tiskla k sobě pozůstatky svého zavražděného dítěte. V tuto chvíli to nemá význam, ale vzpomenu si, jak jsem se coby puberťák díval na televizi a viděl Jackie Kennedyovou v ten vzdálený listopadový den.

Hektór neudělá žádný pohyb, aby manželku objal nebo utěšil. Nářek služebnictva zesílí, ale Hektór zůstane ještě chvíli zticha. Teprve potom zvedne zjizvenou, svalnatou paži, zatne mocnou pěst a vyštěkne ke stropu:

„Pak vás tedy odmítám! Od tohoto okamžiku, Athéno, Afrodíto, Die – všichni bohové, jimž jsem celé ty roky sloužil a které jsem uctíval až za život – jste moji nepřátelé.“ Zahrozí pěstí.

„Hektore,“ promluví Achilleus.

Všichni otočí hlavu. Služebnictvo zakvílí hrůzou. Helena si přitiskne ruce na ústa v dokonalé napodobenině úžasu. Hekabé vykřikne.

Hektór vytasí svůj meč a vycení zuby s výrazem, který skoro připomíná úlevu. *Tady je někdo, na kom si mohu vybít svůj vztek. Někdo, koho můžu zabít.* Čtu mu tyhle myšlenky ve tváři.

Achilleus zvedne obě ruce dlaněmi vzhůru.

„Hektore, bratře v zármutku, přišel jsem dnes za tebou proto, abych s tebou nesl tvůj žal a nabídl ti svou pravou ruku k boji.“

Hektór se předtím celý napjal, jak se chtěl na zabijáka vrhnout, nyní však trójský hrdina ztuhne a jeho obličej se změní v masku zmatku.

„Včera v noci,“ řekne Achilleus, s mozolnatými dlaněmi stále zvednutými, aby bylo vidět, že má prázdné ruce, „Pallas Athéna přišla do mého stanu v myrmidonském ležení, zabila mi nejdražšího přítele – Patroklos je mrtev její rukou – a jeho tělo odnesla na Olymp, aby je tam předhodila mrchožravým ptákům.“

Hektór stále svírá svůj meč. „Viděl jsi to?“

„Mluvil jsem s ní a byl jsem toho sám svědkem,“ řekne Achilleus. „Byla to ona, bohyně. Zabila Patrokla stejně jako dnes tvého syna – a ze stejných důvodů. Sama mi to řekla.“

Hektór se podívá na svou ruku s mečem, jako by ho zbraň a paže zradily.

Achilleus vykročí. Houf žen se před ním rozestoupí. Achájský zabiják natáhne pravici tak, že se téměř dotýká špičky Hektorova meče.

„Šlechetný Hektore, nepříteli, bratře v krvi," promluví tiše Achilleus, „přidáš se ke mně v této nové bitvě, kterou musíme vybojovat, abychom pomstili to, co jsme ztratili?"

Hektór upustí meč. Bronz s ozvěnou třeskne o mramorovou podlahu, jílec zbraně skončí v kaluži Skamandriovy krve. Trójan není schopen slova. Udělá krok, skoro jako by chtěl zaútočit, ale potom divoce stiskne Achilleovi předloktí – být to moje ruka, utrhl by mi ji – a tiskne mu ruku dál, jako by na ní visel, aby neupadl.

Přiznám se, že po celou tu dobu zalétám pohledem k Andromaché. Stále tiše pláče, i když na ostatních tvářích se zračí spíš šok a úžas.

Udělala jsi to? Myslím na Hektorovu ženu. *Udělala jsi to vlastnímu synovi, abys ve věci této války prosadila svou?*

Přemýšlím o tom, s odporem od Andromachy couvám, ale zároveň vím, že to jinak nešlo. Prostě to jinak nešlo. Ale pak shlédnu na rozsekané pozůstatky Astyanakta, „Pána města", zavražděného Skamandria, a ustoupím o další krok. I kdybych se dožil tisíce, deseti tisíc let, stejně tyto lidi nikdy nepochopím.

V tom okamžiku kvitne do prázdné poloviny dětského pokoje pravá bohyně Athéna doprovázená Múzou a bohem Apollónem.

„Co se to tady děje?" zeptá se Pallas Athéna, dva a půl metru vysoká, arogantní postojem, tónem i pohledem.

Múza na mě ukáže. „Tam je!" vykřikne.

Apollón napne svůj stříbrný luk.

46

Rovníkový prstenec

V Kalibánově doupěti byla tma, vlhko a teplo. Skrývalo se totiž mezi starými trubkami a kanalizační soustavou pod povrchem města, umělá jeskyně vyhřívaná na tropické teploty biologickým rozkladem, obývaná cupitavými tvory podobnými mlokům a zarostlá tykvemi. Kalibán probořil tenký led, proplaval rourou v půdě asteroidu, dostal se do dlouhé, úzké sluje, kde pověsil síť se zajatci na hák, pak síť rozřízl a posadil tři ohromené, odpor nekladoucí lidi na tři balvany vyčnívající tři metry nad bublající tůni. Potom se sám natáhl na rouru pokrytou lišejníkem a zarostlou kapradinami. Netvor šplouchal oběma nohama v břečce, podpíral si bradu obrovskými sevřenými pěstmi a zkoumavě si prohlížel Savi, Harmana a Daemana.

Daeman se pomočil, když se ho obluda zmocnila. Termokombinéza vstřebala vlhkost a téměř okamžitě se vysušila, aniž zůstala skvrna, ale i v tom strachu, který cítil, mu rudly tváře, když na to pomyslel.

V Kalibánově doupěti byl vzduch a gravitace tam byla silnější než ve vlastním městě. Netvor jim strhal osmózní masky. Udělal to tak rychle, jeho dlouhé paže vystřelily tak hbitě a prsty opatřené drápy chňaply takovou rychlostí, že žádný z trojice, dokonce ani ten poslední, se nestačil shýbnout nebo couvnout. Jejich balvany vyrůstaly nad černou tůni jako slizké sloupy. Vzduch kolem nich byl odporný, hustý a prostoupený pachem splašků. Kalibán jej vdechoval, jako by to byla ambrózie. Čas od času ukázal svůj žlutý úsměv, jako by se jim vysmíval. Zdrojem části rybího pachu ve sluji byl právě on.

Daemanovi připadali *kalibánci* ve Středozemní kotlině děsiví, ale teď už věděl, že to byly jen chabé napodobeniny ohavnosti tohoto opravdového a původního Kalibána, pokud to byl skutečně on. Tento

tvor nebyl větší než *kalibánci*, ale jeho tělesnost, zdůrazněná zuby a velkými varlaty, byla nekonečně obscénnější. Na první pohled působil těžkopádně, skoro až neohrabaně, ale studeným, řídkým vzduchem mrtvého města proplouval poměrně snadno. Obrovské nohy a ruce, opatřené plovacími blánami, mu při tom úspěšně sloužily jako pádla. Shrnutý konec jejich sítě chytil do své abnormálně veliké tlamy a ostrými zuby jej pevně držel, přestože Savi, Harman i Daeman se zmítali a kopali do sítě, seč mohli.

„Co s námi chceš udělat?“ zeptala se Savi, když pak všichni tři seděli na balvanech nad podzemní tůní a Kalibán si je vleže prohlížel. Daeman si všiml, že získala zpátky pistoli, která jí předtím vypadla do sítě, a má ji v ruce, ale nemíří. *Zastřel to!* přesvědčoval Daeman v duchu starou ženu. *Zabij tu věc!*

Kalibán, rozvalený dost blízko nad jejich kamennými sloupy, aby k nim dolétl jeho dech, páchnoucí rozkladem stejně jako samotný vzduch, sykl: „Níž jen se plazí, lechtá vous i vlas, tu spadne květ, co včelu uvnitř chová, tu plod, jen sáhnout, zakousnout se doň.“

„Je to blázen,“ zašeptal Harman do vysílačky.

Kalibán se usmál. „A mluví k svému já, jak jemu zlíbit se, o onom druhém, co jej mateř zvala Bůh. Neb o něm mluvit, ha! Toť vzbouzí vztek, vědět tak On, že vzteku nastal čas.“

„Kdo je to ‘on’?“ zeptala se Savi. Mluvila velice klidně na někoho, kdo je v páchnoucím brlohu, vydaný na milost netvorovi. „Ty o sobě mluvíš ve třetí osobě, Kalibáne?“

„On je on,“ zašeptala obluda natažená na rouře obrostlé mechem, „pokud ‘On’ není Setebos.“ Při vyslovení toho jména se Kalibán přikrčil, rozplácl se, vytočil nohy široce od sebe a ruce si dal nad hlavu, jako by se chystal odrazit ránu shora. Ve smrdutém rybníčku pod nimi cupitalo a čvachtalo cosi malého a šupinatého. Kolem všech stoupaly žluté páry.

„Kdo je Setebos?“ zeptal se Harman. Bylo znát, že se snaží, aby mu hlas zněl stejně klidně jako Savi. „Setebos je tvůj pán? Přivedeš nám ho, aby nás mohl propustit? Promluvíme si s ním.“

Kalibán zvedl hlavu, předními i zadními drápy zaškrábal po rouře a vyštěkl ke střeše sluje. „Setebos, Setebos, Setebos! Myslí, že dlí tam v chladu měsíce.“

„Měsíce?“ zeptala se Savi. „Ten tvůj Setebos bydlí na Měsíci?“

„Myslí, on stvořil jej a k němu Slunce též,“ pobrukoval si tvor. „Však hvězdy ne; ty přišly odjinud; jeho jen mraků van a létavicí roj: též tento ostrov a co na něm živé jest, a moře zrádné, jež mu kruhem konec dává.“

„O čem to mluví?“ pošeptal Daeman Savi přes vysílačku v kombinéze. „Je šílený? Zní to, jako by mluvil o nějakém bohovi.“

„Já myslím, že mluví o bohovi,“ odpověděla mu Savi, rovněž šeptem. „O svém bohovi. Nebo o něčem reálném, na co pohlíží jako na boha.“

„Kdo nebo co tuhle zrůdu stvořilo? Bůh určitě ne,“ zašeptal Daeman.

Kalibánovy zvláštní, průsvitné oči při těchto slovech zamrkaly a zjasněly. „Myslí, že mne, smrtelného červa, stvořila Sycorax, matka má. Myslí, že Prospero, ten Klidu sluha nemluvný, z něj sluhu sluhy učinil. Myslí, že Setebos, jak sépie On takto mnohoruký, a obávaný skrze to, co činí, vzhled prve, vida, že se nelze vznést, tam kde je klid a štěstí poprava; nuž sklopí zrak sem dolů a pak hned stvoří tu cetku–svět, co výsměch skutečnosti, kde dobré k lepšímu je jak šípky ku hroznům.“

„Tu cetku–svět,“ zopakovala Savi. „Tím myslíš asteroidové město tady na prstenci R, Kalibáne?“

Kalibán místo odpovědi popolezl blíž jako šupinatá kočka připravená skočit. Jeho žluté oči dělil od jejich hlav pouhý metr. „Myslí on, zda Prospera znají?“

„Znám Ariela, biosférickou bytost,“ řekla Savi. „Ariel nám umožnil dostat se do Atlantidy a odcestovat sem. Můžeme tady být. Zeptej se Ariela.“

Kalibán se rozesmál a převalil se na záda. Jen díky drápům a plovacím blánám na nohách se neskulil z kluzké roury do páchnoucí vody dole. „Myslí On, že jak Prosper, za Ariela drží jestřába volatého, jejž ryby lovit pošle, pak hned vyvrhnout; líného tvora též, co v moři smyčkou polapil, odňal mu zrak a zkrotil poněkud, a blány rozpoltil, a toho dříče teď ve skalní díře drží a zove… *Kalibán*.“

„O čem to *sakra* mluví?“ zeptal se vysílačkou Daeman. „To stvoření je šílené. Zastřel je, Savi. Zastřel je.“

„Myslím, že mu… asi… rozumím,“ zašeptal Harman. „On je Kalibán. Skutečně o sobě mluví ve třetí osobě, Savi. Váš logosférický Prospero ho nějakým způsobem zotročil a použil k tomu Ariela, biosférickou bytost.“

„A Kalibán oslepil nějakého malého mořského tvora, možná ještěrku jako ty dole v tůni, a dal jí jméno Kalibán,“ doplnila Savi. Její hlas zněl zvláštně – vzdáleně, skoro zasněně – jako by ji ten žlutooký tvor, který se před nimi povaloval a protahoval, nějak hypnotizoval. „Hraje si na svého pána, Prospera,“ řekla tiše.

Kalibán se zasmál a poškrábal se na boku. Daeman si všiml, že tam má žábry. Otevíraly se a zavíraly nad žebry a těsně pod podpažními jamkami jako nějaká odporná šedá ústa. „V tmách noci jako špeh Prospera u knih zřel, nedbale nadutého, vždyť ostrova teď pán,“ sykl Kalibán. „Zhrzen si knihu šil z listů ve tvaru šípu, a do ní psal, co věděl, slova nezměrná; oškrabal hůlku a jména jí dal; plášť čaroděje na sebe časem bral z kůže té s oky, kůže z oncelota.“

„Z oncelota?“ podivil se Harman.

„Zastřel to, Savi,“ sykl Daeman. „Zastřel to, než nás to zabije.“

„Kalibáne,“ promluvila Savi konejšivým hlasem, „co se tady stalo s postlidmi?“

Kalibán se rozplakal. Z čenichu mu tekl sliz. „Setebos,“ zašeptal a znovu vzhlédl ke stropu sluje, jako by ho někdo poslouchal. „Setebos nakázal mi dát lidem tři nohy přestatné, či je zas odervat, co vejce odstavit je, a poučit že jeho jsou, jen pouhá hlína. Což není rozkoš, smrtelnice, posťáky po jednom štvát, rmut popíjet, bys jejich maso splách, a mysli právat cvik, tvořit a mařit hlínu po libu? *Tož on!*“

„Proboha,“ hlesla Savi. Znovu klesla na svůj vysoký, nerovný balvan. Vypadalo to, jako by uvažovala, že skočí do smrduté tůně pod sebou.

„Co?“ zašeptal do vysílačky Daeman. „Co?“

„Postlidi skutečně zabil Kalibán,“ zašeptala stařena. Vypadala v tom stokovém světle starší. „Na Setebův příkaz. Nebo možná Prosperův. Vypadá to, že Kalibán oba uctívá jako bohy. Třeba ani žádný Setebos není, jen jeho uctívání Prosperovy osoby.“

Stvoření přestalo popotahovat a ožilo. Jeho široká plandavá tlama se zvedla. „Myslel, že u Něj není dobré ani zlé, vlídnost ni krutost, silný On jest Pán.“

„Kdo?“ zeptala se Savi. „Setebos nebo Prospero? Komu sloužíš, Kalibáne?“

„Prý On je strašný,“ zařval Kalibán a postavil se na zadní nohy. „Hleďte jeho živých skutků! Jediný orkán zhatí naděj pola léta. Chová zášť ke mně, to přec dobře vím.“

„Kdo k tobě chová zášť?“ zeptal se Harman.

Daemanovi připadalo šílené snažit se dorozumět s tímto pomateným stvořením. „Zastřel to,“ pošeptal znovu Savi. „Zabij tu bestii.“

Savi zvedla pistoli o trochu výš, ale ani teď nezamířila.

„Myslí On, že s červími dírami posťáci přibyli a Setebos pak červů přines,“ prohlásil Kalibán. „Prospero červy v bohy proměnil, pak Setebos stvořil z kamene Prosperovu tvář a zeky, by ho na slavné místo dali. Má mateř tvrdí, prý všechno stvořil Klid, což Seteba jen hněvá: Není tak. Stvořil je slabé, tak přec se hněvat chtěl. Přál-li si jinak, když dílo v rukou měl, proč nedal tvrdé oči, jak Kalibánovy, co trny neprotnou, či neochránil hlavu proti sněhu chladu, či šupinami nepokryl tu kůži, co zbroj zlé stvůry? Jak kazím zábavu mu! Teď jediný je: vše učinil On.“

„Kdo je to?“ zeptala se Savi.

Kalibán vypadal, jako by se chtěl znovu rozbrečet. „To zvíře slepé miluje kohokoli, kdo je masem cpe. Potěchu činí Setebovi pracovat, v to všechny ruce dát.“

„Kalibáne,“ oslovila jej Savi tiše a pomalu, jako by mluvila s dítětem, „jsme unavení a chceme se vrátit domů. Můžeš nám pomoci dostat se domů?“

Zdálo se, že oči netvora se zaostřily na něco jiného než na svou nenávist a sebenenávist. „Ano, paní, Kalibán cestu zná a nic zlého ti nepřeje. Však ty i On znáte jeho zvyky: soupeřit s ním nemožno, toť jistá věc.“

„Řekni nám, jak…“ začala Savi.

„Sám činí zrovna tak,“ vpadl Kalibán. Byl teď viditelně rozčilenější. Dřepěl na zadních nohách, dlouhá předloktí mu visela

dolů a pichlavé kotníky seškrabávaly z roury mech. „V tom je ten háček: objev to, či zhyň! Zalíbit jemu se? Právě to Prosper činí? Ach, kdyby sdělil mi to teď. Kdež On!“

„Kalibáne, jestli nám pomůžeš domů, můžeme…“ začala Savi. Maličko zvedla pistoli.

„Všechno musí zemřít,“ vykřikl Kalibán, napjal stehna a zaškrábal kotníky na rukou. „On myslí, že Prosper přivede lstivého Odyssea, ale Setebos zařídí, aby bloudil. Prosper v noci křičí na Jova na nebi, přivede na Mars duté lidi, ale Setebos to napraví hněvem klamných bohů. V tom je ten háček: objev to, či zhyň!“

Kalibán doskákal na konec roury, objal ji nohama, zhoupl se dolů a vylovil z husté břečky albínskou ještěrku. Měla vydloubnuté oči.

„Savi,“ řekl Harman.

„Vše pomřít nemusí, vždyť z tvorů ostrovních ti prchnou, ti se potopí, ti zlezou stromy zas; kdo na milost mu vydán, nejvíc zlíbí se mu, když… když… nikdy neučiní téhož podruhé,“ vykřikl Kalibán. Plakal a skřípal zuby.

„Zastřel to, Savi,“ řekl Daeman nahlas, ne do vysílačky, ale jasným hlasem, který se ozvěnou rozlehl slují.

Savi se kousla do rtu, ale zvedla zbraň.

„Hle!“ vykřikl Kalibán. „Na břich uleh a koří se Setebovi. A zuby zaťal skrze horní ret.“

Kalibán ještěrku pustil. Skočila do jezírka pod sebou, ale cestou do vody narazila do Savina balvanu. „Hleďte Jeho živých skutků!“ zvolal Kalibán a skočil.

Savi vystřelila. Několik set ozubcem opatřených, křišťálových flešet zasáhlo Kalibána do prsou a roztrhalo mu maso, jako by to byl papír. Kalibán znovu zaskučel, přistál na Savině balvanu, ovinul stařenu svými neskutečně dlouhými pažemi a jediným mocným škubnutím čelistí jí prokousl hrdlo. Savi, s krkem téměř překousnutým, byla mrtvá dřív, než stačila vykřiknout. Tělo v náruči netvora ochablo, pistole vypadla z mrtvých prstů a zmizela v bažině.

Kalibán, který sám silně krvácel, zvedl zakrvavené čelisti a žluté oči ke stěnám sluje a znovu zaskučel. Pak, se Savinou mrtvolou pod

jednou dlouhou paží, skočil dolů do bublající vody a hladina pokrytá šlemem se nad ním zavřela.

47

Vila Ardis

Ráno v den, kdy měla Hannah první dvacítku, poté, co se svou mladou přítelkyní odjela k faxovému uzlu a dívala se, jak ji dva služebníci a voynix doprovázejí do pavilonu, si Ada začala dělat opravdu vážné starosti.

Začala se o Harmana bát už druhý den po jeho odjezdu s Daemanem a Savi. Ve skutečnosti nečekala, že se přižene, aby ji vzal na kosmickou loď, jak slíbil – to byla dětinská představa a ona ani nepředpokládala, že jí věří Hannah – ale přece jenom čekala, že se za dva za tři dny všichni tři soniem vrátí. Po týdnu se z té emoce znovu vyklubala starost – nejsilnější, nejtrýznivější starost, jakou kdy zažila – a ona začala mít potíže se spaním. Po dvou týdnech už Ada nevěděla, co si má myslet.

Čtrnácté ráno po odjezdu, když se ani od přátel, kteří přijeli na návštěvu – a vilu Ardis teď navštěvovaly stovky a stovky lidí – nedozvěděla o trojici žádné zprávy, se Ada nechala odvézt voynixem na kariolu k faxovému portálu a po krátkém váhání – co mohlo být škodlivé na faxování? – odcestovala do kráteru Paříž a navštívila tam dominium Daemanovy matky.

Mladíkova matka byla obavami bez sebe. Daeman se občas zdržoval na večírcích týdny – a když měl rok před první dvacítkou, dokonce se na celý měsíc vypravil lovit motýly ale vždycky matku informoval, kde je a kdy se vrátí domů. Za uplynulé dva týdny však o sobě nedal žádnou zprávu.

Ada pohladila starou ženu po ruce. „Nedělala bych si starosti," upokojila ji. „Náš přítel Harman dá na Daemana pozor a ta žena, kterou jsme potkali – Savi – dá pozor na oba." To, že to řekla, pomohlo Daemanově matce, ale Ada byla nervóznější než předtím.

Teď, kdy od návštěvy Kráteru Paříž uplynuly dva týdny, když už se jí po Hannah stýskalo, ale věděla, že dívce v nápravně určitě nic nehrozí, se Ada při jízdě kariolem přes kopce k domovu pohroužila do úvah.

Vila Ardis zažila v uplynulém měsíci invazi. Když se před dvěma týdny vrátila z Kráteru Paříž, byla noc, takže až při dnešní ranní jízdě si Ada z vysoké cesty, která sbíhala k vile, poprvé skutečně všimla změn a z pohledu, jenž se jí naskytl, zalapala po dechu.

Staré bílé sídlo na kopci obklopovaly desítky a desítky stanů. Zpočátku si na velkou, svažitou louku za domem přijíždělo poslechnout Odyssea deset, dvacet návštěvníků – většinou mužů – ale z desítek se brzy staly stovky a teď již faxem přicestovaly tisíce. Ardis měl pouze tucet kariolů a drožek, které již byly opotřebované – stejně jako zvláštně mrzutí voynixové – jak vozily nepřetržitý proud hostů mezi faxovým uzlem a domem ve všech denních a nočních hodinách, a tak někteří dobrovolníci z prvních dnů Odysseových přednášek střídavě zůstávali u faxového portálu a pobízeli návštěvníky čekající trvale ve frontě, aby ty neuvěřitelné tři kilometry k zámečku ušli pěšky. Poslechli. A vrátili se pěšky také zpátky, aby odcestovali, a po několika dnech nebo dokonce hodinách se vrátili s dalšími hosty – opět většinou muži.

Když teď Adina drožka pomalu zastavila na zaplněné točně před vilou Ardis, uvědomila si, že její izolované sídlo se stalo pouze jednou částí rozrůstajícího se města. Mezi desítkami stanů, které postavili voynixové, ale o něž se nyní starali muži a ženy, byly stany na vaření, jídelní pavilony, stanové latríny – Odysseus mužům ukázal, jak vykopat latrínu stranou ostatních stanů – stany, v nichž se spalo. Jednou Adu během toho šílenství navštívila matka. Byla ohromena desítkami lidí, kteří si chodili do vily Ardis, jako by to bylo veřejné tržiště, okamžitě odfaxovala zpátky do svého dominia v Ulanbatu a již se nevrátila.

Ada si vzala studený nápoj od jednoho z dlouhodobých dobrovolníků – mladého muže jménem Reman, který si, podobně jako mnoho učedníků, nechával narůst vousy – a pomalým krokem se vrátila na louku, kde Odysseus pětkrát denně přednášel a

odpovídal na otázky před neustále rostoucími davy. Ada měla lehké nutkání přerušit barbarovo jalové kázání a zeptat se ho – přede všemi – proč mu, Odysseovi, nestálo za to rozloučit se s mladou ženou, jež ho uctívala.

Minulou noc, na večírku při příležitosti první dvacítky Hannah – oslavy se vždycky konaly den před faktickými narozeninami, den předtím, než člověk skutečně odfaxoval do nápravny – se Odysseus na večeři prakticky ani neukázal. Ada věděla, že Hannah se to dotklo. Stále si myslela, že je do Odyssea zamilovaná, přestože on se zdál být vůči jejím citům lhostejný. Po návratu z jejich cesty Hannah dělala Odysseovi stín, ale on jako by si jí sotva všímal. Když se vyhnul Adině pohostinnosti a rozhodl se vybudovat si tábor v lese, Hannah se ho tam pokusila doprovodit, ale Odysseus trval na tom, aby spala v hlavní budově. Každý den, když Odysseus běhal, cvičil a později zápasil se svými učedníky mužského pohlaví, byla Hannah vždycky nablízku – běhala, šplhala po lanech překážkové dráhy, dokonce se přihlásila k zápasu. Odysseus na zápas s krásnou mladou dívkou nikdy nepřistoupil.

Po oslavě první dvacítky každý ze zhruba tuctu hostů u stolu postaveného pod obrovským dubem pronesl tradiční řeč – blahopřání Hannah k první návštěvě nápravny, přání dlouhého života, zdraví a štěstí – ale když došlo na Odyssea, starý muž jednoduše řekl: „Nechoď.“ Hannah se později v Adině pokoji rozplakala – dokonce uvažovala, že by skutečně *nejela*, že by se někam schovala před služebníky, kteří jí právě vyšívali obřadní dvacítkové roucho – ale samozřejmě musela jet. Každý jel. Ada tam byla. Harman tam byl čtyřikrát. Dokonce i nepřítomný Daeman byl v nápravně dvakrát – jednou při své první dvacítce a pak po nehodě s alosaurem. Každý tam jezdil.

Proto se dnes ráno, když Hannah přišla dolů ze svého pokoje, ustrojená pouze do obřadního bavlněného roucha, zdobeného pouze malým, tradičně vyšívaným obrázkem Aeskulapovy hole – dvou modrých hadů jako symbolů lékařství, ovinutých kolem hole – Odysseus nepřišel s mladou přítelkyní rozloučit.

Ada zuřila, když spolu jely jednou z ardiských drožek k faxovému pavilonu. Hannah uronila několik slz, ale odvrátila tvář, aby to Ada neviděla. Hannah byla odjakživa nejtvrdší mladá žena, kterou Ada znala – umělkyně, sportovkyně, hazardérka a sochařka – ale dnes ráno vypadala jako ztracená holčička.

„Třeba si mě bude všímat, až se vrátím z nápravny," řekla Hannah Adě. „Možná mu zítra budu připadat víc ženská."

„Možná," odpověděla Ada, ale v duchu si říkala, že to vypadá, jako by všichni muži byli sobečtí, necitliví vepři, kteří hledí jen na sebe a čekají na příležitost, aby se mohli chovat ještě *víc* jako sobečtí, necitliví, do sebe zahlédění vepři.

Hannah vypadala velice křehce, když dva služebníci vypluli z faxového pavilonu, uchopili ji každý za jednu ruku a dovedli ji k faxovému portálu. Byl krásný den, s čistou modrou oblohou a mírným větříkem od západu, ale kdyby se počasí řídilo Adinou náladou, mohlo by klidně pršet. Netušila, proč má ten neblahý pocit – viděla desítky přátel, jak se vydávali na různé dvacítkové cesty do nápravny, a sama tam byla, i když si pamatovala pouze mlhavé výjevy, jak plave v teplé tekutině – ale rozplakala se, když Hannah sekundu předtím, než ji portál pohltil a odnesl z dohledu, zvedla ruku a zamávala. Zpáteční cesta do vily Ardis, při níž Ada zůstala sama, pak ještě prohloubila její hněv vůči Odysseovi, Harmanovi a mužům jako takovým.

Proto se Ada cítila jako všechno jiné jen ne zbožňující žák, když si vyšla na kopec za vilou Ardis, aby si poslechla, co Odysseus káže věrným a zvědavým.

Výškou malý, vousatý muž měl na sobě svou tuniku, na nohou sandály a u boku meč. Seděl opřený o padlý mrtvý strom, který předtím sám pokácel, zatímco všude kolem něho a po svahu směrem k domu sedělo a stálo několik set mužů a žen. Několik mužů teď bylo oblečeno do podobné tuniky, jakou měl Odysseus, stažené stejným širokým, koženým opaskem. Zdálo se, že většina si nechává narůst vousy, což za Adina života nebylo v módě.

Odysseus právě odpovídal na otázky. Ada věděla, že obvykle to dělá tak, že hodinu po svítání mluví zhruba devadesát minut, potom

na několik hodin sám odejde, hodinu před obědem odpoví na otázky, v polovině odpoledne přednese další řeč bez přerušení a v dlouhé soumračné hodině po západu slunce se věnuje otázkám. Toto bylo předobědové shromáždění.

„Učiteli, proč potřebujeme zjistit, kdo jsou naši otcové? Doteď to nikdy nebylo důležité.“ Tím, kdo zvedl ruku, byl nějaký nový mladý muž.

Ada si za uplynulý měsíc všimla, že když Odysseus mluví, obvykle drží ruce natažené od sebe a krátkými, silnými prsty míří do vzduchu, jako by zdůrazňoval body toho, co řekl. Paže a nohy měl opálené a mohutné. Ada si poprvé všimla, že někteří vousatí muži v publiku se také opalují a pěstují si svaly. Odysseus v lese na kopci vybudoval překážkovou dráhu – z provazů, klád a jam s blátem – a požadoval, aby na ní každý, kdo si ho poslechne víc než dvakrát, cvičil přinejmenším hodinu denně. Mnozí muži – a některé učednice – se tomu nápadu smáli, když to zkusili poprvé, ale teď trávili každý den na dráze dlouhé hodiny nebo běhali. Adu to překvapovalo.

Odysseus odpovídal tím svým tichým, klidným, ale velmi pevným hlasem, který jako by pokaždé dolehl tak daleko, jak potřeboval.

„Když neznáte svého otce, jak můžete poznat sami sebe? Já jsem Odysseus, syn Láertův. Můj otec je král, ale zároveň je rolník. Když jsem ho viděl naposledy, klečel v hlíně a sázel strom na místě, kde předtím padl starý obr, když ho vlastnoručně skácel poté, co strom zasáhl blesk. Když neznám svého otce a jeho otce, když nevím, co byli tito muži zač, pro co žili a pro co byli ochotni zemřít, jak mohu poznat sám sebe?“

„Vyprávěj nám znovu o *arete*,“ ozval se hlas z přední řady. Ada si vzpomněla, že tím, kdo promluvil, byl Petyr, jeden z prvních návštěvníků. Petyr nebyl žádný chlapec – Ada mu hádala čtvrtou dvacítku – ale vousy měl už skoro stejně husté jako Odysseus. Ada měla dojem, že Petyr od chvíle, kdy druhý nebo třetí den, když se ještě návštěvníci dali spočítat na dvou rukách, Odyssea poprvé uslyšel mluvit, Ardis neopustil.

„*Arete* je prostě dokonalost a snaha o dokonalost ve všem,“ odpověděl Odysseus. „*Arete* prostě znamená pojmout veškeré konání

jako určitou svátost položenou na oltář dokonalosti, zasvětit svůj život hledání dokonalosti, ztotožnit se s ní, když se naskytne, a dosahovat jí ve svém životě.“

Nováček, který byl na svahu o deset řad výš, zavalitý muž, jenž Adě trochu připomínal Daemana, se zasmál a řekl: „Jak můžeš dosáhnout dokonalosti ve všem, učiteli? Proč bys to chtěl? Zní to strašně únavně.“ Silný muž se rozhlédl kolem sebe, přesvědčený, že sklidí smích, ale ostatní na kopci se na něho mlčky podívali a potom se obrátili zpátky k Odysseovi.

Řek se bezstarostně usmál – v kontrastu s opálenými tvářemi a krátkými, šedivými vousy se zaleskly silné bílé zuby – a řekl: „Nemůžeš *dosáhnout* dokonalosti ve všem, příteli, ale musíš to *zkusit.* A jak bys *nemohl* chtít?“

„Ale vždyť se dá dělat tolik různých věcí,“ zasmál se obtloustlý muž. „Člověk se nemůže věnovat všem. Musí si vybrat a zaměřit se na ty důležité.“ Muž objal rukou mladou ženu vedle sebe, zřejmě svou společnici. Žena se nahlas zasmála, ale byla jediná, kdo to udělal.

„Ano,“ řekl Odysseus, „ale uráží všechno konání, při kterém *arete* nectí. Jídlo? Jez, jako by to bylo tvé poslední jídlo. Připrav potravu tak, jako by žádná další nebyla! Oběti bohům? Musíš každou oběť vykonat tak, jako by na tvé energii, oddanosti a soustředění závisel život tvé rodiny. Láska? Ano, miluj tak, jako by to byla nejdůležitější věc na světě, ale měj to jen jako jednu hvězdu v souhvězdí dokonalosti, které představuje *arete*.“

„Já nechápu *agon,* Odyssee,“ ozvala se mladá žena ve třetí řadě. Ada věděla, že se jmenuje Peaen. Byla chytrá a ke všemu skeptická, ale zůstávala tu již čtvrtý den.

„*Agon* je jednoduše srovnání všech podobných věcí mezi sebou,“ řekl tiše, ale zřetelně Odysseus, „a jejich posouzení, zda jsou stejné, větší nebo menší. Všechno ve vesmíru se účastní dynamiky *agonu*.“ Odysseus ukázal na mrtvý strom, na němž seděl. „Byl tento strom větší, menší nebo jednoduše stejný jako… *ten* strom?“ Ukázal na vysoký živý strom výš na kopci, na kraji lesa. Pod stíny větví stáli voynixové. Voynixové se k Odysseovi nepřibližovali.

„Ten strom je živý,“ zvolal silný muž, který mluvil předtím. „Určitě stojí výš než mrtvý strom.“

„Jsou všechny živé věci víc než všechny mrtvé?“ zeptal se Odysseus. „Mnozí z vás jste byli pod turínským plátnem a viděli jste bitvu, kterou ukazuje. Je dnešní obchodník s hnojem lepší muž, než byl tenkrát Achilleus, třebaže Achilleus je teď mrtvý?“

„To je srovnávání nepodobných věcí!“ vykřikla nějaká žena.

„Ne,“ odporoval Odysseus. „Oba jsou muži. Oba se narodili. Oba zemřou. Málo záleží na tom, jestli jeden ještě dýchá a druhý přebývá pouze v nemohoucích stínech Hádu. Je třeba umět srovnávat muže – nebo ženy – a proto potřebujeme znát své otce. Své matky. Svou historii. Své příběhy.“

„Ale ten strom, na kterém sedíš, je mrtvý pořád,“ řekl Petyr. Tentokrát se lidé, kteří seděli na svahu výš a níž, rozesmáli.

Odysseus se přidal. Ukázal na vrabce, který právě přistál na jedné z několika větví, jež Odysseus z padlého stromu neosekal.

„Není jenom *pořád* mrtvý,“ prohlásil, „je *nově* mrtvý. Ale užitečností – tak jak užitečnost vidí *agon* – již překonal *agonovou* užitečnost toho živého stromu nahoře na kopci. Pro toho ptáka. Pro hmyz, který se právě nyní zavrtává do kůry tohoto padlého obra. Pro myši, hraboše a větší tvory, kteří se v tomto mrtvém stromě brzy zabydlí.“

„Kdo tedy bude konečným soudcem *agonu?*“ zeptal se vážný starší muž v páté řadě. „Ptáci, brouci nebo lidé?“

„Všichni,“ odpověděl Odysseus. „Každý po svém. Ale jediný soudce, který je důležitý, jste vy.“

„Není to domýšlivé?“ otázala se žena, v níž Ada poznala přítelkyni své matky. „Kdo *nás* vybral jako soudce? Kdo nám dal právo soudit?“

„Vesmír si vás vybral prostřednictvím patnácti miliard let evoluce,“ odpověděl Odysseus. „Dal vám oči, abyste se dívali. Ruce, kterými můžete držet a vážit. Srdce, kterým můžete cítit. Mozek, který se může učit pravidla posuzování. A představivost, se kterou můžete zvažovat, jak tuto věc posuzuje pták, brouk – a dokonce další stromy. A k tomuto soudu musíte přistoupit s *arete*, které vás povede – věřte mi, že brouci, ptáci a stromy to již dělají. Ve svém světě

nemají čas na průměrnost. Netrápí se tím, zda je ten který soud domýšlivý, ať je to při volbě partnera, nepřítele – nebo domova.“

Odysseus ukázal na místo, kde vrabec odhopsal k díře v padlém kmeni a zmizel ve stromové dutině.

„Učiteli,“ promluvil mladý muž, který byl v davu daleko vzadu. „Proč po nás mužích chceš, abychom přinejmenším jednou denně zápasili?“

Ada už slyšela dost. Vzala si zbytek svého studeného nápoje a odešla zpátky k domu. Na terase se zastavila a rozhlédla se přes dlouhé travnaté prostranství k místu, kde se spolu procházely a bavily desítky dalších návštěvníků – učedníků. Hedvábí stanů se vlnilo v teplém větru. Služebníci se přesouvali od jednoho hosta k druhému, ale jen málo jich přijalo nabídnuté jídlo nebo pití. Odysseus požadoval, aby každý, kdo zůstává, aby si ho poslechl víc než jednou, nepřipustil, aby za něho pracovali služebníci nebo aby mu sloužili voynixové. To zpočátku mnohé odradilo, ale víc a víc bylo těch, kteří zůstávali.

Ada zvedla oči k modré obloze, všimla si bledých kruhů dvou prstenců, které tam obíhaly, a vrátila se v myšlenkách k Harmanovi. Velmi se na něho *rozzlobila,* když začal mluvit o tom, jak si ženy vybírají ze spermatu mužů měsíce, roky nebo dokonce desítky let po souloži – o tom se prostě nemluvilo, nanejvýš mezi matkou a dcerou, a to ještě jenom jednou. A pak ten nesmysl, že s tím souvisejí geny nějaké můry, jako by si lidské ženy takto nevolily otce svých povolených dětí od nepaměti. Bylo to od Harmana tak… *vulgární,* že s tím přišel.

Ale to, co Adu natolik přivedlo do rozpaků a rozzuřilo, že Harmana poslala, ať si jede na tu svou neškodnou dobrodružnou výpravu se Savi a Daemanem, bez vlídného slova na rozloučenou, dokonce se záštiplnými slovy a pohledy, bylo prohlášení jejího nového milence, že chce být otcem jejích dětí – nejenom *být* tím, jehož semeno bude někdy v budoucnu vybráno, ale být *u toho,* být *znám* jako otec…

Ada si sáhla na podbřišek. Nápravna ji prostřednictvím služebníků neinformovala, že nadešel čas pro otěhotnění, ale ona ani nežádala o zařazení na seznam. Byla ráda, že si nemusí v brzké době

vybírat mezi – jak to Harman nazval? – spermatickými váčky. Ale pomyslela na Harmana – na jeho inteligentní, láskyplné oči, něžný a potom pevný dotek, staré, ale nedočkavé tělo – a znovu si sáhla na břicho.

„Aman," zašeptala sama sobě, „syn Harmana a Ady."

Zavrtěla hlavou. Odysseovo žvanění z uplynulých týdnů jí začínalo plnit hlavu nesmysly. Včera po setmění, když se desítky učedníků odebraly do faxového pavilonu nebo do spacích stanů – víc do stanů než do pavilonu – jí už došla trpělivost a přímo se Odyssea zeptala, jak dlouho se ještě chystá na Ardisu zůstat.

Starý muž se na ni usmál, skoro až smutně. „Už to o mnoho déle nebude, má milá."

„Týden?" nedala se odbýt Ada. „Měsíc? Rok?"

„Tak dlouho ne," zavrtěl hlavou Odysseus. „Jen do doby, než začne padat obloha, Ado. Jen dokud se u tebe na dvoře neobjeví nové světy."

Jeho prostořekost ji tak rozběsnila, že byla v pokušení nařídit služebníkům, aby zarostlého barbara okamžitě vypudili. Ale místo aby služebníkům přikázala něco se starým Odysseem udělat, nakonec se odebrala nahoru do svého pokoje – posledního místa, kde měla v této náhle veřejné vile Ardis nějaké soukromí.

Také teď se otočila a chtěla zajít do domu, ale koutkem oka si všimla zvláštního pohybu, který ji přinutil, aby se otočila. V první chvíli si myslela, že je to jenom obvyklá rotace prstenců, ale potom se podívala znovu a zahlédla další šmouhu – jako kdyby diamant vyryl na dokonale modré sklo oblohy čárku. A pak další, širší a jasnější. A pak ještě další, tak jasnou a zřetelnou, že Ada jasně rozeznala plameny, které se za tou svítící čárou táhly. O několik sekund později se nad trávníkem rozlehla tři tupá zahřmění. Procházející se učedníci zvedli hlavu a dokonce i služebníci a voynixové znehybněli v plnění svých povinností.

Ada zaslechla z kopce za domem křik a ječení. Lidé na trávníku ukazovali k nebi.

Azur teď kazily desítky a desítky čar – jasných, ohnivých, vířících rudých čar, které se táhly křížem krážem, padaly od západu

na východ, některé s barevnými chocholy, jiné s rachotem a děsivým duněním.

Obloha padala.

48

Ílion a Olymp

Válka válek začne tady v pokojíku zavražděného dítěte.

Bohové se určitě již tisíckrát přenesli kvantovou teleportací dolů, aby si promluvili se smrtelníky – Athéna, nafoukaná svým božstvím, Apollón, jistý si svou silou a má Múza, kterou nejspíš vzali s sebou proto, aby identifikovala zběhlého scholika Hockenberryho. Ale dnes, místo aby se setkali s úctou a bázní, místo aby si pohovořili s pošetilými smrtelníky, dychtícími nechat se ponouknout k zajímavějším způsobům, jak se navzájem zabíjet, jsou okamžitě po spatření napadeni.

Apollón pozvedne luk proti mně, Múza ukáže a řekne: „To je on!“ ale než bůh stačí nasadit na tětivu jeden ze svých stříbrných šípů, Hektór přiskočí, máchne mečem, srazí luk, přistoupí blíž a zaboří meč hluboko do Apollónova těla.

„Dost!“ vykřikne Athéna a vytvoří silové pole, ale příliš pozdě. Rychlonohý Achilleus již vkročil do kruhu silového pole a jediným mocným seknutím rozetne bohyni od ramene po boky.

Athéna vykřikne. Řev na úrovni tryskového motoru je tak silný, že většina smrtelníků v místnosti – včetně mne – v bolestech padne na kolena a zacpe si rukama uši. Hektór však ne. Achilleus také ne. Ti dva jsou zřejmě hluší ke všemu kromě vnitřního burácení svého vzteku.

Apollón zvedne pravou ruku a zakřičí nějaké zesílené varování – buď aby Hektora odradil nebo aby vypustil božský blesk – ale Hektór nečeká, aby zjistil, co má bůh zalubem. Obouručným backhandem, který mi připomene Andre Agassiho v letech největší slávy, odsekne Apollónovi pravici ve výtrysku zlatého ichoru.

Podruhé v životě vidím, jak se bůh svíjí v bolestech a mění tvar – ztrácí svou božskou lidskou podobu a mění se v černý vír. Z té tmy

vyjde řev, který obrátí služebnictvo na útěk z dětského pokoje a mne znovu srazí na kolena. Pětice Trójanek – Andromaché, Láodiké, Theánó, Hekabé a Helena – vytáhne ze svých rouch dýky a vrhne se na Múzu.

Athéna, jejíž postava je rovněž rozechvělá a nestabilní, se podívá na své rozseknuté poprsí a krvácející břicho. Pak zvedne pravou ruku a vystřelí svazek koherentní energie, který měl změnit Achilleovu lebku v plazmu, ale Achájec nadlidskou rychlostí skloní hlavu – jeho DNA, speciálně upravená samotnými bohy, je obohacena o nanobuňky – a sekne mečem bohyni po nohách. Ve stejném okamžiku stěnu za ním zachvátí plameny. Athéna se uchýlí k levitaci – vznese se z podlahy a zůstane viset ve vzduchu – ale až poté, co Achilleův meč prosekne božské svaly a kosti, takže jí noha zůstane viset ve dvou kusech.

Tentokrát je výkřik tak hlasitý, že se to nedá vydržet. Na chvíli ztratím vědomí, ale ještě předtím uvidím, jak má Múza – postrach mých dní – propadne panice natolik, že zapomene na svou schopnost teleportace a jednoduše z místnosti uteče, pronásledovaná pěticí mých Trójanek se zbraněmi v rukách.

O několik sekund později přijdu k sobě. Achilleus mnou třese.

„Utekli," zavrčí. „Ti zbabělí hovnožrouti utekli na Olymp. Odnes nás tam, Hockenberry." Sevře v pěsti popruh, na němž drží můj náprsní krunýř, jednou rukou mě zvedne, zatřese mnou v natažené paži a přiloží mi špičku svého meče, potřísněného krví bohů, pod bradu. *„Teď hned!"* zavrčí vztekle.

Vím, že klást odpor bude znamenat smrt – Achilleovy oči jsou šílené, zornice stažené do černých špendlíkových dírek – ale v tom okamžiku popadne Achillea za ruku Hektór a stáhne ji dolů, až se nohama dotknu podlahy. Achilleus mě pustí a otočí se k muži, který je krátce jeho spojencem. V první chvíli jsem přesvědčen, že osud znovu prosadí svou – že rychlonohý Achilleus Hektora na místě zabije.

„Příteli," Hektór natáhne prázdnou dlaň. „Druhu v boji proti krutým bohům!"

Achilleus zadrží útok.

„Vyslechni mě!“ vyštěkne Hektór, polní maršál každým coulem. „Oba toužíme pronásledovat tyto zraněné bohy na Olymp a tam zemřít ve slavném boji, kterým se pokusíme svrhnout samotného Dia.“

Achilleův divoký výraz se nezmění. V jeho očích je vidět hlavně bělmo. Ale poslouchá. Jakž takž.

„Ale když teď slavně zemřeme, svému lidu tím přivodíme zkázu,“ pokračuje Hektór. „Abychom se náležitě pomstili, musíme shromáždit své armády, oblehnout Olymp a svrhnout *všechny* bohy. Achillee, postarej se o svoje lidi!“

Achilleus zamrká a otočí se ke mně. „Ty!“ vyštěkne. „Můžeš mě teď svými kouzly přenést zpátky do achájského tábora?“

„Ano,“ řeknu roztřeseně. Vidím, že Helena a ostatní ženy se vracejí do dětského pokoje smrti s dýkami nepotřísněnými zlatou krví bohů. Múza očividně unikla.

Achilleus se otočí k Hektorovi. „Promluv se svými muži. Zabij všechny velitele, kteří budou odporovat tvé vůli. Já udělám totéž se svými Argejci a setkám se s tebou za tři hodiny na tom ostrém hřebeni, který se zvedá z Ília – ty víš, který myslím. Vy místní mu říkáte Křovinatý hřeben. Bohové a my Achájci jej máme za mohylový hrob skákající Amazonky Myriny.“

„Znám to místo,“ kývne Hektór. „Přiveď s sebou na tuto poradu tucet svých oblíbených vojevůdců, Achillee. Ale svou armádu nech dvě míle daleko, dokud se nedohodneme na strategii.“

Achilleus ukáže zuby. Mohla to být vzteklá grimasa nebo široký úsměv.

„Ty mi nevěříš, synu Priamův?“

„Naše srdce spojuje v tomto okamžiku bezmezný hněv a bezedný smutek,“ odvětí Hektór. „Tvůj za Patrokla, můj za mého syna. Teď jsme bratři v šílenství, ale tři hodiny jsou dost dlouhá doba, aby vychladly i ohně společné věci. A ty máš s sebou nejschopnějšího taktika na světě – Odyssea, jehož lstivosti a vychytralosti se všichni Trójané bojí. Jestli ti syn Láertův poradí, abys zradil, jak to poznám?“

Achilleus netrpělivě zavrtí hlavou. „Tak za dvě hodiny. Přivedu své nejspolehlivější vojevůdce. A všichni Achájci, kteří se mnou

dnes odmítnou vytáhnout do války s bohy, budou do soumraku stíny v Hádu.“

Odvrátí se od Hektora a stiskne mi zápěstí tak prudce a silně, že málem vykřiknu. „Odnes mě do mého tábora, Hockenberry.“

Zašmátrám po kvitovacím medailonku.

Vítr odvál levitujícího Orpha po pláži o půl kilometru dál, do příboje mezi dvěma dlouhými, černými achájskými loděmi. Musím Achillea a jeho velitele opustit a dostat robota zpět. Díky levitačnímu postroji odpadá tření, a tak si od přihlížejících Řeků vypůjčím lano, uvážu je kolem jednoho levitačního pásu a před zraky hrdinů *Íliady* vytáhnu rozpraskaný, krátery rozrytý krunýř z vody a zpátky nahoru na pláž.

Je zřejmé, že v achájském táboře se mezitím vedly velké spory. Diomédés oznamuje Achilleovi, že polovina jejich mužů připravuje lodě k vyplutí a druhá se připravuje na smrt. Představa odporu proti bohům – natožpak útoku na ně – představuje pro všechny tyto muže, kteří viděli bohy v akci, nejenom šílenství, ale také rouhání. Samotný Diomédés se během rady Achilleovi téměř postaví.

S vytříbenou rétorikou, kterou je slavný, jim Achilleus připomene svůj souboj muže proti muži s Agamemnónem a Meneláem a svůj právní nárok na velení achájskému vojsku. Připomene jim Patroklovu vraždu. Pochválí je za odvahu a loajalitu. Řekne jim, že kořist v Íliu je nesrovnatelná s bohatstvím, jež získají, až vyplení Olymp. Připomene jim, že je může všechny zabít a udělá to, když se mu postaví na odpor. Celkově vzato je to přesvědčivý proslov, ale ne zrovna vydařená porada.

Všechno se to podělalo. Plánoval jsem to tak, že se hrdinové vzepřou bohům a ukončí válku. Achájci odplují domů a Trójané se vrátí k životu, který vedli, a znovu otevřou brány svého opevněného města poutníkům a kupcům. Představoval jsem si Město míru, jaké je vyobrazeno v blízkosti středu Achilleova štítu. A myslel jsem si – doufal jsem – že Achilleus a Hektór se poddajně obětují v zájmu většího dobra, ne že zatáhnou do své bitvy desetitisíce nebo statisíce ostatních.

Dokonce i můj plán dostat Hektora a Achillea na Olymp k jejich osudové *aristeji* je odsouzen k nezdaru. Představoval jsem si, že tam oba bojovníky dopravím po jednom a bohové nebudou tušit, že jim hrozí nějaké nebezpečí, dokud na ně nevtrhnou jako řecká a trójská bouře. Ale útok na Apollóna a Athénu ve Skamandriově dětském pokoji nás připravil i o tento malý moment překvapení.

Tak co teď?

Podívám se na hodinky. Slíbil jsem robotkovi, že ho vyzvednu. Jenže ve Velkém paláci bohů a na celém Olympu je určitě živo jako v sršním hnízdě. Pravděpodobnost, že bych tam mohl kvitnout a vyváznout nepovšimnut, se zřejmě blíží nule. *Co udělají Hektór a Achilleus, když se sem nevrátím?*

To je jejich problém. Zvednu ruku, abych si natáhl přes hlavu Hádovu přilbu, vzpomenu si, že jsem ji půjčil Mahmudovi, s povzdechem si vybavím souřadnice západní strany kalderového jezera na olympském vrcholku a odkvitnu.

Je to hnízdo sršňů. Obloha je plná vozů, které křižují nad jezerem sem a tam. Vidím desítky bohů stojících kolem břehu. Někteří ukazují, někteří střílejí do jezera kopí čisté energie. Voda vaří na vzdálenost několika kilometrů ke středu kaldery. Jiní bohové křičí zvýšeným hlasem a vyhlašují, že Zeus všem nařizuje, aby se shromáždili ve Velkém paláci. Zatím si mě nikdo nevšiml – vládne příliš velký zmatek – ale je to jen otázka minuty nebo tak nějak, než si někdo všimne na trávníku jejich exkluzivního společenského klubu neboha.

Najednou vařící voda vytryskne jen několik metrů od místa, kde stojím, a vynoří se z ní nezřetelný tvar, viditelný jen díky tomu, jak mu voda v kaskádách stéká z neviditelného povrchu. Potom se tmavý robotek zjeví, stáhne si Hádovu přilbu a podá mi ji.

„Bude lepší, když rychle zmizíme," řekne Mahmud anglicky. Když si koženou přilbu otupěle vezmu, nechá jednu ruku nataženou ke mně, abych ho mohl chytit a on se tak stal součástí kvitovacího pole. Chytnu ho za předloktí, ale vzápětí zařvu a pustím je. Kov, plast nebo to, z čeho má kůži, je rozpálené do ruda. Dlaň na ruce už mi zčervenala a začínají se na ní dělat puchýře.

Dva vozy se prudce snesou k nám. Zablýskne se. Ve vzduchu je cítit ozón.

Popadnu robota za rameno a znovu zatočím ovládáním. Vím, že ani jeden z nás z toho nevyvázne živý, ale říkám si, že jsem se pro ten malý strojek aspoň vrátil, jak jsem slíbil. Aspoň to jsem udělal.

49

Rovníkový prstenec

První dva týdny se živili ještěrkami ze zamořeného pramene. Každý z nich zhubl o tolik, že se termokombinézy musely smrštit o dvě velikosti, aby zůstaly v kontaktu s pokožkou.

Smrt Savi otřásla Daemanem i Harmanem do takové míry, že ještě celou minutu poté, co Kalibán odešel – stále s mrtvolou jejich přítelkyně v náručí – oba tupě seděli na svých skalních sloupech tři metry nad smrdutou vodou. Daeman zjistil, že mu hlavou obíhá jediná myšlenka: Kalibán se vrátí a dostane nás. Kalibán se vrátí a dostane nás. Pak Harman protrhl zakletí tím, že skočil nohama napřed do páchnoucí vody a sám zmizel.

Daeman by byl skučel hrůzou, kdyby mu zbývala energie, ale dokázal jenom zírat do vlnícího se šlemu v místech, kde ho Harman opustil. Po době, která vypadala jako dlouhé minuty, se Harman vynořil. Lapal po dechu, prskal a držel v rukou tři věci – jejich dvě osmózní masky a Savinu pistoli. Vytáhl se na nižší skalní výstupek a Daeman – konečně vysvobozený z ochromení – slezl za ním.

„Je tady hloubka jen asi tři metry," vypravil ze sebe udýchaně Harman. „Jinak bych ty věci nikdy nenašel." Podal Daemanovi osmózní masku a vlastní přetáhl přes kapuci termokombinézy, neupevnil si ji na obličej. Potom potěžkal v ruce zbraň.

„Funguje?" zeptal se rozechvělým hlasem Daeman. Bál se být tak blízko vody. Byl přesvědčený, že se každým okamžikem vynoří Kalibánova dlouhá paže a stáhne ho dolů. Daemanovi se neustále vracelo to odporné křupnutí, jak čelisti toho netvora prokously Savi hrdlo a míchu.

„Dá se to zjistit," zašeptal Harman. Hlas staršího muže se chvěl také, ale Daeman nedokázal poznat, jestli strachem nebo chladem ze studené vody.

Harman namířil zbraň tak, jak to viděl dělat Savi, když střílela, vklouzl prstem na spoušť a zmáčkl. Kruh vody nedaleko protější stěny vytryskl nepravidelnou, metr vysokou fontánou, jak hladinu rozryly stovky flešet.

„Ano!“ vykřikl Daeman. Hlas se mu v malé sluji vrátil ozvěnou. *Do hajzlu s Kalibánem!*

„Kde je Savin batoh?“ zašeptal Harman.

Daeman ukázal na místo, kam spadl, za její skalní sloup. Oba muži k němu slezli a prohrabali se obsahem. Svítilna stále fungovala. Byly tam tři další zásobníky flešet a v každém zásobníku bylo sedm plastových balíčků se šipkami. Harman přišel na to, jak nabitý zásobník uvolnit a spočítat flešetové dávky, které v něm zbývaly. Dvě.

„Myslíš, že je… to… mrtvé?“ zašeptal Daeman a ohlédl se ke dvěma místům, kudy do sluje vtékal podzemní potok. Kamenitý prostor ozařovalo pouze světélkování hub. „Savi to střelila z metrové vzdálenosti přímo do hrudi. Třeba je to mrtvé.“

„Ne,“ odvětil Harman. „Kalibán není mrtvý. Nasaď si masku. Musíme najít způsob, jak se odsud dostat.“

Podzemní potok tekl z jedné sluje do druhé, potom ze sluje do jeskyně. Každý prostor byl větší než ten předešlý. Vypadalo to, že horní vrstvy asteroidu pod křišťálovým městem jsou provrtané jeskyněmi a potrubími. Ve druhé sluji, v níž se vynořili, našli na skalách rozstříknutou krev.

„Savina nebo Kalibánova?“ zašeptal Daeman.

Harman pokrčil rameny. „Možná obou.“

Přejel světlem baterky po ploché skále, která se táhla do stínů tři metry po obou stranách špinavého potoka. Dívaly se na něho hrudní koše, holenní kosti, pánevní kosti a lebka.

„Proboha, Savi,“ nadechl se prudce Daeman. Spěšně si stáhl masku a připravil se skočit zpět do podzemní říčky.

Harman ho zadržel pevnou rukou. „Myslím, že ne.“ Přistoupil ke kostem blíž a přejel světlem baterky sem a tam. Na skalních římsách po obou stranách potoka byly poházeny další kosterní pozůstatky. „Tyhle jsou staré,“ řekl Harman. „Měsíce nebo roky – možná desítky

let.“ Vzal dvě žebra a podržel je na světle. Kosti byly v kontrastu s modrou rukavicí termokombinézy šokujícně bílé. Daeman na nich spatřil stopy zubů.

Začal se znovu třást. „Omlouvám se,“ zašeptal.

Harman zavrtěl hlavou. „Jsme oba v šoku a jsme vyhladovělí. Víc než dva dny jsme skoro nic nejedli.“ Ležel na skále břichem dolů, blízko kraje vody.

„Ale třeba je nějaké jídlo ve městě…“ začal Daeman.

Harman prudce zajel rukou do vody, kde se něco divoce zazmítalo. Daeman odskočil, přesvědčený, že se vrátil Kalibán, ale když se znovu podíval, starší muž držel v obou rukou albínskou ještěrku. Nebyla bez očí jako ta, která si vybrala Savi – její korálkové oči byly růžové.

„Děláš si legraci?“ řekl Daeman.

„Ne.“

„Přece nebudeme plýtvat flešetami na zabití tohohle…“

Harman pevně chytil ještěrku nad zadníma nohama a vymlátil z ní o skálu mozek.

Daeman si rychle vyhrnul osmózní masku, přesvědčený, že bude znovu zvracet. Nezvracel. V žaludku mu škrundalo a měl v něm křeče.

„Škoda, že Savi neměla v batohu nůž,“ zamumlal Harman. „Vzpomínáš na ten pěkný stahovací nůž, který u sebe Odysseus pořád nosil na Golden Gate? Ten by se nám teď hodil.“

Daeman se díval, zděšený tak, že mu ani špatně nebylo, jak Harman našel mezi lidskými kostmi kámen o velikosti pěsti a tloukl jím o skálu, až se na něm štípáním vytvořila hrana. Když získal neumělý hrot, usekal mrtvé ještěrce hlavu a začal z obojživelníka stahovat bílou kůži.

„To nedokážu sníst,“ hlesl Daeman.

„Sám jsi řekl, že v tomhle městě není žádné jídlo,“ prohlásil Harman, skrčený nad svým dílem. Daeman zjistil, že stahování ještěrky je relativně nekrvavý proces.

„Jak ji uvaříme?“

„Myslím, že to se nám nepodaří. Savi u sebe neměla žádné zápalky, tady není nic hořlavého, co bychom mohli použít, a ve

městě nahoře zase není vzduch," vysvětlil situaci Harman. Odtrhl ještěrce z horního stehna kus červeného masa, minutu jím pohupoval ve světle baterky a potom si je rychle strčil do úst. Pak nabral do Saviny láhve trochu vody z potoka a sousto jí spláchl.

„Jaké to je?" zeptal se Daeman, i když si na to mohl odpovědět sám výrazem v Harmanově obličeji.

Harman utrhl tenčí proužek a podal jej Daemanovi. Trvalo celé dvě minuty, než si jej Daeman strčil do úst a rozkousal. Nepozvracel se. Měl pocit, že to chutná jako slaný, rybinou páchnoucí sliz. Žaludek se mu stáhl, že chce víc.

Harman mu podal baterku. „Lehni si ke kraji potoka. To světlo ještěrky přitahuje."

A Kalibán? pomyslel si Daeman, ale lehl si na břicho na kraj vody, levou rukou si posvítil do hluboké tůně a chystal se chňapnout po bílých ještěrkách, až připlavou blíž.

„Stane se z nás Kalibán," zamumlal Daeman. Slyšel, jak Harman v houbovité tmě za ním trhá maso a kouše je.

„Ne," zabručel Harman mezi sousty. „Nestane."

Z jeskyní se dostali o dva týdny později – dva bledí, vousatí, pohublí muži s rozšířenýma očima – když proplavali tou správnou rourou, prorazili tenkou vrstvu ledu na jezírku nahoře a vypluli do relativního jasu křišťálového města.

Tím, kdo trval na tom, aby šli nahoru, byl kupodivu Daeman.

„Tady dole se můžeme Kalibánovi jednodušeji bránit," namítl Harman. Z části Savina batohu si vyrobil něco na způsob pouzdra a pistoli měl v něm. Střídavě spali u jedné stěny nebo u druhé a zatímco jeden dřímal, druhý držel vsedě hlídku s baterkou a se zbraní.

„To není důležité," řekl Daeman. „Musíme se dostat pryč z tohoto balvanu."

„Je možné, že Kalibán na následky svých zranění umírá," zamyslel se Harman.

„Je možné, že se z nich zotavuje," odvětil Daeman. Teď, když ztratil veškerou buclatost a oběma jim narostly vousy, byli si podobnější. Daeman měl vousy o něco hustší a tmavší než Harman.

„To není důležité,“ zopakoval. „Musíme najít způsob, jak se odsud dostat.“

„Nedokážu se vrátit do nápravny,“ řekl Harman.

„Možná budeme muset. Je možné, že jsou to jediné faxové portály na orbitálním prstenci.“

„Mně je to jedno,“ odvětil Harman. „Nedokážu do těch jatek jít znovu. Tamní faxové portály jsou navíc pro těla, která přijdou nahoru a po opravě se vrátí. Uzly jsou na ty lidi určitě nakódované.“

„Když to bude nutné, změníme kódy,“ řekl Daeman.

„Jak?“

„Nevím. Budeme sledovat, jak služebníci posílají lidí zpátky dolů, a dělat to, co dělají oni.“

„Savi řekla, že podle ní už naše kódy nejsou pro faxování použitelné,“ namítl Harman.

„Nevěděla to jistě. Déle než tisíc let byla mimo faxovou smyčku. Ale přinejmenším musíme prozkoumat zbytek toho postlidského města.“

„Proč?“ zeptal se Harman. Starší muž měl větší problémy se spánkem než Daeman a jeho morálka poklesla.

„Třeba je tam někde uložená kosmická loď,“ nadhodil Daeman.

Harman se rozesmál, zpočátku tiše, ale potom tak nekontrolovaně, až se z toho rozbrečel. Daeman ho musel štípnout do ruky, aby upoutal jeho pozornost.

„No tak,“ uklidňoval ho Daeman. „Známe rouru, která vede na povrch. Pojď za mnou. Když to bude nutné, cestu přes povrchový led nám prostřílím.“

V dalších dvou týdnech prozkoumali zbytek města. Našli koutky a komůrky, kde se dalo přespat. Jeden vždycky držel hlídku a druhý spal. Daemanovi se pokaždé zdálo, že padá, a procitl se škubnutím. Nohama a rukama zápasil se stavem beztíže. Věděl, že Harmanovi se zdají stejné sny, protože starší muž usínal na ještě kratší časové intervaly, než začal lapat po dechu a mlátit sebou tak, že se probudil.

Křišťálové město bylo jednolitě mrtvé, i když věže na opačné straně balvanu dlouhého půldruhého kilometru byly členitější, měly víc teras a uzavřených prostorů. Všude se vznášely mumifikované,

zpola okousané pozůstatky postlidských žen. Třebaže Savin batoh měli plný stažených a naporcovaných vodních ještěrek, oba muži měli stále hlad a Daemanovi občas při pohledu na některé z těchto masitých, mumifikovaných pozůstatků kručelo v žaludku. Věděli, že tím, co je zhruba jednou za tři dny dožene k některému zamrzlému jezírku, je voda.

I když čekali, že na Kalibána narazí při každém odrazu nebo změně směru, našli jen tu a tam ve vzduchu plující sféroidy krve, která mohla být jeho. Třetí den po opuštění jeskyní, když si jejich oči ještě zvykaly na jasnější světlo Země, které pronikalo dovnitř průzračnými panely, které měli nad hlavou, našli ruku se zápěstím – vznášela se u nejhustšího porostu chaluh jako nějaký bledý pavouk – o níž si mysleli, že mohla patřit Savi. Tu noc – „noc“ říkali krátkým dvacetiminutovým intervalům, kdy na průzračné tabule nad nimi nesvítila Země – oba zaslechli ze směru od nápravny strašlivé, kalibánovské vytí. Zdálo se, že zvuk se přenáší spíš zemí asteroidu a exotickým materiálem okolních věží než řídkým vzduchem.

Měsíc po příletu do tohoto orbitálního pekla měli prozkoumané celé město kromě dvou oblastí – protějšího konce nápravny za místem, kde se poprvé setkali s Kalibánem, a dlouhé tmavé chodby přímo tam, kde se město ostře stáčelo kolem severního pólu asteroidu. Tato úzká chodba, ne širší než dvacet metrů, neměla žádná okna a byla zarostlá vlnícími se chaluhami – dokonalý úkryt pro zotavujícího se Kalibána. Při první obchůzce měsíčku se oba shodli, že do temného místa nepůjdou a raději prozkoumají zbytek postlidského města. Teď již měli zbytek města prozkoumaný žádné kosmické lodě, žádné další přechodové komory, žádné velíny, žádné další nápravny, žádné sklady plné jídla, žádné jiné zdroje vody – a stáli před volbou vrátit se do jeskyní, aby doplnili zásobu ještěrek, protože jim zbývalo poslední zahnívající tělíčko, vrátit se do nápravny a vyzkoušet tamní faxové uzly v tancích, nebo prozkoumat temnou chodbu zarostlou chaluhami.

„Temná chodba,“ hlasoval Harman.

Daeman jen unaveně přikývl.

Když pak proplouvali spletenými chaluhami, drželi se za ruku, aby se nerozdělili. Pistoli měl ten den Daeman a mával jí při každém

strašidelném pohybu chaluh. Bez oken nebo bez záře odražené od centrálního městského jádra jim ukazovala cestu jen Savina baterka. Oba přemýšleli o tom, jak dlouho asi může vydržet, ale ani jeden svou obavu nevyslovil nahlas. Daeman se upokojil vzpomínkou na slabý houbový svit ve většině podzemních jeskyní, ne ve všech, se štěstím dostatečný pro lov ještěrek, ale pravda byla taková, že se dolů do těch mrtvolných lovišť už nikdy vrátit nechtěl. O dvě noci dřív se zeptal Harmana na téměř vzduchoprázdno kolem nich.

„Co myslíš, že by se stalo, kdybych si sundal osmózní masku?“

„Zemřel bys,“ odpověděl bez emocí Harman. Starší muž byl nemocný, což nebyl stav, s nímž se lidé setkávali často, protože o takové věci se starala nápravna, a přestože termokombinéza držela veškeré tělesné teplo, třásl se zimou. „Zemřel bys,“ zopakoval.

„Rychle?“

„Myslím, že pomalu,“ usoudil Harman. Jeho modrá termokombinéza byla umazaná říčním bahnem a krví ještěrek. „Udusil by ses. Ale to kolem není absolutní vakuum, takže bys s tím poměrně dlouho zápasil.“

Daeman přikývl. „Co kdybych si sundal termokombinézu, ale masku bych si nechal?“

Harman se nad tím zamyslel. „To by bylo rychlejší,“ přisvědčil. „Umrzl bys za minutu nebo ještě dřív.“

Daeman neřekl nic. Myslel si, že Harman znovu usnul, ale pak starší muž zašeptal do vysílačky: „Ale kdybys to chtěl udělat, nejdřív mi to pověz, Daemane, ano?“

„Ano.“

Chodba byla zarostlá divokými chaluhami tak hustě, že se málem museli vrátit, ale když jeden z nich plovoucí porost ohýbal a odhrnoval stranou, zatímco druhý se jím prodíral, podařilo se jim kroucením, kopáním a přitahováním zdolat zhruba dvě stě metrů tmavého válce bez oken. Na konci byla stěna – přesně to, co oba muži po úmorné dřině čekali – ale Daeman dál svítil baterkou za chaluhy, a znenadání zahlédli, i když jen tak tak, bílý čtverec zasazený do tmavé přepážky z exotického materiálu. Pistoli měl Daeman, a tak prošel polopropustnou membránou jako první.

„Co vidíš?“ zavolal Harman do vysílačky. Sám ještě neprošel. „Vidíš něco?“

„Ano,“ odpověděla mu vysílačka z Daemanovy termokombinézy, ne však Daemanův hlas. „Vidí nádherné věci.“

50

Ílion

„Řekni mi ještě jednou, na co se díváš,“ ozval se Orphu. Mluvil nikoli úzkým svazkem, ale prostřednictvím k-linky. Mahmud se vezl na Ióňanově hřbetě jako žokej na vznášejícím se slonovi. K-linka jim poskytovala dostatečnou přenosovou kapacitu, aby Orphu v několika sekundách odeslal celý řecký jazyk a databáze k *Íliadě.*

„Řečtí a trójští vůdci se scházejí na vrcholku tohoto hřebene,“ hlásil Mahmud. „Jsme těsně za řeckým kontingentem – Achilleem, Hockenberrym, Odysseem, Diomédem, Velkým a Malým Aiantem, Nestoem, Ídomeneem, Thoantem, Tlépolemem, Níreem, Macháonem, Polypoitem, Mérionem a půltuctem dalších mužů, jejichž jména jsem předtím při Hockenberryho rychlém představování nepochytil.“

„Ale Agamemnón tu není? Ani Meneláos?“

„Ne, ti jsou ještě v Agamemnónově táboře a vzpamatovávají se ze souboje s Achilleem. Hockenberry mi řekl, že o ně pečuje Asklépios, jejich doktor. Bratři mají zlomená žebra, řezné rány a pohmožděniny – Meneláos má otřes mozku, jak ho Achilleus praštil do hlavy štítem – ale nic, co by je ohrožovalo na životě. Podle scholika budou moci za den dva chodit.“

„Zajímalo by mě, jestli by mi Asklépios dokázal vrátit oči a paže,“ zabručel Orphu.

Mahmud na to neměl co říct.

„Co Trójané?“ zeptal se dychtivým hlasem Orphu. Mluvil tak, jak si Mahmud vždycky představoval, že mluví lidské dítě – šťastně, nadšeně, skoro až rozjařeně. „Kdo tady zastupuje Ílion?“

Mahmud se na rozpraskaném krunýři postavil, aby přes chocholy na hlavách achájských hrdinů lépe viděl do řad Trójanů.

„Kontingent vede přirozeně Hektór. Jeho rudý chochol z koňských žíní a blyštivá válečná přilba skutečně vyčnívají. Má taky červený pláštík. Vypadá to, jako by vyzýval bohy, aby sestoupili a bojovali.“

Mahmud již Orphovi odvyprávěl scénu z časnějšího odpoledne, kterou mu Hockenberry vylíčil, jak Hektór se svou ženou Andromachou prošel mezi shromážděnými tisícovkami bojovníků z Ília se zohaveným tělem svého zemřelého syna – Skamandria, stále oblečeného do zakrváceného královského šatu ze lnu, a zvedl mrtvolku vysoko nad hlavu, aby ji všichni Trójané viděli. Podle Hockenberryho zprávy tisíce Achájců ještě zvažovaly, že ve svých černých lodích uprchnou na moře, ale po hrůzném průvodu Hektora a Andromachy byli všichni Trójané a jejich spojenci připraveni bojovat s bohy, klidně i zblízka, pokud to bude nutné.

„Kdo je tady za Ílion krom Hektora?“ zeptal se Orphu.

„Vedle něho stojí Paris. Pak starý rádce Anténór a samotný král Priamos. Starší muži stojí maličko stranou, nepletou se do toho Hektorovi.“

„Myslím, že Anténorovi dva synové, Akamás a Archeolochos, již padli,“ řekl Orphu. „Oba je zabil Telemónovec Aiás – Velký Aiás.“

„Myslím, že to tak je,“ odvětil Mahmud. „Musí pro ně být těžké brát se za předloktí na znamení smíru, jak to dělají teď. Vidím, že Velký Aiás se s Anténorem baví, jako by se nic nestalo.“

„Jsou to všechno profesionální vojáci,“ konstatoval Orphu. „Vědí, že vychovávají své syny pro boj a možnou smrt. Koho dalšího vidíš v Hektorově kontingentu?“

„Je tam Aineiás,“ řekl Mahmud.

„Ach, *Aeneida*,“ povzdechl si Orphu. „Aineiovi je… *bylo* souzeno být jediným členem ílijského královského rodu, jenž přežije. Je mu souzeno… *bylo* mu souzeno – uprchnout z hořícího města se svým synem Askaniem a nepočetnou skupinou Trójanů do míst, kde jeho potomci nakonec založí město, z něhož se stane Řím. Podle Vergilia bude Aineiás…“

„Myslím, že bychom neměli předbíhat,“ přerušil ho Mahmud. „Jak říká Hockenberry, všechny sázky jsou teď zrušeny. Myslím si,

že v *Íliadě*, kterou jsi mi poslal, není žádná část, v níž by se z Řeků a Trójanů stali spojenci v tažení na Olymp, předem odsouzeném k nezdaru.“

„Není,“ uznal Orphu. „Kdo další tam stojí s Hektorem kromě Aineia, Parida, starého Priama a Anténora?“

„Othryoneus. Kassandřin snoubenec.“

„Proboha,“ vyděsil se Orphu. „Othryonea měl dnes večer nebo zítra zabít Ídomeneus. V bitvě o řecké lodě.“

„Všechny sázky jsou zrušeny,“ zopakoval Mahmud. „Vypadá to, že dnes v noci se žádná bitva o lodě konat nebude.“

„Kdo další?“

„Je tam Déifobos, další Priamův syn,“ navázal Mahmud. „Má tak nablýskanou zbroj, že jsem musel zesílit polarizační filtry, abych se na něho mohl podívat. Vedle Déifoba je ten chlapík z Pédaia, Priamův zeť, jak se jmenuje… Imbrios.“

„Páni,“ hlesl Orphu. „Imbria měl už za několik hodin zabít Teukros…“

„Nech toho!“ napomenul přítele Mahmud. „Někdo tě uslyší.“

„Uslyší mě na úzkém svazku nebo na k-lince?“ zabrumlal Orphu. „To není moc pravděpodobné, starý příteli. Ledaže by Řekové a Trójané měli trochu vyspělejší techniku, než jsi mi vylíčil.“

„Prostě jsem z toho nervózní,“ řekl malý moravec. „Polovina lidí, kteří stojí tam na Křovinatém hřebeni, má být podle té tvé pitomé *Íliady* za den nebo dva mrtvá.“

„To není *moje* pitomá *Íliada*,“ bručel Orphu. „A kromě toho…“

„Všechny sázky jsou zrušeny,“ dořekl za něho Mahmud. „Ale.“

„Co?“

„Vyjednávání skončilo. Hektór a Achilleus předstupují před ostatní. Drží se při tom za předloktí… dobrý bože!“

„Co je?“

„Slyšíš to?“ dostal ze sebe Mahmud.

„Ne,“ odpověděl Orphu.

„Promiň, promiň,“ omlouval se Mahmud. „Promiň. Nemyslel jsem to doslovně. Chtěl jsem jenom… chtěl bych…“

„Pokračuj,“ utrhl se na něho Ióňan. „Co jsem neslyšel?“

„Armády – Řekové i Trójané – teď burácejí. Dobrý bože, je to neuvěřitelný zvuk. Stovky tisíc Achájců a Trójanů dohromady jásají, mávají vlaječkami, vyhazují do vzduchu meče, oštěpy a korouhve… ten jásající a křičící dav se táhne až k hradbám Ília. Lidé na hradbách – vidím tam Andromachu, Helenu a další ženy, které ukazoval Hockenberry – také všichni křičí. Ostatní Achájci – ti, kteří byli nerozhodní a čekali u lodí – vyšli z řeckých příkopů a jásají a křičí taky. Tomu říkám kravál!“

„Ty ale křičet nemusíš,“ řekl stroze Orphu. „K-linka funguje bez problémů. Co se děje teď?“

„No… nic moc,“ zchladl Mahmud. „Všichni velitelé po celém hřebeni si potřásají rukama. V opevněném městě vyzvánějí zvony a gongy. Kolem se hemží armády – obyčejní pěšáci z obou stran přecházejí území nikoho, plácají se po ramenou a představují se, nebo co to dělají – a všichni vypadají, že jsou připraveni k boji, ale…“

„Ale není s kým bojovat,“ dořekl Orphu.

„Tak.“

„Třeba bohové nepřijdou bojovat,“ nadhodil Ióňan.

„O tom pochybuji.“

„Nebo třeba Zařízení rozmetá Olymp na miliardu kusů,“ napadlo Orpha.

Mahmud při té představě zmlkl. Viděl bohy a bohyně, kteří tam byli, tisíce inteligentních bytostí. Nijak netoužil být masovým vrahem.

„Za jak dlouho ten tvůj provizorní časovač aktivuje Zařízení?“ zeptal se Orphu, třebaže to sám musel vědět.

Mahmud si ověřil čas na svém vnitřním choronometru. „Za padesát čtyři minuty.“

Na nebi znenadání vzkypěly a zavířily temné mraky. Vypadalo to, že bohové přece jenom sestupují na zem.

Když se Mahmud vrhl do Kalderového jezera na vrcholu Olympus Mons, měl malou naději na únik. Potřeboval zhruba minutu, aby připravil Zařízení k aktivaci – k detonaci? – a říkal si, že trocha hloubky a tlaku by mu ten čas mohla poskytnout.

A poskytla. Mahmud se rychle potopil do hloubky osmi set metrů. Cítil, jak známý a příjemný pocit tlaku doléhá na každý milimetr čtvereční jeho konstrukce. Na západní straně strmé kalderové stěny našel římsu, kam se mohl uchýlit, zajistit Zařízení a připravit je. Bohové ho do vody nepronásledovali. Mahmud nevěděl, jestli neumějí plavat, nebo se pošetile domnívají, že ho vyženou nahoru, když budou hladinu bičovat lasery a mikrovlnami, a bylo mu to jedno.

Bylo od něho nedbalé, že dálkový aktivační mechanismus nenakonfiguroval ještě předtím, než se s Orphem vydali na svůj krátký balonový výlet, a tak to udělal nyní, osm set metrů hluboko v temném jezeře, s makromolekulárním zařízením ve tvaru ovoidu nasvíceným hrudními světly. Mahmud odstranil přístupový kryt svého transslitinového krunýře a použil některé vlastní části – jeden ze čtyř energetických zdrojů, který mohl poskytnout nezbytný dvaatřicetivoltový spouštěcí signál, jeden ze tří nadbytečných přijímačů úzkého svazku a rádiových vln, navařený zápěstním laserem na spouštěcí desku. A časovač zhotovený z jeho venkovního chronometru. Nakonec připevnil jednoduché čidlo pohybu a kontaktu, které vyrobil na koleně z jednoho vlastního transpondéru, aby se Zařízení v této hloubce spustilo samo, kdyby se jej dotkl někdo jiný.

Jestli si pro mě ti umělí bohové přijdou, spustím tu věc manuálně, říkal si, když seděl na skalní římse osm set metrů pod hladinou jezera. Ale nechtěl se zničit – a nechtěl se pod vodou schovávat celý den. Ale ten člověk Hockenberry slíbil, že pro něho kvitne zpátky, a tak čekal. Chtěl znovu vidět Orpha. Kromě toho, jejich úkolem – přesněji řečeno posláním zesnulého Korose III. a Ri Poa – bylo dopravit Zařízení na Olympus Mons a komunikátorem odeslat zprávu o jeho doručení na místo. Oba tyto cíle byly splněny. V jistém smyslu Mahmud a Ióňan misi dokončili.

Proč se potom schovávám stovky metrů pod hladinou v tomhle neskutečném Kalderovém jezeře? Pomyslel na vodu, která nad ním vaří, jak bohové bičují jezero svým hněvem a tepelnými paprsky, a musel se po moravecku zasmát pro sebe – tato voda by měla tak jako

tak vařit, protože vrcholek Olympus Mons by měl být téměř ve vzduchoprázdnu.

Pak přišel čas, kdy se pro něho měl člověk jménem Hockenberry vrátit, aby ho zachránil, a on to kupodivu udělal.

„Popiš Zemi," žádal Orphu na Křovinatém hřebeni. Mahmud z krunýře sklouzl a vedl přítele na provazovém vodítku, které omotal kolem levitačního postroje. „A víš jistě, že jsme na Zemi?" dodal Orphu.

„Docela ano," přitakal Mahmud. „Gravitace je správná, vzduch je správný, slunce má, zdá se, správnou velikost, a rostlinný život odpovídá obrazům v databankách. A lidé taky – i když to vypadá, že všichni tihle muži a ženy jsou členy nejlepšího fitnessklubu ve sluneční soustavě."

„Vážně vypadají tak dobře?" zajímalo Orpha.

„Myslím, že na lidi ano," odvětil Mahmud. „Ale jelikož to jsou první zástupci Homo sapiens, se kterými jsem se fyzicky setkal, kdo ví? Ze všech lidí, na které jsem tady narazil, vypadá jedině Hockenberry tak obyčejně jako muži a ženy na fotografiích, videozáznamech a hologramech, které máme my dva ve svých databankách."

„Co si myslíš…" začal Orphu.

Psst, přerušil ho Mahmud úzkým svazkem. Vytáhl k-linku, aby už nemusel jet na Orphově krunýři. Mraky nad bojištěm dál vířily. *Achilleus promlouvá k vojskům – trójským i achájským.*

Rozumíš mu?

Ovšemže mu rozumím. Stažené soubory jsou v pořádku, i když si některé hovorové výrazy a kletby musím domýšlet z kontextu.

Slyší ho ostatní i bez reproduktorů?

Ten chlap má plíce ze železa. Obrazně řečeno, jeho hlas musí být slyšet jedním směrem k moři a druhým až k hradbám Tróje.

Co říká?

Stojím proti vám, bohové… bla bla bla… křičte na poplach a vypusťte psy války… bla bla bla… recitoval Mahmud.

Počkej. On vážně použil ten citát ze Shakespeara?

Ne. Překládám volně.

To se mi ulevilo. Už jsem myslel, že tady máme úžasný případ plagiátorství. Kolik zbývá do aktivace Zařízení?

Čtyřicet jedna minuta, odpověděl Mahmud. *Stalo se něco s tvým…* Zarazil se.

Cože?

Uprostřed Achilleova vzpurného *cri de coeur* proti bohům se zjevil král bohů. Achilleus přestal mluvit. Dvě stě tisíc lidských tváří a jedna robotická se na ílijských pláních obrátilo k nebi.

Zeus klesal z převalujících se černých mraků ve svém zlatém voze taženém čtyřmi nádhernými holografickými koňmi.

Achájský lučištnický mistr Teukros, jenž stál blízko Achillea a Odyssea, namířil a vypustil šíp k nebi, ale vůz byl příliš vysoko a byl – o tom byl Mahmud přesvědčen – obklopen mocným silovým polem. Šíp opsal oblouk, nedostřelil a zapadl do ostružinového houští u paty hřebene, kde stáli vojevůdci.

„VY SE MI ODVAŽUJETE VZDOROVAT?“ zahřímal Diův hlas přes celou délku a šířku polí, pobřeží a města, kde byla vojska shromážděna. **„POHLEĎTE NA DŮSLEDKY SVÉ ZPUPNOSTI!“**

Vůz se vznesl výš a pak zrychlil k jihu, jako by Zeus opouštěl bojiště směrem, kterým bylo na jižním obzoru s obtížemi vidět horu Ída. Možná jedině Mahmud se svým teleskopickým zrakem spatřil malý stříbrný sféroid, který Zeus shodil z vozu, když byl asi patnáct kilometrů na jih od nich.

„K zemi!“ zařval Mahmud s maximálním zesílením a řecky. „Chcete-li žít, lehněte si!! Nedívejte se na jih!!“

Málokdo jeho pokynu uposlechl.

Mahmud popadl Orphovu ohlávku a odběhl za velký balvan, který stál na vrcholku hřebene ve vzdálenosti třiceti metrů a skýtal alespoň chabý úkryt.

Když přišel záblesk, oslepil tisíce. Mahmudovy polarizační filtry okamžitě přešly z hodnoty 6 na hodnotu 300. Nezastavil se v divokém úprku a dál táhl Orpha za sebou jako nějakou obří hračku.

Nárazová vlna udeřila několik sekund po záblesku. Přihnala se od jihu v lavině prachu a rozčeřila viditelnými tlakovými vlnami

samotnou atmosféru. Rychlost větru se za necelou sekundu změnila z pěti kilometrů na hodinu od západu na sto kilometrů za hodinu od jihu. Stovky stanů se utrhly z kotevních provazů a vzlétly k obloze. Koně ržáli a utíkali svým pánům. Zpěněné hřebeny vln se valily od pevniny.

Burácení a nárazová vlna smetly na zem všechny, kteří stáli – všechny s výjimkou Hektora a Achillea. Před hlukem a drtivým přetlakem se nedalo schovat. Rozvibrovávaly lidské kosti a moravecké pevné útroby a rozechvívaly i Mahmudovy organické partie. Vypadalo to, jako by samotná země řvala a skučela hněvem. Stovky achájských a trójských vojáků nějaké dva kilometry na jih od hřebene vzplály prudkým plamenem a vylétly vysoko do vzduchu. Jejich popel napadal na tisíce přikrčených mužů prchajících na sever.

Část jižní hradby Ília povolila a zřítila se. S sebou vzala desítky mužů a žen. Několik dřevěných věží ve městě začalo hořet a jedna vysoká věž – ta, z níž Hockenberry sledoval před několika dny Hektorovo loučení s manželkou a synem – se s třeskem zřítila do ulic.

Achilleus a Hektór měli ruce na tvářích a zakrývali si oči před tím strašlivým zábleskem, který vrhl jejich stíny na Křovinatém hřebeni sto metrů za ně. Velké kameny, které pevně stály vysoko na mohylové hrobce Amazonky Myriny za nimi se rozechvěly, sklouzly a zřítily se, přičemž drtily prchající Achájce i Trójany bez rozdílu. Hektorova nablýskaná helma se udržela na hlavě, ale hrdý chochol z červených koňských žíní urvaly prudké vichry, které se přihnaly po úvodní nárazové vlně.

Stalo se něco? zeptal se Orphu úzkým svazkem.

Ano, zašeptal Mahmud.

Cítím přímo přes krunýř nějaké chvění a tlak, prohlásil Orphu.

Ano, zašeptal Mahmud. Ióňana větry a exploze neodvály v kotrmelcích jenom proto, že Mahmud provaz uvázal kolem největšího kamene, jaký na závětrné straně balvanu, jenž je kryl, našel.

Co… začal Orphu.

Vydrž chvilku, zašeptal Mahmud.

Hřibový mrak stoupal do výšky deseti tisíc metrů. Dým a tuny radioaktivního smetí ze zvedaly do stratosféry. Země se v následných záchvěvech otřásala tak prudce, že dokonce i Achilleus a Hektór museli klenout na koleno, ale nesrazilo je to jako jako desítky tisíc jejich mužů.

Z hřibovitého mraku se vytvarovala tvář. **„CHCETE VÁLKU, SMRTELNÍCI?“** zahřímala vousatá Diova tvář ve stoupajícím, vířícím, pomalu se rozšiřujícím oblaku. **„NESMRTELNÍ BOHOVÉ VÁM UKÁŽOU, CO JE TO VÁLKA.“**

51

Rovníkový prstenec

Prospero byl oblečen v dlouhé, královsky modré róbě s pestrobarevným vyšíváním, jež znázorňovalo galaxie, slunce, komety a planety. V pravé ruce, nesoucí skvrny stáří, držel vyřezávanou hůl. Pod dlaní levé ruky měl třicet centimetrů tlustou knihu. Vyřezávané křeslo, na němž seděl, se širokými opěrkami pro ruce se nedalo označit přímo za trůn, ale mělo k němu dost blízko, neboť vyvolávalo dojem vládcovské autority, ještě posílený mágovým chladným pohledem. Většinu hlavy měl holou, ale hříva zbylých bílých vlasů mu splývala přes uši a padala v loknách na modř jeho šatu. Kdysi impozantní hlava teď seděla na stařecky scvrklém krku, ale obličej byl zocelený charakterem. Vévodily mu oči, chladně lhostejné, ne-li kruté, výrazný orlí nos, nápadně přiznaná brada, která se ještě neztratila v lalocích či podbradcích, a čarodějnicky tenké rty vytočené nahoru dávným sklonem k ironii. Byl to samozřejmě hologram.

Daeman se díval, jak Harman prorazil polopropustnou membránu a v nečekané gravitaci padl na podlahu, stejně jako předtím on.

Když pak Harman uviděl, že Daeman sedí v pohodlném křesle bez osmózní masky, stáhl si vlastní masku, zhluboka se nadechl čerstvého vzduchu a pak odvrávoral k druhému prázdnému křeslu.

„Je to jen třetina pozemské gravitace," řekl Prospero, „ale po měsíci v téměř nulové gravitaci vám to musí připadat jako na Jupiteru."

Harman ani Daeman neodpověděli.

Místnost byla kruhová, o průměru zhruba patnáct metrů, a v podstatě přiklopená skleněnou kopulí, která začínala už na podlaze. Když se na křeslech blížili ke křišťálovému městu, Daeman si jí

nevšiml, protože přiletěli k jižnímu pólu asteroidu a toto byl severní, ale představoval si, že to musí vypadat jako dlouhá, tenká kovová stopka zakončená tímto zářícím hřibem. Jediným osvětlením místnosti byla měkká zář vycházející z kulatého virtuálního ovládacího panelu uprostřed prostoru, za Prosperem, a svit Země, Měsíce a hvězd linoucí se shora a ze stran. Světla bylo dost, aby si Daeman mohl všimnout pečlivého zpracování mágovy vyšívané róby a omalovaného vyřezávání jeho hole.

„Ty jsi Prospero," řekl Harman. Hruď mu pod modrou termokombinézou rychle stoupala a klesala. Čerstvý vzduch v místnosti šokoval i Daemana. Bylo to jako dýchat silné, těžké víno.

Prospero přikývl.

„Ale nejsi skutečný," pokračoval Harman. Muž *vypadal* hmotně. Jeho šat spadal v třetinové gravitaci v krásných, ale dynamických záhybech.

Prospero pokrčil rameny. „Je to pravda. Nejsem nic víc než zaznamenaná ozvěna stopy stínu. Ale vidím vás a slyším, mohu s vámi mluvit a sympatizovat s vašimi mukami. To je něco, co nedokáží ani některé reálné bytosti."

Daeman se ohlédl. Černou zbraň držel volně na klíně.

„Přijde sem Kalibán?"

„Ne," řekl Prospero. „Můj bývalý sluha se mě bojí. Bojí se této mé mluvící vzpomínky. Kdyby byla na tomto ostrově ta modrooká ježibaba, která ho porodila, kvantová čarodějka Sycorax, vrhla by se na vás do minuty, ale Kalibán má ze mě strach."

„Prospero," promluvil Daeman, „potřebujeme se z tohoto balvanu dostat pryč. Zpátky na Zemi. Živí. Můžeš nám pomoci?"

Starý muž si opřel hůl o křeslo a zvedl obě skvrnité ruce. „Možná."

„Jenom možná?"

Prospero přikývl. „Jako ozvěna zaznamenaného stínu nemohu *udělat* nic. Ale mohu vám poskytnout informace. Můžete jednat, chcete-li a *máte-li* vůli. Takových už mezi vámi mnoho není."

„Jak se odsud dostaneme?" zeptal se Harman.

Prospero přejel rukou po knize. Nad střed kulatého ovládacího panelu za ním vyplul hologram. Ukazoval asteroid a křišťálové

město viděné z vesmíru ze vzdálenosti několika kilometrů. Jak asteroid rotoval kolem své osy, zlaté skleněné věže se pod stanovištěm pomalu otáčely. Daeman se zadíval na nápadnou modř a bělost Země, která se právě objevovala za okny, a uvědomil si, že obraz je synchronizovaný – byl to skutečně pohled odněkud z vesmíru v reálném čase.

Harman ukázal. „Tam!“ zvolal. Pokusil se vyskočit z křesla, ale v gravitaci zavrávoral a musel se chytit opěrky. „Tam,“ zopakoval.

Daeman to uviděl. Na desce vnější terasy, nějakých sto padesát až dvě stě metrů od první vysoké věže, kterou vstoupili, se ve světle Země zaleskl kovový trup sonia. „Prohledali jsme celé město,“ poznamenal Daeman. „Vůbec nás nenapadlo, že by nějaké vozidlo mohlo parkovat *mimo* město.“

„Vypadá to jako sonio, kterým jsme přiletěli do Jeruzaléma,“ prohlásil Harman. Předkláněl se, aby na holografický obraz lépe viděl.

„*Je* to stejné sonio,“ odvětil Prospero. Znovu pohnul dlaní a obraz zmizel.

„Ne,“ odporoval Daeman. „Savi nám řekla, že sonia nemohou létat na orbitální prstence.“

„Nevěděla o tom,“ prohlásil starý mág. „Ariel je vysvobodil zpod kamení a naprogramoval je, aby přiletělo sem.“

„Ariel?“ opakoval tupě Daeman. Měl obrovský hlad a byl strašně unavený. Zapátral v paměti. „Ariel? Avatar pozemské biosféry?“

„Něco takového,“ odvětil s úsměvem Prospero. „Savi se s Arielem ve skutečnosti nikdy nesetkala. Komunikovali prostřednictvím omninetu. Ta stará žena si odjakživa myslela, že Ariel má mužskou osobnost, třebaže si většinou volí ženského avatara.“

Koho to zajímá? pomyslel si Daeman. Nahlas řekl: „Můžeme tím soniem odletět zpátky na Zemi?“

„Myslím, že ano,“ kývl Prospero. „Myslím, že Ariel je poslal předprogramované pro návrat vás tří do vily Ardis. Další deus ex machina. Nemám radost, že ten stroj je tady.“

„Proč?“ otázal se Harman, ale pak pokýval hlavou. „Kvůli Kalibánovi.“

„Ano,“ potvrdil Prospero. „I můj bývalý šotek by si rozdrtil klouby v suchých křečích a zkrátily by se mu šlachy ve stařeckých záškubech, kdyby se zkusil vydat do naprostého vzduchoprázdna bez skafandru nebo termokominézy. Ale zapomněl na to a nebohé Savi termokombinézu prokousl.“

„A v uplynulém měsíci se mohl dostat ke dvěma dalším,“ dodal Daeman. Jeho hlas byl tak tichý, že zanikl v šumění ventilace. Místnost opustila vykrojený plátek Země a natočila se do svitu hvězd. Nad Prosperem vycházel půlměsíc.

„A byl by se k němu dostal, jenže Kalibán není bůh,“ odvětil mág. „Savi toho netvora plnou dávkou flešet do hrudi nezabila, ale vážně ho zranila. Kalibán krvácel a potřeboval se zotavit. Občas se uchýlil do své nejhlubší sluje, kde si dává na rány zábal z bahna a pije ještěrčí krev, aby nabral sílu.“

„My jsme pili a jedli totéž,“ přiznal Daeman.

„Jistě,“ Prospero jim ukázal žlutý stařecký úsměv. „Ale vy se v tom *nevyžíváte*.“

„Jak se do toho sonia dostaneme?“ zeptal se Harman. „A máš tady nějaké jídlo?“

„Odpověď na druhou otázku zní ne,“ odvětil Prospero. „Posledních pět set let na tomto kamenném ostrově nejedl nikdo jiný než Kalibán. Ale odpověď na první otázku zní ano. Vysoko ve skle věže je membrána, která vás pustí na startovací terasu. Vaše oděvy vás možná… možná… ochrání na dost dlouho, abyste se dostali k soniu a aktivovali jeho pilotovací program. Pamatujete si, jak se s tou věcí létá?“

„Myslím… pozoroval jsem Savi… chci říct…“ koktal Harman. Zavrtěl hlavou, jako by se chtěl zbavit pavučin. V očích měl stejnou únavu, jakou cítil Daeman. „Budeme muset. Vzpomeneme si.“

„Abyste se do protější věže dostali, budete muset znovu projít kolem nápravny a Kalibána,“ upozornil Prospero. Starcovy drobné oči přejely z Harmana na Daemana. Byl to kritický pohled. „Musíte udělat ještě něco, než odsud uprchnete?“

„Ne,“ řekl Harman.

„*Ano,*“ řekl Daeman. Podařilo se mu vstát a vrávoravě dojít k zakřivené prosklené stěně. Odraz na ní byl hubený, vychrtlý a

zarostlý, ale měl v očích něco nového. „Musíme zničit nápravnu. Musíme zničit celé toto prokleté místo.“

52

Ílion a Olymp

Z nějakého důvodu prchnu s Trójany z Křovinatého hřebene k menším průchodům Skajské brány, hlavního vstupu do Ília, a za hradby. Vítr stále skučí a všichni jsme částečně ohlušení jaderným výbuchem, k němuž došlo na jihu. Když jsem se naposledy podíval po hřibovém mraku, než jsem se ve strkanici trójských vojáků dostal do města, uviděl jsem, že sloup dýmu a popela se již v převládajícím větru začíná ohýbat k jihovýchodu. Ve spirálovitém mračnu nahoře je stále náznak Diovy tváře, ale vítr a to, jak se samotný mrak stáčí, ničí i tento obraz.

U branek jsou desítky umačkaných, a tak Hektór nařídí strážným, aby otevřeli dokořán Skajskou bránu, což je něco, co se nestalo už devět let. Tisíce se hrnou do města.

Argejci se dali na útěk ke svým lodím. Stejně jako se Hektór tady snaží shromáždit svá panikou zachvácená vojska, Achilleus se pokouší zadržet prchající Řeky. V *Íliadě* při Achilleově běsnění nad Patroklovou smrtí Homér popisuje, jak polobůh bojoval s rozvodněnou řekou – a zvítězil, když ji přehradil těly svých trójských nepřátel – ale teď Achilleus nedokáže zastavit tsunami prchajících Achájců, aniž by jich při tom nezabil stovky, a to on neudělá.

Jsem vtažen do města, ale už v tu chvíli mě mrzí, že jsem utekl. Uvědomím si, že jsem se měl probít hemžícím se davem na hřebeni k místu, kde jsem zahlédl toho robotka, Mahmuda, jak se schovává za balvany na vrcholku mohylové hrobky Amazonky Myriny. Jestlipak ten robot – jak že nazval svůj typ? Moravci? – jestlipak ten moravec ví, že Diova zbraň byla jaderná a pravděpodobně termojaderná? Najednou se vynoří vzpomínka z mého druhého života, jako tolikrát za uplynulý zhruba týden – Susan se mě snaží odtáhnout do auly Indianské univerzity při nějakém multidisciplinárním týdnu. Jakýsi

vědec, který se jmenoval Moravec, tam přednášel o svých teoriích autonomní umělé inteligence. Fritz? Hans? Samozřejmě jsem nešel – jak by mohly klasického badatele zajímat teorie nějakého vědce?

Ale na tom teď nezáleží.

Jako by chtěly podtrhnout tento fakt, objeví se od severu pět válečných vozů – znám kvitovací bod, kterým tam nahoře prošly – a začnou kroužit nad městem ve výšce tisíce nebo dvanácti set metrů. Ani s optickým přiblížením nedokážu rozeznat postavičky na blyštivých strojích, ale vypadá to, že jsou tam bohové i bohyně.

Pak začne bombardování.

Šípy se s jekotem vyřítí na město jako tenké, stříbrné balistické střely a v místě, kam dopadnou, nastane exploze, vyvalí se prach a dým a ozve se křik. Ílion je podle starověkých měřítek velké město, ale šípy následují rychle za sebou – mám za to, že z Apollónova luku, i když se mi zdá, když se vůz prudce snese níž, aby zhodnotil škody, že ve skutečnosti střílí Arés – a brzy se výbuchy a křik ozývají ze všech čtvrtí opevněné metropole.

Uvědomím si, že se mi nejenom všechno vymklo, ale také jsem ztratil z dohledu všechny, se kterými bych měl mluvit, kterým bych měl pomáhat, se kterými bych se měl radit. Achilleus je pravděpodobně už pět kilometrů odsud, zpátky u svých mužů, kterým se snaží zabránit, aby v panice odpluli. Když zaslechnu další výbuchy – konvenční, nikoli jaderné – které se ozývají od achájského ležení, nechápu, jak by se Achilleovi mohlo podařit shromáždit své muže. Ztratil jsem z očí rovněž Hektora a vidím, že obrovská Skajská brána je znovu zavřená – jako by to mohlo udržet bohy venku.

Chudák Mahmud a jeho němý přítel Orphu už to na hřebeni nejspíš mají za sebou. Nedovedu si představit, jak by toto bombardování něco mohlo přežít.

Další exploze od centrálního tržiště. Trójští vojáci s červenými chocholy spěchají posílit hradby, ale nebezpečí není za hradbami. Nahoře se znovu zatočí zlatý vůz, tak vysoko, kam ani lučištník nedostřelí, a pět stříbrných šípů slétne na město jako rakety Scud. Vybuchnou v blízkosti jižní hradby, u centrální studny a zřejmě přímo v Priamově paláci. Začíná mi to připomínat záběry CNN z druhé války s Irákem těsně předtím, než jsem dostal rakovinu.

Hektór. Hrdina pravděpodobně shromažďuje své muže, ale jelikož není proti čemu je šikovat, nanejvýš tak přikrčit se a schovat se, je možné, že Hektór odešel domů, aby se podíval, jak je na tom Andromaché. Představím si prázdný, zakrvavený dětský pokoj a obličej se mi stáhne dokonce i tady, v dýmu a hluku ulice bombardovaného města. Královský pár ještě ani neměl čas dítě pohřbít.

Ježíši Kriste, pane Bože, to všechno je moje dílo?

Létající válečný vůz se snese níž. Exploze rozerve předprseň na hlavní hradbě a vyhodí do vzduchu tucet postav v červených pláštících. Části těl prší na ulici a pleskají o střechy jako krupobití masa. Najednou se mi vybaví další vzpomínka, podobná hrůza za tři tisíce dvě stě let v budoucnosti tohoto světa, v tom podělaném roce dva tisíce jedna po narození Krista. V duchu vidím těla padající dolů na ulici a stěnu prachu a pemzy, jak honí tisíce prchajících, tak jako teď vidím hlavní ulici Ília. Jen budovy a móda jsou jiné.

Nikdy se nepoučíme. Některé věci se nikdy nezmění.

Rozběhnu se k Hektorovu domovu. Z nebe prší další střely, ničí náměstíčko, které dělí jen brána od místa, kam jsem právě přišel. Vidím, jak z hromady sutin, která byla ještě před několika minutami patrovým domem, kulhá na ulici malé dítě. Nepoznám, jestli to batole je chlapeček nebo holčička, ale tvář má zakrvácenou a kudrnaté vlásky poprášené sádrou. Zastavím se a kleknu, abych vzal dítě do náruče – kam je odnést? V Íliu není žádná nemocnice – ale najednou přiběhne žena s červeným šátkem na hlavě a dítě popadne.

Otřu si z očí čůrky potu a klopýtám dál k Hektorovu domu.

Je pryč. Celý Hektorův palác chybí – jen sutiny a několik děr v zemi. Musím si neustále otírat pot z očí, abych viděl, a tomu, co vidím, stejně nevěřím. Déšť střel zničil celý tento blok. Trójští vojáci, jimž hrdé červené chocholy zšedly poletujícím prachem, již pomocí oštěpů a provizorních lopat prohrabávají sutiny. Tvoří lidský řetěz, který podává těla a části těl čekajícím davům v ulici.

„Ho-kn-ber-íí!“ řekne nějaký hlas. Uvědomím si, že někdo mé jméno už chvíli opakuje, ale teď mě začal tahat za ruku. „Ho-kn-ber-íí!“

Tupě se otočím, mrkáním se znovu zbavím potu a podívám se na Helenu. Je špinavá, šaty má od krve a vlasy rozcuchané. Nikdy jsem neviděl nikoho nebo nic tak krásného. Obejme mě a já ji popadnu oběma rukama do náruče.

Pustí mě. „Jsi těžce zraněný, Ho-kn-ber-íí?“

„Cože?“

„Jsou tvoje zranění vážná?“

„Nejsem zraněný,“ řeknu. Sáhne mi na tvář. Když ruku odtáhne, má ji zrudlou krví. Zvednu ruku ke spánku – mám tam hlubokou řeznou ránu a další na linii vlasů – na obou rukou spatřím zakrvavené prsty a uvědomím si, že to, co jsem si otíral, byla krev, ne pot. „Nic mi není,“ řeknu. Ukážu do trosek, z nichž stoupá kouř. „Hektór? Andromaché?“

„Nebyli tam, Ho-kn-ber-íí,“ přeřve Helena výkřiky a blábolení. „Hektór poslal rodinu do Athénina chrámu. Tamní sklepení je bezpečné.“

Podívám se přes dým a všimnu si, že střecha chrámu stojí. *No ovšem*, pomyslím si. *Bohové nebudou bombardovat vlastní chrámy. Na to mají moc velké ego.*

„Theánó je mrtvá,“ řekne Helena. „A Hekabé. A taky Láodiké.“

Opakuji ta jména jako pitomec. Athénina kněžka, žena, která mi před několika hodinami držela studený nůž na varlatech. A Priamova manželka a dcera. Tři z mých Trójanek jsou již mrtvé. A to bombardování teprve začalo.

Najednou se v panice otočím. S hlukem není něco v pořádku. Výbuchy ustaly.

Muži a ženy na ulicích ukazují k obloze a křičí, čtyři z pěti vozů již zmizely a teď i pátý, který považuji za Areův bombardovací vůz, odletí na sever a přestane existovat, zřejmě kvitne zpátky na Olymp. Všechnu tuto spoušť – rozhlédnu se po rozvalených budovách, dýmajících kráterech, zakrvavených tělech na ulicích – dokázal napáchat útok jednoho boha s jedním lukem a několika Apollónovými šípy. Co přijde dál? Biologický útok? Zářící lučištník – který se tam nahoře momentálně nejspíš zotavuje v regeneračním tanku – je slavný tím, že po lidech střílí epidemie.

Sevřu v ruce medailonek. „Kde je Hektór?“ zeptám se Heleny. „Musím najít Hektora.“

„Znovu vyjel ze Skajské brány ven spolu s Paridem, Aineiem a svým bratrem Déifobem,“ odpoví Helena. „Říkal, že musí najít Achillea, než všechna srdce ochabnou.“

„Musím ho najít,“ zopakuji. Obrátím se k hlavní bráně, ale Helena si mě otočí zpátky k sobě.

„Ho-kn-ber-íí,“ šeptne, přitáhne si můj obličej k sobě a políbí mě, na ulici plné strkání a křiku. Když se její rty přestanou dotýkat mých, dokážu jen tupě mrkat, dál skloněný pro polibek. „Ho-kn-ber-íí,“ řekne znovu. „Jestli musíš zemřít, zemři dobře.“

Potom se otočí a odkráčí ulicí, aniž by se jedinkrát ohlédla.

53

Rovníkový prstenec

Daemana překvapilo jen málo, když zjistil, že Prosperův hologram může vstát a chodit. Mág uchopil svou hůl a pomalým krokem přešel ke kopulovému oknu místnosti. Když zvedl obličej, aby se podíval, jak kolem pochodují hvězdy, bledé světlo mu zdůraznilo vrásky na krku a lících. Daemanovi se z celého toho náporu stáří, který v uplynulých dnech zažil, dělalo špatně – a ještě hůř mu bylo, když se zamyslel nad tím, o čem právě diskutují. Zkusil si představit svět, v němž by jeho přátelé a on – jeho matka! – zestárli jako Savi, jako tento flekatý, podbradčitý hologram. Ta představa byla tak hrozná, až se zachvěl.

Potom si vzpomněl na hrůzu nádrží, modrých červů a Kalibánova jídelního stolu.

Nebylo by jednodušší toho netvora prostě zabít? Nechat nápravnu tak, jak je?

Ne, uvědomil si Daeman i přes velký hlad a únavu. Toto místo bylo ohavné, ať se na ně člověk podíval z kteréhokoli úhlu. Celý systém víry spojený s pěti dvacítkami byl založen na přesvědčení, že po stu letech lidé vystoupí na prstence a přidají se k postlidem, žijícím v pohodlí a nesmrtelnosti. Daeman si vybavil šedivé, zpola sežrané mrtvoly, jak se vznášejí v řídkém, zkaženém vzduchu, a dokázal se jen ironicky zasmát.

Prospero se pootočil od výhledu. „Co se děje?“ zeptal se.

„Nic.“ Daemanovi se chtělo brečet nebo něco rozbít. Raději to druhé.

„Jak můžeme zničit nápravnu?“ otázal se Harman. Vyšší, starší muž byl roztřesený nemocí, která ho sužovala. Jeho obličej byl dokonce ještě bledší než Daemanův a leskl se potem.

„Toť otázka,“ odvětil Prospero. Opřel se o svou hůl a zadíval se na ně. „Přivezli jste si výbušniny, zbraně – kromě Saviny hloupé pistolky – nebo nástroje?“

„Ne,“ přiznal Harman.

„Tady nahoře žádné nejsou,“ řekl Prospero. „Postlidé se vývojem přenesli daleko od válek a konfliktů. Nebo nástrojů. Veškerou práci tady nahoře vykonávali služebníci.“

„Ti fungují pořád,“ připomněl Daeman.

„Pouze v nápravně,“ upřesnil mág. Pomalu se vrátil k ovládacímu panelu uprostřed. „Pomysleli jste na stovky lidí, kteří bezmocně plavou v tancích nápravny?“

„Proboha,“ zašeptal Harman.

Daeman si promnul líce a ucítil vousy, které mu na nich vyrostly. Byl to zvláštně příjemný pocit. „Faxové uzly v regeneračních tancích nemůžeme pro návrat na Zemi použít,“ prohlásil, „ale lidi, kteří už v tancích jsou, by pravděpodobně bylo možné odfaxovat zpátky na portály, odkud přišli.“

„Ano,“ odvětil Prospero. „Pokud se vám podaří přesvědčit služebníky, aby to udělali. Nebo pokud se sami ujmete ovládání faxů. Ale má to háček.“

„Jaký?“ zeptal se Daeman, ale ještě než otázku dokončil, uvědomil si jej v plné nahotě.

Prospero se smutně usmál a přikývl. „Ty, kteří právě do tanků přifaxovali, nebo ty, u nichž je léčebný proces za asistence modrých červů ukončen, je možné nafaxovat zpět. Ale pokud jde o stovky těch, u nichž léčebný proces probíhá…“ Jeho mlčení řeklo všechno.

„Co se dá dělat?“ otázal se Harman. „Pořád budou noví lidé faxovat sem, uzdravení faxovat pryč a u stovek bude proces probíhat.“

„Jestli má Prospero pravdu a podařilo by se nám převzít ovládání tanků,“ uvažoval Daeman, „mohli bychom uzavřít příjem a pokračovat v odesílání těch, kteří budou na konci procesu uzdravení, dokud nebudou všechny tanky prázdné. Jak dlouho obvykle trvá dvacítková ozdravná kúra – čtyřiadvacet hodin? Osmačtyřicet při vážných úrazech, jako je sežrání alosaurem?“

„Při tom jsi neprošel ‘ozdravnou kúrou,’“ opravil ho Prospero. „Vytvořili tě úplně od začátku, a využitím tvých aktualizovaných paměťových kódů ze sítě faxů, uložené DNA a organických náhradních dílů. Ale máš pravdu, i nejpomalejší případy k regeneraci nepotřebují víc než osmačtyřicet hodin.“

Daeman se podíval na Harmana. „Dva dny od okamžiku, kdy převezmeme nápravnu.“

„Pokud se nám *podaří* převzít nápravnu a ovládání faxovacího procesu.“

Mág se v opřel v křesle. „Já nemohu *udělat* nic, ale mohu vám poskytnout informace,“ prohlásil. „Mohu vám říct, jak ovládání faxů funguje.“

„Ale my sami se faxem dolů nedostaneme?“ zeptal se znovu Harman. Představa, že by měli použít sonio, ho viditelně znepokojovala.

„Ne,“ potvrdil Prospero.

„Mohli bychom přeprogramovat služebníky, aby se faxování ujali?“

„Ne,“ odpověděl mág. „Budete je muset zničit nebo vyřadit z provozu. Nejsou však naprogramováni pro konflikt.“

„My také ne,“ zasmál se Harman.

Prospero obešel křeslo. „Ano,“ zašeptal. „*Jste.* Bez ohledu na to, jak *civilizovaně* možná vypadáte, u lidí jde vždy jen o to *oživit* staré naprogramování.“

Daeman a Harman se po sobě podívali. Harman se i přes termokombinézu znovu zachvěl.

„Vaše geny si dobře pamatují, jak zabíjet,“ řekl Prospero. „Pojďte, ukážu vám nástroj zkázy.“

Prosperův hologram nedokázal sám manipulovat s virtuálními ovladači na centrálním panelu, ale ukázal Daemanovi a Harmanovi, co mají ve spleti svítících páček, tlačítek, regulátorů, přepínačů a manipulátorů dělat s rukama.

Obraz se nad panelem zhmotnil z mlhy a pak se otočil ve třech rozměrech, aby si ho mohli prohlédnout.

„Je to jedno s těch velkých zařízení v prstenci R, která jsme zahlédli cestou sem," řekl Daeman.

„Lineární urychlovač s prstencem sběrače červích děr," řekl Prospero. „Postlidé byli na tyto věci *strašně* pyšní. Jak jste viděli, nadělali jich tisíce."

„No a?" zeptal se Harman. „Chceš říct, že tyto věci řídí faxový systém na Zemi?"

Prospero zavrtěl hlavou zdobenou hustým obočím. „Váš systém faxů je terestrický. Nestěhuje prostorem a časem těla, pouze data. Ale tyto sběrače červích děr jsou pavouci ve středu postlidské kvantově teleportační sítě."

„No a?" zeptal se znovu Harman. „My se jenom chceme vrátit na Zemi."

„Uchopte ten zelený ovladač a dvakrát stiskněte červené kolečko," radil Prospero.

Daeman to udělal. Malá čtyřkomorová raketa dvakrát zabrala a vypustila do prostoru malý stříbrný kužel krystalizovaných výfukových plynů. Dlouhé seskupení nosníků, nádrží, sloupů a prstenců začalo velice nepatrně rotovat. Protitrysky se zažehly na stejně krátký okamžik a dlouhý urychlovač se stabilizoval. Padesát metrů široká, mihotavá červí díra na konci, vycentrovaná v obrovském, blyštivém sběracím prstenci, se neotáčela s urychlovačem. Daeman se naklonil až k holografickému obrazu urychlovače a uviděl, že sběrací prstenec je na kardanovém závěsu. Sáhl do obrazu prstem, dotkl se různých prvků a pozoroval, jak se obraz změnil na diagramy a popisy – *zpětné vedení, injektor, čtyřkomorové motory.* Dal ruku zpátky a obraz v reálném čase se objevil znovu. Slova mu samozřejmě nic neříkala.

„Řízení výšky, trysky pro orbitální posun," řekl Prospero. „Tento asteroid je na stabilní dráze – kdyby se zřítil na Zemi, mohl by způsobit vyhynutí druhů – ale urychlovače zachycující červí díry a Casimirova zrcadla se stěhovaly neustále."

„Odsud," určil Daeman.

Prospero přikývl. „A z dalších asteroidových měst."

Harman a Daeman se na sebe znovu podívali. „Postlidských měst je víc?" zeptal se Harman.

„Ještě tři,“ řekl mág. „Jedno další je tady na rovníkovém prstenci. Dvě jsou na polárním.“

„Jsou tam nějací žijící postlidé?“ otázal se Daeman. Najednou uviděl alternativu ke všemu tomuto ničení a konci způsobu života založeného na pěti dvacítkách.

„Ne.“ Prospero se posadil do svého křesla s vysokým opěradlem. „A neexistují ani žádné další nápravny. Toto město bylo jediné, které se obtěžovalo zabývat záležitostmi vás, upravených lidí starého typu dole na planetě.“ Mávl skvrnitou rukou k planetě, která vycházela na pravém zakřivení kopule. Místnost najednou znovu prosvětlil svit Země.

„Všichni posťáci jsou mrtví,“ zopakoval Daeman.

„Ne, mrtví ne,“ ozval se Prospero. „Odešli jinam.“

Daeman pohlédl na stoupající srpek Země a čerň vesmíru nad mihotající se křivkou atmosféry. „Kam odešli?“

„Především na Mars.“ Mág se podíval na jejich zmatené výrazy a tiše se zasmál. „Má některý z vás moderních lidí ponětí, kde je Mars? *Co* je Mars?“

„Ne,“ odpověděl Daeman bez rozpaků. „Vrátí se posťáci odtamtud?“

„Myslím, že ne.“ Prospero se stále usmíval.

„Pak na tom nezáleží, že?“ řekl Harman. „Prospero, chtěl jsi říct, že bychom tenhle… částicový urychlovač na červí díry… mohli použít jako zbraň?“

„Jako zbraň proti tomuto městu, proti níž není obrany,“ přikývl Prospero. „Obyčejné trhaviny nebo zbraně by na křišťálové město nebo na asteroid příliš nezapůsobily. Tyto věže jsou postaveny tak, aby odolaly nárazu meteoru. Ale více než tři kilometry těžkých exotických materiálů s červí dírou na čumáku a pracujícími motory budou mít rozhodný dopad, obzvlášť když je namíříte přímo na nápravnu.“

„Kalibán to přežije?“ zeptal se Daeman.

Prospero pokrčil rameny. „Jeho tunely a sluje ho už několikrát zachránily. Ale třeba se taková kolize postará o to, aby si Kalibán zkusil, co je to vyhynutí druhu.“

„Nemůže uniknout ještě před srážkou?“ zeptal se Harman.

„Leda kdyby se dozvěděl o soniu a zmocnil se jedné z vašich termokombinéz.“ A Prospero je zahrnul znepokojivým úsměvem, jako by taková vyhlídka nebyla úplně nepravděpodobná.

„Jak dlouho potrvá, než se sem ta urychlovací zrůdnost dostane?“ zeptal se Daeman. „Do nárazu?“

„Můžete ji naprogramovat, aby dorazila tak rychle nebo tak pomalu, jak chcete,“ prohlásil mág, vstal a došel *do* středu pultu. Dolní část jeho těla zmizela v kovových a virtuálních panelech. Zvedl ruku. Oděv mu maličko sklouzl a vyhublé předloktí s kostnatým prstem namířilo na protější konec urychlovače, na opačný, než byl prstenec červí díry. „Přesně tady jsou trysky pro změnu roviny,“ vysvětloval Prospero, „nejsilnější motory. Ukážu vám, jak je aktivovat a jak namířit tuto zbraň.“

Oba sledovali jeho pokyny k natočení urychlovače a naprogramování něčeho, čemu Prospero říkal souřadnice dráhy a delta-v. Daemanovy prsty zůstaly viset nad virtuálním tlačítkem *spustit.* „Neřekl jsi nám, kolik času zbývá do srážky,“ obrátil se k Prosperovi.

Hologram sepnul prsty do věžičky. „Padesát hodin by mohlo být tak akorát. Hodina na to, abyste se dostali do nápravny a ovládli ji. Osmačtyřicet hodin na to, abyste nové případy nechali ozdravit a v pořádku je všechny odfaxovali zpět. A pak hodina na to, abyste se dostali do sonia a unikli dřív, než tento maličký svět zanikne.“

„Na vyspání by čas nebyl?“ zeptal se Harman.

„Nedoporučoval bych to,“ zavrtěl Prospero hlavou. „Kalibán pravděpodobně využije každou minutu toho času k tomu, aby se vás pokusil zabít.“

Harman s Daemanem se na sebe podívali. „Můžeme dřímat, jíst a držet hlídku u ovladačů střídavě,“ navrhl Daeman. Potěžkal pistoli a pak ji strčil do Savina batohu. „Udržíme si Kalibána od těla.“

Harman pochybovačně přikývl. Vypadal opravdu velmi unaveně.

Daeman se znovu zahleděl na obraz lineárního urychlovače v reálném čase a znovu dal palec nad tlačítko *spustit trysky.* „Víš jistě, Prospero, že to nezničí veškerý život na Zemi nebo něco takového?“

Mág se tiše zasmál. „Jistě, veškerý život, jak jej znáte,“ prohlásil. „Ale nic takového jako ohnivý asteroid z oblohy, který způsobí vyhynutí druhů. Alespoň si myslím, že ne. Budeme to muset zkusit.“

Daeman se podíval na Harmana, který měl ruce po zápěstí ponořené ve virtuálním panelu. „Udělej to,“ vybídl ho Harman.

Daeman stiskl tlačítko. Na displeji nad holografickým projektorem se osm obrovských trysek na konci lineárního urychlovače rozsvítilo mohutnými, plynulými pulzy iontového zážehu. Dlouhá konstrukce se lehce zachvěla a dala se pomalu do pohybu – přímo k Daemanovu a Harmanovu obličeji.

„Sbohem, Prospero,“ řekl Daeman, popadl Savin batoh a otočil se k polopropustnému východu.

„Ale kdepak,“ řekl Prospero. „Jestli se dostanete do nápravny, budu tam. Nemohu dopustit, aby svět přišel o těch dalších padesát hodin.“

54

Ílijské planiny a Olymp

Odejdu z hořícího města, abych vyhledal Achillea, a najdu chaos, který sahá až k moři. Trójané i Achájci bez rozdílu tahají těla z dýmajících kráterů od Skajské brány po linii příboje a všude pomáhají zmatení muži svým zraněným kamarádům zpátky do Ília nebo přes obranné příkopy do řeckých táborů. Jako u většiny leteckých bombardování v mé době, dojmy z útoku byly děsivější než následky. Odhaduji, že mrtvých je několik stovek – trójských a achájských bojovníků, včetně civilistů v Íliu – ale většina vyvázla bez zranění, obzvlášť tady, daleko od padajících zdí a létajících kusů zdiva.

Když přelézám nejnižší část Křovinatého hřebene, všimnu si, že se ke mně blíží robotek a svého vznášejícího se přítele v krabím krunýři táhne za sebou jako chlapeček, který se vláčí s obzvlášť velkým dětským vozíkem. Ani nevím proč, ale mám takovou radost, že je vidím živé – i když by možná bylo lepší říct „ještě na světě“ – že se málem rozbrečím.

„Hockenberry,“ řekne robot Mahmud. „Jsi zraněný. Je to vážné?“

Sáhnu si na čelo a na temeno hlavy. Krvácení se téměř zastavilo. „To nic není.“

„Víš, co byl ten velký výbuch, Hockenberry?“

„Jaderná exploze. Mohla být i termonukleární, ale přes všechen ten rachot tuším, že to byla jenom štěpná zbraň.

Možná trochu větší než hirošimská bomba. Moc toho o bombách nevím.“

Mahmud ke mně zvedne hlavu. „Odkud jsi, Hockenberry?“

„Z Indiany,“ odpovím bez přemýšlení.

Mahmud čeká.

„Jsem scholik," řeknu mu znovu. Vím, že to všechno tlumočí svému mlčenlivému příteli prostřednictvím rádiového spojení, o kterém se předtím vyjádřil jako o úzkém svazku. „Bohové mě zrekonstruovali z mých starých kostí, DNA a zlomků paměti, které vytáhli z nějakých kousků nalezených na Zemi."

„Paměť z DNA?" řekne Mahmud. „To asi ne."

Netrpělivě mávnu rukama. „Na tom *nesejde*," vyhrknu. „Jsem chodící mrtvola. Žil jsem ve druhé polovině dvacátého století, pravděpodobně jsem zemřel na začátku jednadvacátého. V datech nemám jasno. Až do posledních týdnů, kdy se mi začaly ve velkém vracet vzpomínky, jsem neměl jasno v ničem ze svého minulého života." Zavrtím hlavou. „Jsem chodící mrtvola."

Mahmud si mě dál prohlíží tmavým kovovým páskem, který má místo očí. Potom rozvážně přikývne a kopne mě – docela surově – do levé holeně.

„Sakra!" zařvu, jak skáču po druhé noze. „Proč jsi to udělal?"

„Mně připadáš živý," řekne robotek. „Jak ses dostal z dvacátého nebo jednadvacátého století ztraceného věku sem, Hockenberry? Většina našich moraveckých vědců je přesvědčená, že cestovat časem není možné, pokud si to nešviháš skoro rychlostí světla nebo nepřiplaveš moc blízko k černé díře. Udělal jsi něco z toho?"

„Já *nevím*," řeknu. „A určitě to není *důležité*. Podívej na to všechno." Ukážu na dýmající město a chaos na ílijských pláních. Některé řecké lodě již vyplouvají na moře.

Mahmud přikývne. Na robota má pozoruhodně lidskou řeč těla. „Orphu se diví, proč bohové přerušili útok," poznamená.

Zalétnu pohledem k obrovskému otlučenému krunýři za ním. Občas zapomenu, že tam uvnitř je údajně mozek. „Vyřiď Orphovi, že nevím. Možná se chtěli jenom chvíli potěšit strachem a chaosem tady dole, než vykonají coup de gráce." Na okamžik zaváhám. „Tak se řekne francouzsky…" začnu.

„Ano, já bohužel umím francouzsky," zarazí mě Mahmud. „Orphu mi během bombardování citoval nějakého dosti irelevantního Prousta. Co budeš dělat dál, Hockenberry?"

Zadívám se k achájskému táboru. Stany hoří, zranění hrdinové v panice prchají, muži bloudí sem a tam, lodě se připravují k vyplutí na

moře, některé už chytají do plachet vítr a vzdalují se od pobřeží. „Chtěl jsem vyhledat Achillea a Hektora," řeknu. „Ale v tomhle zmatku mi to může trvat hodiny."

„Za osmnáct minut a pětatřicet sekund se stane něco, co možná všechno změní," prohlásí Mahmud.

Podívám se na něho a čekám.

„Umístil jsem určité… Zařízení… nahoru do Kalderového jezera," pokračuje robotek. „Orphu a já jsme je přivezli až z prostoru Jupitera. Dopravit tu věc tam byl vlastně hlavní cíl naší mise, i když jsme to neměli udělat právě my dva… ale to je jiná historie. Za sedmnáct minut a dvaapadesát sekund se to Zařízení každopádně spustí."

„Je to bomba?" zeptám se chraptivě. Najednou mám v ústech naprosto sucho. Nedokázal bych plivnout, ani kdyby na tom závisel můj život.

Mahmud tím svým pozoruhodně lidským způsobem pokrčí rameny.

„Nevíme."

„Tak vy *nevíte!?*" zařvu. „Vy *nevíte??* Jak jste tam mohli dát nějaké… zařízení a nastavit časovač, když nevíte, co to udělá? To je absurdní!"

„Možná ano," napůl souhlasí Mahmud, „ale proto, abychom to udělali, nás moravci, kteří tuto akci naplánovali, poslali sem… respektive *tam*."

„Za jak dlouho jsi říkal?" zeptám se a popadnu zdánlivý kožený náramek na zápěstí, který mi slouží jako tajný chronometr. Pro případ, že potřebuji znát čas, má náramek mikroobvody a malé holografické projektory.

„Za sedmnáct minut osm sekund," odpoví robotek. „A odpočítávání běží."

Nastavím si stopky na hodinkách a ponechám holografický displej viditelný. „Do prdele," ulevím si.

„Jistě," přisvědčí Mahmud. „Chceš tam kvitnout zpátky, Hockenberry? Na Olymp?"

Položil jsem si ruku na kvitovací medailonek na krku, ale jenom proto, že mě napadlo ušetřit několik minut teleportací rovnou do

achájského tábora, abych našel Achillea. Ale Mahmudova otázka mě donutí zarazit se a zamyslet se.

„Možná bych měl," kývnu. „Někdo se musí podívat, co mají bohové za lubem. Třeba bych si mohl naposledy zahrát na špióna."

„A co pak?" zeptá se robotek.

Teď pokrčím rameny pro změnu já. „Pak se vrátím pro Achillea a Hektora. Pak možná pro Odyssea a Parida. Aineia a Dioméda. Přenesu válku k bohům, dopravím tam ty hrdiny po dvojicích jako zvířata na Noemovu archu."

„To mi nezní jako dvakrát efektivní logistika válečné operace," řekne Mahmud.

„Ty se vyznáš ve vojenské strategii, robotku?"

„Ne. Vlastně jediné, co doopravdy znám, je ponorka, která se potopila na Marsu, a Shakespearovy sonety," odpoví Mahmud. Odmlčí se. „Orphu mi právě řekl, že bych sonety do svého souhrnu řadit neměl."

„Na Marsu?" podivím se.

Lesklá kovová hlava se otočí ke mně nahoru. „Tys nevěděl, že Olymp je ve skutečnosti sopka Olympus Mons na Marsu? Žil jsi tam přece devět pozemských let, ne?"

Na okamžik se mi hlava zatočí tak, že musím dovrávorat k nízkému balvanu a sednout si na něj. Mám strach, že jinak bych k sobě přišel až na zemi. „Na Marsu," zopakuji. *Dva měsíce, obrovská sopka, červená půda, nižší gravitace, do které jsem se po dlouhém dnu na ílijských pláních vždycky tak rád vracel.* „Mars." *To mě poser.* „Mars."

Mahmud neříká nic, možná ví, že mě na jeden den ztrapnil už dost.

„Počkej chvilku," rozhodím rukama. „Mars přece nemá modrou oblohu, oceány, stromy, dýchatelné ovzduší. Viděl jsem, jak v roce 1976 dosedl přistávací modul Vikingu. O roky, desítky let později jsem se díval na televizi, když tam drandilo to malé vozítko Sojourner a zaseklo se o kámen. Žádné oceány tam nebyly. Žádné stromy. Žádný *vzduch*."

„Terraformovali ho," odvětí Mahmud. „A docela nedávno."

„*Kdo* ho terraformoval?“ zeptám se. Poznám na vlastním hlasu, že se snažím bránit hněvem.

„Bohové,“ řekne Mahmud, ale slyším v jeho klidném robotickém hlase náznak otazníku.

Podívám se na hodinky. Patnáct minut a třicet osm sekund. Poklepám na displej virtuálního chronometru před robotkovými kamerami, očima nebo co je za tím páskem na jeho obličeji, který připomíná sluneční brýle. „Co se stane za patnáct minut, Mahmude? Neříkej mi, že to ty a Orphu nevíte.“

„Nevíme.“

Uchopím do ruky medailonek. „Zaskočím se tam nahoru podívat, co se děje,“

„Vezmi mě s sebou,“ požádá Mahmud. „Já jsem nastavil časový spínač. Měl bych být u toho, až dojde k aktivaci Zařízení.“

Znovu se odmlčím a zadívám se na obrovský krunýř za Mahmudem. „Chceš to zneškodnit?“ zeptám se.

„Ne. To byl můj úkol – dopravit a aktivovat Zařízení. Ale jestli je časový spínač neaktivuje, měl bych tam být, abych je spustil osobně.“

„Mluvíme tady… byť s minimální pravděpodobností – o konci světa, Mahmude?“

Z robotova zaváhání se dozvím všechno.

„Měl bys zůstat dalších… eh… čtrnáct minut a třicet devět sekund s Orphem,“ navrhnu. „Chudák je v takovém stavu, že svět by mohl skončit a on by o tom ani nevěděl, kdybys mu to neřekl.“

„Orphu říká, že na scholika je s tebou docela legrace, Hockenberry,“ odvětí Mahmud, „ale i tak si myslím, že bych měl jít s tebou.“

„Za prvé,“ namítnu, „připravuješ nás kecáním o všechen podělaný čas, který zbývá. Za druhé, mám jenom jednu Hádovu přilbu a nechci, aby mě chytili proto, že bohové uvidí robota, jak chodí s mým neviditelným já. Za třetí… sbohem.“

Natáhnu si přes hlavu Hádovu přilbu, otočím ovladačem medailonku a zmizím.

Kvitnu rovnou do Velkého paláce bohů.

Vypadá to, že jsou tady všichni až na Athénu a Apollóna, kteří zřejmě touto dobou plavou v regeneračních tancích, se zelenými červy v očích a v podpaží. V těch několika sekundách, které mám, než to praskne, si stačím všimnout, že bohové jsou vystrojeni a vyzbrojeni do války – síň je plná zlatých náprsních krunýřů, blyštivých oštěpů, vysokých přileb s chocholy z peří a nablýskaných štítů v božské velikosti. Zahlédnu Dia, jak stojí vedle svého ohnivého válečného vozu, Poseidóna v temné zbroji, Herma a Héfaista vyzbrojené po zuby, Area s Apollónovým stříbrným lukem, Héru v třpytivém bronzu a zlatě a Afrodítu, jak ukazuje na mě…

Do hajzlu.

„SCHOLIKU HOCKENBERRY!“ zařve samotný Zeus a podívá se přes zaplněnou síň přímo na mou maličkost. **„ZMRZNI!“**

Není to jenom diovská rada. Každý sval, každá šlacha, každý vaz a každá buňka mého těla zmrznou. Cítím, jak mi chlad zastavil srdce. Brownův pohyb ve mně ustává. Než je ze mě socha, ruka se mi nepohne ani o těch pár centimetrů ke kvitovacímu medailonku.

„Seberte mu Hádovu přilbu, kvitovací zařízení a všechno ostatní,“ poručí Zeus.

Arés a Héfaistos se ke mně vrhnou a před bohy a bohyněmi mne svléknou do naha. Koženou přilbu hodí zachmuřenému Hádovi, který, oblečený do černé chitinové zbroje exotického vzhledu, vypadá jako nějaký strašlivý, nasupený brouk. Zeus přijde blíž, sebere z podlahy můj kvitovací medailonek, podívá se na něj a zamračí se, jako by jej chtěl rozdrtit ve své obří pěsti. Dvojice bohů ze mě strhá poslední kousky oblečení.

Nenechá mi náramkové hodinky ani spodní prádlo.

„Rozmrzni,“ přikáže Zeus. Zhroutím se na mramorovou podlahu, lapám po dechu a držím se za prsa. Srdce mě tak strašně bolí, jak začíná znovu tepat, že jsem přesvědčený, že mám infarkt. To je všechno, čeho jsem schopen, abych se přede všemi jednoduše nepochcal.

„Odveďte ho,“ poručí Zeus a otočí se ke mně zády.

Bezmála dvouapůlmetrový Arés, bůh války, mě chytne za vlasy a odtáhne mě pryč.

55

Rovníkový prstenec

„Myslí, že pár přemýšlivý poučí,“ zasyčel Kalibánův hlas ze stínů nápravny, „co slovo ‘musí’ znamená! Dělá, co chce, či co si přeje bůh?“

„Odkud se, sakra, ten hlas ozývá?“ utrhl se Harman. V nápravně byla většinou tma, jediné světlo vycházelo ze svítících tanků, které se postupně vyprazdňovaly. Daeman přecházel od polopropustné stěny ke kanibalskému stolu a snažil se vypátrat zdroj toho šepotu.

„Nevím,“ řekl nakonec. „Z ventilace. Z nějakého vchodu, který jsme nenašli. Ale jestli vyjde na světlo, zabiju ho.“

„Můžeš ho postřelit,“ prohlásil Prosperův hologram, který stál u pultu nedaleko ovladačů regeneračních tanků, „ale není jisté, že ho zabiješ. Kalibán – toť ďábel rozený, v jehožto přírodě nižádný mrav se neujme a na němž snaha má, k níž lidskost mne vedla, jest zmařena, ba zcela ztracena!“

Dva dny a dvě noci, čtyřicet sedm a půl hodiny, sto čtyřicet čtyři otáčky asteroidu ze svitu Země do svitu hvězd, dohlíželi oba muži na odfaxovávání lidí z regeneračních tanků, takže nyní zbývalo jen něco kolem tuctu těl. Věděli již, jak si vyvolat externí hologramy lineárního urychlovače, který nanejvýš lineárně zrychloval směrem k nim. V průzračných stropních panelech nápravny již viděli celou tu obrovskou, děsivou konstrukci, jak se k nim blíží červí dírou napřed, s modře hořícími tryskami vzadu. Prospero a virtuální číselníky je ujišťovali, že jim do nárazu zbývá ještě skoro devadesát minut, ale instinkt a zrak jim říkaly něco jiného, a proto se oba muži přestali dívat nahoru.

Kalibán byl někde blízko. Daeman si nechával masku termokombinézy na obličeji, aby mohl používat čočky pro vidění v

šeru, ale používal také baterku. Když jí přejížděl po kanibalově stole, světlo se lesklo na bílých kostech, které tam ležely.

Mysleli si, že nejhorší byla cesta z kopulovitého velínu – nekonečná tempa a odrazy v chaluhách a pološeru, kdy každým okamžikem čekali Kalibánův útok – ale i když se ve stínech dvakrát pohnulo něco šedozeleného a Daeman po tom dvakrát vystřelil ze Saviny pistole, jednou stín odplaval a podruhé se vykutálel ven, mrtvý, lesknoucí se flešetami zarytými do šedivé kůže. Mrtvola postčlověka v chaluhách. Avšak teď, po dalších čtyřiceti sedmi hodinách a třiceti minutách beze spánku, kdy měli k jídlu jen páchnoucí maso ještěrek, to již nejhorší nebylo. Nejhorší byla tato poslední hodina. Předtím se aspoň zastavili u vstupu do sluje a tloukli botami a pažbou pistole do ledu tak dlouho, až si mohli znovu naplnit jedinou láhev kulovými kapkami odporné, šlemem potažené, ale tolik vytoužené vody. Udělali aspoň to. Teď ale byla voda pryč a ani jeden z nich nemohl opustit své stanoviště a odejít z nápravny pro další. Navíc sundali plastové fólie z vršku tanků a přibili je přes polopropustnou vstupní membránu, aby je jejich rozvlnění varovalo, kdyby Kalibán pronikl do nápravny tímto způsobem, a proto se tudy nemohli jednoduše dostat ven, kdyby chtěli. Oba měli opuchlý jazyk a hlava je odporně bolela z žízně, únavy, špatného vzduchu a strachu.

S tuctem služebníků z nápravny prakticky neměli problémy. Několik jich nechali pokračovat v práci při odfaxovávání zregenerovaných těl. Ostatní – jejichž povinnosti jim překážely – vyřadili z provozu. Daeman na jednoho vystřelil z pistole, ale to byla chyba. Flešety ze služebníka otrhaly nátěr a kousky kovu, rozbily jednu manipulační paži a vyškubly oko, ale nezničily ho. Harman vyřešil problém tak, že mezi tanky našel těžkou trubku, ukroutil ji – čímž vypustil do vzduchu, beztak již chladného, tekutý kyslík, který se začal měnit v páru – a bušil do služebníka tak dlouho, až se přestal hýbat. Zbývající služebníci se odebrali na odpočinek stejným způsobem.

Když zprovoznili holografickou komunikační kouli na ovládacím pultu, dorazil Prospero a zkonstatoval, že jejich zásahy pro vyprazdňování tanků byly správné. Jako první vypnuli faxové uzly pro příjem. Pak okamžitě odfaxovali přijímané dvacátníky zpátky na

jejich pozemské uzly, ještě než jakákoli regenerace začala. Prospero řekl, že práce modrých červů a oranžové kapaliny se nedá urychlit, a tak nechali cyklus v těchto tancích doběhnout. Nahé plovoucí lidi, kteří byli před koncem své regenerace, odfaxovali zpátky předčasně. Z šesti set šedesáti devíti tanků v nápravně teď byly prázdné všechny kromě třiceti osmi – z nichž třicet šest připadalo na rozsáhlé opravy a dva na obyčejné dvacátníky, kteří přifaxovali a zahájili normální regeneraci těsně předtím, než se Harmanovi a Daemanovi podařilo vypnout faxové počítače.

„Potěchu činilo Setebovi pracovat," zasyčel hlas neviditelného Kalibána.

„Zavři hubu!" rozkřikl se Daeman. Pohyboval se mezi svítícími tanky. Snažil se nepoletovat ve slabé, ale citelné gravitaci, která tam působila. Stíny tančily všude, ale žádný nebyl dost hmotný, aby na něj vystřelil.

„Nic nesved udělat: na loži z drnů leží, a rovnal, hranil čtverce z měkké bílé křídy," šeptal Kalibán ze tmy. „A rybím zubem na každý Měsíc vryl, a vposled vztyčil jistých stromů špice, a vše to korunoval lebkou lenochoda, jejž nezabil by; v lese mrtvého nalez jej. Ta práce bez účelu byla sama jen účelem; sic jednou vše to skácí, tu se staniž Jeho vůle."

Harman se zasmál.

„Cože?" Daeman došel a doplaval zpátky k virtuálním ovladačům, kde holosféra umožňovala Prosperovi stát. Pod nohama se jim povalovaly části a kusy služebníků. Připomínalo to kanibalský stůl skrytý hlouběji ve stínech nápravny.

Harman si protřel zrudlé oči. „Musíme odsud co nejdříve zmizet," řekl. „Začínám té obludě rozumět."

„Prospero," ozval se Daeman. Ve zšeřelém lese slabě zářících tanků přejížděl očima od jednoho stínu k druhému. „Kdo nebo co je ten Setebos, o kterém Kalibán pořád mluví?"

„Bůh Kalibánovy matky," odvětil mág.

„A říkal jsi, že Kalibánova matka je tam někde taky." Daeman vzal zbraň do jedné ruky a druhou si protřel oči. Celá nápravna byla zamlžená a jen částečně byla na vině plující pára z rozlitého tekutého kyslíku.

„Ano, Sycorax stále žije," potvrdil Prospero. „Ne však na tomto ostrově. Na tomto ostrově už není."

„A ten Setebos?" zeptal se Daeman.

„Nepřítel Klidu," řekl Prospero. „Jako ten druhý z té dvoučlenné kongregace, zatrpklé srdce, jež vyčkává a kouše."

Nad pultem se rozezněly bzučáky. Harman aktivoval virtuální ovládání. Další tři uzdravení lidé – přinejmenším téměř uzdravení – byli odfaxováni. Zbývalo pětatřicet.

„Odkud se ten Setebos vzal?" zeptal se Harman.

„Přišel ze tmy spolu s voynixy a dalšími věcmi," odpověděl Prospero. „Drobná chybička."

„Je jednou z těch dalších věcí ze tmy také Odysseus?" otázal se Daeman.

Prospero se zasmál. „Ach ne, to ne. Toho chudáka sem poslala kletba, z křižovatek, kam uprchla většina postlidí. Odysseus je ztracený v čase. K tomu, aby dál bloudil, ho donutila jedna zlá, velice zlá dáma, kterou znám jako Ceres, ale Odysseus ji poznal – po všech stránkách – jako Kirké."

„Nechápu," přiznal Harman. „Savi řekla, že objevila Odyssea jenom krátce předtím, když spal v jednom z jejích kryolůžek."

„To byla pravda," připustil Prospero, „ale zároveň lež. Savi věděla o Odysseově cestě a věděla i to, kam se chce dostat. Využila ho stejně, jako on využil ji."

„Ale *je* to ten Achájec z turínkového dramatu, ne?" zeptal se Daeman.

„Je a není," řekl Prospero svým provokativním způsobem. „To drama ukazuje dobu a příběh, které jsou oddělené. Tento Odysseus je z jedné takové větve. Ne, není to Odysseus z celého toho vyprávění, to ne."

„Pořád jsi nám neřekl, kdo je ten Setebos," připomněl Harman. Byl netrpělivý. Z tanků odfaxovalo dalších šest lidí, hotových a zregenerovaných. Zbývalo pouze dvacet devět. Do doby, kterou si stanovili pro útěk k soniu, zbývalo dvacet minut. Lineární urychlovač byl již tak blízko, že jej bylo vidět za oknem i bez zesílení zraku. Červí díra vypadala jako koule měnícího se světla a tmy.

„Setebos je bůh, jejž charakterizuje ryzí, svévolná moc,“ odpověděl Prospero. „Zabíjí náhodně. Dává milost, když se mu zachce. Masakruje obrovské počty, ale není v tom žádný systém nebo plán. Je to bůh jedenáctého září. Bůh Osvětimi.“

„Co?“ zeptal se se Daeman.

„To není důležité,“ zasáhl mág.

„Říká,“ sykl Kalibán ze tmy u kanibalského stolu, „on možná libost má v tom, co mu prospívá. Snad miluje, co dobře jemu činí; avšak proč? Jinak dobrého se nedočká.“

„*Kurva!*“ zařval Daeman. „Já toho hajzla najdu.“ Vzal pistoli a odskákal ke tmě. Pět dalších lidských těl odfaxovalo a jejich tanky se s hlasitým spláchnutím vyprázdnily.

Zbývá dvacet čtyři.

Těla byla na podlaze, těla byla na stole, části těl byly na křesle. Daeman držel v levé ruce Savinu baterku, v pravé její pistoli. Měl kapuci i čočky pro noční vidění, ale ve stínech byla i tak tma. Díval se koutkem oka a čekal na pohyb.

„Daemane!“ zavolal Harman.

„Za chvilku!“ křikl Daeman. Vyčkával, používal sám sebe jako návnadu. Chtěl, aby Kalibán skočil. V pistoli bylo momentálně pět flešetových dáveka on ze zkušenosti věděl, že by je vystřílel rychle, kdyby zmáčkl spoušť. Mohl do toho zabijáckého hajzla napumpovat pět tisíc křišťálových šipek, kdyby…

„Daemane!“

Otočil se za Harmanovým výkřikem. „Vidíš někde Kalibána?“ křikl do osvětlené ovládací oblasti.

„Ne,“ odpověděl Harman. „Něco horšího.“

V dalším okamžiku Daeman uslyšel hukot tlakových ventilů a tiché alarmy. S tanky nebylo něco v pořádku.

Harman ukázal na různé virtuální ukazatele, které blikaly červeně. „Tanky se vypouštějí *dřív*, než se ukončí regenerace posledních těl.“

„Kalibán našel způsob, jak někde mimo nápravnu přerušit přísun živin,“ vysvětlil Prospero. „Těchto čtyřiadvacet mužů a žen je odsouzeno k smrti.“

„Sakra!“ zařval Harman. Zabušil do stěny pěstmi.

Daeman došel do lesa tanků a posvítil si baterkou do vyprazdňujících se tanků.

„Hladina tekutiny rychle klesá,“ zavolal na Harmana.

„Odfaxujeme je i tak.“

„V tom případě pošleš domů mrtvoly, kterým se v útrobách hemží modří červi,“ řekl Daeman. „Musíme se dostat odsud.“

„Přesně o to Kalibánovi jde,“ vykřikl Harman. Daeman teď na ovládací panel neviděl. Byl hluboko v zadní řadě tanků, v tmavých místech, kam se předtím bál jít. Zbraň ho v ruce tížila. Dál přejížděl světlem baterky od jednoho tanku k druhému.

Prospero stařeckým hlasem monotónně recitoval –

„Nějak rozrušen jste, synu,
vypadáte polekán. Jen buďte dobré mysli;
slavnosti jsou skončeny. Ti naši herci byli,
jak jsem vám pravil, samí duchové
a roztáli jak vzduch, řídký vzduch.
A jak těch vidin bezzákladná stavba
i mrakotyčné věže, nádherné ty paláce,
ty chrámy velebné, ta velká zeměkoule,
ano, vše, co na ní dědicem, se rozplyne;
a jak ten nepodstatný, slavný zjev
ni mráčku nezanechá po sobě. Jsme látka,
z jaké vytvořeny sny, a naše malé žití,
kol a kol jest obklopeno…“

„Do prdele, zavři hubu!“ zakřičel Daeman. „Harmane, slyšíš mě?“

„Slyším,“ odpověděl starší muž, shrbený nad ovládacím pultem. „Musíme jít, Daemane. Těch posledních čtyřiadvacet jsme nezachránili. S tím se nedá nic dělat.“

„Harmane, *poslouchej mě!*“ Daeman stál v zadní řadě tanků a svítil kuželem z baterky na jedno místo. „V tomhle tanku…“

„Daemane, musíme jít! Energie se ztrácí. Kalibán ji odřezává.“

Jako na důkaz Harmanových slov holosféra zmizela a Prospero vmžiku přestal existovat. Světla v tancích zhasla. Záře virtuálního ovládacího pultu začala slábnout.

„Harmane!“ zakřičel Daeman ze stínů. „V tomhle tanku je Hannah!“

56

Ílijské pláně

„Musím najít Achillea a Hektora,“ řekl Mahmud Orphovi. „Budu tě muset nechat tady na Křovinatém hřebeni.“

„Jasně. Proč ne? Třeba si mě bohové spletou s šedým balvanem a neshodí na mě bombu. Ale uděláš pro mě dvě věci?“

„Samozřejmě.“

„Za prvé, zůstaň ve spojení úzkým svazkem. Je tady potmě trochu smutno, když nevím, co se děje. Obzvlášť když zbývá jenom několik minut, než Zařízení spustí.“

„Samo sebou.“

„Za druhé, buď tak hodný a přivaž mě. Líbí se mi tenhle levitační krám – i když ať se do země propadnu, jestli chápu, jak to funguje – ale nechci, aby mě vítr znovu odvál na moře.“

„Už se stalo,“ řekl Mahmud. „Uvázal jsem tě k největšímu balvanu na mohylovém hrobě skákající Amazonky Myriny tady na hřebeni.“

„Skvělý,“ pochválil Orphu. „Mimochodem, nemáš tušení, kdo byla ta skákající Amazonka Myrina a proč má hrobku právě tady, přímo před hradbami Ília?“

„Ani náhodou.“ Mahmud nechal přítele za zády a rozběhl se po všech čtyřech přes ílijskou planinu k achájskému táboru. Od hemžících se Řeků se mu při tom dostalo několik zvědavých pohledů.

Nemusel hledat Achillea a Hektora na pláži. Oba hrdinové právě přešli po mostě přes příkop a vedli své velitele spolu se dvěma nebo třemi tisícovkami bojovníků doprostřed starého bitevního pole. Mahmud se rozhodl zachovat obřadně a postavil se na zadní nohy, aby je přivítal.

„Strojku,“ řekl Achilleus, „kde je tvůj pán, syn Duanův?“

Mahmudovi chviličku trvalo, než otázku zpracoval. „Hockenberry?“ optal se nakonec. „Především není můj pán. Žádný člověk není můj pán a já sám jsem nečlověk. A za druhé, odešel na Olymp, aby zjistil, co bohové chystají. Řekl, že se hned vrátí.“

Achilleus znovu ukázal bílé zuby v širokém úsměvu. „Dobře. Potřebujeme zprávy o nepříteli.“

Odysseus, jenž stál mezi Hektorem a Achilleem, řekl: „Dolónovi to moc nevyšlo.“

Diomédés, který stál za hrdiny, se zasmál. Hektór se zamračil.

Včera v noci, když to s Řeky vypadalo tak špatně, dělal Dolón Hektorovi zvěda, ozval se Orphu. Mahmud sice už řecky rozuměl a mohl tak i mluvit, poté co si řečtinu stáhl od Orpha, ale přesto svému příteli celý rozhovor subvokálně tlumočil. Orphova zpráva ještě nekončila – *Diomédés a Odysseus Dolóna zajali, když se vypravili na noční výpad. Nejdřív mu slíbili, že mu neublíží, dostali z něho všechny informace, které mohli, a pak mu Diomédés uřízl hlavu. Myslím, že Diomédés se o tom zmínil proto, že ve skutečnosti Hektorovi jako spojenci pořád ještě nevěří a…*

„Nech to na později,“ požádal Mahmud, který úplně zapomněl subvokalizovat. Změnil frekvence. *Potřebuji se tady soustředit.* Mahmud byl přesvědčen, že je schopen zvládat víc úkolů najednou, jako všichni ostatní moravci, ale Orphova dějepisná přednáška narušovala jeho soustředění v reálném čase.

„Co jsi to teď řekl?“ zeptal se Hektór. Trójský hrdina nebyl v dobrém rozpoložení. Mahmud si vzpomněl, že při leteckém bombardování mu zahynula matka a nevlastní sestra, nebyl si však jistý, jestli o tom Hektór už ví. Možná měl jenom špatnou náladu.

„Jenom krátkou modlitbu ke svým bohům,“ odpověděl Mahmud.

Odysseus si klekl a začal Mahmudovi prohmatávat paže, trup, hlavu a ochranný krunýř. „Důmyslné,“ prohlásil syn Láertův. „Nevím, který bůh tě vytvořil, ale odvedl dobrou práci.“

„Díky,“ řekl Mahmud.

Řekl bych, že ses ocitl ve hře Samuela Becketta, vzkázal Orphu.

„Zmlkni,“ řekl Mahmud a pak anglicky vzkázal: „Sakra, pořád zapomínám nastavit úzký svazek jenom pro subvokální režim.“

„Ještě se modlí," řekl Odysseus a vstal. „Ale mně se líbilo, jak říkal, že se jmenuje Nečlověk. To si zapamatuju."

„Rychlonohý Achillee," promluvil Mahmud správnou řečtinou, „smím se zeptat, jaké máš teď záměry?"

„Jdeme vyzvat bohy, aby sestoupili dolů a postavili se nám v boji jednoho proti jednomu," řekl Achilleus. „Nebo jejich armáda nesmrtelných proti naší armádě lidí – jak budou chtít."

Mahmud se zadíval na několik tisíc Řeků – mnohé zakrvácené – kteří vyšli s Achilleem z tábora. Otočil hlavu a spatřil tisíc nebo méně Trójanů, jak přicházejí po hřebeni, aby se připojili k Hektorovi. „To je vaše armáda?" zeptal se Mahmud.

„Další se k nám přidají," prohlásil Achilleus. „Jestli uvidíš Hockenberryho, syna Duanova, řekni mu, aby za mnou přišel do středu pole, strojku."

Achilleus, Hektór a achájští velitelé odešli. Moravec musel rychle uhnout, aby ho muži se štíty, kteří šli za nimi, neušlapali.

„POČKEJTE!" zvolal Mahmud. Zesílil hlas víc, než měl v úmyslu.

Achilleus, Hektór, Odysseus, Diomédés, Nestór a ostatní se otočili. Muži mezi Mahmudem a hrdiny udělali místo.

„Za třicet sekund se něco stane."

„Co?" zeptal se Hektór.

Nevím, pomyslel si Mahmud. *Nevím ani to, jestli tady pocítíme účinky. Sakra, nevím ani to, jestli tak hluboko v Kalderovém jezeře bude má časová spoušť fungovat.*

Jestli o tom nevíš, subvokalizuješ, vzkázal mu Orphu.

Promiň, poslal mu Mahmud. Pak řekl nahlas řecky: „Počkejte a uvidíte. Už za osmnáct sekund." Řekové samozřejmě nepoužívali minuty a sekundy, ale Mahmud se domníval, že jednotky převedl dobře.

I kdyby to Zařízení rozmetalo Mars na kousky, nepředpokládám, že se tato Země nachází ve stejném čase nebo vesmíru. Na druhou stranu, takzvaní bohové propojili toto místo – ať je kdekoli – s Olympus Mons tisícovkou kvantových tunelů.

„Devět sekund," řekl Mahmud.

Jak asi by explodující Mars vypadal za denního světla z tohoto místa v Malé Asii? zeptal se Orphu. *Mohl bych provést rychlou simulaci.*

„Čtyři sekundy," odpočítal Mahmud.

Nebo bych mohl jednoduše počkat. Ty se samozřejmě budeš muset podívat za mě.

„Jedna sekunda," řekl Mahmud.

57

Olymp

Nevzpomínám si, že by Arés nebo Héfaistos kvitli, když mě táhli z Velkého paláce, ale zřejmě to udělali. Místnost, do níž mě vhodili – moje cela – je v horním patře neskutečně vysoké budovy na východní straně Olympu. Dveře se za nimi neprodyšně uzavřely a okna jako taková místnost nemá, další dveře však vedou na balkon, který visí určitě stovky metrů nad prázdnotou, pod níž není nic než svahy Olympu spadající ke kolmým srázům. Na severu je oceán, v odpoledním slunci jako leštěný bronz, a daleko, velice daleko na východě jsou tři sopky. Tři marsovské sopky, jak si teď uvědomím.

Mars. Celé ty roky. Milosrdná matko… Mars.

Zachvěju se ve studeném vzduchu. Vidím husí kůži, kterou mám na holých rukách a stehnech, a umím si ji představit na svém holém zadku. Chodidla mám od studeného mramoru jako led. Kůže na temeni hlavy mě bolí, jak mě táhli, a má hrdost je raněna tím, jak snadno jsem se nechal chytit a svléknout do naha.

Za koho jsem se měl? Sledoval jsem bohy a superhrdiny tak dlouho, až jsem zapomněl, že jsem jenom obyčejný chlap, když jsem skutečný. Teď ani to ne.

Myslím, že mi ty hračky stouply do hlavy – levitační postroj, protinárazová zbroj, morfovací náramek, kvitovací medailonek, směrový mikrofon, přibližovací čočky, paralyzační obušek a Hádova přilba. Všechny ty úžasné serepetičky pro ostřejší obraz. Umožnily mi hrát si několik dní na superhrdinu. Teď je s tím konec. Taťka mi hračky vzal. A zlobí se na mě.

Vzpomenu si na Mahmudovu bombu a ze starého zvyku zvednu holé zápěstí, abych se podíval, kolik je hodin. *Do hajzlu.* Nezůstaly mi ani hodinky. Ale do okamžiku, kdy má to robotovo zařízení detonovat, určitě nezbývá víc než několik minut. Vykloním se z

balkonu, ale tato strana budovy je odvrácená od Kalderového jezera, takže asi záblesk neuvidím. Smete nárazová vlna tuto budovu z vrcholku Olympu, nebo ji jenom zapálí? Vynoří se mi nová vzpomínka – televizní záběry na zoufalé muže a ženy, kteří skáčou z hořících mrakodrapů v New Yorku – a tak zavřu oči a stisknu si spánky v marné snaze zbavit se těchto nechtěných obrazů. Jediné, čeho dosáhnu, je to, že jsou ještě živější. *Kruci*, bleskne mi hlavou, *kdyby mě nechali žít ještě pár týdnů – kdybych se* já *nechal žít a neblbnul se svými hračkami a s osudy tolika lidí – možná bych si vzpomněl na všechno ze svého předchozího života. Možná i na vlastní smrt.*

Dveře za mnou se s třeskem otevřou a dovnitř vejde Zeus. Je sám. Otočím se k němu a vejdu zpátky do prázdné místnosti.

Chcete návod na ztrátu sebeúcty? Tak zkuste stát nazí a bosí proti bohovi všech bohů, který má na sobě vysoké boty, zlaté holenní brnění a kompletní zbroj do bitvy. Kromě toho očividného rozdílu je tady nerovnost ve výšce. Konkrétně, já mám metr sedmdesát pět – to není málo, připomínal jsem lidem včetně své manželky Susan, ale „průměrná výška“ – a Zeus musí dnes odpoledne měřit nějakých čtyři a půl metru. Ty podělané dveře někdo vyrobil pro hvězdy NBA, kterým budou stát na rameni další hvězdy NBA, ale Zeus se musí sklonit, když vejde. Pak za sebou těmi dveřmi práskne. Všimnu si, že pořád drží v mohutné ruce můj kvitovací medailonek.

„Scholiku Hockenberry,“ osloví mě anglicky. „Víš, jaké problémy jsi způsobil?“

Pokusím se o vzpurný pohled, ale spokojím se s tím, že udržím své bosé nohy, aby se mi nekontrolovatelně netřásly.

Cítím, jak se mi penis a šourek chladem a strachem scvrkávají na velikost mrkvičky a kuličky.

Jako by si toho všiml, Zeus si mne prohlédne od hlavy k patě. „Proboha, vy lidé starého typu jste byli tak oškliví,“ zabručí. „Jak můžete být tak vychrtlí, že jsou vám vidět kosti, a *přitom* mít břicho?“

Vzpomenu si, že Susan říkávala, že mám zadek jako dvě velká B, ale říkávala to s láskou.

„Jak to, že umíte anglicky?“ zeptám se rozechvěle.

„ZAVŘI HUBU!“ zařve Otec bohů.

Zeus mě ostrým gestem pošle na balkon a vyjde ven za mnou. Je tak obrovský, že se tam s ním sotva vejdu. Couvnu do kouta a snažím se nedívat dolů. Kdyby se mi rozezlený bůh bohů chtěl pomstít, úplně by stačilo, aby mě jednou rukou zvedl a hodil přes zábradlí. Plácal bych sebou a křičel pět minut, než bych dopadl na zem.

„Zranil jsi mou dceru,“ zavrčí Zeus.

Kterou? Zoufale přemýšlím. Provinil jsem se tím, že jsem se spikl za účelem zabití Afrodíty *a* Athény, ale tuším, že mluví o Athéně. Vždycky pro ni měl slabost. Myslím, že na tom nezáleží. Spiknutí za účelem ublížení bohu – natož svržení bohů jako takových – je jistě hrdelní zločin. Znovu se podívám přes zábradlí. Přímo pod sebou vidím křišťálové jezdící schody; sjíždějí dolů do mlh na úrovni moře. Moje staré ubikace scholiků, momentálně vypálené, jsou příliš malé, než aby je bylo vidět normálníma očima. Kriste pane, je to ale dálka až dolů.

„Víš, co se dnes stane, Hockenberry?“ zeptá se Zeus, ale já to beru jako řečnickou otázku. Natáhne ruce rovně dolů a položí prsty – každý dlouhý jako polovina mého předloktí – na kamenné zábradlí.

„Ne,“ odpovím.

Otočí se a shlédne na mě. „Po tolika letech scholické moudrosti je to určitě zneklidňující pocit,“ zabručí. „Vždycky vědět, co bude dál, když ani bohové to nevědí. Určitě sis sám připadal jako sudička.“

„Připadal jsem si jako svině,“ odvětím.

Zeus pokývá hlavou. Potom ukáže na válečné vozy, které jeden po druhém vzlétají z temene Olympu. Jsou jich stovky. „Dnes odpoledne zničíme lidstvo,“ prohlásí Zeus. „Nejenom ty pozérské pitomce u Tróje, ale všechny lidi, všude.“

Co se na to dá říct? „To je snad trochu přehnané,“ dostanu ze sebe nakonec. Moje odvaha by mi přinášela víc uspokojení, kdyby se mi i teď hlas netřásl jako nervóznímu hošíkovi.

Zeus se zadívá na vzlétající vozy a masu bohů a bohyň ve zlaté zbroji, kteří ještě čekají, až nastoupí na své stroje. „Poseidón, Arés a další bohové na mě naléhali stovky let, abych lidstvo zničil jako virus, protože to stejně nic jiného není,“ zamumlá Zeus. Připadá mi,

že to říká spíš pro sebe než pro mě. „Všichni máme obavy – tahle doba hrdinů, kterou vidíš u Ília, by znepokojila každé plemeno bohů. Křížení mezi jejich plemenem a naším zašlo příliš daleko – určitě sis všiml, jaké množství nanotechnicky upravené DNA se díky našemu chlípnému šoustání se smrtelníky dostalo do monster, jako jsou Hérakles a Achilleus. A to myslím doslovně.“

„Proč mi to povídáte?“ zeptám se.

Zeus se opravdu podívá dolů na mě. Pokrčí rameny, těmi obrovskými rameny, která mám dva a půl metru nad hlavou. „Protože budeš za několik sekund mrtvý, takže můžu mluvit bez zábran. Na Olympu, scholiku Hockenberry, nejsou žádní trvalí přátelé, spolehliví spojenci nebo věrní partneři… pouze trvalé zájmy. Mým zájmem je zůstat pánem bohů a vládcem vesmíru.“

„Určitě je to práce na plný úvazek,“ utrousím sarkasticky.

„Je,“ odpoví Zeus. „Je. Jestli pochybuješ, zeptej se Seteba, Prospera nebo Klidu. Máš ještě nějaké poslední otázky, Hockenberry, než se vydáš na cestu?“

„Vlastně ano.“ Je to zvláštní, ale hlas už se mi nechvěje a ani kolena se mi nepodlamují. „Chtěl bych vědět, kdo vy bohové ve skutečnosti jste. Odkud jste se vzali? Vím, že nejste *praví* řečtí bohové.“

„Nejsme?“ podiví se Zeus. Jeho úsměv, v němž se pod šedostříbrnými vousy lesknou ostré bílé zuby, se nedá označit za otcovský.

„*Kdo* jste?“ zeptám se znovu.

Všemocný Zeus si povzdechne. „Obávám se, že na takové vyprávění teď nemáme čas. Sbohem, scholiku Hockenberry.“ Odlepí ruce od zábradlí a otočí se ke mně.

Jak se ukáže, má pravdu – nemáme čas na vyprávění ani na nic jiného. Najednou se vysoká budova zachvěje, zapraská a zasténá. Samotný vzduch nad vrcholkem Olympu jakoby zhoustl a rozvlnil se. Zlaté vozy zakolísají v letu a z úst bohů a bohyň hluboko dole ke mně dolétnou výkřiky.

Zeus potácivě couvne k zábradlí, upustí medailonek na mramorovou podlahu a natáhne obrovskou ruku, aby se opřel o

budovu, přestože vysoká věž se chvěje v základech a vibruje sem a tam v desetistupňovém oblouku.

Zvedne hlavu.

Obloha najednou rozkvete pruhy. Slyším aerodynamické třesky, jak marsovskou oblohu prořezává jedna ohnivá čára za druhou. Nad Olympem, nad našimi hlavami, se na modrém pozadí otevírá několik obrovských rotujících koulí, černých jako vesmír a rudých jako magma. Jsou jako díry proražené do samotné oblohy a jak rotují, snášejí se níž.

Níž, mnohem níž vidím, že další tato zubatá kola, každé o poloměru přinejmenším fotbalového hřiště, se točí u úpatí Olympu. Další se objevují nad oceánem na severu a některá se zařezávají přímo do moře.

Z kol, která jsou na zemi, vycházejí po tisících mravenci. Pak pochopím, že ti mravenci jsou lidé. Lidští muži?

Obloha se teď hemží nejenom zlatými vozy, ale také ostrohrannými černými stroji, z nichž některé jsou větší než válečné vozy, některé menší, ale všechny mají hrozivý, nelidský vojenský design. Další ohnivé pruhy plní horní vrstvy atmosféry a řítí se k Olympu jako mezikontinentální balistické střely.

Zeus zvedne obě ruce k obloze a zahřímá na maličké postavičky bohů hluboko dole. **„SPUS TE AEGIS!“** burácí. **„AKTIVUJTE AEGIS!“**

Rád bych zůstal a podíval se, o čem to mluví a co bude dál, ale mám jiné priority. Vrhnu se po hlavě do mocně rozklenutého oblouku Diových nohou, sklouznu se po břiše po poskakující mramorové podlaze, jednou rukou sevřu kvitovací medailonek a druhou otočím číselník.

58

Rovníkový prstenec

Zpočátku se jim nedařilo dostat Hannah z tanku. Údery těžkým kusem trubky nezanechaly na umělohmotném skle žádné stopy. Daeman vystřelil tři dávky ze Saviny pistole, ale flešety pouze třeskly o povrch tanku a rozlétly se po celé nápravně, přičemž rozbíjely křehké věci, zarývaly se do služebníků, již vyřazených z provozu, a jen tak tak míjely oba muže. Nakonec Harman našel způsob, jak vylézt na vršek tanku, kde použili trubku jako páku, s jejíž pomocí složité víko nejdřív nadzvedli a potom utrhli. Pak si Harman stáhl průzor termokombinézy, nasadil si osmózní masku a skočil do odtékajících tekutin, aby Hannah vytáhl. V situaci, kdy hlavní rozvodná síť nefungovala, světla byla zhasnutá a záře tanku se vytrácela do nicoty, pracovali většinou při světle jediné baterky, kterou měli.

Jejich mladá přítelkyně, nahá, mokrá a holá, s kůží na pohled čerstvou a novou, vypadala zranitelně jako ptáčátko, jak ležela na mokré podlaze nápravny. Dobrou zprávou bylo, že dýchala – zajíkavě, mělce, znepokojivě rychle – ale v každém případě dýchala sama. Špatná zpráva byla, že ji nedokázali probudit.

„Bude žít?“ zeptal se Daeman. Dalších dvacet tři mužů a žen v tancích bylo mrtvých nebo umíralo a oni neměli šanci se k nim dostat včas.

„Jak to mám vědět?“ hlesl Harman.

Daeman se rozhlédl. „Bez energie, která to tady ohřívala, teplota klesá. Za několik minut bude pod nulou, stejně jako venku v hlavním městě. Musíme najít něco, čím bychom ji přikryli.“

Stále s pistolí u sebe, ale většinou neopatrně, aniž by dával pozor, jestli se neobjeví Kalibán, Daeman proběhl tmavnoucí nápravnou. Byly tam lidské kosti, kýty rozkládajícího se masa,

nehybní služebníci, kusy a kousky kádinek, zkumavek a hadiček, ale něco jako přikrývka ne. Daeman utrhl čtvercový kus plastu z obložení, které již uškubli, aby přehradili polopropustný vstup, a vrátil se.

Hannah byla stále v bezvědomí, ale neovladatelně se třásla. Harman ji objímal a třel jí pokožku holýma rukama, ale nezdálo se, že by to pomáhalo. Plast její útlé, bílé tělo nepříliš šikovně obalil, ale ani jeden z mužů nevěřil, že dokáže zadržet tělesné teplo.

„Jestli něco neuděláme, zemře," zašeptal Daeman. Ze stínů regeneračních tanků, nyní již tmavých, se ozval klouzavý zvuk. Daeman se ani neobtěžoval zvednout pistoli. Nápravnu vyplňovala pára z kapalného kyslíku a dalších rozlitých tekutin.

„Stejně tady všichni zanedlouho umřeme," prohlásil Harman. Ukázal na průhledné panely nad nimi.

Daeman zvedl hlavu. Bílá hvězda, která představovala tři kilometry dlouhý lineární urychlovač, byla blíž – mnohem blíž. „Kolik zbývá času?" zeptal se.

Harman zavrtěl hlavou.

„Chronometry zmizely spolu s energií a Prosperem."

„Když začaly problémy, zbývalo nám nějakých třicet minut."

„Ano," řekl Harman. „Jenomže jak je to už dlouho? Deset minut? Patnáct? Devatenáct?"

Daeman vzhlédl. Země byla pryč a za černými panely studeně hořely jenom hvězdy – včetně jasného útvaru, který se k nim řítil. „Když tenhle nesmysl začal, Zemi bylo ještě vidět," řekl. „Nemůže to být o mnoho déle než dvacet minut. Až se Země znovu objeví…"

Modrobílý okraj planety se objevil v dohledu mezi dolními tabulemi. „Musíme jít," řekl Daeman. Ze tmy za nimi se ozvaly další rány a klouzání. Daeman se otočil, s pistolí zvednutou, ale Kalibán se neobjevil. V nápravně přestávala fungovat také gravitace; rozlité tekutiny se zvedaly z podlahy a snažily se vznášet, hromadily se v amébovitých útvarech a snažily se získat kulový tvar. Světlo Saviny baterky se všude odráželo od kluzkých ploch.

„Jak to uděláme?" zeptal se Harman. „Necháme ji tady?" Hannah neměla víčka úplně zavřená, ale z očí viděli pouze bělma. Třas se zmírňoval, ale Daemanovi to připadalo jako špatné znamení.

Vyhrnul si masku – vzduchu bylo v nápravně na dýchání tak přiměřeně, třebaže pořád páchl jako lednice na maso, když přestane jít proud – a promnul si vousy. „Jenom se dvěma termokombinézami ji do sonia nedostaneme. Zemřela by bez ochrany i ve městě, natož ve vesmíru.“

„Sonio má silové pole a topení,“ zašeptal Harman. „Savi je pouštěla, když jsme letěli vysoko.“ Sám si také vyhrnul masku. Jeho dech se v chladném vzduchu srážel v mlhu. Ve vousech a na kníru měl rampouchy. Jeho oči vypadaly tak unaveně, že Daemana bolelo, když se do nich podíval.

Daeman zavrtěl hlavou. „Savi mi řekla všechno o chladnu a horku ve vesmíru a o tom, co s tělem udělá vakuum. Hannah by zemřela dřív, než by se nám podařilo silové pole nahodit.“

„Ty si pamatuješ, jak se nahazuje?“ zeptal se Harman. „Jak se s tím krámem létá?“

„Já… nevím,“ přiznal Daeman. „Díval jsem se, jak to Savi dělala, ale nikdy mě nenapadlo, že bych to musel dělat. Copak ty si to nepamatuješ?“

Harman si promnul spánky. „Jsem strašně… unavený,“ vypravil ze sebe.

Hannah se přestala třást a vypadala teď jako mrtvá. Daeman si stáhl rukavici termokombinézy a položil jí holou dlaň na hruď. V první chvíli byl přesvědčen, že je mrtvá, ale potom ucítil slabý tep jejího srdce, rychlý jako ptačí.

„Harmane,“ promluvil pevným hlasem, „svlékni si termokombinézu.“

Harman k němu zvedl oči a zamrkal. „Ano,“ kývl otupěle, „máš pravdu. Svých pět dvacítek už jsem si prožil. Ona si zaslouží žít víc než…“

„Ne, ty pitomče.“ Daeman mu začal se svlékáním kombinézy pomáhat. Vzduch již měnil obnažené části Daemanova obličeje a rukou v led; nedokázal si představit, že by měl být v tomto chladu nahý. Vzduch byl řidší, když teď mluvili, jejich hlasy zněly výš a slaběji. „Děl se o termokombinézu s ní. Napočítej do pěti set, pak ji z ní stáhni a zahřej se. Přehazuj to, dokud nezemře.“

„Kde budeš ty?“ hlesl Harman. Stáhl si termokombinézu a snažil se navléct ji na dívku v bezvědomí, ale ruce a paže se mu třásly zimou tak silně, že mu Daeman musel pomoci. Termokombinéza se okamžitě přizpůsobila jejímu tělu a Hannah se začala znovu třást, přestože kombinéza teď zadržovala skoro sto procent jejího tělesného tepla. Harman jí natáhl přes obličej svou osmózní masku.

„Jdu pro sonio.“ Daeman podal Harmanovi pistoli, ale musel si zvednout osmózní masku, aby ho bylo slyšet, protože druhý muž již nebyl na příjmu kombinézové vysílačky. „Tady máš. Nech si to pro případ, že si Kalibán pro vás dva přijde.“ Daeman zvedl více než metrový kus trubky, který použili jako páčidlo.

„To neudělá,“ řekl Harman mezi zmučenými nádechy. „Přepadne tebe. Nás si pak bude moci sežrat, kdy bude chtít.“

„Doufám aspoň, že ho z nás bude bolet břicho,“ prohlásil Daeman. Stáhl si osmózní masku na obličej a vyrazil odrážením, během a plaveckými tempy k výstupní membráně.

Teprve když pomocí ostrého konce trubky rozpáral membránu a udělal do ní díru, aby mohl projít člověk, protáhl se do ještě slabší gravitace a ještě většího chladu a tmy mimo nápravnu, uvědomil si, že Harmanovi neřekl, že má v plánu přiletět se soniem *zpět* – nějakým způsobem se s ním dostat přes okenní stěnu a naložit je. *Teď už je pozdě se vracet a říci mu to.*

Když se před měsícem, kdy byli ještě tři – jako by to byla věčnost – poprvé pohybovali po křišťálovém městě pomocí plaveckých temp a odrazů, Daeman měl stále co dělat, aby Harmanovi a Savi stačil. Teď ale plaval řídkým vzduchem jako nějaký mořský tvor zvyklý na slabou gravitaci, vydra z křišťálového města. Vždycky našel dokonalé místo, odkud se přesně v tom správném okamžiku odrazit, třemi volnými končetinami zabíral do vzduchu s maximální úsporností, dělal dokonale načasovaná salta a piruety, aby našel další příčel, stůl nebo dokonce mrtvolu dalšího postčlověka, od níž by se mohl odrazit na další úsek cesty.

Ale ani tak nepostupoval dost rychle. Cítil, že čas v tomto závodě vítězí, a zvedl oči k panelům křišťálového města – panelům, jež vydávaly skomírající záři a vnášely do chaluhových porostů a teras posetých těly, kde se odrážel a plaval, ještě hlubší stíny – ale

tady nebyly žádné čiré, přes něž by zahlédl řítící se lineární urychlovač. *Uslyším to, až prorazí tu křišťálovou střechu, nebo je už vzduch moc řídký na to, aby se jím zvuk nesl?*

Vyhnal tu myšlenku z hlavy. Až se to stane, pozná to.

Daeman křišťálovou věž při postupu na jih málem přešel, ale včas zvedl hlavu a uvědomil si, že je již přímo pod stovkami a stovkami pater vzduchu, jež se zvedaly do tmy nad ním.

Přistál na asteroidu, uchopil trubku oběma rukama a otočil se. Na to, aby zrakem pronikl tmou, použil pouze čočky termokombinézy. Vznášely se tam humanoidní tvary, některé i blízko, ale z jejich bezcílného otáčení se dalo usuzovat, že jsou to pravděpodobně mrtvoly posťáků, nikoli Kalibán. *Pravděpodobně.*

Daeman si zastrčil trubku pod paže, přikrčil se, vybavil si Kalibánův dlouhoruký dřep, napodobil jej a vložil do odrazu veškerou energii, která jeho nohám a pažím zbývala. Plul vzhůru, ale pomalu, strašně pomalu. Když se dostal k první vysunuté terase ve výšce nějakých dvaceti, pětadvaceti metrů, měl pocit, že se prakticky nepohybuje. Když pak použil zábradlí terasy k tomu, aby se znovu odrazil, uvědomil si, jak je slabý. Stoupal a cestou pozoroval stíny.

Bylo jich příliš. Kalibán se na něho mohl vrhnout z kterékoli tmavé terasy, ale Daeman s tím nemohl nic dělat – musel se držet v blízkosti stěny a teras, aby se měl od čeho odstrkovat. Byl v neustálém pohybu, plul vzhůru – nejdřív rychle, potom s odumírající rychlostí, dokud si nevybral další terasu – připadal si jako žába, která skáče z jednoho plovoucího leknínového listu na druhý.

Najednou se Daeman hlasitě rozesmál. Jeho termokombinéza byla pod nánosem prachu, bahna, krve a špíny zelená. Skutečně *vypadal* jako nějaká nemotorná, na kost vychrtlá žába, která si na každém desátém zábradlí každé desáté terasy dřepne, aby se odrazila vertikálním směrem. Jeho smích se prázdně rozlehl naslouchátky, která měl na uších, a šokoval ho tak, že zase zmlkl, až na zmučené dýchání a mručení.

Najednou jím projel strach. Zarazil se a udělal přemet, stoupal však dál. *Neminul jsem už to patro, kde venku parkuje sonio?* Vzdálenost ode dna vypadala neskutečně – přinejmenším tři sta metrů prázdného vzduchu – a sonio bylo jenom… *Ve výšce kolika*

pater? Se srdcem rozbušeným panikou si snažil vybavit holografický obraz v Prosperově velínové cele. Sto padesát metrů vysoko? Dvě stě?

Ochromený hrůzou, že se ztratil, Daeman odplul kousek od stěny a rozhlédl se po skleněných panelech. Většina jich vydávala tu odpornou, stále slábnoucí oranžovou záři. Některé byly tady nahoře čiré, postříbřené svitem hvězd. Žádný nebyl označený bíle jako polopropustné membrány na první přechodové komoře a Prosperových dveřích. *Viděl jsem to označené okno na tom hologramu, nebo jsem si jenom vzal do hlavy, že zevnitř bude nějaké vidět?*

Daeman se v apogeu svého posledního skoku téměř zastavil a strhl si osmózní masku. Chtělo se mu zvracet.

Na to není čas, idiote. Pokusil se nadechnout se tady nahoře vzduchu, ale byl příliš řídký, příliš studený a příliš smrdutý. Jen napůl při vědomí si masku stáhl zpátky. *Proč jsem si nevzal baterku? Myslel jsem si, že by ji Harman mohl potřebovat, aby se postaral o Hannah nebo střelil po Kalibánovi, jenže teď ta podělaná okna nerozeznám.*

Daeman se přinutil zpomalit dýchání a uklidnit se. Než ho gravitace začala stahovat zpátky k tmavé podlaze o stovky metrů níž, odrazil se a tempy se vzdálil od stěny. Převrátil se na záda jako plavec, který se dívá nahoru na hvězdy.

Tam. O dalších patnáct metrů výš, na této stěně. Bílý čtverec na neprůhledném okenním panelu.

Daeman udělal piruetu, uchytil si trubku mezi bradu a hruď a použil obě paže a ruce schované v rukavicích k mocnému prsařskému záběru. Pokud by se teď nedostal na nejbližší terasu, ztratil by sedmdesát metrů výšky, možná i víc. A on si nemyslel, že má tolik sil, aby se znovu probojoval nahoru.

Dostal se k terase, popadl trubku do levé ruky a odrazil se znovu nahoru. Načasoval to tak dokonale, že se zastavil právě ve chvíli, kdy se dostal k bíle značenému panelu. Lapal po dechu, zrak měl zakalený potem, ale natáhl pravou paži před sebe – ruka a předloktí prošly membránou na druhou stranu, jako by to byla lehce lepkavá gáza.

„Díky bohu,“ hlesl Daeman.

V tu chvíli na něho Kalibán zaútočil. Vyskočil z tmavého výklenku pod další, vyšší terasou. Dlouhé paže a ještě delší nohy měl roztažené, aby ho do nich mohl chytit, zuby se mu ve svitu Země leskly.

„Ne,“ stačil zachroptět Daeman, než na něho obluda dopadla, ovinula ho pažemi, nohama a dlouhými prsty a chňapla zuby po jeho krční žíle. Člověku se podařilo včas zvednout pravé předloktí, aby si ochránil krk – Kalibanovy zuby se zaryly do masa a na kosti se setkaly. Pak se obě postavy, propletené a zmítající se, obklopené fontánou krve, která kolem nich v nízké gravitaci stříkala, společně zřítily řídkým vzduchem na terasu pod nimi, kde dopadly mezi sklo, umělou hmotu, dřevo a zmrzlé maso postlidí a odkutálely se do tmy.

59

Ílijské pláně

Mahmud byl možná první, kdo si všiml, co se děje na obloze, na moři a na zemi kolem Ília, ale bylo to tím, že to čekal. Nevěděl, *co* čeká… ale rozhodně ne to, co teď viděl.

Co vidíš? zeptal se Orphu úzkým svazkem.

Och.… hlesl Mahmud.

Na obloze nad Íliem se ve výšce několika kilometrů objevila rotující koule o průměru několika set metrů. Pak se přikoulela druhá, přesně nad bitevní pole, doprostřed mezi město a Křovinatý hřbet. Mahmud se rychle otočil a spatřil třetí kouli, která se zhmotnila nad achájským ležením, a vzápětí čtvrtou, jež se náhle zjevila několik kilometrů nad mořem, bezprostředně před desítkami prchajících achájských lodí. Pátá se objevila na sever od města a šestá na jih.

Co vidíš? zeptal se Orphu.

Uf.… vydechl Mahmud.

Ve všech koulích se blýskaly barvy, ale znenadání je vyplnily do očí bodající fraktálové obrazce. V dalším okamžiku se na všech ukázala Olympus Mons, viděná z různých vzdáleností, pozorovaná z různých úhlů a zarámovaná odlišnými perspektivami. Teď byla na všech marsovská sopka a modrá marsovská obloha. Jedna z koulí dosedla vpředu na ílijské pláně tak, že marsovský terén ve stometrovém kruhu plynule navázal na trójskou půdu. Obrovská koule na západě se zploštila do kruhu na obloze a pak klesla, až se marsovský oceán dostal na stejnou úroveň se Středozemním mořem. Voda vtrhla z jednoho světa do druhého. Achájské lodě se pokusily spustit plachty, muži přestali veslovat, ale lodě s vysokou přídí nedokázaly včas zastavit a propluly kruhem bouřlivé turbulence do marsovského severního oceánu, kde se v pozadí tyčila bělostná Olympus Mons. Ať se Mahmud podíval kterýmkoli směrem, viděl

marsovský vulkán, dokonce i koulemi, které teď přecházely v kruhové portály vysoko na obloze nad Íliem.

Co se děje? vykřikl Orphu tenkým svazkem.

Och… řekl znovu Mahmud.

Z kruhových portálů na obloze, z kruhového zářezu do moře za Mahmudem a dokonce i z portálu na úrovni terénu – teď spíš obloukového než kruhového, protože jeho dolní část byla pod trójskou půdou – jenž se otevíral necelých sto metrů před Achilleem, Hektorem a jeho muži, se vyřítily desítky černých létajících strojů. Létající objekty se míhaly oblohou jako nějací obrovští sršni. Mahmud si všiml, že jsou černé, zubaté, ostrokřídlé, o málo větší než Orphu. Poháněly je viditelné pulzní motory umístěné zdola, po stranách a na zádi. Stroje měly baňatý kokpit z černého skla a byly ověšené prutovými anténami a něčím, co vypadalo jako zbraně – rakety, děla, bomby, paprskomety. Jestli to byla nová generace božských válečných vozů, museli kvapně přejít na průmysl s vyspělými technologiemi.

Mahmude! zařval Orphu.

Promiň, omluvil se maličký moravec. Málem koktal, jak se snažil kvapně popsat chaos na obloze, na moři a na polích kolem nich. Měl co dělat, aby vývoji událostí v reálném čase stačil.

Co dělají Achilleus, Hektór a všichni ostatní Řekové a Trójané? Utíkají?

Někteří. Ale většina Achájců kolem mě a Trójanů poblíž tvého hřebene běží do nejbližšího kruhového portálu.

Běží do *něho?* zopakoval Orphu z Ió. Mahmud ještě nikdy neslyšel přítele tak vyvedeného z míry.

Jo. Začali to Achilleus a Hektór – něco vykřikli, zařvali, zvedli oštěpy a štíty do výšky a prostě… no… se do něho vrhli. Myslím, že vidí Olympus Mons, vědí, co to je a prostě… zaútočili.

Zaútočili na sopku na Marsu? zopakoval Orphu. Znělo to ještě ohromeněji.

Zaútočili na Olymp, domov bohů, řekl Mahmud. I jemu to znělo omámeně. *Páni!*

Jaké „Páni?“ chtěl věděl Orphu.

Ten kruhový portál za námi, vykoktal Mahmud. *Desítky řeckých lodí do něho vjely…*

To už jsi říkal.

Ale portálem je vidět stovky *lodí.*

Řeckých lodí? zeptal se Ióňan.

Ne, odpověděl Mahmud. *Většinou jsou to lodě MZM.*

Malých zelených mužíčků? Orphu mluvil jako nějaký mizerně zkonstruovaný hlasový syntezátor. Každé slovo vyslovoval, jako by je nikdy předtím neslyšel.

Tisíce MZM. Na stovkách lodí.

Felúk? zeptal se Orphu.

Felúk, těch velkých nákladních lodí, které používali pro přepravu kamenů na hlavy, větších plachetnic, menších lodí… všechny plují k Olympus Mons a teď jsou mezi nimi i lodě Achájců.

Proč? nechápal Orphu. *Proč plují zekové k Olympu?*

Mě se neptej! křikl Mahmud. *Já tady jenom pracuju… oho.*

Oho?

Obloha je teď plná ohnivých čar, jako by z vesmíru padaly meteory.

Bohové obnovují bombardování? otázal se Orphu.

Nevím.

Kterým směrem?

Cože? Kdyby Mahmuda zkonstruovali s dolní čelistí, visela by mu teď hodně nízko. Obloha byla jako mřížoví ohnivých čar, kruhové portály ukazovaly Olympus Mons na tuctu míst kolem Ília a nebe bylo plné černých ježatých strojů, které svištěly sem a tam ve stále menší výšce. Tisíce dalších Achájců a Trójanů se nahrnuly do prvního portálu za Achilleem a Hektorem, zatímco desetitisíce dalších Trójanů a jejich spojenců zaujímaly obranná postavení na ílijských hradbách a na pláni hned před Skajskou branou. Zněly gongy. Duněly bubny. Vzduchem praštěla energie a rozléhaly se ozvěny řevu. Achájci se rozběhli na obranná postavení na svých příkopech. Slunce se jim třpytilo na naleštěné zbroji. Tisíc trójských lučištníků u předprsní ílijských hradeb natáhlo luky na maximum a namířilo šípy k nebi. Od achájského ležení vypluly na moře dvě

desítky dalších černých lodí. Mahmud se nedokázal otáčet dost rychle, aby to všechno postihl.

Kterým směrem se táhnou stopy meteorů? promluvil Orphu. *Od západu k východu, od východu k západu, od severu na jih?*

Co na tom sakra záleží kterým směrem? vyštěkl Mahmud. *Ne, počkej, promiň. Vylétají ze všech částí oblohy. Dělají na modré obloze šrafování.*

Směřují některé k Íliu?

Myslím, že ne. Alespoň ne přímo. Počkej, na konci jedné té stopy něco vidím… přibližuji si to… dobré nebe, je to…

Kosmická loď?

Ano! hlesl Mahmud. *Křidélka, trup, řvoucí motor… vypadá to jako raketa z kresleného filmu, Orphu. Stojí na sloupu žluté energie. Ostatní meteory jsou taky lodě… některé stojí… jedna slétá dolů. Oho.*

Zase oho?

Vypadá to, že ta stojící loď přistává. A čtyři nebo pět těch menších černých létajících strojů taky.

Ano? zeptal se Orphu. Znělo to klidně, skoro až pobaveně.

Přistávají na hřebenu blízko tebe! *Málem přímo na tobě, Orphu! Ani se nehni, jdu tam.* Mahmud se rozběhl nejvyšší možnou rychlostí po všech čtyřech k hřebeni, kde žlutý proud výtokových plynů vyvrhoval prach a menší kamínky desítky metrů do vzduchu. Jak na hrobku Amazonky dosedaly různé stroje, Orpha přes prach ani neviděl. Ježaté – létající stroje vysunovaly složitý trojnohý přistávací mechanismus. Zbraně na přistávajících sršních letounech se otáčely a zaměřovaly se na Orpha. Mahmud si toho všiml těsně předtím, než vběhl do prachové bouře a přestal vidět úplně.

Já nikam nejdu, vzkázal Orphu. *Ale ty si v tom spěchu nezvrtni nějaký servomechanismus. Myslím, že vím, kdo ti chlapíci jsou.*

60

Rovníkový prstenec

Daeman s Kalibánem se váleli ve tmě terasy; Daemanovi to připadalo, jako by se mu netvor snažil utrhnout ruku. A on se o to skutečně *snažil.* Pouze kovová vlákna v termokombinéze a automatická snaha obleku uzavřít všechny trhliny bránily Kalibánovi, aby zuby vyškubl Daemanovi maso z ruky a pak odtrhl kosti jednu od druhé. Ale o mnoho déle už by kombinéza Daemana neochránila.

Muž a netvor s lidskou podobou vráželi do stolů, kutáleli se mezi mrtvolami postlidí, odrazili se od jednoho nosníku a pak se v mikrogravitaci odrazili od skleněné stěny. Kalibán odmítal povolit sevření a pevně k sobě Daemana tiskl dlouhými prsty rukou a chápavými prsty nohou, opatřených plovacími blánami. Najednou netvor stisk maličko uvolnil, zaklonil uslintanou hlavu a znovu se vrhl Daemanovi po krku. Daeman útok znovu zablokoval předloktím pravé ruky, znovu byl kousnut až na kost a nahlas zasténal, když se oba odrazili zpátky na zábradlí terasy. Přestože oděv se automaticky uzavíral, krev vytryskla v samostatných kuličkách, které se při nárazu na Daemanovu kombinézu nebo Kalibánovu šupinatou kůži rozprskly na menší kapičky.

Na okamžik zůstali zaklíněni o zábradlí terasy a Daeman se díval Kalibánovi do žlutých očí, vzdálených jen několik centimetrů od jeho. Věděl, že kdyby v cestě nestálo jeho poraněné předloktí, Kalibán by mu ve vteřině prokousl masku a utrhl obličej, ale ve skutečnosti Daemanovi v tu chvíli proběhla hlavou jednoduchá fráze a udivující fakt – *Já se nebojím.*

Nikde nebyla připravena nápravna, kam by se dalo jeho mrtvé tělo odfaxovat a za osmačtyřicet hodin nebo míň dát do pořádku, na

Daemana už nečekali žádní modří červi – to, co se stane dál, bude navždy.

Já se nebojím.

Daeman se díval na zvířecí uši, uslintaný čenich, šupinatá ramena, a znovu pomyslel na to, jak je Kalibán tělesný a smyslný. Ze sluje si pamatoval vulgární růžovou jeho holého šourku a penisu.

Když Kalibán vyprostil zuby k dalšímu útoku – a Daeman věděl, že potřetí výpad na svou krční žílu nedokáže odvrátit – muž zajel volnou levou rukou dolů, našel poddajné kuličky a stiskl tak prudce, jak ještě nic v životě nestiskl.

Netvor místo útoku zvrátil hlavu daleko dozadu a zařval do řídkého vzduchu tak hlasitě, že se zvuk v téměř vzduchoprázdném prostoru vrátil ozvěnou. Potom se zvíře pokusilo vytrhnout. Daeman se sklonil, přesunul obě ruce níž – pravá ruka mu krvácela, ale prsty na ní fungovaly – a znovu stiskl, zůstal viset a nechal se táhnout, jak se Kalibán zmítal a kopal, aby se vysvobodil. Daeman si představil, že svýma silnýma lidskýma rukama rozmačkává rajčata, představil si, že vymačkává šťávu z pomerančů, z praskající dužniny, a držel se dál – celý svět se smrskl na vůli držet se dál a mačkat. Kalibán znovu zařval, ohnal se svou dlouhou paží a zasáhl Daemana tak prudce, že ho odhodil.

Několik sekund nebyl Daeman dostatečně při vědomí, aby se bránil, dokonce ani nevěděl, kde je. Tvor však tyto sekundy nevyužil – byl zcela zaměstnán tím, jak sebou mlátil, skučel a držel se za genitálie. Šupinatá kolena vystřelovala vysoko do vzduchu, jak se Kalibán snažil skrčit a stočit se do klubíčka. Právě v okamžiku, kdy Daeman znovu začal vidět ostře, spatřil netvora, jak se doplácal zpátky k terase, chytil se zábradlí a vymrštil se, aby přeskočil těch pět metrů, které ho od Daemana dělily. Dlouhé paže a drápy už byly na půli cesty k němu.

Daeman slepě zašátral mezi židlemi a stoly kolem sebe, až našel železnou rouru, která tam odskákala, oběma rukama si ji zvedl na rameno a prudce jí švihl. Kov zasáhl Kalibána z boku do hlavy. Byl to ten nejpříjemnější zvuk. Kalibánova hlava sebou škubla a mávající ruce a rotující trup narazily do Daemana, který však odhodil netvora stranou – už cítil, jak v pravé ruce ztrácí cit – upustil rouru, vyskočil

na zábradlí terasy a odrazil se k polopropustnému východu o deset metrů výš.

Příliš pomalu.

Kalibán, lépe přivyklý nízké gravitaci a poháněný nenávistí, na niž lidská měřítka nestačila, použil ruce, nohy a hybnost k tomu, aby se odrazil od stěny terasy, prsty na nohou se zachytil zábradlí, přikrčil se, vymrštil se a předehnal Daemana v letu vzduchem k označenému panelu nad nimi.

Daeman poznal, že by závod ke sklu nevyhrál, a tak se chytil nosníku, který vyčníval pět metrů pod označeným panelem a zastavil svůj pohyb. Kalibán přistál na římse, rozpřáhl ruce a zablokoval tak přístup k bílému čtverci. Daeman pochopil, že nemá šanci přes ty dlouhé ruce a ostré drápy přejít nebo se jim vyhnout. Náhle ucítil, jak mu bolest z potrhané a prohryznuté ruky projela mozkem a trupem jako elektrický proud. Pak si uvědomil, že postupující necitlivost je výstraha před slabostí a šokem, které určitě brzy přijdou.

Kalibán zaklonil hlavu, znovu zařval, ukázal zuby a odrecitoval: „Co nenávidím, on posvěcuje – co já jím, on oslavuje! Tvoje chasa nic – pro mě masa víc!“ Kalibán byl připraven vrhnout se za Daemanem, jakmile se obrátí na útěk.

Daeman si všiml čerstvých jizev na Kalibánově hrudi a přistihl se, že se divoce usmívá. *Savi ho svým výstřelem zranila. Nezemřela bez boje.*

Ani já nezemřu bez boje.

Místo aby se obrátil a dal se na útěk, Daeman se horizontálně přitáhl k nosníku, dřepl si, soustředil do nohou zbývající energii, sklonil hlavu a vrhl se přímo proti Kalibánově hrudi.

Trvalo mu dvě tři sekundy, než překonal vzdálenost mezi nimi, ale netvor jako by zůstal na okamžik tak překvapený, že nedokázal zareagovat. Jídlo se nemělo chovat takto nemístně – kořist se neměla vrhat do útoku. Pak si Kalibán uvědomil, že jeho oběd letí k němu – oblečený do termokombinézy, po níž touží – a ukázal všechny zuby v úsměvu, který se změnil v divoký škleb. Bestie rozhodila paže a nohy a ovinula přilétajícího člověka stiskem, o němž Daeman věděl, že jej netvor nepovolí, dokud ho nezabije a zpola nesežere.

Proletěli membránou společně. Daeman stačil zaznamenat pocit, jako když se trhá závěs z lepkavé gázy, Kalibán v jedné sekundě řval do řídkého vzduchu a v další do studeného ticha. Společně se vykutáleli do vesmíru. Daeman objímal Kalibána stejně divoce, jako obluda svírala jeho. Levou rukou se zapíral do netvorovy spodní čelisti a snažil se na osm nebo deset sekund, o nichž předpokládal, že je bude potřebovat, udržet ty zuby co nejdál od sebe.

Termokombinéza zareagovala na vzduchoprázdno okamžitě – prudce se stáhla Daemanovi do masa, smrštila se tak, že zafungovala jako skafandr a uzavřela i molekulární mezírky, jimiž mohly do vesmíru unikat vzduch, krev nebo teplo. Osmózní maska nafoukla průhledné hledí a přepnula cirkulaci a čištění jeho recyklovaného dechu na sto procent. Chladicí trubičky v termokombinéze umožňovaly, aby Daemanův přirozený pot rychle protekl kanálky a zchladil ho z té strany, která byla přivracená k Slunci. Zároveň se tělesné teplo převádělo do té části jeho těla, jež byla ve stínu, kde panovalo mínus dvě stě stupňů. Tohle všechno se seběhlo ve zlomku sekundy a Daeman si toho ani nevšiml. Byl plně vytížen tím, jak tlačil Kalibánovu tlamu a čenich nahoru a držel ty zuby daleko od svého hrdla a ramene.

Kalibán byl příliš silný. Zatřásl hlavou, vysvobodil ji z Daemanova slábnoucího tlaku a pak otevřel ústa, aby zařval, než mu vyškubne hrdlo.

Vzduch se vyvalil z Kalibánovy hrudi a úst jako voda z proražené tykve.

Sliny zmrzly v okamžiku, kdy je vyplivl do prostoru. Kalibán si přitiskl dlouhoprsté ruce na uši, ale nestihl to včas – do prostoru vytryskly kuličky krve, jak mu praskly ušní bubínky. Kapky krve začaly ve vakuu vřít a sotva o víc než sekundu později začala vřít také krev v Kalibánových žilách.

Kalibán vypoulil oči a další krev mu vyprýštila ze slzných kanálků. Čumák se mu pohyboval nahoru a dolů, jak lapal po vzduchu jako ryba, neslyšně ve vakuu sípal, snažil se chytit dech, ale žádný vzduch tam nebyl. Povrch jeho vypoulených očí začal zamrzat a bíle se zakalovat.

Daeman se mu vyškubl a odkutálel se přes venkovní terasu – mnoho nechybělo, aby bezmocně odplul do vesmíru, ale včas se chytil zábradlí z kovového pletiva – a přeručkoval k místu, kde bylo ke kovovému povrchu lany ukotveno známé sonio. Nechtěl utéct. Nechtěl se ke Kalibánovi otočit zády. Chtěl zůstat a vlastníma rukama v rukavicích toho zmítajícího se netvora zabít.

Jenže jedna z těch rukou teď nefungovala – když se odrazil, aby překonal poslední tři metry k nízkému stroji, potrhaná pravá ruka mu zůstala bezvládně viset. *Harman. Hannah.*

Člověk, který by zůstal nechráněný v kosmickém prostoru, by už byl mrtvý – Daeman sice věděl o všem velice málo, ale tohle poznal instinktivně – Kalibán však nebyl člověk. Přestože chrlil krev a zmrzlý vzduch jako nějaká hrůzná kometa, jíž se při přiblížení ke slunci odpařuje povrch, zmítal se, plácal sebou tak dlouho, až se zachytil pletiva terasy a proskočil polopropustnou stěnou zpátky do vzduchu a relativního tepla.

Daeman měl příliš mnoho práce, než aby to sledoval. Položil se na břicho do polstrované prohlubně pro pilota a obrátil pohled ke kovové polici, kde měl být virtuální ovládací panel. Byl vypnutý.

Jak se aktivuje? Co budu dělat, jestli se mi to podaří? Jak to Savi nastartovala?

V hlavě měl prázdno. Před očima mu tančily černé tečky a měl pocit, jako by se díval tunelem. Se zrychleným dechem a ve stavu, kdy nechybělo mnoho, aby omdlel, se horečně snažil vybavit si Savi při pilotování sonia a aktivací řízení. Nedokázal si vzpomenout.

Uklidni se. Pomalu. Pomalu. Byl to jeho hlas, ale zároveň jeho nebyl – byl starší, pevný, pobavený. *To chce klid.*

A uklidnil se. Nejdřív zkrotil dýchání na zdravé tempo, pak přiměl srdce, aby zpomalilo, a nakonec soustředil oči a myšlenky.

Nepoužila nějaký hlasový příkaz? To by tady v kosmickém prostoru nefungovalo. Bez vzduchu není zvuk – to jim Savi řekla. Nebo to možná řekl Harman. Daeman se v těchto dnech učil od všech. *Jak tedy?* Přinutil se udělat další krok ke zklidnění, pak zavřel oči a zkusil si vybavit Savi, jak je při tom prvním nočním přeletu všechny odváží z ledovce.

Aby se to aktivovalo, přejela jednou rukou pod tímto nízkým komínovým nástavcem, poblíž držadla.

Daeman pohnul levou rukou. V dalším okamžiku se virtuální ovládací panel zjevil. Mohl používat jen levou ruku a když si potřeboval vzpomenout jasněji, zavíral oči, ale podařilo se mu na barevném ovládacím panelu zadat prsty ovládací sekvenci. Silové pole naskočilo a vmáčklo ho do polstrování. V další sekundě ho hlasitý hukot překvapil tak, že zvedl hlavu, ale byl to jen vzduch, který se do zajištěného prostoru valil, tak jak to jeho prsty zadaly. Spolu se vzduchem se ozval hlas: „Manuální režim nebo autopilot?“

Daeman si maličko povytáhl osmózní masku a málem se rozplakal, když se po měsíci poprvé nadechl čerstvého vzduchu. „Manuální.“

Ovládací rukojeť se objevila na svém místě, obklopená virtuální aurou. Daeman měl pocit, jako by v levé ruce skutečně držel hmotnou páku.

Na to, že je sonio ukotvené, si Daeman vzpomněl až v okamžiku, kdy se elastické pásy utrhly a odlétly do prostoru. Zvedl sonio tři metry nad kovovou terasu, škubl pákou, pustil šťávu do zadních trysek, odchýlil se od kurzu, ale rychle se na něj vrátil, než místo do okna narazil do kovu. Do polopropustného čtvercového panelu vlétl rychlostí padesáti nebo šedesáti kilometrů v hodině.

Kalibán čekal na vnitřní římse. Skočil Daemanovi po hlavě a dráhu měl vypočítanou přesně, ale silové pole bylo zapnuté. Kalibán se od něj odrazil a odletěl do prázdného prostoru ve středu věže.

Daeman si začínal na pilotování zvykat. Udělal široký oblouk a otočil ovládací pákou, aby zvýšil výkon. Ve chvíli, kdy Kalibán zvedl hlavu a vytřeštil krvácející oči, sonio dělalo nějakých sto nebo sto deset kilometrů v hodině. Příď sonia narazila netvorovi do břicha a odhodila ho přes volný prostor věže až do nosníků a skla na protější straně.

Daeman by byl rád zůstal a pohrál si – *touha* to udělat byla palčivější než pronikavá bolest v pravé paži – ale dole umírali jeho přátelé. Strhl sonio a zamířil přímo k povrchové úrovni města o více než devadesát pater níž.

Málem nezastavil včas – sonio rozrývalo drny, kosilo chaluhy a rozhazovalo mrtvou trávu na všechny strany – ale potom se mu podařilo natočit létající stroj vodorovně a maličko snížit rychlost. Dvacetiminutová klikatá cesta z nápravny mu teď, když letěl, zabrala tři minuty.

Vstupní stěna nebyla pro sonio dost široká. Daeman se stojícím strojem couvl a zvedl ho, potom přidal plyn a udělal z polopropustného vstupu trvale propustný. Vlétl se soniem mezi tmavé, prázdné regenerační tanky, doprovázen střepy skla a úlomky kovu a plastu. Škubl sebou, když v některých tancích zahlédl mrtvá bílá těla lidí, jež nezachránili včas. V dalším okamžiku zastavil sonio, zrušil silové pole a seskočil ke dvěma dalším tělům na podlaze.

Harman nechal modrou termokombinézu Hannah a pro sebe si v posledních minutách nechal pouze osmózní masku. Jeho nahé tělo vypadalo v odraženém světle reflektorů sonia bledé a plné modřin. Hannah měla ústa dokořán, jako by se naposledy marně pokusila dostat do plic víc vzduchu. Daeman nemarnil čas zjišťováním, jestli jsou naživu. Pouze levou rukou každého z nich zvedl a uložil do dvou lehátek po stranách svého místa. Zdržel se jen natolik, že ještě jednou vyskočil, hodil Savin batoh na zadní lehátko a pistoli na pažní opěrku svého lehátka. Hned potom se vrátil a obnovil silové pole.

„Čistý kyslík," přikázal soniu, když se dovnitř začal valit vzduch. Čistý, studený vzduch zhoustl. Kyslíku v něm bylo tolik, že se Daemanovi zatočila hlava. Zatápal na virtuálním ovládacím panelu a spustil několik výstražných alarmů, než se mu podařilo najít topení. Teplý vzduch se začal šířit z panelu a různých ventilačních otvorů.

Harman začal kašlat první, Hannah se k němu přidala o několik sekund později. Zamžikali, otevřeli oči a nakonec je zaostřili.

Daeman se na ně zazubil jako idiot.

„Kde… kde…" vyrazil ze sebe Harman.

„Klid." Daeman pomalu zamířil se soniem k otvoru z nápravny. „Máš čas."

„Čas… čas…" zasípal starší muž. „Lineární… urychlovač."

„Do prdele,“ uklouzlo Daemanovi. Úplně zapomněl na konstrukci, která se na ně řítila, v kosmickém prostoru ani jednou nezvedl hlavu a nepodíval se přes rameno, aby ji zahlédl.

Otočil řídící páku sonia na plný plyn, proletěl dírou v místě, kde předtím byla membrána, a ještě rychleji vyrazil k otvoru ve věži.

Ve věži nebylo po Kalibánovi ani památky. Daeman opsal široký oblouk, protáhl jehlu únikovým panelem a začal stoupat od vnější terasy do kosmického prostoru.

„Ježíši Kriste,“ hlesl Harman.

Hannah vykřikla – byl to první zvuk, který vydala od chvíle, kdy ji vylovili z regeneračního tanku.

Tříkilometrový lineární urychlovač byl tak blízko, že sběrný prstenec červí díry na jeho přídi vyplňoval dvě třetiny oblohy a zakrýval slunce a hvězdy. Motory ve čtyřkomorových gondolách po celé jeho absurdní délce pracovaly a prováděly poslední úpravy kurzu před srážkou. Daeman v tu chvíli nevěděl, jak se všechno jmenuje, ale viděl každý detail lesknoucích se křížových vzpěr, nablýskaných prstenců, nyní rozrytých krátery po nespočtu srážek s mikrometeority, chladicích spirál, dlouhého zpětného vedení měděné barvy nad jádrem hlavního urychlovače, vzdálených komínů injektorů a rychle kroužící koule v barvě země a moře, vlastní zachycené červí díry. Konstrukce jim rostla před očima a polykala poslední hvězdy. Na jedenapůlkilometrové křišťálové město pod nimi padl její stín.

„Daemane…“ začal Harman.

Daeman již zareagoval. Otočil plyn na doraz, loopingem se vynesl nad věž, město a asteroid a střemhlav zamířil k velkému modrému srpku Země. Za jejich zády v tu chvíli lineární urychlovač překonával poslední stovky metrů.

Věže města byly při manévru krátce nad nimi, pak zůstaly kousek vzadu. A právě to byl okamžik, kdy řítící se masa narazila do města a asteroidu. Koule červí díry se zřítila na věže a dlouhé město o jednu nebo dvě sekundy dřív než konstrukce vlastního urychlovače zhotovená z exotického kovu. Červí díra nehlučně zkolabovala a urychlovač jako by se úhledně skládal do ničeho, ale pak, když se

všichni tři lidé v lůžkách otočili a natáhli krk, aby viděli za sebe, se projevila plná síla nárazu.

Slyšet nebylo nic. To na Daemana zapůsobilo nejvíc – absolutní ticho toho okamžiku. Žádné chvění. Nic z obvyklých pozemských příznaků toho, že se odehrává nějaké obrovské kataklyzma.

Ale ono se odehrávalo.

Křišťálové město explodovalo v milionech a milionech úlomků, zářící sklo a hořící plyn se vyvalily všemi směry. Velké, nafukující se ohnivé koule se vyboulily do vzdálenosti jednoho, dvou, deseti kilometrů, jako by se snažily dostihnout padající sonio, pak ale jako by se ty obrovské požáry zhroutily do sebe – jako na filmu puštěném pozpátku – když plameny strávily poslední uniknuvší kyslík.

Město na opačné straně asteroidu, než kde došlo k nárazu, se urvalo od povrchu miniaturního kamenného světa a rozlétlo se tisícovkou nezávislých drah, jak se sklo, ocel a pulzující exotické materiály trhaly a rozletovaly, přičemž většina těchto částí se oddávala vlastním nezávislým orgiím zkázy, podtrhovaným dalšími nehlučnými explozemi a sebestravujícími ohnivými koulemi.

Sekundu po prvním nárazu se celý jedenapůlkilometrový asteroid zachvěl a po troskách města vyslal do kosmického prostoru soustředné vlny prachu a plynů. Potom se rozpadl.

„Rychle!“ vyhrkl Harman.

Daeman nevěděl, co dělá. Strhl plavidlo k Zemi maximální rychlostí; tím se mu dařilo držet se těsně před plameny, troskami a vlnami zmrzlých plynů, ale nyní se po celém virtuálním ovládacím panelu začaly rozsvěcet různé červené, žluté a zelené alarmy. Ještě horší bylo, že zvenčí sonia se přece jen ozval zvuk – podezřelý sykot a praskot, který během několika sekund vzrostl v děsivý řev. A nejhorší ze všeho bylo, že oranžová záře na okrajích sonia se rychle měnila v kouli ohně a modré elektrické plazmy.

„Co se děje?“ vykřikla Hannah. „Kde to jsme?“

Daeman si jí nevšímal. Nevěděl, co má dělat s ovládáním plynu a výšky. Řev ještě zesílil a plamenný obal kolem nich zhoustl.

„Jsme poškozeni?“ vykřikl Harman.

Daeman zavrtěl hlavou. Myslel si, že ne. Říkal si, že to možná nějak souvisí s tím, že se do atmosféry Země vrátili takovou

rychlostí. Jednou, v šesti nebo sedmi letech, byl Daeman na návštěvě v domě u matčiných známých v Kráteru Paříž, a přestože ho matka varovala, aby to nedělal, sjel se po dlouhém zábradlí, ve vysoké rychlosti dopadl na podlahu a sklouzl se po holých rukou a kolenou po hustém koberci. Hrozně se spálil a už to potom nikdy neudělal. Měl pocit, že toto tření je něco podobného.

Rozhodl se, že Harmanovi a Hannah o své teorii neřekne. Dokonce i jemu zněla trochu hloupě.

„Udělej něco!“ překřičel Harman řev a praskot kolem. Oběma mužům se uprostřed celého toho elektrického třeštění zježily vlasy a vousy. Hannah – holohlavá, dokonce i bez obočí – se rozhlížela, jako by se probudila do šílenství.

Ještě dřív, než v hluku zaniklo všechno ostatní, Daeman zařval na virtuální ovladač:

„Autopilot!“

„Přejít na autopilota?“ Bezpohlavní hlas sonia nebylo v řevu provázejícím vstup do atmosféry skoro slyšet. Daeman ucítil přes silové pole žár a pochopil, že to určitě není dobré.

„Přejít na autopilota!“ zařval Daeman z plných plic.

Silové pole se stáhlo na trojici lidí a pevně je vmáčklo do lůžek. Potom se sonio obrátilo vzhůru nohama a záďové motory zabraly tak prudce, až si Daeman v první chvíli myslel, že si vyklepe zuby z hlavy. Ruka ho pod tlakem brždění strašlivě rozbolela.

„Návrat do atmosféry po předprogramované letové dráze?“ zeptalo se klidně sonio. Mluvilo jako geniální idiot, což se k němu docela hodilo.

„Jo!“ vykřikl Daeman. Krk ho bolel z toho strašlivého tlaku. Byl přesvědčen, že se mu zlomí páteř.

„Je to souhlas?“ zeptalo se sonio.

„Souhlas!“ zařval Daeman.

Zažehly se další trysky. Vypadalo to, že sonio odskočilo jako kámen, který udělá žabku po hladině rybníka, obalilo se dvakrát intenzivněji návratovým ohněm a potom se jakýmsi způsobem uklidnilo.

Daeman zvedl hlavu.

Letěli – letěli tak vysoko, že okraj Země byl před nimi stále zakřivený, tak vysoko, že v horách hluboko pod nimi se daly poznat hory jen podle bílé textury sněhu kontrastující s hnědými a zelenými barvami země – ale letěli. Venku byl vzduch.

Daeman zajásal, natáhl se a objal Hannah oblečenou v modré termokombinéze, potom zajásal znovu a triumfálně zvedl pěst k obloze.

S pěstí zdviženou a očima zvednutýma ztuhl. „Do prdele," vyjekl.

„Cože?" zeptal se Harman, stále nahý až na osmózní masku, které mu teď visela na krku. „Do prdele," řekl.

První z tisíce ohnivých koulí – trosek města, lineárního urychlovače nebo rozpadlého asteroidu – se prořítila kolem nich ve vzdálenosti něco přes kilometr. Ještě patnáct kilometrů za ní se táhla vertikální stopa ohně a plazmy. Průlet vyvolal tak divoké turbulence, že se sonio málem převrátilo. Z oblohy, která hořela, se na ně řítily další meteory.

61

Ílijské pláně

Mahmud dorazil na Křovinatý hřeben právě ve chvíli, kdy z kosmické lodě, která přistála mezi sršními letouny, vystoupilo devět vysokých černých postav. Všech devět jich sešlo po rampě do vířící prašné bouře vyvolané jejich přistáním. Postavy byly místo hmyzovitých humanoidní. Každá měřila na výšku kolem dvou metrů, byla pokrytá lesklým brněním z chitinového duraplastu a měla přilbu, která jako leštěný onyx odrážela okolní svět. Ruce a paže – přehnaně zakřivené, opatřené háky, ozuby a černými trny – připomínaly Mahmudovi přívěsky hovnivála, kterého viděl na obrázcích. Každý jedinec si nesl nějakou složitou zbraň s mnoha hlavněmi, která vypadala, že váží přinejmenším patnáct kilogramů. Postava v čele se ve vířícím prachu zastavila a ukázala přímo na Mahmuda.

„Hej ty, malý moravče, to je Mars?“ Zesílený hlas mluvil základní angličtinou a byl zprostředkován jak zvukem, tak úzkým svazkem.

„Ne,“ odvětil Mahmud.

„Není? Má to být Mars.“

„Není,“ trval na svém Mahmud, který celou konverzaci tlumočil Orphovi. „Myslím, že je to Země.“

Vysoká, vojenská postava zavrtěla hlavou schovanou v přilbě, jako by to byla nepřijatelná odpověď. „Co jsi za moravce? Kallisťan?“

Mahmud se zvedl do plné výšky, kterou měl, když se postavil na dvě nohy. „Jsem Mahmud z Evropy, dříve z průzkumné ponorky *Černá dáma*. Toto je Orphu z Ió.“

„Podívejme, není to vakuový moravec?“

„Je.“

„Co se mu stalo s očima, čidly, manipulátory a nohama? Kdo mu způsobil ty trhliny na krunýři?“

„Orphu je válečný veterán,“ prohlásil Mahmud.

„Máme se hlásit Ganymeďanovi jménem Koros III.,“ řekla postava v brnění. „Zaveď nás k němu.“

„Byl zničen,“ odpověděl Mahmud. „Při plnění povinností.“

Vysoká černá postava zaváhala. Podívala se na dalších osm onyxových bojovníků. Mahmuda napadlo, že se radí prostřednictvím úzkého svazku. První voják se otočil zpátky. „Odveď nás tedy ke Kallisťanovi Ri Poovi,“ nařídil.

„Byl rovněž zničen,“ hlásil Mahmud. „A než budeme pokračovat, kdo vlastně jste?“

Jsou to skálovci, poslal mu soukromým úzkým svazkem Orphu. „Nejste náhodou skálovci?“ zeptal se Ióňan na obvyklé vlnové délce úzkého svazku. Orphu již tak dlouho nekomunikoval s nikým jiným než s Mahmudem, že menšího moravce šokovalo, když jeho hlas uslyšel v běžném pásmu.

„Máme raději, když se nám říká moravci z Pásu,“ odvětil vůdce a otočil se, aby promluvil k Orphovu krunýři. „Měli bychom tě evakuovat do bojového opravárenského centra, starouši.“ Dal znamení několika dalším bojovým moravcům a ti začali postupovat k Ióňanovi.

„Nechte toho,“ poručil Orphu a v jeho hlase bylo dost autority, aby se vysoké postavy ve vysokých botách zastavily. „Já sám se rozhodnu, kdy opustím pole. A neříkej mi starouš, nebo tě pošlu do šrotu. Misi velel Koros III. Je mrtvý. Druhý v hierarchii byl Ri Po. Je mrtvý. To znamená, že jako velitelé zůstáváme Mahmud a já, Orphu z Ió. Jakou máš hodnost, skálovče?“

„Velitel centurie Mep Ahoo, pane.“

Mep Ahoo? pomyslel si Mahmud.

„Velitel jsem já,“ řekl ostře Orphu. „Je tady hierarchie velení jasná, vojáku?“

„Ano, pane,“ podvolil se skálovec.

„Stručně nás informuj o tom, proč jsi tady a proč si myslíš, že to je Mars,“ pokračoval Orphu tímtéž tónem absolutního velitele. Basy

byly tak hluboko, až se Mahmudovi zdálo, že přítelův hlas na úzkém svazku klesá do infrazvuku. „*Teď hned*, veliteli centurie Ahoo.“

Skálovec uposlechl a začal co nejrychleji vysvětlovat. Po nebi zatím přelétly další sršní letouny. Z města vyšly stovky trójských bojovníků a pomalu stoupaly po hřebeni k výsadku, se štíty zdviženými a oštěpy přichystanými. Zároveň se stovky dalších Achájců a Trójanů valily kruhovým portálem o několik set metrů jižněji. Všichni běželi viditelným výřezem v obloze a zemi k ledovým svahům Olympu.

Velitel centurie Mep Ahoo byl stručný. Potvrdil, co Orphu už dřív řekl Mahmudovi – při rozhovoru, který vedli, když cestou na Mars prolétali pásem asteroidů – že před šedesáti pozemskými lety vyslal moravec z Pwyllu, Asteague/Che a Konsorcium Pěti měsíců Ganymeďana Korose III. do Pásu. Korosova mise však byla diplomatická, nikoli výzvědná. Koros strávil v Pásu více než pět let. Přeskakoval z jednoho balvanu na druhý, přičemž ztratil většinu podpůrného týmu z jupiterovských moravců. Jednal s agresivně naladěnými klanovými vůdci skálovců, které podobně jako moravce z jupiterovského prostoru znepokojovala rychlá terraformace Marsu a první příznaky kvantového tunelování, jež se tam právě podařilo zachytit. Skálovce zajímalo, kdo toto nebezpečné kvantové tunelování provádí – postlidé ze Země? Koros III. a moravci z Pásu se shodli na akronymu NMB – neznámé marsovské bytosti.

Skálovci již znepokojeni byli, i když spíš viditelnou – a neskutečnou – rychlou terraformací Marsu než kvantovou aktivitou, kterou jejich technika dost dobře neuměla zachytit. Jelikož byli od přírody konfrontační a smělí, vyslali na relativně krátkou cestu na Mars již šest expedičních flotil kosmických lodí. Ani jedna loď se nevrátila a nepřežila navedení na oběžnou dráhu Marsu. Na Rudé planetě – nebo na tom, co až donedávna Rudou planetou bylo – bylo něco – skálovci netušili co – co jejich flotily ničilo dřív, než dorazily na místo.

Zásluhou diplomacie, lstivosti, odvahy a několika osobních soubojů si Koros III. získal důvěru skáloveckých klanových vůdců. Ganymeďan jim vysvětlil plán Konsorcia Pěti měsíců – za prvé, skálovci ve zhruba dalších padesáti letech zkonstruují a vytvoří

jednoúčelové bojové moravce, přičemž jako základ pro šlechtění využijí svou skáloveckou DNA, již dosti houževnatou. Skálovci měli být rovněž odpovědní za navržení a konstrukci vyspělých létajících strojů pro použití v kosmu a v atmosféře. Vyspělejší moravečtí vědci a technici z Pěti měsíců ve stejné době převedou nejmodernější techniku ze svého mezihvězdného programu na vybudování vlastního kvantového raziče a stabilizátoru červích děr. Za druhé, až nastane příhodný okamžik a kvantová aktivita na Marsu dosáhne povážlivé úrovně, Koros osobně povede nepočetnou jednotku moravců vypravenou z jupiterovského prostoru, jejímž cílem bude dopravit se nepozorovaně na Rudou planetu. Za třetí, Koros III. po příletu na Mars umístí kvantový razič do vrcholu současné kvitovací aktivity, čímž nejenom zastabilizuje kvantové tunely, které již používají NMB, ale zároveň otevře nové tunely do pásu asteroidů, kde budou čekat na jeho maserový signál další tunelovací zařízení zkonstruovaná Pěti měsíci, než se aktivují.

Za čtvrté a za poslední, skálovci vyšlou své flotily a bojovníky těmito kvantovými tunely na Mars, kde se postaví neznámým marsovským bytostem, které identifikují, přemohou, zpacifikují a podrobí výslechu, čímž eliminují hrozbu, již tato nadměrná kvantová aktivita představuje pro sluneční soustavu.

„Zní to jednoduše," řekl Mahmud. „Identifikovat, přemoci, zpacifikovat a podrobit výslechu. Ale ve skutečnosti se vaše skupina ani nevylodila na správné planetě."

„Navigace v kvantových tunelech byla obtížnější, než se čekalo," prohlásil velitel centurie Mep Ahoo. „Naše týmy se zřejmě napojily na jeden z existujících tunelů vytvořených NMB, přelétly Mars a dorazily… sem." Chitinová onyxová postava se rozhlédla. Jak na vrchol hřebene vycházelo kolem stovky Trójanů, její vojáci začali zvedat těžké zbraně.

„Nestřílejte na ně," přikázal Mahmud. „Jsou to naši spojenci."

„Spojenci?" zeptal se skálovecký voják a otočil se lesklým hledím k postupující stěně štítů a oštěpů. Ale nakonec přikývl, vyslal svým vojákům rozkaz úzkým svazkem a složité zbraně zase klesly.

Trójané zbraně nesklonili.

Naštěstí Mahmud poznal trójského velitele z dlouhého představování vojevůdců, které se ten den konalo. Řecky zvolal: „Perime, synu Megalův, neútoč. Tito černí vojáci jsou naši přátelé a spojenci.“

Oštěpy a štíty zůstaly vysoko. Lučištníci ve druhé řadě sice skláněli luky, ale šípy měli nasazené a tětivy zpola natažené, připravení na rozkaz je zvednout a vystřelit. Skálovci možná věřili, že jim od metrových, háčky opatřených šípů namočených v jedu nehrozí žádné nebezpečí, ale Mahmud nechtěl tímto způsobem testovat pevnost své povrchové vrstvy.

„Tak ‘přátelé a spojenci,’“ řekl posměšně Perimos. Pod nablýskanou bronzovou přilbou s chráničem nosu, lícními štítky, kulatými očními otvory a nízkým hřebenem vzadu bylo vidět pouze Perimův zlostný pohled, stažené rty a pevnou bradu. „Jak to mohou být ‘přátelé a spojenci,’ strojku, když to ani nejsou lidé? A když na to přijde, hračko, jak jím můžeš být *ty*?“

Mahmud na to neuměl dobře odpovědět. „Dnes ráno jsi mě viděl s Hektorem, synu Megalův.“

„Viděl jsem tě stejně tak se zabijákem Achilleem,“ zvolal Trójan. Lučištníci zvedli luky. Na Mahmuda a skálovce teď mířilo přinejmenším třicet šípů.

Jak si mám získat jejich důvěru? zeptal se Mahmud úzkým svazkem Orpha.

Perimos, syn Megalův, řekl zamyšleně Ióňan. *Kdybychom ponechali věcem takový vývoj, jaký měly podle* Íliady *mít, Perimos by byl za dva dny mrtvý – Patroklos by ho zabil v jedné divoké řeži spolu s Autonoem, Echeklem, Adréstem, Elasem, Múliem a Plyártem.*

Jenže my ty dva dny nemáme, odpověděl Mahmud, *a většina Trójanů, které jsi zmínil – Autonoos, Múlius a ostatní – tam momentálně stojí se zdviženými štíty a přichystanými kopími. A podle toho, co říkal Hockenberry, nám tady Patroklos nepomůže, obávám se, ledaže by Achilleův přítel přeplaval zpátky z Indiany. Nenapadá tě něco, co bychom mohli udělat* teď?

Řekni jim, že skálovci jsou pomocníci *vykovaní Héfaistem a povolaní Achilleem, bohy.*

Mahmud to slovo zopakoval řecky.

„Pomocníci," řekl. *Tento konkrétní tvar toho podstatného jména neznám – neznamená to „sluha" ani „otrok" a…*

Nehloubej nad tím a řekni *to,* zabručel Orphu, *než je Perimos nechá, aby ti prostřelili šípem játra.*

Mahmud játra neměl, ale pochopil, kam Orphova poznámka míří.

„Perime, vznešený synu Megalův," zvolal Mahmud, „tito tmaví vojáci jsou *pomocníci.* Ukoval je Héfaistos, ale přivedl je sem Achilleus, aby nám pomohli zvítězit ve válce s bohy."

Perimos se zamračil. „Tak ty jsi taky *pomocník?*" zeptal se.

Odpověz, že ano, poradil Orphu.

„Ano."

Perimus cosi štěkavě rozkázal svým mužům. Luky klesly, šípy opustily tětivy.

Podle Homéra jsou „pomocníci" něco jako androidi vytvoření v Héfaistově kovárně z lidských částí, které bohové a někteří smrtelníci využívají jako roboty, vysvětlil Orphu.

„Chceš mi tvrdit, že v *Íliadě* jsou androidi a moravci?" zeptal se Mahmud.

V Íliadě *je všechno,* prohlásil Orphu. Vzápětí vyštěkl na vůdce skálovců: „Veliteli centurie Ahoo, přivezli jste s sebou v lodi projektory silového pole?"

Vysoký onyxový moravec se vztyčil do plné výšky. „Ano, veliteli."

„Pošli jednu, četu do města – do tohoto města, Ília – a zřiďte silové pole v plné intenzitě na jeho ochranu," nařídil Orphu. „Druhé pak vytvořte na ochranu achájského ležení, které vidíte podél pobřeží."

„Pole v plné intenzitě?" zeptal se velitel centurie. Mahmud věděl, že na energii pro takové pole by pravděpodobně padl celý výkon lodního termojaderného reaktoru.

„V plné intenzitě," potvrdil Orphu. „Schopné odolat útoku kopí, laseru, maseru, balistických střel, řízených střel s plochou dráhou letu, jaderných, termojaderných, neutronových bomb, plazmy, antihmoty a šípů. Toto jsou naši spojenci, veliteli centurie."

„Provedu, *pane*.“ Onyxová postava se otočila a vydala povely úzkým svazkem. Po rampě sestoupil tucet dalších vojáků s obrovskými projektory. Černí vojáci odběhli z hřebene poklusem oběma směry, až tam s Mahmudem a Orphem zůstal pouze velitel centurie Ahoo. Sršni, kteří předtím přistáli, se s bzučením vznesli do vzduchu a zakroužili. Jejich zbraně se dál otáčely všemi směry.

Perimus přistoupil blíž. Chochol na jeho vyleštěné, ale potlučené přilbě sahal veliteli centurie Ahoovi sotva po ostrohrannou hruď. Perimos zvedl pěst a kotníky prstů zaklepal skálovci na náprsní krunýř z duraplastu. „Zajímavá zbroj,“ řekl. Otočil se zpátky k Mahmudovi. „Malý pomocníku, půjdeme bojovat s Hektorem. Chceš jít s námi?“ Ukázal na obrovský kruh vykousnutý z oblohy a země na jihu. Kvantovým portálem pochodovaly – neběžely, ale uspořádaně pochodovaly, s vlajícími korouhvemi, doprovázeny nablýskanými vozy a štíty – další oddíly Trójanů a Achájců. Hroty jejich kopí se leskly na této straně v paprscích pozemského slunce a na druhé straně marsovského.

„Ano,“ odvětil Mahmud. „Chci jít s vámi.“ Orpha se zeptal úzkým svazkem: *Zvládneš to tady, starouši?*

Velitel centurie Mep Ahoo mě ochrání, odpověděl Ióňan.

Mahmud odpochodoval vedle Perima z hřbetu dolů – křoví tam bylo po devíti letech přelévání bojů sem a tam prakticky udusané – v čele nepočetného oddílu Trójanů, který se chtěl připojit k Hektorovi. Pod kopcem se zastavili, když uviděli, jak k nim vrávorá zvláštní postava – nahý, bezvousý muž se zcuchanými vlasy a lehce divokým výrazem v očích.

Šel velice opatrně, zakrvácenýma nohama si hledal cestu přes kameny, a na sobě měl jenom medailonek.

„Hockenberry?“ oslovil ho Mahmud anglicky. Pochyboval, že jeho obvody pro vizuální poznávání fungují správně.

„Přítomen a k dispozici,“ usmál se scholik. „Jak se daří, Mahmude.“ Řecky dodal: „Dobré odpoledne, Perime, synu Megalův. Jsem Hockenberry, syn Duanův, přítel Hektora a Achillea. Setkali jsme se dnes ráno, vzpomínáš?“

Mahmud doposud nikdy neviděl živého člověka nahého a doufal, že potrvá dlouho, velice dlouho, než uvidí druhého. „Co se vám stalo? Kde máte šaty?“ zeptal se.

„To je dlouhá historie,“ odvětil Hockenberry, „ale vsadím se, že bych ji dokázal zestručnit, abych s ní byl hotov, než projdeme támhle tou dírou v obloze.“ Obrátil se k Perimovi. „Synu Megalův, nemohla by mi vaše skupina poskytnout nějaké oblečení?“

Perimos už Hockenberryho očividně poznal a vzpomněl si, jakou pokoru mu předtím, při přerušené poradě vojevůdců na Křovinatém hřebeni, projevili Achilleus a Hektór. Otočil se a obořil se na své muže: „Šaty pro tohoto muže! Nejlepší plášť, nejnovější sandály, nejlepší zbroj, nejvyleštěnější holenní chrániče a nejčistší spodní prádlo.“

Autonoos vystoupil před ostatní. „Vznešený Perime, nemáme žádné náhradní oblečení, zbroj ani sandály.“

„*Okamžitě se svlékni a dej mu svoje!*“ zaburácel trójský velitel. „Ale nejdřív zabij vši. To je rozkaz.“

62

Ardis

Obloha padala celé pozdní odpoledne a večer.

Ada vyběhla na dlouhý trávník u vily Ardis, aby se podívala, jak oblohu protínají krvavé pásy – aerodynamické třesky se dunivě rozléhaly po zalesněných kopcích a říčním údolím a vracely se ozvěnami – a jenom tam stála, zatímco hosté a žáci křičeli, převraceli stoly a v panické touze uniknout prchali po cestě ke vzdálenému faxovému pavilonu.

Odysseus se k ní přidal. Společně stáli na trávě, dvoučlenný ostrov nehybnosti v moři chaosu.

„Co to je?“ zašeptala Ada. „Co se děje?“ Na obloze nebylo v žádném okamžiku míň než tucet ohnivých pruhů a občas meteory večerní oblohu skoro zakrývaly.

„Nejsem si jistý,“ řekl barbar.

„Souvisí to nějak se Savi, Harmanem a Daemanem?“

Vousatý muž v tunice na ni pohlédl. „Možná.“

Většina ohnivých stop ožehla oblohu a zmizela, ale teď se jedna – jasnější než ostatní a slyšitelná, vřískající, jako když po skle drhne tisíc nehtů – propálila k východnímu obzoru, dopadla a vyvrhla k nebi vzdouvající se ohnivý oblak. O minutu později se přes ně převalil strašlivý zvuk – o tolik hlasitější a hlubší než skřípění nehtů při průletu meteoru, že Adu z toho rachotu rozbolely zuby – a nato se zvedl prudký vítr, který očesal listí ze starého jilmu a pobořil většinu stanů postavených na louce hned za točnou příjezdové cesty.

Ada chytila Odyssea za mohutné předloktí a držela se ho tak křečovitě, až se mu nehty zaryla do krve, aniž si toho všimla nebo Odysseus něco řekl.

„Nechceš jít dovnitř?“ zeptal se nakonec.

„Ne.“

Pozorovali nebeské divadlo ještě další hodinu. Většina hostů uprchla, utekla po cestě, když se jim nepodařilo najít žádnou volnou drožku, kariol nebo voynixe, který by je odtáhl, ale asi sedmdesát žáků zůstalo a stálo teď spolu s Odysseem a Adou na svažujícím se trávníku. Několik dalších těles dopadlo na zem, to poslední ještě prudčeji než to první. Všechna okna na severní straně vily Ardis se rozbila. Střepy se snášely podvečerním světlem k zemi jako déšť.

„Jsem moc ráda, že Hannah je v nápravně a nemůže se jí nic stát," podotkla Ada.

Odysseus se na ni podíval a neřekl nic.

Když zapadalo slunce, z vily vyšel muž jménem Petyr a oznámil jim, že služebníci nefungují.

„Jak to myslíš, 'nefungují,'" zeptala se Ada.

„Prostě nefungují," zopakoval Petyr. „Leží na zemi. Nepracují. Jsou porouchaní."

„Hloupost," hněvala se Ada. „Služebníci nemají poruchy." Přestože déšť meteorů byl teď, když slunce zapadalo, jasnější, otočila se k podívané zády a odvedla Odyssea s Petyrem zpátky do vily Ardis. Opatrně překračovala rozbité sklo a spadanou omítku.

Dva služebníci leželi na podlaze v kuchyni, jeden další v pokoji nahoře. Jejich komunikátory mlčely, manipulátory nehybně ležely, ručky s bílými rukavičkami bezvládně visely. Nereagovali na šťouchání, povely ani kopance. Trojice lidí se vrátila ven a našla dva další služebníky, kteří se svalili na dvoře.

„Viděli jste někdy, že by nějaký služebník spadl?" otázal se Odysseus.

„Nikdy," odvětila Ada.

Kolem se shromáždili další žáci. „Je to konec světa?" zeptala se mladá žena, která se jmenovala Peaen. Nebylo jasné, na koho mluví.

Nakonec přehlušil burácení na obloze svým hlasem Odysseus. „Záleží na tom, co padá," prohlásil. Ukázal silným, krátkým prstem na rovníkový a polární prstenec, které nebylo přes ohňostroj meteorické bouře téměř vidět. „Jestli to jsou jenom nějaké velké urychlovače a kvantová zařízení shora, měli bychom to přežít. Jestli je to jeden ze čtyř hlavních asteroidů, na kterých posťáci žili… pak by to mohl být konec světa… alespoň tak, jak jej známe."

„Co je to asteroid?“ zeptal se Petyr, vždycky zvědavý žák.

Odysseus zavrtěl hlavou a odbyl otázku mávnutím ruky.

„Kdy to zjistíme?“ optala se Ada.

Vousatý muž si povzdechl. „Za několik hodin. Skoro určitě do zítřejšího večera.“

„Nikdy jsem o konci světa doopravdy nepřemýšlela,“ ozvala se Ada. „Ale určitě jsem si nikdy nepředstavovala, že by konec přinesl oheň.“

„Ne,“ namítl Odysseus, „jestli to pro nás skončí, přinese konec led.“

Kruh mužů a žen se na něho podíval.

„Jaderná zima,“ zamumlal Řek. „Jestli se jeden z těch asteroidů – anebo by stačil dost velký kus některého z nich – zřítí do oceánu nebo na souš, vyvrhne do atmosféry dost smetí, aby to během několika hodin snížilo teplotu o třicet nebo čtyřicet stupňů Celsia. Možná i víc. Obloha se zatáhne. Bouře začne jako déšť a pak se na měsíce, možná na staletí změní ve sníh. Planetární tropický skleník, na který jste si za posledního půldruhého tisíciletí zvykli, se stane hřištěm ledovců.“

Menší meteor se přehnal nízko po severní obloze a zapadl tam někam do lesů. Ve vzduchu bylo cítit kouř a Ada viděla všemi směry v dálce požáry. Na okamžik se zamyslela, jak neznámý je pro ni celý tento svět. Co bylo v lesích na sever od vily Ardis? Nikdy neušla od Ardisu nebo od jiného faxového uzlu víc než několik kilometrů, a vždycky ji při tom doprovázel voynix, aby ji chránil.

„Kde jsou voynixové?“ zeptala se znenadání.

Nikdo nevěděl. Ada a Odysseus obešli vilu Ardis kolem dokola, prohledali vzdálenější pole, příjezdovou cestu a níže položené louky, kde voynixové obyčejně vestoje čekali nebo obcházeli po obvodu hlídaného území. Nebyl tam ani jeden. Z malé skupinky na trávníku si nikdo nepamatoval, že by nějakého zahlédl, ještě než meteorický déšť začal.

Ada se obrátila k Odysseovi. „Konečně se ti podařilo zastrašit je nadobro,“ pokusila se o žert.

Řek znovu zavrtěl hlavou. „To není dobré.“

„Myslela jsem, že nemáš voynixe rád," podivila se Ada. „První den, kdy jsi tady byl, jsi jednoho mého rozsekl vedví."

„Mají něco za lubem," prohlásil Odysseus. „Je možné, že konečně nadešel jejich čas."

„Cože?"

„Nic, Ado *Uhr*." Vzal ji za ruku a popleskal ji po ní. *Jako otec,* pomyslela si. Bylo to hloupé a šokující, ale vzápětí se rozplakala. Musela stále myslet na Harmana a na to, jaký zmatek a vztek v ní vyvolal, když jí řekl, že jí chce pomoci, aby si ho vybrala za otce svého dítěte, a že chce, aby to dítě *vědělo,* že je jeho otcem. To, co Ada předtím vnímala jako absurdní představu – skoro až odpornou – jí teď připadalo velice rozumné. Pevně stiskla Odysseovi ruku a rozplakala se.

„Podívejte!" vykřikla dívka jménem Peaen.

Nějaký méně zářivý meteor klesal přímo k Ardisu, ale pod tupějším úhlem než všechny ostatní. I tak za sebou zanechával na tmavnoucí obloze ohnivou stopu – slunce již konečně zapadlo – ale stopa tohoto meteoru vypadala spíš jako opravdové plameny než ječící, zahřátá plazma.

Zářící těleso zakroužilo a pak jako by se zřítilo. Dopadlo se slyšitelnou ránou někde za linií stromů nad horní loukou.

„To bylo blízko," promluvila Ada. Srdce jí prudce bušilo.

„To nebyl meteor," určil Odysseus. „Zůstaňte tady. Zajdu se tam podívat a prověřím to."

„Půjdu s tebou," prohlásila Ada. Když vousatý muž otevřel ústa, aby něco namítl, jednoduše řekla: „Je to moje půda."

Společně se vydali vzhůru na kopec, do houstnoucího šera. Obloha nad nimi stále žila tichými ohni.

Plameny a dým bylo vidět hned za okrajem horní louky, těsně za linií stromů, ale Ada ani Odysseus tam nemuseli jít pátrat do tmy. Ada je uviděla první – dva zarostlé muže, vyhublé na kost a kůži, jak jdou od lesa k nim. Jeden z těch mužů byl nahý. Kůže mu v přítmí slabě svítila, žebra bylo vidět na vzdálenost patnácti metrů. Vypadalo to, jako by nesl v náruči holohlavé dítě v nějakém modrém oděvu. Druhý kostnatý vousatý muž měl na sobě oděv, v němž Ada

okamžitě poznala zelenou termokombinézu, ale vlastní kombinéza byla tak potrhaná a špinavá, že měla Ada co dělat, aby barvu materiálu rozeznala. Tomuto muži visela pravá paže bezvládně u boku, otočená dlaní dopředu, a holé zápěstí a ruku měl matně rudé od krve. Oba muži vrávorali, jen stěží se drželi na nohou a v pohybu.

Odysseus napůl vytasil z pochvy na opasku svůj krátký meč.

„Ne," vykřikla Ada a zastavila Odysseovu ruku s mečem. „Ne, to je přece Harman! To je Daeman!" Rozběhla se vysokou trávou k nim.

Harman se začal potácet, když se k němu přiblížila. Odysseus zdolal posledních dvacet kroků sprintem a zachytil Harmanovo břemeno právě ve chvíli, kdy muž přepadl dopředu. Rovněž Daeman padl na kolena.

„To je Hannah," řekl Odysseus, položil mladou ženu, která byla jen částečně při vědomí, do trávy a přitiskl jí prsty na šíji, aby nahmatal pulz.

„Hannah?" zopakovala Ada. Tato žena neměla vlasy ani řasy, ale oči pod mrkajícími víčky patřily Hannah.

„Ahoj, Ado," promluvila dívka na zemi.

Ada poklekla, skrčila se ke zhroucenému Harmanovi a pomohla mu překulit se na záda. Zkusil se na ni usmát. Tvář jejího milého byla pod vousy pořezaná a plná modřin, líce a čelo měl prakticky pokryté zaschlou krví. Oči měl zapadlé, kůži nezdravě bílou a lícní kosti mu nad vousy vystupovaly příliš ostře. Chvěl se horečkou a pohled jeho očí se do ní propaloval. Když promluvil, zacvakaly mu zuby. „Nic mi není, Ado. Bože, jsem rád, že tě vidím."

Daeman na tom byl hůř. Ada nemohla uvěřit, že tito dva potlučení, zakrvácení, na kost vyhublí muži jsou titíž dva, kteří před měsícem tak bezstarostně odcestovali. Daemana chytila jednou rukou v podpaží, aby nepadl a nezabořil se obličejem do země. Podklesávaly mu nohy.

„Kde je Savi?" zeptal se Odysseus.

Harman smutně zavrtěl hlavou. Zdálo se, že je příliš vyčerpaný, než aby znovu promluvil.

„Kalibán," řekl Daeman. Adiným uším zněl jeho hlas o dvacet let starší.

Nejprudší meteorická bouře opadla. Slyšitelné nárazy a další ohnivé dopady se přesunuly k východu. Několik desítek menších pruhů křižovalo zenit skoro až poklidně. Více než divoké divadlo z podvečera připomínaly každoroční srpnové deště Perseid.

„Měli bychom je dostat do domu," promluvil Odysseus. Vstal, lehce zvedl oběma rukama Hannah a nabídl pravé rameno Daemanovi, aby se o ně opřel, jak se zvedal. Ada pomohla Harmanovi nejdřív na kolena a potom na nohy. Dala si jeho pravou ruku přes rameno a vzala na sebe většinu jeho tíhy. Všichni společně pak zamířili ztemnělou loukou dolů ke světlům vily Ardis, kde Odysseovi žáci a Adini přátelé zapálili svíčky.

„Ta ruka nevypadá dobře," řekl Odysseus Daemanovi, když čtveřice s dívkou v bezvědomí scházela k domu. „Odříznu termokombinézu a podívám se na ni, až budeme na světle."

Ada zvedla ruku, kterou měla volnou, a zlehka se dotkla Daemanovy zakrvácené paže. Vychrtlý muž zasténal a málem omdlel. Jen díky Odysseově silnému rameni a Adině ruce, která mu rychle sjela do kříže, se Daeman udržel na nohou. Víčka se mu několik sekund třepetala, ale potom zaostřil oči, usmál se na ni a šel dál.

„To jsou vážná zrnění," řekla Ada. Cítila, že má ten večer už podruhé blízko k slzám. „Měli byste oba odfaxovat do nápravny."

Vůbec nic nechápala, když se oba muži rozesmáli, zpočátku váhavě a s bolestí a chvíli tak, že to byl spíš kašel než smích. Pak se to ale změnilo v ryzí smích, jehož hlasitost a upřímnost rostla, až nakonec oba potlučení, zarostlí muži zmítaní svým soukromým veselím působili dojmem skoro až protivných opilců.

63

Olymp

Olympus Mons, nejvyšší vulkán na Marsu, se tyčí výš než dvacet sedm kilometrů nad okolní planiny a nad nový oceán u jeho paty. Sopka se u paty rozlézá v kruhu o průměru větším než šest set padesát kilometrů. Se zeleným vrcholkem sahajícím nad 26 500 metrů je Olympus Mons skoro třikrát vyšší než Mount Everest na Zemi. Úbočím hory, ve dne bílým sněhem a ledem, dodává dnes večer zapadající marsovské slunce skoro až krvavě rudou záři.

Tady, na severovýchodním úpatí Olympus Mons, se rozeklané skalní stěny zvedají vertikálně do výšky více než pět tisíc metrů. V tento marsovský večer se dlouhý stín sopky táhne na východ skoro až k linii tří tharsiských vulkánů na zamlženém obzoru.

Vysokorychlostní křišťálový eskalátor, který se plazil jako had po této straně Olympu, byl nedaleko nad útesy přerušen a rozříznut vedví tak čistě, jako by jím projela gilotina. Silné sedmivrstvé silové pole vytvořené samotným Diem – *aegis* – chrání celý masiv Olympus Mons před útokem a mihotá se v rudém večerním světle.

Hned za útesy, poblíž míst, kde se Olymp přibližuje k severnímu oceánu, jenž tady vznikl terraformací před pouhým půldruhým stoletím, sešlo dolů na tisíc nebo více bohů, aby se sešikovali do války. Stovka zlatých válečných vozů, každý poháněný neviditelnými silami, ale na pohled tažený statnými oři, létá ve vzduchu stovky metrů nad masami bohů a zlatými zbrojemi shromážděnými na vysokých planinách a oblázkových plážích.

V popředí této armády nesmrtelných stojí Zeus a Héra, manžel a manželka, každý vysoký šest metrů. Na obou se blyští brnění, štíty a zbraně vykované Héfaistem a dalšími zručnými bohy. Dokonce i vysoké přilby Héry a Dia jsou vykovány z čistého zlata, protkány mikroobvody a zesíleny moderními slitinami. Athéna a Apollón v

popředí této božské falangy dočasně chybí, ale ostatní bohové a bohyně tu jsou.

Je zde Afrodíta, stále krásná i ve válečné zbroji. Její přilba je posázená drahokamy; lučík má zhotovený tak, aby vystřeloval maličké křišťálové šipky s dutými hroty vyplněnými jedovatým plynem.

Je zde Arés a pod čelem své válečné přilby s rudým chocholem se vesele šklebí, celý šťastný, jak se těší na bezprecedentní krveprolití, které se zanedlouho rozpoutá. Má Apollónův stříbrný luk a toulec plný šípů naváděných infračerveným zářením. Každý cíl, na který vystřelí, buď zabije, nebo zničí.

Je zde Poseidón – ten, jenž zemí zachvívá, obrovský a temně mocný, ustrojený do válečné zbroje poprvé za tisíc let. Deset mužů, ani včetně Achillea, by nedokázalo uzvednout těžkou sekeru, kterou Poseidón třímá v levici.

Je zde Hádes – výrazem tváře, náladou a zbrojí ještě temnější než Poseidón. Z tůní hlubokých jamek bojové přilby rudě září jeho oči. Persefona stojí vedle svého pána, v lazuritové zbroji, a v dlouhých bledých prstech pevně svírá trojzubec z titanu.

Je zde Hermés – štíhlý a nebezpečný, zahalený svou červenou hmyzí zbrojí, přichystaný kvitnout do bitvy, zabít a skočit pryč dřív, než smrtelné oko stačí zaznamenat jeho příchod, natož krvavou lázeň, kterou za sebou zanechá.

Nechybí ani Thetis, božské oči má zarudlé pláčem, ale poslušně má na sobě kompletní válečnou výstroj, připravená zabít vlastního syna Achillea, až si to Zeus bude přát – pokud si to bude přát.

Je zde Tritón – neohrožený ve své zelenočerné zbroji; je to zapomenutý satyr dávných světů – postrach s lasturovým rohem, prznitel dívek a chlapců, bůh, který s potěšením odhazoval dětská tělíčka do hlubin, poté co je znásilnil.

Je tady Artemis – bohyně lovu ve zlaté zbroji, s válečným lukem v ruce, připravená jako první krok k pomstě za zranění svého milovaného bratra Apollóna prolít galony lidské krve.

Nechybí tu Héfaistos – obrněný plameny a přichystaný přenést je na smrtelné nepřátele.

Jsou tady všichni bohové s výjimkou uzdravujících se Apollóna a Athény – obří, mlčenlivé postavy rozestavené ve stínech skal, řada za řadou. Nad nimi krouží v létajících válečných vozech další bohové a bohyně. A nad tím vším se třpytí a hromadí energii mihotavé *aegis* – zbraň obranná i útočná.

Na území nikoho, za zády bohů, těsně za místem, kde se mihotavé *aegis* zařezává do hlíny a kamení, pokračuje dolů a opisuje tvar koule hluboko ke středu Marsu, leží těla dvou kerberidů. Dvouhlaví psovití tvorové, delší než šest metrů, se zuby z chromované oceli a hmotovými spektrografy pro chromatografii plynů zabudovanými v čenichu, leží mrtví tam, kde po jednom zabili Achilleus a Hektór, když hrdinové před několika hodinami dorazili k Olympu.

Padesát metrů za kerberidy se nacházejí spálené pozůstatky bývalých ubikací scholiků. Za ubikacemi stojí lidská armáda, dnes večer čítající sto dvacet tisíc.

Hektorova vojska zaujímají pozici v řadách a zástupech na vnitrozemské straně, čtyřicet tisíc nejodvážnějších bojovníků z Ília. Paris dostal rozkaz zůstat v Íliu. Starší bratr ho pověřil těžkým, odpovědným úkolem ochránit jejich domovy a milované ve starém městě – nyní zaklenutém moraveckým silovým polem, ale podle Hektorových slov bezpečněji chráněném bronzovými hroty oštěpů a lidskou odvahou. Ostatní vojevůdci a jejich vojska však jsou přítomna v plném počtu.

V blízkosti Hektora stojí spolehlivý bratr nejvyššího trójského velitele, Déifobos, pověřený velením deseti tisícům pečlivě vybraných kopiníků. Opodál je Aineiás, který zde splétá svůj nový osud, ve kterém již není vyvolencem sudiček. Za Aineiovými oddíly bojovníků je vznešený Glaukos, v čele řad svých válečných vozů a jedenácti tisíc divokých Lyčanů připravených k boji.

Je tady Askanios z Askanie, spoluvelitel Frygů. Mladý muž má na sobě kompletní zbroj z bronzu a kůže a touží po slávě. Čtyři tisíce a dvě stovky jeho Askanců dychtí prolít nesmrtelný ichor, když nesmrtelná krev není k dispozici.

Za trójskými bojovníky, příliš staří a příliš cenní, než aby vedli muže do boje, nicméně oblečení pro dnešek do bojové výstroje a připravení zemřít, pokud si to vesmír bude přát, jsou shromážděni králové a členové ílijské městské rady – jako první samotný král Priamos, oblečený do legendárního brnění vykovaného z kovu meteoru, pak starý Anténór, otec mnoha trójských hrdinů – z nichž většina již padla v boji.

V blízkosti Anténora stojí Priamovi ctění bratři Lampos, Klytios a šedovlasý Hiketáón – který až do dneška uctíval nad všechny jiné bytosti Area, boha války – a za Hiketáonem nejváženější trójští starší, Panthoos a Thymoités. Spolu s těmito starci dnes stojí, s očima neustále upřenýma na manžela, oděná v červeném, jako by se stala živoucí korouhví krve a ztráty, krásná Andromaché, Hektorova žena, matka zavražděného Skamandria, dítěte známého milujícím obyvatelům Ília jako Astyanax – „Pán města“.

Uprostřed této pětikilometrové bitevní linie se jako velitel více než osmdesáti tisíc bojem prověřených Achájců tyčí zlatý Achilleus, syn Péleův, zhouba mužů. Říká se o něm, že je – až na jednu tajnou slabost – nezranitelný. Dnes večer, v plné válečné zbroji a zrudlý nadlidskou energií skoro až nelidského hněvu, vypadá nesmrtelně. Místo po Achilleově pravici bylo ponecháno prázdné jako památka na jeho nejdražšího přítele a bojového druha Patrokla, údajně krutě zavražděného Palladou Athénou před necelými čtyřiadvaceti hodinami.

Napravo za Achileem se nachází překvapivá trojice Agamemnón, Meneláos a Odysseus. Oba synové Átreovi ještě mají modřiny po souboji s Achileem a Meneláos má levou ruku tak poraněnou, že ani neunese štít, ale oba sesazení vůdci považovali za nutné být dnes se svými vojevůdci a muži. Odysseus, viditelně zahloubaný, se rozhlíží po bitevních liniích lidí a nesmrtelných a škrábe se na bradě.

Ve zbytku achájských řad, na vozech i pěší, ale vždy v čele svých mužů, jsou roztroušeni řečtí hrdinové, kteří přežili devět krutých let války – Diomédés, stále oděný ve své lví kůži a vybavený palicí, která je větší než většina lidí; Velký Aiás, bašta Achájců čnící nad celou linii svých bojovníků, a Malý Aiás, jenž vede své

profesionální zabijáky z Lokridy. Co by kamenem dohodil od těchto hrdinů, stojí v čele svých legendárních krétských bojovníků slavný kopiník Ídomeneus a opodál se tyčí na svém voze Mérionés, dychtivý vyjet do boje po boku nevlastního bratra Velkého Aianta, mistrovského lukostřelce Teukra.

Na pravém křídle Achájců, nejblíž k oceánu, obracejí řady mužů v brnění hlavu s chocholem, aby se podívaly na svého vůdce a nejstaršího achájského vojevůdce, který je dnes přítomen, lstivého Nestóra, cvičitele koní. Nestór, oblečený do červeného pláštíku a zdaleka viditelný na svém voze taženém čtyřmi koňmi, se na pravém křídle postavil před všechny ostatní, takže bude první, kdo na tomto křídle padne, nebo první, kdo prorazí bitevní linii nesmrtelných. Na nedalekých vozech, viditelně nedočkaví vyrazit do boje se svým otcem, jsou Nestórovi synové Antilochos – dobrý přítel Achillea – a Antilochův vyšší a hezčí bratr Thrasymédés.

Kromě nich je tu dnes stovka dalších vojevůdců, z nichž každý nese své hrdé jméno a hrdé jméno svého otce a společně velí desetitisícům dalších mužů, z nichž každý nese své ušlechtilé jméno a složitou historii, každý nese hrdé jméno svého otce do boje za slávu a život, nebo se s těmito jmény dnes odebere do Domu smrti.

Napravo od shromážděných Achájců, roztažení podél pobřeží bez nějakého zvláštního uspořádání, stojí několik tisíc mlčenlivých zelených *zeků* – malých zelených mužíčků, kteří se vyhrnuli ze svých barží, felúk a chatrných plachetnic, na nichž se plavili po Téthyině oceánu a vnitrozemském moři Valles Marineris, a kteří zde stojí jako svědci z důvodů, jež znají pouze oni a možná jejich avatar Prospero nebo neznámý bůh jménem Setebos. Stojí mlčky podél tiše dunící linie příboje a Řekové, Trójané ani nesmrtelní bohové se s nimi doposud nestřetli.

Necelý kilometr na moři za *zeky* se rozprostírá vějíř více než stovky achájských lodí. Plachty jim ještě barví do růžová marsovský západ slunce, vesla odrážejí zlatou záři moře. Plachty mají povolené, vesla jsou vtažena do lodí a boky plavidel lemují štíty a oštěpy. Jediné, co je vidět z více než tří tisíc achájských bojovníků na těchto lodích, jsou žluté, červené, nachové a modré chocholy a blyštivé vrcholky přileb. V prostoru mezi nahuštěnými loďmi krájejí sluncem

pozlacené moře zubaté černé ploutve. Prozrazovány pouze svými periskopy a vrcholky velitelských věží z černého kovu, křižují marsovským mořem tři ponorky moravců z Pásu vyzbrojené balistickými střelami.

Pěchota moravců z Pásu – na dvacet sedm tisíc pozemních vojáků v černém krunýři a broučí zbroji, vybavených zbraněmi těžkými a lehkými, je řídce roztroušena do vzdálenosti tří kilometrů za Trójany a Achájci na souši. Baterie energetického a balistického dělostřelectva skálovců jsou seskupeny až patnáct kilometrů za frontovými liniemi. Jejich projektory a hlavně míří na Olymp a shromážděné nesmrtelné. Nad všemi lidskými a moraveckými liniemi krouží a míhá se sto šestnáct sršních letounů, z nichž některé mají zapnuté maskování a jiné jsou pořád stejně sytě černé jako první z těch, které se ukázaly před několika hodinami. Nad jejich hlavami, alespoň podle hlášení moravců z Pásu, se nachází pětašedesát bitevních kosmických lodí, které krouží kolem Marsu po oběžných drahách, jež začínají vlas nad marsovkou atmosférou a končí několik milionů kilometrů za řítícími se Fobosem a Deimosem. Pozemní vojenský velitel moravců podal hlášení európskému moravci Mahmudovi, který je přeložil Achilleovi a Hektorovi, že všechny třídy bomb, raket a silových polí jsou zaměřené a zajištěné. Hrdinům toto hlášení nic neříká a stavějí se k němu nevšímavě.

Na tomtéž plochém prostranství poblíž Achillea, napravo od Odyssea a Átreovců, ale kus stranou, stojí Mahmud, Orphu a Hockenberry. Mahmud během odpoledne obhlédl shromažďující se armády a s pomocí trójského velitele Perima okamžitě zrekvíroval vůz, kterým provezl Orpha škvírou kvantového tunelu. Vyjádřeno Orphovými slovy, odtáhl levitujícího Ióňana za vozem, jako by to byl „pomačkaný U-haul.“ Mahmud přesně nevěděl, co to znamená – jeho databanky s hovorovými výrazy ze ztracené éry nepřetékaly tolik jako Orphovy – ale slíbil si, že si to někdy vyhledá. Jestli přežije.

Scholik Thomas Hockenberry, PhDr, má na sobě pláštík, zbroj a šaty trójského velitele, a byť je viditelně rozrušený, že je svědkem toho všeho dění, zároveň se zdá, že mu dělá potíže stát bez hnutí. Zatímco tisíce bojovníků až po úroveň slavného Achillea čekají

téměř nehybně, až se zařadí poslední opozdilci z každé armády – lidské i nesmrtelné – Hockenberry přešlapuje z nohy na nohu.

„Stalo se něco?“ zašeptá anglicky Mahmud.

„Myslím, že mi něco leze v šortkách,“ odpoví šeptem Hockenberry.

Armády jsou shromážděné. Ticho, které zavládne, působí zlověstně – z žádné strany není slyšet nic než pomalý sykot vzdálených vln valících se po oblázkové pláži, občasné zaržání koně zapřaženého k válečnému vozu, tichý šelest marsovského větru profukujícího mezi skalami Olympu, hukot vydávaný kroužícími válečnými vozy, výše položené bzučení sršních letounů, tu a tam neúmyslné cinknutí bronzu o bronz, když některý voják přešlápne, a působivou, všudypřítomnou absenci zvuku, jak se desítky tisíc nervózních mužů snaží vzpomenout si, že mají dýchat normálně.

Zeus vystoupí před shromážděné bohy. Projde přes *aegis*, jako když obr projde vlnícím se vodopádem.

Achilleus vyjde do území nikoho, aby se otci bohů postavil.

„CHCEŠ NĚCO ŘÍCT, NEŽ TY A TVŮJ DRUH ZEMŘETE?“ promluví Zeus. Zeptá se konverzačním tónem, ale tak zesíleným, že je to slyšet do nejodlehlejších končin bojiště, dokonce i na řeckých lodích na moři.

Achilleus se zastaví, podívá se přes rameno na masy mužů za sebou, otočí se zpět a zahledí se za Dia a masy bohů před sebou. Potom se lehce zakloní a znovu se zadívá nahoru na nebetyčného Dia.

„Vzdejte se teď hned,“ odpoví Achilleus, „a my ušetříme životy vašich bohyň, aby nám mohly dělat otrokyně a kurtizány.“

64

Vila Ardis

Daeman spal dva dny a dvě noci. Přerývaně se probouzel pouze tehdy, když ho Ada krmila nebo Odysseus omýval. Znovu se krátce probudil odpoledne, když ho Odysseus holil, projížděl mu namydlenými vousy rovnou břitvou, byl však příliš unavený, než aby promluvil nebo někoho poslouchal. Spící muž nevnímal ani burácení na obloze, když se příští noc i tu další vrátily meteory. Neprobudil se, když se kousíček něčeho pohybující se rychlostí několika tisíc kilometrů v hodině zaryl do pole za domem přesně v místech, kde Odysseus několik týdnů vyučoval své žáky. Dopad vyhloubil kráter pět metrů široký a tři metry hluboký a vytloukl všechna zbývající okna ve vile Ardis.

Daeman se probudil třetí den, když mělo slunce za sebou již polovinu dopolední pouti. Na kraji jeho postele seděla Ada – její postele, jak se nakonec ukázalo – a Odysseus se se založenýma rukama opíral o veřeje.

„Vítejte zpátky, Daemane *Uhr*," řekla tiše Ada.

„Díky, Ado *Uhr*," odpověděl Daeman. Hlas měl chraplavý a zdálo se mu, že na to, aby ze sebe skřehotavě vypravil několik slov, musí vynaložit neúměrné množství energie. „Harman? Hannah?"

„Oba jsou na tom líp," usmála se Ada. Daeman si nikdy nevšiml, jak dokonale zelené má mladá žena oči, „Harman už dnes ráno vstal z postele a je dole, jí. Hannah se učí znovu chodit. Momentálně je na trávníku před domem, na sluníčku."

Daeman přikývl a zavřel oči. Cítil nesmírné nutkání nechat je zavřené a znovu se oddat snům a spánku. Tolik to tam nebolelo – a pravá ruka ho momentálně bolela a pálila přímo strašlivě. Najednou otevřel oči a strhl si z té ruky přikrývku, naplněný hrůznou jistotou,

že mu ji amputovali, když spal, a že cítí jenom neexistující bolest z amputovaného údu.

Ruka byla zarudlá, napuchlá a zjizvená, rána po Kalibánově strašlivém kousnutí byla sešitá silnou nití, ale paže jako taková tam byla. Daeman s ní zkusil pohnout, zahýbat prsty. Bolest byla tak prudká, že zalapal po dechu, ale prsty se pohnuly, paže se maličko zvedla. Nechal ji klesnout zpátky na prostěradlo a chvíli ztěžka oddechoval.

„Kdo to udělal?“ zeptal se po chvíli. „Ty stehy. Služebníci?“

Odysseus přišel blíž k posteli. „Já jsem to sešil,“ prohlásil barbar s mohutnou hrudí.

„Služebníci už nefungují,“ řekla Ada. „Nikde. Faxové uzly jsou zatím v provozu, takže dostáváme zprávy odevšad – služebníci porouchaní, voynixové zmizeli.“

Daeman se zamračil. Snažil se to pochopit, ale nepodařilo se mu to. Do místnosti vstoupil Harman. Svou vycházkovou hůl používal k opírání. Daeman si všiml, že starší muž si nechal vousy, byť to vypadalo, že si je zastřihl. Sedl si na židli u postele a stiskl Daemanovi levou ruku. Daeman na chvíli zavřel oči a pouze pevný stisk opětoval. Když oči znovu otevřel, slzely mu. *Únava,* napadlo ho.

„Meteorická bouře polevuje, každý večer je o něco méně prudká,“ prohlásil Harman. „Ale jsou ztráty na životech. Mrtví. Jenom v Ulanbatu zemřelo více než sto lidí.“

„Mrtví?“ zopakoval Daeman. To slovo nemělo dlouho, velice dlouho reálný význam.

„Musíte se naučit o pohřbívání všechno od začátku,“ ozval se Odysseus. „Už žádné faxování vstříc šťastné budoucnosti jako nesmrtelní postlidé na rovníkovém a polárním prstenci. Lidé své mrtvé pohřbívají a o zraněné se snaží pečovat.“

„Co Kráter Paříž?“ dostal ze sebe Daeman. „Moje matka?“

„Je v pořádku,“ uklidňovala ho Ada. „Město nebylo zasaženo. Každý den k nám přicházejí poslové se zprávami. Poslala dopis, Daemane – má strach faxovat, dokud se situace neuklidní. Mnoho lidí má strach. Když teď nejsou služebníci ani voynixové a nikde

není energie, většina lidí nechce cestovat, pokud to není absolutně nutné.“

Daeman přikývl. „Jak je možné, že není energie, ale faxové uzly stále fungují? Kde jsou voynixové? Co se děje?“

„Nevíme,“ přiznal Harman. „Ale meteorický déšť nepřinesl… jak to nazval Prospero?… událost na úrovni vyhynutí druhu. Můžeme být jedině rádi.“

„To ano,“ kývl Daeman, ale ve skutečnosti mu běželo hlavou – *Tak Prospero, Kalibán a smrt Savi byly opravdové události – nebyl to všechno sen?* Znovu pohnul pravou rukou a bolest mu na otázku odpověděla.

Do místnosti vešla Hannah v jednoduchých, úzkých bílých šatech. Zdálo se, že má na hlavě jemné chmýří. Její tvář vypadala po všech stránkách lidštěji a živěji. Přišla k Daemanově posteli, opatrně se k němu sklonila, aby se nedotkla jeho bolavé ruky, a pevně ho políbila na rty. „Děkuju ti, Daemane. Děkuju ti,“ řekla, když rty odtáhla. Podala mu maličkou pomněnku, kterou utrhla na trávníku, a Daeman ji nemotorně uchopil do levé ruky.

„Není zač,“ řekl Daeman. „Ta pusa byla příjemná.“ Byla. On, Daeman, nejhorlivější sukničkář na světě, si připadal, jako by nikdy předtím nedostal polibek.

Hannah rozbalila turínské plátno, které držela v druhé ruce. „Tohle je zajímavé,“ řekla. „Našla jsem je u starého dubového srubu, ale nefunguje. Vyzkoušela jsem ještě dvě. Nic. Už ani turínky nefungují.“

„Anebo možná drama bitvy Řeků a Trójanů skončilo,“ podotkl Harman. Na chvíli si přitiskl vyšité mikroobvody v plátně na čelo a potom plátno odložil. „Třeba už turínkový příběh skončil.“

Odysseus se doposud díval z okna na modrou oblohu a zelený trávník, ale teď se znovu otočil k nepočetnému shromáždění. „To bych neřekl,“ prohlásil. „Tuším, že opravdová válka právě teď začala.“

„Ty o turínkovém dramatu něco víš?“ zeptala se Hannah. „Neříkal jsi, že si turínské plátno nikdy nebereš?“

Odysseus pokrčil rameny. „Je to skoro deset let, co jsme Savi a já turínská plátna rozdali. Prototyp jsem přivezl z… zdaleka.“

„Proč?“ chtěl vědět Daeman.

Odysseus rozevřel dlaň. „Blížila se válka. Bylo třeba, aby se lidé tady na Zemi něco dozvěděli o válce, o jejích hrůzách i o její kráse. A potřebovali se něco dozvědět o těch lidech z příběhu – Achilleovi, Hektorovi a ostatních. Dokonce i o mně.“

„Proč?“ zeptala se Hannah.

„Protože válka se *blíží*,“ odvětil Odysseus.

„Nás se to netýká,“ soudila Ada.

Odysseus si založil ruce na prsou. „Dotkne se vás to. Zatím nejste na frontě, ale bitevní linie postupují. Zapojíte se do tohoto konfliktu, ať se vám to líbí nebo ne.“

„Jak bychom se do něho mohli zapojit?“ podivila se Ada. „Neumíme bojovat. A ani se to nechceme naučit.“

„Zhruba šedesát mladých mužů a žen, kteří tady zůstali, bude už za pár týdnů o bojování něco vědět,“ řekl Odysseus. „To, jestli budou chtít bojovat, až ta chvíle přijde, bude záležet na nich. Jako vždycky.“ Ukázal na Harmana. „Věř tomu nebo ne, vaše sonio se dá opravit. Trochu jsem na něm zapracoval a za týden nebo deset dní je možná dostanu do vzduchu.“

„Já nechci vidět boj,“ prohlásila Ada. „Nechci se zapojit do války.“

„Dobře děláš,“ pochválil ji Odysseus. „Dobře děláš, že nechceš.“

Ada sklonila hlavu, jako by přemáhala slzy. Když pak položila sevřené ruce na postel, Daeman přesunul prsty a podal jí pomněnku od Hannah. Pak ho znovu zmohl spánek.

Probudil se do tmy a měsíčního svitu. Vedle postele seděla něčí silueta. *Kalibán!* Daeman instinktivně zvedl pravou ruku a zaťal prsty v pěst. Bolest byla tak prudká, že se mu před očima roztančila světélka.

„Klid,“ řekl Harman. Naklonil se k němu a narovnal mu obvázanou paži. „Klid, Daemane.“

Daeman lapal po dechu, snažil se, aby bolestí nezačal zvracet. „Myslel jsem, že jsi…“

„Já vím.“

Daeman se na lůžku posadil. „Myslíš, že je mrtvý?“

Muž ve stínech zavrtěl hlavou. „Nevím. Říkal jsem si… přemýšlel jsem o tom. O obou.“

„O obou?“ zeptal se Daeman. „Myslíš taky o Savi?“

„Ne… vlastně ano, myslím na ni často… ale přemýšlel jsem o Prosperovi. O Prosperově hologramu, který řekl, že je jenom ozvěna stínu nebo něco takového.“

„No a?“

„Myslím si, že to *byl* Prospero,“ zašeptal Harman. Naklonil se blíž. „Myslím, že byl nějakým způsobem uvězněný v tom astreroidovém městě postlidí – v tom, čemu Prosperův hologram říkal ‘můj ostrov’ – stejně jako tam byl uvězněný Kalibán.“

„Kdo je tam uvěznil?“

Harman se znovu opřel a povzdechl si. „Nemám ponětí. Poslední dobou mám pocit, že vím hovno.“

Daeman přikývl. „Ale trvalo nám dlouho, než jsme přišli na to, že všichni víme hovno, co říkáš, Harmane?“

Starší muž se zasmál. Když ale znovu promluvil, tón, kterým šeptal, byl vážný. „Mám strach, že jsme je vysvobodili.“

„Vysvobodili?“ zašeptal Daeman. Ještě před okamžikem měl hlad, strašný hlad, ale teď měl pocit, jako by se mu břicho naplnilo ledovou vodou. „Kalibána a Prospera.“

„Ano.“

„Anebo je možné, že jsme je zabili.“ Daemanův hlas zněl tvrdě.

„Je to možné.“ Harman vstal a poplácal mladšího muže po rameni. „Půjdu a nechám tě trochu se prospat. Díky, Daemane.“

„Za co?“

„Díky,“ zopakoval Harman a odešel z pokoje.

Vyčerpaný Daeman si znovu lehl do polštářů, ale spánek nepřišel. Poslouchal zvuky noci přicházející rozbitými okny – cvrčky, noční ptáky, které neuměl pojmenovat, žáby kuňkající v rybníčku za domem, šelest listí v nočním vánku – a přistihl se, že má na tváři široký úsměv.

Jestli Kalibán žije, je to svinsky nepříjemné. Ale já taky žiju. Žiju.

Pak usnul, klidným a bezesným spánkem, který trval do chvíle, kdy ho hodinu po svítání probudila Ada s první opravdovou snídaní po pěti týdnech.

O čtyři dny později se Daeman sám procházel studeným, ale krásným podvečerem dole v zahradách, když ho přišli hledat Ada, Harman, Hannah, Odysseus, Petyr a mladá žena, která se jmenovala Peaen.

„Sonio je opravené," prohlásil Odysseus. „Nebo alespoň létá. Chceš být svědkem zkušebního letu?"

Daeman pokrčil rameny.

„Nijak zvlášť po tom netoužím. Ale chtěl bych vědět, co s ním budete dělat."

Odysseus se podíval na Petyra, Peaen a Harmana. „Nejdřív mám v plánu malý průzkum," odpověděl. „Chci se podívat, jaké škody napáchaly v okolí meteory a zjistit, jestli mě ten stroj donese k pobřeží a zpátky."

„A když ne?" zeptal se Harman.

Odysseus pokrčil rameny. „Dojdu domů pěšky."

„Kam je to domů?" zeptal se Daeman. „A jak dlouho ti potrvá, než se tam dostaneš, Odyssee *Uhr?*"

Odysseus se tomu usmál, ale v očích měl velký smutek. „Kdybys tak věděl," zašeptal. „Kdybys tak věděl." Následován svými dvěma mladými žáky a Hannah, barbar zamířil do kopce zpátky k domu.

Harman a Ada se dál procházeli s Daemanem.

„O co mu jde?" zeptal se Daeman Harmana. „Doopravdy."

„Chce najít voynixe," odpověděl Harman.

„A co potom?"

„Nevím." Harman už nepotřeboval hůl na opírání, ale říkal, že si na ni zvykl. Teď jí sekl do plevele, který rostl mezi květinami.

„Dřív pleli zahradu služebníci," řekla Ada. „Zkusím to, ale mám tolik práce s kuchyní, prádlem a vším…"

Harman se zasmál. „Dnes se dobrá pomocnice do domácnosti hledá těžko," podotkl.

Objal Adu kolem pasu. Mladá žena mu věnovala pohled, který Daeman neuměl rozluštit, ale poznal, že je důležitý.

„Lhal jsem,“ přiznal Harman Daemanovi. „My oba víme, že Odysseus na voynixe zaútočí a překazí jim, co se chystají udělat.“

„To je pravda,“ potvrdil Daeman. „Já to vím.“

Harman zvedl oči k bílé vile na kopci. „Použije tu válku k tomu, aby své žáky připravil na to, co považuje za opravdovou válku. Snaží se naučit nás bojovat, než přijdou opravdové boje. Tvrdí, že to poznáme – že válka přijde v podobě rotujících koulí, které udělají díry do oblohy, přivedou nás do nových světů a nové světy k nám.“

„Vím,“ odvětil Daeman. „Slyšel jsem, jak to říkal.“

„Je to blázen,“ poznamenal Harman.

„Ne,“ odporoval Daeman. „Není.“

„Půjdeš do války s ním?“ zeptal se Harman. Znělo to, jako kdyby sám sobě tu otázku položil už mnohokrát.

„Proti voynixům ne,“ odpověděl Daeman. „Pokud nebudu muset. Nejdřív musím vybojovat jinou bitvu.“

„Já vím,“ řekl Harman. „Já vím.“ Políbil Adu, dodal: „Uvidíme se nahoře v domě,“ a sám se vydal nahoru. Stále lehce napadal na nohu.

Daeman najednou zjistil, že mu chybí síly. Všiml si lavičky s výhledem na níže položený trávník a údolí řeky s večerními stíny a s úlevou na ni usedl. Ada se posadila k němu.

„Harman chápal, o čem mluvíš, ale já ne,“ začala. „Jakou bitvu musíš vybojovat nejdřív?“

Daeman pokrčil rameny. Bylo mu hloupé o tom mluvit.

„Daemane?“ Z jejího hlasu bylo slyšet, že tady zůstane sedět, dokud on nezačne mluvit, a v tu chvíli neměl dost sil, aby vstal a odešel.

„Na místě, které se jmenuje Jeruzalém, svítí do noci silný modrý světlomet,“ začal nakonec, „a v tom světle je uvězněno více než devět tisíc Saviných lidí. Devět tisíc Židů. I když ani pořádně nevím, co je to Žid.“

Ada se na něho podívala. Nechápala. Daeman si uvědomil, že tuto část příběhu ještě neslyšela. Všichni si pomalu osvojovali zapomenuté vypravěčské umění – vyplňovalo večery při svíčkách něčím jiným, než bylo umývání nádobí.

„Než se sem dostane válka, kterou slíbil Odysseus,“ promluvil Daeman tiše, ale odhodlaně, „než nebudu mít jinou možnost než se zapojit do nějaké obrovské bitvy, které nerozumím, vysvobodím těch devět tisíc lidí z toho podělaného modrého světla.“

„Jak?“ zeptala se Ada.

Daeman se zasmál. Byl to bezstarostný, nerozpačitý smích, kterému se naučil v posledních dvou měsících. „Tak to fakt nemám páru.“

Těžce se postavil. Dovolil Adě, aby mu poskytla oporu. Pak vykročili bok po boku do kopce k vile Ardis. Někteří žáci už rozsvěcovali lampiony u venkovního stolu, třebaže do večerního jídla zbývala ještě hodina. Dnes byla řada na Daemanovi, aby pomohl s vařením, a on se snažil vzpomenout si, který chod má na starosti. Doufal, že salát.

„Daemane?“ Ada se zastavila a dívala se na něho.

Zastavil se a podíval se jí do očí. Věděl, že ta mladá žena bude Harmana milovat věčně, a nějakým způsobem z toho byl šťastný. Možná to bylo zraněními a únavou, ale Daeman se již nechtěl vyspat s každou ženou, kterou potkal. Jistě, uvědomil si, od té meteorické bouře mnoho nových žen nepotkal.

„Daemane, jak jsi to udělal?“ zeptala se Ada.

„Co jak jsem udělal?“

„Zabil Kalibána.“

„Nejsem si jistý, že jsem ho zabil,“ namítl Daeman.

„Ale *přemohl* jsi ho.“ V hlase té mladé ženy byla skoro až divokost.

„Měl jsem tajnou zbraň,“ řekl Daeman. V okamžiku, kdy to vyslovil, si uvědomil, že je to pravda.

„Cože?“ zeptala se Ada. Svažujícího se trávníku kolem nich se dotýkaly dlouhé, měkké stíny a večerní obloha nad vilou Ardis byla klidná, ale Daeman si všiml, že na obzoru za ní se stahují temné mraky.

„Hněv,“ řekl nakonec. „Hněv.“

65

Indiana, 1200 před Kr.

Zhruba tři týdny po začátku války, která měla ukončit všechny války – bez legrace – použiju svůj zlatý madailonek k tomu, abych kvitl na druhou stranu světa. Slíbil jsem Nightenhelserovi, že se pro něho vrátím, a rád své sliby dodržuju, když můžu.

Ílion a Olymp jsem opustil uprostřed noci, když jsem jednoduše odešel z porady v jednom z nových, vůči výbuchům odolných stanů, kde se teď Achilleus setkává se svými kapitány, kteří přežili, a jen tak z rozmaru jsem odkvitl – vím, že veškerá tahle osobní kvantová teleportace bude brzy minulostí – a proto je to šok, když se vynořím na travnatém úbočí v prehistorické Severní Americe a kolem sebe mám slunečné ráno. Kolem Ília touto dobou moc trávy neroste a na pitomých marsovských pláních není žádná.

Sejdu z kopce k potoku a přebrodím přes něj do lesů, překvapený slunečním světlem a relativním tichem, které tu vládne. Není slyšet žádné exploze, žádný nářek umírajících, žádné bohy teleportující do vřavy křičících lidí a řičících koní. Asi tak minutu si dělám obavy, že by kolem mohli být nějací indiáni, ale pak se sám sobě vysměju. V těchto dnech se nechlubím protinárazovou zbrojí a nemám ani magickou Hádovu přilbu nebo morfovací náramek, ale brnění z bronzu a duraplastu, které mám na sobě, je prověřené. A vím už, jak používat meč na opasku a luk, který mám přes rameno.

Kdybych ovšem potkal Patrokla, kdyby se mu zatím podařilo se ozbrojit a kdyby měl vztek – a který z těchto achájských hrdinů ho nemá – velký peníz bych na své šance samozřejmě nevsadil.

Do háje s tím. Jak s oblibou říká Achilleus – nebo možná velitel centurie Mep Ahoo – „Odvážnému štěstí přeje.“

„Nightenhelsere!“ křiknu do lesa. „Keithe!“

Můžu si křičet, jak chci, ale trvá mi dobrou hodinu, než ho najdu, a podaří se mi to jedině proto, že zhruba kilometr od místa, kam jsem kvitl, narazím na mýtině na indiánskou vesnici. Nestojí v ní žádná týpí, jenom neumělé chýše z ohnutých větví, listí a něčeho, co vypadá jako drny. Uprostřed vesnice se šesti vigvamy hoří táborový oheň. Najednou se rozštěkají psi, ženy začnou křičet a brát děti do náruče, a šestice původních Američanů mužského pohlaví natáhne primitivní luky a namíří na mě šípy.

Vytáhnu svůj nádherný cedrový luk, zhotovený mistrnými řemeslníky v dalekém Argu, jediným plynulým, nacvičeným pohybem nasadím na tětivu svůj krásný, ručně vyrobený šíp, a namířím na ně. Jsem připravený poslat je všechny k zemi se šípem v játrech, zatímco jejich idiotsky naostřené klacíky se odrazí od mé zbroje. Pokud mě netrefí do obličeje nebo do oka. Nebo do krku. Nebo…

Bývalý scholik Nightenhelser, oblečený do stejných zvířecích kůží jako hubenější indiánští bojovníci, vtrhne mezi nás a křikne na muže nějaké slabiky. Indiáni se zatváří mrzutě, ale skloní luky. Já skloním svůj.

Nightenhelser ke mně dojde. „Sakra, Hockenberry, co to vyvádíš?“

„Že bych tě zachraňoval?“

„Nehýbej se,“ přikáže mi. Vyštěkne na muže další zvláštní slabiky a potom je požádá klasickou řečtinou: „A počkejte na mě, prosím, než budete podávat toho pečeného psa. Za chvilku se vrátím.“

Vezme mě za loket a začne mě odvádět zpátky k potoku, aby nás z vesnice nebylo vidět.

„Řečtina?“ tážu se. „Pečený pes?“

Odpoví jenom na první část otázky. „Jejich jazyk je složitý, učím se ho těžko. Zjišťuju, že je jednodušší naučit je všechny řecky.“

Rozesměju se, ale hlavně té představě, která se mi náhle vynoří v hlavě, jak archeologové za nějaké tři, čtyři nebo pět tisíc let od nynějška vykopou tuto vesnici prehistorických původních Američanů v Indianě a najdou střepy nádob, do kterých budou vyryté řecké motivy z trójské války.

„Co?“ ptá se Nightenhelser.

„Nic.“

Posadíme se na několik nepříliš pohodlných balvanů na druhé straně potoka a několik minut si povídáme.

„Jak se vyvíjí válka?“ zeptá se Nightenhelser. Všimnu si, že trochu zhubl. Vypadá zdravě a spokojeně. Uvědomím si, že já určitě vypadám přesně tak unavený a špinavý, jak si připadám.

„Která válka?“ zeptám se. „Máme teď úplně novou.“

Nightenhelser, který byl vždycky málomluvný, povytáhne obočí a čeká.

Řeknu mu maličko o té definitivní válce, ale některé nejhorší momenty vynechám. Nechci brečet, ani se nechci před svým starým scholickým kolegou začít třást.

Nightenhelser chvíli poslouchá a pak řekne: „Děláš si ze mě prdel?“

„Nedělám si z tebe prdel,“ odpovím. „Copak bych si to vymyslel? *Dokázal* bych si něco takového vymyslet?“

„Ne, máš pravdu,“ potvrdí Nightenhelser. „Nikdy jsi neměl tak bujnou fantazii, aby sis něco takového vymyslel.“

Překvapeně zamrkám, ale neřeknu nic.

„Co chceš dělat?“ zeptá se.

Pokrčím rameny. „Zachránit tě?“

Nightenhelser se tiše zasměje. „Vypadá to, že ty bys potřeboval zachránit víc než já. Proč bych se měl vrátit do toho, co jsi mi právě popsal?“

„Co třeba z profesionální zvědavosti?“ navrhnu mu.

„Byl jsem odborník na *Íliadu*,“ uvažuje Nightenhelser. „Tak se mi zdá, že to všechno jste nechali daleko za sebou.“

Zavrtí hlavou a promne si tváře. „Jak může někdo oblehnout Olymp?“

„Achilleus a Hektór našli způsob. Musím se vrátit. Půjdeš se mnou? Nemůžu ti slíbit, že sem ještě někdy budu moci kvitnout.“

Velký scholik zavrtí hlavou. „Zůstanu tady.“

Pro případ, že by jeho angličtina zapadala prachem, přejdu do řečtiny. „Určitě chápeš, že tady nejsi v bezpečí,“ řeknu pomalu.

„Myslím před válkou. Jestli to vezme špatný vývoj, celá Země bude…“

„Já vím. Poslouchal jsem,“ přeruší mě Nightenhelser. „Zůstanu tady.“

Oba vstaneme. Sáhnu na kvitovací medailonek a pak ruku spustím. „Máš tady ženskou,“ řeknu.

Nightenhelser pokrčí rameny. „Předvedl jsem jim pár triků s morfovacím náramkem, paralyzérem a dalšími hračkami. Na klan to udělalo dojem. Nebo se alespoň tvářili, že to na ně udělalo dojem.“ Ironicky se usměje, jak to dělával. „Je to malá skupinka a velká prázdná země, Thomasi. Žádné jiné tlupy na kilometry daleko. Potřebují tady do svého maličkého genofondu trochu nové DNA.“

„Tak do toho,“ řeknu a poplácám ho po ramenou. Znovu sáhnu na medailonek, ale pak mě napadne něco jiného. „Kde máš *svůj* morfovací náramek? A paralyzační obušek?“

„To všechno si vzal Patroklos,“ objasní Nightenhelser.

Dokonce se rychle ohlédnu a položím ruku na jílec svého meče.

„Nemusíš se bát, je už dávno pryč.“

„Kam šel?“

„Povídal něco o tom, že se vydá zpátky do Ília za svým přítelem Achilleem,“ odvětí Nightenhelser. „Pak se mě zeptal, kterým směrem je Ílion. Ukázal jsem na východ. Odešel tím směrem… a nechal mě naživu.“

„Ježíši,“ zašeptám. „V tuhle chvíli nejspíš plave přes Atlantik.“

„U něho bych se tomu nedivil.“ Nightenhelser mi podá ruku. Uchopím ji. Po těch rušných týdnech stisků předloktí je zvláštní třást si rukou s mužem tak, že se dotýkají naše dlaně. „Sbohem, Hockenberry. Nepředpokládám, že se ještě někdy potkáme.“

„Nejspíš ne,“ kývnu. „Sbohem, Nightenhelsere.“

Ruku mám na kvitovacím medailonku, připravený otočit číselníkem, a vtom mi druhý scholik – bývalý scholik – položí ruku na rameno.

„Hockenberry?“ řekne a rychle ruku odtáhne, aby náhodou neodteleportoval se mnou, kdybych kvitl pryč. „Ílion ještě stojí?“

„Ale ovšem,“ odpovím. „Ílion ještě stojí.“

„Vždycky jsme věděli, co se stane,“ pokračuje Nightenhelser. „Devět let jsme všichni věděli – s malým chybovým rozpětím – co se bude dít dál. Co udělá ten který člověk nebo bůh. Kdo zemře a kdy. Kdo bude žít.“

„Já vím.“

Nightenhelser se mi podívá do očí. „Je to jeden z důvodů, proč musím zůstat tady, s ní,“ řekne. „Každou hodinu, každý den, každé ráno nevím, co se bude dít dál. Je to nádherné.“

„Rozumím,“ odvětím. A je to pravda.

„Víš, co bude dál tam?“ zeptá se Nihgtenhelser. „V tvém novém světě?“

„Nemám ponětí.“ Uvědomím si, že se divoce, radostně a nejspíš i děsivě zubím. Všechny známky civilizovaného scholika nebo učence jsou pryč. „Ale bude zatraceně zajímavé zjišťovat, co to bude.“

Otočím ovládáním kvitovacího medailonku a zmizím.

Osoby v Íliu

ACHÁJCI (Řekové)

Achilleus – syn Pélea a bohyně Thetidy, nejlítější z achájských hrdinů, jemuž je od narození souzeno zemřít mladý Paridovou rukou u Tróje a získat věčnou slávu, nebo žít dlouhý život jako neznámý muž

Odysseus – syn Láertův, pán Ithaky, manžel Penelopy, důmyslný stratég, oblíbenec bohyně Athény

Agamemnón – syn Átreův, nejvyšší velitel Achájců, manžel Klytaimnéstry. Agamemnónův neústupný nárok na Achilleovu otrokyni Bríseovnu vyvolá ústřední krizi *Íliady*

Meneláos – mladší syn Átreův, bratr Agamemnóna, manžel Heleny

Diomédés – syn Týdeův, velitel Achájců a tak lítý bojovník, že je mu v *Íliadě* věnována *aristeia* (příběh v příběhu, který vyzdvihuje individuální udatnost v boji), jíž se vyrovná pouze Achilleova závěrečná pomsta

Patroklos – syn Menoitiův, nejlepší přítel Achilleův, jemuž je v *Íliadě* souzeno zemřít Hektorovou rukou

Nestór – syn Néleův a nejstarší z achájských vojevůdců, „zvučný řečník z Pylu," oddávající se při radách rozvláčnému žvanění

Foiníx – syn Amyntorův, starší vychovatel a dlouholetý přítel Achillea, který má nečekaně ústřední roli v důležitém „poselstvu k Achilleovi"

TRÓJANÉ (obránci Ília)

Hektór – syn Priamův, vůdce a největší hrdina Trójanů, manžel Andromachy a otec batolete Skamandria (dítěte známého obyvatelům Ília rovněž jako „Astyanakt“ a „Pán města“)

Andromaché – Hektorova manželka, matka Astyanakta; královského otce a bratry Andromachy zabil Achilleus

Priamos – syn Láomedontův, starý král Ília (Tróje), otec Hektora a Parida a mnoha dalších synů

Paris – syn Priamův, bratr Hektorův, nadaný jako bojovník i jako milenec; Paris je tím; kdo únosem Heleny, Meneláovy manželky, ze Sparty a jejím odvezením do Ília vyvolal trójskou válku

Helena – Meneláova manželka, dcera Dia, pro svou proslulou krásu oběť mnoha únosů

Hekabé – Priamova manželka, královna Tróje

Aineiás – syn Anchísa a Afrodíty, vůdce Dardanů, jemuž je v *Íliadě* souzeno stát se budoucím králem rozptýlených Trójanů

Kassandra – Priamova dcera, oběť znásilnění, mučená věštkyně

BOHOVÉ NA OLYMPU

Zeus – král bohů, manžel a bratr Héry, otec nesčetných Olympanů a smrtelníků, syn Krona a Rheie – Titánů, které přemohl a svrhl do Tartaru, nejnižšího kruhu světa mrtvých

Héra – manželka a sestra Dia, zastánkyně Achájců

Athéna – dcera Dia, mocná ochránkyně Achájců

Arés – bůh války, prchlivec, spojenec Trójanů

Apollón – bůh umění, léčení a nemoci – „pán stříbrného luku“ a hlavní spojenec Trójanů

Afrodíta – bohyně lásky, spojenkyně Trójanů, intrikánka

Héfaistos – bůh ohně, zbrojíř a technik bohů, syn Héry; touží po Athéně

LIDÉ STARÉHO TYPU

Ada – několik let po první dvacítce; paní vily Ardis

Harman – devětadevadesátiletý a tudíž rok před svou poslední dvacítkou; jediný člověk na Zemi, který umí číst

Daeman – táhne mu na druhou dvacítku, zavalitý svůdce žen a sběratel motýlů

Savi – Věčná Židovka, jediná zástupkyně lidí starého typu, která před 1 400 lety nebyla zahrnuta do finálního faxu

MORAVCI[1]

Mahmud – badatel pod zamrzlými moři Jupiterova měsíce Európa; kapitán ponorky *Černá dáma;* amatérský odborník na Shakespearovy sonety

Orphu z Ió – osmitunový, šest metrů dlouhý, těžce obrněný vakuový moravec ve tvaru kraba, který pracuje v sírovém toru Ió; obdivovatel Prousta

[1] autonomní, inteligentní biomechanické organizmy rozšířené po vnějších oblastech sluneční soustavy lidmi v období ztraceného věku

Asteague/Che – Europan, hlavní integrátor Konsorcia Pěti měsíců

Koros III. – Ganymeďan humanoidního vzhledu s povrchem z fullerenu a hmyzíma očima, velitel marsovské expedice

Ri Po – Kallisťan nehumanoidního vzhledu, lodní navigátor

Velitel centurie Mep Ahoo – skálovecký voják z pásu asteroidů

DALŠÍ BYTOSTI

Voynixové – záhadní dvounozí tvorové, částečně sluhové a částečně strážci, nepocházejí ze Země

MZM – malí zelení mužíčci, rovněž známí jako *zekové;* dělníci na Marsu založení na chlorofylu, pověření úkolem vztyčit tisíce Velkých kamenných hlav

Prospero – avatar rozvinuté, sebe si uvědomující logosféry Země

Ariel – avatar rozvinuté, sebe si uvědomující biosféry Země

Kalibán – Prosperův nestvůrný mazlíček

kalibánci – menší klony Kalibána, ochránci Středozemní kotliny

Sycorax – čarodějnice, Kalibánova matka; podle Prospera je známa rovněž jako Kirké

Setebos – Kalibánův krutý, zlovolný bůh, „mnohoruký jak sépie“, nepochází z pozemské sluneční soustavy

Klid – Prosperův bůh (možná), Setebova nemesis, neznámá bytost

Simmons, Dan

(1948 –

Americký autor fantastiky, narodil se 4. 4. 1948 v Peorii ve státě Illinois, studium anglického jazyka a pedagogiky ukončil v roce 1971, poté celých osmnáct let vyučoval na základním stupni, poslední čtyři roky se věnoval zvlášť nadaným dětem a od roku 1987 je spisovatelem z povolání. Dnes žije spolu s manželkou Karen a dcerou Jane v Longmontu ve státě Colorado.

Do fantastiky vstoupil za podpory Harlana Ellisona povídkou *The River Styx Runs Upstream* (1982, č. Řeka Styx teče proti proudu – Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus

1997) v magazínu *Twilight Zone.* V románovém debutu **Song of Kali** (1985 – World Fantasy Award, č. Píseň Kálí/Perseus

1998) s přehledem zkušeného tvůrce zobrazil dusivou atmosféru moderní Kalkaty, v jejíchž přelidněných ulicích sleduje téměř bez pomoci fantastických prvků pátrání amerického spisovatele po dlouhá léta nezvěstném indickém básníkovi, v jehož náhlém zmizení je zapojen prastarý kult uctívačů krvavé bohyně Kálí. V ambiciózním hororovém románu **Carrion Comfort** (čas. Omni 1983, č. Doba mrchožroutů – Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus 1997, kn. rozš. 1989 – Locus, Bram Stoker Award, August Derleth Award, nom. WFA, č. Doba mrchožroutů/Perseus 1998) vytvořil rasu upířích bytostí, jejíž členové jsou schopni ovládnout lidskou mysl a tak i přímo kontrolovat chování člověka, z jehož bolesti a utrpení čerpají energii zaručující dlouhověkost. Vysloužilý astronaut se dozvídá jakým člověkem skutečně byl v románu **Phases of Gravity** (1989), v němž potká tajemnou ženu, která mu při důležitých okamžicích uplynulého života daruje šanci sledovat události s osvobozujícím odstupem nezávislého diváka.

Román **Hyperion** (1989 – Hugo, Locus a Seiun, č. Hyperion/Laser 1996) se zcela právem stal skutečným průlomem v autorově dosavadní tvorbě. Životní osudy skupiny poutníků na cestě do záhadných Hrobek času na odlehlé planetě Hyperion jsou zde úzce spjaty s budoucností galaktické Hegemonie Člověka, k níž se neodvratitelně blíží vlna revolučních změn. Spletitý příběh navíc jedinečným způsobem shrnuje soudobý stav science fiction díky vzpomínkovým příběhům napsaným za využití různých žánrových stylů – od náboženské či militantní SF přes space operu až k tehdy již doznívajícímu kyberpunku. Naplno se zde projevila Simmonsova nezkrotná „fascinace intelektem“, což spolu s barvitou imaginací, okázalou symbolikou a ve space opeře tolik potřebnou originalitou vytvořilo dílo patřící k vrcholům fantastiky nejen 80. let.

Neméně zajímavé pokračování **The Fall of Hyperion** (1990 – Locus, BSFA, Seiun, nom. Hugo a Nebula, č. Pád Hyperionu/Laser 1997) vzniklo rozdělením původně příliš rozsáhlého románu na dvě pouze zdánlivě samostatné části. Později souhrnně vydaný **Hyperion Cantos** (1990) je tak kompaktním příběhem, v němž je statické uspořádání lidské Hegemonie nezvratně narušeno pod náporem rozsáhlé invaze přeměněných Vyvrženců spolu s neprůhlednými zájmy mimo lidské chápání stojících umělých inteligencí z Technojádra. Detailně propracovaný příběh vznikal po dlouhá léta pouze jako literární cvičení určené pro rozvíjení fantazie talentovaných žáků, což mimo jiné dokládá samostatně vydaná součást románu *Remembering Sirí* (IASFM 1983, č. Vzpomínání na Siri – Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus 1997) či částečně autobiografická novela *The Death of the Centaur* (Prayers to Broken Stones 1991, č. Smrt Kentaura – Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus 1997), v níž jsou přiblíženy události následující po neočekávaném zhroucení sítě prostorových bran.

I přes úspěch na poli science fiction zůstal v oblasti fantastiky věrný převážně hororu, jak prokazuje následující tvorba počínaje titulem **Summer of Night** (1991 – Locus, č. Černé léto/Perseus 1999), poutavý příběh skupiny dospívajících dětí bojujících proti zlu v prostředí odlehlého zemědělského městečka, kam se ve volném pokračování **A Winter Haunting** (2002) vrací jeden z protagonistů

příběhu, aby zde našel inspiraci pro svou skomírající spisovatelskou kariéru. Část úvodního románu série vyšla předtím samostatně pod názvem *Banished Dreams* (1990). V románu **Children of the Night** (1992 – Locus, č. Děti noci/Perseus 2001) se americká lékařka ujme během humanitárních prací v postkomunistickém Rumunsku vážně nemocného sirotka, jenž je díky svému původu předurčen stát se vládcem skryté upírské populace. V science fiction románu **The Hollow Man** (1992) zkoumá – podobně jako před ním např. Robert Silveberg či John Brunner – nitro člověka nadaného telepatickými schopnostmi, hrdinou tohoto psychologicky orientovaného příběhu je muž, jenž se musí vyrovnat s trýznivou ztrátou stejně nadané manželky, s níž žil v jakési telepatické symbióze chránící před zničujícím šumem myšlenek ostatních lidí. Román vznikl na základě i u nás známé novelety *Eyes I Dare Not Meet in Dreams* (Omni 1982, č. Oči, do kterých se ve snech neodvážím podívat – Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus 1997). Vražedný boj nadpřirozených sil havajských bohů se v hororu **Fires of Eden** (1995 – Locus) rozpoutá ihned poté, co je na ostrově jako palčivá urážka vmetená starým božstvům do tváře vystavěno luxusní rekreační centrum.

Statut stěžejního díla potvrdil v rámci celosvětově známé ságy romány **Endymion** (1996, č. Endymion/Perseus 1998) a **The Rise of Endymion** (1997 – Locus, nom. Hugo, č. Vzestup Endymionu/Perseus 1999), v nichž se stovky let po událostech popsaných v předchozím Hyperionu odehrává příběh Raula Endymiona, společníka mýtické Aeney na křížové výpravě za poznáním základní struktury vesmíru, v čemž se jim pokouší za každou cenu zabránit vládnoucí církev Paxu, mezitím zcela přetvořená utajenou spoluprací s Technojádrem a zneužitím trýznivého daru nesmrtelnosti. Cyklus uzavírá volně navazující novela *Orphans of the Helix* (Far Horizons, ed. Robert Silverberg 1999 – Locus, č. Sirotci ze šroubovice – SF legendy/Beta 2000).

V následujících letech vydal několik románů žánrově spadajících mimo fantastiku. Bouřlivé události válečného roku 1942 využil v románu **The Crook Factory** (1999), v němž má zvláštní agent FBI za úkol prověřit podezřelé chování výstředního spisovatele Ernesta

Hemingwaye, jenž na Kubě vede amatérskou špionážní skupinu. Specialista na rekonstrukce automobilových nehod odkryje v románu **Darwin's Blade: A Novel of Suspense** (2000) možný pojišťovací podvod, čímž na sebe upozorní zločineckou organizaci stojící v jeho pozadí. Pověst autora schopného nenuceného pohybu mezi žánry definitivně potvrdil sérií thrillerů **Hardcase** (2001), **Hard Freeze** (2002), **Hard as Nails** (2003) a **Hard Day Dying** (připravuje se), drsnými příběhy bývalého soukromého detektiva, jenž se krátce po propuštění z vězení zaplete do gangsterského vyřizování účtů. Z připravovaných prací jmenujme ještě román **The Great Oven,** příběh z posledních dnů života Charlese Dickense, tedy z období, kdy jeho chování hluboce ovlivnila traumatická železniční nehoda.

V poslední době se plně soustředil na opět dvoudílný science fiction projekt, v jehož rámci přepracoval pod názvy **Ilium** (2003, č. Ílion/Laser–books 2005) a **Olympos** (2005, připravuje Laser–books) motivy Homérova starořeckého eposu podobně, jak se mu to předtím podařilo s dílem Johna Keatse. Akademický vědec původem z 20. století je znovu přiveden k životu jako pozorovatel nepochopitelného experimentu ve službách tajemných božských bytostí, které příznačně sídlí na marsovské hoře Olympus Mons. Zdá se, že na. povrchu Marsu znovu ožívají bájné události Homérovy Iliady. Civilizaci jen částečně organických umělých inteligencí – tzv. moravců, původně vytvořených člověkem za účelem průzkumu vzdáleného vesmíru, zaujme na povrchu Marsu neobvykle silná kvantová aktivita. To je jen nástin vrstevnatého děje rozsáhlé ságy, která je již dnes řazena k nejlepším space operám desetiletí. Jako její prolog lze označit již dříve vydanou povídku *The Ninth of Av* (Worlds Enough & Time 2002).

Povídkovou tvorbu zná dobře i český čtenář díky souborům **Prayers s to Broken Stones** (1990 – Bram Stoker Award, nom. WFA, č. Modlitby ke zlomeným kamenům/Perseus 1997) a **Lovedeath: Five Tales of Love and Death** (1993, č. Láskosmrt/Perseus 2000). Z raných prací uveřejněných v prvním svazku uveďme působivou hororovou povídku *Metastasis* (Night Visions 5, ed. Douglas E. Winter 1988–nom. WFA, č. Metastáze – Hrůzný čas/Mustang 1996 a Metastáza – Temné vize/AF 167 1996),

ke stejnému žánru pak patří také většina známějších povídek z pozdější doby, jmenovat můžeme především *Entropy's Bed at Midnight* (samostatně 1990 – Locus, č. Entropie o půlnoci – Láskosmrt/Perseus 2000), *All Dracula's Children* (The Ultimate Dracula, ed. Byron Preiss 1991 – Locus), *Death in Bangkok* (Playboy 1993=Dying in Bangkok – Locus, Bram Stoker Award, nom. WFA, č. Umírání v Bangkoku – Láskosmrt/Perseus 2000), *This Year's Class Picture* (Still Dead, ed. John M. Skipp & Craig Spector 1993 – World Fantasy Award, Bram Stoker Award, Theodore Sturgeon Memoriál Award a Seiun) či skvělou science fiction novelu *Looking for Kelly Dahl* (Omni Online 1995, č. Lov na Kelly Dahlovou – Science Fiction 1995/Netopejr 1997), později vydanou v dosud posledním povídkovém souboru **Worlds Enough & Time: Five Tales of Speculative Fiction** (2002 – připravuje Laser–books). Mimo beletrii se zmiňme rovněž o různorodém materiálu pod tituly **Going After the Rubber Chicken** (1991) a **Summer Sketches** (1992), v prvním případě jde o krátký soubor několika přednášek, druhá kniha pak obsahuje poznámky osvětlující vývoj autorovy literární produkce. Dan Simmons je spisovatelem mnoha tváří, což se v jeho tvorbě neprojevuje pouze častými přechody mezi literárními žánry, ale i pohybem od čiré originality až ke komerčně vystavěné fantastice, naštěstí téměř vždy napsané vytříbeným stylem se zářivou imaginací hodnou skutečného mistra.

Dan Simmons

Obálka Garry Ruddell
Překlad Petr Kotrle
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová
Sazba provedena v LATEXu
Vytiskla Tiskárna Havlíčkův Brod a.s.
Vydalo Nakladatelství Laser–books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 326 00
tel+fax: 377 246 407
www.laser-books.cz
v edici Laser jako 300. publikaci
Edice SF svazek 164.
Plzeň 2005, vydání 1.